

Jaarstukken 2024

gemeente Haarlemmermeer

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Colofon

Tekst, vormgeving en drukwerk
Gemeente Haarlemmermeer
Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Telefoon 0900 1852
E-mail info@haarlemmermeer.nl
Internet haarlemmermeergemeente.nl

Deze rapportage is online te raadplegen via
planningencontrol.haarlemmermeer.nl/

Fotografie
Jur Engelchor fotografie, Jeffrey Koper, Maatvast Haarlemmermeer, Danny Casembroot, Astrid Brouwer, Kees van der Veer, WV productions, Lumen foto, Henk Roolvink, Bibi V Photografie, Van der Drift Fotografie, Arjen Vos Fotografie, Gemeente Haarlemmermeer
April 2025

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Inhoudsopgave

Voorwoord ... 3

Infographic ... 4

Algemeen ... 8

Financiële hoofdlijnen ... 9
Leeswijzer ... 26
Samenstelling van de gemeenteraad en het college van B&W ... 27

Jaarverslag en toelichting jaarrekening per programma ... 29

Bestuur, samenleving en publiekscontact ... 30
Veiligheid ... 44
Zorg en werk ... 54
Maatschappelijke ontwikkeling ... 70
Mobiliteit ... 94
Ruimtelijke ontwikkelingen ... 104
Wonen ... 121
Kwaliteit fysieke omgeving ... 130
Economische zaken ... 148
Overzicht algemene dekkingsmiddelen ... 160
Overzicht overhead ... 169

Paragrafen ... 176

Inleiding ... 177
Lokale heffingen ... 178
Weerstandsvermogen en risicobeheersing ... 184
Onderhoud kapitaalgoederen ... 199
Vastgoed ... 211
Financiering ... 218
Bedrijfsvoering ... 221
Verbonden partijen ... 228
Grondbeleid ... 250
Openbaarheid Wet open overheid (Woo) ... 258
Toezichtinformatie ... 260

Jaarrekening ... 262

Algemene grondslagen opstellen jaarrekening ... 263
Overzicht van baten en lasten jaarrekening ... 267
Budgetoverhevelingen ... 269
Overzicht incidentele baten en lasten ... 273
Overzicht structurele toevoegingen/onttrekkingen aan reserves ... 278
Wet Normering Topinkomens (WNT) ... 279
Balans ... 282
Toelichting op de balans ... 284
Niet in de balans tot uitdrukking komende verplichtingen en aanspraken ... 303
Na balansdatum voorgedane ontwikkelingen ... 306
Restantkredieten ... 307
Recapitulatie op taakveld ... 309
Single information Single audit (SiSa) ... 318
Begrotingsonrechtmatig-heden ... 339

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Rechtmatigheids-verantwoording....343

Overige gegevens....345

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant....346
Verklarende woordenlijst....347

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Voorwoord

Geachte gemeenteraadsleden,

Het beeld van een financieel gezonde en stabiele gemeente hebben we ook in 2024 kunnen handhaven. We sluiten het jaar af met een positief nettoresultaat van € 15,0 miljoen, wat € 9,0 miljoen hoger is dan oorspronkelijk begroot. In de voor- en najaarsrapportage hebben we de raad geïnformeerd over de positieve ontwikkeling van het resultaat over 2024. De belangrijkste oorzaken daarvan zijn lagere rente- en afschrijvingslasten en meer geld vanuit het Rijk.

Ondanks de positieve cijfers over 2024, blijven we waakzaam voor de toekomst. Vanaf 2026 zien we uitdagingen in ons meerjarenbeeld, voornamelijk door verwachte lagere inkomsten van het Rijk. We nemen proactief maatregelen om een sluitende begroting te waarborgen en hebben hiervoor voorstellen aan de gemeenteraad gedaan.

Een punt van aandacht blijft de ontwikkeling van de kosten in de jeugdzorg. In 2024 zagen we hier een nadeel van € 4,5 miljoen. We blijven dit nauwlettend monitoren en zullen de raad in de Voorjaarsrapportage 2025 informeren over de structurele impact hiervan.

Positief is dat de financiële weerbaarheid van onze gemeente als goed wordt beoordeeld, wat wordt bevestigd door externe benchmarks. Dit geeft ons vertrouwen in onze aanpak en biedt een solide basis voor de toekomst.

Deze jaarstukken bieden u een inzicht in onze financiële huishouding. We blijven een financieel gezonde gemeente die klaar is voor de uitdagingen van morgen.

Beryl van Straten, wethouder Financiën

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Infographic

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Inkomsten: waar kwam het geld vandaan?

€ 637,2 miljoen

Eigen inkomsten gemeente

Lokale heffingen (2)	**€ 170,2 miljoen**
OZB	**€ 100,5 miljoen**
Afvalstoffenheffing	**€ 23,7 miljoen**
Toeristenbelasting	**€ 14,1 miljoen**
Leges omgevingsvergunningen	**€ 7,0 miljoen**
Rioolheffing	**€ 12,2 miljoen**
Leges en retributies	**€ 7,4 miljoen**
Precariobelasting	**€ 0,1 miljoen**
Parkeergelden	**€ 4,1 miljoen**
Reclamebelasting	**€ 1,1 miljoen**
Andere inkomstenbronnen	**€ 186,8 miljoen**
Grondopbrengsten en winstnemingen (3)	**€ 9,2 miljoen**
Reserves (4)	**€ 27,9 miljoen**
Werk en inkomen (5)	**€ 46,1 miljoen**
Overige (6)	**€ 103,6 miljoen**

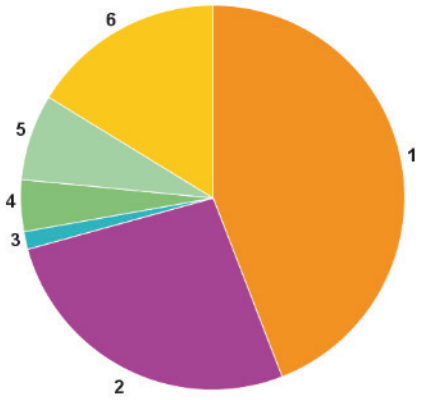
Inkomsten van het Rijk

Uitkeringen gemeentefonds (1)

€ 280,9 miljoen

Hoeveel betaalde ik gemiddeld in 2024 aan:

OZB	€ 392
Afvalstoffenheffing	€ 445
Rioolheffing	€ 156
Totale belastingdruk	**€ 993**
Landelijk gemiddelde belastingdruk in 2024	€ 994

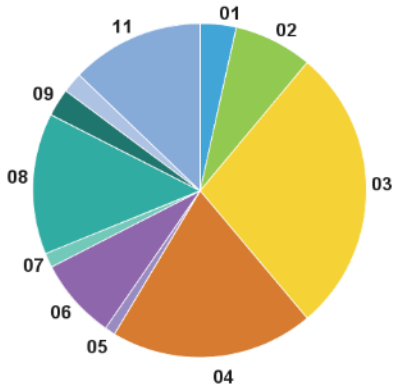
gemeente Haarlemmermeer

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Uitgaven: waar ging het geld naar toe?

€ 619,0 miljoen

Bestuur, samenleving en publiekscontact (01)	**€ 22,1 miljoen**
Veiligheid (02)	**€ 46,5 miljoen**
Zorg en werk (03)	**€ 172,1 miljoen**
Maatschappelijke ontwikkeling (04)	**€ 121,8 miljoen**
Mobiliteit (05)	**€ 6,0 miljoen**
Ruimtelijke ontwikkelingen (06)	**€ 48,6 miljoen**
Wonen (07)	**€ 8,8 miljoen**
Kwaliteit fysieke omgeving (08)	**€ 84,9 miljoen**
Economische zaken (09)	**€ 16,6 miljoen**
Algemene dekkingsmiddelen (10)	**€ 12,3 miljoen**
Overhead (11)	**€ 79,4 miljoen**

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Algemeen

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Financiële hoofdlijnen

Het financiële beeld

Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2024-2027 werd voor het begrotingsjaar 2024 een positief saldo geraamd van € 6,0 miljoen. Dit was inclusief de uitkomsten van de septembercirculaire 2023 gemeentefonds. Het werkelijke nettoresultaat (na budgetoverhevelingen) over 2024 is € 15,1 miljoen. Een verschil van € 9,1 miljoen. In de tussentijdse rapportages was al sprake van een positieve ontwikkeling van het resultaat over 2024. Bij de voorjaarsrapportage werd rekening gehouden met een resultaat van € 8,5 miljoen en in de najaarsrapportage liep dit op tot € 23,6 miljoen.

Een deel van de voordelen is structureel van aard, maar werden pas in de loop van 2024 bekend. Dit betreft onder andere de meicirculaire 2024 gemeentefonds. De bijdrage van het Rijk steeg met € 6,8 miljoen. Omdat dit pas begin juni bekend werd, was besteding in 2024 niet meer mogelijk. Met het structureel effect van de meicirculaire kon in de Programmabegroting 2025-2028 wel rekening gehouden worden.

In de Najaarsrapportage 2024 was sprake van een groot bedrag aan incidentele meevallers. Dit betrof onder andere de verkoop van de Waterwolf (€ 2,5 miljoen) en de vrijval van de voorziening dubieuze debiteuren (€ 2,6 miljoen). Ook werden er hogere leges voor vergunningen op basis van de Omgevingswet geraamd (€ 1,9 miljoen).

Ten opzichte van de najaarsrapportage is het rekeningresultaat € 5,4 miljoen lager. Dit is inclusief € 3,1 miljoen veroorzaakt door werkzaamheden die in 2024 niet zijn uitgevoerd, maar die in 2025 alsnog opgepakt worden. Hiervoor zijn budgetoverhevelingen aangevraagd. Exclusief deze budgetoverhevelingen is het rekeningresultaat € 8,5 miljoen lager. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat de verkoop van de Waterwolf niet meer in 2024 worden afgerond. De notariële acte is in 2025 getransporteerd, waardoor ook de geraamde opbrengst van € 2,8 miljoen in 2025 verantwoord moet worden. Verder is een groot verschil ten opzichte van de ramingen de leges voor vergunningen die op basis van de Omgevingswet waren geraamd. Waar in de najaarsrapportage nog rekening werd gehouden met een hogere opbrengst, is de verantwoorde opbrengst € 5,3 miljoen lager. Door een aantal onjuiste uitgangspunten in de tussentijdse rapportage van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied zijn de legesopbrengsten lager uitgevallen dan de prognose. De verwachting is dat het hier om een incidenteel nadeel gaat wat mede is veroorzaakt doordat eind 2023 net voor het ingaan van de Omgevingswet nog veel aanvragen onder het oude regime zijn gedaan. Dit gaf toen een eenmalig voordeel van € 4,8 miljoen.

De grote verschillen ten opzichte van de najaarsrapportage worden hierna toegelicht onder Resultaat overzicht baten en lasten.

Zoals hiervoor aangegeven is met de structurele voordelen die in de loop van 2024 in beeld kwamen rekening gehouden in het meerjarenbeeld 2025-2028 waarvan de raad kennis heeft genomen in de Programmabegroting 2025-2028 en de Najaarsrapportage 2024. Ondanks deze structurele voordelen blijft het meerjarenbeeld vanaf 2026 negatief. Dit wordt vooral veroorzaakt door lagere inkomsten van het Rijk via de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Bij de Voorjaarsrapportage 2025 wordt het meerjarenbeeld geactualiseerd. Een zorg blijft de ontwikkeling van de kosten van de jeugdzorg. In de najaarsrapportage is voor deze taak een nadeel gemeld van € 2,9 miljoen. In deze jaarstukken is daar nog € 1,6 miljoen bijgekomen. In totaal een nadeel van € 4,5 miljoen. In de Voorjaarsrapportage 2025 zullen we de raad informeren welk deel van dit bedrag structureel van aard is en dit verwerken in het meerjarenbeeld.

Gezien het negatieve meerjarenbeeld hebben we aan de raad maatregelen voorgesteld om te komen tot een sluitende begroting voor de jaren 2026 en 2027 (11753909). De raad heeft op 13 maart 2025 ingestemd met deze voorstellen, die worden verwerkt in de Voorjaarsrapportage 2025.

Voor het beoordelen van de financiële weerbaarheid van de gemeente wordt verwezen naar het onderdeel Financiële positie en kengetallen. Deze indicatoren worden getoond in grafieken, waardoor een trend is af te lezen. Het algemene beeld is dat op basis van deze jaarstukken de financiële weerbaarheid van de

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

gemeente goed is. Dit wordt ook bevestigd door de benchmarks over de Jaarstukken 2023 die zijn uitgevoerd door de VNG en BDO (zie de brief aan de raad van 4 februari 2025, XS-25012410.809).

Resultaat overzicht baten en lasten

In onderstaande tabel is een verloopoverzicht opgenomen van het jaarrekeningresultaat. De berekening start met het saldo van het begrotingsjaar 2024 conform de Programmabegroting 2024-2027. Daarna volgen de begrotingsmutaties waartoe de raad tot en met ultimo december 2024 heeft besloten. In het voorliggende jaarverslag worden de afwijkingen van de rekeningcijfers ten opzichte van de vastgestelde begroting toegelicht. In Tabel 1 zijn voor de Jaarstukken 2024 de verschillen van afgerond € 0,5 miljoen en hoger opgenomen. Verschillen die budgettair neutraal zijn (hogere lasten worden gedekt door hogere baten) zijn niet in deze tabel opgenomen.

Tabel 1

Mutaties	Omschrijving	(bedragen x € 1.000; min = nadeel)	Incidenteel/ Structureel
Programmabegroting 2024-2027	Programmabegroting 2024-2027	3.863	
	Eerste wijziging 2024 (septembercirculaire)	2.185	
	Najaarsrapportage 2023	1.241	
Aangepast saldo begroting 2024		**7.289**	
Voorjaarsrapportage 2024	Voordelen	6.142	
	Ontwikkeling aantal inwoners, woningen en niet-woningen	1.453	
	Loon- en prijsontwikkelingen	4.258	
	Autonome ontwikkelingen	-8.615	
	Genomen besluiten	-689	
	Overige voorstellen	-1.250	
	Kapitaallasten voorgenomen investeringen	-119	
	Subtotaal mutaties Voorjaarsrapportage 2024	1.181	
Saldo na Voorjaarsrapportage 2024		8.470	
Najaarsrapportage 2024	Autonome ontwikkelingen	15.142	
Saldo na Najaarsrapportage 2024		**23.612**	
Jaarstukken 2024			
Bestuur, samenleving en publiekscontact	Voorziening pensioenverplichting wethouders	-3.764	Incidenteel
Zorg en werk	Jeugdzorg	-1.638	Structureel
Maatschappelijke ontwikkeling	Gezond en actief leven akkoord (GALA) en Integraal zorgakkoord (IZA)	562	Incidenteel
	Herstel tegelvloer Sportcomplex Koning Willem-Alexander	-544	Incidenteel
Ruimtelijke ontwikkelingen	Leges Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	-5.303	Incidenteel
Kwaliteit fysieke leefomgeving	Onderhoud verhardingen	992	Incidenteel
	Voorbereidingskosten vervanging Sloterbrug	-772	Incidenteel
	Elektra openbare verlichting	643	Incidenteel
Algemene dekkingsmiddelen	Onroerendezaakbelastingen niet-woningen oude jaren	-2.588	Incidenteel
	Voorziening dubieuze belastingdebiteuren	863	Incidenteel
	Deelneming Waterwolf	-2.811	Incidenteel
	Personeelslasten programma's	2.041	Incidenteel
Overhead	Softwarekosten cloud-abonnement	592	Incidenteel
	Resultaat interne opdrachten systematiek	846	Incidenteel
Saldo overige mutaties 2024 (< € 0,5 miljoen)		5.477	
	Subtotaal verschillen Jaarstukken 2024	-5.413	

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Mutaties	Omschrijving	(bedragen x € 1.000; min = nadeel)	Incidenteel/ Structureel
Resultaat 2024		**18.199**	
Voorgestelde budgetoverhevelingen	(Zie hoofdstuk budgetoverhevelingen)	-3.135	
Netto resultaat 2024		**15.064**	

Toelichting op de verschillen opgenomen in bovenstaand overzicht

Voorziening pensioenverplichting wethouders
Wegens lagere rekenrente en indexatie van de pensioenen van wethouders is een hogere storting gedaan in de voorziening pensioenverplichting wethouders om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen.

Jeugdzorg
De lasten van begeleiding jeugd, specialistische jeugdzorg en jeugdzorg met verblijf waren hoger dan geraamd. Voor begeleiding jeugd is meer forensische zorg ingezet dan waar rekening mee is gehouden. Forensische begeleiding is een nieuw product, waardoor de kosten moeilijk in te schatten waren. In het tweede halfjaar zien wij een toename van de forensische begeleiding. Daarnaast is er zeer specialistische jeugdzorg ingezet die niet vooraf ingeschat kon worden en is er ook meer intensieve zorg ingezet. De jeugdzorg met verblijf wordt steeds meer kleinschalig georganiseerd, waardoor er hogere tarieven worden gevraagd.

Gezond en actief leven akkoord (GALA) en Integraal zorgakkoord (IZA)
Een deel van de specifieke uitkering GALA en IZA is eenmalig gebruikt voor de dekking van structurele uitgaven omdat de nieuwe activiteiten nog niet compleet waren uitgewerkt. Om deze activiteiten in 2025 uit te kunnen voeren, wordt dit deel van het budget overgeheveld naar 2025.

Herstel tegelvloer Sportcomplex Koning Willem-Alexander
In november 2024 is bij twee van de vier zwembaden (het recreatiebad en het doelgroepenbad) van het Sportcomplex Koning Willem Alexander onverwachts een grote hoeveelheid tegels op de loopoppervlakken ('perrons') losgekomen, waardoor de baden niet meer gebruikt konden worden. De tegels, molgoten, roostertegels en cementvloer van deze perrons zijn in november en december 2024 vervangen. Op 14 februari 2025 is er vervolgens ook bij het combinatiebad schade aan de perrontegels ontstaan. Deze schade is op 21 februari 2025 hersteld. Deskundigenonderzoek moet nog uitwijzen of hier dezelfde problematiek speelt. We hebben de aannemer voor de schade aansprakelijk gesteld.

Leges Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Bij het prognosticeren van het legesresultaat werken wij met scenario's. Doordat de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) in de tussentijdse rapportage, die door ons voor de legesprognose is gebruikt, een aantal legeszaken niet juist gerapporteerd heeft, zijn de legesopbrengsten lager uitgevallen dan de prognose.
Dit is te verklaren doordat er door de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 onzekerheden waren met betrekking tot de inkomsten van leges uit aanvragen voor vergunningen op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Aan het einde van vorig jaar zijn er net voor het ingaan van de Omgevingswet nog veel aanvragen onder het oude regime gedaan wat een eenmalig voordeel gaf van € 4,8 miljoen. Hierdoor zijn in 2024 minder leges verantwoord.

Onderhoud verhardingen
Niet alle werkzaamheden voor verhardingen konden worden afgerond. Dit heeft te maken met capaciteitsgebrek zowel bij aannemers als bij de nutsbedrijven, waarvan de werkzaamheden voorafgaand aan onze werkzaamheden plaats moeten vinden. De nutsbedrijven stelden daarnaast ook andere prioriteiten vanwege urgentere zaken waardoor de afgesproken planning niet gehaald werd. Omdat dit pas laat in het jaar bekend was, kon het overgebleven budget niet worden aangewend voor andere projecten.

Voorbereidingskosten vervanging Sloterbrug
Wij hebben in 2018 met Amsterdam een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor de vervanging van de Sloterbrug over de Ringvaart in Badhoevedorp. De voorbereiding van dit project heeft destijds vertraging opgelopen omdat er eerst een oplossing voor de situatie van het sluipverkeer op de Sloterweg in Amsterdam moest worden gevonden. In de periode van deze vertraging zijn de (materiaal)kosten voor het vervangen van de brug zeer sterk gestegen. In 2022 is overeengekomen de kosten te verminderen door in plaats van vervanging, levensduurverlengend onderhoud te doen. Dit in combinatie met de herinrichting van de kruispunten Langsom - Nieuwemeerdijk en Nieuwemeerdijk - Burgemeester Amersfoordtlaan

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

in Badhoevedorp. De voorbereidingskosten voor de vervanging van de brug moeten worden afgeboekt, omdat geen sprake meer is van vervanging.

Elektra openbare verlichting
De eindafrekening van het elektraverbruik over 2023 gaf een voordeel.

Onroerendezaakbelastingen niet-woningen oude jaren
Het nadeel op de OZB niet-woningen betreft de jaren 2022 en 2023. Met een grote belastingplichtige is in 2024 overeenstemming bereikt over de getaxeerde waarde voor het belastingjaar 2024. Er is daarbij van de veronderstelling uitgegaan dan dit terugwerkende kracht zou hebben voor de jaren 2022 en 2023. Eind 2024 bleek echter dat de bezwaarschriften over die jaren niet ingetrokken zijn en er voor die jaren geen overeenstemming is. In de prognoses is vanuit het voorzichtigheidsprincipe rekening gehouden met het maximaal betwiste bedrag aan WOZ-waarde en daarmee aan nog te verwerken verminderingen op de belastingaanslagen. Dit is het maximale risico dat we lopen. Dit is een incidenteel nadeel. Voor 2025 en verder is in de prognoses rekening gehouden met de overeenstemming die over 2024 is bereikt.

Voorziening dubieuze belastingdebiteuren
Doordat in 2024 betalingsachterstanden zijn ingelopen kan een deel van de voorziening dubieuze belastingdebiteuren vrijvallen, terwijl er een toevoeging aan de voorziening geraamd was.

Deelneming Waterwolf
De verkoop van De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV heeft begin 2025 plaatsgevonden waardoor de verkoopopbrengst in 2025 verantwoord moet worden. In de ramingen was ervan uitgegaan dat de verkoop nog in 2024 zou plaatsvinden.

Personeelslasten programma's
De opbrengst die gerealiseerd is via de verrekeningen van uren is hoger dan geraamd. Een gedeelte van dit voordeel (€ 732.000) komt ten gunste van de algemene dekkingsmiddelen. Het andere gedeelte wordt verantwoord in overzicht overhead. Daarnaast is aan de kostenkant een voordeel van € 1.298.000, voornamelijk vanwege lagere personele lasten doordat vacatures niet altijd direct ingevuld kunnen worden.

Softwarekosten cloud-abonnement
Het investeringskrediet voor vervanging van datacenters is in de Voorjaarsrapportage 2024 omgezet naar exploitatiebudget, om zo het jaarlijkse cloud-abonnement te kunnen bekostigen. In 2024 zijn de projectkosten meegevallen en de cloud-abonnementen worden pas in de loop van 2025 ten volle benut. Daarnaast zijn de lijnverbindingen naar onze locaties opnieuw aanbesteed, waarbij een incidenteel inkoopvoordeel is behaald.

Resultaat interne opdrachten systematiek
Er is een hogere opbrengst via de verrekeningen van uren gerealiseerd. Dit betreft zowel uren die bij externe partijen in rekening worden gebracht, bijvoorbeeld via kostenverhaal bij kleinschalige woningbouw, als interne uren. Als gevolg van de hogere verrekeningen is er een hogere bijdrage aan de kosten van overhead gerealiseerd. De bijdrage aan de overhead is het verschil tussen de in rekening gebrachte marktconforme uurtarieven en de werkelijke salariskosten voor eigen personeel en ingehuurd personeel.

Opvang Oekraïense ontheemden

In Haarlemmermeer worden sinds begin maart 2022 Oekraïense ontheemden opgevangen. Gemiddeld hebben we in 2024 aan 1.271 ontheemden onderdak geboden in de gemeentelijke opvang en de particuliere opvang. De kosten van het opvangen worden door het Rijk voor het grootste deel gedekt via de Regeling Opvang Ontheemden Oekraïne (RooO). Daarnaast zijn er nog enkele kleinere specifieke uitkeringen en wordt een deel van de lasten vergoed via de uitkeringen uit het gemeentefonds. Per 1 januari 2024 is het normbedrag van het Rijk verlaagd naar € 61 per gerealiseerde opvangplek (was € 83). Tegelijkertijd heeft het Rijk bepaald dat indien de totale werkelijke kosten hoger zijn dan de normbedragen, een gemeente de totale werkelijke kosten per opvangplek per dag kan declareren. Wij declareren daarom de totale werkelijke kosten bij het Rijk. Daardoor zijn er in tegenstelling tot 2022 en 2023 in 2024 geen positieve baten, maar komen de lasten en baten neutraal uit.

Opvang
Gemiddeld zijn de volgende aantallen personen per soort accommodatie opgevangen:

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 2

Omschrijving	2022	2023	2024
In hotels	698	497	528
In semi-permanente accommodaties	106	200	262
Bij particuliren	251	421	481
Totaal	1.055	1.118	1.271

Financieel overzicht

In Tabel 3 is een overzicht van de lasten en baten van de opvang van de Oekraïense Ontheemden opgenomen.

Tabel 3

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Lasten			
Opvang hotels	14.210	15.325	15.307
Begeleiding	2.009	1.307	964
Leefgeld	932	900	846
Semipermanente opvang	1.951	2.250	2.334
Onderwijs & vervoer	156	236	236
Transitiekosten semipermanent	353	250	255
Overige kosten	1.099	1.267	1.146
Totaal lasten	20.709	21.535	21.089
Baten			
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	22.288	21.115	20.699
Leerlingenvervoer (via gemeentefonds)	223	0	0
Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's	391	420	391
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne afrekening 2022	1.800	0	0
Totaal baten	24.702	21.535	21.089
Saldo	3.994	0	0
Bestemming saldo (Najaarsrapportage 2023)			
Uitvoering Wet inburgering 2023 en 2024	1.600		
Inburgering en statushouders 2025 en 2026	2.144		
- dit inclusief overschot Wet inburgering 2023	-440		
Uitvoeringskosten opvang Oekraïners 2024 en 2025	350		
Totaal bestemming	3.654		
Resteert voor inkomstenderving toeristenbelasting	360		

Strategische heroriëntatie 2021

Gelet op het geprognostiseerde tekort in het meerjarenbeeld over de jaren 2022-2025 heeft de raad op 1 juli 2021 besloten tot een pakket maatregelen oplopend tot € 13,2 miljoen in 2025 (2021.0001203).

Oorzaken van het voorspelde tekort zijn met name de kosten van de jeugdzorg en de Wmo, vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte en structureel minder middelen van het Rijk na de herijking van de verdeling van de algemene uitkering van het gemeentefonds. In januari 2021 is daarom via een strategische heroriëntatie gestart om op alle beleidsterreinen te zoeken naar ombuigingen die bijdragen aan een toekomstbestendig meerjarenbeeld.
Uitgangspunt daarbij was dat de keuzes waar te bezuinigen steeds voortvloeien uit het antwoord op de vraag 'Wat voor gemeente willen we zijn?'.

Daarbij gelden de volgende drie overkoepelende uitgangspunten:

1. wij proberen individuele voorzieningen voor de minima in onze samenleving zoveel mogelijk te ontzien;
2. wij zijn een gemeente die kan en wil groeien en daarin staat het realiseren van woningen voor onze inwoners centraal;
3. wij proberen inwoners en ondernemers zoveel mogelijk te ontzien met lastenverzwaring.

Ontwikkelingen 2024

In het coalitieakkoord 2022-2026 is het voornemen opgenomen de ombuigingen vanaf 2024 te verzachten. In de financiële effecten van het akkoord is hiervoor structureel € 2 miljoen per jaar geraamd vanaf 2024.
De verdeling van de verzachting van € 2 miljoen is gericht op de meest kwetsbare inwoners en

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

betreft onder andere jeugd(preventie), eenzaamheid en participatie in sport en cultuur. Besloten is om de verzachting voor 2024 te verdelen over 2023 en 2024 om te voorkomen dat in 2023 ombuigingen moeten worden doorgevoerd die later vanwege verzachtingen weer teruggedraaid gaan worden.
De voor 2024 ingeboekte ombuiging op de kosten van de jeugdzorg is gerealiseerd. Er zijn maatregelen ingezet, de huidige omstandigheden in het zorglandschap (wachtlijsten, personeelstekorten en toegenomen instroom) maken dat de effecten van deze maatregelen niet leiden tot minder uitgaven in de jeugdzorg. Zonder de genomen maatregelen waren de werkelijke kosten echter nog hoger in 2024.
Verder levert het heffen van leges voor advisering ruimtelijke initiatieven minder op dan ingeschat bij het ramen van deze ombuiging. Wij denken structureel een bedrag van circa € 10.000 te realiseren. Het restantbedrag zal worden betrokken bij een breder onderzoek naar de hoogte van de leges(tarieven).

In Tabel 4 is een recapitulatie van de geraamde en gerealiseerde ombuigingen voor 2024 opgenomen.

Tabel 4

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2024
Totaal maatregelen conform raadsvoorstel 2021.0001203	8.379
Mutaties:	
- volgens de Programmabegroting 2022-2026	-114
- verzachten ombuigingen Welzijn	-528
- verzachten ombuigingen Sport	-336
- verzachten ombuigingen Cultuur	-673
- volgens de Voorjaarsrapportage 2023	-218
Totaal strategische heroriëntatie	6.510
Stand van zaken:	
- gerealiseerd	6.170
- niet gerealiseerd	340
Totaal stand van zaken	6.510

Baten en lasten 2018-2024

Het totaal van de baten en lasten van de afgelopen jaren wordt weergegeven in Tabel 5 en in Figuur 1.

Specificatie ombuigingen 2024

De ombuigingen die gerealiseerd zijn en volgens planning lopen worden niet verder toegelicht. Hierna volgt alleen een toelichting van de onzekere posten of de posten die in de laatste rapportage op onzeker stonden.

Zorg en werk

Ombuigingen
(bedragen x € 1.000; min is nadeel)

		2023
Beperken kosten jeugdzorg		850
Maatschappelijk effect	Laag	
Realisatie	Gerealiseerd	

Ruimtelijke ontwikkelingen

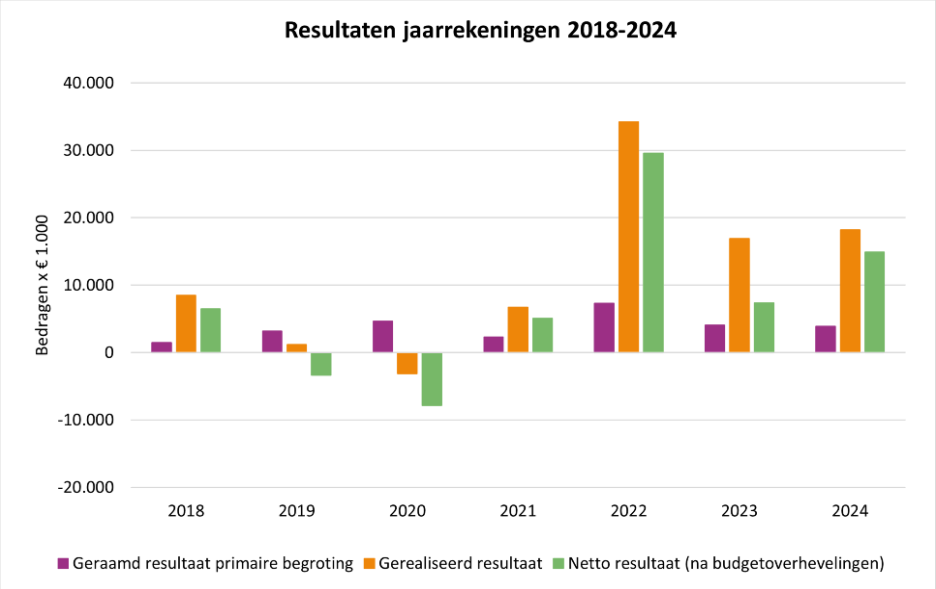
Ombuigingen
(bedragen x € 1.000; min is nadeel)

		2023
Heffen van leges voor advisering ruimtelijke initiatieven		350
Maatschappelijk effect	Laag	
Realisatie	Niet gerealiseerd	

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 5

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal baten exclusief reservemutaties	468.556	457.908	530.708	520.526	550.686	562.851	609.448
Totaal lasten exclusief reservemutaties	-456.488	-455.543	-533.734	-496.491	-555.625	-547.371	-592.975
Saldo baten en lasten	**12.068**	**2.365**	**-3.026**	**24.035**	**-4.939**	**15.480**	**16.473**
Totaal baten reservemutaties	47.632	39.690	39.841	20.704	74.449	39.031	27.898
Totaal lasten reservemutaties	-51.200	-40.883	-39.916	-37.998	-35.305	-37.581	-26.172
Resultaat reservemutaties	**-3.568**	**-1.193**	**-75**	**-17.294**	**39.144**	**1.450**	**1.726**
Totaal baten inclusief reservemutaties	516.188	497.598	570.549	541.230	625.135	601.882	637.346
Totaal lasten inclusief reservemutaties	-507.688	-496.426	-573.650	-534.489	-590.930	-584.982	-619.147
Gerealiseerd resultaat	**8.500**	**1.172**	**-3.101**	**6.741**	**34.205**	**16.930**	**18.199**
Budgetoverhevelingen	-1.998	-4.547	-4.754	-1.658	-4.651	-9.576	-3.135
Netto resultaat	**6.502**	**-3.375**	**-7.855**	**5.083**	**29.554**	**7.354**	**15.064**
Geraamd resultaat primaire begroting	**1.458**	**3.174**	**4.683**	**2.272**	**7.299**	**4.037**	**3.863**

Figuur 1

In 2022 was sprake van een hoog voordelig resultaat, met name veroorzaakt door incidentele oorzaken. Zo werd in dat jaar € 17,3 miljoen aan compensatie voor inkomstenderving in de jaren 2019 en 2022 als gevolg van de corona-maatregelen van het Rijk ontvangen. En pas in de decembercirculaire van het gemeentefonds werd de algemene uitkering nog € 5,7 miljoen verhoogd. Verder was in 2022 sprake van extreme loon- en prijsstijgingen. Hiervoor was een stelpost opgenomen waarvan € 6,8 miljoen niet benut werd doordat een aantal contracten, bijvoorbeeld die van energie, nog langer doorliepen. De hoge lonen en prijzen werkte hierdoor pas later door in de uitgaven van de gemeente.

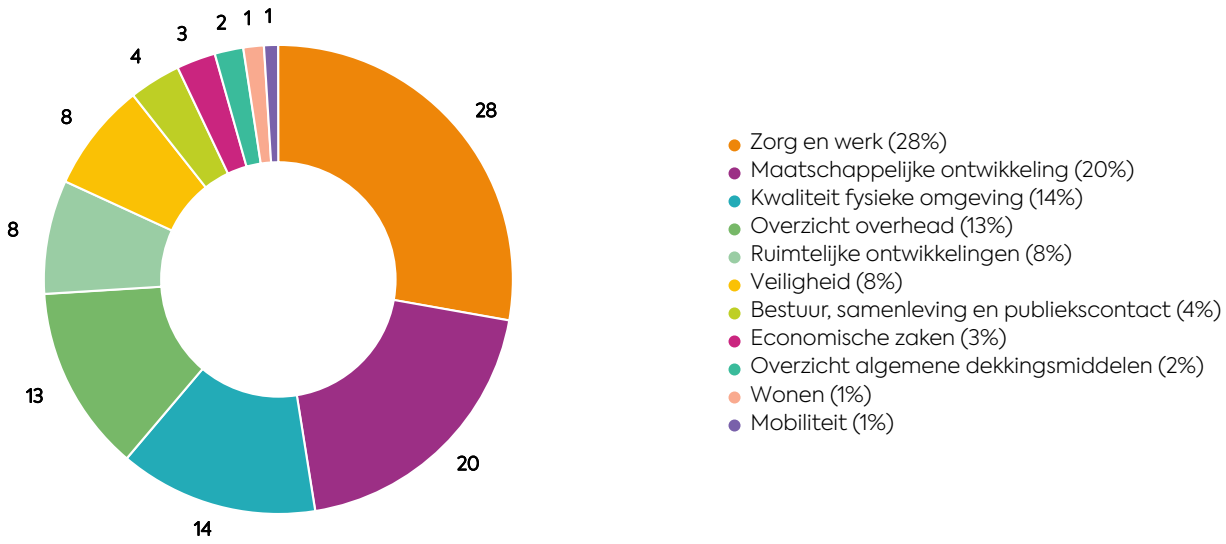
Lasten 2024

De totale lasten (uitgaven) van Haarlemmermeer over het jaar 2024 bedragen € 619,0 miljoen, inclusief de stortingen in de reserves. Met de lasten zijn de beleidsdoelen van de negen beleidsprogramma's gerealiseerd. Daarnaast zijn er lasten die vallen onder de overzichten 'algemene dekkingsmiddelen' en 'overhead'. In Figuur 2 is weergegeven hoe de lasten over de verschillende programma's, het overzicht 'algemene dekkingsmiddelen' en het overzicht

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

'overhead' zijn verdeeld. De cijfers geven het procentueel aandeel van het programma weer in de totale lasten.

Lasten 2024

Figuur 2

Het grootste programma is Zorg en werk. Binnen dit programma vallen de lasten voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet. Ook de programma's Maatschappelijke ontwikkeling en Kwaliteit fysieke omgeving zijn grote programma's.

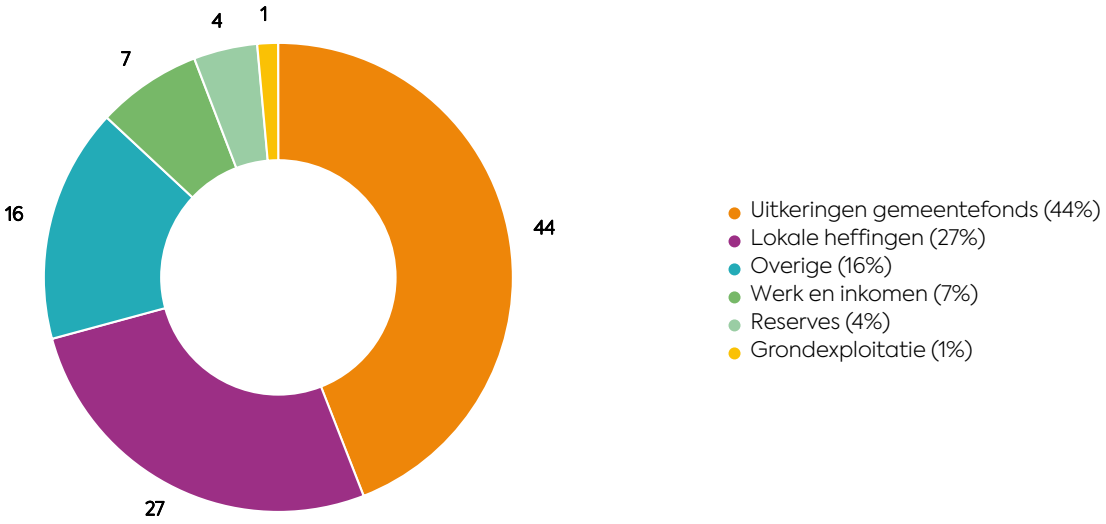
Alle programma's, de algemene dekkingsmiddelen en de overhead worden uitgebreid toegelicht in het hoofdstuk 'Jaarverslag'. Per programma wordt hierin allereerst aangegeven wat het maatschappelijk doel en de beleidsdoelen zijn zoals vastgesteld in de programmabegroting en welke activiteiten de gemeente daarvoor in 2024 uitgevoerd heeft (Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?). Vervolgens is per programma en beleidsdoel aangegeven welke baten en lasten hiervoor in 2024 gerealiseerd zijn, ten opzichte van de begroting (Wat heeft het gekost?).

Baten 2024

Alle in de jaarrekening verantwoorde lasten moeten worden gedekt door de baten (inkomsten) om te komen tot een sluitende exploitatie. In Figuur 3 is in hoofdlijnen aangegeven waar de baten uit bestaan. De totale baten in 2024 bedragen € 637,2 miljoen, inclusief de onttrekkingen uit de reserves. De cijfers geven het procentueel aandeel van het programma weer in de totale baten.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Baten 2024

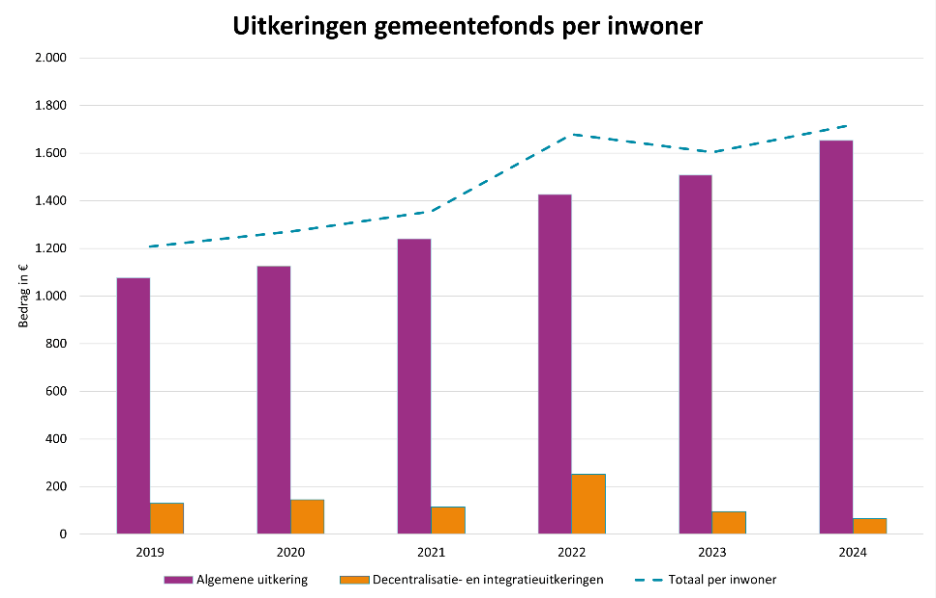

Figuur 3

Uitkeringen gemeentefonds

De grootste inkomstenpost zijn uitkeringen uit het gemeentefonds die van het Rijk wordt ontvangen.

Het meerjarig verloop van de uitkeringen uit het gemeentefonds blijkt uit Figuur 4.

Figuur 4

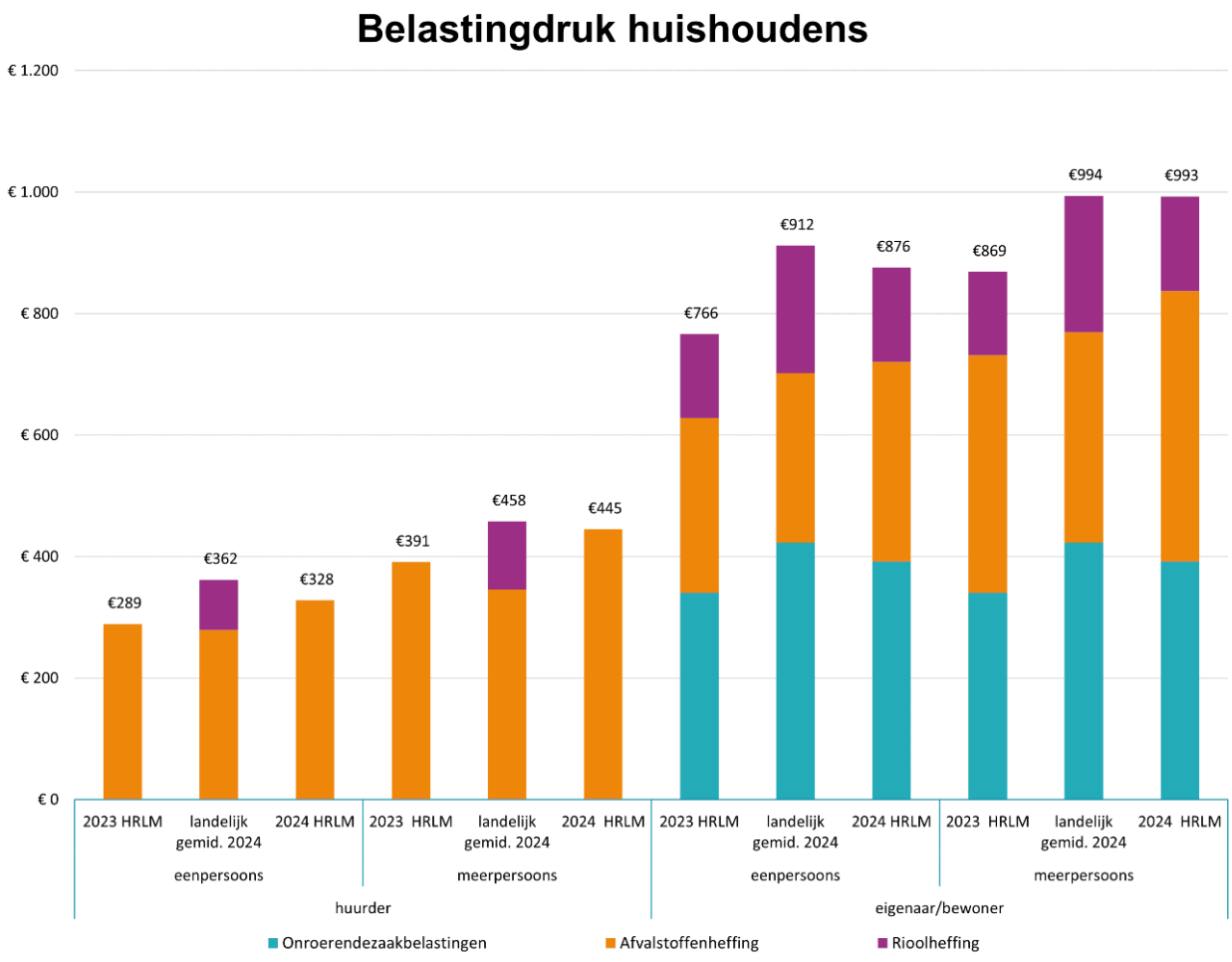
In 2022 was het bedrag per inwoner van de ontvangen decentralisatie- en integratieuitkeringen incidenteel hoger door de ontvangen compensatie inkomstenderving voor de jaren 2020 en 2021 als gevolg van de coronamaatregelen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Gemeentelijke belastingen

Een andere grote inkomstenbron zijn de gemeentelijke belastingen (lokale heffingen). Deze heffingen kunnen opgedeeld worden in de vrij besteedbare belastingen, met name de Onroerendezaakbelastingen, en de heffingen voor een specifiek doel, zoals de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Heffingen met een specifiek doel mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Bij het vaststellen van de opbrengsten van de vrij besteedbare belastingen heeft de raad een grote mate van vrijheid.

Belastingdruk huishoudens
Voor de huishoudens van Haarlemmermeer is de ontwikkeling van de gemeentelijke belastingdruk van belang. In de paragraaf Lokale Heffingen worden de belastingen en heffingen toegelicht. Op basis van de Atlas van de lokale lasten 2024 van Coelo is in Figuur 5 de belastingdruk van huishoudens weergegeven.

Figuur 5

Structureel begrotingssaldo

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de jaarrekening moet worden beoordeeld of alle structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Om dit te bepalen is in de jaarrekening het Overzicht incidentele baten en lasten opgenomen. Onder andere op basis van dit overzicht geeft het structureel begrotingsevenwicht het volgende beeld:

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 6

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2023	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024
Saldo baten en lasten	15.480	24.504	16.473
Saldo toevoegingen en onttrekkingen (-) aan reserves	1.450	-892	1.726
Begrotingssaldo (a)	16.930	23.612	18.199
Waarvan incidentele baten en lasten (-) (saldo) (b)	-14.035	-20.019	-10.882
Structureel begrotingssaldo (=a-b)	30.965	43.631	29.082

Het structureel begrotingssaldo wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met het saldo van de incidentele lasten en baten. Het saldo dat over blijft moet positief zijn (dan zijn de structurele baten groter dan de structurele lasten).

Op basis van de hierboven opgenomen tabel kan worden geconcludeerd dat de bijgestelde Programmabegroting 2024-2027 en de Jaarstukken 2024, conform de uitgangspunten van het BBV, structureel in evenwicht zijn. Dit was ook het geval in 2023.

Risico's

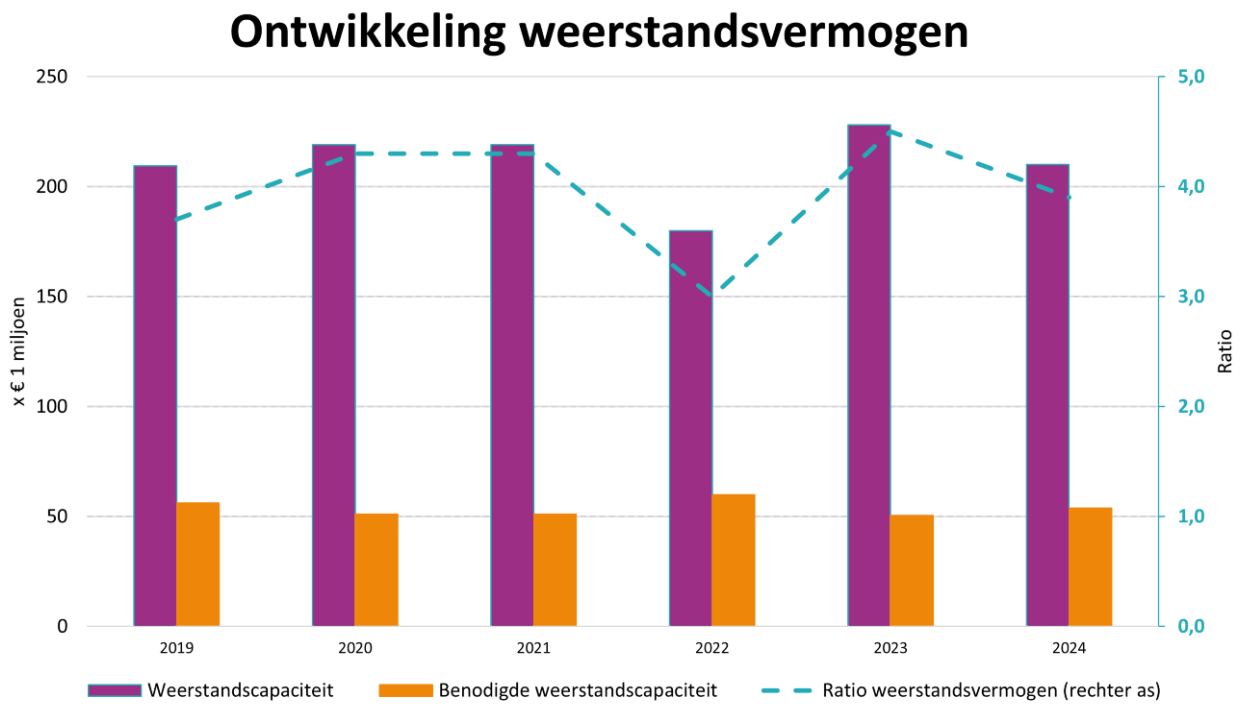
Een risico is een onzekere gebeurtenis of omstandigheid met één of meerdere mogelijke oorzaken en met eventuele negatieve gevolgen op het behalen van de doelstellingen van Haarlemmermeer. Voor geconstateerde risico's worden beheersmaatregelen getroffen om de impact van een risico te verkleinen. De resterende risico's worden gekwantificeerd op basis van kans van optreden en de mogelijke financiële gevolgen. De kans- en gevolginschattingen zijn gemaakt op basis van expertise en ervaring met de omgeving waarin de risico's spelen en de beleidsdoelen waaraan ze bijdragen. Met behulp van een Monte Carlo simulatie wordt de totale waarde van de resterende risico's berekend en deze totale waarde vormt de 'benodigde weerstandscapaciteit'.

Om te bepalen of Haarlemmermeer in staat is de resterende risico's op te vangen wordt de 'beschikbare weerstandscapaciteit' berekend. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt in het BBV omschreven als 'de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken'. Het belangrijkste onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit is de Algemene dekkingsreserve. De Algemene dekkingsreserve is de enige, directe en vrij beschikbare bron van de weerstandscapaciteit. Het aanhouden van een voldoende hoge Algemene dekkingsreserve zorgt ervoor dat de gemeente de mogelijkheden heeft om de risico's op te vangen, zonder dat dit directe consequenties heeft voor de uitvoering van de programmabegroting.

Om inzicht te krijgen in hoeverre de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om zich voor doende risico's op te vangen, wordt de ratio weerstandsvermogen bepaald. De gemeenteraad heeft in de Notitie Risicomanagement en Weerstandsvermogen, vastgesteld 5 oktober 2023 (7999971), bepaald dat de streefwaarde van dit ratio minimaal 1,4 moet zijn. Met de ratio van 3,9 (classificatie uitstekend) per ultimo 2024 voldoen wij hier aan.

In Figuur 6 wordt de ontwikkeling weergegeven van de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit en van de weerstandsratio. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is een uitgebreide toelichting opgenomen op het weerstandsvermogen en de risico's.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

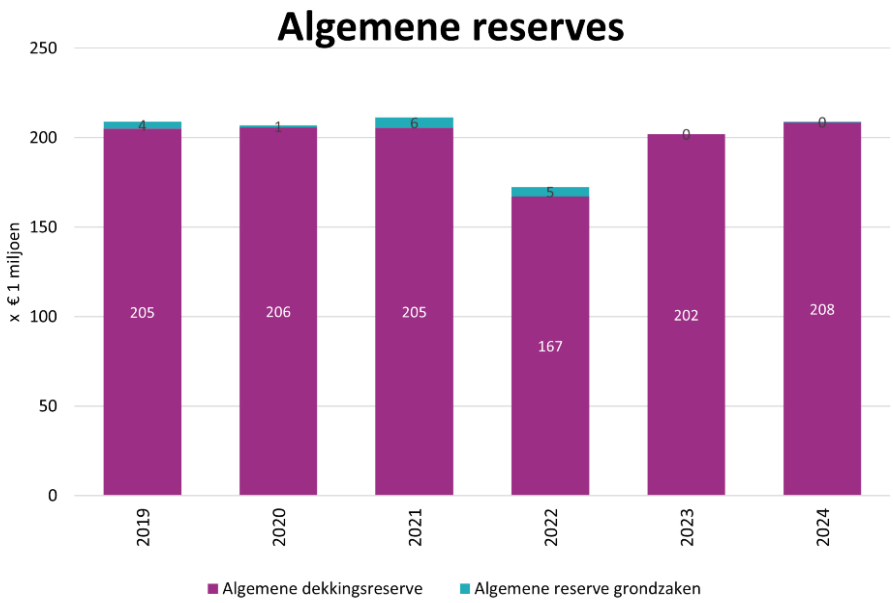
Figuur 6

Reserves

Reserves zijn bedoeld voor het dekken van toekomstige (mogelijke) uitgaven. De raad beslist over de bestemming van de reserves. In 2020 heeft de raad een nieuwe notitie reserves en voorzieningen (2019.0058406) vastgesteld. De reserves zijn onderverdeeld in algemene reserves en bestemmingsreserves.

De algemene reserves dienen als dekkingsbron in het geval zich incidentele risico's voordoen. We hebben het dan over de Algemene dekkingsreserve en de Algemene reserve grondzaken. Het verloop van deze reserves over de periode 2019-2024 blijkt uit Figuur 7. De stijging van het saldo van de Algemene dekkingsreserve in 2024 wordt met name veroorzaakt door de toevoeging van het jaarrekeningresultaat 2023.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

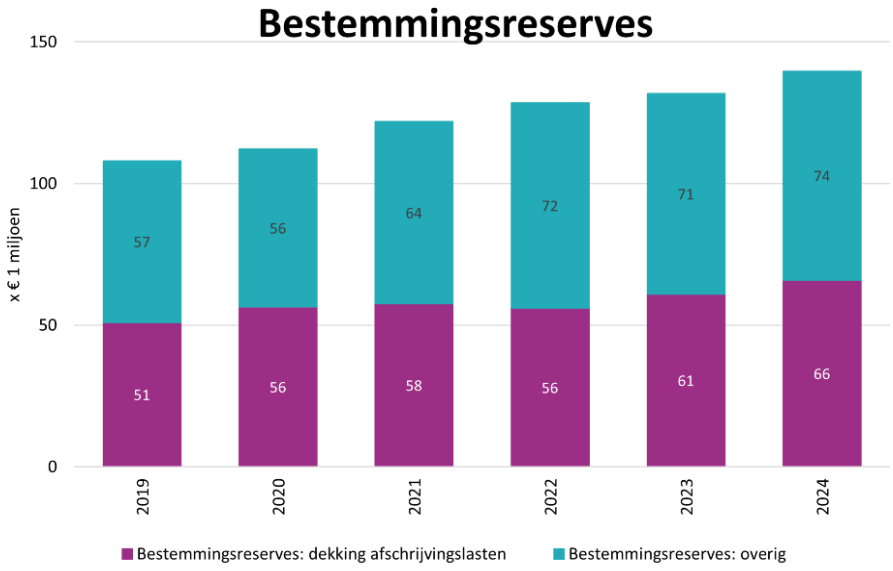

Figuur 7

De bestemmingsreserves zijn ingesteld met een bepaald door de raad vastgesteld doel. Hierbij moet weer een onderscheid gemaakt worden tussen de bestemmingsreserve Dekking afschrijvingslasten en de overige bestemmingsreserves. De bestemmingsreserve Dekking afschrijvingslasten is een zogenaamde 'beklemde' reserve. Dat wil zeggen dat deze niet vrij besteedbaar is. Bij een besteding aan andere doeleinden dan de dekking van afschrijvingslasten, moet altijd tot een alternatieve dekking worden besloten.

Voor de overige bestemmingsreserves geldt dat de raad kan besluiten om daar een ander doel aan te geven of om ze op te heffen en het saldo toe te voegen aan de algemene dekkingsmiddelen.

De ontwikkeling van de bestemmingsreserves geeft het volgende beeld:

Figuur 8

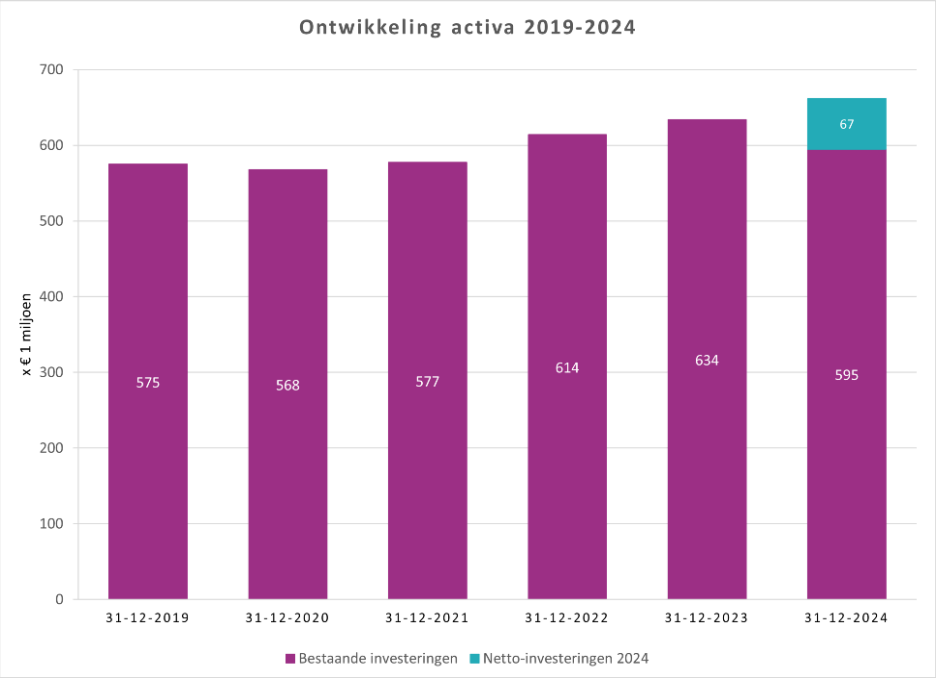
In het hoofdstuk Jaarrekening, toelichting op de balans, wordt het doel van elke reserve toegelicht en is het verloop in 2024 per reserve opgenomen bij het onderdeel Eigen vermogen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Investeringen

Investeringen zijn uitgaven waarvan het economisch - of maatschappelijk nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Investeringen worden geactiveerd op de balans en worden afgeschreven op basis van de economische levensduur van de investering. De kapitaallasten (rente en afschrijving) komen ten laste van de programma's en moeten worden gedekt binnen de baten en lasten.

De ontwikkeling van de materiële vaste activa voor de jaren 2019 – 2024 geeft het volgende beeld:

Figuur 9

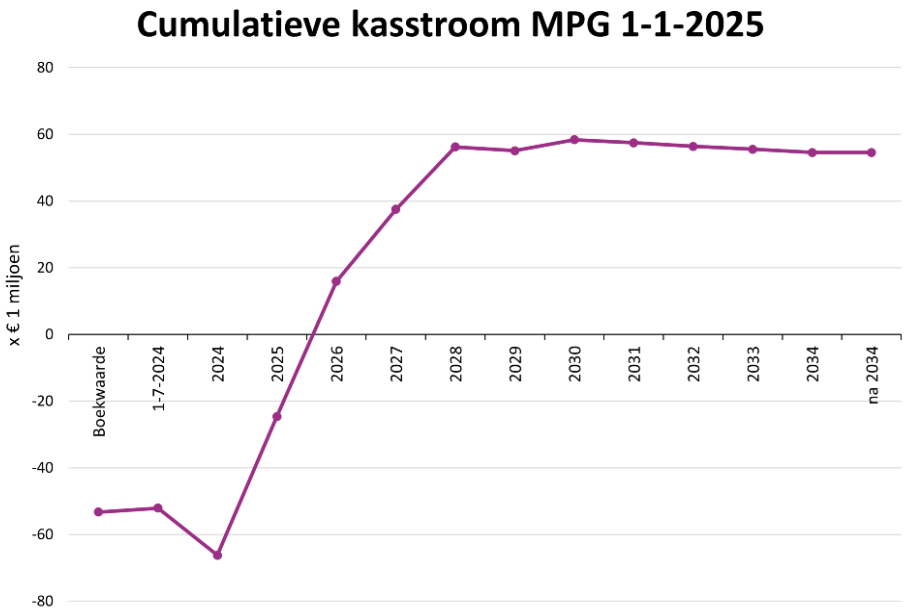
In totaal is in de begroting na wijziging rekening gehouden met een bruto-investeringsbedrag van € 98,2 miljoen in 2024. Hiervan is € 74,4 miljoen besteed, wat een realisatiegraad van 76% betekent. Van dit bruto bedrag is € 7,5 miljoen gedekt door bijdragen van derden, waarmee de netto-investering over 2024 € 66,9 miljoen bedroeg.
Voor een toelichting op het verloop van de activa wordt verwezen naar de toelichting op de balans, onderdeel Materiële vaste activa.

Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG)

Op basis van de prognoses in het MPG (standlijn 1 januari 2025) is in de jaarstukken rekening gehouden met de opbrengsten en uitgaven die verband houden met de ontwikkeling van bouwgrondexploitaties. Het saldo van de bouwgrondexploitaties wordt naar de balans overgebracht, zodat een verschil in de kasstromen geen invloed heeft op het saldo van de jaarrekening. Als een bouwgrondexploitatie wordt afgesloten, dan wordt het resultaat verrekend met de Algemene reserve grondzaken. Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid en het MPG.

Op basis van het MPG is in Figuur 10 de verwachte cumulatieve cashflow van de nu lopende projecten weergegeven. De cashflow geeft het verschil aan tussen de ontvangsten en uitgaven gedurende een bepaalde periode. In de figuur is te zien dat tot en met 2025 de gerealiseerde en verwachte uitgaven hoger zijn dan de gerealiseerde en verwachte ontvangsten. De prognose is dat na 2025 minder kosten worden gemaakt en meer opbrengsten worden ontvangen en komt de cashflow boven € 0. Dit betreft een inschatting van de fasering per jaar en is een momentopname. Bij elk volgend (t)MPG worden de prognoses geactualiseerd.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

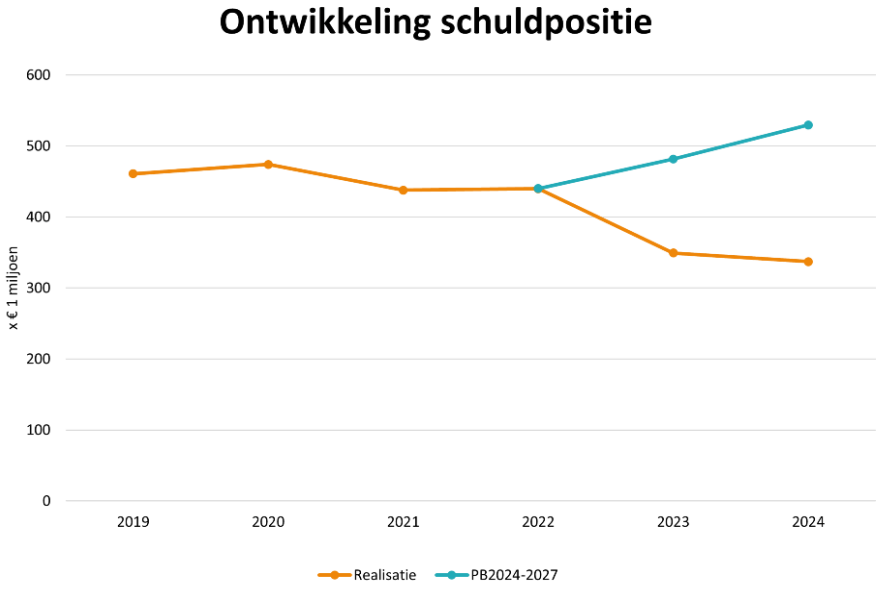

Figuur 10

Financiële positie en kengetallen

Netto schuld

De meerjarige ontwikkeling van de schuld is weergegeven in Figuur 11. De schuld is minder hard gestegen dan geraamd in de Programmabegroting 2024-2027. Dit komt doordat er minder is geïnvesteerd dan begroot ten tijde van het opstellen van de programmabegroting (augustus 2023). Verder zijn er van het Rijk diverse voorschotten ontvangen in het kader van specifieke uitkering (SPUK's) waarvan de uitgaven in latere jaren vallen. Hierdoor hoefde er ook minder geleend te worden. Een uitgebreide toelichting is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Figuur 11

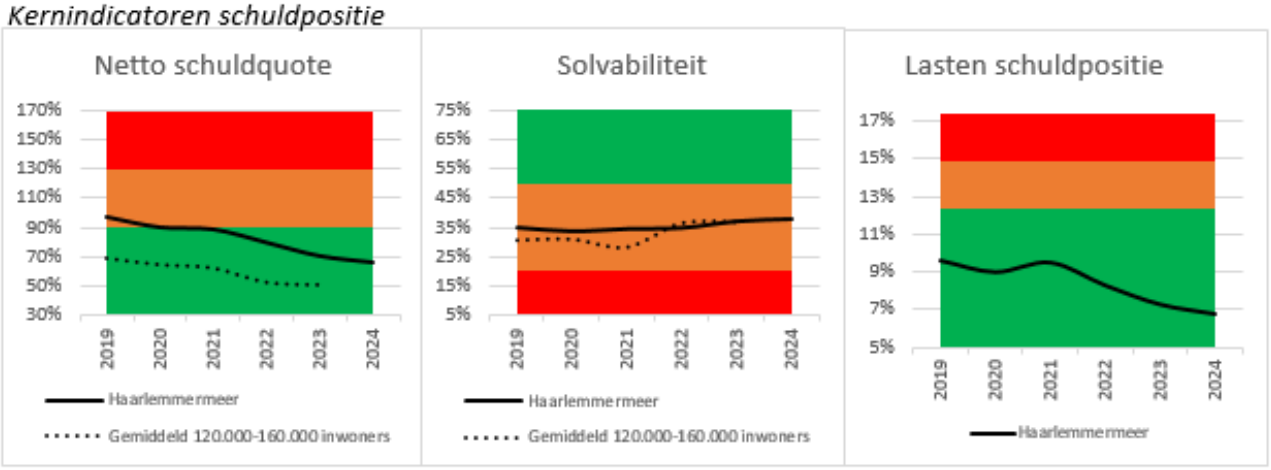
Kengetallen schuldpositie

In de notitie meerjarig financieel inzicht voor de raad van de commissie BBV is aangegeven dat de belangrijkste indicatoren en kengetallen van de balans en van de baten en lasten in samenhang

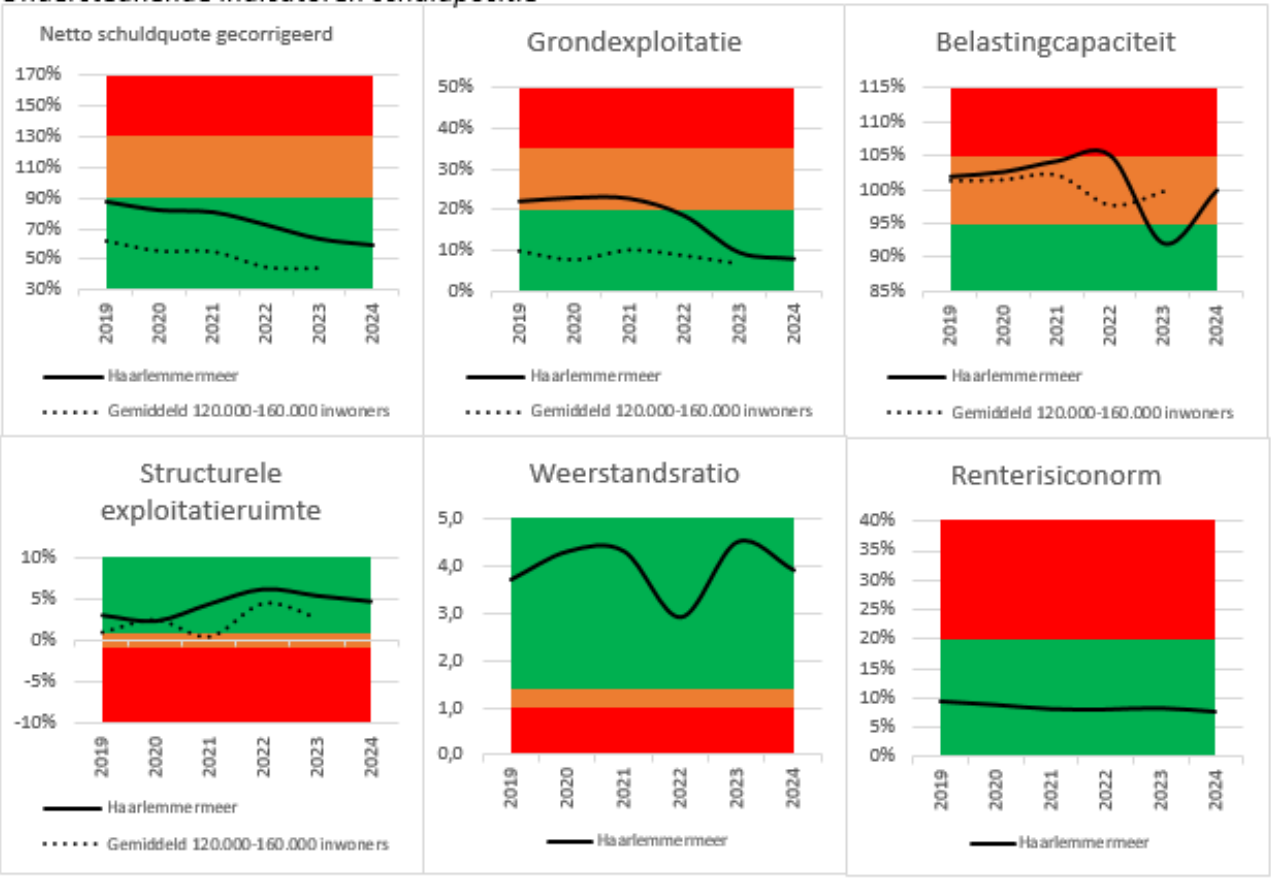
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

dienen te worden gepresenteerd en toegelicht. De ontwikkeling van deze samenhang in de loop van de tijd wordt hierin verwerkt en de trends worden geduid. In de notitie Schuldpositie 2023 heeft de raad besloten drie kernindicatoren schuldpositie aan te wijzen. In de programmabegroting en jaarstukken worden deze aangevuld met een aantal ondersteunende indicatoren, welke de kernindicatoren nuanceren, of in breder perspectief plaatsen. De toelichtingen op de manier hoe de indicatoren dienen te worden berekend staan in de notitie Schuldpositie 2023.

Kernindicatoren schuldpositie

Ondersteunende indicatoren schuldpositie

De indicatoren geven in één oogopslag een beeld van de financiële gezondheid van onze gemeente. Opvallend is dat in 2024 de meeste indicatoren zich versterken in het groen of meer naar het groen bewegen. De robuuste financiële positie van Haarlemmermeer is daarmee verder versterkt. Dit geeft ons een goede uitgangspositie bij de maatregelen om tot een sluitende begroting vanaf 2026 te komen.

Bij de kernindicatoren valt op dat twee van de drie kernindicatoren eind 2024 op groen staan. De netto schuldquote is op basis van de werkelijkheid eind 2024 hoger dan gemiddeld, maar bevindt zich in de categorie minst risicovol. Deze is zo'n

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

15% hoger dan bij de gemiddelde gemeente van vergelijkbare omvang. Echter zijn de verschillen binnen de vergelijkingsgroep groot. Gezien de groei van de gemeente heeft Haarlemmermeer in het verleden meer geïnvesteerd. Ook blijven investeringen in onze gemeente noodzakelijk in het kader van de schaalsprong wonen. De nettoschuldquote heeft op dit moment wel de laagste omvang van de afgelopen 15 jaar. Een dalende nettoschuldquote geeft in de de toekomst meer tijd en ruimte totdat de signaalwaarde wordt bereikt. De grondexploitatiequote was in de afgelopen jaren hoger dan bij gemeenten van vergelijkbare omvang. Sinds de overdracht van de gronden aan GEM A4 zone west is dit kengetal verder gedaald tot nabij het gemiddelde. De solvabiliteit bevind zich in oranje (neutraal). Opvallend is hier dat ook de hele vergelijkingsgroep zich in de categorie oranje (neutraal) bevind. Deze solvabiliteit is dus passend bij gemeenten van deze omvang. De indicator lasten schuldpositie bevind zich eind 2024, net als de afgelopen jaren, stabiel in de categorie minst risicovol. Al met al geeft de versterking van de kerindicatoren in 2024 Haarlemmermeer een sterkere positie in tijden van financiële tegenspoed.

Bij de ondersteunende indicatoren is een beperkte stijging van de indicator belastingcapaciteit te zien. Dit wordt veroorzaakt door de stijging van onroerendezaakbelasting, riool- en afvalstoffenheffing in 2024. In de berekening van deze indicator wordt in de noemer gebruik gemaakt van de gemiddelde woonlasten van een gemiddeld gezin in voorgaand jaar. Landelijke trends worden pas een jaar later zichtbaar bij deze indicator. Ook werd de stijging van de onroerendezaakbelasting van 13,7% in 2024 voor de inflatiecorrectie opgevolgd door een beperkte stijging van 0,1% in 2025, waardoor dit kengetal aankomend jaar beter in perspectief te plaatsen is. De lage gemiddelde rente op de bestaande leningenportefeuille (1,51%, in 2023: 1,45%) en het weerstandsvermogen van de gemeente maken dat de last van de schuld op de langere termijn houdbaar is en blijft. Ondanks dat de gemiddelde rente op de leningenportefeuille licht is gestegen, blijft de gemiddelde rente historisch laag. De spreiding binnen de leningenportefeuille voorkomt dat de gemeente kwetsbaar is voor een plotselinge renteschok. Dit blijkt ook uit de onderschrijding van de renterisiconorm. De exploitatie was de afgelopen jaren meer dan sluitend zoals blijkt uit de indicator structurele exploitatieruimte. De daling van de inkomsten vanuit het gemeentefonds vanaf 2026 maakt dat hierbij waakzaamheid in de toekomst wel een vereiste is. De daling van de inkomsten zal ook doorwerken in de netto schuldquote, lasten schuldpositie en grondexploitaitiequote aangezien zij berekend worden op basis van de totale baten.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Leeswijzer

De Jaarstukken 2024 zijn gebaseerd op de Programmabegroting 2024-2027.

De jaarstukken bestaan uit de volgende delen:
- Algemeen
- Jaarverslag en jaarrekening per programma
- Jaarrekening
- Overige gegevens

De jaarstukken worden opgesteld conform de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Algemeen
Dit onderdeel bestaat uit de inleiding, het resultaat van de programmarekening, de financiële hoofdlijnen, deze leeswijzer en de samenstelling van het bestuur.

Jaarverslag en jaarrekening per programma
Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en de (verplichte) paragrafen. In dit onderdeel worden per programma de volgende vragen beantwoord:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat zouden we daarvoor doen?
- Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

Bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost?' worden op beleidsdoelniveau de substantiële verschillen (≥ € 200.000) tussen de gewijzigde begroting en de jaarrekening toegelicht.

In de paragrafen geven we aanvullende informatie over programma overstijgende onderwerpen; lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, vastgoed, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid, openbaarheid Wet open overheid en toezichtinformatie.

Jaarrekening
De jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de toelichting, de balans en de toelichting, de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa), de rechtmatigheidsverantwoording en een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (recapitulatie op taakveld). Als apart hoofdstuk van de jaarrekening zijn tevens opgenomen de algemene grondslagen, budgetoverhevelingen, incidentele baten en lasten, structurele toevoegingen/onttrekkingen aan reserves en overzicht Wet Normering Topinkomens (WNT).
Conform voorgaande jaren is in de toelichting op de balans het verloop van de balansposten gedurende het verslagjaar weergegeven en worden de belangrijkste mutaties toegelicht. In dit onderdeel is tevens een overzicht van restantkredieten openomen.

Overige gegevens
In dit laatste deel treft u de controleverklaring van de onafhankelijke accountant PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. en een verklarende woordenlijst aan.

Beleidsindicatoren
Per programma zijn de zogenaamde beleidsindicatoren opgenomen. Deze indicatoren dragen bij aan het beleidsmatiger maken van begroting en jaarstukken. De raad kan zich op deze manier op belangrijke momenten in een beleidscyclus een beeld vormen over de behaalde en te behalen beleidsresultaten. Voor de onderlinge vergelijking tussen gemeenten is in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten een uniforme lijst van beleidsindicatoren vastgesteld. Hierbij wordt aangesloten bij reeds bestaande bronnen, zoals het CBS en DUO. De actuele lijst bestaat uit 34 verplichte indicatoren. Daarnaast heeft de raad besloten een aantal niet-verplichte lokale indicatoren op te nemen (2017.0063489). In de tabellen bij de programma's is aangegeven waar het de verplichte (BBV) en niet-verplichte lokale indicatoren betreft. De website waarstaatjegemeente.nl biedt een overzicht van indicatoren per thema, waaronder de verplichte BBV indicatoren. Indien deze website als bron bij een BBV indicator wordt vermeld, betreft het de daarop vermelde informatie per 11 maart 2025. Indien er nog geen data bekend is, is dit met 'n/b' aangegeven. Aanvullend biedt de website onderzoek. haarlemmermeergemeente.nl kennis- en onderzoeksresultaten over de Haarlemmermeerse samenleving.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Samenstelling van de gemeenteraad en het college van B&W

Samenstelling gemeenteraad

De gemeenteraad is het hoogste orgaan van de gemeente. De raad is de lokale volksvertegenwoordiging, bepaalt de beleidskaders en controleert de uitvoering van het beleid door het college van burgemeester en wethouders.

De raad heeft 39 zetels. Deze zetels zijn als volgt verdeeld (peildatum 31 december 2024):

Tabel 7

Partij	2022	2018	2014	2010
VVD	8	7	7	10
HAP	6	7	6	4
GroenLinks	5	4	3	4
D66	4	3	6	5
CDA	3	5	5	5
Forza!	3	5	4	3
PvdA	3	3	4	4
SRH (Sociaal Rechts Haarlemmermeer)	2	1	1	1
ChristenUnie-SGP	1	2	1	1
Forum voor Democratie (FvD)	1	-	-	-
EEN Haarlemmermeer	1	1	1	-
Belang van Nederland (BVNL)	1	-	-	-
GEZOND Haarlemmermeer	1	1	-	-
Overigen	-	-	1	2

De contactgegevens van fracties en de raadsleden staan op de website van de gemeenteraad, onder raadsleden.

Samenstelling college van burgemeester en wethouders

De burgemeester is benoemd door de koning op voordracht van de raad. De wethouders zijn gekozen door de gemeenteraad. Ieder collegelid heeft zijn of haar eigen takenpakket (portefeuille). Samen zijn zij verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van de raadsbesluiten.

Het college van B&W bereidt de plannen voor waarover de gemeenteraad een beslissing moet nemen. Het college neemt ook zelf besluiten. Daarnaast voert het college de besluiten van de gemeenteraad uit. Samen zijn zij verantwoordelijk voor het bestuur van de gemeente.

De portefeuilles worden in Tabel 7 weergegeven.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 8

Burgemeester Marianne Schuurmans-Wijdeven	Wethouder Marja Ruigrok	Wethouder Mariëtte Sedee-Schuitemaker	Wethouder Marjolein Steffens-van de Water
	1e loco-burgemeester	2e loco-burgemeester	3e locoburgemeester
• Algemene en bestuurlijke zaken • Openbare orde & Veiligheid • Brandweer • Burgerzaken • Internationale betrekkingen • Communicatie & Onderzoek • Integriteitsbeleid • Kernencontacten (samen met wethouder Steffens-van de Water)	• Verkeer & Vervoer • Economische Zaken • Luchthavenzaken (exclusief Ruimtelijke ontwikkeling) • Cultuur Projecten: • Stadshart Hoofddorp (exclusief gemeentehuis)	• Sport & Volksgezondheid • Agrarische zaken • Vastgoed • Afval, Milieu & Water • Grootschalig groen & Recreatie • Subsidies Projecten: • PARK21	• Fysieke leefomgeving • Jeugd & Onderwijs • Woonbeleid • Dienstverlening • Doelgroepenbeleid & Emancipatie • Gebiedsgericht werken • Participatie • Kernencontacten (samen met burgemeester Schuurmans-Wijdeven Projecten: • Nieuwe Kom Nieuw-Vennep

Wethouder Beryl van Straten	Wethouder Charif El Idrissi	Wethouder Charlotte van der Meij	Cees Vermeer
4e loco-burgemeester	5e loco-burgemeester	6e loco-burgemeester	Gemeentesecretaris
• Financiën, inclusief deelnemingen & grondzaken • Ruimtelijke ontwikkeling • Woningbouw	• Werk & Inkomen • Arbeidsmarktbeleid • Inburgering & Asielzaken • Inkoop- & aanbestedingsbeleid • Bedrijfsvoering • Personeel • Digitalisering	• Zorg & Welzijn • Klimaat & Energie • Juridische Zaken • Vergunningen • Handhaving (inclusief oneigenlijk grondgebruik) Projecten: • Gemeentehuis	• Secretaris van college van B&W • Algemeen directeur van de organisatie

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Opening Doorfietsroute De Hoek, oktober 2024

Jaarverslag en toelichting jaarrekening per programma

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestuur, samenleving en publiekscontact

Portefeuillehouder: Ruigrok, Schuurmans-Wijdeven, Steffens-van de Water

lasten in €	22.066
% totale realisatie lasten	3,7%
baten in €	5.668
% totale realisatie baten	0,9%

Maatschappelijk doel:
Het borgen van democratische en transparante besluitvorming en excellente dienstverlening aan inwoners, instellingen en ondernemers.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2024 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2024 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van formele gemeentelijke organen (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, burgemeester en rekenkamer).	-	-100%	11.141	-42%
01. Het faciliteren van de bestuursorganen van de gemeente				
02. Het faciliteren van de rekenkamer				
03. Het voorbereiden en houden van verkiezingen				
Beleidsdoel B: Wederzijdse betrokkenheid bij de besluitvorming en onze kennis over onze lokale samenleving vergroten.	-	-	351	12%
01. Het doen van generiek onderzoek				
02. Standaardisering van de aanpak van participatie bij beleidsvorming en -uitvoering				
03. Opstellen en uitvoeren van gebiedsprogramma's				
04. Uitwerking rol dorps- en wijkraden				
05. Het onderhouden en faciliteren van adviesorganen ter ondersteuning van de gemeenteraad				
06. Het bieden van informatie aan inwoners en ondernemers				
07. Het ondersteunen van de Jongerengemeenteraad en Kinderraad				
Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.	281	0%	1.291	-1%
01. Het deelnemen aan bestuurlijke samenwerkingsverbanden				
02. Het onderhouden van de stedenband				
Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, ondernemers en instellingen en open, deskundig en duidelijk in onze contacten.	1	-	811	2%
01. Wij zijn bereikbaar via balie, telefoon, internet en sociale media				
02. Wij leveren onze diensten steeds meer digitaal en waar gewenst persoonlijk				
03. Wij staan in contact met onze inwoners, instellingen en ondernemers volgens een gebiedsgerichte werkwijze				
04. Wij geven waar mogelijk direct en correct antwoord op vragen via alle kanalen				
05. Wij staan voor kwaliteit en handelen meldingen, aanvragen, producten en diensten adequaat en binnen de gestelde termijn af				
Beleidsdoel E: Wij beheren betrouwbare basisregistraties en leveren diensten en producten van burgerzaken en de burgerlijke stand.	5.386	19%	8.472	-4%
01. Het beheren van de Basisregistratie Personen (BRP) en het leveren van producten en diensten vanuit de BRP				
02. Het beheren van de registers burgerlijke stand				
03. Het verstrekken van paspoorten, Nederlandse Identiteitskaarten en DigiD's aan Nederlanders woonachtig in het buitenland via de Gemeentebalie Schiphol				
04. Het centraal inschrijven van vluchtelingen voor het Centraal Orgaan Asielzoekers en het leveren van een bijdrage aan de landelijke BRP-straat				
05. Het actueel houden van de bestaande (basis)registraties met een geografische component				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:
Beleidsdoel B:
Beleidsdoel C: Amstelland-Meerlanden Overleg, Vereniging Nederlandse Gemeenten
Beleidsdoel D:
Beleidsdoel E:

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De kinderen luisteren aandachtig in de raadszaal tijdens de Dag van de Kinderraad op 17 april 2024

Bestuur, samenleving en publiekscontact

Het borgen van democratische en transparante besluitvorming en excellente dienstverlening aan inwoners, instellingen en ondernemers.
Het gemeentebestuur van Haarlemmermeer bestaat uit de gemeenteraad, de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders. Deze bestuursorganen geven invulling aan de lokale democratie via een transparant en zorgvuldig besluitvormingsproces. Op deze wijze is er sprake van een zichtbare en herkenbare gemeente en daarvoor onderhoudt het bestuur diverse relaties in regionale, nationale en internationale context.

Wij willen een dienstbare, betrouwbare en daadkrachtige overheid zijn met een bestuur dat zichtbaar, herkenbaar en benaderbaar is.

Inwoners, instellingen en ondernemers willen meedenken, meepraten en meebeslissen over zaken die spelen in hun leefomgeving. Een eigentijdse overheid onderkent en waardeert dit en speelt actief op deze behoefte in. Het gemeentebestuur wil daarom de betrokkenheid van inwoners, instellingen en ondernemers vergroten en ruimte geven aan initiatieven uit de samenleving. Ook wil het gemeentebestuur zorgen voor voldoende draagvlak bij het ontwikkelen van beleid én de uitvoering daarvan. Zo versterken wij de lokale betrokkenheid tussen inwoners, instellingen en ondernemers.

Verbonden partijen
Amstelland-Meerlanden Overleg (AM)
Het AM heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten (Aalsmeer, Amstelveen, De Ronde Venen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn) te behartigen in onze regio en op die manier bij te dragen aan een evenwichtige ontwikkeling in de regio. Bestuurders vertegenwoordigen de deelregio AM in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en overleggen op het gebied van ruimte, economie, wonen, duurzaamheid, landschap, verkeer en vervoer. In 2024 is de MRA Agenda 2025-2028 gerealiseerd, waar het AM als deelregio van de MRA een belangrijke bijdragen aan heeft geleverd. Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partij, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
De Vereniging van Nederlandse Gemeenten zijn de 342 gemeenten samen, ondersteunt door de VNG-organisatie. De belangrijkste taken van de VNG zijn het faciliteren en uitvoeren van kennisdeling, belangenbehartiging en dienstverlening. Deze drie pijlers vormen het fundament van devereniging. De gemeenten

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

werken, via de VNG, met elkaar aan maatschappelijke opgaven.

Relevant beleid
- Reglement van Orde gemeenteraad 2024 (10490407)
- Verordening op de Auditcommissie Haarlemmermeer 2024 (XS-24101507.609)
- Reglement van Orde Auditcommissie (2005.29530)
- Gedragslijn Integriteit Haarlemmermeer (2014.3985)
- Verordening Rekenkamercommissie Haarlemmermeer 2024 (10178584)
- Gedragscode integriteit Burgemeester en Wethouders Haarlemmermeer en handreiking integriteit (2021.0001303)
- Actualisatie Participatiebeleid en Inspraakverordening 2008 (2008.19950)
- Denk, praat en beslis mee! Plan van Aanpak Participatie (2014.0047217)
- Participatieonderzoek 'Haarlemmermeer Weet raad!' (2017.0063632)
- Werkwijze gemeenteraad bij participatie (2021.0001261)
- Langetermijnvisie Participatiedemocratie (2022.5917133)
- Samenwerkingsafspraken dorps- en wijkraden (2020.3749462)
- Vriendschapsband Haarlemmermeer-Cebu (VHC) (11632952)
- Visie op communicatie van Haarlemmermeer (2012.29134)
- Nota Verbetering Digitale Dienstverlening en IT-innovatie (2017.0021302)
- Verordening gegevensverstrekking Basisregistratie personen gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0026890)
- Basisregistratie Grootschalige Topografie BGT (2013.0086428)
- Vaststellen beleidsregel 'Briefadres Haarlemmermeer 2018' (2018.0038684)
- Reglement burgerlijke stand 2022 (2021.0001690)
- Belastingvoorstellen 2024 (8302591)
- Visie dienstverlening; makkelijk, betrouwbaar, menselijk en verbonden 2022 (2022.0000375)
- Visie op digitalisering: samen slimmer (7225689)
- Het juiste kanaal op het juiste moment: een strategie voor klantcontact (7705540)

Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van formele gemeentelijke organen (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, burgemeester en rekenkamer).

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteiten

01. Het faciliteren van de bestuursorganen van de gemeente
02. Het faciliteren van de rekenkamer
03. Het voorbereiden en houden van verkiezingen

Toelichting

01. Het faciliteren van de bestuursorganen van de gemeente

Het gemeentebestuur bestaat uit drie bestuursorganen, te weten: de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester. De gemeenteraad is het hoogste orgaan van de gemeente en heeft volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rollen om in te vullen. In de raad is een nieuw raadslid benoemd als opvolger voor de nieuw benoemde wethouder, en zijn er drie nieuwe commissieleden benoemd. De rollen van de volksvertegenwoordiging komen terug in de besluitvorming van de raad en zijn tevens de basis voor de neutrale ondersteuning en facilitering door zijn eigen apparaat, de griffie.

De gemeenteraad streeft op diverse manieren transparantie van zijn besluitvorming na. De raadsvoorstellen en raadsbesluiten zijn op de website terug te vinden. Dezelfde openbaarheid geldt voor de raadspleinvergaderingen die ook digitaal te volgen zijn en teruggekeken kunnen worden. Dit geldt ook voor speciale raadsvergaderingen op locatie, die vanwege de Langetermijnvisie Participatiedemocratie (2022.5917133) driemaal plaats hebben gevonden.

De griffie ondersteunt tevens de burgemeester als voorzitter van de raad. Het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester worden ondersteund door de ambtelijke organisatie onder leiding van de gemeentesecretaris en zijn directieteam.

02. Het faciliteren van de rekenkamer

De rekenkamer doet onafhankelijk onderzoek voor goed bestuur voor de samenleving van Haarlemmermeer. De rekenkamer maakt voor de gemeenteraad en het college onder andere zichtbaar wat de impact is van het gevoerde beleid en wat er speelt bij inwoners, instellingen en ondernemers. De rekenkamer gebruikt uiteenlopende methoden en staat open voor vernieuwing. De rekenkamer onderzoekt twee tot drie nieuwe thema's per jaar. Daarnaast toetst de rekenkamer of college en raad aanbevelingen uit eerder onderzoek hebben opgevolgd. Een klankbordgroep bestaande uit vijf raadsleden, de burgemeester en de griffier ondersteunt de rekenkamer om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de behoefte van de raad. Informatie over de

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

onderzoeken die de rekenkamer in 2024 publiceerde is te vinden op de website.

03. Het voorbereiden en houden van verkiezingen
Nederlanders hebben op donderdag 6 juni 2024 gestemd voor een nieuw Europees Parlement. Stembureauleden konden zich voor het eerst aanmelden via het programma Stembureaumanager. Via dit portaal is het mogelijk dat stembureauleden een functie en tijdstip kiezen. Openstaande posten werden hierdoor sneller ingevuld. Dit zorgde voor een efficiëntere organisatie van deze verkiezing. Het opkomstpercentage van 43% bleef net onder het landelijk gemiddelde van 46%. Ook bij deze verkiezing werd op de avond van de verkiezingsdag eerst op partijniveau geteld en de dag daaropvolgend centraal op kandidaatsniveau. Het centraal tellen op kandidaatsniveau op de dag na de verkiezingen is bedoeld om fouten te voorkomen. Daarnaast vermindert het de belasting van de telploegen op de verkiezingsavond en vergroot het de transparantie van het tellen. De verkiezingsdag en de vaststelling van de uitslag zijn zonder problemen verlopen. In andere landen behorend bij de Europese Unie werd op een andere dag dan donderdag gestemd. Om die reden is de uitslag van de in ons land gehouden verkiezing pas zondagavond 9 juni bekend gemaakt.

Beleidsdoel B: Wederzijdse betrokkenheid bij de besluitvorming en onze kennis over onze lokale samenleving vergroten.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Alles wat wij als gemeente doen, raakt de inwoners, ondernemers en instellingen direct. Tegelijkertijd zijn zij bij uitstek degenen die kunnen meedenken én meewerken aan hun omgeving, aan het verbeteren van hun dorp of wijk. Wij hebben onze inwoners, instellingen en ondernemers intensief betrokken bij beleidsontwikkeling en uitvoeringsplannen. Wij borgen participatie in onze werkwijze waarbij wij de verwachtingen managen en goed communiceren over de uitkomsten.

Wij sluiten de manier waarop wij doelgroepen betrekken aan bij hun behoefte en maakten daarom gebruik van diverse digitale en offline instrumenten, waaronder het e-platform Open Stad. Om transparant en open te zijn over deze aanpak, actualiseren wij ons participatiebeleid.

Wij hebben het gebiedsgericht werken voortgezet, waarbij men invloed heeft op planvorming en aanpak. Wij zorgen voor de verbinding tussen diverse opgaven in een gebied en voor een continu gesprek tussen gemeentebestuur en inwoners, instellingen en ondernemers. Wij blijven inspelen op behoeften en wensen in de samenleving, met als doel de betrokkenheid van inwoners, ondernemers en instellingen te vergroten en het bieden van ruimte voor initiatieven.

Zo weten wij wat er leeft en welke ontwikkelingen wij verwachten op lange termijn in het gebied (gebiedsprogrammering). Wij anticiperen daarop door prioriteiten te stellen en acties te bepalen, samen met de inwoners, instellingen en ondernemers in het gebied. Onze kennis van en interactie met het gebied hebben wij versterkt door informatiemarkten en door een actief netwerk te onderhouden.

Activiteiten

01. Het doen van generiek onderzoek
02. Standaardisering van de aanpak van participatie bij beleidsvorming en -uitvoering
03. Opstellen en uitvoeren van gebiedsprogramma's
04. Uitwerking rol dorps- en wijkraden
05. Het onderhouden en faciliteren van adviesorganen ter ondersteuning van de gemeenteraad
06. Het bieden van informatie aan inwoners en ondernemers
07. Het ondersteunen van de Jongerengemeenteraad en Kinderraad

Toelichting

01. Het doen van generiek onderzoek
De gemeente Haarlemmermeer is dynamisch en divers. Kennis van de verschillende gebieden en de ontwikkeling van onze bevolking zijn cruciaal om beleid op maat te kunnen ontwikkelen. Om het onderzoek zo effectief en efficiënt mogelijk in te zetten, werkten wij met een onderzoeksprogramma. Wij bouwen gestaag aan een lokale kennisinfrastructuur en een accuraat gegevensbeheer. Zo zorgen wij ervoor dat ons beleid toegerust is op veranderingen in leefsituatie, wensen en behoeften van onze inwoners, instellingen en ondernemers. De te onderzoeken onderwerpen worden vastgesteld op basis van de accenten en prioriteiten van het coalitieakkoord.

In 2024 is het onderzoek naar de Haarlemmermeerse identiteit(en) afgerond. De 'Staat van Haarlemmermeer 5: 'Brede welvaart in Haarlemmermeer' bevindt zich in de

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

afrondingsfase. Er is een nieuwe bevolkingsprognose opgeleverd. De enquête voor het jeugdonderzoek is uitgezet en afgesloten. De resultaten zijn in het voorjaar van 2025 gereed.

2. Standaardisering van de aanpak van participatie bij beleidsvorming en -uitvoering
Bij beleidsontwikkeling en uitvoering maakten wij gebruik van de kennis en ervaring van onze inwoners, instellingen en ondernemers. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is meer aandacht voor participatie gegenereerd. De methode met vaste vragen en standaard stappen voor participatie is opgenomen in het cursusaanbod voor medewerkers en is benut om participatieplannen bij diverse projecten te maken. In verschillende projecten hebben wij door inzet van uiteenlopende instrumenten, zoals enquêtes, dialoogsessies en informatieavonden, ervoor gezorgd dat wij luisteren naar een diversiteit aan geluiden. Het e-platform Open Stad is voor meer projecten ingezet en wordt steeds meer ons standaard digitale platform voor participatie. Het raadsvoorstel om kaders te stellen bij participatie over de actualisatie van het participatiebeleid is aangeboden aan de gemeenteraad. Daarvoor was de 'Werkwijze gemeenteraad bij participatie' het instrument.

3. Opstellen en uitvoeren van gebiedsprogramma's
Op basis van het eerder opgestelde gebiedsprogramma zijn de gebiedsagenda's geactualiseerd. In het gebiedsprogramma staan de verwachte ontwikkelingen voor de (middel)lange termijn en hoe wij op de ontwikkelingen willen anticiperen. In september 2024 informeerden wij de raad over de stand van zaken met betrekking tot de vraagstukken in de gebiedsprogramma's van Haarlemmermeer (11411891). De actualisatie van het digitaal gebiedsprogramma is in 2024 gestart.

4. Uitwerking rol dorps- en wijkraden
Wij bleven in gesprek met de dorps- en wijkraden over de rollen en participatieve democratie bij beleidsontwikkeling en plannen voor uitvoering. Zo bespraken wij ook in 2024 de samenwerkingsafspraken met de dorps- en wijkraden en pasten wij die gezamenlijk zo nodig aan. Op deze manier blijven wij in gesprek over inhoudelijke onderwerpen én de wijze van samenwerken. De gemeenteraad is ook met dorps- en wijkraden in gesprek over de langetermijnvisie op de participatiedemocratie. Onderdeel van dit gesprek zijn de gebiedsraadsessies, die plaatsvonden in Haarlemmermeer Noord, Haarlemmermeer Zuidoost en -voor de tweede keer- in Nieuw-Vennep. Wij ondersteunden de gemeenteraad bij de voorbereiding en uitvoering van de gebiedsraadsessies.

5. Het onderhouden en faciliteren van adviesorganen ter ondersteuning van de gemeenteraad
De gemeenteraad bestaat uit 39 leden, die zich verenigd hebben in dertien fracties. In 2024 is tweemaal door raadsleden tijdelijk verlof opgenomen. Zij zijn vervangen door tijdelijke raadsleden van de betreffende kieslijst. Vier raadsleden hebben hun zetel ter beschikking gesteld en zijn opgevolgd door de eerste opvolger van de betreffende kieslijst die de benoeming aanvaardde. Binnen drie fracties zijn nieuwe fractievoorzitters benoemd.

De gemeenteraad kent een aantal structurele commissies en werkgroepen, die allen tot doel hebben het functioneren van, en de besluitvorming door de raad te ondersteunen, te faciliteren of voor te bereiden. Dit zijn het Presidium, het Seniorenconvent, de Auditcommissie, de Werkgroep Werkwijzen Raad, de werkgroep Communicatie, de werkgroep AM-MRA (de deelname aan het MRA-raadsledenplatform en de MRA-raadstafel), de werkgroep Bereikbaarheid Bollenstreek, de werkgroep Nieuwbouw Raadhuis, de klankbordgroep Rekenkamer, de Commissie van Wijzen, de werkgroep Ombuigingen, de werkgroep Opening Politiek Jaar, de werkgeverscommissies van de griffier en de burgemeester, en de werkgroep Programma Zorg en Werk. Daarnaast heeft de raad de werkgroep Veiligheid in het leven geroepen. In het kader van de herbenoemingsprocedure burgemeester is tevens een Vertrouwenscommissie door de raad benoemd, om dit besluitvormingsproces vorm en inhoud te geven. De griffie ondersteunt deze en overige activiteiten van de gemeenteraad (zoals de externe Referendumcommissie), en bewaakt de wettelijke en lokale kaders waarbinnen de raad wordt geacht te functioneren. Tevens verzorgde de griffie trainingen financiën, voorzitterstrainingen, en is in samenwerking met de ambtelijke organisatie een gewijzigd format voor raadsvoorstellen ingevoerd. De grootste verandering is echter de overgang geweest naar digitaal stemmen in de raadsvergadering. Daarmee zijn bij de stemmingen de exacte stemverhoudingen zichtbaar, zowel in realtime als in de verslaglegging.

De gemeenteraad vergadert binnen het raadsplein-model van Haarlemmermeer. Er hebben 32 raadspleinen plaatsgevonden, waarvan er 20 plenair waren, drie bijzondere raadspleinen op locatie waren, en het restant uit sessie-avonden bestond. Tijdens deze

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

raadspleinen hebben er 74 sessies plaatsgevonden, zes hoorzittingen en vier plenaire raadsdebatten, zijn er 73 moties ingediend en 27 amendementen. Er werden 117 schriftelijke vragen gesteld, 110 actualiteitsvragen en 43 technische en/of informatieve vragen. Tijdens de behandeling van de Programmabegroting 2025-2028 heeft de raad het eerste debat over de ombuigingen gevoerd. Tevens is de nieuw verordening Auditcommissie vastgesteld, zijn de tranches Duisenberg uitgevoerd en zijn de programma's Zorg em werk en Wonen doorgelicht.

Alle stukken die bij de raadspleinvergaderingen horen, zijn openbaar en digitaal toegankelijk. De openbare raadspleinvergaderingen van de gemeenteraad zijn via webcasting/livestreaming uitgezonden op internet. Daarnaast heeft een groot aantal interactieve activiteiten plaatsgevonden zoals Ervaar de Raad, Raadslid in de Klas en het 17e Haarlemmermeers Scholieren Debattoernooi. Tevens is het eerste Kindervragenuur in de raadzaal georganiseerd, met leerlingen van de basisschool De Vijfsprong, naar aanleiding van een aangenomen motie in de raad.

6. Het bieden van informatie aan inwoners en ondernemers
Wij zorgden er door tijdige en toegankelijke communicatie voor dat inwoners, instellingen en ondernemers op de hoogte en betrokken waren. Via diverse participatietrajecten konden inwoners en ondernemers meedenken en hun mening geven. Dit gebeurde deels via ons online participatietool 'Open Stad'. Ook organiseerden wij diverse informatiemarkten waar wij met inwoners en ondernemers in gesprek gingen. Door het organiseren van een lezerscafé en het project Betere Brieven hebben wij de teksten van onze brieven verder verbeterd.

7. Het ondersteunen van de Jongerengemeenteraad en Kinderraad
De Jongerengemeenteraad wordt door de griffie ondersteund bij het organiseren van zijn vergaderingen en zijn contacten met de gemeenteraad. De inhoudelijke en overige ondersteuning wordt geleverd door de ambtelijke organisatie en de onafhankelijke begeleider.

De Jongerengemeenteraad heeft in totaal achtmaal vergaderd en telde aan het einde van het jaar twaalf leden. De Dag van de Kinderraad vond in april plaats met OBS de Klippeholm en OBS de Klimop. Ook is de kinderburgemeester benoemd. Op basis van een aangenomen motie is zowel de kinderburgemeester als de Jongerengemeenteraad zichtbaar gemaakt in de hal van het raadhuis door de plaatsing van een eigen 'Koppenbord'.

Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Haarlemmermeer richt de ogen en oren op de regio en het nationale speelveld. Dit om de belangen van haar inwoners, instellingen en ondernemers te behartigen en waar nodig een bijdrage te leveren aan bovenlokale vraagstukken. Daarbij werken wij op onze primaire gemeentelijke taken steeds vaker samen met partijen en partners. Dit doen wij onder andere op de pijlers: economie, ruimte en sociaal.

Het gemeentebestuur wil voor inwoners, instellingen en ondernemers een gezaghebbende positie innemen in het publieke en bestuurlijke debat. Dat betekent een herkenbaar geluid, aansprekend verhaal én ontvankelijk zijn voor signalen van anderen. Met dat laatste verrijken wij het beleid en de uitvoering en daartoe zetten wij communicatie in als strategisch instrument.

Activiteiten
01. Het deelnemen aan bestuurlijke samenwerkingsverbanden
02. Het onderhouden van de stedenband

Toelichting
01. Het deelnemen aan bestuurlijke samenwerkingsverbanden
Haarlemmermeer ziet het belang van samenwerking om haar doelen te kunnen realiseren. Het bestuurlijk vertegenwoordigd zijn in samenwerkingsverbanden is een voorwaarde om de inbreng van Haarlemmermeer in de regio te waarborgen. Een goede afstemming tussen de agenda's, de ambities, de samenwerkingsverbanden en de posities die wij willen en kunnen vervullen, is daarom van belang. Zo kunnen wij de effectiviteit van onze inzet verhogen. Wij zijn ook in 2024 weer actief geweest in het AM-overleg (Amstelland-Meerlanden), de Vervoerregio Amsterdam, Metropoolregio Amsterdam (MRA), het G40-stedennetwerk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

2. Het onderhouden van de stedenband
Sinds 1992 heeft de gemeente Haarlemmermeer een vriendschapsband met Cebu-City op de Filipijnen. Dit wordt, in opdracht van de gemeenteraad, vormgegeven door de Stichting Vriendschapsband Haarlemmermeer-Cebu. De belangrijkste doelstelling is het concreet ondersteunen bij maatschappelijk projecten in Cebu onder regie van lokale organisaties. Het is de opdracht aan de stichting om de inwoners van Haarlemmermeer te informeren over de activiteiten. Dit gebeurt met regelmaat in de lokale krant en via de gemeentelijke nieuwskanalen. De Vriendschapsband Haarlemmermeer-Cebu is door de raad in juni 2024 opnieuw vastgesteld voor de periode 2025-2028. In december 2024 hebben wij een voorstel aan de raad gezonden met een aanpassing van de afspraken.

Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, ondernemers en instellingen en open, deskundig en duidelijk in onze contacten.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Haarlemmermeer heeft de dienstverlening gebaseerd op vier serviceprincipes; makkelijk, betrouwbaar, menselijk en verbonden. Inwoners, instellingen en ondernemers kunnen ons goed bereiken via verschillende kanalen. Er is altijd een digitaal kanaal beschikbaar, zodat de meeste mensen zelfstandig en wanneer zij dat willen hun zaken met de gemeente kunnen regelen. Er is waar nodig altijd een persoonlijk alternatief beschikbaar. Waar mogelijk zijn de (aan)vragen direct beantwoord of in behandeling genomen. Omdat onze gemeente uitgestrekt is, kunnen inwoners, instellingen en ondernemingen naast de gemeentekantoren ook in servicecentra terecht.

Wij hebben vernieuwingen in de dienstverlening afgestemd op lokale behoeften en verwachtingen, onder meer via gebruikersonderzoek en klantreisoptimalisaties. Via onze deelname aan common-ground-initiatieven van gemeenten sluiten wij aan op landelijke initiatieven voor samenwerking ter verbetering van de dienstverlening. Wij hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van (generieke) oplossingen zoals dat gebeurt bij de landelijke standaardisatie van gemeentelijke diensten, processen en systemen.

Tabel 9

Omschrijving	Eenheid	Metingen 2022	Metingen 2023	Metingen 2024
Transacties balie	Aantal	66.000	67.500	99.000
Telefoon callcenter (0900-1852)	Aantal	120.000	96.000	97.800
Bereikbaarheid (binnen kantoortijden)	Percentage	90,5%	95,0%	96,2%
Bezoeken website	Aantal	867.000	939.000	886.000
Webcare				
WhatsApp	Aantal	16.000	20.000	23.900
X	Aantal	9.900	14.000	21.000
Facebook	Aantal	8.700	9.000	9.200

Activiteiten

01. Wij zijn bereikbaar via balie, telefoon, internet en sociale media
02. Wij leveren onze diensten steeds meer digitaal en waar gewenst persoonlijk
03. Wij staan in contact met onze inwoners, instellingen en ondernemers volgens een gebiedsgerichte werkwijze
04. Wij geven waar mogelijk direct en correct antwoord op vragen via alle kanalen
05. Wij staan voor kwaliteit en handelen meldingen, aanvragen, producten en diensten adequaat en binnen de gestelde termijn af

Toelichting

01. Wij zijn bereikbaar via balie, telefoon, internet en sociale media
Wij willen een laagdrempelige en toegankelijke gemeente zijn. Het blijft belangrijk de menselijke maat vast te houden. Klanttevredenheid staat voorop en wij zorgen voor een goede balans tussen digitalisering en persoonlijk contact. Persoonlijk contact tussen de gemeente en inwoners, instellingen en ondernemers is en blijft essentieel.

In lijn met de Uitvoeringsagenda dienstverlening 2023-2024 (2023.7225727) hebben wij gewerkt aan de integratie van contactkanalen. In samenspraak met gebruikers hebben wij verschillende serviceprocessen geoptimaliseerd,

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

onder meer het proces Meldingen Openbare Buitenruimte en de dienstverlening van het Ondernemersplein. Ook hebben wij de voorkeuren van klanten aan de orde gesteld op 'De dag van het Sociaal Domein'. Daar vond een dialoog plaats over gemeentelijke dienstverlening in samenwerking met ander organisaties.

In het afgelopen jaar is het aantal transacties aan de balie toegenomen ten opzichte van 2023. Dit heeft voornamelijk te maken met de piek in het aantal aanvragen voor reisdocumenten. Deze piek is ontstaan doordat de geldigheidsduur van paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten voor volwassenen in 2014 is veranderd van vijf naar tien jaar. Hierdoor was het in 2024 drukker aan de balies dan de voorgaande jaren. Het aantal unieke bezoeken website is in 2024 lager dan in 2023. Dit heeft te maken met het grote aantal websitebezoeken rondom de Tweede Kamerverkiezingen in 2023.

02. Wij leveren onze diensten steeds meer digitaal en waar gewenst persoonlijk
Wij hebben de gemeentelijke website en gerelateerde digitale producten verder verbeterd. Met geautomatiseerde analyses kunnen wij nu de toegankelijkheid, zoekoptimalisatie, het taalniveau en de klantreis monitoren. Inzichten uit gebruikersonderzoeken hebben wij vertaald naar concrete verbeteringen in producten en diensten. Hiermee hebben wij ook de online toegankelijkheid van onze gemeentelijke webtoepassingen (websites, e-formulieren, digitale kaarten en klantportalen) verhoogd. Ook is gerealiseerd dat alle video's op de gemeentelijke website en minisites voldoen aan de toegankelijkheidseisen. Deze zijn onder andere voorzien van audiodesscriptie, waardoor bezoekers gebruik kunnen maken van een uitleg over wat er precies in de video te zien is.

3. Wij staan in contact met onze inwoners, instellingen en ondernemers volgens een gebiedsgerichte werkwijze
Wij hebben gewerkt aan communicatie in begrijpelijke taal. Dit deden wij onder meer via deelname aan de 'Direct Duidelijk Deal' van het Rijk. Het is duidelijk waar inwoners, instellingen en ondernemingen moeten zijn, wat er van hen verwacht wordt en wat zij van de gemeente kunnen verwachten; welke stappen er moeten worden genomen om een melding of een aanvraag te doen of om een initiatief in te brengen.

Gebiedsmanagers verbonden ook in 2024 in de zes gebieden van onze gemeente de thema's die spelen bij inwoners, instellingen en ondernemers en binnen de gemeentelijk organisatie. Die samenhang is zichtbaar gemaakt met de externe gesprekspartners in het (digitaal) gebiedsprogramma en de vertaling daarvan in de gebiedsagenda. De voortgang van de uitvoering van de agenda was regelmatig onderwerp van gesprek met de externe gesprekspartners. Vanuit de standaardaanpak (vaste vragen en stappen) voor participatie is bij diverse plannen en voornemens maatwerk in participatie geboden. Deze aanpak heeft ook geleid tot maatwerk in de keuze van instrumenten voor participatie. Hierbij kan gedacht worden aan fysieke instrumenten, zoals de informatiemarkt in Nieuw-Vennep, het halfjaarlijks overleg met dorps- en wijkraden en het spreekuur van de omgevingsmanager op de markt van Badhoevedorp en aan informatieavonden over projecten als Spoorzone of de Weg om de Zuid.

Ook digitale instrumenten zijn ingezet, bijvoorbeeld de regelmatige nieuwsbrieven aan dorps- en wijkraden, enquêtes over projecten waarmee wij grotere groepen betrokken, de enquêtes om tot herstructurering van speelplekken te komen en het e-platform Open Stad voor Wind op Land. In steeds meer projecten zijn omgevingsmanagers ingezet. Zo groeit en professionaliseert omgevingsmanagement en ontwikkelt het zich tot een standaard instrument om inwoners, instellingen en ondernemers te betrekken bij de gemeentelijke opgaven. Bij projecten als Spoorzone, Weg om de Zuid en OV-verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer (OVAH) zijn omgevingsmanagers actief geweest. De inzet van een omgevingsmanager heeft mede geleid tot een succesvolle afronding van project Fietspad de Hoek, in samenwerking met de ondernemers langs het pad.

4. Wij geven waar mogelijk direct en correct antwoord op vragen via alle kanalen
In onze dienstverlening werkten wij steeds meer met digitale selfservice, op maat gesneden informatie op onze website en persoonlijk contact via telefonie, WhatsApp, sociale media en de balie. Wij hebben bij telefonie zoveel mogelijk ingezet op een directe eerstelijns beantwoording. De informatie en berichten op de onlinemogelijkheden, de correspondentie met inwoners, instellingen en ondernemers en de communicatie via de loketten, hebben wij zoveel mogelijk op elkaar afgestemd. Het afgelopen jaar bezochten 886.000 unieke bezoekers onze gemeentelijke website (drie miljoen paginaweergaven) als eerste informatiebehoefte en selfservicepunt. Het aantal digitale aanvragen en meldingen meten en monitoren wij op toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

5. Wij staan voor kwaliteit en handelen meldingen, aanvragen, producten en diensten adequaat en binnen de gestelde termijn af
Wij hebben, binnen de wettelijke kaders en ons beleid, de gevraagde producten en diensten geleverd. Inwoners, instellingen en ondernemers konden binnen maximaal twee weken terecht voor alle gemeentelijke diensten en producten.

Beleidsdoel E: Wij beheren betrouwbare basisregistraties en leveren diensten en producten van burgerzaken en de burgerlijke stand.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Wij zijn doorgegaan op de ingeslagen weg met het verminderen van administratieve lasten voor inwoners, instellingen en ondernemers. Rechtspersonen kunnen digitaal een uittreksel uit de Basisregistratie Personen (BRP) of afschriften Burgerlijke Stand aanvragen.

De BRP is dé basisregistratie voor persoonsgegevens. Van iedere levensloop registreren wij administratief de belangrijkste aspecten, zoals geboorte, gezag, verhuizing, vertrek naar het buitenland, huwelijk en overlijden. De BRP vormt de basis voor afgifte van reisdocumenten, rijbewijzen, verklaringen en uittreksels, alsmede voor de stempas bij verkiezingen. Data uit de BRP wordt verplicht gebruikt binnen de gehele overheid. Wij zorgen ervoor dat de BRP actueel is. Hierbij werken wij samen met overheidsdiensten, afnemers en ketenpartners.

Het afgelopen jaar hebben wij extra voorzieningen getroffen om de golf aan extra aanvragen voor reisdocumenten, de 'paspoortpiek' te kunnen afhandelen. Wij hebben een groep extra baliemedewerkers opgeleid en wij hebben op de locatie Beukenhorst extra avondopenstellingen georganiseerd. Er zijn 30.000 aanvragen van reisdocumenten afgehandeld. In 2023 waren dit 15.000 aanvragen reisdocumenten.

Om de dienstverlening van de gemeente te verbeteren, efficiënter te werken en beter onderbouwde beleidskeuzes te maken, ontsluiten wij informatie met een geografische component over de Haarlemmermeerse woon-, werk- en leefomgeving op digitale kaarten. Door het verzamelen, beheren en ontsluiten van hoogwaardige en betrouwbare informatie met behulp van moderne technieken ondersteunen en bevorderen wij de interactie met en de transparantie voor inwoners en andere belanghebbenden.

Ook werken wij aan de (digitale) randvoorwaarden voor de invoering van de Omgevingswet. In de Omgevingswet zijn de regels voor ruimtelijke projecten gebundeld en vereenvoudigd, zoals bestaande wetten op het gebied van bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Om de geboden beleidsvrijheid weloverwogen en juridisch onderbouwd te benutten, zijn goede gegevens nodig. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) moet de juiste informatie gaan leveren aan gemeenten, provincies, Rijk en waterschappen. Het stelsel van (geografische) basisregistraties is één van de bronnen voor het DSO.

Activiteiten

01. Het beheren van de Basisregistratie Personen (BRP) en het leveren van producten en diensten vanuit de BRP
02. Het beheren van de registers burgerlijke stand
03. Het verstrekken van paspoorten, Nederlandse Identiteitskaarten en DigiD's aan Nederlanders woonachtig in het buitenland via de Gemeentebalie Schiphol
04. Het centraal inschrijven van vluchtelingen voor het Centraal Orgaan Asielzoekers en het leveren van een bijdrage aan de landelijke BRP-straat
05. Het actueel houden van de bestaande (basis)registraties met een geografische component

Toelichting

01. Het beheren van de BRP en het leveren van producten en diensten vanuit de BRP
Er is een wetsvoorstel dubbele achternaam aangenomen. Per 1 januari 2024 is de nieuwe wet in werking getreden. Met dit wetsvoorstel is een regeling ingevoerd die het mogelijk maakt dat ouders een dubbele achternaam kunnen geven aan hun kinderen (gecombineerde geslachtsnaam). In deze wet is ook een overgangsregeling opgenomen. De invoering van deze wet heeft geleid tot verzoeken om een gecombineerde geslachtsnaam. Sommige met terugwerkende kracht, anderen bij het doen van geboorteaangifte. In totaal zijn dit jaar 173 verzoeken verwerkt.

02. Het beheren van de registers burgerlijke stand
Wij zijn belast met het opmaken van akten van geboorte (erkenning en naamkeuze), huwelijk en overlijden en het toevoegen van latere vermeldingen aan akten, zoals bijvoorbeeld

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

beschikkingen van echtscheiding, naamswijziging of adoptie. Wij zorgden voor de toegankelijkheid van de gegevens door middel van het verstrekken van uittreksels en afschriften. Akten van de burgerlijke stand vormen de basis van de gegevens in de BRP. Wij voltrekken huwelijken en partnerschapsregistraties en hebben de regie over alle zaken die te maken hebben met huwelijken en partnerschapsregistraties.

03. Het verstrekken van paspoorten, Nederlandse Identiteitskaarten en DigiD's aan Nederlanders woonachtig in het buitenland via de Gemeentebalie Schiphol
Met ingang van 1 juli 2024 is besloten de Gemeentebalie Schiphol te sluiten voor het aanvragen en de uitgifte van reisdocumenten aan ingezetenen van onze gemeente. Dit besluit is genomen om invulling te kunnen geven aan het grote aantal aanvragen voor reisdocumenten aan niet-ingezetenen (Nederlanders woonachtig in het buitenland) en de oplopende wachttijden voor deze aanvragen te reduceren. Het besluit heeft ervoor gezorgd dat het aantal afspraakmogelijkheden voor niet-ingezetenen is verruimd en meer aanvragen voor reisdocumenten aan niet-ingezetenen zijn afgehandeld.

04. Het centraal inschrijven van vluchtelingen voor het Centraal Orgaan Asielzoekers en het leveren van een bijdrage aan de landelijke BRP-straat
Wij hebben twee procesovereenkomsten met het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) en de Immigratie en Naturalisatiedienst. Het eerste proces kent een zelfstandige procedure omtrent het inschrijven van uitgenodigde vluchtelingen. Het tweede proces betreft de inschrijving van vluchtelingen die in asielzoekerscentra verblijven. Deze heeft vorm gekregen in een zogenaamde BRP-straat. In Nederland zijn vijf gemeenten, waaronder de onze, hierop ingericht.

Met ingang van 1 april 2024 zijn in onze gemeente de werkzaamheden eerste inschrijving in de Basisregistratie Personen van vluchtelingen die in asielzoekerscentra verblijven (BRP-straat inschrijvingen) beëindigd. De ambtelijke organisatie moest prioriteit geven aan wettelijke verplichtingen gericht op de basisdienstverlening burgerzaken aan onze inwoners. De toenemende werkzaamheden van de BRP-straat vormde een belemmering. Om die reden is, na overleg met de coördinerende gemeenten, besloten hiermee te stoppen. De inschrijvingen van door het COA uitgenodigde vluchtelingen zijn ongewijzigd uitgevoerd.

05. Het actueel houden van de bestaande basisregistraties met een geografischecomponent
Wij hebben informatie met een geografische component gecentraliseerd en op eenduidige wijze ingewonnen en hebben deze voor meerdere toepassingen gebruikt. Wij hebben de reeds bestaande basisregistraties met een geografische component actueel, betrouwbaar en compleet gehouden op een technisch veilige manier. Voorbeelden hiervan zijn de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en de Basisregistratie Ondergrond (BRO). De BGT is de gedetailleerde digitale kaart van Nederland, waarin onder andere gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en groen eenduidig zijn vastgelegd. De BAG omvat gegevens over alle gebouwen en adressen in Nederland. De BRO is een registratie van de samenstelling van de Nederlandse ondergrond tot 500 meter diep.

Zowel voor de BAG, de BGT als voor de BRO hebben wij op basis van de audit systematiek ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) controles uitgevoerd. Door deze eenduidige en gecombineerde systematiek waarborgen wij de informatieveiligheid. Uit de controles bleek dat wij voor de BAG, BGT en BRO boven de landelijke norm scoren. Wij hebben de raad hierover geïnformeerd in de verantwoordingsrapportage 2023 op 2 april 2024 (10816305). Wij monitoren elke maand de kwaliteitsdashboards van de BAG en BGT. Op mogelijke afwijkingen van de norm sturen wij bij.

In 2024 is gestart met het invoeren van tranche 5 van de BRO waarin de milieukwaliteit van de ondergrond centraal staat. Er is begonnen, in lijn met het landelijke regeerakkoord, met maatschappelijke waardecreatie door het proactief ontsluiten van bestaande publieke gegevens in ons bezit.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 10

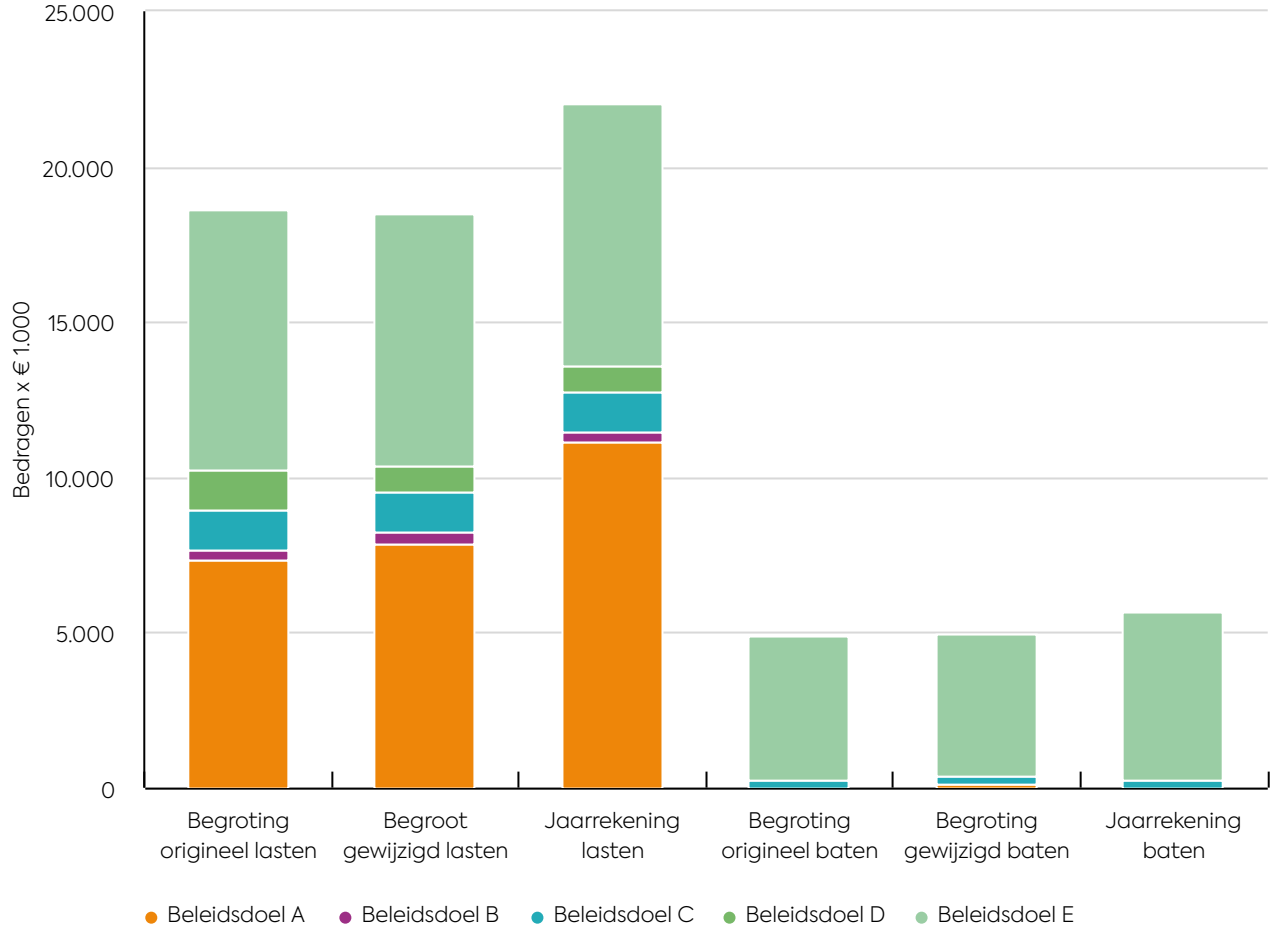
Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Bestuur, samenleving en publiekscontact		**2024**	**2024**	**2024**	
Het borgen van democratische en transparante besluitvorming en excellente dienstverlening aan inwoners, instellingen en ondernemers.	Baten	4.891	4.938	5.668	730
	Lasten	18.614	18.501	22.066	-3.565
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-13.723**	**-13.563**	**-16.398**	**-2.835**
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-
	Storting	-	-	-	-
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-13.723**	**-13.563**	**-16.398**	**-2.835**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van formele gemeentelijke organen (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, burgemeester en rekenkamer).	Baten	0	124	0	-124
	Lasten	7.323	7.867	11.141	-3.274
	Saldo	**-7.323**	**-7.743**	**-11.141**	**-3.398**
Beleidsdoel B: Wederzijdse betrokkenheid bij de besluitvorming en onze kennis over onze lokale samenleving vergroten.	Baten	0	0	0	0
	Lasten	358	399	351	48
	Saldo	**-358**	**-399**	**-351**	**48**
Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.	Baten	281	281	281	0
	Lasten	1.283	1.283	1.291	-8
	Saldo	**-1.002**	**-1.002**	**-1.010**	**-8**
Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, ondernemers en instellingen en open, deskundig en duidelijk in onze contacten.	Baten	0	0	1	1
	Lasten	1.271	831	811	20
	Saldo	**-1.271**	**-831**	**-810**	**21**
Beleidsdoel E: Wij beheren betrouwbare basisregistraties en leveren diensten en producten van burgerzaken en de burgerlijke stand.	Baten	4.610	4.533	5.386	853
	Lasten	8.379	8.121	8.472	-351
	Saldo	**-3.769**	**-3.588**	**-3.086**	**502**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma Bestuur, samenleving en publiekscontact

Figuur 12

Toelichting gewijzigde begroting 2024 - jaarrekening 2024

Beleidsdoel A

Tabel 11

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Overig	-124
Totaal Baten	**-124**
Lasten	
1. Pensioenverplichting wethouders	-3.764
2. Accountantskosten	154
3. Fractievergoedingen	100
4. Vergoeding commissieleden	80
Overig	156
Totaal Lasten	**-3.274**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

1. Wegens lagere rekenrente en indexatie van de pensioenen van wethouders is een hogere storting gedaan in de voorziening pensioenverplichting wethouders om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen.
2. De uitbreiding van het aantal SiSa-verantwoordingen bij de jaarrekening heeft niet tot de verwachte stijging in accountantskosten geleid. Daarnaast zijn minder adviesopdrachten aan de accountant verstrekt.
3. Door financiële reserves bij verschillende fracties is het budget voor fractievergoedingen niet volledig benut.
4. De vergoeding aan commissieleden viel lager uit vanwege minder formele vergaderavonden. Daarnaast zijn er minder commissieleden dan toegestaan is.

Beleidsdoel B

Tabel 12

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Lasten	
Overig	48
Totaal Lasten	**48**

Beleidsdoel C

Tabel 13

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Overig	0
Totaal Baten	**0**
Lasten	
Overig	-8
Totaal Lasten	**-8**

Beleidsdoel D

Tabel 14

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Overig	1
Totaal Baten	**1**
Lasten	
Overig	20
Totaal Lasten	**20**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Beleidsdoel E

Tabel 15

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Documenten	592
2. Uittreksels en verklaringen	89
Overig	172
Totaal Baten	**853**

Lasten

1. Documenten	-290
Overig	-61
Totaal Lasten	**-351**

Baten

1. Er is sprake van een toename in het aantal aanvragen voor zowel reisdocumenten als rijbewijzen. Voor reisdocumenten is vooral een toename in de aanvragen voor paspoorten, zowel voor meerderjarigen als minderjarigen. Bij rijbewijzen is met name een stijging zichtbaar in het aantal aanvragen dat rechtstreeks via de gemeente wordt ingediend in plaats van via de Rijksdienst voor het wegverkeer (RDW). Tegenover de hogere baten staan ook hogere afdrachten.
2. De hogere baten worden veroorzaakt doordat er meer aanvragen voor uittreksels en verklaringen zijn gedaan dan begroot.

Lasten

1. Zie voor de toelichting op de hogere lasten documenten de toelichting opgenomen bij de baten.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Veiligheid

Portefeuillehouder: Van der Meij, Schuurmans-Wijdeven, Steffens-Van de Water

lasten in €	46.544
% totale realisatie lasten	7,9%
baten in €	24.335
% totale realisatie baten	4,0%

Maatschappelijk doel:
Inwoners, bezoekers en ondernemers in Haarlemmermeer zijn veilig.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2024 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2024 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer.	**2.921**	**-31%**	**6.202**	**16%**
01. Vergroten weerbaarheid jongeren tegen criminaliteit, wapens en drugs				
02. Versterken digitale veiligheid				
03. Waarborgen zorg en veiligheid van kwetsbare personen				
04. Aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit				
05. Tegengaan van polarisatie, radicalisering en extremisme				
Beleidsdoel B: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.	**21.414**	**1%**	**40.342**	**1%**
01. Het voorkomen van brand				
02. Deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling VRK				
03. Uitvoeren van inspecties op de brandveiligheidsvoorschriften				
04. Goede voorbereiding op crisis en incidenten				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Beleidsdoel B: Veiligheidsregio Kennemerland (VRK), Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Hulp bieden als het er écht om gaat. De vrijwillige brandweer op oefening.

Veiligheid

Haarlemmermeer is een veilige gemeente en dat moet zo blijven.
Het is belangrijk dat iedereen veilig kan wonen, verblijven, werken en ondernemen, en zich bovendien ook veilig voelt. In het Integraal Veiligheidsplan Haarlemmermeer 2023-2026 (IVP) zijn de volgende prioriteiten vastgesteld:

1. vergroten weerbaarheid jongeren tegen criminaliteit, wapens en drugs;
2. versterken digitale veiligheid;
3. waarborgen zorg en veiligheid van kwetsbare personen;
4. aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit;
5. tegengaan van polarisatie, radicalisering en extremisme.

In het IVP zijn 'het waarom' en 'het wat' op hoofdlijnen uitgewerkt. In het Uitvoeringsprogramma veiligheid (UPV) 2023-2024 is 'het hoe' aangegeven. Daarbij zijn de activiteiten en maatregelen zo specifiek en meetbaar mogelijk geformuleerd. Ten opzichte van de onderstaande verplichte BBV-indicatoren (Tabel 16) zijn in het UPV aanvullende indicatoren met metingen en streefwaarden opgenomen.

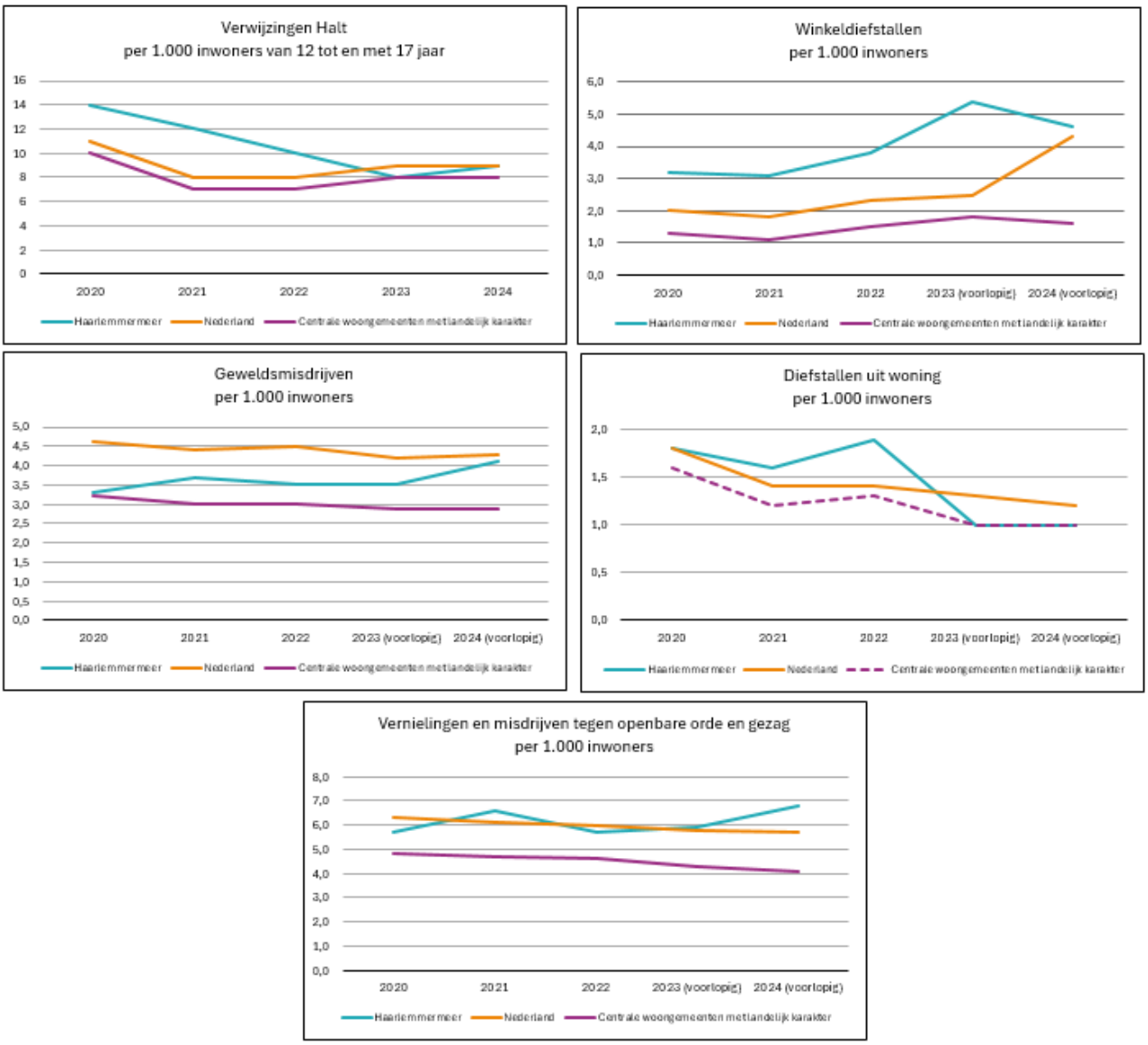
We staan naast onze inwoners en ondernemers om onze ambities waar te maken. Daarbij is er een voorkeur voor een preventieve aanpak. Waar preventie niet verder helpt om onze ambities waar te maken treden we repressief op. Het veiligheidsdomein is en blijft continu in beweging. Dat vereist dat we ook voldoende flexibiliteit hanteren om verantwoord in te kunnen spelen om te doen wat nodig is.

In het eerste kwartaal van 2025 stellen wij onze terugblik vast op de uitvoering van het UPV. Hiermee informeren we de raad meer in detail. Ons algemene beeld is dat Haarlemmermeer nog steeds een gemeente is waar mensen veilig kunnen wonen, werken, ondernemen en waarin men zich ook veilig voelt. We constateren wel dat de samenleving verder verhardt en dat daarmee de openbare orde en veiligheid verder onder druk is komen te staan. De oorzaken daarvan liggen echter niet altijd binnen onze lokale invloedssfeer. Onze ambitie voor een veilig Haarlemmermeer vraagt naast een goede prioritering, samenwerking en programmering ook om een zekere flexibiliteit in de uitvoering.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Tabel 16

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen 2020	2021	2022	2023	2024
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	14	12	10	8	9
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	3,2	3,1	3,8	5,4	4,6
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	3,3	3,7	3,5	3,5	4,1
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	1,8	1,6	1,9	1,0	1,0
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	Aantal per 1.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	5,7	6,6	5,7	5,9	6,8

Figuur 13

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

In de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en de daarop gebaseerde regelingen zijn onder andere eisen gesteld voor de brandweer, de organisatie en taken van de veiligheidsregio's en de crisisorganisatie. De VRK levert een bijdrage door het verzekeren van doelmatige en slagvaardige

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.

De brandweer Kennemerland heeft in haar beleidsplan 2023-2026 vijf doelstellingen vastgesteld, namelijk:
- Maatschappelijk rendement: aantoonbaar en risicogericht
- Vroegtijdig en zichtbaar samenwerken in (interregionale) netwerken
- Vergroten aanpassingsvermogen in een complexer speelveld
- Vakkundigheid: kennisontwikkeling borgen in een lerende organisatie
- Leiderschap: duurzame inzetbaarheid en stimuleren van eigenaarschap

Per doelstelling zijn concrete resultaten geformuleerd die in de programmabegroting van de VRK terugkomen.

De koppeling tussen veiligheid en zorg blijft onverminderd belangrijk binnen de VRK. Wij hebben onze wettelijk plicht om een Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) in stand te houden ingevuld door de GGD onder te brengen in de VRK. Het Zorg- en veiligheidshuis is ook ondergebracht bij de VRK. Dit is een netwerkorganisatie waarin gemeenten, justitie, politie, justitiële organisaties en zorginstanties intensief samenwerken aan de persoonsgerichte aanpak van complexe problematiek.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
Zie verbonden partijen in Programma kwaliteit fysieke omgeving.

Relevant beleid
- Integraal Veiligheidsplan Haarlemmermeer 2023-2026 (2022.0002554)
- Uitvoeringsprogramma veiligheid 2023 - 2024 Haarlemmermeer (7735819)
- Aanpak radicalisering (2016.0050592)
- Aanpak mensenhandel Haarlemmermeer 2024 tot 2027 (11457006)
- Uitvoeringsplan ondermijning 2024-2027 en Aanpak Criminele aanwas (11547760)
- Aanpak jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit (11586626)
- Beleidsregels demonstraties (11598289)
- Beleidsregel Wet Bibob Haarlemmermeer 2023 (2022.0002455)
- Damoclesbeleid gemeente Haarlemmermeer 2023 (10209970)
- Regionaal Beleidsplan Crisisbeheersing Kennemerland 2023-2026 Veiligheidsregio Kennemerland (7502293)
- Algemene Plaatselijke Verordening 2021 (10207950)
- Programmabegroting VRK (https:/www.vrk.nl/organisatie/begroting-en-jaarverslagen)

Beleidsdoel A: Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Onder dit beleidsdoel valt de aanpak van de 'sociale veiligheid'. We willen de weerbaarheid van onze jongeren tegen criminaliteit, wapens en drugs vergroten door de gecombineerde inzet van preventieve- en repressieve maatregelen. We versterken de aanpak van de jeugdcriminaliteit en pakken criminele aanwas aan. Hiervoor hebben we in 2024 een actuele aanpak opgesteld (11586626). We willen de digitale veiligheid in onze gemeente versterken door met name in te zetten op bewustwording en het voorkomen van slachtofferschap. We zorgen ook dat ons eigen organisatie ten aanzien van deze onderwerpen op orde is. Wij willen de zorg en veiligheid voor kwetsbare personen waarborgen (zie activiteit 3).

Daarnaast willen we voorkomen dat de onderwereld structureel verweven raakt met de bovenwereld. Dit doen wij door onder andere in te zetten op een integrale aanpak en een combinatie van bestuurlijke- en strafrechtelijke instrumenten. Hiervoor hebben we in 2024 een aanpak vastgesteld (11547760). Tevens hebben we de aanpak mensenhandel Haarlemmermeer 2024-2027 vastgesteld (1457006). In 2024 is de Aanpak Ondermijning Schiphol onder onze verantwoordelijkheid uitgevoerd. We willen dat de problematiek met betrekking tot polarisatie, extremisme en radicalisering in onze gemeente klein en beheersbaar blijft, door vooral in te zetten op deskundigheidsbevordering en te investeren in een netwerk van sleutelfunctionarissen.

Activiteiten

01. Vergroten weerbaarheid jongeren tegen criminaliteit, wapens en drugs
02. Versterken digitale veiligheid
03. Waarborgen zorg en veiligheid van kwetsbare personen
04. Aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit
05. Tegengaan van polarisatie, radicalisering en extremisme

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting

01. Vergroten weerbaarheid jongeren tegen criminaliteit, wapens en drugs

Om de weerbaarheid van jongeren tegen criminaliteit, wapens en drugs te vergroten hebben we de aanpak jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit geactualiseerd, waarbij we de samenwerking met het jongerenwerk van MeerWaarde en de jongerencentra van Maatvast met politie en handhaving hebben versterkt en de rolverdeling hebben geconcretiseerd. Onderdeel van de aanpak is de campagne YouChoose, waarbij we in 2024 hebben ingezet op het vergroten van de ouderverantwoordelijkheid en ouders handelingsperspectief hebben aangereikt tijdens ouderavonden. Ook hebben we de samenwerking met de middelbare en mbo-scholen versterkt binnen het convenant Veiligheid In en Om School (VIOS) door aan te sluiten bij diverse casuïstiek. In samenwerking met de politie is een aanpak voor criminele aanwas opgesteld en hebben we een startbijeenkomst georganiseerd voor de ketenpartners die met deze doelgroep werken, zoals jeugdreclassering, Raad voor de Kinderbescherming, politie, Openbaar Ministerie en het Zorg- en Veiligheidshuis. Voor deze doelgroep hebben we regelmatig forensische coaches ingezet die met de jongeren aan de slag gaan met een toekomstperspectief. Ondanks de inzet van deze preventieve acties is er een stijging zichtbaar in het aantal straatroven. Hier is door politie en handhaving extra op ingezet, waardoor een aantal straatroven kon worden opgelost.

02. Versterken digitale veiligheid

We hebben deelgenomen aan regionale preventieprojecten vanuit het samenwerkingsverband Noord-Holland Veilig (NHV). We werken hierbij conform de lokale Cyberwegenkaart van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV). We hebben ons met name gericht op: het weerbaar maken van bewoners, slachtofferpreventie, het voorbereiden op cyberincidenten en cybercrisis en 'eigen huis op orde'. We hebben ons gericht op het voorkomen van slachtofferschap van gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime door middel van een aanpak gericht op verschillende doelgroepen. Door middel van gastlessen/voorlichtingslessen op scholen hebben we de bewustwording vergroot bij kinderen/jongeren. Met bijeenkomsten en workshops hebben we de digitale weerbaarheid van ondernemers verhoogd. Daarnaast heeft de driehoek meegedaan aan een regionale oefening voor wanneer zich een cyberincident of cybercrisis voordoet. Vanuit NHV en politie is aandacht besteed aan het verhogen van de aangifte- en meldingsbereidheid.

03. Waarborgen zorg en veiligheid van kwetsbare personen

Voor de zorg én de veiligheid van kwetsbare personen is een goede verbinding met en tussen zorg- en veiligheidspartners cruciaal. In 2024 is geïnvesteerd in de relaties met zorg- en veiligheidspartners in en buiten het Zorg en Veiligheidshuis Kennemerland. Er is domein overstijgend samengewerkt ten behoeve van personen met onbegrepen gedrag en (zeer)complexe problematiek. In 2024 is inzet gepleegd op casuïstiek die behoort tot de Levensloopaanpak (LLA) voor mensen met onbegrepen gedrag en een hoog veiligheidsrisico. Ook heeft onze casusregisseur zich op jongeren gericht met meervoudige problematiek met een veiligheidsrisico voor de jongere zelf en/of diens omgeving. Deze biedt uitvoerende begeleiding met een 'eropaf'-houding. Waarbij hij jongeren toeleidt naar zorg en zorg kan inzetten door beschikkingen af te geven voor ingekocht zorgaanbod. Met de inzet van deze casusregie worden concrete resultaten geboekt op individueel niveau van kwetsbare jongeren.

We zien ons geconfronteerd met een groeiend aantal personen en gezinnen met complexe casuïstiek en/of onbegrepen gedrag. Juist deze ingewikkelde casuïstiek vereist goede afstemming, integrale samenwerking en gedegen casusregie. Voor het versterken van de onderlinge domein overstijgende samenwerking tussen het zorg- en veiligheidsdomein is in 2024 met de regio (ZVH-VRK) bij ZonMW subsidie aangevraagd en toegekend voor projecten gericht op mensen met onbegrepen gedrag. Het programma 'Grip op onbegrip' loopt van 2024 – 2027 en bestaat uit vier deelprojecten: Lerend netwerk, Actieplan woonvormen, Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE)/proces- en casusregie en Doorbraakkracht. In 2024 zijn we gestart met de voorbereidingen van het project AVE/proces- en casusregie. Met het AVE- model willen we de onderlinge domein overstijgende samenwerking verbeteren en zowel lokaal als regionaal duidelijkheid creëren bij professionals, leidinggevenden en bestuurders over op- en afschalen van casuïstiek, rollen, taken en verantwoordelijkheden. In 2025 wordt gestart met dit project en de implementatie van dit model.

04. Aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Aanpak gelegenheidsstructuren op mainport Schiphol

De aanpak van ondermijning op Schiphol-werkzaam onder de naam Sterke Luchthaven- is vanaf 1 januari 2024 met een structurele rijksbijdrage onder onze verantwoordelijkheid uitgevoerd. Ingezet is op drie pijlers, namelijk de

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

locatiegerichte aanpak, de branchegerichte aanpak en integriteit van de pashouders. Over de uitvoering leggen wij verantwoording af aan de minister van Justitie en Veiligheid. Op de website www.sterkeluchthaven.nl en de LinkedIn-pagina is meer actuele informatie te vinden over de aanpak.

Het tegengaan van ondermijning in het buitengebied
Haarlemmermeer heeft veel buitengebied. Met buitengebied bedoelen we grond buiten de bebouwde kommen van steden en dorpen. Veelal is deze grond bestemd voor de agrarische sector. Er staan (lege) schuren en loodsen die aantrekkelijk zijn voor onder andere de productie van drugs. We willen de bewustwording van inwoners van buitengebieden en eigenaren van schuren en loodsen vergroten. In 2024 zijn we gestart met voorbereidende werkzaamheden hiervoor.

Continueren van de aanpak tegen drugscriminaliteit
Voor de aanpak van ondermijning hebben we een Uitvoeringsplan Ondermijning 2024-2027 (11547760) geschreven. We zijn gestart met de thema's weerbaarheid, drugsproductie- en logistiek, leegstand, zorgcriminaliteit, Wet Bibob, signalen en integrale controles, mensenhandel en informatie gestuurd werken. Samen met partners als politie, Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA), douane, belastingdienst, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en andere hebben we twaalf integrale controles uitgevoerd.

Aanpak van (illegale) prostitutie en mensenhandel
Voor de aanpak van mensenhandel (seksuele uitbuiting, criminele uitbuiting en arbeidsuitbuiting) hebben wij een aanpak met een uitvoeringsagenda vastgesteld. Deze loopt tot en met 2026. De aanpak beschrijft vijf beleidsdoelen die aansluiten bij het handelingskader dat de VNG met het rijk heeft afgesproken. We zijn eind 2024 gestart met:
1. het op orde brengen van de beleidsmatige basis;
2. het vergroten van het signalerend vermogen;
3. het vergroten van bewustwording en kennis;
4. het verbeteren van de samenwerking in de keten;
5. het borgen van de opvang en hulpverlening aan slachtoffers en
6. het faciliteren van opsporing en vervolging.

05. Tegengaan van polarisatie, radicalisering en extremisme
Om polarisatie, radicalisering en extremisme tegen te gaan, hebben we in 2024 ingezet op het vergroten van het bewustzijn van professionals en hun kennis om signalen te herkennen. Hiervoor hebben we een aantal basistrainingen georganiseerd voor alle gemeente-ambtenaren die contact met inwoners hebben. De handhavers en jongerenwerkers hebben een training gekregen om straatsignalen te herkennen in de vorm van stickers, aanplakbiljetten en graffiti.
We hebben met de ontvangen subsidie van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) een verbindingsambtenaar anti-institutioneel extremisme aangesteld die in gesprek is gegaan met professionals en inwoners en met deze input werkt aan een handelingskader. Ook zijn we een gestart met het opzetten van een netwerk sleutelfiguren.

Beleidsdoel B: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Onder dit beleidsdoel valt de aanpak van fysieke veiligheid. Onze inzet is om branden, zware ongevallen en rampen zoveel mogelijk te voorkomen. Haarlemmermeer en de VRK hebben een hoog risicoprofiel, vooral veroorzaakt door de aanwezigheid van de luchthaven Schiphol en Tata Steel in de IJmond en het Noordzeekanaal(gebied). Bij een calamiteit willen wij zo adequaat mogelijk kunnen reageren. Er hebben zich in 2024 geen grootschalige calamiteiten voorgedaan. Wel hebben we een aantal betogingen op de luchthaven door een adequate samenwerking tussen de betrokken diensten in goede banen geleid.

Activiteiten
01. Het voorkomen van brand
02. Deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling VRK
03. Uitvoeren van inspecties op de brandveiligheidsvoorschriften
04. Goede voorbereiding op crisis en incidenten

Toelichting
01. Het voorkomen van brand
Wij zien dat een aanzienlijk aantal bewoners geen gebruik maakt van ons aanbod voor geplande woningbezoeken om voorlichting te geven over brandveiligheid in de woonomgeving door één van onze ambassadeurs. Dit heeft de aandacht van het team brandveilig leven, we streven ernaar

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

om zoveel mogelijk (kwetsbare) bewoners te bereiken.
In het concept programma brandveilig leven wordt vastgelegd hoe vorm en inhoud wordt gegeven aan risicogerichte voorlichting. In dat kader zijn we een onderzoek gestart welke manier voorlichting het meest effectief is bij welke doelgroep om gedragsverandering op het gebied van brandveiligheid te bevorderen en te borgen.

02. Deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling VRK
In 2024 is door ons college ingestemd met de nieuwe gemeenschappelijke regeling na toestemming van de raad (11326350) , dit naar aanleiding van de aanpassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen in 2022. In onze regio hebben de gemeenteraden van de negen deelnemende gemeenten in 2023 raadsessies gehouden om op voorhand, voor de raden relevante wijzigingen mee te geven voor het opstellen van deze nieuwe regeling VRK.
Deze wijziging beoogt het versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen. De gemeenschappelijke regeling VRK voldoet hiermee aan de nieuwe wet.
We hebben de aangeboden P&C producten van de VRK beoordeeld en geen zienswijze ingediend.

03. Uitvoeren van inspecties op de brandveiligheidsvoorschriften
Het afgelopen jaar zijn periodieke controles op brandveiligheid conform de planning uitgevoerd. Het onderwerp ontruiming bij brand is hierin meegenomen in meervoudige controles.
Vanwege een rapportage van het Nederlands instituut voor Publieke Veiligheid (NIPV) hebben we in 2024 aandacht gevraagd voor de samenwerking tussen de brandweer/VRK en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied voor de brandveiligheid van flexwoningen en hebben Ymere als eigenaar van flexwoningen gewezen op hun verantwoordelijkheid.

Evenementen zijn conform het regionaal evenementen veiligheidsbeleid Kennemerland integraal behandeld en geadviseerd. Tevens is voor elk van deze evenementen een technische schouw uitgevoerd. Over de classificering van evenementen en de benodigde veiligheidsmaatregelen hebben we regelmatig overleg gehad met de hulpdiensten en organisatoren.

04. Goede voorbereiding op crisis en incidenten
In 2024 is de continuïteit en goede voorbereiding op ‘reguliere’ incidenten en crisis door de VRK gewaarborgd. Er was een uitgebreid programma voor opleiden, trainen en oefenen. Door de evaluatiepunten uit incidenten en oefeningen te verwerken in de planvorming en opleidingen blijven de plannen actueel en de mensen werkzaam in de crisisbeheersing goed voorbereid op alle typen crises. De regionale en gemeentelijke crisisorganisatie is in 2024 meerdere malen ingezet bij diverse kleinere incidenten. Het Crisisbestrijdingsplan Schiphol wordt jaarlijks geactualiseerd en eenmaal per vier jaar vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de VRK. In 2024 is gewerkt aan de actualisatie van het plan. Versie 4.2 is op 11 december 2024 vastgesteld door de burgemeester binnen de stuurgroep Crisisbestrijdingsplan Schiphol. Deze versie treedt op 1 april 2025 in werking.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 17

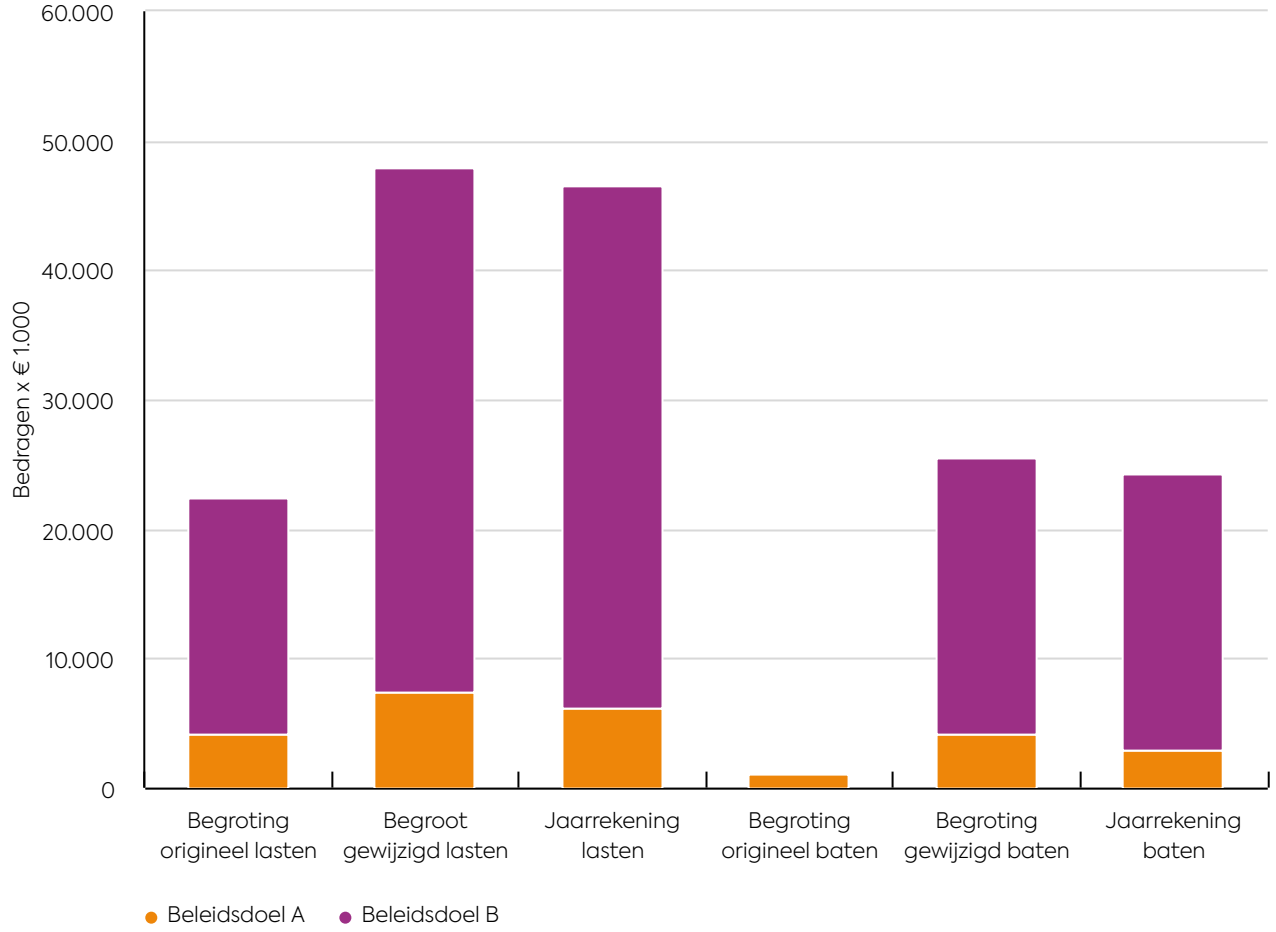
Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Veiligheid		**2024**	**2024**	**2024**	
Inwoners, bezoekers en ondernemers in Haarlemmermeer zijn veilig.	Baten	1.143	25.501	24.335	-1.165
	Lasten	22.413	47.935	46.544	1.391
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-21.270**	**-22.434**	**-22.209**	**226**
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-
	Storting	-	-	-	-
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-21.270**	**-22.434**	**-22.209**	**226**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer.	Baten	1.026	4.208	2.921	-1.286
	Lasten	4.250	7.385	6.202	1.183
	Saldo	**-3.224**	**-3.178**	**-3.281**	**-103**
Beleidsdoel B: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.	Baten	117	21.293	21.414	121
	Lasten	18.163	40.550	40.342	208
	Saldo	**-18.045**	**-19.257**	**-18.928**	**329**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma Veiligheid

Figuur 14

Toelichting gewijzigde begroting 2024 - jaarrekening 2024

Beleidsdoel A

Tabel 18

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Sterke luchthaven	-1.453
2. Versterkingsgelden RIEC	80
Overig	87
Totaal Baten	**-1.286**

Lasten

1. Sterke luchthaven	1.453
2. Versterkingsgelden RIEC	-80
Overig	-190
Totaal Lasten	**1.183**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Baten

1. De begroting voor 2024 ging uit van besteding van middelen van de SPUK 2024-2026 voor Sterke luchthaven. Onder andere de volgende uitgaven waren gepland: awareness-trainingen voor Schipholpersoneel, aanschaf mobiele camera's voor KLM-toestellen, aanjaagbudget voor private bedrijven, het uitvoeren van risicoanalyses, implementatie van fysieke barrières in de bagagekelders en bij personeelsdoorgangen op Schiphol en personele kosten voor het kernteam. Met name deze uitgaven zijn niet (volledig) gedaan om onder meer de volgende redenen: lange offertetrajecten bij Schiphol en KLM; veel personele wisselingen bij andere samenwerkende partijen voor onder andere de camera's bij KLM-toestellen en andere fysieke barrières. Maar ook vanwege drukte in de operatie op Schiphol en personeelstekorten bij organisaties. Hierdoor konden awareness-trainingen roostertechnisch niet worden gegeven. Daarnaast liep er in 2024 een aanbesteding op Schiphol binnen de schoonmaakbranche. Dit resulteerde in terughoudendheid onder de schoonmaakbedrijven tegenover het afnemen van het aanjaagbudget voor de aanschaf van fysieke barrières, bedrijven gaan immers niet investeren als ze de opdracht verliezen. Ten slotte werden activiteiten en de daarbij horende financiële processen vertraagd door de transitie van Sterke Luchthaven van gemeente Haarlem naar gemeente Haarlemmermeer per 1 januari 2024.

2. In 2024 hebben wij versterkingsgelden ontvangen van het Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIEC) om hiermee ondermijnende activiteiten in onze gemeente tegen te gaan. Deze gelden waren niet geraamd.

Lasten

1. Zie voor een toelichting op de lagere lasten van Sterke luchthaven de toelichting opgenomen bij de baten.

2. Zie voor een toelichting op de hogere lasten van versterkingsgelden RIEC opgenomen bij de baten.

Beleidsdoel B

Tabel 19

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Opsporen en ruimen van niet gesprongen explosieven	437
2. Opvang ontheemden Oekraine	-382
Overig	66
Totaal Baten	**121**

Lasten

1. Opvang ontheemden Oekraine	382
2. Opsporen en ruimen van niet gesprongen explosieven	-316
Overig	142
Totaal Lasten	**208**

Baten

1. De lasten en baten van het opsporen en ruimen van niet gesprongen explosieven (NGE's) worden door projectontwikkelaars begroot. De werkelijke lasten en de doorberekening aan de projectontwikkelaars is hoger dan begroot. Bij de voor- of najaarsrapportage was deze informatie nog niet bekend.

2. De baten zijn lager dan begroot. Alle kosten worden namelijk vergoed door het Rijk en de kosten zijn lager uitgevallen. Dit komt voornamelijk door lagere kosten van begeleiding als resultaat van een Europese aanbesteding. Ook zijn de kosten van het callcenter lager uitgevallen dan geraamd.

Lasten

1. Zie voor een toelichting op de lagere lasten voor de opvang van Oekraïense ontheemden de toelichting opgenomen bij de baten.

2. Zie voor een toelichting op de hogere lasten voor het opsporen en ruimen van niet gesprongen explosieven (NGE's) de toelichting opgenomen bij de baten.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Zorg en werk

Portefeuillehouder: El Idrissi, Van der Meij

lasten in €	172.116
% totale realisatie lasten	29,0%
baten in €	46.215
% totale realisatie baten	7,6%

Maatschappelijk doel:
Inwoners van Haarlemmermeer krijgen, waar nodig, hulp en ondersteuning gericht op het naar vermogen en zelfstandig deelnemen aan de samenleving.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2024 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2024 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis.	**1.600**	**7%**	**88.981**	**-1%**
01. Bieden onderwijs- zorgarrangementen				
02. Inzet Praktijkondersteuner Huisartsen (POH) Jeugd				
03. Project implementatie Doorbraakmethode				
04. Toezicht Wmo en Jeugdwet				
05. Aanpak wachttijden Jeugdwet				
06. Project cliëntondersteuning				
07. Doorontwikkeling van het zorgaanbod				
Beleidsdoel B: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning met verblijf.	**484**	**-14%**	**15.787**	**-2%**
01. Ontwikkeling kleinschalige woonvoorzieningen voor jeugdverblijf				
02. Voorbereiding om te voorzien in beschermd wonen (BW) binnen Haarlemmermeer				
03. Voorbereiding om te voorzien in maatschappelijke opvang (MO)				
04. Doorontwikkeling kortdurend verblijf organiseren (respijtzorg)				
Beleidsdoel C: Onze inwoners zijn economisch zelfstandig.	**4.292**	**-0%**	**16.475**	**2%**
01. Re-integratie en begeleiding naar werk				
02. Participatie (meedoen) in de samenleving				
03. Begeleiding van mensen met een arbeidsbeperking naar werk				
04. Werkgeversservicepunt en samenwerking arbeidsregio Groot-Amsterdam				
05. Inburgering statushouders				
Beleidsdoel D: Het garanderen van een bestaansminimum voor inwoners die dit tijdelijk niet zelfstandig kunnen.	**39.839**	**-1%**	**50.873**	**-0%**
01. Algemene bijstand voor levensonderhoud				
02. Aanvullende inkomensondersteuning vanuit bijzondere bijstand en minimabeleid				
03. Handhaving en terugvordering				
04. Bieden van schuldhulpverlening				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:	Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)
Beleidsdoel B:	Gemeenschappelijke regeling beschermd wonen (GRBW)
Beleidsdoel C:	AM Match, De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV
Beleidsdoel D:	

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wethouder Charlotte van der Meij trapte het nieuwe seizoen van Fietsmaatjes af

Zorg en werk

Inwoners van Haarlemmermeer krijgen, waar nodig, hulp en ondersteuning gericht op het naar vermogen en zelfstandig deelnemen aan de samenleving.
Ons doel is dat inwoners, ondanks eventuele problemen of beperkingen, zo lang mogelijk zelfstandig deelnemen aan de samenleving en de regie over hun eigen leven kunnen behouden.

Inwoners die er met hulp van het eigen netwerk niet (meer) in slagen zelfstandig thuis te wonen, zowel jeugdigen als volwassenen, kunnen een beroep doen op ondersteuning thuis of ondersteuning met verblijf.

Inwoners hebben recht op een bestaansminimum. Het is aan ons om daarin te voorzien als inwoners hier (tijdelijk) niet zelf toe in staat zijn.

Onze re-integratie en participatie-aanpak voor inwoners met een bijstandsuitkering is erop gericht onze inwoners waar mogelijk naar duurzaam werk te begeleiden. Personen die (nog) niet in staat zijn te werken ondersteunen wij door hen te begeleiden naar vrijwilligerswerk of activiteiten waardoor zij (blijven) meedoen aan de samenleving. Doel van ons minimabeleid is dat inwoners met weinig financiële middelen in hun primaire levensbehoeften kunnen voorzien en kunnen deelnemen aan de samenleving, door bijvoorbeeld mee te doen aan sport- of muziekactiviteiten.
Met ons schuldhulpverleningsbeleid willen we schulden voorkomen. We geven hier uitvoering aan binnen ons Haarlemmermeers model voor zorg en ondersteuning. Uitgangspunten van dit model zijn: luisteren naar de inwoner en maatwerk bieden, zorg en ondersteuning zo licht en 'gewoon' als mogelijk en zo zwaar en specialistisch als nodig, focus op veerkracht en aanpassingsvermogen, ruimte voor de professional, één gezin/huishouden één plan, niet doorverwijzen maar erbij halen, houd het simpel, goede zorg en ondersteuning voor onze meest kwetsbare inwoners, in één keer de juiste zorg, het perspectief van de inwoner is leidend, afstemming en samenwerking betrokken professionals, inzicht en sturing op kwaliteit en kosten.

Verbonden partijen
AM match
Wij ondersteunen inwoners voor wie het (extra) moeilijk is om een positie op de arbeidsmarkt te verwerven. AM match ondersteunt inwoners uit de doelgroep met een loonwaarde van 40% tot 70% bij het vinden en behouden van werk. Hieronder valt ook de groep inwoners die alleen op een beschutte werkplek kan werken of die tot de voormalige Wsw-doelgroep behoort. AM match is ook de uitvoeringsorganisatie van de Wet banenafspraak van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn.

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)
Zie verbonden partijen in de programma's Veiligheid en Maatschappelijke ontwikkeling.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Gemeenschappelijk orgaan Beschermd wonen (GO BW)
Vooruitlopend op de doordecentralisatie van beschermd wonen hebben de acht gemeenten in de regio IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer de samenwerking op het gebied geregeld met een gemeenschappelijk orgaan. De afspraken hiervoor zijn vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling. De gemeenschappelijke regeling is het juridische kader voor de samenwerkingsafspraken die de deelnemers maken over beleid, organisatie, inkoop en financiering van regionale BW-voorzieningen en over de toegang tot die voorzieningen.

De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV
Zie verbonden partijen in programma Kwaliteit fysieke omgeving. De Waterwolf wordt ingezet voor de aanleg van gehandicaptenparkeerplaatsen.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partijen, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Relevant beleid
- Raadsvoorstel "Meedoen mogelijk maken in Haarlemmermeer" algemeen beleidskader voor het sociaal domein (7532520) met bijlage
- Samenwerkingsagenda 2023-2025 'Meedoen mogelijk maken in Haarlemmermeer' (8384049)
- Verordening sociaal domein 2024 en bijbehorende beleidsregels (11048268)
- Financieel besluit sociaal domein gemeente Haarlemmermeer 2024 (10881011)
- Verordening en beleidsregels leerlingenvervoer 2023 (7398179)
- Toezicht Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO 2015) en Jeugdwet (2022.0002279)
- Regionaal kader 'Opvang, Wonen en Herstel 2022 tot en met 2027' (2021.0002925)
- Nota Uitvoeringsprogramma Opvang, Wonen en Herstel 2024-2027 (11304923) Woonbeleidsprogramma Haarlemmermeer 2019-2025: Het verschil maken (2019.0058049)
- Visie Wonen met Zorg 2030 (2017.0026227)
- Uitvoeringsplan wonen met zorg (2018.0022374)
- Aanpak implementatie nieuwe Wet inburgering (2021.0001104)
- Begeleiding naar werk en re-integratie in Haarlemmermeer (2021.0000848)
- Toegankelijkheid minimaregelingen en bijzondere bijstand (2018.0074541)
- Uitvoeringsplan AM Werkorganisatie en wijziging gemeenschappelijke regeling AM Groep (2015.0052268)
- Beleidsplan Wet gemeentelijke schuldhulpverlening 2022-2026 (7812823)
- Bestrijding van armoede onder kinderen (2017.0031369)
- Verordening Participatieraad gemeente Haarlemmermeer (2018.0066546)

Beleidsdoel A: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Doel is dat inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen en dat zij goed mee kunnen doen aan de samenleving waarbij zij de regie over hun eigen leven kunnen behouden. Dit ondanks eventuele problemen of beperkingen die zij hebben. Inwoners die hier met hulp van het eigen netwerk niet (meer) in slagen, kunnen een beroep doen op ondersteuning thuis. Dit geldt zowel voor jeugdigen als volwassenen.

Als gemeente bieden we begeleiding, al dan niet in groepsverband, dagbesteding, vervoer, hulp bij het huishouden en hulpmiddelen. Voor kinderen en jeugdigen kan ook behandeling worden ingezet. We zorgen voor een dekkend hulpaanbod. Dit doen wij onder andere door het inkopen van zorg en ondersteuning bij zorgaanbieders. Wij zetten gericht in op lichtere vormen van ondersteuning waar dat mogelijk is. Deze mogelijkheden worden samen met de inwoners, professionals en zorgaanbieders inzichtelijk gemaakt. Voor vervoer werken wij samen met acht regiogemeenten. Dit doelgroepenvervoer betreft zowel het Wmo-vervoer, het leerlingenvervoer als het jeugdwetvervoer. Zowel jeugdigen als volwassenen worden zoveel mogelijk gestimuleerd om gebruik te maken van het openbaar vervoer of vrijwilligersinitiatieven.

Onze taak is om kinderen fysieke en geestelijke veiligheid te bieden wanneer ouders/verzorgers dat niet (voldoende) doen. Dit gebeurt binnen verschillende schakels in de keten, waaronder jeugdbescherming (JB) en jeugdreclassering (JR). We beginnen met preventie en breiden dat verder uit. Gedwongen jeugdhulp mag bijvoorbeeld alleen ingezet worden na een besluit van de kinderrechter. Dit wordt alleen uitgevoerd door instellingen die daartoe gecerticeerd zijn.

Voor volwassenen heeft de GGD Kennemerland een meldpunt waar inwoners en professionals hun zorgen over mensen in hun omgeving kunnen melden. De GGD voert, in opdracht van ons, onderzoek uit of iemand mogelijk verplichte zorg nodig heeft. Wanneer ernstig nadeel dreigt voor een persoon of de omgeving, kan de

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

burgemeester in het kader van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) besluiten een crisismaatregel af te geven.

Veilig Thuis (het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer) heeft een spilfunctie in meldingen en vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. Inzet is gericht op het voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling en als het zich toch voordoet, direct in te grijpen en te stoppen, en daarbij met de ketenpartners ervoor te zorgen dat er wordt toegewerkt naar een duurzaam veilige situatie.

Voor onze inwoners organiseren we onafhankelijke clientondersteuning. Clientondersteuning is gratis voor inwoners, gericht op alle fasen in het leven, onafhankelijk en in het belang van de inwoner.

Activiteiten

01. Bieden onderwijs- zorgarrangementen
02. Inzet Praktijkondersteuner Huisartsen (POH) Jeugd
03. Project implementatie Doorbraakmethode
04. Toezicht Wmo en Jeugdwet
05. Aanpak wachttijden Jeugdwet
06. Project cliëntondersteuning
07. Doorontwikkeling van het zorgaanbod

Toelichting

01. Bieden onderwijs- zorgarrangementen
Sommige jeugdigen in Haarlemmermeer hebben een speciale combinatie van onderwijs én zorg nodig om tot ontwikkeling te komen. Dit bieden wij in de zogeheten 'onderwijs-zorgarrangementen (OZA's). Eén van de voorbeelden is het bieden van specialistische jeugdhulp in het speciaal onderwijs op pedologisch instituut (PI) school de Ster. Hier werken we samen met de school en jeugdhulpaanbieders aan de realisatie van een collectief zorgvangnet, dat individuele leerlingen op school een passend onderwijs- en zorgtraject weet te bieden. Een van de doelen was bijvoorbeeld een afname van 20% agressie (aantal incidenten) binnen de school. Dit doel is behaald. Daarnaast is de verwachting dat de collectieve inzet van direct beschikbare (specialistische) jeugdhulp op school bijdraagt aan het verminderen van wachttijden en sluit daarmee aan bij de 'Duurzame aanpak wachttijden'. Een aandachtspunt dat we op veel plaatsen zien terugkeren is het vinden van goed personeel. Dit geldt zowel voor de professionals in het onderwijs als voor de jeugdhulp. In de brief aan de raad van 10 juli 2024 staat meer informatie over alle initiatieven (11166782).

02. Inzet Praktijkondersteuner Huisartsen (POH) Jeugd
De praktijkondersteuner huisartsen (POH) ggz jeugd biedt kortdurende en laagdrempelige zorg en begeleiding, gericht op lichte tot matige psychische klachten. We hebben de inzet van de praktijkondersteuner huisartsen (POH) ggz jeugd verder uitgebreid in zowel uren als werkgebied. Nu de gemeente ook in Badhoevedorp inzet bekostigd van de POH ggz jeugd is de POH ggz jeugd in alle kernen beschikbaar na toeleiding van de huisarts. Daarnaast zijn de uren voor de POH uitgebreid van 110 uur naar 143 uur. Hiermee kan er beter ingespeeld worden op de groeiende vraag naar (laagdrempelige) hulp. Doordat jeugdigen sneller gezien kunnen worden, wordt voorkomen dat de problematiek verergert. Waar nodig kan de POH-er doorverwijzen naar specialistische zorg.

03. Project implementatie Doorbraakmethode
Vanaf 2024 is de doorbraakmethode geborgd in de gemeentelijke organisatie en is het project afgerond. Om dit te realiseren is het Maatwerk Expertise Team (MET) opgericht, zijn er ambassadeurs aangesteld om de doorbraakmethode blijvend onder de aandacht te brengen in de gemeentelijke organisatie en onderzoeken we knelpunten die vaker voorkomen voor een structurele oplossing. Het MET ondersteunt professionals die vastlopen door te onderzoeken wat wél kan. Mogelijke oplossingen worden onderbouwd met scenario's en een kosten-batenanalyse van het maatschappelijk en financieel rendement. Hierdoor nemen we de grootste belemmeringen weg en creëren we perspectief voor inwoners met een stapeling aan problemen. In 2024 zijn drie onderzoeken afgerond naar structurele knelpunten, waardoor we nu inzicht hebben in de routes van uiteenlopende woonvragen, de afhandeling van een maatwerkovereenkomst is teruggebracht van drie naar één maand en er in 2025 gestart wordt met casusregie voor zorg- en veiligheidsproblematiek.

04. Toezicht Wmo en Jeugdwet
We zetten ons in voor bestrijding van oneigenlijk gebruik in het kader van de Wmo en de Jeugdwet. Hiervoor zijn twee toezichthouders rechtmatigheid aangesteld, die zowel preventief, signaalgericht en risicogestuurd werken. Een eerste signaalgestuurd onderzoek heeft in februari 2024 geleid tot het ontbinden van de overeenkomsten van twee zorgaanbieders. Daarnaast zijn, naar aanleiding van onderzoek door de toezichthouders, gesprekken gevoerd met verschillende zorgaanbieders om onbedoelde fouten aan te pakken en recht te zetten. Op basis van de onderzoeken en advies

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

van de toezichthouders zijn tevens verbeteringen doorgevoerd in interne processen. Onder andere het proces voor het verwerken van een persoonsgebonden budget is aangescherpt.

05. Aanpak wachttijden Jeugdwet
De duurzame aanpak Wachttijden in Haarlemmermeer bevindt zich in een uitvoerende fase. Op basis van de drie ontwikkellijnen, te weten: complexe problematiek, scheidingen en het jonge kind & onderwijs zijn we met zes deelprojecten gestart. Samen met aanbieders, gemandateerde professionals, het onderwijs en gezinnen werken we systeemgericht om de onderliggende problematiek die wachtlijsten kan veroorzaken, aan te pakken.

06. Project clientondersteuning
We hebben onderzoek gedaan naar de behoefte aan clientondersteuning door onze inwoners. Hierdoor hebben we meer inzicht gekregen in deze behoefte, zodat we het beleid en het aanbod hierop aan kunnen laten sluiten. Clientondersteuning is nog niet altijd bekend en vindbaar in Haarlemmermeer. De term en de inhoud van clientondersteuning zijn niet altijd duidelijk, waardoor er uiteenlopende verwachtingen zijn van clientondersteuning. Inwoners die wel gebruik hebben gemaakt van de ondersteuning hebben dit als positief ervaren. De resultaten van het onderzoek bieden de basis voor het optimaliseren van de cliëntondersteuning in onze gemeente.

07. Doorontwikkeling van het zorgaanbod
Op basis van gebruik van de zorg en ondersteuning kijken we samen met de zorgaanbieders en inwoners hoe we gericht lichtere vormen van ondersteuning in kunnen zetten. Voor begeleiding van volwassenen zijn we, samen met de gecontracteerde aanbieders, gestart met het onderzoeken van de mogelijkheid om begeleiding meer in groepsverband aan te bieden in plaats van individueel. Ook partners vanuit de sociale basis, zoals welzijns- en vrijwilligersorganisaties, zijn hierbij betrokken. Voor dagbesteding volwassenen wordt gewerkt aan een betere integratie tussen vrij-toegankelijke en geïndiceerde dagbesteding en goede spreiding over Haarlemmermeer. Hiervoor is een pilot gestart in Badhoevedorp, specifiek voor thuiswonende mensen met dementie.

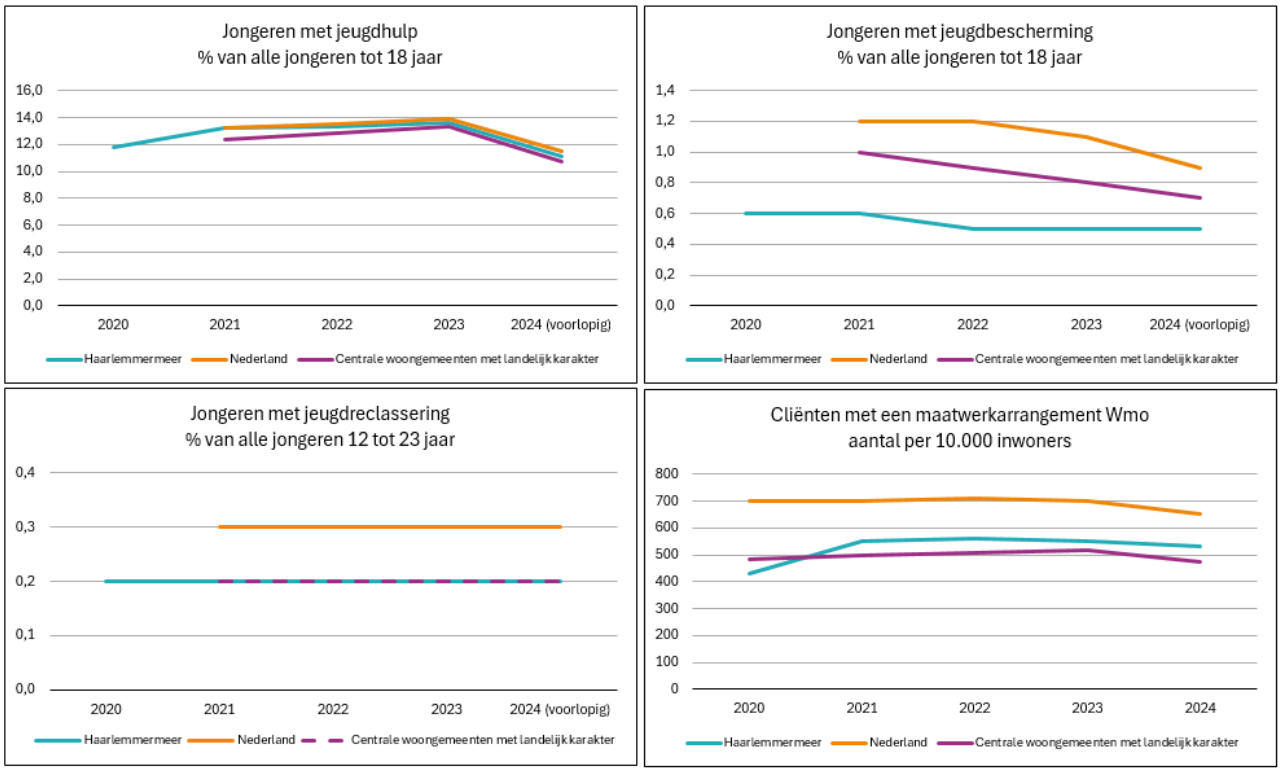
Indicatoren
Indicatoren zijn te raadplegen op https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/besluit-begroting-en-verantwoording--bbv-

Tabel 20

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	2020	2021	2022	2023	2024[1]
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	11,8	13,2	13,3	13,6	11,1*
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5*
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2*
Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	430	550	560	550	530
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	1	1	1	1	n/b

1 * = voorlopige cijfers

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Figuur 15

Beleidsdoel B: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning met verblijf.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Voor sommige inwoners is zelfstandig thuis wonen op een gegeven moment niet meer mogelijk. We versterken de kracht van ouders, jeugdigen en hun sociale omgeving door opvoedprogramma's. Daarnaast bieden we kortdurend verblijf. Hierdoor kunnen mantelzorgers tijdelijk ontlast worden, waardoor zij uiteindelijk hun mantelzorgtaken langer kunnen volhouden. Of om de inwoner zelf tijdelijk uit de omgeving te halen om escalatie te voorkomen, waardoor hij uiteindelijk langer zelfstandig kan wonen. Het is van belang dat inwoners die (tijdelijk) niet thuis kunnen wonen, een zo thuis mogelijke plek krijgen om op te groeien of toe te werken naar zelfstandigheid. Voor jeugdigen heeft opvang in een gezinssituatie (zoals pleegzorg of een gezinshuis) altijd de voorkeur boven verblijf en behandeling in een instelling. Het uitgangspunt is jeugdhulp met verblijf zoveel mogelijk naar zorg thuis en deeltijdvarianten om te bouwen.

Soms vraagt een hulpvraag van een jeugdige meer expertise en zorg. We vinden het belangrijk dat jeugdigen in één keer de juiste zorg ontvangen en na een uithuisplaatsing niet opnieuw moeten verhuizen. We werken daarvoor op schaal van de provincie Noord-Holland (vanuit het bovenregionale plan 'Een Thuis voor Noordje') samen met aanbieders, gecerticeerde instellingen en Samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs om waar nodig jeugdhulp met verblijf kleinschaliger vorm te geven. We zorgen voor een dekkend hulpaanbod. Dit doen wij onder andere door het inkopen van zorg en ondersteuning bij zorgaanbieders. Voor het blijven doorgaan van zorg aan jeugdigen die volwassen worden, besteden we speciek aandacht aan jeugdigen die na verblijf in een instelling terugkeren naar Haarlemmermeer.

De gemeente Haarlem is op dit moment als centrumgemeente verantwoordelijk voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Wij zijn zelf verantwoordelijk voor het voorkomen van dakloosheid, het ondersteunen van maatschappelijk herstel en goede nazorg bij uitstroom uit instellingen. Als volwassenen permanent niet meer thuis kunnen wonen en in een instelling moeten worden opgenomen, vallen zij onder de Wet langdurige zorg (Wlz), die niet door de gemeente wordt uitgevoerd.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Activiteiten
01. Ontwikkeling kleinschalige woonvoorzieningen voor jeugdverblijf
02. Voorbereiding om te voorzien in beschermd wonen (BW) binnen Haarlemmermeer
03. Voorbereiding om te voorzien in maatschappelijke opvang (MO)
04. Doorontwikkeling kortdurend verblijf organiseren (respijtzorg)

Toelichting
01. Ontwikkeling kleinschalige woonvoorzieningen voor jeugdverblijf
Bij het ontwikkelen van de kleinschalige woonvoorzieningen (KWV's) houden we vast aan de uitgangspunten die zijn beschreven in het bovenregionaal plan 'Een thuis voor Noordje'. In september 2024 is in Vijfhuizen een KWV geopend door zorgaanbieder Prodeba met acht verblijfsplekken. We creëren een zo thuis mogelijke situatie voor Haarlemmermeerse jongeren die (tijdelijk) niet meer thuis kunnen wonen.

02. Voorbereiding om te voorzien in beschermd wonen (BW) binnen Haarlemmermeer
De bekostiging en uitvoering van beschermd wonen (BW) loopt op dit moment nog via centrumgemeenten. Het Rijk wil deze middelen geleidelijk gaan uitkeren aan alle gemeenten afzonderlijk, op basis van een nieuw verdeelmodel. Tegelijkertijd wordt het woonplaatsbeginsel BW ingevoerd, waardoor gemeenten financieel verantwoordelijk worden voor BW voor hun eigen inwoners. Deze 'doordecentralisatie' waarbij wordt ingezet op het zo lokaal en thuis mogelijk ondersteunen van inwoners is uitgesteld en staat nu gepland voor 2026. Met ingang van 2025 gaan we wel al de toegang tot beschermd wonen zelf uitvoeren. Samenwerking tussen gemeenten is gewenst en op een aantal punten ook verplicht.
Vooruitlopend op de doordecentralisatie is daarom in januari 2024 het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen (GO BW) opgericht. In de Gemeenschappelijke Regeling (GR) bij het GO BW zijn samenwerkingsafspraken vastgelegd over beleid, organisatie, bekostiging en inkoop van (regionale) BW-voorzieningen (2021.0003060). In juli 2024 is samen met de regio de inkoop van BW en maatschappelijke opvang (MO) afgerond. In september hebben wij het uitvoeringsprogramma Opvang, Wonen en Herstel 2024-2027 vastgesteld (11304923). Hierin zijn ambities, doelstellingen en activiteiten voor Haarlemmermeer opgenomen voor BW en MO.

03. Voorbereiding om te voorzien in maatschappelijke opvang (MO)
De centrumgemeente Haarlem voert de maatschappelijke opvang (MO) voor onze gemeente uit. In Haarlemmermeer hebben we een kleinschalige locatie met negen opvangplekken in de Etta Palmstraat te Hoofddorp. Deze locatie is toegevoegd aan het aanbod van maatschappelijke opvang door Haarlem. Hiermee geven we invulling aan spreiding van kleinschaliger voorzieningen van maatschappelijke opvang in de regiogemeenten. Wij werken voor uitstroom uit voorzieningen (zowel MO als BW) met de Opstapregeling. Dit is een samenwerking tussen Ymere, een aantal zorgaanbieders en de gemeente. In de eerste twee jaren wordt ambulante begeleiding gericht op zelfstandig kunnen wonen geboden. Nadat dit traject succesvol is afgerond, krijgt de inwoner een huurcontract op eigen naam. We zien dat de uitstroom uit BW en MO goed op gang gekomen is dit jaar. Voor de Opstapregeling is het aantal aanmeldingen toegenomen van 40 in 2023 naar 57 in 2024. Het aantal toegewezen woningen is toegenomen van 29 naar 46.

04. Doorontwikkeling kortdurend verblijf organiseren (respijtzorg)
Wij hebben bij een aantal zorgaanbieders kortdurend verblijf (respijtzorg) beschikbaar gesteld voor jeugdigen en volwassenen met beperkingen die nog thuis wonen. Hierdoor worden mantelzorgers tijdelijk ontlast, waardoor zij uiteindelijk hun mantelzorgtaken langer kunnen volhouden. Er is de afgelopen jaren weinig gebruik gemaakt van kortdurend verblijf voor volwassenen. Wij hebben onderzoek gedaan naar de oorzaken hiervoor. Hier komt onder andere onbekendheid en beperkte beschikbaarheid van logeerbedden uit naar voren. Het onderzoek geeft aanleiding om (afspraken met aanbieders voor) kortdurend verblijf voor volwassenen in 2025 te verbeteren.

Beleidsdoel C: Onze inwoners zijn economisch zelfstandig.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
We ondersteunen inwoners die (tijdelijk) niet in staat zijn zelfstandig in hun levensonderhoud te voorzien. We sturen op passende begeleiding met als doel dat inwoners zo zelfstandig mogelijk meedoen in de maatschappij. Dit doen we door een duidelijk toegangsproces, het begeleiden naar werk en/of het activeren van meedoen in de samenleveing door bijvoorbeeld vrijwilligerswerk. Het arbeidsmarktbeleid binnen arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam en onze activiteiten om

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

mensen terug te laten keren naar werk sluiten op elkaar aan. De inzet is dat inwoners met een bijstandsuitkering bij voorkeur blijvend werk vinden in sectoren die een tekort aan arbeidskrachten kennen, zoals in de zorg, het onderwijs, de techniek, de klimaattransitie en ICT.

Activiteiten

01. Re-integratie en begeleiding naar werk
02. Participatie (meedoen) in de samenleving
03. Begeleiding van mensen met een arbeidsbeperking naar werk
04. Werkgeversservicepunt en samenwerking arbeidsregio Groot-Amsterdam
05. Inburgering statushouders

Toelichting

0.1 Re-integratie en begeleiding naar werk
In 2024 hebben we ondersteuning geboden aan verschillende groepen inwoners. Bij de ondersteuning houden we rekening met de mogelijkheden, beperkingen en de mate van belastbaarheid van de inwoner. Dat blijft maatwerk. Na het bepalen van de uitgangspositie van de inwoner door een brede uitvraag op de verschillende levensdomeinen, zoals gezondheid, onderwijs en financiën is samen met de inwoner een passend traject gezocht. Sommigen waren direct bemiddelbaar naar werk via het Werkgeversservicepunt (WSP). Anderen volgden onze 'in huis' sollicitatietraining of heroriënteerden zich op werk in een andere branche. Hiervoor is dan een training, opleiding of omscholingstraject ingezet waarbij we ook gebruik hebben gemaakt van het regioaanbod. Door de grote tekorten aan personeel in de verschillende branches is de inzet van omscholingstrajecten, opleiding en trainingen steeds belangrijker. In 2024 zijn in totaal ruim 2.000 re-integratie-instrumenten (training, traject, opleiding) ingezet dan wel voortgezet.

02. Participatie, meedoen in de samenleving
Voor de personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt stimuleren we parttime werk en begeleiden we bepaalde groepen zoals 50+ers, alleenstaande ouders en statushouders. Hiervoor zijn (taal)trainingen, opleidingen, maatwerktrajecten en tijdelijke begeleiding op de werkvloer ingezet. Ook maken we steeds meer gebruik van de Social Return on Investment (SROI) verplichtingen van door ons gecontracteerde aanbieders, om inwoners aan werk te helpen. Onze SROI coördinator heeft ook dit jaar hulp aan deze aanbieders geboden bij het passend invullen van deze verplichting. We hebben activeringstrajecten en begeleiding naar vrijwilligerswerk ingezet voor inwoners die (nog) niet toe zijn aan trajecten gericht op werk. Zo zijn ook dit jaar Werkfit trajecten ingezet, waarin inwoners kennis maakten met werken in de zorg. Taal en werknemersvaardigheden zijn een belangrijk onderdeel van dit traject. Voor inwoners met grote sociaal/psychische belemmeringen zijn trajecten ingezet die gericht zijn op meedoen in de samenleving. In het traject 'vrijwillige coach' is een inwoner gekoppeld aan een vrijwilliger. De vrijwilliger onderneemt samen met de inwoner activiteiten en de inwoner wordt geïntroduceerd bij bijvoorbeeld het buurthuis, het wijkcentrum, de bibliotheek.

03. Begeleiding mensen met een arbeidsbeperking naar werk
AM match begeleidt de doelgroep met een duurzame arbeidsbeperking. Het gaat om inwoners die niet in staat zijn zelfstandig het wettelijk minimumloon te verdienen, de doelgroep van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en om inwoners die alleen in een beschutte omgeving kunnen werken. In 2024 zijn de vereisten die verbonden zijn aan het Breed Offensief als onderdeel van de wetswijzigingen van de Participatiewet in Balans, opgenomen in de verordening Sociaal Domein Haarlemmermeer 2024. Het Breed Offensief heeft als doel de arbeidskansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten. De mogelijkheden van de inzet van loonkostensubsidie, jobcoaching en persoonlijke ondersteuning op de werkvloer zijn verruimd. Met de gemeenten binnen de Gemeenschappelijke Regeling Amstelland Meerlanden (GR AM), AM match, zijn we dit jaar gekomen tot een eenduidig aanmeldproces op basis van met elkaar afgestemde criteria en begrippen. Ook maken we stappen om de dienstverlening zo goed mogelijk te laten aansluiten op de behoeften van de deelnemers, de wensen van de gemeenten en de mogelijkheden van AM match. Vanuit de gemeente blijven wij regie houden op de trajecten bij AM match. Daarnaast verzorgt de gemeente het Loonkostensubsidie (LKS) traject wanneer inwoners een baan krijgen met LKS.

04. Werkgeversservicepunt en samenwerking arbeidsregio Groot-Amsterdam
Gezamenlijk trekken gemeenten, sociale partners en private partijen in de arbeidsmarktregio op om de uitdagingen zoals krapte en mismatch op de arbeidsmarkt, aan te gaan. Binnen het Regionaal Werkcentrum (RWC) is de samenwerking gericht op het aan het werk houden van mensen en het voorkomen van doorstroming naar een uitkering. Het RWC bevordert ook de mobiliteit binnen sectoren en is het regionaal aanspreekpunt voor ondernemers. Het onderwijs is een belangrijke samenwerkingspartner. Een essentieel onderdeel van de aanpak is omscholing op basis van iemands vaardigheden. Deze gebundelde krachten maken dat vraag, aanbod en onderwijs

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

elkaar op de arbeidsmarkt beter weten te vinden zodat personen opgeleid worden voor sectoren waarin (duurzaam) werk is.

In Haarlemmermeer is met impulsregiogelden, een programma opgezet om schooluitval en jeugdwerkloosheid tegen te gaan. Ook het soepeler laten verlopen van de overgang van school naar werk en van school naar een vervolgopleiding is onderdeel van dit programma. In 2024 zijn vanuit dit programma banenbeurzen met banen voor de toekomst georganiseerd, is een toekomstfonds geïnitieerd waarbij samenwerkingsinitiatieven jongeren ondersteunen naar passend vervolgonderwijs of toekomstbestendig werk. Daarnaast zijn zowel jongeren als hun ouders geïnformeerd over de mogelijkheden van extra ondersteuning bij stages. Dit programma bestendigt de samenwerking tussen onderwijs, gemeente, werkgevers en organisaties zoals Stichting Meerwaarde en AM match, zodat deze eenmalige impuls een duurzame impact heeft.

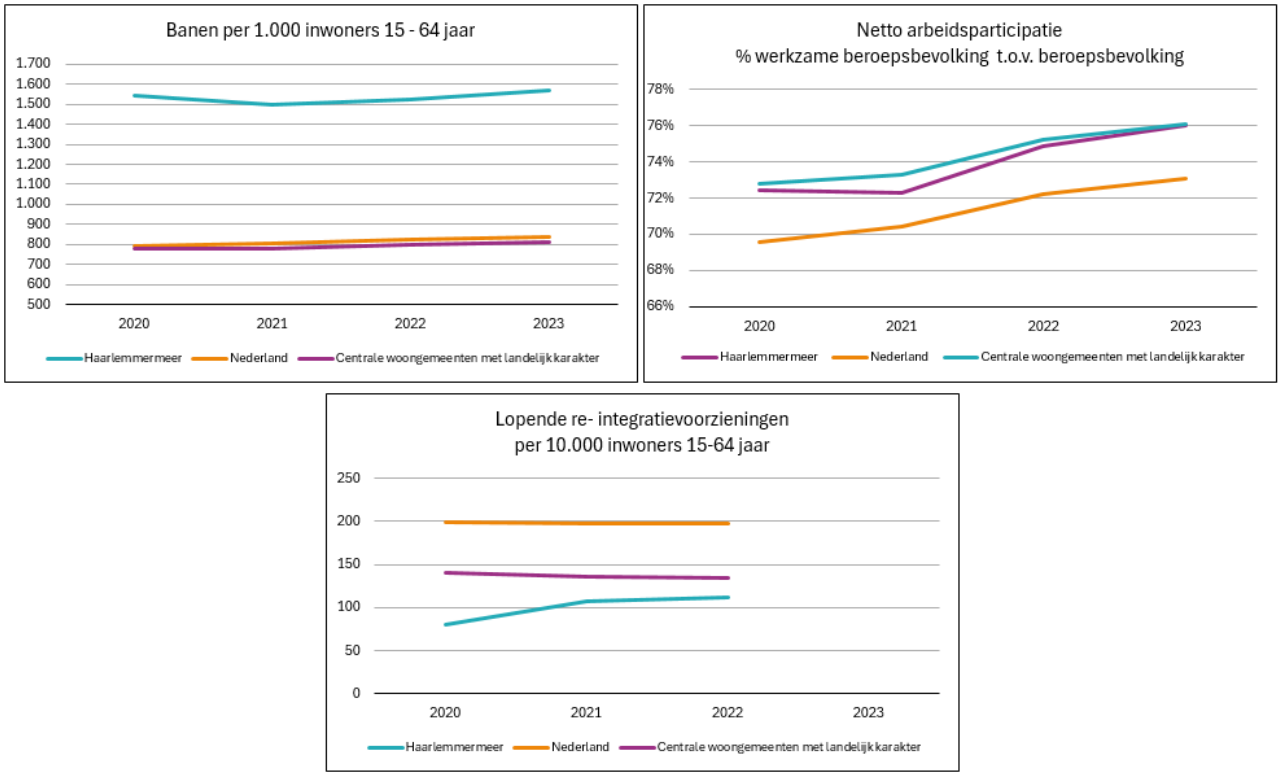
05. Inburgering statushouders
Gemeenten zijn op basis van de Wet inburgering 2021 (Wi2021) verantwoordelijk voor het inburgeringstraject van statushouders. Ons doel is dat statushouders zich welkom voelen, succesvol inburgeren en zo snel mogelijk meedoen in de samenleving. Wij hebben hierin een initiërende, faciliterende en handhavende rol. Wij zorgden al voor het huisvesten, opvangen, maatschappelijk begeleiden en (re) integreren van statushouders. Met de Wi2021 zijn daar de volgende taken bijgekomen: het uitvoeren van een brede uitvraag over de verschillende levensdomeinen, het opstellen van een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP) en handhaven dat het inburgeringstraject wordt gevolgd en succesvol wordt afgerond. Stichting Vluchtelingenwerk verzorgt de maatschappelijke begeleiding, budgetcoaching en het Participatieverklaringstraject. In 2024 volgden ongeveer 350 inburgeringsplichtigen een inburgeringstraject.

Indicatoren

Tabel 21

				Metingen				
Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	2020	2021	2022	2023	2024
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15 – 64 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	1.545	1.495	1.525	1.572	n/b
Netto arbeids-participatie	% werkzame beroeps-bevolking t.o.v. de beroepsbevolking	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	73,3	72,3	74,9	76,0	n/b
Lopende re-integratie-voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15 – 64 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	80,6	107,6	111,5	n/b	n/b
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	2	1	1	1	n/b

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Figuur 16

Beleidsdoel D: Het garanderen van een bestaansminimum voor inwoners die dit tijdelijk niet zelfstandig kunnen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Inwoners hebben recht op een bestaansminimum. Het is aan de overheid om daarin te voorzien als inwoners hier (tijdelijk) niet zelf toe in staat zijn. Dit is vastgelegd in de Participatiewet. Een uitkering wordt verstrekt als een inwoner niet beschikt over (voldoende) middelen om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te kunnen voorzien. De Participatiewet is het vangnet binnen de sociale zekerheid. Tegenover deze rechten staan ook plichten. Wij handhaven die plichten, in nauwe samenhang met de mogelijkheden van inwoners om aan het werk te gaan (beleidsdoel C).

Activiteiten

01. Algemene bijstand voor levensonderhoud
02. Aanvullende inkomensondersteuning vanuit bijzondere bijstand en minimabeleid
03. Handhaving en terugvordering
04. Bieden van schuldhulpverlening

Toelichting

01. Algemene bijstand voor levensonderhoud
Het aantal mensen dat een uitkering ontving is in 2024 voor het tweede jaar op rij gestegen. In Haarlemmermeer is het aandeel huishoudens met een bijstandsuitkering 3,1%. Dit percentage zit wel onder het landelijk gemiddelde van 4,7%. Bij de aanvraag is er oog en aandacht voor de omstandigheden van onze inwoners. Indien noodzakelijk verstrekken we voorschotten om te voorkomen dat er bijvoorbeeld schulden ontstaan. Inwoners wijzen we op de mogelijkheid van het aanvragen van bijzondere bijstand en informeren we over andere mogelijkheden van (landelijke) financiële ondersteuning en de mogelijkheid van schuldhulpverlening. In november is een nieuw digitaal portaal voor inwoners in gebruik genomen. Via dit portaal kunnen zij eenvoudig een uitkering aanvragen. Als zij dat willen, kunnen ze hierbij hulp krijgen van cliëntondersteuners of onze maatschappelijke partners.

02. Aanvullende inkomensondersteuning vanuit bijzondere bijstand en minimabeleid
Wij stimuleren en ondersteunen inwoners met een minimuminkomen om deel te nemen aan voorzieningen die gericht zijn op maatschappelijke participatie. Een middel hiervoor is het verstrekken van bijzondere bijstand en minimaregelingen. Om de toegang tot onze inkomensondersteunende regelingen zo eenvoudig mogelijk te maken, werken we met de tool 'Bereken uw recht'. In 2024 hebben wij een productcatalogus toegevoegd aan de tool om een duidelijk overzicht te geven waar inwoners

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

inkomensondersteuning voor kunnen aanvragen. Door de toegang laagdrempelig te houden, willen wij het 'niet-gebruik' van onze inkomensondersteunende regelingen terugdringen.

Het is van groot belang dat kinderen zich kunnen ontwikkelen en mee kunnen doen in de samenleving, ook wanneer zij opgroeien in een huishouden met een laag inkomen of problematische schulden. Hiervoor hebben we het Kindpakket. Ouders kunnen een vergoeding aanvragen voor schoolkosten, bijles, sport, zwemmen of culturele activiteiten en een laptop voor school. Voor het Kindpakket hebben wij een samenwerking met Leergeld. De vrijwilligers van Leergeld controleren ook direct of de kinderen in aanmerking komen voor andere vergoedingen van Leergeld of hun samenwerkingspartners zoals Jarige Job.

Voor inwoners met een zorgbehoefte hebben we de collectieve aanvullende zorgverzekering (gemeentepolis). Voor inwoners met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm geven wij een korting op de maandelijkse premie die automatisch wordt verwerkt bij de zorgverzekeraar. In 2024 hebben wij voor het tweede jaar op rij goedbezochte inloopsspreekuren georganiseerd samen met de zorgverzekeraars die de gemeentepolis aanbieden.

Net als in voorgaande jaren hebben wij in 2024 de werkzaamheden uitgevoerd die voortvloeien uit de kinderopvangtoeslagenaffaire. Bij de gedupeerde inwoners van de toeslagenaffaire zijn we verantwoordelijk voor de brede ondersteuning en nazorg voor inwoners op basis van vijf leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk. Voor de kinderen en toeslagpartners van gedupeerde ouders bieden wij dezelfde brede ondersteuning aan. Daarnaast hebben we in 2024 huishoudens ondersteund waarvan het inkomen onder de armoedegrens valt door een samenloop van toeslagen en regelingen, beter bekend als de alleenverdienersproblematiek.

03. Handhaving en terugvordering
Zoals afgelopen jaren, hebben we in 2024 ons ingezet voor de bestrijding van oneigenlijk gebruik en misbruik van inkomensvoorzieningen. Dit doen we door inzet van handhaving, het verbeteren van de informatievoorziening en vroegtijdige opsporing van situaties waar de inlichtingenplicht wordt geschonden. Daarnaast vindt 'aan de poort' controle op rechtmatigheid plaats en wordt het uitkeringsbestand steekproefsgewijs en bij meldingen van vermoeden van fraude, gecontroleerd. Als er sprake is van terugvorderingen, dan denken we met de inwoner mee hoe er in de individuele situatie het beste voldaan kan worden aan de betalingsverplichtingen. Op deze manier bieden we zoveel mogelijk maatwerk en voorkomen we dat inwoners in de problemen komen met de gemaakte betalingsafspraken.

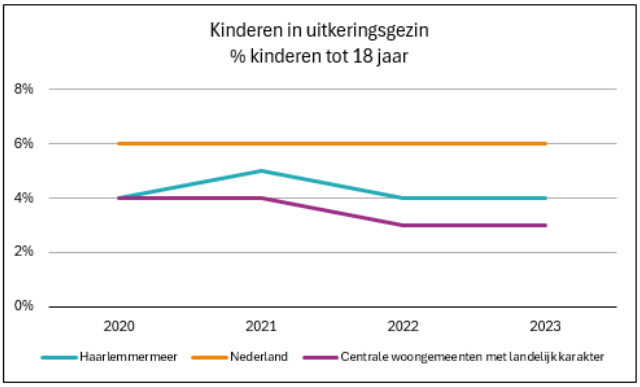
04. Bieden van schuldhulpverlening
Wij zijn verantwoordelijk voor het aanbieden van schuldhulpverlening aan onze inwoners. Het gaat daarbij niet alleen om hulp bij het wegnemen van de financiële problemen en problematische schulden, maar ook om het aanpakken van de oorzaken. In 2024 zijn 497 nieuwe meldingen binnengekomen en zijn in totaal 946 dossiers behandeld. De schuldhulpverleningtaken worden uitgevoerd door Verder (voormalig Plangroep). Met vroegsignalering en preventie willen we voorkomen dat inwoners een beroep moeten doen op schuldhulpverlening. Naar aanleiding van signalen van vaste lastenpartners (zoals woningcorporaties, waterschappen en zorgverzekeraars) over hardnekkige achterstanden van betalingen van inwoners, benaderen Stichting MeerWaarde en Verder deze inwoners om hulp aan te bieden. Sinds 1 januari 2024 is de Wettelijke schuldsanering gehalveerd van 36 maanden naar 18 maanden. Ook de Minnelijke schuldsanering Natuurlijke personen wordt aangepast op deze 18 maanden. In januari 2024 heeft de raad besloten (10178897) vanaf 2026 de onderdelen Intake, Stabilisatie en Nazorg van schuldhulpverlening zelf te gaan uitvoeren. Een projectteam is in het voorjaar van 2024 aan de slag gegaan met de voorbereidingen voor deze uitvoering.

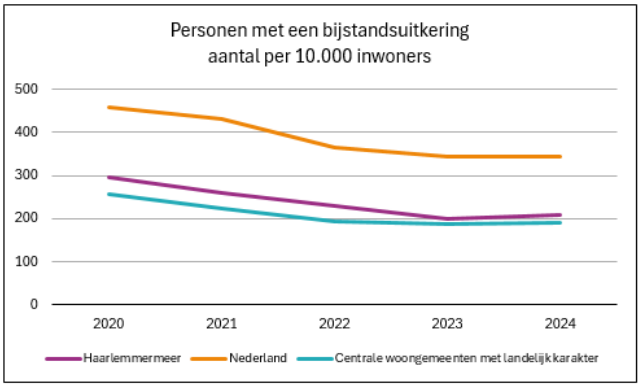
Indicatoren

Tabel 22

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	2020	2021	2022	2023	2024
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	4%	5%	4%	4%	n/b
Personen met een bijstands-uitkering	Aantal per 10.000 inwoners	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	297	259	228	200	208

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Figuur 17

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Specificatie horende bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 23

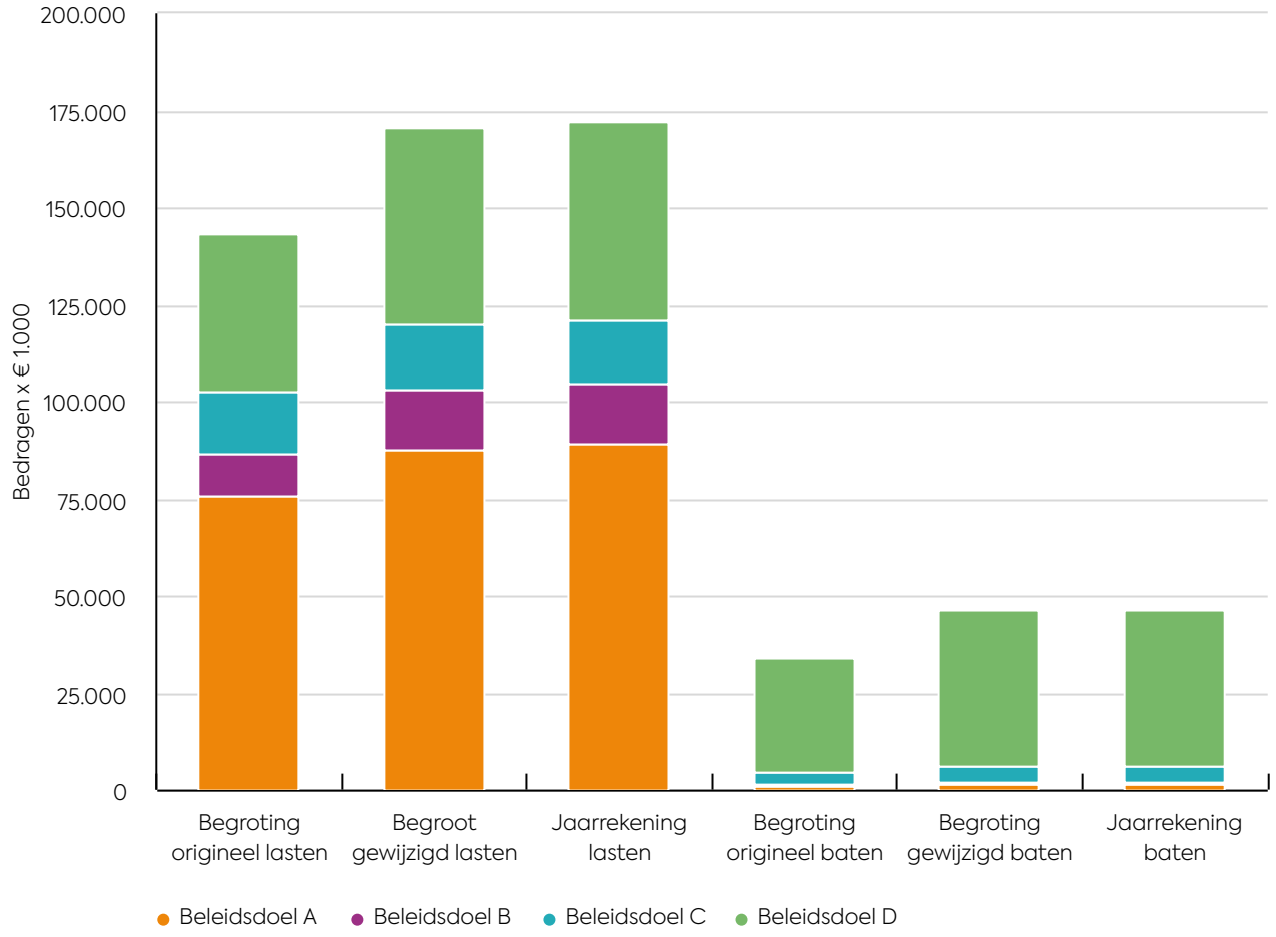
Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Zorg en werk		**2024**	**2024**	**2024**	
Inwoners van Haarlemmermeer krijgen, waar nodig, hulp en ondersteuning gericht op het naar vermogen en zelfstandig deelnemen aan de samenleving.	Baten	34.175	46.436	46.215	-222
	Lasten	143.297	170.732	172.116	-1.383
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-109.122**	**-124.296**	**-125.901**	**-1.605**
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-
	Storting	-	-	-	-
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-109.122**	**-124.296**	**-125.901**	**-1.605**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis.	Baten	1.098	1.491	1.600	108
	Lasten	75.844	87.759	88.981	-1.222
	Saldo	**-74.745**	**-86.268**	**-87.381**	**-1.113**
Beleidsdoel B: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning met verblijf.	Baten	225	564	484	-80
	Lasten	10.694	15.403	15.787	-383
	Saldo	**-10.469**	**-14.839**	**-15.302**	**-463**
Beleidsdoel C: Onze inwoners zijn economisch zelfstandig.	Baten	3.498	4.293	4.292	-1
	Lasten	15.881	16.770	16.475	295
	Saldo	**-12.383**	**-12.477**	**-12.183**	**294**
Beleidsdoel D: Het garanderen van een bestaansminimum voor inwoners die dit tijdelijk niet zelfstandig kunnen.	Baten	29.354	40.088	39.839	-249
	Lasten	40.879	50.800	50.873	-73
	Saldo	**-11.525**	**-10.713**	**-11.035**	**-322**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma Zorg en werk

Figuur 18

Toelichting gewijzigde begroting 2024 - jaarrekening 2024

Beleidsdoel A

Tabel 24

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Overig	108
Totaal Baten	**108**

Lasten

1. Begeleiding jeugd	-845
2. Specialistische jeugdzorg	-463
Overig	86
Totaal Lasten	**-1.222**

Lasten

1. Er is meer forensische zorg ingezet dan waar rekening mee is gehouden. In het tweede halfjaar zijn zien wij een toename van de forensische begeleiding. Daarnaast is er zeer specialistische jeugdzorg ingezet die niet vooraf ingeschat kon worden.
2. Er is meer intensieve zorg (aantal minuten) ingezet dan verwacht.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Beleidsdoel B

Tabel 25

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Overig	-80
Totaal Baten	**-80**

Lasten

1. Jeugdzorg met verblijf	-330
Overig	-53
Totaal Lasten	**-383**

Lasten

1. Doordat we steeds meer jeugdverblijf kleinschalig organiseren zijn de in rekening gebrachte tarieven hoger dan geraamd.

Beleidsdoel C

Tabel 26

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Inburgeringsvoorzieningen	-237
2. Subsidie Europees Sociaal Fonds	175
Overig	61
Totaal Baten	**-1**

Lasten

1. Inburgeringsvoorzieningen	237
Overig	58
Totaal Lasten	**295**

Baten

1. De onderschrijding is het gevolg van een incidenteel minder aantal aanmeldingen van inburgeraars bij de verschillende leerroutes.
2. Aan het einde van het jaar is nog een subsidie ontvangen van het Europees Sociaal Fonds (ESF) in het kader van taaltrajecten voor deelnemers die uitgevoerd zijn onder de noemer 'Taaloffensief' in de periode van 1 april 2021 tot en met 30 september 2022. Op basis van de vaststelling van het subsidie is nog een bedrag ontvangen.

Lasten

1. Zie voor een toelichting op de lagere lasten inburgeringsvoorzieningen de toelichting opgenomen bij de baten.

Beleidsdoel D

Tabel 27

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Leefgeld Oekraïners	-164
Overig	-85
Totaal Baten	**-249**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

1. Bijstandsuitkeringen	-468
2. Bijzondere bijstand	236
3. Leefgeld Oekraïners	164
Overig	-5
Totaal Lasten	**-73**

Baten

1. Minder Oekraïners dan verwacht hebben leefgeld nodig. Niet alle extra opvangplekken zijn gerealiseerd en een deel van de nieuw geplaatste Oekraïners heeft werk en geen recht op leefgeld. Gemeenten moeten vanaf 1 juli 2024 een Eigen Bijdrage vragen van werkende Oekraïners in gemeentelijke opvang. Wij implementeren dit per 1 januari 2025, waardoor in 2024 alleen voorbereidingskosten zijn gemaakt.

Lasten

1. Het aantal bijstandsuitkeringen is gestegen. Dit komt onder andere doordat het aantal statushouders is toegenomen wegens de verhoogde taakstelling voor Haarlemmermeer voor het huisvesten van statushouders. Statushouders zijn vaak in eerste instantie aangewezen op een bijstandsuitkering tijdens hun inburgeringstraject. Daarnaast zien we ook landelijk een trend dat het aantal bijstandsuitkeringen onder jongeren stijgt. Dit komt onder meer doordat deze doelgroep vaak nog amper rechten voor een werkloosheidsuitkering hebben opgebouwd en belanden daarom dan sneller in de bijstand.
2. In 2024 zijn er minder aanvragen geweest voor de minimaregelingen en bijzondere bijstand dan verwacht bij de Najaarsrapportage 2024.
3. Zie voor een toelichting op de lagere lasten leefgeld Oekraïners de toelichting opgenomen bij de baten.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Maatschappelijke ontwikkeling

lasten in €	116.852
% totale realisatie lasten	19,7%
baten in €	26.983
% totale realisatie baten	4,4%

Portefeuillehouder: Van der Meij, Ruigrok, Schuurmans-Wijdeven, Sedee-Schuitemaker, Steffens-van de Water

Maatschappelijk doel:
Inwoners ontwikkelen zich naar vermogen, participeren actief in de samenleving en ontplooien zich optimaal.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2024 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2024 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.	**2.042**	**2%**	**16.140**	**3%**
01. Het bieden van preventieve opvoed- en opgroeiondersteuning				
02. Zorg dragen voor publieke gezondheidszorg				
03. Zorg dragen voor collectieve preventie				
04. Zorg dragen voor zorg- en ondersteuning van ouderen				
05. Zorg dragen voor openbare geestelijke gezondheidszorg				
06. Bieden van informatie en advies en lichte begeleiding				
Beleidsdoel B: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.	**7.803**	**-6%**	**25.423**	**3%**
01. Zorg dragen voor onderwijshuisvesting				
02. Bevorderen van veilige scholen				
03. Bevorderen van passend onderwijs				
04. Uitvoeren van de Lokale Educatieve Agenda (LEA) 2021-2024				
05. Uitvoeren onderwijsachterstandenbeleid				
06. Aanpakken schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten				
07. Bieden van onderwijsverbreding				
Beleidsdoel C: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.	**3.249**	**-4%**	**18.006**	**3%**
01. Zorgen voor en exploiteren van sociaalculturele accommodaties en sociaal-culturele activiteiten				
02. Uitvoeren Lokale Inclusie Agenda en Regenboogagenda, aanpak van discriminatie				
03. Stimuleren en ondersteunen van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet				
04. Bevorderen van inwonersinitiatieven en sociale samenhang in de wijk				
05. Stimuleren van jeugdparticipatie				
06. Stimuleren van talent- en sociale ontwikkeling bij kinderen, tieners en jongeren				
07. Voorkomen en verminderen van jeugdoverlast en -criminaliteit				
08. Uitvoering geven aan de nota "Kom in Beweging"- Speelruimte in de gemeente Haarlemmermeer				
09. Bevorderen van integratie van diverse doelgroepen in de samenleving				
10. Ondersteunen van mantelzorgers en het bieden van respijtzorg				
11. Het aanpakken en verminderen van eenzaamheid				
Beleidsdoel D: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden.	**4.680**	**-11%**	**26.457**	**2%**
01. Implementeren van de actualisatie van het cultuurbeleid 2021-2024				
02. Stimuleren cultureel ondernemerschap				
03. Uitvoering Programma Beeldende Kunst en Vormgeving				
04. Implementatie uitvoeringsprogramma conform de visie 'Erfgoed omarmen en beleven 2020-2030'				
Beleidsdoel E: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.	**9.210**	**3%**	**30.825**	**1%**
01. Zorgen voor een toegankelijk en laagdrempelig sportaanbod				
02. Zorgen voor de realisatie en efficiënt beheer van gemeentelijke sportaccommodaties				
03. Zorgen voor ondersteuning van sportverenigingen en beweegaanbieders				
04. Zorgen voor ondersteuning van talentontwikkeling				
05. Uitvoeren van de Visie Landschap en Recreatie, het beleid Toerisme, evenementen en promotie Haarlemmermeer				
06. Voorbereiden van recreatie deelprojecten in PARK21, uitvoering van de overgenomen projecten van Stichting Mainport en Groen, voorbereiden groen- en recreatieprojecten bij Abbenes, Hoofddorp en Zwanenburg				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)
Beleidsdoel B:
Beleidsdoel C:
Beleidsdoel D:
Beleidsdoel E: Recreatieschap Spaarnwoude,

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wethouder Steffens helpt met inkleuren van bouwdoeken bij bouwplaats De Kameleon in Zwanenburg.

Maatschappelijke ontwikkeling

Inwoners ontwikkelen zich naar vermogen, participeren actief in de samenleving en ontplooien zich optimaal.
We willen er zijn voor de mensen die ons nodig hebben. Samen met onze maatschappelijke partners bieden wij onze inwoners perspectief. Gezamenlijk maken we het mogelijk dat inwoners hun eigen mogelijkheden benutten en organiseren we zorg en ondersteuning steeds effectiever en dichterbij voor de meest kwetsbaren in onze samenleving. In Haarlemmermeer hanteren we daarvoor het begrip brede sociale basis. Daarbij staan de inwoner, zijn sociale netwerk en de algemene voorzieningen op het gebied van welzijn, sport en cultuur centraal. Daar voegen we lichte ondersteuning aan toe zodat deze inwoners zo veel mogelijk mee kunnen blijven doen in de samenleving.

Landelijk wordt als definitie voor de sociale basis gehanteerd 'het geheel van organisaties, diensten, voorzieningen en betrekkingen die het mogelijk maken dat mensen in redelijkheid in sociale verbanden (buurten, groepen, netwerken, gezinnen) samen kunnen leven en kunnen participeren in de samenleving'. Het gaat in de sociale basis niet alleen om de aanwezigheid van voorzieningen maar ook om de aanwezigheid van informele netwerken, activiteiten van inwoners en betekenisvolle relaties tussen inwoners onderling en tussen inwoners, professionals en de overheid. Ook informatie en advies is een belangrijke functie voor inwoners met vragen over zorg, welzijn, wonen, werk en inkomen.

Wij faciliteren alle inwoners van Haarlemmermeer door voorzieningen te bieden die toegankelijk zijn voor iedereen. Dat zijn accommodaties (gebouwen, sportvelden en openbare ruimte) en activiteiten op het gebied van onderwijs, welzijn, sport, recreatie, cultuur, gezondheid en vrijwilligerswerk. Daarnaast willen wij dat inwoners elkaar ontmoeten, zich ontplooien, hun talenten ontwikkelen en zichzelf kunnen redden, waar nodig met advies, lichte ondersteuning vanuit de algemeen toegankelijke voorzieningen en met behulp van ieders eigen netwerk.

Wij besteden als gemeente met een hoog percentage kinderen en jongeren veel aandacht aan onze jonge inwoners en hun ouders en begeleiders. Ook richten we ons op het creëren van optimale omstandigheden waarbinnen de Haarlemmermeerse jeugd kan opgroeien tot zelfstandige en zelfredzame inwoners. Daarnaast richten we ons in toenemende mate op de groeiende groep ouderen die vaker hogere leeftijden bereiken in zelfstandige woonsituaties. Ook anticiperen we op meer zelfstandig wonende inwoners met een beperking of psychische kwetsbaarheid. Daarom werken we in onze wijken

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

aan geleidelijk hogere niveaus van fysieke en sociale toegankelijkheid, zoals vanuit het VN-Verdrag voor de rechten van de mens voor mensen met een beperking of aandoening van ons gevraagd wordt. Want iedereen doet conform ons coalitieakkoord naar eigen kunnen mee. Dit is het fundament voor de kwaliteit van leven van onze inwoners, waardoor zij niet alleen prettig, maar ook zo zelfstandig mogelijk kunnen leven. Vitale en inclusieve wijken creëren is alleen mogelijk samen met inwoners, vrijwilligers en betrokken professionals.

Ons cultureel, sportief en recreatief aanbod draagt actief bij aan verbondenheid en betrokkenheid van onze inwoners en maakt Haarlemmermeer tot een aangename gemeente met hoge sociale en economische aantrekkingskracht voor huidige en toekomstige inwoners.

Begin 2023 hebben VNG, GGD GHOR Nederland, Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend. Via de specifieke uitkering voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026 (Brede SPUK) krijgen wij hiervoor middelen van het Rijk. In deze SPUK is ook budget opgenomen voor wat van gemeenten wordt verwacht op het domein van sport en bewegen. Sport levert namelijk een belangrijke bijdrage aan het behalen van de doelen van het GALA. De bestuurlijke afspraken hierover zijn opgenomen in het Sportakkoord II. De uitvoering vraagt om een herijking van het Sportakkoord en het opstellen van een integraal plan.

Daarnaast is met de uitvoering van het Integraal Zorgakkoord (IZA) gestart. Met het IZA is in overleg met zorgaanbieders in de eerste en tweede lijn en zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid een regioplan opgesteld met als doel bij te dragen aan de landelijke opgave om de zorg toegankelijk, betaalbaar en kwalitatief goed te houden. Door uitvoering te geven aan de afspraken die gemaakt zijn op landelijk niveau in het GALA, Sportakkoord II en IZA en daarvoor de middelen van de Brede SPUK in te zetten, dragen wij bij aan de centrale doelstelling van de akkoorden: een gezonde generatie in 2040. Dit kan alleen door onze opgave integraal aan te pakken.
In november 2024 heeft de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de VNG besloten om voorlopig uit het Integraal Zorgakkoord (IZA) te stappen, totdat er overeenstemming is bereikt met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Dit besluit brengt onzekerheid met zich mee over de continuïteit van de specifieke uitkering (SPUK) IZA. Desondanks heeft het ministerie van VWS de SPUK IZA voor 2025 toegezegd. Ondertussen lopen gesprekken over een Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA), gericht op een gelijkwaardige positie van het sociaal domein, structurele financiering en de verschuiving van zorgtaken naar het sociaal domein. De verwachting is dat in het tweede kwartaal van 2025 meer duidelijkheid ontstaat over zowel het AZWA als de voortzetting van de SPUK IZA.

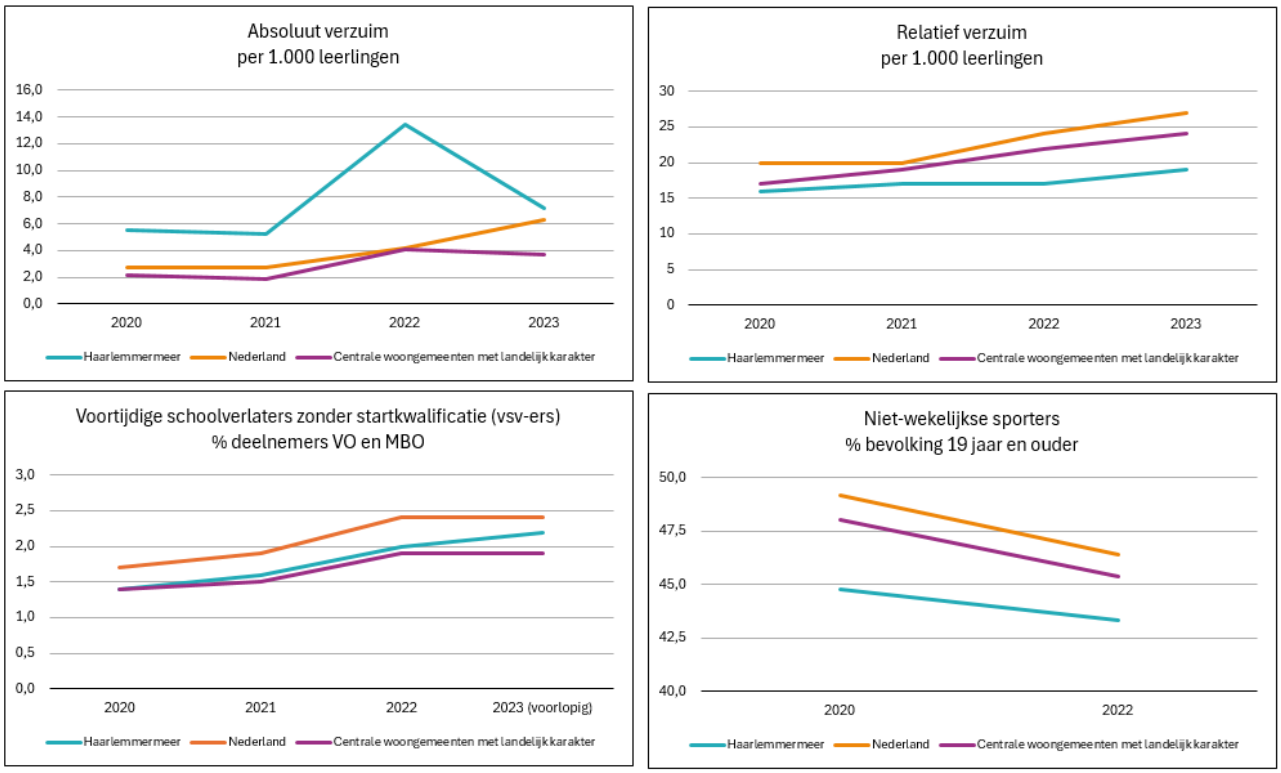
In Tabel 28 zijn de voor dit programma verplichte BBV-indicatoren opgenomen.

Tabel 28

				Metingen				
Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	2020	2021	2022	2023	2024
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	5,5	5,2	13,4	7,2	n/b
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	16	17	17	19	n/b
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	% deelnemers VO en MBO	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	1,4	1,6	2,0	2,2	n/b
Niet-wekelijkse sporters [1]	% bevolking 19 jaar en ouder	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	44,8	n/b	43,3	n/b	n/b

1 *Gebaseerd op gezondheidsmonitior (en ouderen) van GGD'en, CBS en RIVM. Wordt minimaal elke vier jaar georganiseerd.*

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Figuur 19

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

GGD Kennemerland is onderdeel van de VRK en levert een bijdrage aan beleidsdoel A van programma Maatschappelijke ontwikkeling: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.

Op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg) stellen gemeenten elke vier jaar een nota lokaal volksgezondheidsbeleid vast. De tien gemeenten in de VRK hebben de Regionale Nota Gezondheidsbeleid 2021-2028 'Samen gezond in Kennemerland' opgesteld. Door samen te werken aan de gezondheid van de inwoners kunnen we effectief inzetten op preventieve gezondheidszorg.

We omarmen de regionale aanpak, maar voegen daar een lokale ambitie aan toe.
Regionaal zijn de volgende ambities benoemd:

- gezondheid in de fysieke en sociale leefomgeving;
- gezondheidsachterstanden verkleinen;
- druk op het dagelijks leven bij jeugd en jongvolwassenen;
- vitaal ouder worden.

Lokaal is daar via het Haarlemmermeers Preventie Akkoord aan toegevoegd: leefstijlthema's overgewicht, problematisch alcoholgebruik en roken. Vanaf 2024 krijgt de lokale uitwerking van het gezondheidsbeleid vorm krijgen via het GALA, waarvoor de gemeente een integraal plan opstelt.

Veel taken op gebied van de publieke gezondheid en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg hebben we binnen VRK-verband regionaal belegd bij GGD Kennemerland, zoals geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR), jeugdgezondheidszorg, medische milieukunde, forensische geneeskunde, technische hygiënezorg, seksuele gezondheid, infectieziektenbestrijding en reizigersadvies en vaccinatie. Daarnaast monitort GGD Kennemerland regelmatig de gezondheid van onze inwoners. De middelen voor deze taken liggen vast en gaan rechtstreeks naar de VRK/ GGD. Deze reguliere taken behoeven verder geen nadere uitwerking in het kader van de nota volksgezondheidsbeleid.

Recreatieschap Spaarnwoude

Het doel van Recreatieschap Spaarnwoude is het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie, het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu en het tot stand brengen en onderhouden van een landschap dat hierop is afgestemd in het werkingsgebied van de regeling, gelegen tussen Amsterdam en Haarlem. Hiermee levert het Recreatieschap Spaarnwoude een bijdrage aan beleidsdoel E: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

recreëren, te bewegen en actief deel te nemen aan sport.

De participanten van Recreatieschap Spaarnwoude dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en ontwikkeling van dit openbare gebied dat grotendeels samenvalt met de Bufferzone Amsterdam-Haarlem (landschappelijke buffer tegen aaneengroeien stedelijke gebieden). Ook het toezicht op en handhaven van de Algemene Verordening Spaarnwoude maakt onderdeel uit van het beheer. Aan het totale recreatieschapsgebied worden jaarlijks circa 6,0 miljoen bezoeken gebracht.
Voor Recreatieplas Haarlemmermeer BV verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

Relevant beleid

- Meedoen mogelijk maken in Haarlemmermeer, algemeen beleidskader sociaal domein 2023 (7532520) met Samenwerkingsagenda 2023-2025
- Samen sterk en in balans, visie informele zorg en vrijwillige inzet (2020.0001281)
- Regenboogagenda 2023-2026 (7282020)
- Lokale Educatieve Agenda 2021 - 2024 (2021.0000570)
- Vaststelling van Subsidieregeling emancipatie en diversiteit Haarlemmermeer en het bijbehorende subsidieplafond voor 2024 en 2025 (11373345)
- Jong in Haarlemmermeer 2020-2024 (2020.0003103)
- Visie Wonen met zorg 2030 (2017.0026227)
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Haarlemmermeer (2022.001889)
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting 2.0 (2017.0026699)
- Actualisatie Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen (2022.0001788)
- Beleidskader Vastgoed (2022.0002604)
- Integraal Accommodatieplan 2020, (2019.0058287)
- Beoordelingskader Maatschappelijke voorzieningen integraal accommodatieplan (2021.0000253)
- Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Haarlemmermeer (2014.0048478)
- Lokale Educatieve Agenda 2021-2024 (2021.0000570)
- Verordening en beleidsregels leerlingenvervoer gemeente Haarlemmermeer (7398179)
- Wijziging van de Verordening leerlingenvervoer Haarlemmermeer 2023, eerste wijziging (8267261)
- Ruimte voor Cultuur, Kansen voor Ondernemerschap (2012.0016382)
- Visie op de Geniedijk (2009.0014576)
- Verordening Fysiek Domein gemeente Haarlemmermeer 2024 (10192430)
- Archeologiebeleid Haarlemmermeer 2020-2030 (10258430)
- Subsidieverordening restauratie gemeentelijk erfgoed 2024 (10220756)
- Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Commissie omgevingskwaliteit Haarlemmermeer (7999869)
- Erfgoedcommissie-Reglement (2011.0048240)
- Erfgoedvisie gemeente Haarlemmermeer 2020-2030: 'Erfgoed omarmen en beleven' (2020.0000051)
- Visie Ringdijk en Ringvaart (2015.0015816)
- Trotse dragers van het landschap, Visie polderlinten Haarlemmermeer en beeldkwaliteitsplan voor de erven (7450714)
- Cultuur in 2025, Evaluatie en actualisatie cultuurbeleid 2021-2024 (2021.0000372)
- Advies tot aanwijzing Meeromroep als lokale publieke media-instelling (8240197)
- Regionale Nota Gezondheidsbeleid 2021-2028 'Samen gezond in Kennemerland' (2021.0001769)
- PARK21: Kredietaanvraag PARK21 2023 (10317779)
- Toerisme, evenementen en promotie Haarlemmermeer 2020-2025 (2020.0000380)
- 'Kom in beweging!' - Speelruimte in gemeente Haarlemmermeer (2021.0000721)
- Visie Landschap en Recreatie Haarlemmermeer 2040 (2021.0002744)
- Beleidskader Sociaal Domein 'Meedoen mogelijk maken in Haarlemmermeer' (7532520)
- 'Haarlemmermeer met sport en bewegen positief gezond' - Sport- en Beweegvisie Haarlemmermeer 2019-2029 (2019.0036310)
- Informatie over de Lokale Inclusie Agenda (X. 2023.00726)
- Gezond en Actief Leven Akkoord (bijlage)
- Meerjarenplan Versterken van Basisvaardigheden (Digi) Taalhuis Haarlemmermeer 2024 (11063508)
- Nota Actualisatie beleid voorschoolse educatie en peuteropvang 2023 (7621520)

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondsheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Vanuit onze gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de zorg voor jeugd, volwassenen en ouderen werken wij in nauwe samenwerking met maatschappelijke partners aan een optimaal vraaggericht en preventief aanbod. De nadruk op vroegsignalering en preventie in het lokale veld is een belangrijk speerpunt met als doel de gezondheid te bevorderen en het beroep op (zwaardere) zorg te verminderen. Gezondheid maakt een integraal onderdeel uit van het sociaal domein en de sociale basis in het bijzonder. Dit doen we door het versterken van wijken en kernen met gericht aanbod van praktische en lichte ondersteuning - maar ook door mensen te activeren. Zo ontstaan wijken waar genoeg te doen is, waar inwoners betrokken zijn bij elkaar, mee kunnen doen en zich prettig voelen. Voor preventie is het daarnaast belangrijk om de samenwerking tussen de partners in de sociale basis en de eerstelijnszorg wijkgericht vorm te geven en verder te versterken. We hebben de ambitie dat wij inwoners eerder en sneller, meer in de buurt en met lichtere vormen van ondersteuning kunnen bijstaan, zodat zij minder een beroep hoeven te doen op zwaardere zorg. De sociale basis vormt het fundament van de samenleving in Haarlemmermeer met een focus op zelfredzaamheid, meedoen en preventie.

Activiteiten

01. Het bieden van preventieve opvoed- en opgroeiondersteuning
02. Zorg dragen voor publieke gezondheidszorg
03. Zorg dragen voor collectieve preventie
04. Zorg dragen voor zorg- en ondersteuning van ouderen
05. Zorg dragen voor openbare geestelijke gezondheidszorg
06. Bieden van informatie en advies en lichte begeleiding

Toelichting

01. Het bieden van preventieve opvoed- en opgroeiondersteuning

Vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) zijn in 2024 veel ouders geholpen met hun vragen rondom opvoeden en opgroeien. Naast het bereiken van ouders via telefonische consulten en huisbezoeken zijn er ook webinars georganiseerd. In 2024 waren dit vier webinars die door honderden ouders zijn bezocht. Het CJG werkte ook in 2024 nauw samen met schoolcoaches, leerplicht en de jeugdgezondheidszorg om samen gespecialiseerde zorg in te schakelen. Ook heeft het CJG ruimte geboden voor ontmoeting, inspiratie en kennisuitwisseling tussen bij de jeugd betrokken partners. Daarbij is de gemeente in 2024 blijven inzetten op vrij toegankelijke opvoedondersteuning met een veelheid aan verschillende activiteiten die aansluiten op vragen die onder onze inwoners leven. Wij hebben bijvoorbeeld extra ingezet op de mentale gezondheid van jongeren door de inzet van Jongeren ervarings coaches, waarbij een jongere wordt gematcht met een vrijwilliger die hetzelfde heeft meegemaakt. Ook hebben wij de sociale vaardigheidstrainingen voor basisschoolkinderen uitgebreid. Dit vrij toegankelijke aanbod werd uitgevoerd door diverse uitvoeringspartners. Ook de GGD is een belangrijke partner in de opvoed- en opgroeiondersteuning. Zij zijn in 2024 een nieuwe pilot gestart, waarbij zij het succesvolle programma 'Stevig ouderschap' hebben uitgebreid tot de leeftijdsgroep tot en met zes jaar.

02. Zorg dragen voor publieke gezondheidszorg

In 2024 werd de gezondheidsmonitor jeugd opgeleverd, hieruit bleek dat onverminderd aandacht voor de mentale gezondheid van onze jeugd nodig is. Deze input hebben wij meegenomen in de Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) aanpak, onze preventieve aanpak ter verbetering van het mentaal welbevinden bij jongeren en die risicogedrag (zoals middelengebruik) tegengaat. Naast het monitoren van de gezondheid van onze inwoners, voerde GGD Kennemerland in 2024 veel taken op het gebied van publieke gezondheid voor ons uit, zoals de jeugdgezondheidszorg en vaccinaties, advisering en hulp wat betreft seksuele gezondheid en infectieziektenbestrijding.

We hebben in 2024 binnen het programma gezond, actief en veilig leven voor alle inwoners in Haarlemmermeer uitvoering gegeven aan de opgaven Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). In samenwerking met diverse zorg- en welzijnsorganisaties hebben we belangrijke stappen gezet in de richting van een gezond, actief en vitaal Haarlemmermeer en in de transitie van zorg naar gezondheid. Vanuit het programma zijn diverse projecten en activiteiten gestimuleerd en bekostigd die bijdragen aan het verminderen of voorkomen van gezondheidsachterstanden in de gebieden waar we de meeste problemen signaleren. Voorbeelden hiervan zijn ontmoetingsbijeenkomsten, informatiebijeenkomsten en interventies rondom gezondheid en terugdringen van

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

gezondheidsachterstanden en sport- en beweegaanbod voor inwoners met een migratieachtergrond. In 2024 zijn alle vijf de ketenaanpakken zoals deze genoemd worden in het GALA gestart, in uitvoering en/of doorontwikkeld. Voorbeelden zijn Gezonde Start en Kind naar Gezonder Gewicht. Een andere mijlpaal was de kick-off positieve gezondheid en daaropvolgende reeks trainingen voor professionals van zorg- en welzijnsorganisaties en van de gemeente. Daarmee zijn professionals bewuster gemaakt van de breedte van het begrip gezondheid, de wijze waarop deze gestimuleerd kan worden én hoe de inwoner daarin maximale eigen regie kan voeren. In 2024 hebben we een eerste aanzet gedaan voor het inrichten van de monitoring en evaluatie van het programma, die we in 2025 verder zullen ontwikkelen. We zien dat de samenwerkingsstructuur zorg en welzijn zich in 2024 verder heeft ontwikkeld ten opzichte van 2023 door onze inspanningen en die van onze zorg- en welzijnspartners, waardoor we samen de stap hebben kunnen zetten van planvorming naar uitvoering.

03. Zorg dragen voor collectieve preventie
In 2024 hebben we onze inzet op 'de gezonde school' voortgezet. Twintig scholen in Haarlemmermeer hebben ondersteuning gekregen om structureel aandacht te besteden aan gezondheid en preventie. Daarnaast hebben twaalf scholen in Haarlemmermeer ondersteuning gekregen bij het aanvragen van een landelijke gezonde school subsidie. Naast mentale gezondheid zijn mediagebruik, sociale veiligheid en middelengebruik (inclusief vapen) belangrijke thema's geweest. Op het gebied van mentale gezondheid en middelengebruik zijn we in samenwerking met Prezens en Brijder Jeugd verdergegaan met het organiseren van een breed aanbod aan interventies, vaak preventief van aard. Hierbij zoeken wij in toenemende mate de samenwerking op met andere (vrijwilligers)organisaties in het sociaal domein, om zo veel mogelijk inwoners te bereiken die gebaat zijn bij het aanbod.
Ook hebben we in 2024 samengewerkt met de GGD in het regionale project huidkankerpreventie. Naast een publiekscampagne voor bewustwording, zijn er in het zonseizoen op vijftien plekken uitgiftevoorzieningen voor gratis zonnebrandcrème geplaatst.
In 2024 hebben we een nieuwe subsidieregeling voor de Automatische Externe Defibrillatoren (AED's) vastgesteld. Per 1 januari kan er ook subsidie worden aangevraagd voor de aanschaf van een AED en kunnen naast dorps- en wijkraden ook vrijwilligersorganisaties, sportverenigingen en geloofsgemeenschappen subsidie ontvangen voor het organiseren van een training in het gebruik van AED's.

04. Zorg dragen voor zorg- en ondersteuning van ouderen
We hebben verschillende acties ondernomen met een preventieve werking. In de aanpak tegen eenzaamheid hebben we voor de week van de ontmoeting activiteiten ondersteund die gericht zijn op het verminderen van eenzaamheid onder ouderen. Getrainde vrijwilligers hebben preventieve huisbezoeken afgelegd bij inwoners die 80 jaar zijn geworden om hen attent te maken op het beschikbare aanbod. In 2024 is de 'Thematafel Ouderen' voortgezet, de overlegstructuur die voortvloeit uit het IZA . We hebben de lopende initiatieven in kaart gebracht en hebben verbindingen tot stand gebracht tussen organisaties. Daarnaast hebben we onderzocht wat we gezamenlijk kunnen oppakken rondom 'gezond ouder worden' en 'wijkgericht werken'.

We hebben een start gemaakt met het project 'Dementievriendelijk Badhoevedorp: een betekenisvolle daginvulling voor iedereen'. In dit project doen we onderzoek in Badhoevedorp naar de behoeften van mensen met dementie en hun naasten. Op basis van deze bevindingen maken we een plan om het aanbod aan dagactiviteiten te verbeteren. Door het uitvoeren van dit plan en het delen van de resultaten willen we komen tot een aantrekkelijker en toegankelijker aanbod voor mensen met dementie dat aansluit bij de behoeften.

05. Zorg dragen voor openbare geestelijke gezondheidszorg
De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) activiteiten richten zich met name op preventie en toeleiding van inwoners met psychische en psychiatrische problemen. In Haarlemmermeer voert de GGD de zorgcoördinatie uit voor kwetsbare personen en risicogroepen van deze doelgroep. In aanvulling hierop zorgt GGZ inGeest voor de bemoeizorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Dit doen zij door het inzetten van een sociaal psychiatrisch verpleegkundige. Aan de gemeenten in Zuid Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer is door ZonMW eind 2024 een subsidie toegekend om de bemoeizorg te versterken inzake de complexe casuïstiek en zorgmijdende inwoners met een verslavingsprobleem. Hierdoor kunnen we vanaf 2025 meer capaciteit inzetten voor deze doelgroep.

Wij hebben verschillende initiatieven opgezet om de mentale gezondheid van jongeren te

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

ondersteunen en suïcidepreventie te bevorderen. Zo lanceerden we de campagne 'Hey, het is oké' om gesprekken over mentale problemen zoals somberheid en stress te stimuleren. Daarnaast brachten we het rondreizende kunstproject 'Stille Strijd' naar onze gemeente om het taboe op zelfdoding onder jongeren te doorbreken. Ook organiseerden we de expositie 'KIND VAN', die aandacht vraagt voor kinderen met ouders met psychische of verslavingsproblemen. Met deze acties willen we het stigma rond mentale gezondheid verminderen en jongeren aanmoedigen om hulp te zoeken.

06. Bieden van informatie en advies en lichte begeleiding
Op het gebied van ondersteuning van inwoners in een kwetsbare situatie werkten wij met MeerWaarde en ketenpartners. MeerWaarde is alliantiepartner in het kader van Meer Voor Elkaar (partners in sociaal domein), de aanpak van eenzaamheid, de Regenboogagenda, het Lokaal Sportakkoord en Welzijn op Recept. We faciliteerden Humanitas in het op locatie beschikbaar stellen van vrijwilligers die hielpen bij de thuisadministratie. Humanitas en SchuldHulpMaatje boden verder ook individuele hulp aan via huisbezoeken door vrijwilligers. Daarnaast boden vrijwilligers hulp in het inloopspreekuur van de samenwerkende zelforganisaties voor inwoners met een migratieachtergrond (Stichting Maatschappelijke ondersteuning Migranten en Stichting Islamitisch Sociaal Cultureel Centrum Haarlemmermeer). Voor diverse vrijwilligersorganisaties biedt Maatvast faciliteiten, zodat zij op locatie hun hulp kunnen bieden aan individuele inwoners. Medewerkers van Maatvast bieden ondersteuning en verwijzen ook door bij vragen van bezoekers.

Beleidsdoel B: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Op het gebied van onderwijs hebben wij taken met betrekking tot leerplicht/Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC), onderwijsachterstandenbeleid, een goede aansluiting tussen jeugdzorg en onderwijs en leerlingenvervoer. Door het vervullen van deze taken kunnen leerlingen hun schoolcarrière optimaal doorlopen en afsluiten met een diploma dat aansluit bij hun capaciteiten en interesse. Voor jonge kinderen geven wij uitvoering aan peuteropvang en voor- en vroegschoolse educatie. Ook hebben wij de belangrijke wettelijke taak om te voorzien in passende onderwijshuisvesting.

Activiteiten
01. Zorg dragen voor onderwijshuisvesting
02. Bevorderen van veilige scholen
03. Bevorderen van passend onderwijs
04. Uitvoeren van de Lokale Educatieve Agenda (LEA) 2021-2024
05. Uitvoeren onderwijsachterstandenbeleid
06. Aanpakken schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten
07. Bieden van onderwijsverbreding

Toelichting
01. Zorgdragen voor onderwijshuisvesting
Dit onderdeel wordt behandeld in de paragraaf Vastgoed.

02. Bevorderen van veilige scholen
In 2024 werd het convenant Veiligheid In en Om de School (VIOS) samen met gemeente, politie, Halt en scholen uit het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs definitief vastgesteld en door alle partijen ondertekend. Deze samenwerking richtte zich op schoolgebonden en maatschappelijke veiligheidsthema's. Voor specifieke thema's werd een handelingsplan opgesteld en vonden er tweemaandelijkse overleggen plaats met de betrokken partijen. De stuurgroep VIOS, onder leiding van de burgemeester en portefeuillehouder Jeugd & Onderwijs, stelde speerpunten vast: drugs- en wapenvrije scholen, aanpak van polarisatie, ondermijning en jeugdoverlast.

Daarnaast werd de VIOS-menukaart met gastlessen over veiligheidsthema's verder onder de aandacht gebracht bij docenten en mentoren. Gesprekken met zorg- en veiligheidscoördinatoren hielpen om dit aanbod effectiever in te zetten. Deze gezamenlijke aanpak zorgde voor een stevige basis om veiligheid in en om de scholen structureel te blijven verbeteren.

De pilot jongerenwerk in school werd uitgebreid van drie naar vijf scholen. Dit traject loopt vanuit de Nationaal Programma Onderwijs (NPO)-gelden tot het einde van schooljaar 2024-2025. De positieve resultaten van de pilot, zoals vroegtijdige signalering, minder schooluitval en betere schoolresultaten, hebben ons ertoe gebracht om alternatieve financieringsmogelijkheden te onderzoeken.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Daarbij kijken we naar hoe andere gemeenten jongerenwerk op scholen duurzaam financieren, evenals naar mogelijkheden via het Rijk en samenwerkingen met onderwijspartners. Jongerenwerkers boden maatwerkplannen, begeleiding en activiteiten aan, wat de behoefte aan geïndiceerde zorg terugbracht. Middels een evaluatie zijn de positieve resultaten bevestigd.

03. Bevorderen van passend onderwijs
In nauw overleg met de samenwerkingsverbanden voor primair (PO) en voortgezet (VO) onderwijs en de zorgteams van het middelbaar beroepsonderwijs (MBO) hebben we gewerkt aan steeds beter passende onderwijsplekken. Om al vroeg in beeld te hebben welke jonge kinderen die vier jaar worden een passende onderwijsplek nodig hebben, is er veel overleg geweest met organisaties en instanties met kennis en een aanbod voor jonge kinderen. In 2024 is een expertgroep jonge kind gestart waaraan organisaties deelnemen die kunnen meedenken over de meest passende ontwikkelomgeving voor deze jonge kinderen. Zo verbeteren we de doorgaande lijn van het voorschoolse aanbod naar school. In het primair onderwijs zijn er onderwijs-zorg arrangementen (OZA's) ontwikkeld en ingezet voor kleine groepen kinderen door jeugdhulp aan het onderwijsaanbod toe te voegen. In het MBO werd geconstateerd dat er geen aanbod is voor nieuwkomers die vanuit de internationale schakelklas van het voortgezet onderwijs (ISK) niet kunnen doorstromen naar het MBO omdat ze een te laag taalniveau hebben. Gezamenlijk overleg in 2024 heeft ertoe geleid dat er in 2025 speciale nieuwe groepen gestart worden op de MBO's voor kinderen met een zeer laag Nederlands taalniveau.

04. Uitvoeren van de Lokale Educatieve Agenda (LEA) 2021-2024
Binnen onze gemeente hebben wij twee keer overleg gehad met de schoolbesturen, samenwerkingsverbanden passend onderwijs en kinderopvangorganisaties middels een bestuurlijk LEA-overleg. Eind 2024 liep het LEA-convenant af. We hebben dit jaar een nieuw LEA-convenant opgesteld. Het convenant wordt in 2025 vastgesteld in het LEA-besturenoverleg. Er is door de schoolbesturen plaatsingsbeleid georganiseerd in de omgeving van Haarlemmerliede en Spaardam. Het Juniorcollege is door de schoolbesturen geëvalueerd. Er is door de betreffende schoolbesturen besloten om het Juniorcollege per 1 augustus 2024 te sluiten, omdat te weinig leerlingen zich aanmeldden die pasten binnen de beoogde doelgroep.
Het nieuwkomersonderwijs heeft zich ook verder ontwikkeld. Per 1 september 2024 is het Onderwijsmeldpunt nieuwkomers Haarlemmermeer gestart. Met dit meldpunt willen we kinderen van nieuwkomers sneller kunnen plaatsen op een passende onderwijsplek. Ook is er ingezet op de nazorg van kinderen die van het PO overstappen naar het VO. De tijdelijke huisvesting voor het nieuwkomersonderwijs is door het PO en het VO nog steeds in gebruik. Kinderen van vluchtelingen en statushouders kunnen hierdoor deelnemen aan de reguliere taalklassen en wachtlijsten worden voorkomen.

05. Uitvoeren onderwijsachterstandenbeleid
Met de aanpak taal- en onderwijsachterstanden, waarbij de nadruk ligt op het leren van de Nederlandse taal, hebben we ervoor gezorgd dat kinderen en jongeren op passend niveau onderwijs konden volgen.

Doelgroeppeuters met een indicatie voor voorschoolse educatie (VE) konden deelnemen aan het VE-aanbod in de kinderopvang. Door het VE-aanbod en door taalcoaching in het onderwijs (TIO) voor kinderen die bij de start in groep 1 of 2 van de basisschool (nog) een taalachterstand hadden, konden kinderen zo veel mogelijk zonder taalachterstand in de Nederlandse taal starten in groep 3. Vanaf april 2024 is de zorgcoördinatie uitgebreid met een tweede zorgcoördinator 0-4 jaar. De zorgcoördinator is ingezet voor preventieve ondersteuning, observatie en advisering en het vaststellen van een vervolgtraject bij complexe casussen in de kinderopvang. Meer kinderopvangorganisaties hebben de hulp van de zorgcoördinatoren 0-4 jaar ingeschakeld. Door het extra aanbod Meertalig Opvoeden van de preventieve logopedie zijn meertalige gezinnen begeleid bij het opstellen van een taalplan voor het taalaanbod thuis voor hun jonge kind. Dit aanbod wordt voortgezet.

06. Aanpakken schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten
De inzet van jongerenwerk op vijf VO-scholen heeft een positieve impact gehad op het mentale welbevinden van leerlingen, de sfeer op school en het voorkomen van schooluitval. Ook heeft Maatvast eerste stappen gezet in het project jongerenleerwerkplaats, wat voor jongeren een tijdelijk alternatief biedt om verdere uitval tegen te gaan en jongeren motiveert en stimuleert om aan talentontwikkeling te doen. Het in 2024 opgestelde Actieprogramma Kansengelijkheid en Inclusie 2025-2028, met het onderwijs en de kinderopvang, biedt een stevig beleidskader en concrete activiteiten om samen te werken aan een inclusieve toekomst voor de jeugd. De jaarcijfers van het schooljaar 2023-2024 van leerplicht en voortijdig schoolverzuim (VSV) tonen

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

aan dat de aanpak van leerplicht en VSV effectief is en het schoolverzuim is afgenomen. Het aantal kinderen wat niet naar school gaat en dus ongeoorloofd thuis zit (thuiszitters) is ook in 2023-2024 beperkt. Ook vergeleken met landelijke cijfers zijn er in onze gemeente weinig thuiszitters. Daarnaast zien we dat steeds meer jongeren werk vinden na hun opleiding door een beter aanbod op de arbeidsmarkt. Er hebben in 2023-2024 79 meer intakegesprekken met jongeren plaatsgevonden vanuit VSV ten opzichte van het schooljaar 2022-2023.

07. Bieden van onderwijsverbreding
We hebben een digitale nieuwsbrief 'Allemaal aan de slag in Haarlemmermeer' opgezet als nieuwsbron voor onderwijs en werkgevers. Hiermee delen we goede voorbeelden en informatie om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te versterken. Ook organiseerden we een symposium, dat meer dan 100 bezoekers trok. Het evenement bood een waardevol platform voor kennisdeling en verbinding, met specifieke aandacht voor generatie Z en hun positie op de arbeidsmarkt. In 2024 vonden de Techniekdag en de kick-off van de sectortafel Techniek plaats. Beide initiatieven hebben het belang van techniek in de regio verder op de kaart gezet en betrokkenheid vergroot. Dankzij goede samenwerking tussen het onderwijs (NOVA Campus), de gemeente (met de sectortafel Techniek) en de initiatiefnemers van TechCampus, is het partnerschap onder de naam TechCampus ontstaan. In december 2024 is dit officieel bekrachtigd met een samenwerkingsovereenkomst. Dit partnerschap vormt een stevige basis voor toekomstige initiatieven en gezamenlijke impact op onderwijs en werkgelegenheid binnen de techniekssector. Met lessen over natuur- en milieu-educatie dragen we bij aan bewustwording over duurzaamheid, terwijl het kunstprogramma leerlingen inspireert en hun brede ontwikkeling ondersteunt. We hebben afgelopen jaar meegedaan aan diverse onderdelen die Jongeren IN Corporated (JINC) aanbiedt in hun programma . Er zijn meerdere leerlingen bij ons geweest voor een bliksemstage en er liepen twee leerlingen met de portefeuillehouder Arbeidsmarktbeleid mee als de 'Baas van Morgen'. Ook valt onder onderwijsverbreding het aanbod van HaarlemmerMEER MOVES waarbij jongeren kennis maken met sport en cultuur op en rond de VO-scholen.

Beleidsdoel C: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Wij bevorderen dat inwoners zo veel mogelijk gebruik maken van onze algemene, laagdrempelige voorzieningen voor ondersteuning, ontmoeting en ontplooiing. Activiteiten en diensten worden op maat en op basis van actuele vraag in kernen en wijken aangeboden in een uitgebreid en divers netwerk van sociaal-culturele accommodaties. We dragen bij aan positieve gezondheid van onze kinderen en jongeren. We pakken discriminatie actief aan, zoals benoemd in het coalitieakkoord, via het stimuleren van bewustwording over diversiteit en het faciliteren van een sterke antidiscriminatievoorziening Bureau Discriminatiezaken Kennemerland (BDK). We ondersteunen inwoners in hun eventuele zorgtaken als vrijwilliger of mantelzorger en stimuleren zo leefbare buurten en wijken waarin zoveel mogelijk zelfredzame inwoners ook samenredzaam zijn.

Activiteiten
01. Zorgen voor en exploiteren van sociaalculturele accommodaties en sociaal-culturele activiteiten
02. Uitvoeren Lokale Inclusie Agenda en Regenboogagenda, aanpak van discriminatie
03. Stimuleren en ondersteunen van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet
04. Bevorderen van inwonersinitiatieven en sociale samenhang in de wijk
05. Stimuleren van jeugdparticipatie
06. Stimuleren van talent- en sociale ontwikkeling bij kinderen, tieners en jongeren
07. Voorkomen en verminderen van jeugdoverlast en -criminaliteit
08. Uitvoering geven aan de nota "Kom in Beweging"- Speelruimte in de gemeente Haarlemmermeer
09. Bevorderen van integratie van diverse doelgroepen in de samenleving
10. Ondersteunen van mantelzorgers en het bieden van respijtzorg
11. Het aanpakken en verminderen van eenzaamheid

Toelichting
01. Zorgen voor en exploiteren van sociaal-culturele accommodaties en sociaal-culturele activiteiten
In de wijk- en jongerencentra en de dorpshuizen kunnen inwoners terecht voor ontmoeting, sociaal-culturele activiteiten, informatie en advies. In samenwerking met stichting Maatvast en de besturen van de zelfstandige dorpshuizen

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

hebben we gewerkt aan het toekomstbestendig maken van het beheer en de exploitatie van de locaties. Maatvast heeft in 2024 het beheer en de exploitatie van 26 locaties voor haar rekening genomen. Alle inwoners konden deelnemen aan de sociaal-culturele activiteiten die in de Maatvast locaties worden aangeboden. Voor verschillende doelgroepen worden activiteiten georganiseerd. Er zijn creatieve workshops voor volwassenen, computerlessen voor senioren, voor kinderen hutten bouwen in de zomervakantie, het financieel café dat wordt georganiseerd voor iedereen met vragen over financiële zaken en nog veel meer. De activiteiten zijn bedoeld om het welzijn van inwoners te vergroten, om inwoners met elkaar te verbinden en het gemeenschapsgevoel te bevorderen. De activiteiten worden georganiseerd door maatschappelijke organisaties en vrijwilligers. In 2024 is de oude locatie 'De Reede' in Rijsenhout opgeheven en zijn de activiteiten overgegaan naar het nieuwe Dorpshuis Rijsenhout, onder het gemeenschappelijk dak met de Ontmoetingskerk. In dorpshuis De Kern in Weteringbrug staat de toekomst van het dorpshuis onder druk. De vrijwilligers die het beheer en de exploitatie al jaren op zich namen hebben aangegeven te stoppen met hun werkzaamheden.

02. Uitvoeren Lokale Inclusie Agenda en Regenboogagenda, aanpak van discriminatie
Voor de Lokale Inclusie Agenda en de uitvoering van het VN-verdrag Handicap zetten we onder meer in op:
- het project Betere Brieven, meer digitale toegankelijkheid van onze websites en toegankelijke informatie over voorzieningen op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning;
- toegankelijke verkiezingen met voorzieningen voor kiezers met een visuele beperking of prikkelgevoeligheid;
- onderzoek naar toegankelijk maatschappelijk vastgoed en het toetsen van ruimtelijke plannen op toegankelijkheid.

We hadden regelmatig contact met de Belangengroep Gehandicapten Haarlemmermeer (BGH). In 2024 publiceerde het Rijk de Nationale Strategie tot 2040 voor implementatie van het VN-verdrag Handicap. Via onder meer deelname aan een bestuurlijke netwerktafel van de VNG dragen we bij aan de Werkagenda. Die wordt voor de komende vijf jaar uitgewerkt.

Activiteiten vanuit de Regenboogagenda 2023-2026 voerden we uit met de alliantie van partners. We organiseerden met hen het Pride Festival met de Pride Walk in Hoofddorp in mei en hesen op vele locaties op Coming Out Dag in oktober de regenboogvlag. We realiseerden een tweede regenboogvlak in Nieuw-Vennep, op initiatief van de lokale ondernemers. Discriminatie.nl Kennemerland publiceerde zorgwekkende cijfers over ervaren veiligheid onder volwassenen uit de doelgroep. De GGD deed hetzelfde met cijfers over de ervaren veiligheid van lhbtiq+-leerlingen. We startten begin 2024 met de dialoogreeks 'Haarlemmermeer Ontmoet' voor verbinding tussen (diverse groepen) inwoners. Dit was een samenwerking van Herotown, Maatvast, Discriminatie.nl Kennemerland en de gemeente. De uitvoering geeft vorm aan preventief beleid voor de aanpak van discriminatie, met inzet van een structurele rijksbijdrage vanaf 2024. We gaven vorm aan een beeldmerk en webpagina en bereidden twee, goed bezochte bijeenkomsten voor. Tenslotte werkten we met partners aan meer bewustwording over het gedeeld (koloniaal) verleden. Dit gebeurde via de herdenking en viering van Keti Koti op 1 juli en een expositie in Cpunt. Een nieuwe stichting Memre Keti Koti Haarlemmermeer zag het licht. We introduceerden een nieuwe subsidieregeling emancipatie en diversiteit. Dankzij zo'n subsidie kreeg de inloop voor lhbtiq+-jongeren van Maatvast in 2024 via een campagne extra impulsen.

03. Stimuleren en ondersteunen van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet
Met een co-financiering van de provincie Noord-Holland is met ingang van 2024 een pilot 'Versterken informele zorg in de wijk' gestart in de wijken Overbos, Toolenburg, Pax in Hoofddorp en in de kern Cruquius, onder regie van Stichting MeerWaarde, in samenwerking met Stichting Mantelzorg & Meer. We spreken voortaan over het borgen van duurzame buurtnetwerken in plaats van een flexibele vrijwilligerspool in de wijk, zoals eerder in ons plan van aanpak GALA verwoord. In 2024 is een start gemaakt met het versterken en stimuleren van bestaande buurtnetwerken en het aanjagen en opzetten van nieuwe buurtnetwerken met als doel het informele netwerk van inwoners te versterken. Er zijn contacten gelegd met buurtbewoners en zorg- en welzijnspartners en er is onderzoek gedaan naar een nog op te zetten servicepunt om de formele en informele zorg in genoemde wijken te coördineren. Ook in 2024 is ingezet op het vinden en binden van vrijwilligers. Op 15 en 16 maart 2024 vond NL Doet plaats. Zo is onder andere het Dijkhuis in de Oude Meer flink onder handen genomen door enthousiaste vrijwilligers. Op de Dag van de Vrijwilliger in december is via de Vrijwilligerscentrale waardering uitgesproken voor de inzet van vele vrijwilligers in Haarlemmermeer,

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

onder andere in de vorm van 1.200 vouchers, te besteden bij lokale ondernemers.

Daarnaast is het project de 'Vrijwillige coach' uitgevoerd, waarbij inwoners waarvoor de stap naar vrijwilligerswerk te groot is, begeleid zijn door vrijwillige coaches die vanuit hun ervaring of ervaringsdeskundigheid de inwoner helpen naar een geschikte vrijwilligersplek. Verder heeft de Vrijwilligerscentrale het project Vrijwillig Traineeship voor jongeren vervolgd met groepen jongeren die in een periode van zes maanden bij drie verschillende organisaties vrijwilligerswerk kunnen doen.

04. Bevorderen van inwonersinitiatieven en sociale samenhang in de wijk
Het bevorderen van inwonersinitiatieven is belangrijk voor de sociale basis. Wij faciliteerden initiatieven van inwoners en organisaties om te komen tot een actieve inzet in de eigen wijk of kern. In de prestatieafspraken met organisaties als stichting MeerWaarde, Sportservice Haarlemmermeer en Maatvast hebben wij opgenomen dat zij (groepen) buurt- en wijkbewoners en vrijwilligersorganisaties activeren tot het nemen van initiatieven, participatie en het zelfstandig functioneren.

Inwoners die een sociaal-maatschappelijke activiteit willen organiseren kunnen in de dorpshuizen en de wijk- en jongerencentra een ruimte huren. Om het huren van ruimtes voor vrijwilligers laagdrempelijker te maken betalen zij bij Maatvast een lager tarief dan professionele of commerciële organisaties. Ook krijgen inwonersinitiatieven waar mogelijk prioriteit boven commerciële aanvragen. In 2024 zijn er dan ook weer tal van activiteiten georganiseerd in de dorpshuizen, variërend van ontmoetingsbijeenkomsten, sportactiviteiten, inloopspreekuren tot informatiebijeenkomsten. Ook in 2024 heeft BuurtBemiddeling onder coördinatie van MeerWaarde fysieke bemiddelingsgesprekken georganiseerd tussen buren die overlast van elkaar ervaren en dit samen willen oplossen. De intensieve samenwerking met ketenpartners is voortgezet. Deze integrale aanpak zorgt voor korte lijnen.

05. Stimuleren van jeugdparticipatie
Vanuit MENES zijn de chill-out sessies (waarin jongeren met elkaar in gesprek gaan over maatschappelijke thema's die hen aan het hart gaan) georganiseerd op school. Daardoor zijn er dit jaar meer sessies geweest, met een bredere doelgroep deelnemers. Ook begeleidden jongerenwerkers via MENES ruim tien jongereninitiatieven. Naast MENES wordt het belang van jongerenparticipatie gezien in verschillende projecten en bij verschillende maatschappelijke organisaties. Zo zijn bij het samenwerkingsproject HaarlemmerMEER Moves de wensen en ideeën voor activiteiten van jongeren steeds meegenomen. Vanuit het Jongereninformatiepunt (JIP) zijn weer veel jongeren met uiteenlopende vragen bereikt en geholpen. Dit middels de laagdrempelige inloopspreekuren op woensdag vanuit Cpunt, evenals online en via de schoolbezoeken. Het JIP is bezig met onderhoud aan de website, en in de loop van 2025 zal de nieuwe actuele website beschikbaar zijn. De jongerengemeenteraadsleden hebben in een besloten woonsessie een seriousgame gespeeld; ze zijn bij een aantal bijzondere raadsessies op locatie geweest om met bewoners, dorpsraden en ondernemers in gesprek te gaan. Verder werden ze bij onderzoeken van de Hogeschool van Amsterdam (HvA) gevraagd om input en zijn begonnen met de ontwikkeling van een toekomstvisie, waarin zij hun persoonlijke doelen en ambities definiëren en uitdagingen voor jongeren binnen de gemeente bekijken om verbeterkansen te zien.

06. Stimuleren van talent- en sociale ontwikkeling bij kinderen, tieners en jongeren
Vanuit OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving) hebben wij in mei een dialoogsessie georganiseerd met maatschappelijke partners uit het veld en collega's , waarin de resultaten van de GGD-jeugdmonitor zijn besproken. Hier zijn gezamenlijk speerpunten bepaald waar werkgroepen verder aan werken, namelijk 'ouderbetrokkenheid vergroten' en 'inzetten op positieve vrijetijdsbesteding'. We organiseerden acht ouderavonden in samenwerking met YouChoose. Met de campagne YouChoose boden wij gastlessen en talentontwikkelingsactiviteiten aan; talentontwikkeling is een van de belangrijkste pijlers van YouChoose. Zo organiseren we jaarlijks een Skillday en werken we samen met lokale partners om activiteiten te ontwikkelen gericht op het ontdekken en stimuleren van talent bij jongeren. Daarnaast waren de jongerencentra van Maatvast een waardevolle plek waar jongeren elkaar ontmoeten en talenten verder ontplooien, bijvoorbeeld via de muziekstudio's.

Vanuit de middelen uit het NPO is met het samenwerkingsproject HaarlemmerMEER Moves veel ingezet op talent- en sociale ontwikkeling bij jongeren, gedurende heel het jaar. De goede samenwerking van hierin deelnemende maatschappelijke partners, onder projectbegeleiding van de Generators wierp zijn vruchten af. In totaal zijn er 35 activiteiten georganiseerd door deze partners, veelal in

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

gezamenlijkheid bij grote evenementen zoals de Moves Tour langs middelbare scholen en activiteiten in de lente en zomer zoals de Big Bounce met circa 120 jongeren of de Beach en Park sports met circa 110 jongeren. Door de variatie in activiteiten werden jongeren echt bewogen om nieuwe talenten te ontdekken en daarbij gaf het brede aanbod veel ruimte voor sociale ontmoeting en ontwikkeling en voor ieder wat wils.

07. Voorkomen en verminderen van jeugdoverlast en -criminaliteit
In 2024 stond preventie centraal in de aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit. In 2024 werd de jaarplanning van YouChoose volledig gerealiseerd, zie hiervoor het programma Veiligheid. Daarnaast werd jongerenwerk van MeerWaarde ingezet. De pilot jongerenwerk in school bood maatwerk en speelde in op straatcultuur; jongerenwerkers konden jongeren beter bereiken omdat het contact reeds in school gelegd was. Verder hebben wij ons hardgemaakt voor de komst van een jongerencentrum in Badhoevedorp, ter voorkoming van jeugdoverlast en –criminaliteit en ter bevordering van talentontwikkeling.

08. Uitvoering geven aan de nota 'Kom in Beweging'- Speelruimte in de gemeente Haarlemmermeer
Speelplekken die het eind van hun levensduur bereikt hadden zijn opnieuw ingericht. Herinrichting van de speelplekken vond plaats door middel van een participatietraject met buurtbewoners. Bij de inrichting is er tevens rekening gehouden met de 100-70-50 richtlijn voor inclusieve speelplekken. De 100-70-50 richtlijn houdt in dat een kind of inwoners met een beperking zich 100% welkom moeten voelen, 70% van de speelplek moet voor iedereen toegankelijk zijn en 50% van de speelaanleidingen is gericht op ontmoeting en samenspelen en biedt speelplezier aan alle kinderen. Een voorbeeld is het gebruik van harde ondergronden zodat speelplekken ook voor inwoners met een rolstoel bereikbaar zijn. Daarnaast is er bij herinrichting en de ontwikkeling van speelplekken rekening gehouden met klimaatadaptatie door de speelplekken waar mogelijk te vergroenen. Kleine speelplekken met beperkte speelwaarde zijn in het afgelopen jaar opgeheven en er is gefocust op het inrichten van grotere speelbuurtplekken met meer speelwaarde. Bij nieuwbouwontwikkelingen is in het afgelopen jaar vanaf de start van het traject ruimte voor spelen gereserveerd waarbij we rekening hebben gehouden met een variatie aan bereikbare sport- en speelplekken. Wij willen voldoende beweegruimte voor jongeren in de openbare ruimte. Om ervoor te zorgen dat bij bestaande en nieuwbouwontwikkelingen ook rekening gehouden wordt met de beweegruimte die jongeren nodig hebben is er in 2024 een jongerenleefbaarheidstoets ontwikkeld. In deze toets worden richtlijnen gegeven voor het gebruik van de openbare ruimte door jongeren. Bijvoorbeeld door het inrichten van jongerenontmoetingsplekken, maar ook wijk en sportplekken. De jongerenleefbaarheidstoets dient als aanvulling op de nota 'Kom in Beweging' en wordt in het eerste kwartaal van 2025 door het college vastgesteld.

09. Bevorderen van integratie van diverse doelgroepen in de samenleving
Binnen het samenwerkingsverband van het Taalhuis Haarlemmermeer hebben we activiteiten uitgevoerd gericht op het versterken van de basisvaardigheden van laaggeletterde volwassenen. In de eerste drie kwartalen van 2024 hebben 540 inwoners met een taalvraag ondersteuning ontvangen via de taalhuisbalie en taalpunten. Ter vergelijking: in heel 2023 waren dit er 424. Naast de uitvoering van reguliere activiteiten zoals de taalwandelingen en de Taalzomer hebben we, in het kader van de gezinsaanpak, samengewerkt met basisscholen. Hierdoor hebben we een significant aantal nieuwe ouders bereikt, die zich daarna hebben aangemeld voor een taalcursus. Daarnaast is het nieuwe project Taal en Kunst Verbinden uitgevoerd, die de kracht benut van kunst en cultuur om de Nederlandse taalontwikkeling te verbeteren en een inclusieve gemeenschap te creëren. Voorts hebben we professionals in het sociaal domein getraind in het herkennen van en omgaan met laaggeletterdheid. Maatschappelijke organisaties die actief zijn binnen het schuldhulpverleningsveld ontvingen voorlichting over de samenhang tussen armoede/ schulden en laaggeletterdheid. Tot slot hebben we taallessen gefaciliteerd voor Oekraïense ontheemden. Eveneens hebben de veertien migrantenorganisaties in de gemeente vele ontmoetingen, voorlichtingsbijeenkomsten en inloopspreekuren georganiseerd in 2024. In het gezamenlijke inloopspreekuur van een aantal migrantenorganisaties, zijn in 2024 maar liefst 1.503 hulpvragen behandeld en ook werd het aanbod in 2024 uitgebreid met meer sportactiviteiten en voorlichting over gezonde voeding en leefstijl.

10. Ondersteunen van mantelzorgers en het bieden van respijtzorg
In 2024 bood Mantelzorg & Meer (M&M) ondersteuning aan mantelzorgers. Mantelzorgconsulenten bieden individuele (praktische en emotionele) begeleiding, organiseren lotgenotencontact en geven

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

informatie en advies aan mantelzorgers en professionals. Mantelzorgmakelaars ondersteunen bij het regelen van zorg. Daarnaast zet M&M vrijwilligers in voor respijtzorg. De druk op mantelzorgmakelaars nam toe door langere wachttijden en beperkte zorgtoegang. Er waren 3.263 mantelzorgers ingeschreven. Tijdens de Week van de Mantelzorg en de Week van de Jonge Mantelzorger werden verwenactiviteiten georganiseerd, zoals bioscoopbezoek, workshops en etentjes. M&M is samen met MEE aangesloten bij de welzijn alliantie met Meerwaarde, Cpunt, Maatvast en Team Sportservice en samen vormen zij de G6 om de impact in het sociaal domein te vergroten. Als onderdeel van de thematafel Preventie is een werkgroep Mantelzorg Haarlemmermeer opgericht om de bewustwording van mantelzorg te vergroten. Tot slot hebben we onderzoek gedaan naar de behoeften rondom kortdurend verblijf (Wmo) in de gemeente. Dit is logeerzorg ter ontlasting van de mantelzorger. Op basis van gesprekken met betrokkenen hebben we een advies geformuleerd over het verbeteren van het aanbod aan kortdurend verblijf in de gemeente. Ook hebben we een bovenregionaal overleg gestart waaraan naast de gemeente ook M&M, dementienetwerk Amstelland en de Meerlanden, de preferente zorgverzekeraar en gemeenten van Amstelland deelnemen. Dit overleg heeft als doel om gezamenlijk tot een vindbaar en passend aanbod van respijtzorg te komen.

11. Het aanpakken en verminderen van eenzaamheid
Tijdens de Week van de Ontmoeting zijn er in totaal 55 activiteiten door 21 verschillende organisaties georganiseerd. Alle activiteiten waren laagdrempelig en toegankelijk voor iedereen. Alle 55 activiteiten werden druk bezocht. Deze georganiseerde activiteiten hebben bijgedragen aan het versterken van sociale verbindingen binnen onze gemeenschap en hebben gezorgd voor een grotere bewustwording rondom het thema eenzaamheid.

Ook heeft de regiegroep eenzaamheid het afgelopen jaar extra nadruk gelegd op de doelgroep migranten. Betrokken partners hebben een workshop over inclusie en diversiteit gevolgd. Tijdens de workshop kregen deelnemers handvatten waarmee ze konden werken aan een inclusievere aanpak. Hier zijn concrete activiteiten en initiatieven uit voortgekomen. Bijvoorbeeld de Dag van de Migratie en het Mental Fit – Girls Only project.

Verder was er afgelopen jaar meer aandacht voor de doelgroep jongeren en jongvolwassenen. Zo hebben we tijdens de Hey het is Oké campagne geïnventariseerd welk aanbod er is voor jongvolwassenen die zich eenzaam voelen of behoefte hebben aan sociaal contact. Aan de hand van een mediacampagne en posters bij de jongerencentra hebben we het activiteitenoverzicht verspreid onder deze doelgroep.

Beleidsdoel D: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van de Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Cultuur zorgt voor levendigheid en leefbaarheid, voor samenhang, identiteit en zingeving. Cultuur is ook van groot economisch belang. Het zorgt voor een aantrekkelijke omgeving om in te wonen en te werken. Wij voeren een divers cultureel programma uit dat aansluit bij de behoefte van onze inwoners, ondernemers en bezoekers. In 'Cultuur in 2025, Evaluatie en actualisatie cultuurbeleid 2021-2024' hebben we zeven accenten benoemd tot en met 2024:

- cultuur brengen we samen; samenwerking en integratie tussen de culturele instellingen en programmalijnen stimuleren, versterking van de culturele infrastructuur;
- cultuur dichterbij; spreiding van het cultuuraanbod over de kernen;
- cultuur in beeld; prolering en zichtbaarheid van kunst en cultuur;
- landschap als drager van cultuur; identiteit van Haarlemmermeer;
- cultuur vernieuwt; ruimte maken voor nieuwe kunstvormen, partijen en makers;
- cultuur online; groei en potentie van digitale mogelijkheden behouden en meer inzetten;
- cultuur faciliteert en regisseert; optimalisering regierol en gemeentelijke processen. Wij regisseren en stimuleren cultureel ondernemerschap.

De activiteiten van onze culturele instellingen vormen een belangrijk onderdeel van de algemene voorzieningen in de sociale basisinfrastructuur. In deze basisinfrastructuur worden verbindingen gelegd tussen cultuur, zorg,

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

welzijn en sport waardoor een samenhangend aanbod ontstaat.

Activiteiten

01. Implementeren van de actualisatie van het cultuurbeleid 2021-2024
02. Stimuleren cultureel ondernemerschap
03. Uitvoering Programma Beeldende Kunst en Vormgeving
04. Implementatie uitvoeringsprogramma conform de visie 'Erfgoed omarmen en beleven 2020-2030'

Toelichting

01. Implementeren van de actualisatie van het cultuurbeleid 2021-2024
De actualisatie van het cultuurbeleid heeft geen grote veranderingen gebracht, maar aanscherping van het huidige beleid. We streven naar een cultureel aanbod dat goed en levendig is en aansluit bij de behoefte en vraag van de inwoners. In 2024 hebben wij diverse subsidieregelingen geactualiseerd, zoals Kunstactiviteiten en evenementen, Cultuureducatie op de scholen, Cultuurhistorie voor de beheerders van een historisch object en voor historische werkgroepen en daarnaast Amateurkunst. Met de actualisatie van deze regelingen wordt het aanvragen van subsidies eenvoudiger. We hebben een voortgangsrapportage Cultuur (11183769) aan de raad aangeboden.

02. Stimuleren cultureel ondernemerschap
Jaarlijks organiseren we een inspiratiebijeenkomst voor onze culturele partners. Tijdens deze bijeenkomsten worden er actuele thema's aangesneden en worden er onderling verbindingen gelegd en samenwerkingen gecreëerd. De in 2024 geplande bijeenkomst met als thema 'Werven, binden en boeien van vrijwilligers' moest helaas worden geannuleerd wegens een gebrek aan aanmeldingen. De culturele partners zijn gevraagd naar de reden van het uitblijven van voldoende aanmeldingen. Voornamelijk de kleine organisaties hebben laten weten onvoldoende belang te ervaren bij het thema.

03. Uitvoering Programma Beeldende Kunst en Vormgeving
In 2024 zijn er vier nieuwe kunstwerken in de openbare buitenruimte geplaatst Galaxis in Haarlemmerliede en de Waterwolf, Syndesmos en Moed! mijn soldaat in Hoofddorp. Verder zijn er in het kader van de motie 'Streetart fleurt op' werken gerealiseerd in Hoofddorp (fietstunnel onder Van Heuven Goedhartlaan) en Nieuw-Vennep (energiehuisje St. Anthoniusstraat) en tot slot zijn er vijf nieuwe Verhalenpalen geplaatst. De Klankbordgroep Beeldende Kunst in de Openbare Buitenruimte Haarlemmermeer is sinds april 2024 weer op volle sterkte en heeft in 2024 een aantal projecten in gang gezet die in 2025 worden afgerond.

04. Implementatie uitvoeringsprogramma conform de visie 'Erfgoed omarmen en beleven 2020-2030'
In 2024 hebben we ons op diverse manieren ingezet voor het behoud en de instandhouding van ons erfgoed. Dankzij de herziening van onze subsidieverordening hebben we dit jaar meer subsidieaanvragen ontvangen en verleend aan eigenaren voor het onderhoud en de restauratie van hun gemeentelijk monumenten dan in voorgaande jaren. Daarnaast hebben wij een financiële bijdrage geleverd voor de restauratie van twee provinciale damsluizen in de Ringvaart bij Halfweg en Vijfhuizen . Een belangrijke mijlpaal was de lancering van de interactieve kunst- en monumentenkaart. Deze kaart biedt een overzicht van alle monumenten en buitenkunstwerken in de gemeente en maakt het voor inwoners en bezoekers eenvoudiger om onze rijke historie en kunst te ontdekken. Verder is het prentenboek Polderwolfje als vernieuwd 'geboorteboek' gelanceerd, waarmee we stimuleren dat kinderen en ouders zich bewust worden van de waarde van erfgoed en een besef ontwikkelen van de identiteit van Haarlemmermeer. Tot slot organiseerden we de jaarlijkse Open Monumentendag en de Monument van het Jaar verkiezing, waarbij veel verschillende monumenten door de hele gemeente toegankelijk waren voor een breed publiek. In 2024 was het Stationsgebouw Vijfhuizen het monument van het jaar.

Beleidsdoel E: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Een multifunctionele leefomgeving die uitnodigt om te wandelen, te fietsen, te sporten, te bewegen en te vermaken en die het ontmoeten stimuleert. Sport, bewegen en recreëren in de openlucht geeft mensen plezier, uitdaging, voldoening en beleving en draagt bij aan een samenleving waarin mensen zich verbonden voelen. Hierdoor heeft sport en bewegen een gunstig effect op gezondheid en mentaal welzijn. We blijven ons inzetten voor:

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- voldoende sport- en recreatiemogelijkheden dicht bij huis en in de wijk (sport- en gymzalen, spelen, ontmoetingsplekken en buurtparken);
- goed toegankelijke en voldoende bovenwijkse sportvoorzieningen (buitensportcomplexen, sporthallen en zwembaden) en bovenwijkse groenprojecten (bos- en recreatiegebieden en verbindingen);
- sportprogrammering om zoveel mogelijk Haarlemmermeerders structureel te laten bewegen of sporten;
- vitale sportorganisaties die toegankelijk en sociaal veilig zijn voor iedereen.

Sport
De inzet is om zoveel mogelijk inwoners met plezier te laten sporten en bewegen, zodat iedereen die dat wil, kan sporten en bewegen naar eigen mogelijkheden, van recreant tot talent. Sport en bewegen blijven we inzetten als instrument om sociaal maatschappelijke doelen te bereiken. Daarom bieden wij sportfaciliteiten aan, ondersteunen we sportverenigingen en stimuleren wij sport en bewegen in de wijken. Topsporttalenten ondersteunen we in hun weg naar de topsport. Met de groei van de gemeente ontstaat er een grotere behoefte aan sportaccommodaties. Het behoud van het (sport)voorzieningenniveau is belangrijk voor de leefbaarheid van de woonomgeving.

Recreatie
Veel vrijetijdsactiviteiten van onze inwoners (en bezoekers) vinden plaats in aangelegde groengebieden. Zeer hoge bezoekersaantallen zien we in de gebieden Houtrak, Haarlemmermeerse Bos, Toolenburgerplas en Venneperhout, maar ook de kleine, rustige gebieden zijn belangrijk. We streven naar voldoende en gevarieerde groengebieden die toegankelijk zijn voor iedereen en het verbeteren van de recreatieve netwerken. De geplande groengebieden in PARK21 worden met prioriteit tot ontwikkeling gebracht. Aan de westflank van Haarlemmermeer verbeteren we bestaande en ontwikkelen we nieuwe groengebieden in samenhang met de woningbouwopgave. Bij Abbenes, Hoofddorp en Zwanenburg investeren we in nieuw groen. Dichter bij huis wordt recreatie mogelijk gemaakt met speel-, sport- en ontmoetingsplekken in de directe woonomgeving en buurt- en wijkparken.

Wij stimuleren het plaatsvinden van gevarieerde en aantrekkelijke toeristische en recreatieve activiteiten en evenementen. Evenementen zijn voor ons een middel om onder andere het leef- en het vestigingsklimaat te versterken en economische effecten voor de detailhandel en horeca te bevorderen.

Activiteiten
01. Zorgen voor een toegankelijk en laagdrempelig sportaanbod
02. Zorgen voor de realisatie en efficiënt beheer van gemeentelijke sportaccommodaties
03. Zorgen voor ondersteuning van sportverenigingen en beweegaanbieders
04. Zorgen voor ondersteuning van talentontwikkeling
05. Uitvoeren van de Visie Landschap en Recreatie, het beleid Toerisme, evenementen en promotie Haarlemmermeer
06. Voorbereiden van recreatie deelprojecten in PARK21, uitvoering van de overgenomen projecten van Stichting Mainport en Groen, voorbereiden groen- en recreatieprojecten bij Abbenes, Hoofddorp en Zwanenburg

Toelichting
01. Zorgen voor toegankelijk en laagdrempelig sportaanbod
Om te zorgen voor toegankelijk en laagdrempelig sportaanbod is ingezet op het betaalbaar houden van de sport. Er zijn subsidies verstrekt aan verenigingen en sportaanbieders. Om de binnensport financieel toegankelijk te houden voor jeugdige leden hebben 25 verenigingen gebruik gemaakt van de subsidie verenigingsondersteuning sport (VOS). Om de huurtarieven voor alle binnensportverenigingen op hetzelfde niveau te houden is er een extra subsidie verstrekt aan de sportverenigingen die structureel gebruik maken van de sporthal in Zwanenburg. De huur van de sporthal in Zwanenburg was in 2023 en 2024 hoger dan de huur van de overige sporthallen in de gemeente. De motie 'Adempauze voor de sportverenigingen Rijsenhout' was aanleiding om een discussienota op te stellen met als onderwerp de tarieven voor de buitensportaccommodaties in de hele gemeente. We hebben over dit onderwerp ook een informatiebijeenkomst georganiseerd voor alle buitensportverenigingen.

In de daaropvolgende raadssessie hebben we genoeg steun gehoord voor het voorbereiden van een algemeen belangbesluit (ABB) aangaande sportverenigingen. Met een ABB mogen wij het huidige beleid waarin we lage huurbedragen vragen aan verenigingen voortzetten.

Onze inwoners werden door Team Sportservice Haarlemmermeer aangemoedigd om meer te sporten en te bewegen. Zij stimuleerden jeugd en jongeren met kennismakingslessen, sport- en beweegactiviteiten in wijken en door vakantieactiviteiten te organiseren. Zij organiseerden onder andere wekelijks op verschillende locaties in de gemeente de activiteit

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Beweegmix kleuters. Tijdens deze activiteit staat het dagelijks bewegen op een leuke en speelse manier centraal. Hierbij wordt ook gewerkt aan vaardigheden als samenwerken, communiceren en creativiteit. De nieuwe website www.ha-meer.nl is live gegaan. Op deze website kunnen onze inwoners het activiteitenaanbod van teamsportservice (en andere maatschappelijke organisaties) vinden. In het kader van het Haarlemmermeers Sportakkoord II zijn acht nieuwe projecten op verschillende locaties in de gemeente uitgevoerd. Waarvan de volgende projecten zich focusten op sportstimulering van achterblijvende doelgroepen:

- Roads: laagdrempelige kennismaking met sport en sportverenigingen voor 20-50 jarigen met psychische kwetsbaarheid;
- Bokscoaching: voor jongvolwassenen die kampen met eenzaamheid/mentale klachten;
- Stoer Vitaal: 40-65 jarigen die kampen met overgewicht of beweegarmoede;
- Fysiek Hersteltraject: voor mensen die na een operatie of langdurige ziekte weer in beweging en op kracht willen komen.

02. Zorgen voor de realisatie en efficiënt beheer van gemeentelijke sportaccommodaties
Om in kaart te brengen of er tekorten aan sportvelden ontstaan door de groei van de gemeente in de periode 2030-2050 heeft het Mulier Instituut een behoefteonderzoek sportaccommodaties uitgevoerd. De raad is geïnformeerd over de sportvoorzieningen in de Schaalsprong en er heeft een sessiedebat over de toekomst van sport plaatsgevonden. Tevens is een start gemaakt met een locatieonderzoek voor nieuwe sportvelden in PARK21.

Gesprekken met Sportfondsen Haarlemmermeer, de exploitant van onze binnensportaccommodaties, over het matigen van de hoge indexatie van de exploitatievergoeding van 2023 en 2024 zijn gestart. De verdere uitwerking volgt in 2025. De aanbesteding voor de bouw van de nieuwe sporthal in Lincolnpark is afgerond. De ontwikkelaar is inmiddels gestart met het definitief ontwerp.

Om onze sportvelden op niveau te houden zijn de noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Dit wordt nader toegelicht in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen..

03. Zorgen voor ondersteuning van sportverenigingen en beweegaanbieders
Een sociaal veilig sportklimaat bleef in 2024 een speerpunt. Inmiddels voldoen 44 sportverenigingen van de 151 sportaanbieders in Haarlemmermeer aan de Haarlemmermeerse richtlijn. Team Sportservice ondersteunde zes sportverenigingen door het inzetten van clubkadercoaches. Deze coaches begeleidden trainers op pedagogisch en didactisch gebied. Hiermee droegen we bij aan een positieve en veilige sportcultuur. Met nieuwsbrieven zijn verenigingen geïnformeerd over de belangrijkste ontwikkelingen en (ondersteunings-) maatregelingen. Daarnaast zijn met verenigingen ondersteunende gesprekken gevoerd over diverse thema's zoals wet- en regelgeving, versterken organisatiekracht en behoud en werven van zowel leden als vrijwilligers. In de ondersteuning van verenigingen is samengewerkt met sportbonden. Elke gebied had een buurtsportcoach die als eerste aanspreekpunt diende voor organisaties in het gebied. In een aantal gevallen is het sportaanbod in de wijk gedurende het jaar aangepast om zo beter aan te sluiten op de vraag.

04. Zorgen voor ondersteuning van talentontwikkeling
Vanuit het Topsportloket Haarlemmermeer werden talenten ondersteund die op weg zijn hun sportieve topsportdoelen te bereiken. Hiertoe bouwde het Topsportloket samen met lokale sportverenigingen, (topsport)scholen, ondernemers en andere partners aan een krachtig netwerk ter ondersteuning van talenten. Zo is een talentenmarkt georganiseerd in het Haarlemmermeer Lyceum, een topsport talentschool, die werd bezocht door 150 mensen. Er werd informatie gegeven over de combinatie onderwijs en topsport, en talenten, ouders en coaches konden diverse workshops volgen. Afgelopen jaar is ook het bedrijvennetwerk Topsupport geadviseerd in de ondersteuning van talenten. Tevens zijn in 2024 weer sportmedailles uitgereikt aan sporters die een prijs hebben gewonnen op een Nederlands, Europees of Wereldkampioenschap. Heel bijzonder was het huldigen van Noortje en Bregje de Brouwer die bij de Olympische Spelen in Parijs een bronzen medaille hebben behaald met synchroonzwemmen.

05. Uitvoeren van de Visie Landschap en Recreatie, het beleid Toerisme, evenementen en promotie Haarlemmermeer
Ten noorden van Hoofddorp en ten zuiden van de Schipholweg wordt gewerkt aan meer groen-recreatieve dooradering in het landelijk gebied. Met de provincie Noord-Holland wordt gewerkt aan de uitwerking van de Natuur Netwerk Nederland (NNN) verbindingen in PARK21 en langs de Nieuwerkerkertocht. Wij hebben financieel en inhoudelijk bijgedragen aan het in 2024 gestarte project kwaliteitsverbetering in de zuidelijke Staatsbosbeheergebieden (Zwaansbroek,

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Venneperhout). Daarnaast hebben wij geïnvesteerd in mogelijkheden voor (particuliere) organisaties om bij te dragen in de aanplant van bomen. Hiervoor zijn wij donatieovereenkomsten aangegaan en hebben verbinding gezocht met onder andere Stichting Trees for All. Vanwege het nieuwe kabinet zijn er beleidswijzigingen vanuit het Rijk doorgevoerd voor het landelijk gebied. Het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) is in 2024 beëindigd en de investeringen die het Rijk voor ogen had zijn gestopt. De plannen van de Provinciale Plan Landelijk Gebied (PPLG) staan hierdoor onder druk. Er heeft overleg plaatsgevonden over de voor Haarlemmermeer kansrijke ambities op het gebied van bossencompensatie en de (landelijke) bossenstrategie en we hebben hiervoor voorstellen gedaan bij de provincie Noord-Holland.

Wij hebben deelgenomen aan overleggen in de regio zoals het bezoekersmanagement Kennemerland. Dit is een overleggroep gestart door het Natura2000 park Kennemerland om regionaal te onderzoeken hoe de bezoekersdruk in kwetsbare duingebieden kan worden beperkt en verplaatst naar meer toegankelijke gebieden op basis van recreatieleefstijlen. We hebben deelgenomen aan het project Westeinderscheg. Onder leiding van de provincie werken we met de gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Aalsmeer en Uithoorn naar het behouden en versterken van de landschappelijke en recreatieve kenmerken van het gebied.

06. Voorbereiden van recreatie deelprojecten in PARK21, uitvoering van de overgenomen projecten van Stichting Mainport en Groen, voorbereiden groen- en recreatieprojecten bij Abbenes, Hoofddorp en Zwanenburg
In 2024 zijn wij verder gegaan en gestart met de voorbereiding en uitvoering van de hierboven gemelde groenprojecten. Er zijn ontwerpen opgesteld. Voor de projecten bij Abbenes, Hoofddorp en Zwanenburg zijn participatiebijeenkomsten geweest. De uitkomsten van deze bijeenkomsten worden meegenomen in de ontwerpen van de groenprojecten. Vanuit de provincie Noord-Holland is subsidie ontvangen voor bomencompensatie. Er is in PARK21 gewerkt aan de uitwerking van diverse deelgebieden zoals Flumen, Parkhart, Park-evenemententerrein en Groot Vennep. Het bestemmingsplan is door de gemeenteraad vastgesteld. De behandeling van de zienswijzen door de Raad van State zal naar verwachting in 2025 zal plaatsvinden. Met het recreatieschap Spaarnwoude zijn afspraken gemaakt over de investeringsmiddelen die wij hebben ontvangen uit de nalatenschap van de stichting Mainport en Groen. Er is gewerkt aan de kwaliteitsverbetering in de Plesmanhoek en de Groene Weelde en Park Vijfhuizen. Samen met bewoners uit Nieuwe Meer zijn ideeën opgesteld, uitgewerkt en deels uitgevoerd bij Nieuwe Meer.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 29

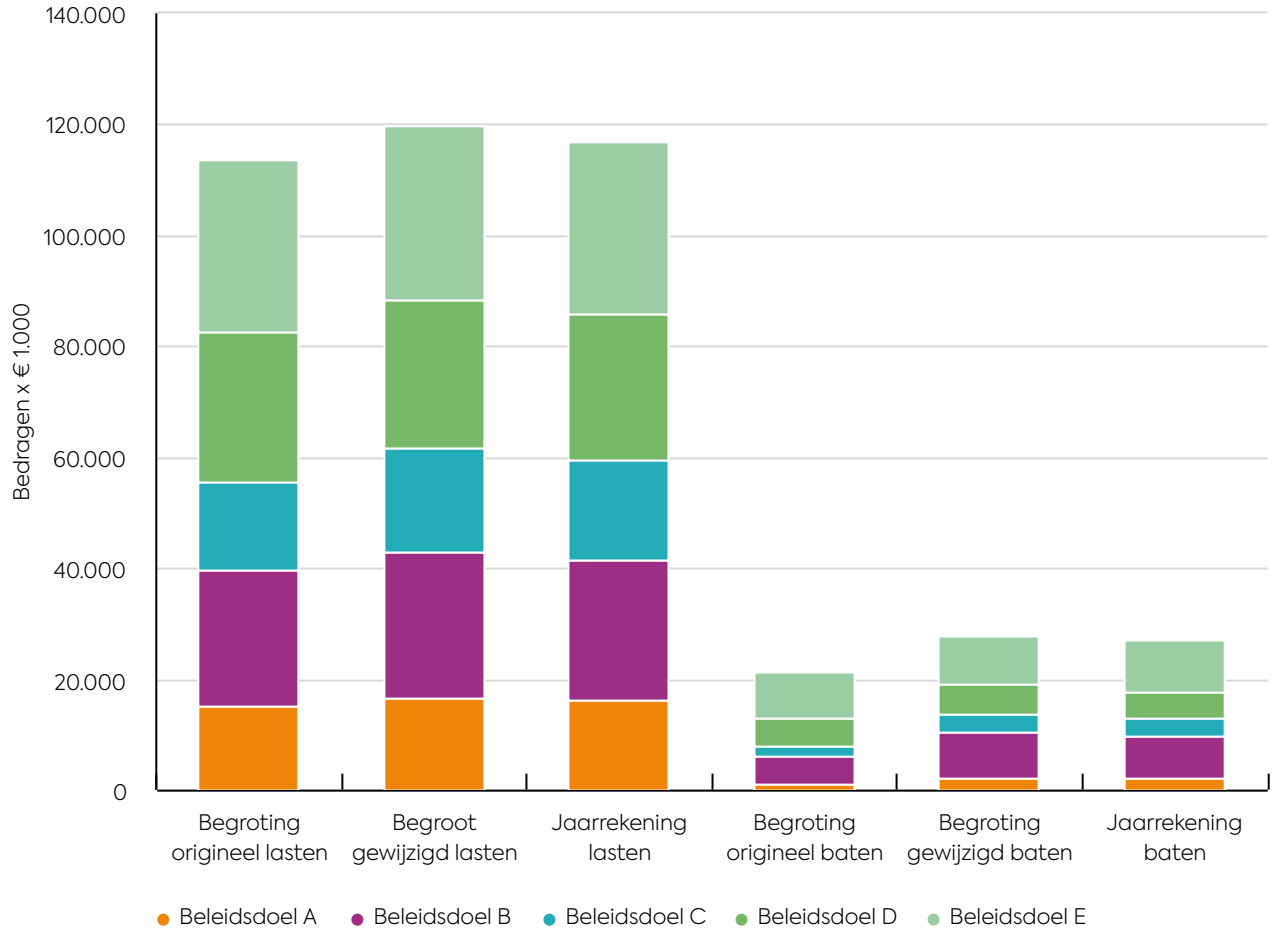
Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Maatschappelijke ontwikkeling		**2024**	**2024**	**2024**	
Inwoners ontwikkelen zich naar vermogen, participeren actief in de samenleving en ontplooien zich optimaal.	Baten	21.436	27.906	26.983	-923
	Lasten	113.762	119.692	116.852	2.840
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-92.325**	**-91.786**	**-89.869**	**1.917**
Reservemutaties	Onttrekking	2.416	2.821	1.859	-961
	Storting	3.255	4.804	4.928	-125
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-93.165**	**-93.769**	**-92.938**	**831**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.	Baten	1.021	2.005	2.042	37
	Lasten	15.267	16.673	16.140	533
	Saldo	**-14.246**	**-14.668**	**-14.098**	**570**
Beleidsdoel B: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.	Baten	5.081	8.337	7.803	-535
	Lasten	24.406	26.309	25.423	887
	Saldo	**-19.325**	**-17.972**	**-17.620**	**352**
Beleidsdoel C: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.	Baten	1.658	3.369	3.249	-120
	Lasten	15.924	18.618	18.006	612
	Saldo	**-14.266**	**-15.249**	**-14.758**	**492**
Beleidsdoel D: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden.	Baten	5.076	5.247	4.680	-567
	Lasten	27.010	26.899	26.457	442
	Saldo	**-21.934**	**-21.652**	**-21.777**	**-125**
Beleidsdoel E: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.	Baten	8.601	8.948	9.210	261
	Lasten	31.155	31.193	30.825	367
	Saldo	**-22.554**	**-22.244**	**-21.616**	**629**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma Maatschappelijke ontwikkeling

Figuur 20

Toelichting gewijzigde begroting 2024 - jaarrekening 2024

Beleidsdoel A

Tabel 30

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Overig	37
Totaal Baten	**37**
Lasten	
1. Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	351
Overig	182
Totaal Lasten	**533**

Lasten

1. Een deel van de specifieke uitkering GALA is gebruikt voor de dekking van structurele uitgaven omdat de nieuwe activiteiten nog niet compleet waren uitgewerkt. Om deze activiteiten in 2025 uit te kunnen voeren, wordt dit deel van het budget (€ 307.400) overgeheveld naar 2025. Daarnaast is een klein deel van de uitkering niet besteed doordat geplande activiteiten goedkoper werden uitgevoerd.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Beleidsdoel B

Tabel 31

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Rijksbijdrage Nationaal Programma Onderwijs	-345
2. Onderwijsachterstandenbeleid	249
3. SPUK Ventilatie schoolgebouwen	-210
4. Vergoeding materiële instandhouding onderwijs	-143
Overig	-86
Totaal Baten	**-535**

Lasten

1. Onderwijsachterstanden, gemeentelijk budget	432
2. Nationaal Programma Onderwijs	345
3. SPUK Ventilatie schoolgebouwen	312
4. Onderwijsachterstandenbeleid, rijksbudget	-249
5. Tijdelijke huisvesting	-192
6. Vergoeding materiële instandhouding onderwijs	169
7. Herijking verstrekte subsidies	101
Overig	-31
Totaal Lasten	**887**

Baten

1. De Rijksbijdrage voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) mag worden besteed tot en met augustus 2025. In het jaar 2024 is er minder besteed dan begroot. In 2025 wordt het restantbudget volledig besteed.
2. In 2024 is de Rijksbijdrage Onderwijsachterstandenbeleid hoger vastgesteld dan begroot. De rijksbijdrage is onder andere bestemd voor Voor- en vroegschoolse educatie (VVE).
3. De specifieke uitkering voor verbetering van de ventilatie van het Braambos in Hoofddorp wordt besteed in 2025.
4. In 2024 is abusievelijk de btw meegenomen in de begroting waardoor deze te hoog opgenomen is. De vergoeding voor materiële instandhouding wordt gestort in de voorziening groot onderhoud en derhalve is het bedrag aan de lastenkant ook lager.

Lasten

1. Omdat we een hogere Rijksbijdrage voor het Onderwijsachterstandenbeleid hebben ontvangen, kan een deel van de gemeentemiddelen worden overgeheveld naar 2025 en een ander deel vrijvallen.
2. Zie voor een toelichting op de lagere lasten voor het Nationaal Programma Onderwijs de toelichting opgenomen bij de baten.
3. Zie voor een toelichting op de lagere lasten voor de SPUK ventilatie schoolgebouwen de toelichting opgenomen bij de baten.
4. Zie voor een toelichting op de hogere lasten voor Onderwijsachterstandenbeleid de toelichting opgenomen bij de baten.
5. In verband met de actualisatie van de planning verschuift het budget voor tijdelijke huisvesting voor onderwijs naar 2025.
6. Zie voor toelichting de baten.
7. Dit betreft een voordeel van voorgaande jaren vanwege het lager vaststellen van subsidies dan de toegekende bedragen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Beleidsdoel C

Tabel 32

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Overig	-120
Totaal Baten	**-120**

Lasten

1. Subsidiebudgetten	175
2. Uitvoering GALA	99
3. Uitvoering IZA	80
4. Energiecompensatie	79
Overig	179
Totaal Lasten	**612**

Lasten

1. Een deel van het gemeentelijk budget voor Gezond en actief leefakkoord is nog niet besteed in 2024. Voorgesteld wordt het restantbudget over te hevelen 2025.
2. Een deel van de subsidiebudgetten voor zorg en welzijn zijn in 2024 niet besteed doordat er minder subsidie werd aangevraagd.
3. Er zijn in het laatste kwartaal minder aanvragen voor energiecompensatie gedaan door instellingen dan verwacht.

Beleidsdoel D

Tabel 33

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Spuk Impuls Jongerencultuur	-370
Overig	-197
Totaal Baten	**-567**

Lasten

1. Impuls Jongerencultuur	370
2. Subsidie monumenten	55
Overig	17
Totaal Lasten	**442**

Baten

1. De van het Rijk ontvangen specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur zal in 2025 worden besteed. Dit doen we door het verstrekken van subsidies in 2025 conform de subsidieregeling 'Impuls Jongerencultuur'.

Lasten

1. Zie voor een toelichting op de lagere lasten Impuls jongerencultuur de toelichting opgenomen bij de baten.
2. Het beschikbare budget voor subsidie voor onderhoud van monumenten is in 2024 niet geheel besteed. Het restantbudget is toegevoegd aan de bestemmingsreserve Monumenten. Dit is gedaan conform de vastgestelde gedragslijn (2014.0008663).

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Beleidsdoel E

Tabel 34

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
1. (tuin)gronden	141
Overig	120
Totaal Baten	**261**

Lasten	
1. Haarlemmermeerse Bos	715
2. Tegelschade Sportcomplex Koning Willem-Alexander	-544
3. Sportcomplex Koning Willem-Alexander	168
4. Mainport en Groen	121
Overig	-93
Totaal Lasten	**367**

Baten

1. Er hebben zijn meer (tuin)gronden verkocht dan begroot.

Lasten

1. De in 2024 geplande nieuwbouw van vier oude toiletgebouwen in het Haarlemmermeerse Bos is vanwege langere vergunning- en aanbestedingsprocedures doorgeschoven naar 2025. Dekking vindt plaats vanuit de reserve Haarlemmermeerse Bos.
2. In november 2024 is bij twee van de vier zwembaden (het recreatiebad en het doelgroepenbad) van het Sportcomplex Koning Willem-Alexander onverwachts een grote hoeveelheid tegels op de loopoppervlakken ('perrons') losgekomen, waardoor de baden niet meer gebruikt konden worden. De tegels, molgoten, roostertegels en cementvloer van deze perrons zijn in november en december 2024 vervangen. We hebben de aannemer voor de schade aansprakelijk gesteld.
3. Met Sportcomplex Koning Willem-Alexander (SKWA) is een zogenaamde winstdelingsregeling afgesproken. In de exploitatieovereenkomst is bepaald dat 50% van een eventueel exploitatieoverschot naar de gemeente terugvloeit. Dit bedrag betreft de winst voor het jaar 2023 en een correctie van het jaar 2022.
4. Er zijn voor het project Nieuwe Meer minder projecten uitgevoerd dan gepland vanwege vertragingen in het vergunningentraject voor steigers. Dekking vindt plaats vanuit de reserve Mainport en Groen (SMG).

Reserves

Tabel 35

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	**Begroting**	**Werkelijk**	**Verschil**
Onttrekking			
Dekking afschrijvingslasten	1.371	1.371	0
Haarlemmermeerse Bos	715	0	-715
Monumenten	223	223	0
Onderwijshuisvesting	96	0	-96
Stichting Mainport en Groen (SMG)	416	265	-151
Totaal Onttrekking	**2.821**	**1.859**	**-961**
Storting			
Dekking afschrijvingslasten	3.416	3.416	0
Maatschappelijke voorzieningen	1.316	1.386	-70
Monumenten	72	127	-55
Totaal Storting	**4.804**	**4.928**	**-125**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Onttrekkingen
Haarlemmermeerse Bos
Er was rekening gehouden met een bijdrage uit de reserve ter dekking van uit te voeren werkzaamheden zoals de vernieuwing van toiletgebouwen. Deze werkzaamheden zijn vanwege langere vergunning- en aanbestedingsprocedures niet uitgevoerd in 2024 waardoor de onttrekking niet nodig was.

Stichting Mainport en Groen (SMG)
In 2024 zijn voor het project Nieuwe Meer minder projecten uitgevoerd dan gepland vanwege vertragingen in het vergunningentraject voor steigers.

Stortingen
Monumenten
Het restantbudget voor het verstrekken van subsidies voor monumenten is gestort in de reserve. Dit is conform de vastgestelde gedragslijn (2014.0008663)

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Mobiliteit

Portefeuillehouder: Ruigrok

lasten in €	5.974
% totale realisatie lasten	1,0%
baten in €	153
% totale realisatie baten	0,0%

Maatschappelijk doel:
Haarlemmermeer is een verkeersveilige gemeente, met goed bereikbare voorzieningen en een efficiënt openbaar vervoer.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2024 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2024 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer.	-	-100%	1.273	12%
01. Duurzaam veilig inrichten van wegen				
02. Aanpak verkeersongevallen en knelpunten				
03. Verkeerseducatie				
04. Monitoring en effectmeting				
Beleidsdoel B: De vervoersnetwerken zorgen in samenhang voor een goede bereikbaarheid die in balans is met de leefbaarheid.	153	-49%	4.701	16%
01. Beleidsuitwerking mobiliteit				
02. Beleidsuitwerking en toetsing parkeren				
03. Planuitwerking en voorbereiding				
04. Waarborgen toekomstbestendige mobiliteit bij regionale en nationale studies en uitwerkingsplannen				
05. Uitvoering, monitoring en effectmeting				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: Vervoerregio Amsterdam

Beleidsdoel B: Vervoerregio Amsterdam

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wethouder Ruigrok en wethouder Kabout van Aalsmeer nemen nieuwe electrische pont feestelijk in gebruik op 17 april 2024.

Mobiliteit

Haarlemmermeer is een verkeersveilige gemeente, met goed bereikbare voorzieningen en een efficiënt openbaar vervoer.
In de in december 2018 vastgestelde Mobiliteitsvisie Haarlemmermeer staan de negen kernpunten of ambities van het verkeer- en vervoersbeleid. Naast aandacht voor autoverkeer worden hierin het parkeerbeleid, fietsbeleid en de openbaar vervoervisie nader uitgewerkt. Als tiende kernpunt is monitoring en indicatoren door de raad toegevoegd. Dit kernpunt staat voor het meetbaar maken van maatregelen en het monitoren van behaalde resultaten.

De vastgestelde kernpunten of ambities zijn:
1. Vrijheid van bewegen en vrijheid om een vervoermiddel te kiezen
2. Ruimte voor innovatie voor het 'nieuwe bewegen'
3. Een efficiënt en flexibel mobiliteitssysteem: klaar voor de toekomst
4. Bestaande knelpunten in het netwerk oplossen
5. Mobiliteit met oog voor de leefomgeving
6. Veilig bewegen
7. Evenwichtige ontwikkeling op de juiste plek, met de juiste functies. Elk knooppunt zijn eigen kleur
8. Mobiliteit in en door Haarlemmermeer: gedeeld belang van gemeente, regio, rijk en bedrijfsleven
9. Faciliteren van schone en stille mobiliteit
10. Monitoring en indicatoren

We hebben de visie gespecificeerd met de Netwerkstudie en de Adaptieve Agenda. Deze hebben we samen met de provincie Noord-Holland en de Vervoerregio Amsterdam opgesteld. In de netwerkstudie richten we ons op drie principes:
- Duurzaamheid en Nabijheid. Hier is STOMP (Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, 'Mobility as a service' en Privéauto) onderdeel van
- Robuustheid met synergie tussen de verschillende mobiliteitsnetwerken
- Adaptiviteit met oog voor ontwikkelingen

De visie en studie vormen het kader voor onze jaarlijkse activiteiten. Om dit kader inhoud te geven stellen we ieder eerste jaar van een raadsperiode een Investeringsagenda vast waarin de belangrijke projecten en ontwikkelingen op hoofdlijnen worden vastgesteld voor de komende vier jaar en een langjarige doorkijk wordt gegeven. Jaarlijks maken wij met het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UPM) een afweging over de investeringen die dan voor het volgende jaar worden voorgesteld. Dit uitvoeringsprogramma stellen wij vast. We monitoren aan de hand van de in de Investeringsagenda vastgelegde indicatoren.

Verbonden partijen
De Vervoerregio Amsterdam (VRA) stelt het regionale verkeer en vervoersbeleid op in samenwerking met de gemeenten. Jaarlijks wordt een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld. In dit uitvoeringsprogramma staan ook

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Haarlemmermeerse projecten met een regionaal belang, waar de vervoerregio een financiële bijdrage aan levert.

Relevant beleid
- Parkeerverordening Haarlemmermeer 2018 (2018.0008775)
- Strategisch parkeerbeleid (2017.0004524)
- Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0003036)
- Mobiliteitsvisie Haarlemmermeer (2018.0065348)
- Investeringsagenda Mobiliteit 2024-2027 (7644588)
- Netwerkstudie Haarlemmermeer 2040 (2021.0001681)
- Adaptieve agenda (2022.0002251)
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2020/2021 (2020.0000856)
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2022 (2021.0000843)
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023 (2022.0000701)
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2024 (10178865)
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2025 (10994251)
- Actualisatie 2020 Verkeersstructuurplan Badhoevedorp (2020.0000444)
- Verkeersstructuurplan Nieuw-Vennep (2023.7366817)
- Verkeersstructuurplan Hoofddorp (7563505)
- Visie Ringdijk en Ringvaart (2017.0011195)
- Fietsplan Haarlemmermeer (10833380)
- Vervolg integrale aanpak parkeren Stadscentrum Hoofddorp (10244323)

Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Geheel in lijn met het landelijk beeld zagen wij ook in onze gemeente het aantal verkeersongevallen en verkeersslachtoffers helaas stijgen. Ten opzichte van het voorgaande jaar waren er circa 2% meer verkeersongevallen en een kleine 10% meer verkeersslachtoffers. Het aantal verkeersslachtoffers is inmiddels 2% boven dat van voor de coronaperiode. Voor verkeersongevallen is het aantal nog 14% lager dan van voor de coronaperiode. Onze inspanningen om het aantal ongevallen te verminderen zien wij wel terug in de cijfers, maar bij het lagere aantal ongevallen vallen dus wel meer verkeersslachtoffers wat suggereert dat de ernst van de ongevallen toeneemt.

Activiteiten

01. Duurzaam veilig inrichten van wegen
02. Aanpak verkeersongevallen en knelpunten
03. Verkeerseducatie
04. Monitoring en effectmeting

Toelichting

01. Duurzaam Veilig inrichten van wegen
In Nieuw-Vennep is op de Hoofdweg in het centrum een fietsstraat aangelegd. In Badhoevedorp zijn we gestart met de herinrichting Robert Kochstraat – Kamerlingh Onneslaan. Het oostelijk deel van de Robert Kochstraat, verbonden aan de Kamerlingh Onneslaan, wordt ook een 30 km/uur weg. Het aansluitende deel van de Kamerlingh Onneslaan krijgt een inrichting met fietssuggestiestroken, maar de snelheid blijft wel 50 km/uur. Doorgaand verkeer over de Kamerlingh Onneslaan krijgt voorrang.

Gelijktijdig met onderhoudsprojecten aan ons wegennet hebben we meer wegen 'Duurzaam Veilig' ingericht door werk-met-werk te maken. Het gaat om onder andere de Haarlemmerstraatweg (Halfweg) en het UNO-terrein in Hoofddorp.

02. Aanpak verkeersongevallen en knelpunten
We zijn verder gegaan met het uitvoeren van maatregelen op locaties met een verhoogd ongevalsrisico. Zo hebben we het kruispunt van de Altenburg met de Assumburg in Hoofddorp aangepakt. Dit is een belangrijke plek op de route van scholieren. Door de aanpassingen kunnen ze veiliger oversteken. In Badhoevedorp hebben we aanpassingen gedaan op de Snelliuslaan ten behoeve van de schoolroute naar de Plesmanschool. Verder hebben we aangepakt: een fietsoversteek in Burgerveen, de fietsdoorsteek in de Kruisweg bij de Prins Bernhardstraat (Hoofddorp) en een ontbrekend voetpad aangelegd langs de Hoofdweg westzijde naar Margaretha's Hoeve (Nieuw-Vennep). De fietsdoorsteek in de Kruisweg was een knelpunt uit het fietsplan. Het ontbrekende voetpad naar Margaretha's Hoeve was een knelpunt uit het Verkeersstructuurplan Nieuw-Vennep.

03. Verkeerseducatie
Ook het afgelopen jaar hebben we ons volop ingezet voor bewustwording en lessen in het verkeer. Zo hebben wij de 'Met elkaar overweg' campagne voorzien van een lokale poster en spandoek: de combinatie met agrarisch verkeer

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

en het oogstseizoen. Samen met Veilig Verkeer Nederland hebben we een opfriscursus gegeven aan Haarlemmermeerse senioren. De deelnemers konden op een interactieve manier hun verkeerskennis op halen en indien gewenst konden deelnemers ook een rit maken met een rijinstructeur. Elke deelnemer heeft na afloop een certificaat behaald. Samen met de Fietsersbond en de politie is tijdens de Week van de Fietsverlichting ook aandacht gevraagd voor het gebruik van (juiste) fietsverlichting, zeker in de donkere maanden. Wij hebben de Fietsersbond weer ondersteund bij hun fietsverlichtingsactie in het centrum van Hoofddorp.

Afgelopen jaar is vanuit Verkeer & Meer extra aandacht gevraagd voor kinderen in het verkeer tijdens de Week van het Verkeer. Deze keer stond het thema 'Hoe snel ga jij?' centraal. In een wereld waar iedereen steeds sneller lijkt te gaan en je elektrische voertuigen niet hoort aankomen, is het cruciaal dat kinderen en jongeren het verkeer begrijpen. Kinderen leren om veilige keuzes te maken in het verkeer. De kick-off vond plaats op CBS de Brandaris in Hoofddorp. Ook heeft de school het Verkeerslabel verdiend. Ook dit jaar heeft het Praktisch Verkeersexamen van Veilig Verkeer Nederland plaatsgevonden. Vrijwel alle scholen in onze gemeente hebben meegedaan.

De spandoeken voor de campagne "Onze scholen zijn weer begonnen" zijn afgelopen jaar weer op 30 plaatsen opgehangen. Verkeersveiligheid rondom scholen vinden wij erg belangrijk en met de spandoeken wordt de zichtbaarheid en de bewustwording bij de start van het schooljaar extra vergroot.

04. Monitoring en effectmeting
De mobiliteitsmonitor 2022-2023 is in mei 2024 gestuurd aan de gemeenteraad. De effecten van de coronacrisis op verkeer en vervoer zijn ook in 2022 en 2023 merkbaar. In vergelijking met de periode vóór corona werken Haarlemmermeerders nu vaker thuis. De verwachting is dat de cijfers van 2024 in het tweede kwartaal van 2025 beschikbaar komen. Deze data worden meegenomen in de volgende mobiliteitsmonitor.

Het gaat goed met de bereikbaarheid van belangrijke plekken. Wel moet er gewaakt worden voor achteruitgang. Het gezamenlijk aandeel van lopen, fietsen en publieke mobiliteit neemt toe. De VRA heeft de doelstelling om in 2030 te voldoen aan de WHO-advieswaarden ten aanzien van luchtkwaliteit en CO_2 uitstoot. Deze doelstelling gaat, op basis van de gegevens uit 2020 tot en met 2022, niet gehaald worden. Dit heeft geleid tot extra aandacht voor fiets, openbaar vervoer en elektrisch laden in het UPM 2025.

Beleidsdoel B: De vervoersnetwerken zorgen in samenhang voor een goede bereikbaarheid die in balans is met de leefbaarheid.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Haarlemmermeer vormt de schakel tussen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en Zuid-Holland. Door deze strategische locatie is een goed functionerend en robuust mobiliteitsnetwerk van lokaal, (boven)regionaal en zelfs internationaal belang. Omwille van de sterke groei in het aantal inwoners en het aantal banen, kent de gemeente een aantal grote uitdagingen mede op het gebied van verkeer en vervoer. Om dit in een leefbare omgeving te kunnen faciliteren moeten de principes van de Netwerkstudie Haarlemmermeer gevolgd worden. De mobiliteitsvisie vormt daarbij het kader voor onze jaarlijkse activiteiten. Om dit kader inhoud te geven wordt ieder eerste jaar van een raadsperiode een investeringsagenda vastgesteld waarin de belangrijke projecten en ontwikkelingen op hoofdlijnen worden vastgesteld voor de volgende vijf jaar. Jaarlijks wordt bij de uitvoeringsagenda een afweging gemaakt over de onderhoudsinvesteringen en de projectmatige bereikbaarheidsinvesteringen die het dan volgende jaar worden vastgesteld.

Activiteiten
01. Beleidsuitwerking mobiliteit
02. Beleidsuitwerking en toetsing parkeren
03. Planuitwerking en voorbereiding
04. Waarborgen toekomstbestendige mobiliteit bij regionale en nationale studies en uitwerkingsplannen
05. Uitvoering, monitoring en effectmeting

Toelichting
01. Beleidsuitwerking mobiliteit
De mobiliteitsvisie biedt het kader voor onze inzet op mobiliteit. Met de Investeringsagenda 2024-2027 heeft de raad de accenten gelegd voor deze bestuursperiode. Deze zijn vervolgens uitgewerkt in het UPM 2025.

Het Fietsplan Haarlemmermeer (10833380) is in mei van dit jaar vastgesteld. Verder is dit jaar

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

gewerkt aan het Actieplan Verkeersveiligheid Haarlemmermeer.

02. Beleidsuitwerking en toetsing parkeren
In februari 2024 is het Vervolg integrale aanpak parkeren Stadscentrum Hoofddorp vastgesteld. Deze aanpak richt zich op het bieden van voldoende toekomstige parkeergelegenheid in het stadscentrum, zowel voor de auto als de fiets. Ook bevat de integrale aanpak maatregelen om beter te sturen op het gebruik van de beschikbare parkeerplaatsen voor zowel inwoners als bezoekers. Deze maatregelen zouden concreter worden gemaakt in 2024. Hier wordt nu in 2025 mee gestart.

03. Planuitwerking en voorbereiding
3a. Regionale en lokale wegen
Voor de realisatie van de opwaardering van de Weg om de Zuid (WodZ) in Hoofdorp is het project overgegaan van de haalbaarheidsfase naar de kaderstellende fase. Er komt voor deze nieuwe fase een nieuwe Samenwerkingsovereenkomst (SOK) met de provincie Noord-Holland en de VRA.

In afwachting van de Weg om de Zuid treedt er een capaciteitsprobleem op bij de kruising Bennebroekerweg/Rijnlanderweg in Hoofddorp als gevolg van de geplande woningbouw. Om ervoor te zorgen dat woningbouwplannen door kunnen gaan, is een tijdelijke maatregel in procedure. Tegen het verkeersbesluit is bezwaar gemaakt. Daarvoor is inmiddels een zitting geweest bij de rechtbank. De rechter heeft uitspraak gedaan en de koude kruising (een kruising waar je niet links/rechts mag afslaan) wordt in 2025 gerealiseerd. Voor de ontsluiting van Wickevoort zal het kruispunt N201 / Spieringweg worden aangepast. Doordat de werkzaamheden aan de Cruquiusbrug later zijn gestart moet echter ook het werk aan deze kruising worden uitgesteld.

3b. (hoogwaardig) Openbaar vervoer en knelpunten
Het gebruik van het openbaar vervoer nam ook het afgelopen jaar weer toe, maar is in het algemeen nog altijd niet op het niveau van voor de coronaperiode. Ten opzichte van 2023 was er in de busconcessie Amstelland-Meerlanden gemiddeld 11% meer reizigers in 2024. Desondanks reizen er nog altijd gemiddeld 10% minder reizigers in de bus vergeleken met voor de coronaperiode. Daarnaast zijn er herijkingsafspraken gemaakt tussen de VRA en Connexxion. Hierdoor zal de komende jaren het openbaar vervoer-aanbod gestaag weer groeien. In september en december van het afgelopen jaar zijn de eerste opschalingsmaatregelen weer ingegaan. Met dank aan de middelen van de Motie Bikker zijn de stijgingen in de tarieven voor de bus voorkomen. Ook zijn er weer gratis kaartjes uitgedeeld voor minima.

Als gevolg van toezeggingen naar aanleiding van de ingetrokken motie 'Bord in de grond' van de gemeenteraad op 20 juli 2023 heeft het college twee verkeersbesluiten genomen om vrachtverkeer van de Robert Kochstraat en de Sloterweg in Badhoevedorp te weren en de bus van de Sloterweg te weren. Hiertegen zijn veel bezwaren gekomen uit de omliggende straten gekomen. Op advies van de algemene commissie bezwaarschriften hebben wij de verkeersbesluiten in april 2024 weer ingetrokken. Tegen het intrekken van de bezwaren hebben verschillende bewoners beroep aangetekend bij de rechtbank. Op dit moment zijn wij nog in afwachting van behandeling van het beroep bij de Rechtbank Noord-Holland.

Door de aanbesteding van RegioRijder begin 2024 zijn ook de afschalingen van MeerOV grotendeels teruggedraaid. Hoewel er nog altijd personeelstekorten zijn, is met efficiëntere planning ruimte ontstaan om extra ritten in te plannen. Hier hebben met name de inwoners van de kleine(re) kernen enorm baat bij gehad.

In januari 2024 is de pre-planstudie Hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) Haarlemmermeer zuidwest vastgesteld. Als vervolg is de planstudie HOV Haarlemmermeer zuidwest inmiddels gestart. Hierbij worden onze partners, de VRA en de provincie, betrokken. De HOV-busverbinding via de Oude Haagseweg nabij Badhoevedorp tussen Schiphol en Amsterdam Sloterdijk is verbeterd. De nieuwe brug biedt meer ruimte voor het HOV zodat de bussen in twee richtingen tegelijk over de brug kunnen. Ook komt er meer ruimte voor de fietser en voetganger. Dit project is tot stand gekomen in een samenwerking tussen gemeente Haarlemmermeer, gemeente Amsterdam, luchthaven Schiphol, provincie Noord-Holland en VRA.

3c. Langzaam verkeer, slimme mobiliteit en parkeren
We hebben de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) aangepast, zodat het op straat, vanuit de woning, mogelijk is om elektrische voertuigen te laden. In de Sleutelbloemstraat in Badhoevedorp zijn we een proef gestart met laden vanuit lichtmasten. Hier worden drie lichtmasten uitgerust met in totaal zes oplaadpunten. De parkeerplaatsen worden niet gereserveerd voor het opladen, maar wel aangeduid met een tegel met het laadsymbool. Zo is het duidelijk dat daar de auto opgeladen kan worden.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Het doorfietspad langs de Hoek is in 2024 afgerond. Het aansluitende deel in oostelijke richting is in voorbereiding genomen. We zijn een proef gestart met de app Schwung. Die zorgt ervoor dat verkeerslichten op de fietsoversteek sneller op groen springen en soms zelfs al op groen staan als je bij de stopstreep aankomt, zodat je gewoon kan doorfietsen.

04. Waarborgen toekomstbestendige mobiliteit bij regionale en nationale studies en uitwerkingsplannen
Het project HOV Schiphol-Oost, Oude Meer en Rijk (SOOMR) is weer opgepakt. Het kernteam heeft een nieuw plan van aanpak geschreven welke heeft geleid tot een uitvraag voor een varianten studie. Volgens de planning is deze afgerond in augustus 2025.

Het Rijk heeft in november 2024 € 1 miljoen beschikbaar gesteld om pilots voor de R-Net Metrobus/Bus Rapid Transit (BRT) op de corridor Haarlem-Schiphol/Amsterdam te organiseren. In 2024 hebben wij hiervoor met de vijf andere partners gewerkt aan een bid richting het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat op basis waarvan dit budget is toegekend. De rest van 2024 hebben wij gebruikt om aanbestedingen voor te bereiden voor de pilots die in 2025 worden uitgevoerd. Het gaat daarbij om intelligente verkeerslichtbeïnvloeding in Haarlem en innovatieve bus-versnellingsmaatregelen op het traject N205-A9 tussen Haarlem en Badhoevedorp.

De gemeenteraad heeft in 2021 initiatief genomen om de regie op de regionale bereikbaarheid met de Noordelijke Duin- en Bollenstreek op te pakken. Door samen op te trekken kan de leefbaarheid, de verkeersveiligheid en de multimodale bereikbaarheid echt verbeterd kunnen worden. De provincies Noord- en Zuid-Holland, de samenwerkingsverbanden Holland Rijnland en VRA en de gemeenten Haarlemmermeer, Hillegom, Lisse, Teylingen en Noordwijk werken samen aan een de verbetering van de bereikbaarheid, de leefbaarheid en de verkeersveiligheid in de regio Noordelijke Duin- en Bollenstreek en Haarlemmermeer. In 2024 hebben deze partijen een plan van aanpak opgesteld voor de uitwerking van 'Op weg tussen duin, bollen en polder'.

Rijkswaterstaat gaat in 2026 vier civiele kunstwerken (bruggen, viaducten) in de A44 renoveren of vervangen. Drie hiervan liggen in onze gemeente. De impact van de werkzaamheden is groot. De gemeente kijkt kritisch mee om kansen voor een verbeterde bereikbaarheid van Lisserbroek en de Bollenstreek voor de toekomst niet onmogelijk te maken. Ook een bereikbaarheidsplan over hoe om te gaan met het verkeer tijdens de bouwperiodes is een belangrijk aandachtspunt. Juist met het oog op deze bouwperiode verbeteren we de fietsbereikbaarheid in het zuidelijk deel van onze gemeente. Een belangrijk onderdeel hiervan is een nieuwe circulaire brug over de Hoofdvaart bij Abbenes. Dit verbetert niet alleen het comfort en de veiligheid tijdens de werkzaamheden, maar ook daarna. Hiervoor hebben we een tweedehands brug aangeschaft die wordt aangepast voor de lokale situatie. Dit is duurzaam en kostenefficiënt.

05. Uitvoering vervoer, monitoring en effectmeting
Voor de uitvoering vervoer, monitoring en effectmeting wordt verwezen naar beleidsdoel A.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 36

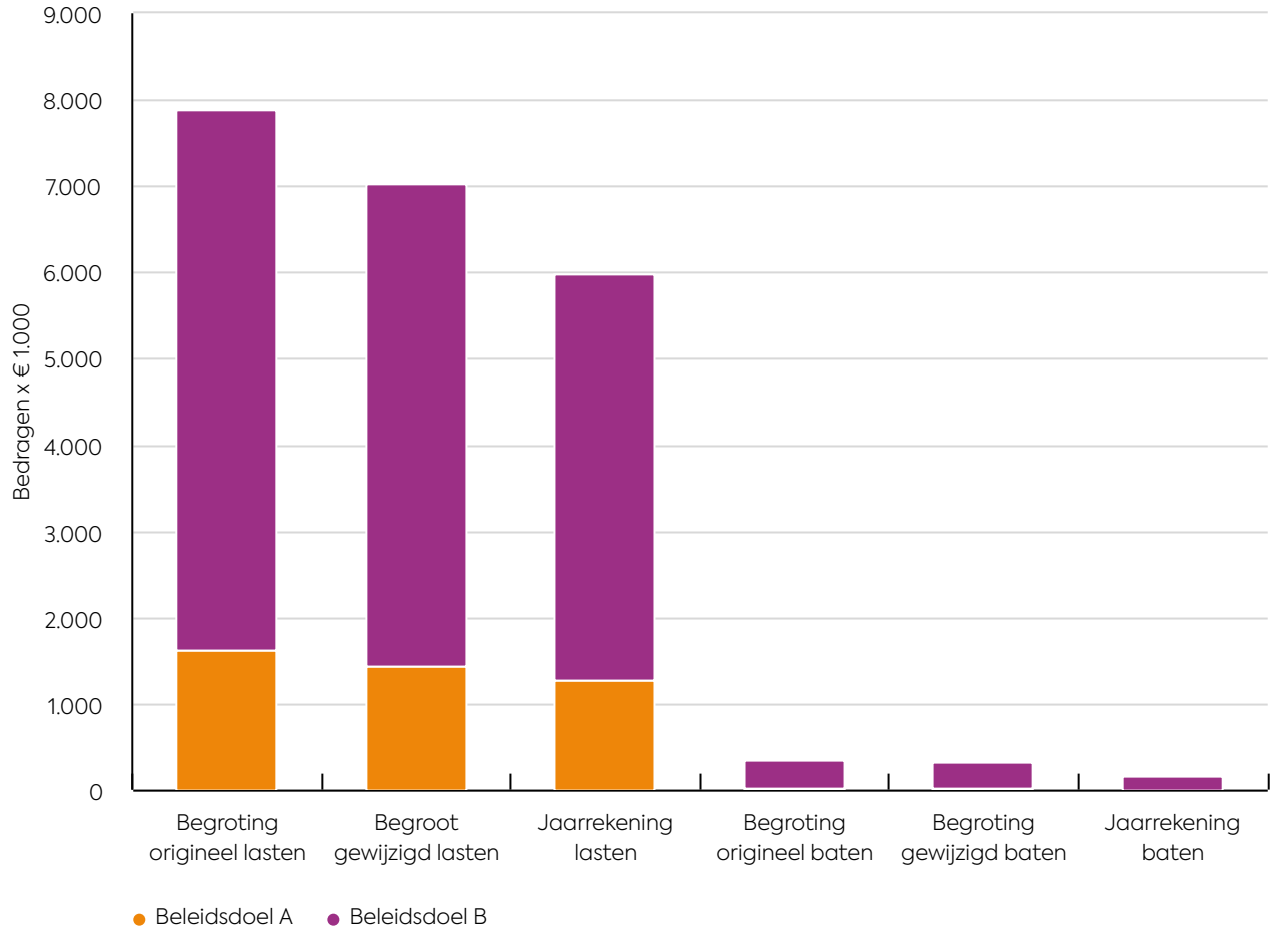
Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Mobiliteit		**2024**	**2024**	**2024**	
Haarlemmermeer is een verkeersveilige gemeente, met goed bereikbare voorzieningen en een efficiënt openbaar vervoer.	Baten	352	328	153	-175
	Lasten	7.897	7.027	5.974	1.053
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-7.545**	**-6.699**	**-5.821**	**878**
Reservemutaties	Onttrekking	343	259	259	0
	Storting	-	75	75	-
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-7.202**	**-6.516**	**-5.637**	**879**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer.	Baten	25	25	0	-25
	Lasten	1.626	1.447	1.273	174
	Saldo	**-1.601**	**-1.422**	**-1.273**	**149**
Beleidsdoel B: De vervoersnetwerken zorgen in samenhang voor een goede bereikbaarheid die in balans is met de leefbaarheid.	Baten	327	303	153	-150
	Lasten	6.271	5.580	4.701	879
	Saldo	**-5.944**	**-5.277**	**-4.548**	**729**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma Mobiliteit

Figuur 21

Toelichting gewijzigde begroting 2024 - jaarrekening 2024

Beleidsdoel A

Tabel 37

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Overig	-25
Totaal Baten	**-25**
Lasten	
Overig	174
Totaal Lasten	**174**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Beleidsdoel B

Tabel 38

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Klimaatmiddelen Rijk	-74
Overig	-76
Totaal Baten	**-150**

Lasten

1. Onderzoeken mobiliteit	205
2. Parkeren	143
3. Strategische Aanpak Mobiliteit	134
4. Buslijn 195	100
5. Klimaatmiddelen Rijk	74
6. Pont Rijsenhout	36
Overig	187
Totaal Lasten	**879**

Baten

1. Met het plaatsen van laadpalen hebben we een efficiëntieslag kunnen maken, waardoor er budget overgebleven is. Komend jaar wordt een een actieplan duurzame mobiliteit gemaakt. Hierdoor hebben wij in het afgelopen jaar minder middelen uit de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid besteed.

Lasten

1. Enkele studies zijn goedkoper uitgevallen dan begroot en andere studies zijn door capaciteitsgebrek nog niet van start gegaan.
2. Er zijn minder parkeerplaatsen gehuurd ten behoeve van de werkzaamheden op het Apriscoterrrein in Hoofdorp. Daarnaast is er geld gereserveerd voor de vernieuwing van de laadpalen. Dit project is acht maanden uitgesteld vanwege externe factoren. Ten slotte is in het contract voor de parkeerautomaten ruimte opgenomen voor onvoorzien herstel of vervanging. De automaten hebben naar behoren gewerkt en er zijn bijna geen extra werkzaamheden uitgevoerd.
3. Tijdens de kwartiermakerfase van het programma Strategische Aanpak Mobiliteit (SAM) is de inzet van het programmateam beperkt geweest. Hierdoor werd het programmateam pas in het vierde kwartaal volledig ingezet. Hierdoor zijn de de middelen voor het programma SAM niet volledig benut.
4. De alternatieve route van lijn 195 binnen Badhoevedorp heeft niet gezorgd voor de verwachte hogere exploitatiekosten en de derving van de reizigersinkomsten is zeer beperkt gebleven. Hierdoor zijn de gemaakte kosten binnen de afgesproken drempel van het Convenant Beschikbare Wegen gebleven. Vervoerder en concessieverlener zagen daarom geen reden om kosten in rekening te brengen.
5. Zie voor een toelichting op de lagere lasten klimaatmiddelen Rijk de toelichting opgenomen bij de baten.
6. Door het vervangen van de pont in Rijsenhout zijn er minder onderhoudswerkzaamheden met betrekking tot de pontverbinding noodzakelijk geweest. Wel is er door het vervangen van de pont tijdelijk een pont gehuurd om de pontverbinding in stand te kunnen houden tijdens de werkzaamheden.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Reserves

Tabel 39

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Dekking afschrijvingslasten	259	259	0
Totaal Onttrekking	**259**	**259**	**0**
Storting			
Dekking afschrijvingslasten	75	75	0
Totaal Storting	**75**	**75**	**0**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ruimtelijke ontwikkelingen

lasten in €	33.343
% totale realisatie lasten	5,6%
baten in €	25.420
% totale realisatie baten	4,2%

Portefeuillehouder: Ruigrok, Sedee-Schuitemaker, Steffens-van de Water, Van der Meij, Van Straten

Maatschappelijk doel:
Een aantrekkelijke, veilige, efficiënte, duurzame en goed functionerende ruimtelijke omgeving.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2024 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2024 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: De ruimtelijke omgeving is het resultaat van een zorgvuldige afweging om het welzijn van de inwoners, bedrijven, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.	**1.585**	**25%**	**8.996**	**-3%**
01. Implementeren van de Omgevingswet				
02. Versterken van ruimtelijke kwaliteit				
03. Samen met Rijk en Metropoolregio Amsterdam werken aan een leefbare en duurzame regio				
04. Ontwikkelen van woningbouwlocaties				
05. Ontwikkelen van Spoorzone Hoofddorp				
06. Ontwikkeling van stadscentrum Hoofddorp				
07. Nieuw perspectief voor Rijsenhout				
Beleidsdoel B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.	**14.671**	**-35%**	**11.902**	**14%**
01. Realiseren van woningbouwprojecten				
02. Realiseren van kantoren- en bedrijventerreinen				
03. Realiseren van groen- en recreatieprojecten				
Beleidsdoel C: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid.	**6.601**	**-45%**	**8.455**	**2%**
01. Uitvoeren van de wettelijke taak van het houden van bouw- en woningtoezicht				
02. Uitvoeren van toezicht op het gebruik van gronden en bouwwerken				
03. Het begeleiden van diverse projecten op het gebied van kabels en leidingen				
04. Adviseren over initiatieven				
Beleidsdoel D: Het energiesysteem in Haarlemmermeer is in 2050 CO2-neutraal.	**2.563**	**-35%**	**3.989**	**27%**
01. Zorgen dat iedereen mee kan doen in de energietransitie				
02. Lokaal opwekken van duurzame energie				
03. Verduurzamen van de gebouwde omgeving				
04. Toekomstbestendig maken van de energie-infrastructuur				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:

Beleidsdoel B: Schiphol Area Development Company (SADC), Hoofdvaart BV, GEM A4 Zone West CV, GEM President CV, Beheer BV GEM A4 Zone West en President, GEM Polanenpark CV , GEM Polanenpark BV, Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV, Energiebedrijf Haarlemmermeer BV, Zonnepanelen Haarlemmermeer BV

Beleidsdoel C: Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)

Beleidsdoel D: NMCX Centrum voor duurzaamheid

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Nieuwbouw woningen in de Nieuwe Kom in Nieuw-Vennep

Ruimtelijke ontwikkelingen

Een aantrekkelijke, veilige, efficiënte, duurzame en goed functionerende ruimtelijke omgeving.
Haarlemmermeer bestaat uit 31 kernen waar momenteel ruim 165.000 mensen wonen. Het is een omvangrijk gebied van 20.632 hectare met een werelderfgoed monument in de vorm van de Geniedijk. Daarnaast zijn in de gemeente grote ondernemingen gevestigd en is er een omvangrijke infrastructuur: de nationale luchthaven, belangrijke verkeersaders, een drukke spoorlijn en het Noordzeekanaal.

Haarlemmermeer is in veel opzichten een prettige gemeente om in te wonen, werken, naar school te gaan en te recreëren. Dat willen we zo houden. Naast de noodzakelijke bouw van veel woningen, bijbehorende infrastructuur, voorzieningen en bedrijvenparken willen we het kenmerkende open en groene karakter van de polder behouden en blijven we hierin investeren, evenals in een groene, kleurrijke en goed onderhouden leefomgeving.

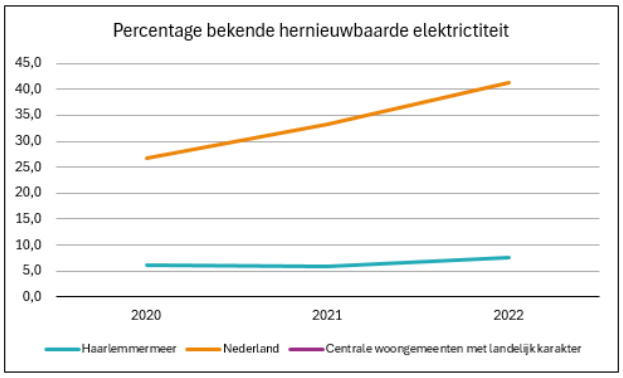
Dit alles vraagt op het gebied van ruimtelijke ordening om een zorgvuldige afweging en duidelijke sturing met het oog op het welzijn en de welvaart van de inwoners, ondernemers, werkenden, bezoekers en recreanten. We willen een prettige, veilige en duurzame woon-, werk- en recreatieve omgeving waarin ook oog is voor economische ontwikkeling. Hierbij zijn belangrijke rollen weggelegd voor het milieu, verkeer, externe veiligheid, landschap, historische waarden en beleidsregels van andere overheden die het algemeen ruimtelijk belang moeten waarborgen. Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet het wettelijk kader hiervoor. De beleidsbasis voor de ontwikkeling van de gemeente is de Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040.

Door zelf de uitvoering van ruimtelijke projecten ter hand te nemen geeft de gemeente actief invulling aan het realiseren van de ruimtelijke opgave waar de gemeente voor staat. Daarbij is Haarlemmermeer de afgelopen jaren verstedelijkt. De verwachting is dat door de grote woningbouwopgave zich dit de komende jaren zal voortzetten, met name in en bij de grote kernen Hoofddorp en Nieuw-Vennep en aan de werstzijde van de gemeente. Aan ons de opgave om die verstedelijking in goede banen te leiden om de leefbaarheid te garanderen en waar mogelijk te verbeteren. Onder andere door toevoegen van groen en water.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 40

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen 2020	2021	2022	2023	2024
Bekende hernieuwbare elektriciteit	%	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	6,2	6,0	7,5	n/b	n/b

Figuur 22

Verbonden partijen
Om onze maatschappelijke doelen en beleidsdoel(en) te bereiken werken we samen met Schiphol Area Development Company (gronduitgifte bedrijventerreinen), Hoofdvaart B.V., GEM A4 Zone West C.V., GEM President C.V. en GEM Polanenpark C.V. (ontwikkeling van bedrijventerreinen), Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV (Meermaker), Energiebedrijf Haarlemmermeer BV (Tegenstroom), Zonnepanelen Haarlemmermeer BV (Tegenstroom voor Ymere) en Stedin Holding NV (Stedin). Zie voor een nadere toelichting de paragraaf Verbonden Partijen.

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) controleert aanvragen van ondernemingen en de grote infrastructurele werken. Zie voor een verdere toelichting het programma Kwaliteit fysieke omgeving.

Relevant beleid
- Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0003036)
- Verdichtingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2022.0000047)
- Visie Polderlinten en beeldkwaliteitsplan voor de erven (2022.0000056)
- Klimaatadaptatiebeleid Haarlemmermeer (2022.0000040)
- Beeldkwaliteitsplan Ringvaart en Ringdijk Haarlemmermeer (2021.0000696)
- Verdichtingsplan Stationsgebied Hoofddorp Centrum (2021.0001986)
- Vestiging voorkeursrecht in het gebied 'Graan voor Visch Zuid' te Hoofddorp (2022.0000476)
- Vestiging voorkeursrecht in het gebied 'Stationskwartier' te Hoofddorp (2022.0000870)
- Investeringsstrategie Schaalsprong wonen (7736120)
- Stadscentrum Hoofddorp: nieuwe gemeentelijke huisvesting (2020.0000976)
- Datacenterbeleid gemeente Haarlemmermeer (2020.0002126)
- Model-omgevingsplan Haarlemmermeer (2020.0001356)
- Actualisatie Programma Energietransitie 2022-2026 (2022.0002591)
- Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid 1.0 (2021.0000778)
- Bestemmingsplan en mer PARK21 (7225811)
- Visie Stadscentrum Hoofddorp (8414059)
- Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer (2019.0037699)
- Beleidskader Zonneakkers Haarlemmermeer (2020.0000707)
- Beleidskader Lokaal Eigenaarschap in zon- en windprojecten (2021.0000755)
- Warmtevisie Haarlemmermeer 2030 (2021.0002134)
- Actualisatie Programma Energietransitie 2022-2026 (2022.0002591)
- Toekomstbestendige lokale organisatie van het Energieloket Haarlemmermeer (11063657)
- Herijking Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid 2024 (10908931)
- Aanpak Zon op dak 2024-2026 (11063554)
- Concept-spelregels en peiling Wind op Land Haarlemmermeer (10973893)
- Beleidskader microturbines (11571771)

Beleidsdoel A: De ruimtelijke omgeving is het resultaat van een zorgvuldige afweging om het welzijn van de inwoners, bedrijven, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Door het actief betrekken van inwoners en ondernemers bij ruimtelijke ontwikkelingen en het creëren van draagvlak bij direct belanghebbenden maken we ruimtelijke plannen die voorzien in een stabiel evenwicht tussen diverse ruimtelijke spanningsvelden. Werken en wonen, wonen en recreëren, winkelen en wonen, uitgaan en wonen, vermaakbehoeften van diverse leeftijdscategorieën, alles moet in samenhang worden gebracht waarbij het welzijn

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

voorop staat in de afweging van het algemeen belang. Wij staan hierbij een gebiedsgerichte aanpak voor, waarbij per gebied, samen met de in het gebied betrokkenen, integrale visies en plannen kunnen worden gemaakt. Ruimtelijke kwaliteit en een goed en gezond leefmilieu zijn daarbij onze uitgangspunten.

Activiteiten

01. Implementeren van de Omgevingswet
02. Versterken van ruimtelijke kwaliteit
03. Samen met Rijk en Metropoolregio Amsterdam werken aan een leefbare en duurzame regio
04. Ontwikkelen van woningbouwlocaties
05. Ontwikkelen van Spoorzone Hoofddorp
06. Ontwikkeling van stadscentrum Hoofddorp
07. Nieuw perspectief voor Rijsenhout

Toelichting

01. Implementeren van de Omgevingswet
Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. Hoewel er nog sprake is van overgangsrecht, is het werken met de Omgevingswet onderdeel van onze reguliere werkwijze. 2024 is daarom ook het laatste jaar dat de implementatie van de Omgevingswet aan bod komt in de jaarstukken. In de Programmabegroting 2025-2028 noemen we wel het uitvoeren van de Omgevingswet, waarover we gaan rapporteren. De Omgevingswet brengt een grote stelselwijziging in het omgevingsrecht en een nieuwe manier van werken in de ontwikkeling en het beheer van de fysieke leefomgeving. De reikwijdte van de wet strekt zich uit van strategische visie, gebiedsontwikkeling en beheer tot vergunningverlening, handhaving en toezicht en de bijbehorende (digitale) informatievoorziening en dienstverlening.

In 2024 hebben we gewerkt aan de volgende activiteiten:
- ambtelijk is verder gewerkt aan de basisregelset voor het Haarlemmermeerse model-omgevingsplan (2020.0001356);
- de aanwijzing van vergunningvrije bouwwerken op en bij woningen is opgenomen in het omgevingsplan (11457068);
- de pilot om te ervaren hoe het proces voor de standaard vergunningsverleningsprocedure van acht weken het beste ingericht kan worden, is omgezet in een definitieve werkwijze. Multidisciplinaire teams beoordelen aan zogenoemde intake- en omgevingstafels op efficiënte wijze initiatieven van inwoners en ondernemers. Na deze voorbesprekingen kan een definitieve vergunningaanvraag worden ingediend;
- een eerste wijziging omgevingsvisie (ontwerp) is in gang gezet en wordt naar verwachting in 2025 definitief. In deze wijziging is de onderbouwing van de financiële bijdrage ruimtelijke ontwikkelingen opgenomen, zoals deze ook staat in het Kader Strategisch Grondbeleid (10158654).

02. Versterken van ruimtelijke kwaliteit
Belangrijk onderdeel van de Omgevingswet is de zorgplicht voor de ruimtelijke kwaliteit in onze gemeente. Onder ruimtelijke kwaliteit valt onder andere aandacht voor het uiterlijk van bouwwerken, de inrichting van gebieden en aandacht voor erfgoed en monumenten. Hierop adviseert de Commissie Omgevingskwaliteit. Voor de advisering op ruimtelijke kwaliteit zijn duidelijke kaders nodig. We hebben gewerkt aan de Nota Omgevingskwaliteit. Dit is een paraplunota waar alles bij elkaar komt van bestaand tot toekomstig beleid. Dit doen we om regie te kunnen voeren op de samenhang en vanuit de integraliteit de stap naar beoordelingsregels voor het Omgevingsplan te kunnen maken. Hiermee zijn wij beter in staat om nieuwe bouwinitiatieven vanuit een integraal kader te inspireren, te adviseren en te toetsen. Het benutten en behouden van de dragers van gemeente Haarlemmermeer: het verkavelingspatroon, de polderdijken, het agrarische karakter en de historische landschappen zijn daarbij leidend. Erfgoed is een belangrijk onderdeel van ruimtelijke kwaliteit. Door de geschiedenis zichtbaar en beleefbaar te maken, voegen we waarde toe aan de leefomgeving. Daarom hebben wij ons ingezet voor het behoud en de instandhouding van ons erfgoed, zowel door een succesvolle herziening van de subsidieverordening als door een actieve betrokkenheid bij ruimtelijke ontwikkelingsopgaves, waaronder herbestemmingen (zie hiervoor programma Maatschappelijke ontwikkeling, beleidsdoel D).

03. Samen met Rijk en Metropoolregio Amsterdam werken aan een leefbare duurzame regio
De Metropoolregio Amsterdam (MRA) kent een enorme woningbouwopgave en grote ruimtelijk vraagstukken, zoals de transities op het gebied van mobiliteit, klimaat, water en energie. De urgente woningbouwopgave kan niet los worden gezien van deze ruimtelijke vraagstukken. We bouwen niet alleen woningen, maar complete en duurzame steden en samenlevingen. Het verstedelijkingsconcept MRA wordt beschouwd als ontwikkelperspectief in de Nationale Omgevingsvisie Extra (NOVEX) aanpak. Op basis van de NOVEX-systematiek is gewerkt aan een Uitvoeringsagenda MRA.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voor het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL)/ Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) van november 2024 is een voorvertoning gemaakt van de NOVEX MRA Uitvoeringsagenda. Richting BOL en BO MIRT 2025 wordt er een uitgebreide NOVEX MRA Uitvoeringsagenda opgesteld. De NOVEX MRA is een meerjarig programma, waar ieder jaar nieuwe informatie en afspraken aan worden toegevoegd.

04. Ontwikkelen van woningbouwlocaties
De druk op de woningmarkt in onze regio blijft onverminderd hoog en vanuit deze opgave zijn wij in 2017 gestart met de versnelling van de woningbouw voor de gebiedsontwikkeling van diverse locaties in Haarlemmermeer West (Lisserbroek, Nieuw-Vennep West, Cruquius Wickevoort en Post van Krayenhoff), Hoofddorp Noord en het Pionier-Bolsterrein in Nieuw-Vennep. Op 30 mei 2023 hebben wij de eerste actualisatie van de Investeringsstrategie Schaalsprong wonen (7736120) vastgesteld en besproken met de raad. Daarin zijn focus- en potentiegebieden voor woningbouwontwikkeling onderscheiden. Van potentiegebieden moet de (financiële) haalbaarheid nog blijken. In 2023 is ook Spoorzone opgenomen in de Investeringsstrategie: de eerste fase als focusgebied, de tweede fase als potentiegebied. In 2024 is gestart met de actualisatie van de investeringsstrategie, welke in 2025 wordt afgerond en aan de raad wordt aangeboden. De MRA Woondeal is op 15 maart 2023 ondertekend. Daarin zijn afspraken over de woningproductie vastgelegd.

In de Bouwmonitor die tweemaal per jaar aan de gemeenteraad wordt aangeboden, wordt de voortgang van de woningproductie in beeld gebracht. Op 15 oktober 2024 is de Bestuurlijke voortgangsrapportage Wonen gecombineerd met de Bouwmonitor (XS-24092008.543) aangeboden aan de raad.

Eind 2022 is een BO MIRT subsidie toegekend voor bereikbaarheidsmaatregelen ten behoeve van hoofdzakelijk Spoorzone/Stadscentrum Hoofddorp en Lisserbroek van € 100 miljoen onder voorwaarden van 50% cofinanciering. Deze subsidie is in 2024 definitief geworden. Ook is definitief een bedrag van € 13,5 miljoen toegekend voor mobiliteitsmaatregelen in Hoofddorp Stadscentrum, en hebben wij een toekenning van gebiedsbudget van € 21,9 miljoen ontvangen voor Spoorzone Hoofddorp. Met deze focus van het Rijk op Hoofddorp Centrum en Spoorzone heeft het Rijk aangegeven woningbouw op deze locatie prioriteit te geven.

Daarnaast heeft het Rijk hulp aangeboden in het verkennen van de mogelijkheden voor woningbouw in Haarlemmermeer West. In een proces met het Rijk, provincie, VRA, marktpartijen en de gemeente is sinds begin 2023 onderzocht wat de inhoudelijke en financiële onduidelijkheden voor de totale gebiedsontwikkeling in Haarlemmermeer West zijn en is gezocht naar werkbare oplossingen. In december 2024 zijn de definitieve resultaten van dit proces bereikt in de vorm van een doorbraakaanpak op de Woontop 2024 voor versnelde realisatie van 6.500 woningen in Lisserbroek en Nieuw-Vennep West. Ook wordt doorgewerkt aan de transformaties Cruquius Post van Krayenhoff en het Werfkwartier (Dura). Voor Nieuw-Vennep West en de transformaties Cruquius, dient nog onderzocht te worden op welke wijze de dekking van de kosten voor de maatschappelijke voorzieningen en de cofinanciering van het HOV Nieuw-Vennep West – Hoofddorp Zuid plaats kan vinden. Planontwikkeling voor woningbouw in Cruquius-Zwaanshoek is nog niet aan de orde en vergt allereerst financiële middelen voor de benodigde mobiliteitsmaatregelen. Deze woningbouw wordt juridisch-planologisch niet onmogelijk gemaakt.

De gebiedsontwikkeling van de versnellings- en transformatielocaties bevindt zich nu in verschillende fases:

- Voor de versnellingslocaties van Lisserbroek Binnenturfspoor en Lisserbroek-Noord zijn er grote vorderingen gemaakt. In december 2024 zijn diverse planproducten vastgesteld door de gemeenteraad. In de voorbereiding is in co-creatie met dorp, marktpartijen en de gemeente gesproken over de gebiedsenveloppe en essentiekaarten. Na het beëindigen van deze driehoekssamenwerking heeft de gemeente samen met de samenwerkende marktpartijen in het voorjaar 2024 een brede dorpsconsultatie gehouden over de planproducten. Begin 2025 wordt het Gebiedsgericht programma en plan MER ter inzage gelegd. Ook zijn de anterieure overeenkomsten met samenwerkende marktpartijen in voorbereiding voor bijna 2.500 woningen en wordt gewerkt aan de wijziging van het omgevingsplan voor de ontwikkeling van de eerste 2.900 (van 3.600) woningen.
- Voor Nieuw-Vennep West is het co-creatieproces weer gestart. Dit wordt in het eerste kwartaal van 2025 vervolgd.
- Hoofddorp Noord: In juli 2024 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan voor het deelplan 'Het Nieuwe Noord' van ontwikkelaar Evast vastgesteld. Er zijn drie beroepsschriften ingediend, waarop naar verwachting in de tweede helft van 2025 door de Raad van State

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

wordt beslist. Verzoeken om voorlopige voorziening (schorsing werking bestemmingsplan) zijn inmiddels afgewezen, zodat de werkzaamheden van bouwrijpmaken in het voorjaar van 2025 starten.
- Over Cruquius-Zwaanshoek is met het Rijk, provincie en vervoerregio bestuurlijk afgesproken in 2027 te evalueren en na te gaan of er mobiliteitsmiddelen beschikbaar zijn opdat de planontwikkeling ter hand genomen kan worden. Voor de transformaties in Cruquius (Post van Krayenhoff en Werfkwartier) zijn (ambtelijk) een programma van eisen opgesteld en een gebiedsgericht programma opgesteld. Voor het eerste deelgebied van Post van Krayenhoff is een intentieovereenkomst afgesloten. De initiatiefnemer stelt op basis hiervan voor deelgebied 5 (het gronddepot) een stedenbouwkundig plan op hoofdlijnen op. Bij akkoord over dit plan zal een anterieure overeenkomst worden opgesteld. Hierna volgt de planontwikkeling voor de andere delen van de transformaties.
- Voor het Pionier-Bolsterrein is in 2021 een Woningbouwimpuls (WBI)-subsidie toegekend door het Rijk. Het Westerdreefkwartier met 136 woningen is inmiddels opgeleverd. De anterieure overeenkomst met Bolskwartier BV is in december getekend waarmee de bouw van 875 woningen contractueel mogelijk is gemaakt. De eerste omgevingsvergunning is aangevraagd voor 110 woningen en een zorgcentrum op het Bolsterrein. Voor dit project is een Startbouwimpuls subsidie toegekend. Een tweede vergunningsaanvraag volgt voor het jaareinde. Voor de Van Groningenkavel op het Pioniersterrein wordt een plan uitgewerkt ten behoeve van een tender in 2026. Met de ontwikkelaars in De Pionier wordt gesproken over integrale planvorming voor de verschillende blokken. In 2024 zijn plannen gemaakt voor de openbare ruimte en aanleg infrastructuur die de komende jaren gefaseerd in uitvoering komen.

05. Ontwikkelen van Spoorzone Hoofddorp
In de deelgebieden Stationskwartier en Graan voor Visch Zuid in Spoorzone Hoofddorp (hierna: Spoorzone) is de bouw van 6.500 - 10.000 woningen voorzien en is ruimte voor 11.000 arbeidsplaatsen, mede mogelijk gemaakt door de komst van de Noord/Zuidlijn. De stationsomgeving van Hoofddorp biedt unieke kansen om het te ontwikkelen tot een gemengd gebied met een mix van wonen, werken, leren, verblijven en recreëren. Daardoor ontstaat een aantrekkelijk stedelijk gebied. Station Hoofddorp zal zich met de komst van de metro ontwikkelen tot een multimodaal knooppunt waar dagelijks 40.000-50.000 reizigers in-, uit- of overstappen op metro, bus en trein. Dit jaar is de verkenning ten aanzien van verschillende varianten voor de multimodale knoop Hoofddorp afgerond.

In het voorjaar zijn alle reacties uit de participatiebijeenkomsten verwerkt en in september is het Ontwikkelkader door de gemeenteraad vastgesteld (11389829). Het Ontwikkelkader vormt de basis voor de ontwikkeling van de Spoorzone. Daarnaast biedt dit kader ook handvatten voor samenwerkingsafspraken met andere overheden en marktpartijen. In 2025 wordt gestart met de stedenbouwkundige plannen voor Graan voor Visch Zuid en Stationskwartier, beiden in samenwerking met een stedenbouwkundig bureau.

06. Ontwikkelen van Stadscentrum Hoofddorp
Met het programma Stadscentrum Hoofddorp willen we van het gebied tussen de Hoofdvaart en het station een aantrekkelijk een levendig stedelijk gebied maken waar werken, wonen, groen en voorzieningen met elkaar vermengen.

Hierbij focussen wij ons op de volgende subdoelen: aantrekkelijker, levendig, sociale structuur, groen en bereikbaarheid. Om deze doelen te bereiken, brengen wij de komende jaren samenhang aan in alle ontwikkelingen:
- Ruimtelijke maatregelen (integrale parkeeropgave, (ondergrondse) infrastructuur, energievoorziening);
- Hyde Park (woningbouw door diverse ontwikkelaars);
- Stadspark (woningen op Emmaschoollocatie);
- Raadhuisplein en omgeving (Raadhuisplein en ondergrondse infrastructuur inclusief WKO (Warmte Koude opslag), gemeentehuis, fietsparkeren voorzetgebouw, SEM, parkeren Centrumzicht en Parkzicht, diverse initiatieven;
- Binnenweg en omgeving;
- Winkelgebied (woningbouw TROM, Concourslaan, Wereldhave);
- Interim beheer (fysieke aanpassingen om ontwikkelingen mogelijk te maken en maatregelen om het centrum leefbaar en veilig te houden).

Eind 2023 is de Visie Stadscentrum Hoofddorp 2040 'Van dorpshart naar stadscentrum' vastgesteld (8414059). We hebben deze visie gebruikt voor het beoordelen van nieuwe ontwikkelingen en initiatieven. Daarnaast spelen er nog verschillende kleine initiatieven in verschillende stadia van planvorming en betrokkenheid.

07. Nieuw perspectief voor Rijsenhout
In de Uitvoeringsagenda NOVEX Schipholregio

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

(december 2023) hebben Rijk, provincie en gemeente de ambitie opgenomen om in Rijsenhout 400 woningen te realiseren en de leefbaarheid te vergroten. Door het schrappen van de reservering voor de Tweede Kaagbaan en de bereidheid van het Rijk om woningen te laten realiseren in LIB-4 gebied, is er nieuw perspectief voor Rijsenhout ontstaan.

Naar aanleiding hiervan stelt de gemeente een gebiedsperspectief op. Dit is een uitwerking van het Ruimtelijke Kader Rijsenhout (vastgesteld in 2011) en de Ruimtelijk Economisch Visie Rijsenhout (vastgesteld in 2018).
Met de bouw van de woningen verbetert het draagvlak voor voorzieningen, worden kassen opgeruimd, verbeteren we de doorstroom op de woningmarkt en vergroten wij de groen- en waterstructuur. Dit project is deels gelegen op de groene en recreatieve verbinding tussen Westeinderplas en PARK21.
De nieuwe woningen worden gebouwd volgens de principes van geluidadaptief bouwen. Een deel van de woningen zal een zogenaamd living lab zijn. In het living lab wordt nader onderzoek gedaan naar de effecten van het geluidadaptief bouwen op de gezondheid van de bewoners. Met grondeigenaar en ontwikkelaar Timpaan is in het najaar van 2024 een intentieovereenkomst aangegaan en wordt onderzocht of het living lab hier gerealiseerd kan worden.

Beleidsdoel B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

De gemeente Haarlemmermeer staat voor grote ruimtelijke opgaven. In de Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 en de verdichtingsvisie wordt onder meer uitgegaan van binnenstedelijke woningbouwopgaven in Hoofddorp, Nieuw-Vennep en Badhoevedorp. Ook de opgaven die samenhangen met de 'Versnelling Woningbouw' in Lisserbroek, Cruquius, Nieuw-Vennep West en Hoofddorp Noord zijn groot. Tenslotte is er de transformatieopgave van kantoren- en bedrijventerreinen in Beukenhorst-West (Hyde Park), Hoofddorp-Noord en Pionier-Bolsterrein in Nieuw-Vennep. Daarnaast zijn er andere grote projecten zoals de ontwikkeling van bedrijvenparken aan de oostzijde van Haarlemmermeer en de ontwikkeling van PARK21.

Activiteiten

01. Realiseren van woningbouwprojecten
02. Realiseren van kantoren- en bedrijventerreinen
03. Realiseren van groen- en recreatieprojecten

Toelichting

01. Realiseren van woningbouwprojecten
Eén van onze grootste uitdagingen voor de komende jaren is het realiseren van een meer divers woningbestand en het bouwen van betaalbare woningen. Tot 2040 willen we minimaal 20.000 woningen bouwen, waarvan meer dan 3.000 in de periode 2022-2026. We geven daarbij prioriteit aan het bouwen van betaalbare en sociale huur- en koopwoningen voor starters en jonge gezinnen, zodat de doorstroming bevorderd wordt. Bij de bouwplannen kiezen we voor behoud van het landelijke karakter in de kleine dorpen, voor verdichting in Nieuw-Vennep en verstedelijking in Hoofddorp.

Momenteel realiseren we in totaal ongeveer 100 (deel)projecten, waarvan de meeste in Hoofddorp, zoals Lincolnpark, Victoriapark , Hoofddorp Noord en Hyde Park. In Nieuw-Vennep realiseren we woningen op het Pionier-Bols terrein en in de Nieuw Kom. In Cruquius is Wickevoort in aanbouw. In de overige delen van de gemeente zijn er meerdere kleinschalige projecten. Wij pakken de komende jaren door met de woningbouwopgave, waarbij we afstemmen op beschikbare financiële middelen en capaciteit. Waar nodig zullen wij temporiseren. We maken plannen voor toekomstige projecten waaronder nu ook Rijsenhout. En er wordt gestart met woningbouw in onder meer Lisserbroek, Badhoevedorp, Spoorzone Hoofddorp, Hoofddorp Stadscentrum. In de Investeringsstrategie Schaalsprong Wonen hebben we dit onze focus genoemd. Daarnaast zijn er potentiegebieden benoemd zoals Post van Krayenhoff en Nieuw-Vennep West.

We blijven monitoren of, op welke wijze en in welke mate externe factoren zoals bouwkostenstijgingen en ontwikkelingen in de wetgeving, onze woningbouwontwikkelingen raken. Ook blijven we actief in het nastreven van subsidies en andere kansen voor de woningbouw.

02. Realiseren van kantoren- en bedrijventerreinen
In oktober 2023 is de nieuwe Koers Werklocatiemarkt (7963359) vastgesteld door de raad. Hiermee werd het eerste deel van de Integrale Beschouwing van de Werklocatiemarkt afgerond. Het vormt een onderdeel van de bredere economische koers 'Economische koers Haarlemmermeer 2024, van grijs groeien naar

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

groen ontwikkelen' (10973869), zoals vastgesteld in september 2024. De Economische Koers kent drie pijlers: diversificatie, selectiviteit en kwaliteit.

Met diversificatie zet de gemeente in op het aantrekken van bedrijven die uit andere sectoren komen dan de luchtvaart of logistiek, zoals de sectoren Life Sciences & Health/Pharma en ICT/ datagedreven economie/robotisering. Selectiviteit heeft te maken met de toenemende schaarse ruimte, waardoor goede keuzes moeten worden gemaakt bij de ontwikkeling en gronduitgifte, alsmede het soort bedrijven dat de gemeente wil aantrekken. We zullen daarbij sturen op de kwaliteit van de groei, zoals de maatschappelijke waarde en de kwaliteit van de banen van een bedrijf biedt. Thema's als duurzaamheid, circulariteit en vergroening, innovatie, aantrekkelijk werkgeverschap en sociaal maatschappelijke verbondenheid spelen hierbij een belangrijke rol. Met het inzetten op kwaliteit boven kwantiteit slaat de gemeente duidelijk een nieuwe weg in. Middels een uitvoeringsprogramma zal de nieuwe Economische Koers worden geïmplementeerd. Het te ontwikkelen monitoringinstrument van de koers wordt de nieuwe meetlat waarlangs alle economische beleidskeuzes worden getoetst. Binnen deze koers vormt het toekomstbestendig ontwikkelen van nieuwe werklocaties en het herstructureren, transformeren en verduurzamen van bestaande locaties een zwaartepunt, want onze gemeente kent maar liefst ruim zeventig werklocaties.

In 2024 is hier verder uitwerking aan gegeven: de algemene ruimtelijke economische uitwerking van onze werklocaties werd in december 2024 afgerond middels een eindrapportage en deze zal worden aangeboden aan de raad begin 2025. De inhoud van het rapport is (onder andere door middel van dialoogsessies) afgestemd met grote ontwikkelaars en kleinere mkb-partijen. We zetten in op kwaliteit, selectiviteit en diversificatie om de kwaliteit en toekomstbestendigheid van onze werklocaties (bestaande en te ontwikkelen) te verbeteren.

Parallel aan beleidsvorming hebben we in de afgelopen periode reeds aan grote gebiedsontwikkelingsprojecten binnen onze gemeente meegewerkt. In deze projecten nemen we deel om onze Economische Koers in de praktijk te brengen. Voorbeelden van werklocatieprojecten waaraan is en wordt gewerkt zijn: Schiphol Trade Park, Badhoevedorp Zuid, Beukenhorst Oost Oost en De President. Daarnaast hebben we in regionaal verband ook aan strategievorming gewerkt.

03. Realiseren van groen- en recreatieprojecten
In 2024 is gewerkt aan de ruimtelijke en inhoudelijke planvorming voor PARK21: het bestemmingsplan voor het omvangrijke projectgebied is voltooid en vastgesteld. Er zijn enkele zienswijzen ingediend die in 2025 door de Raad van State worden behandeld. Voor de deelgebieden Groot Vennep en Park-Evenemententerrein, waar de gronden in eigendom van de gemeente zijn, zijn de definitieve ontwerpen opgesteld. Zie hierover ook de jaarlijkse Voortgangsrapportage PARK21 (X. 2023.07794).Voor het Geniepark oost bij Aalsmeerderbrug is gewerkt aan de ruimtelijke inpassing in samenhang met de aangrenzende ontwikkeling van een nieuw TenneT trafostation. In het parkgebied Veldpost aan de zuidrand van Badhoevedorp is een eerste, westelijk gelegen deel van deze recreatief-ecologische zone aangelegd. Voorts is een landschappelijk inpassingsvoorstel opgesteld voor de woningbouwontwikkelingsgebieden in Haarlemmermeer-West, waarin het geplande bovenplans groen en de natuur- en recreatieve verbindingen zijn opgenomen, waaronder het Groene Kwadrant in Lisserbroek. In 2025 wordt het overleg met de betrokken marktpartijen hierover voortgezet. In regionaal verband is onder meer gewerkt aan een visie en projectenlijst voor de versterking van de groenblauwe 'Westeinderscheg'. Zie verder ook programma Maatschappelijke ontwikkelingen, beleidsdoel E.

Beleidsdoel C: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Op grond van bindende bestemmingsplannen kunnen we omgevingsvergunningen afgeven voor de onderdelen bouw en gebruik. Hierdoor kunnen we daadwerkelijk komen tot realisatie van de in ruimtelijke plannen opgenomen inrichting.

Daarnaast bieden de bestemmingsplannen ook de basis om ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan en handhavend op te treden.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 41

Programma / Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen 2020	2021	2022	2023	2024
Percentage aanvragen omgevingsvergunningen die binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld	%	Lokaal	Gemeente	97	97	97	97	100[1]

1 *Sinds de invoering van de Omgevingswet in januari 2024 gaan we nooit zonder overleg/toestemming van de aanvrager over de termijn heen. We kunnen eenzijdig verdagen zonder toestemming, maar daarna moet het verlengen altijd gebeuren met toestemming van de aanvrager. Daarmee ronden we altijd (100%) van de aanvragen binnen de afgesproken termijn. Wij brengen in beeld of we deze indicator bij een volgend P&C product kunnen vervangen door het percentage weigeringen.*

Activiteiten

01. Uitvoeren van de wettelijke taak van het houden van bouw- en woningtoezicht
02. Uitvoeren van toezicht op het gebruik van gronden en bouwwerken
03. Het begeleiden van diverse projecten op het gebied van kabels en leidingen
04. Adviseren over initiatieven

Toelichting

01. Uitvoeren van de wettelijke taak van het houden van bouw- en woningtoezicht
Een groot deel van de taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) is (grotendeels verplicht) ondergebracht bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG). Bouwcontroles hebben op basis van het prioriteitenbeleid een lage prioriteit en worden alleen uitgevoerd als er aanleiding toe is na een verzoek om handhaving.

02. Uitvoeren van toezicht op het gebruik van gronden en bouwwerken
Op basis van klachten en milieucontroles hebben we onderzoek gedaan en voerden we zo nodig handhavingsprocedures met betrekking tot het gebruik van gronden en bouwwerken die in strijd zijn met het bepaalde in de bestemmingsplannen.

03. Het begeleiden van diverse projecten op het gebied van kabels en leidingen
Wij hebben diverse projecten op het gebied van kabels en leidingen in onze gemeente begeleid. Dit zijn doorlopende werkzaamheden. Het betreft bijvoorbeeld het leggen van kabeltracés voor de aanleg van een nieuw transformatorstation van TenneT aan de Incheonweg op Schiphol Logistics Park, de bouwactiviteiten in Hoofddorp Centrum en diverse nieuwbouwprojecten Hoofddorp (Hyde Park, Lincolnpark), Vijfhuizen, Badhoevedorp en Nieuw-Vennep. Ook de grote vraag naar uitbreiding van de elektriciteitstracés leidt tot veel afstemming. De komende jaren zijn hoge investeringen nodig omdat veel onderdelen van de openbare ruimte aan vervanging toe zijn. Dit bundelen wij waar mogelijk in een gebiedsgerichte aanpak. Hieraan voorafgaand worden ook water-, gas en elektraleidingen waar nodig vervangen. Wij hebben deze werkzaamheden op elkaar afgestemd. Daarnaast zijn de werkzaamheden voor de grootschalige uitrol van glasvezel in Nieuw-Vennep, Rijsenhout, Lisserbroek, Oude Meer en op bedrijventerreinen afgerond.

04. Adviseren over initiatieven
Wij staan open voor (bouw)initiatieven uit de samenleving. Deze initiatieven bekijken we integraal en we beoordelen ze vanuit een 'ja-het-kan-houding'. Hiervoor werken we met een loket en een Intaketafel, Beleidstoets en Werkgroep Ruimtelijke Advisering (WRA) die ons voorziet van advies op basis van ruimtelijke kwaliteit en (juridische) haalbaarheid. In 2024 zijn 192 nieuwe initiatieven binnengekomen, dat zijn er 40 meer dan vorig jaar. Naast de initiatieven die na een kansrijk advies direct een aanvraag Omgevingsvergunning konden indienen, zijn er zeveninitiatieven doorgezet naar de Omgevingstafel. In het kader van de Omgevingswet is het proces van beoordelen van initiatieven aan een Intaketafel en een Omgevingstafel onderzocht door middel van pilots en wordt de komende jaren zo mogelijk geïmplementeerd. Doel blijft om initiatiefnemers te helpen om hun bouwinitiatieven te realiseren binnen de ruimtelijke randvoorwaarden en kwaliteit om de leefbaarheid te verbeteren.

Beleidsdoel D: Het energiesysteem in Haarlemmermeer is in 2050 CO_2-neutraal.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

In Haarlemmermeer werken we aan een CO_2 neutraal energiesysteem in 2050. In 2024 lag de nadruk op de negen focusprojecten, zoals vastgesteld in de actualisatie van het Programma Energietransitie voor 2022-2026 (2022.0002591). Bij brief van 24 juni 2024 (XS-24050708.267) is de raad geïnformeerd over de voortgang hiervan.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Activiteiten
01. Zorgen dat iedereen mee kan doen in de energietransitie
02. Lokaal opwekken van duurzame energie
03. Verduurzamen van de gebouwde omgeving
04. Toekomstbestendig maken van de energie-infrastructuur

Toelichting
1. Zorgen dat iedereen mee kan doen in de energietransitie
Om ervoor te zorgen dat de energietransitie succesvol is, is de sociale component van cruciaal belang. Dit begint met goede informatievoorziening, laagdrempelige ondersteuning en toegang tot bestaande financieringsmogelijkheden. We hebben ons in 2024 niet alleen gericht op mensen met een laag inkomen, maar ook op andere kwetsbare groepen. In 2024 hebben we deze kwetsbare groepen ondersteund met diverse duurzame maatregelen (XS-24120511.740). Daarin hebben we samengewerkt met lokale partners, zoals de Energiebank Haarlemmermeer, om energiearmoede te bestrijden. Daarnaast hebben we de rollen verkend die bedrijven in de energietransitie hebben en hebben we het ontzorgend aanbod via het Energieloket Haarlemmermeer doorontwikkeld (toekomstbestendige lokale organisatie van het Energieloket Haarlemmermeer, 11063657). Door middel van het mobiele energieloket was in 2024 advies over het verduurzamen van woningen toegankelijk in elke kern en wijk.

2. Lokaal opwekken van duurzame energie
In 2021 is de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid 1.0 (RES), inclusief een amendement om het windzoekgebied ook concreet vast te stellen, door de gemeenteraad vastgesteld. De kaders, uitgangspunten en de ambitie van de RES 1.0 voor Noord-Holland Zuid blijven staan. In Haarlemmermeer ligt de nadruk op uitvoering binnen de bestaande zoekgebieden van de RES 1.0. Er zijn daarom geen wijzigingen opgenomen in de Herijking RES 2024 (10908931). Over de initiatieven voor zonneakkers in het zonnecarré wordt de raad halfjaarlijks geïnformeerd. We stimuleren zonnepanelen op daken (en boven parkeerterreinen) en hiertoe is een plan van aanpak zon op dak 2024-2026 vastgesteld (11063554). Over de mogelijkheid van een nieuw windpark zijn in 2024 concept-spelregels vastgesteld en is een peiling gehouden (10973893). Ook is het beleidskader microturbines vastgesteld (11571771). De verkenning van geothermie in de Greenport is voortgezet.

3. Verduurzamen van de gebouwde omgeving
In de Warmtevisie Haarlemmermeer 2030 (2021.0002134) is de aanpak voor warmtetransitie beschreven. Daar geven we uitvoering aan door het verder ontwikkelen van de wijkaanpak, waarbij we werken aan onderzoeken, participatie en het vormen van een uniform proces waarin de relatie wordt gelegd met andere opgaven en ingrepen in de openbare ruimte. In onze brief aan de raad van 16 april 2024 over Voortgang warmtetransitie gebouwde omgeving Haarlemmermeer (XS-24041110.201) hebben wij de voortgang van de warmtetransitie toegelicht. Ook hebben we in 2024 voorbereidingen getroffen voor het schrijven van het warmteprogramma in 2025 als herijking op de Warmtevisie Haarlemmermeer 2030.

De Subsidieregeling lokale aanpak isolatie is vastgesteld en deze wordt in de periode van 1 maart 2025 tot en met 31 augustus 2026 uitgevoerd (11633000).

Naast woningen wordt ook de verduurzaming van bedrijven aangepakt. Gratis advies en stimulering van maatregelen waren in 2024 beschikbaar via het Energieloket voor Bedrijven.

Wij hebben de invulling van de voorbeeldrol van de gemeente onderzocht en uitgewerkt (XS-24041507.206). Als gemeente willen wij ook het goede voorbeeld geven door het verduurzamen van ons eigen vastgoed en bedrijfsvoering. In 2024 is onderzocht of we kunnen worden gecertificeerd op niveau 4 van de CO_2-prestatieladder.

4. Regie op energie-infrastructuur
In 2024 werkten we via drie pijlers aan een toekomstbestendige energieinfrastructuur:
- Versnellen uitbreiding energieinfrastructuur
  Dit jaar startte de procedure voor het hoogspanningsstation A9-Zuid. Dit station is een belangrijk onderdeel voor het oplossen van de netcongestie van TenneT. Het station met bijbehorende hoogspanningsmasten heeft een grote ruimtelijke impact. Met partners in de regio en de provincie als bevoegd gezag werken we toe naar de beste plek voor dit station. Met het ondertekenen van een overeenkomst tussen Liander en gemeente is een belangrijke start gemaakt met de buurtgerichte aanpak voor het bijplaatsen van middenspanningsruimtes, ook wel trafohuisjes genoemd. Deze uitbreiding is hard nodig omdat we steeds meer elektriciteit opwekken en verbruiken.
- Programmeren van het energiesysteem
  Op lokaal niveau stemmen we lange termijn ontwikkelingen via het Energiesysteem Actieplan af met Liander. Op regionaal niveau

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

hebben we met de taskforce energieinfrastructuur samengewerkt aan de concept energievisie en het concept provinciale meerjarenprogramma infrastructuur energie en klimaat (pMIEK). Beiden worden in 2025 vastgesteld. Tot slot wordt er voor het toekomstige energiesysteem een verkenning gedaan voor de aanlanding wind op zee (VAWOZ). In 2024 is een traject gestart om tot een regioadvies te komen. Dat wordt in 2025 ingebracht bij het Rijk;

- Slimme energiesystemen
  Via deze pijler ondersteunen we energiecollectieven/hubs, slimme oplossingen en ondernemers die met netcongestie kampen. De mogelijkheden daarvan hangen mede af van de uitkomsten van het netcongestieonderzoek van TenneT. Via de taskforce energie-infrastructuur bieden we voor deze doelgroep fixers aan.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 42

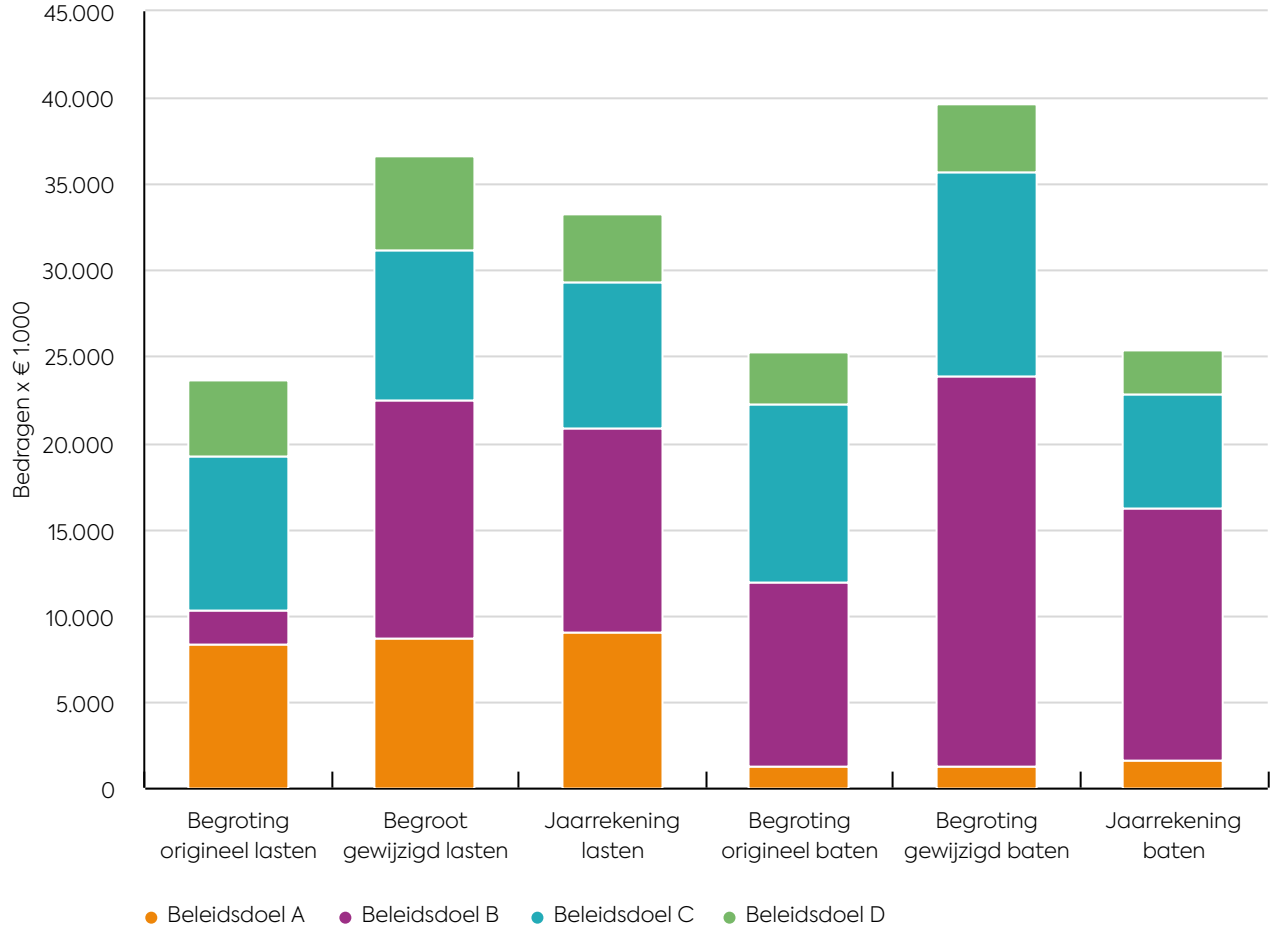
Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Ruimtelijke ontwikkelingen		**2024**	**2024**	**2024**	
Een aantrekkelijke, veilige, efficiënte, duurzame en goed functionerende ruimtelijke omgeving.	Baten	25.325	39.716	25.420	-14.296
	Lasten	23.620	36.611	33.343	3.268
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**1.705**	**3.106**	**-7.923**	**-11.029**
Reservemutaties	Onttrekking	5.637	8.913	10.681	1.768
	Storting	11.501	18.045	15.235	2.810
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-4.160**	**-6.027**	**-12.477**	**-6.450**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: De ruimtelijke omgeving is het resultaat van een zorgvuldige afweging om het welzijn van de inwoners, bedrijven, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.	Baten	1.220	1.273	1.585	312
	Lasten	8.364	8.737	8.996	-260
	Saldo	**-7.144**	**-7.464**	**-7.411**	**52**
Beleidsdoel B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.	Baten	10.701	22.578	14.671	-7.907
	Lasten	1.905	13.794	11.902	1.892
	Saldo	**8.796**	**8.784**	**2.768**	**-6.015**
Beleidsdoel C: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid.	Baten	10.403	11.905	6.601	-5.303
	Lasten	8.972	8.637	8.455	182
	Saldo	**1.431**	**3.268**	**-1.854**	**-5.122**
Beleidsdoel D: Het energiesysteem in Haarlemmermeer is in 2050 CO2-neutraal.	Baten	3.001	3.961	2.563	-1.398
	Lasten	4.379	5.443	3.989	1.454
	Saldo	**-1.378**	**-1.482**	**-1.426**	**56**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma Ruimtelijke ontwikkelingen

Figuur 23

Toelichting gewijzigde begroting 2024 - jaarrekening 2024

Beleidsdoel A

Tabel 43

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Projecten KSW en anterieure overeenkomsten	416
Overig	-104
Totaal Baten	**312**

Lasten

1. Projecten KSW en anterieure overeenkomsten	-416
Overig	156
Totaal Lasten	**-260**

Baten

1. Jaarlijks worden de niet afgesloten projecten van kleinschalige woningbouw (KSW) en anterieure overeenkomsten overgeboekt naar de balans. Deze mutatie verloopt zowel over de baten- als de lastenzijde en is per saldo neutraal (zie lasten).

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

1. Zie voor een toelichting op de hogere lasten projecten kleinschalige woningbouw en anterieure overeenkomsten de toelichting opgenomen bij de baten.

Beleidsdoel B

Tabel 44

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Grondexploitaties	-7.900
Overig	-7
Totaal Baten	**-7.907**

Lasten

1. Grondexploitaties	1.890
Overig	2
Totaal Lasten	**1.892**

Baten

1. De lagere baten ten opzichte van de begroting (standlijn tMPG 1 juli 2024) worden veroorzaakt door € 4,9 miljoen lagere omzet bij de grondexploitaties. Daarnaast is er zo'n € 1,8 miljoen meer aan voorzieningen vrijgevallen. Tevens is er € 4,8 miljoen minder RIH bijdrage ten behoeve van de anterieure overeenkomsten ontvangen dan begroot. In het MPG met de standlijn 1 januari 2025 worden deze punten ook toegelicht. Deze lagere baten worden, evenals de lasten, geactiveerd op de balanspost voorraden en vallen binnen de geautoriseerde budgetten.

Lasten

1. De lagere lasten ten opzichte van de begroting (standlijn tMPG 1 juli 2024) worden veroorzaakt door € 4,3 miljoen lagere uitgaven bij de grondexploitaties. Daarnaast is er voor de grondexploitaties extra in de voorzieningen gestort voor een bedrag van € 2,5 miljoen. In het MPG met de standlijn 1 januari 2025 worden deze punten ook toegelicht. Deze lagere lasten worden, evenals de baten, geactiveerd op de balanspost voorraden en vallen binnen de geautoriseerde budgetten.

Beleidsdoel C

Tabel 45

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Leges Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	-5.303
Overig	0
Totaal Baten	**-5.303**

Lasten

Overig	182
Totaal Lasten	**182**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Baten

1. Bij het prognosticeren van het legesresultaat werken we met scenario's. De verwachting was dat het resultaat hoger uit zou vallen dan daadwerkelijk is gerealiseerd (€ 2,3 miljoen). Dit is te verklaren doordat er door de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 onzekerheden waren met betrekking tot de inkomsten van leges uit aanvragen voor vergunningen op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Aan het einde van vorig jaar zijn er net voor het ingaan van de Omgevingswet nog veel aanvragen onder het oude regime gedaan waardoor er in 2024 minder leges zijn verantwoord.

Doordat de OD NZKG in de tussentijdse rapportage, die door ons voor de legesprognose is gebruikt, een aantal legeszaken niet juist gerapporteerd heeft zijn de legesopbrengsten lager uitgevallen dan de prognose. Dit komt door het onterecht rapporteren van de leges van Hyde Park (€ 1,05 miljoen) die de OD NZKG al in 2023 had afgehandeld. Verder was het legesplafond voor Schiphol door de OD NZKG niet toegepast, terwijl dit voor de aanvragen van Schiphol die in 2023 gedaan zijn al wel bereikt was (€ 681.000). Tevens had de OD NZKG een dossier onterecht in het onderhanden werk van Haarlemmermeer gerapporteerd, terwijl dit een dossier van de provincie Noord Holland bleek te zijn (€ 650.000).

Bij toetsing van een dossier door de OD NZKG bleek dat de aanvrager een te hoog bedrag aan bouwkosten had opgegeven. Uit de toetsing bleek dat in dit bedrag onterechte kosten waren opgenomen, die niet in de bouwsom waarop de legesbedragen worden gebaseerd thuishoren. Hierdoor is de geprognosticeerde legesaanslag verlaagd met € 430.000.
Verder is het onder handen werk bij de OD NZKG op diverse projecten met kleinere bedragen aangepast (per saldo circa € 200.000).

Beleidsdoel D

Tabel 46

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Klimaatmiddelen Rijk	-512
2. Aanpak energiearmoede	-501
3. Lokale aanpak isolatie	-100
Overig	-113
Totaal Baten	**-1.226**

Lasten

1. Klimaatmiddelen Rijk	512
2. Aanpak energiearmoede	501
3. Lokale aanpak isolatie	100
Overig	169
Totaal Lasten	**1.282**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Baten

1. De geplande herinrichting van het proces van dienstverlening door het Energieloket Haarlemmermeer heeft meer tijd in beslag genomen dan van tevoren ingeschat. Daardoor konden bepaalde projectactiviteiten pas later in het jaar starten en kunnen sommige onderdelen pas in 2025 van start. Daarnaast is door onderbezetting minder ingezet op communicatie. Hierdoor hebben wij minder middelen uit de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid besteed.
2. De bestedingstermijn van de Specifieke Uitkering Aanpak Energiearmoede is verruimd van 2025 naar 2028. Daarom is ervoor gekozen een deel van de in 2024 geraamde middelen nog niet te besteden. De resterende middelen worden ingezet in 2025, 2026 en 2027 om zo een geleidelijke verdeling van hulp voor inwoners met energiearmoede te kunnen bieden.
3. Wij hebben in 2024 een groot deel van de middelen uit de Specifieke uitkering lokale aanpak isolatie niet kunnen besteden. In december hebben wij de subsidieregeling vastgesteld. Na vaststelling hebben we gewerkt aan de uitwerking van de werkprocessen, zoals IT en privacy, met de externe leveranciers en de communicatieaanpak om de doelgroepen te bereiken. Het uitbetalen van de leverancier kan pas wanneer wij alle details rondom IT en privacy hebben uitgewerkt. De verwachting is dat wij in 2025 kunnen starten met de besteding van de middelen.

Lasten

1. Zie voor een toelichting op de lagere lasten klimaatmiddelen Rijk de toelichting opgenomen bij de baten.
2. Zie voor een toelichting op de lagere lasten aanpak energiearmoede de toelichting opgenomen bij de baten.
3. Zie voor een toelichting op de lagere lasten lokale aanpak isolatie de toelichting opgenomen bij de baten.

Reserves

Tabel 47

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Algemene reserve grondzaken	3.124	5.173	2.049
Programma Stadscentrum Hoofddorp	99	0	-99
Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)	4.109	4.109	0
Schaalsprong	1.581	1.399	-182
Totaal Onttrekking	**8.913**	**10.681**	**1.768**
Storting			
Algemene reserve grondzaken	3.464	5.721	-2.257
Dekking afschrijvingslasten	1.332	1.332	0
Programma Stadscentrum Hoofddorp	2.845	2.845	0
Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)	8.201	3.106	5.095
Schaalsprong	2.204	2.232	-28
Totaal Storting	**18.045**	**15.235**	**2.810**

Onttrekkingen

Algemene reserve grondzaken

Voor nadere informatie over de onttrekkingen en stortingen aan en in de Algemene reserve grondzaken verwijzen wij naar het Meerjarenperspectief Grondzaken (1 januari 2025). Bij de balans is een toelichting opgenomen op de mutaties van deze reserve.

Stortingen

Algemene reserve grondzaken

Voor nadere informatie over de onttrekkingen en stortingen aan en in de Algemene reserve grondzaken verwijzen wij naar het Meerjarenperspectief Grondzaken (1 januari 2025). Bij de balans is een toelichting opgenomen op de mutaties van deze reserve.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)
Het verschil tussen de geraamde en gerealiseerde stortingen komt doordat bij woningbouwontwikkelingen de RIH-bijdrage wordt afgerekend op moment dat het ruimtelijke besluit, het bestemmingsplan, of het ruimtelijke besluit/omgevingsvergunning er ligt. Dit zorgt soms voor niet voorziene vertraging door bijvoorbeeld bezwaar- of beroepprocedures maar er kan ook versnelling optreden wanneer er meer wordt verkocht door de ontwikkelaar waardoor een project eerder van start gaat en daarmee ook de bijdrages voor de RIH geïnd kunnen worden.

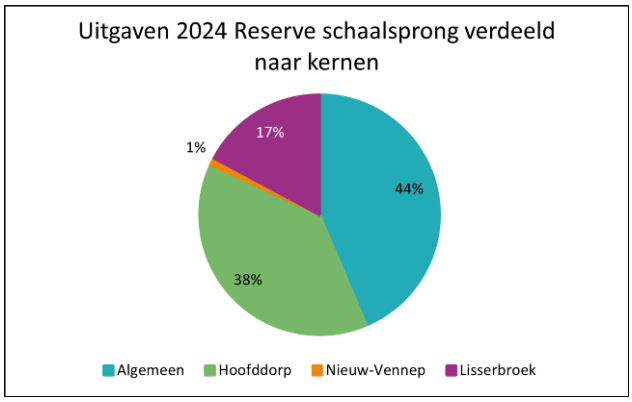
Reserve schaalsprong
De raad heeft op 4 juli 2024 de motie "DingDong geef helderheid in de Schaalsprong" aangenomen, waarbij één van de verzoeken was om door middel van een eenvoudige infographic de bestedingen vanuit de schaalsprong Wonen inzichtelijk te maken en daarbij onderscheid te maken naar gebieden/kernen.

Bij deze jaarstukken maken we de bestedingen inzichtelijk over het jaar 2024. Bij de aankomende investeringsanalyse en het Strategisch perspectief investeringen voorjaar 2025 kijken we verder vooruit.

Conform eerdere besluitvorming kunnen, naast de reserve RIH en de stelpost schaalsprong wonen (kapitaallasten), uit de Reserve schaalsprong zowel infrastructurele maatregelen als groenvoorzieningen, maatschappelijke voorzieningen en exploitatietekorten van aangekochte panden worden bekostigd. Voorwaarde hierbij is dat de kosten het gevolg zijn van de groei van onze gemeente met woningbouw.

De stand van de Reserve Schaalsprong bedraagt per 31 december 2024 € 8,4 miljoen.

De uitgaven in 2024 bedragen in totaal € 1,4 miljoen en zijn in onderstaande grafiek inzichtelijk gemaakt naar de kernen.

Figuur 24

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wonen

lasten in €	7.184
% totale realisatie lasten	1,2%
baten in €	5.831
% totale realisatie baten	1,0%

Portefeuillehouder: Steffens-van de Water, Van Straten

Maatschappelijk doel:
Voor zowel onze huidige inwoners als voor mensen die in Haarlemmermeer willen gaan wonen, zijn er voldoende woningen die aansluiten bij de woonbehoeften in verschillende levensfasen. De variëteit in woonmilieus sluit daar goed bij aan.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2024 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2024 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Door woonbeleid en woningprogrammering randvoorwaarden scheppen, zodat er voldoende en gedifferentieerd aanbod is van woningen. De woningvoorraad sluit hiermee aan op de behoeften van verschillende doelgroepen.	**1.506**	**34%**	**1.581**	**28%**
01. Beleidsmatig adviseren bij de versnelling van de woningbouw				
02. Uitvoeren Woonbeleidsprogramma 2019-2025 en nota Betaalbaar wonen				
03. Woonruimte voor starters, senioren, kwetsbare groepen en bijzondere woonvormen opnemen in woningbouwprogramma				
04. Regionale afstemming woonbeleid en woningbouwopgave (provincie, MRA, AM)				
Beleidsdoel B: Door woonbeleid waarborgen van een toegankelijke en toekomstbestendige woningmarkt voor huidige en nieuwe inwoners van Haarlemmermeer.	**4.325**	**-0%**	**5.603**	**-4%**
01. Implementeren nieuwe regels woonruimteverdeling en uitvoeren urgentieregeling				
02. Uitvoeren van prestatieafspraken en voorbereiden nieuwe prestatieafspraken met woningcorporaties				
03. Uitvoeren van de starterslening				
04. Realiseren van wonen met zorg				
05. Huisvesten statushouders				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:

Beleidsdoel B: Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV, Energiebedrijf Haarlemmermeer BV, Zonnepanelen Haarlemmermeer BV

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

In oktober 2024 zijn 43 nieuwe sociale huurwoningen in gebouw de Veldbloem in Nieuw-Vennep opgeleverd

Wonen

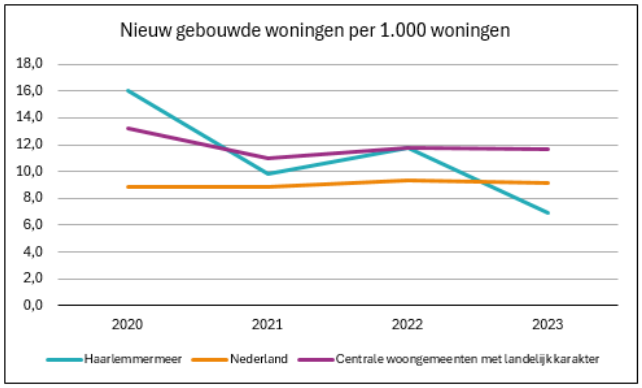
Voor zowel onze huidige inwoners als voor mensen die in Haarlemmermeer willen gaan wonen, zijn er voldoende woningen die aansluiten bij de woonbehoeften in verschillende levensfasen. De variëteit in woonmilieus sluit daar goed bij aan.
Door nieuwbouw is het aantal woningen in Haarlemmermeer in 2024 met ongeveer 1.000 toegenomen. Honderden inwoners van Haarlemmermeer hebben hier een nieuwe woning gevonden, net als honderden mensen die in Haarlemmermeer wilden komen wonen.

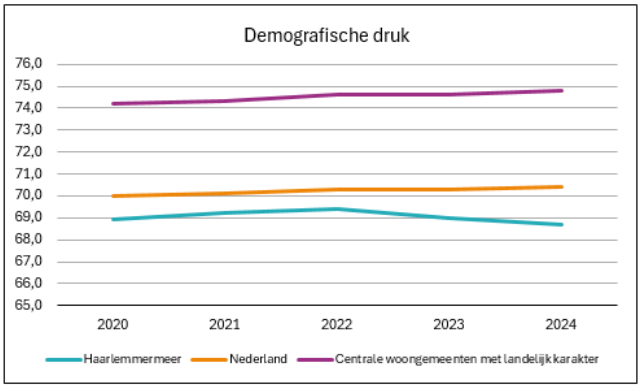
Veel van de nieuwe woningen zijn appartementen. Deze vormen een goede aanvulling op het bestaande aanbod dat vooral uit grondgebonden woningen bestaat. De nieuwbouw voegt woningen toe in verschillende woonmilieus: centrum dorps in Cruquius Wickevoort en Badhoevedorp Quatrebras, stedelijk centrum in Hoofddorp Tudorpark en de Veldbloemstraat in Nieuw-Vennep en stedelijk plus in Hoofddorp Hyde Park. In 2024 en voorgaande jaren zijn veel nieuwbouwwoningen in het goedkope en middeldure segment opgeleverd. Toch nam in 2024 het aantal woningen in het middensegment af, door prijsstijgingen. Veel bestaande woningen die in 2021 een huur- of koopprijs in het middensegment hadden, zijn in 2023 verschoven naar het dure segment. In overeenkomsten over nieuwbouwprojecten leggen wij vast dat betaalbare nieuwbouwwoningen voor langere tijd betaalbaar blijven.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 48

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen 2020	2021	2022	2023	2024
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	16,0	9,8	11,8	6,9	n/b
Demografische druk	%	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	68,9	69,2	69,4	69,0	68,7
Wachttijd voor zelfstandige sociale huurwoningen	In jaren		WoningNet	22,0	21,1	19,0	18,0	n/b

Figuur 25

Relevant beleid

- Prestatieafspraken Haarlemmermeer 2024 tot en met 2027 (10220976)
- Woonwagenbeleid Haarlemmermeer (8414029)
- Woonbeleidsprogramma 2019-2025 Het Verschil Maken (2019.0058049)
- Nota Versnelling Woningbouw (2017.0037218)
- Ruggensteunregeling urgenten met zoekprofiel 'midstay' (2019.0004933)
- Visie Wonen en Zorg (2017.0026227) en Uitvoeringsplan (2018.0022374)
- Verordening Starterslening Haarlemmermeer (2021.0000586)
- Woonakkoord provincie Noord-Holland - AM-regio (2021.0000905)
- Nota Betaalbaar wonen in Haarlemmermeer, instrumenten en acties (2021.0002546)
- Huisvestingsverordening Gemeente Haarlemmermeer 2022 (7366751)
- Beleidsregel urgentieregeling Gemeente Haarlemmermeer 2023 (7563471)
- Beleidsregel Doorstroming vergunninghouders gemeente Haarlemmermeer 2023 (7563471)
- Woondeal MRA (7398219)
- Nota Huisvestingsopgave wonen met zorg (2022.0000403)
- Manifest - Samen leven, wonen en zorgen in Haarlemmermeer (2022.0000403)
- Nadere regels voor de nieuwe woonruimteverdeling bij de Huisvestingsverordening gemeente Haarlemmermeer 2022 (2022.0002383)
- Nota Subsidieregeling verhuiskosten van groot naar beter Haarlemmermeer 2024 (11545585)

Beleidsdoel A: Door woonbeleid en woningprogrammering randvoorwaarden scheppen, zodat er voldoende en gedifferentieerd aanbod is van woningen. De woningvoorraad sluit hiermee aan op de behoeften van verschillende doelgroepen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Wij vinden het belangrijk dat iedereen een passende woning kan vinden. Om dit te bereiken, willen wij de woningvoorraad uitbreiden en er meer differentiatie in aanbrengen. Dit doen wij met nieuwbouw in een goede mix van appartementen en grondgebonden woningen, koop en huur: goedkoop, middelduur en duur. Wij bouwen in woonmilieus die passen bij de locatie waar gebouwd wordt.

Activiteiten

01. Beleidsmatig adviseren bij de versnelling van de woningbouw

02. Uitvoeren Woonbeleidsprogramma 2019-2025 en nota Betaalbaar wonen

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

03. Woonruimte voor starters, senioren, kwetsbare groepen en bijzondere woonvormen opnemen in woningbouwprogramma
04. Regionale afstemming woonbeleid en woningbouwopgave (provincie, MRA, AM)

Toelichting
01. Beleidsmatig adviseren bij de versnelling van de woningbouw
Wij waren betrokken bij alle gebiedsontwikkelingen en projecten met meer dan 30 woningen. Daarbij hebben wij speerpunten en eisen uit het Woonbeleidsprogramma en de nota Betaalbaar wonen en ambities uit het Manifest Samen leven, wonen en zorgen in Haarlemmermeer opgenomen in afspraken met ontwikkelaars. Dit jaar vroegen de transformaties in Cruquius, de Nieuwe Kom in Nieuw-Vennep en de gebiedsontwikkeling Lisserbroek veel aandacht en inzet.

02. Uitvoeren Woonbeleidsprogramma 2019-2025 en nota Betaalbaar wonen
Een voorgenomen actie in de nota Betaalbaar wonen is het inzetten van financieringsconstructies om woningen betaalbaar te maken en te houden. Wij hebben dit jaar overwogen om dergelijke constructies op te nemen in de voorwaarden voor aanbesteding bij enkele bouwlocaties waar wij zelf de grond in eigendom hebben. Wij hebben daar uiteindelijk niet voor gekozen. De beschikbare constructies maken de woning betaalbaar voor de eerste bewoner, maar niet voor de tweede en volgende bewoner. De bijdrage aan de doelen zou daardoor beperkt zijn. De inzet van financieringsconstructies vergt echter wel veel extra ambtelijke capaciteit.

Wij hebben de verbeterde Prestatieafspraken Haarlemmermeer 2024 tot en met 2027 vastgesteld. Via deze gezamenlijke afspraken geven de gemeente, Haarlemmermeerse woningcorporaties en de verenigingen van huurders vanuit een gedeeld perspectief concreet invulling aan de gemeentelijke woonambities. Met deze prestatieafspraken dragen partijen in Haarlemmermeer ook in belangrijke mate bij aan de opgaven zoals verwoordt in de Nationale Prestatieafspraken en de Woondeal Metropoolregio Amsterdam.
We hebben ook de 'Subsidieregeling van groot naar beter Haarlemmermeer 2024' vastgesteld. Huurders van sociale huurwoningen met een leeftijd van 55 jaar en ouder die willen doorstromen naar een kleinere sociale huurwoning kunnen hierdoor ook in 2025 gebruik maken van deze subsidie. Deze subsidie is voor de kosten van verhuizing. Hiermee willen wij ook doorstroming op de woningmarkt stimuleren. Halverwege 2024 hebben wij de startnotitie voor het actualiseren van het Woonbeleidsprogramma vastgesteld en heeft de raad besloten tot het verlengen van het huidige woonbeleid.

03. Woonruimte voor starters, senioren, kwetsbare groepen en bijzondere woonvormen opnemen in woningbouwprogramma
Door woningcorporatie Ymere zijn jongerenwoningen en woningen voor bijzondere doelgroepen opgeleverd in nieuwbouw aan de Veldbloemstraat in Nieuw-Vennep. Wij hebben de anterieure overeenkomst gesloten voor de bouw van het project De Foyer aan de Burgemeester van de Willigenlaan in Hoofddorp. Naast koopappartementen worden hier geclusterde woningen voor ouderen gebouwd in de segmenten sociale huur en middenhuur. De gebiedsenvelop Lisserbroek is vastgesteld. Hierin is opgenomen dat in Lisserbroek-Noord en Lisserbroek Binnenturfspoor rekening wordt gehouden met 6% zorgwoningen, waarvan minimaal 4% zelfstandig.

04. Regionale afstemming woonbeleid en woningbouwopgave (provincie, MRA, AM)
In 2023 hebben het Rijk, de provincies en de gemeenten in de MRA de Woondeal MRA gesloten. Hierin zijn afspraken gemaakt over onder andere de woningbouwopgave, bouwlocaties, betaalbaarheid, doelgroepen en duurzaamheid. Ook de kritische succesfactoren voor het behalen van de afgesproken doelen zijn in de Woondeal MRA beschreven. Dit jaar hebben wij in MRA-verband regelmatig de voortgang van deze afspraken besproken. Enkele onderwerpen die hierbij aan de orde kwamen, waren de opgave ouderenhuisvesting, huisvesting van aandachtsgroepen, houtbouw en het stroomlijnen van processen.

Beleidsdoel B: Door woonbeleid waarborgen van een toegankelijke en toekomstbestendige woningmarkt voor huidige en nieuwe inwoners van Haarlemmermeer.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Er is sprake van een krappe woningmarkt. De beschikbaarheid en betaalbaarheid van koop- en huurwoningen staat onder druk. Wij willen het beperkte aanbod zo eerlijk mogelijk verdelen. Met het oog op de vergrijzing is een toekomstbestendige woningvoorraad van belang.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Activiteiten

01. Implementeren nieuwe regels woonruimteverdeling en uitvoeren urgentieregeling
02. Uitvoeren van prestatieafspraken en voorbereiden nieuwe prestatieafspraken met woningcorporaties
03. Uitvoeren van de starterslening
04. Realiseren van wonen met zorg
05. Huisvesten statushouders

Toelichting

01. Implementeren nieuwe regels woonruimteverdeling en uitvoeren urgentieregeling

De regionale regels en het systeem voor het toewijzen van sociale huurwoningen van woningcorporaties zijn in 2023 aangepast. Deze verandering heeft geen noemenswaardige problemen opgeleverd. Dit jaar hebben wij verder gewerkt aan het afstemmen van onze werkwijzen op de nieuwe regels. We hebben onder andere de bezwaartool verbeterd. Woningzoekenden kunnen eenvoudiger bezwaar indienen tegen wijzingen van hun woonpunten. Overigens heeft dit niet geleid tot meer bezwaren. Het doel van het nieuwe puntensysteem is om woningzoekenden met een dringende huisvestingsvraag en starters zo goed mogelijk te kunnen helpen. In 2026 wordt het puntensysteem geëvalueerd.

02. Uitvoeren van prestatieafspraken en voorbereiden nieuwe prestatieafspraken met woningcorporaties

Begin 2024 hebben wij nieuwe meerjarige prestatieafspraken getekend met de woningcorporaties Ymere, Eigen Haard, DUWO, Woonzorg Nederland en Rochdale en met de huurdersorganisaties Vereniging Huurders Haarlemmermeer en Alert. Op basis van deze afspraken hebben wij voor dit jaar werkafspraken gemaakt. De werkafspraken over beschikbaarheid, betaalbaarheid, duurzaamheid en woningkwaliteit lagen eind 2024 goed op schema of waren naar tevredenheid afgerond.

03. Uitvoeren van de starterslening

Met de starterslening maakten wij het, voor een aantal woningzoekenden die dat zonder deze regeling niet hadden gekund, mogelijk om een eerste woning te kopen. Niet iedereen die van de regeling gebruik wil maken, voldoet aan de voorwaarden voor het verkrijgen van een starterslening. Enkelen die daar niet aan voldeden, hebben een beroep gedaan op de hardheidsclausule, sommigen met succes. Bij het behandelen van deze zaken ontdekten wij dat de wijziging van de voorwaarden in 2021 voor een enkeling ongunstig uitpakt, terwijl de wijziging was bedoeld als verruiming. Dit is voor ons aanleiding om de regeling nog eens te bekijken.

04. Realiseren van wonen met zorg

We willen inwoners met een woonzorgbehoefte in staat stellen om langer zelfstandig te wonen. Om dit te bereiken, moeten voldoende passende woningen beschikbaar zijn en moet daar zorg geleverd kunnen worden. Wij nemen daarom in gebiedsenveloppen en stedenbouwkundige programma's van eisen op dat zorggeschikte woningen onderdeel uitmaken van het woningbouwprogramma. De gebiedsenvelop Lisserbroek is daar een goed voorbeeld van. Bij de verdere uitwerking is het belangrijk om te weten aan welke eisen woningen moeten voldoen zodat daar zorg geleverd kan worden. Daarover is er nog geen overeenstemming tussen zorgpartijen, verhuurders en gemeente.

05. Huisvesten statushouders

De taakstelling voor het huisvesten van statushouders in 2024 was 350 personen, inclusief een achterstand van 26 personen uit 2023. Hiervan hebben wij 248 personen gehuisvest, waaronder twaalf alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) met een verblijfsvergunning. We sluiten het jaar 2024 af met een achterstand van 102 personen. Naast het huisvesten van statushouders die onder de taakstelling van 2024 vallen, hebben wij ook 82 personen gehuisvest die niet meetellen voor de taakstelling van 2024 omdat zij al meetelden voor de taakstellingen van 2022 en 2023. Deze personen stroomden in 2024 door van een tijdelijke woonplek naar permanente huisvesting. Voor het huisvesten van statushouders die vallen onder de taakstelling van 2024, hebben wij 90 woningen ingezet. Voor statushouders die in 2024 van een tijdelijke woonruimte naar een permanente woning zijn doorgestroomd, hebben wij 31 woningen ingezet. In totaal hebben wij dit jaar 121 woningen gebruikt om statushouders te huisvesten.

Door het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) werden 1.076 asielzoekers opgevangen op drie asielopvanglocaties in onze gemeente.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 49

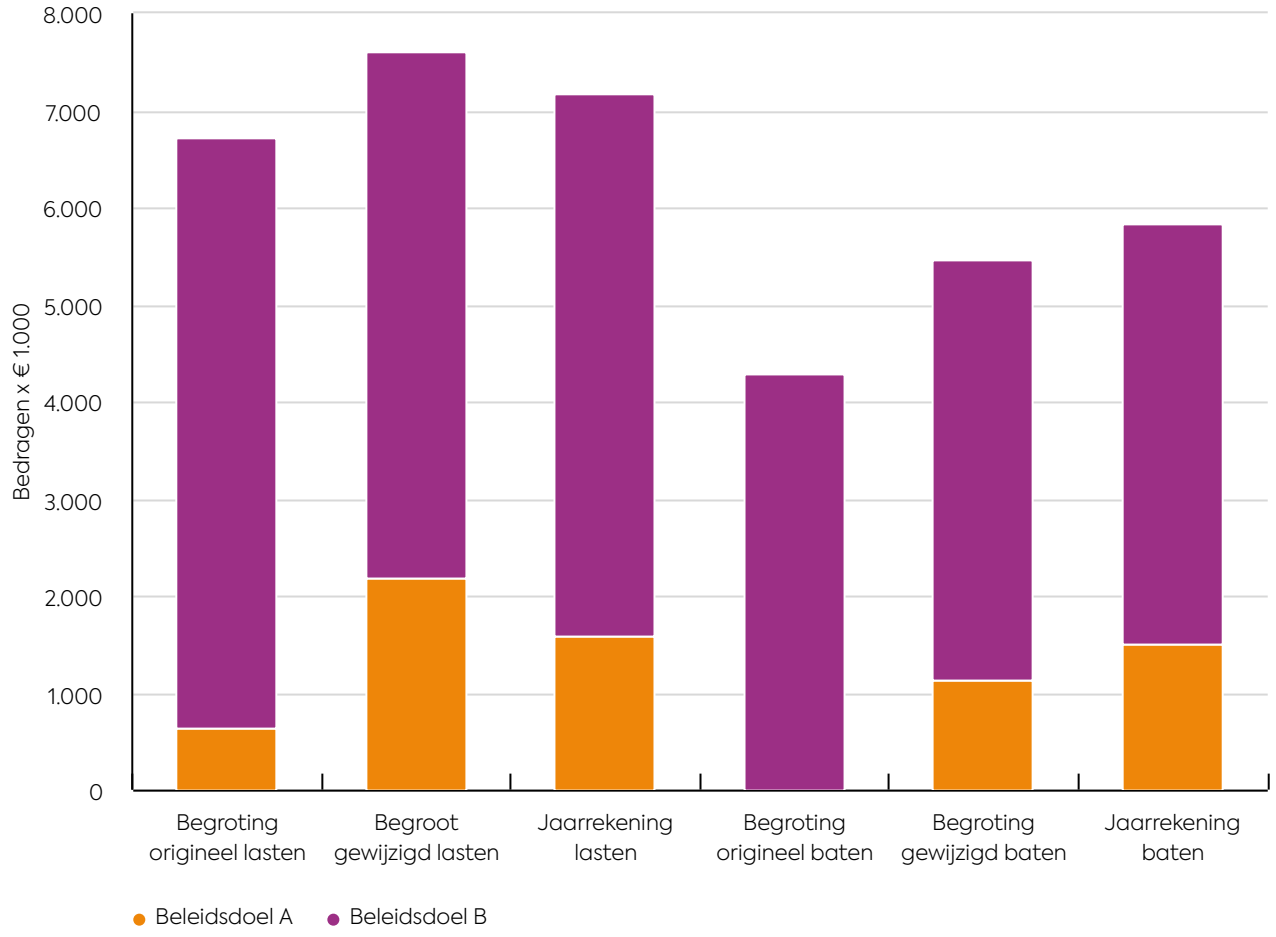
Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Wonen		**2024**	**2024**	**2024**	
Voor zowel onze huidige inwoners als voor mensen die in Haarlemmermeer willen gaan wonen, zijn er voldoende woningen die aansluiten bij de woonbehoeften in verschillende levensfasen. De variëteit in woonmilieus sluit daar goed bij aan.	Baten	4.280	5.459	5.831	373
	Lasten	6.725	7.604	7.184	420
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-2.445**	**-2.145**	**-1.353**	**792**
Reservemutaties	Onttrekking	173	164	112	-52
	Storting	1.498	1.864	1.570	294
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-3.769**	**-3.845**	**-2.811**	**1.034**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Door woonbeleid en woningprogrammering randvoorwaarden scheppen, zodat er voldoende en gedifferentieerd aanbod is van woningen. De woningvoorraad sluit hiermee aan op de behoeften van verschillende doelgroepen.	Baten	0	1.124	1.506	382
	Lasten	640	2.194	1.581	613
	Saldo	**-640**	**-1.070**	**-75**	**995**
Beleidsdoel B: Door woonbeleid waarborgen van een toegankelijke en toekomstbestendige woningmarkt voor huidige en nieuwe inwoners van Haarlemmermeer.	Baten	4.280	4.335	4.325	-9
	Lasten	6.085	5.410	5.603	-193
	Saldo	**-1.805**	**-1.075**	**-1.278**	**-203**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma Wonen

Figuur 26

Toelichting gewijzigde begroting 2024 - jaarrekening 2024

Beleidsdoel A

Tabel 50

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Opvang statushouders HAR Planeetbaan	382
Overig	0
Totaal Baten	**382**

Lasten

1. Brede asielopgave	400
2. Opvang statushouders HAR Planeetbaan	186
Overig	27
Totaal Lasten	**613**

Baten

1. Voor nieuwe bewoners aan de Planeetbaan, die zijn gekomen na het doorstromen van statushouders, zijn extra middelen ontvangen van het COA. We stellen voor om deze extra inkomsten, samen met het restant van het budget, over te hevelen naar 2025. In 2025 dienen ze ter dekking van doorlopende kosten.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

1. Bij de Najaarsrapportage 2022 is voor drie jaar incidenteel een budget van € 500.000 opgenomen om de onrendabele top voor de huisvesting van asielzoekers te dekken. Een aantal projecten zijn doorgeschoven naar 2025. Voorgesteld wordt het restant van dit budget over te hevelen naar 2025 en 2026.
2. De kosten voor de opvang van statushouders in de HAR aan de Planeetbaan zijn lager dan geraamd omdat aan het eind van het jaar minder statushouders werden opgevangen. Daarnaast wordt een deel van de kosten pas vastgesteld aan het eind van de gebruiksperiode. Voorgesteld wordt om het budget dat niet besteed is over te hevelen naar 2025 om de kosten van de opvang in 2025 te dekken.

Beleidsdoel B

Tabel 51

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Overig	-9
Totaal Baten	**-9**
Lasten	
1. Planeetbaan 2	-408
2. Woonruimteverdeling	98
3. Wet goed verhuurderschap	95
Overig	22
Totaal Lasten	**-193**

Lasten

1. De kosten voor de exploitatie van de Planeetbaan 2 zijn hoger dan geraamd in verband met afrekeningen 2023 en 2024 van het COA als huurder van de Planeetbaan 2 en een nagekomen post voor eigenaarsonderhoud. Dit valt nog binnen de businesscase van de exploitatie van de Planeetbaan 2 over de jaren 2023 tot en met 2028.
2. De kosten voor het woonruimteverdeelsysteem dragen wij met andere gemeenten in de regio. Het systeem is per 2023 vernieuwd. Er zijn minder bezwaar- en beroepszaken ingediend dan verwacht voor onze gemeente.
3. Vanaf 1 juli 2023 is de Wet goed verhuurderschap van kracht. Deze wet geeft gemeenten meer mogelijkheden om ongewenst verhuurgedrag, zoals woondiscriminatie, intimidatie, onredelijke servicekosten en een te hoge borg tegen te gaan. In 2024 zijn nog geen kosten gemaakt voor de uitvoering.

Reserves

Tabel 52

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Wonen	164	112	-52
Totaal Onttrekking	**164**	**112**	**-52**
Storting			
Algemene dekkingsreserve	1.816	1.523	294
Wonen	48	48	0
Totaal Storting	**1.864**	**1.570**	**294**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Onttrekkingen
Wonen
De kosten voor woningbehoefte onderzoek waren lager dan begroot. Hierdoor is er minder onttrokken aan de reserve.

Stortingen
Algemene dekkingsreserve
Het exploitatieresultaat van de Planeetbaan 2 te Hoofddorp is lager dan geraamd. Dit pand is verworven in het kader van gebiedsontwikkeling Spoorzone Hoofddorp (2022.0002314). Dit perceel wordt te zijner tijd herontwikkeld en nu tijdelijk geëxploiteerd. Het exploitatieresultaat wordt gebruikt om na de huurperiode van vijf jaar de boekwaarde van het pand af te waarderen naar de marktwaarde.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Kwaliteit fysieke omgeving

Portefeuillehouder: Sedee-Schuitemaker, Steffens-van de Water

lasten in €	84.897
% totale realisatie lasten	14,3%
baten in €	42.385
% totale realisatie baten	7,0%

Maatschappelijk doel:
Een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2024 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2024 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.	**2.371**	**-5%**	**15.088**	**-0%**
01. Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen				
02. Het vergroenen van de leefomgeving en het versterken van de biodiversiteit				
03. Het vergroten van de betrokkenheid van de gebruikers van openbaar groen en bomen				
04. Het duurzaam beheren van de gemeentelijke begraafplaatsen				
Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.	**25.975**	**0%**	**22.127**	**-1%**
01. Het communiceren met inwoners over hergebruik van grondstoffen en afvalpreventie				
02. Het inzamelen van huishoudelijk restafval, grof huishoudelijk afval en gesorteerde grondstoffen				
03. Het bestrijden van zwerfafval				
Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.	**12.568**	**-20%**	**9.032**	**22%**
01. De aanleg en het onderhoud van drainage en de monitoring van grondwater ter verbetering van het grondwaterbeheer				
02. Het klimaatbestendig maken van de leefomgeving voor wat betreft water				
03. Het duurzaam beheren en onderhouden van afvalwaterstelsels en oppervlaktewater (kolken, riolering, gemalen en infiltratievoorzieningen)				
04. Het duurzaam beheren van de watergangen en waterbodembeheer				
Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.	**1.167**	**22%**	**31.273**	**3%**
01. Het duurzaam beheren van wegen, straten en pleinen				
02. Het schoonhouden van straten en bestrijden van gladheid				
03. Het duurzaam beheren van de civieltechnische kunstwerken				
04. Het duurzaam beheren van de openbare verlichting				
05. Het duurzaam beheren van de Verkeersregelinstallaties (VRI's)				
Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.	**305**	**459%**	**7.377**	**5%**
01. Het duurzaam beheren van de bodem				
02. Het saneren van bodemverontreiniging				
03. Rekening houden met gezondheidsbescherming bij de inrichting van de fysieke ruimte				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV
Beleidsdoel B: Meerlanden Holding NV
Beleidsdoel C: De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV
Beleidsdoel D: Meerlanden Holding NV, De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV
Beleidsdoel E: Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Het Stadspark werd in het voorjaar 2024 heropend.

Kwaliteit fysieke omgeving

Een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte.
Onze ambitie is een schone, duurzame, hele en veilige fysieke omgeving. We streven ernaar de kwaliteit van de fysieke leefomgeving op duurzame wijze in stand te houden binnen de kaders van de wettelijke bepalingen. Hierbij vergroenen we de leefomgeving door het planten van meer bomen en het vervangen van verhardingen door groen. Vergroening van de leefomgeving zorgt naast een fijne leefomgeving ook voor meer biodiversiteit en een klimaatadaptieve inrichting.
De manier waarop we de fysieke leefomgeving onderhouden is opgenomen in het Beheerkwaliteitplan (BKP) 2009 en het document Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) (10164415) waarin de resultaten van de actualisering van de beheerplannen voor de Fysieke Leefomgeving 2024-2028 zijn opgenomen.

We zetten in op de voorbereiding van een gebiedsgerichte aanpak van onze vervangingen in de openbare ruimte, wat ook kansen biedt om deze klimaatbestendig te maken en maatregelen voor de energietransitie in te passen.
We passen duurzaamheid en innovaties toe bij het onderhoudsproces, onder andere door het gebruik van duurzame materialen. Daarnaast streven we ernaar grondstoffen zoveel mogelijk opnieuw te gebruiken.
Het gebruik van de openbare ruimte is niet los te zien van de maatschappelijke context. Samen met gebruikers zoeken we naar creatieve en duurzame ideeën om de leefomgeving te blijven verbeteren door hen via participatie te betrekken bij werkzaamheden in de woon-, werk- en leefomgeving en in het groen zelfbeheer zoveel mogelijk te stimuleren. Zelfbeheer verhoogt de betrokkenheid van gebruikers bij de fysieke leefomgeving en kan de sociale samenhang bevorderen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 53

Kengetallen	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12=2024
Bomen [1]	92.144 stuks	94.123 stuks	93.341 stuks	98.289 stuks	97. 575 stuks[2]
Groenvlakken (gazon, heesters, hagen, bos-plantsoen, enz.) [3]	12,3 km²	12,8 km²	12,7 km²	12,9 km²	12,9 km²
Riolering lengte vrijverval riool [4]	884,1 km	876 km	988 km	1.003,68 km	1.011,43 km
Riolering lengte mechanisch riool	185,9 km	193,0 km	196 km	200,91 km	202,11 km
Verharding (gesloten)	4,0 km²	4,1 km²	4,1 km²	4,1 km²	4,1 km²
Verharding (open)	5,0 km²	5,1 km²	5,1 km²	5,2 km²	5,1 km²
Kunstwerken (bruggen, tunnels, kademuur, enz.)[5]	721 stuks	730 stuks	736 stuks	741 stuks	786 stuks[6]
Openbare Verlichting (lichtpunten)	43.154 stuks	44.303 stuks	46.405 stuks	47.036 stuks	47.500 stuks
Kabelnet Openbare Verlichting	1.400 km	1.480 km	1.493 km	1.575 km	1.600 km
Meetverdeelkasten Openbare Verlichting	460 stuks	468 stuks	478 stuks	496 stuks	505 stuks
Verkeersregelinstallaties	72 stuks	74 stuks	74 stuks	74 stuks	74 stuks
Speelplekken	713 stuks	736 stuks	743 stuks	735 stuks	733 stuks

1 *Bomen in beheer bij de gemeente, inclusief recreatiegebieden, begraafplaatsen, parkmanagement. Hieronder vallen niet: bomen in beheer bij particulieren (met uitzondering van particuliere monumentale en waardevolle bomen), bomen in beheer bij Rijkswaterstaat, de provincie Noord-Holland, het Recreatieschap Noord-Holland en het hoogheemraadschap van Rijnland.*
2 *Het areaal fluctueert en de gegevens zijn een momentopname. Bomen worden soms gerooid in verband met veiligheid of in het kader van duurzaam boombeheer (zodat bomen iets verder uit elkaar geplant staan en meer onder- en bovengrondse ruimte hebben om beter te kunnen groeien).*
3 *Groenvakken in beheer bij de gemeente, inclusief recreatiegebieden, begraafplaatsen, parkmanagement. Hieronder vallen niet: groenvakken in beheer bij particulieren, Rijkswaterstaat, de provincie Noord-Holland, het Recreatieschap Noord-Holland en het hoogheemraadschap van Rijnland.*
4 *Dit betreft het areaal exclusief drainage.*
5 *Het aantal kunstwerken is inclusief kunstwerken die wij in eigendom hebben, maar die wij door andere partijen laten beheren.*
6 *Door een inhaalslag in de gegevens van kunstwerken hebben we meer inzicht in ons areaal.*

Verbonden partijen

Meerlanden

Meerlanden heeft zich ingezet voor een schone, veilige en duurzame leefomgeving met activiteiten zoals afvalinzameling, straatreiniging, gladheidsbestrijding en ongediertebestrijding. Bij de uitvoering van de werkzaamheden heeft Meerlanden veel aandacht besteed aan het verder verduurzamen van het afval- en grondstoffenbeheer. Door het gescheiden inzamelen van grondstoffen en het zo duurzaam mogelijk organiseren van de verwerking ervan. Het doel hiervan is maximaal hergebruik van grondstoffen. Meerlanden hanteert voor de aandeelhoudende gemeenten uniforme tarieven voor afvalverwijdering, straatreiniging en gladheidbestrijding, wat zorgt voor duidelijkheid en transparantie richting de aangesloten gemeenten.

We hebben de mogelijkheden om De Waterwolf en Meerlanden samen te voegen onderzocht. Dit onderzoek richtte zich op het slimmer organiseren van het dagelijks werk in de openbare ruimte, met als doel de kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren en meer zekerheid te bieden voor de toekomst van beide partijen. Dit leidt tot een samenvoeging van beide partijen op 2 januari 2025.

De Waterwolf

De Waterwolf zorgt voor het heel en veilig houden van de openbare ruimte door het uitvoeren van diverse onderhoudswerkzaamheden. Dit omvat het groenonderhoud via beeldbestekken, maar ook het afhandelen van meldingen van gebruikers van de openbare ruimte. Via een integrale raamovereenkomst met De Waterwolf, waarin klein civieltechnisch onderhoud is opgenomen, zetten wij De Waterwolf gebiedsgericht in. Daarnaast verrichten zij het beheer en onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen, worden de beweegbare bruggen door hen bediend en verzorgen zij de besturing van de pontverbinding tussen Rijsenhout en Aalsmeer.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) voert de wettelijk verplichte taken ('basistaken') en een aantal aanvullende taken ('plustaken') op het gebied van het omgevingsrecht voor ons uit. Het gaat in het bijzonder om vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de werkvelden bouw, milieu en bodem. De (minimale) kwaliteit van de uitvoering van de taken is wettelijk vastgelegd. Dat is voor ons geregeld in de Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Haarlemmermeer. Ieder jaar spreken wij met de OD NZKG af welke taken zij in dat jaar voor ons gaat uitvoeren. Die afspraken en de begroting van de kosten staan in het Uitvoeringsprogramma. Na afloop van het jaar legt de OD NZKG verantwoording aan ons af over de geleverde producten en diensten.

Relevant beleid

- Beheerkwaliteitplan 2009 (B&W 2009.0019558), geactualiseerd in 2017 (2016.0069196) en in 2022 (2022.0002403)

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Leidraad Inrichting Openbare Ruimte Haarlemmermeer (10258517)
- Actualisering Beheerplannen Fysieke Leefomgeving 2024 tot en met 2028 (10164415), inclusief document Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)
- Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0003036)
- Visie Boombeleid 2015 (2014.0056392)
- Beleid Monumentale en Waardevolle bomen (2020.0002903)
- Kadernota Vervanging en Herplant 2015 (2014.0056392)
- Kadernota Boomveiligheid en Zorgplicht 2015 (2014.0056392)
- Kadernota Beheer en Overlast van bomen 2015 (2015.0053367)
- Leidraad "Groene, gezonde leefomgeving, omgaan met ons groen in bebouwd gebied en toelichting groenstructuurkaarten' (7735848)
- Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Haarlemmermeer (2011) (2011.0035034) en eerste wijziging (2016.0053740)
- Wijzigingsverordening "Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Haarlemmermeer 2011 2e wijziging" (2020.0002677)
- Verordening graf- en begraafrechten 2021 (lijkbezorgingsrechten) (2020.0002299)
- Uitvoeringsregeling Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2016 (2016.0053740)
- Afvalstoffenverordening gemeente Haarlemmermeer 2021 (2021.0000178)
- Invoering opt-in systeem voor ongeadresseerd reclamedrukwerk (jasticker) (2021.0002294)
- Gladheidsbestrijdingsplan 2022-2025 (2022.0001021)
- Strategische Samenwerkingsagenda hoogheemraadschap van Rijnland en gemeente Haarlemmermeer 2020-2035 (2021.0001877)
- Klimaatadaptatiebeleid Haarlemmermeer (2022.0000040)
- Programma Riolering en Stedelijk Water (PRSW) 2024-2028 gemeente Haarlemmermeer (8414039)
- Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer (2019.0037699)
- Aanpak 'Van afval- naar grondstofinzameling' (2018.0030093)
- Aanpassing Aanpak 'Van afval- naar grondstofinzameling' (2020.0000853)
- Wijziging Nota Bodembeheer gemeente Haarlemmermeer (10178887)
- Beleidskader en beleidsregels bodem onder de Omgevingswet en voorbereidingsbesluiten omgevingsplan (10207878)
- Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Haarlemmermeer (2016.0018300)
- Herijking aanpak van oneigenlijk gebruik van gemeentegrond (7502314)
- Natuurvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0000462)
- 'Kom in Beweging!'- Speelruimte in de gemeente Haarlemmermeer (2021.0000721)

Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Openbaar groen en bomen leveren een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van de woon-, werk- en leefomgeving en de beleving hiervan door gebruikers. Ons doel is te voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor bomen door het bestaande areaal veilig en vitaal te houden. Daarnaast willen we de leefomgeving verder vergroenen en de biodiversiteit van het groen in de openbare ruimte versterken door een gevarieerd areaal. Groen is van belang voor een klimaatbestendige inrichting omdat beplanting en bomen overtollig regenwater beter vasthouden en bomen schaduw geven bij hitte. Bomen zorgen bovendien voor een verbetering van de luchtkwaliteit. Omdat het klimaat opwarmt, stijgt de temperatuur vooral in dichtbebouwde gebieden. Ons Klimaatadaptatiebeleid Haarlemmermeer (2022.0000040) gaat uit van 40% schaduw langs langzaam verkeerroutes en verblijfsplekken waar mensen zich ophouden in de openbare ruimte door het planten van bomen. In totaal willen we 8.000 extra bomen planten tijdens deze collegeperiode, waarvan de nadruk zal liggen op locaties in grootschalig groen en in de recreatiegebieden. Maar ook in de leefomgeving planten we extra bomen.

Met de gemeentelijke begraafplaatsen bieden we onze inwoners plekken voor het herdenken van dierbaren, maar ook ontmoetingsplaatsen, waar de natuur- en cultuurhistorische waarden van de begraafplaatsen kunnen worden beleefd. Ook willen wij dat de begraafplaatsen goed onderhouden en goed toegankelijk zijn.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 54

Omschrijving	Eenheid	Bron	Metingen				Streefwaarden prognose		
			2019	2022	2023	2024	2024[1]	2025	2026
Kwaliteit (gemeentelijke) bomen	Voldoende	Veiligheidsinspectie bomen	85,2%	79,0%	82,2%	83%	80.0%	80,0%	80,0%
Kwaliteit (gemeentelijke) bomen	Matig	Veiligheidsinspectie bomen	12,5%	19,0%	12,5%	10,1%	19,0%	19,0%	17,0%
Kwaliteit (gemeentelijke) bomen	Slecht of zeer slecht	Veiligheidsinspectie bomen	2,3%	1,7%	2,3%	2%	1,5%	1,5%	2,0%
Kwaliteit (gemeentelijke) beplanting	Uitstekend tot goed	Kwaliteitsmeting NEN 2767	84,0%	29,0%[2]	-	-	-	-	87,0%
Kwaliteit (gemeentelijke) beplanting	Redelijk tot matig	Kwaliteitsmeting NEN 2767	11,0%	64,0%	-	-	-	-	11,0%
Kwaliteit (gemeentelijke) beplanting	Slecht tot zeer slecht	Kwaliteitsmeting NEN 2767	5,0%	8,0%	-	-	-	-	2,0%

1 *Het percentage telt niet op tot 100 omdat bomen jonger dan 5 jaar niet geïnspecteerd hoeven te worden.*
2 *Beplanting wordt eens per vier jaar geïnspecteerd volgens de NEN 2767-systematiek. Wij hebben in 2019 voor het eerst volgens deze nieuwe systematiek geïnspecteerd. In 2026 volgt een nieuwe inspectie.*

Activiteiten

01. Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen
02. Het vergroenen van de leefomgeving en het versterken van de biodiversiteit
03. Het vergroten van de betrokkenheid van de gebruikers van openbaar groen en bomen
04. Het duurzaam beheren van de gemeentelijke begraafplaatsen

Toelichting

01. Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen

We hebben het openbaar groen en de bomen onderhouden en de bomen beschermd en gezorgd voor goede groeiomstandigheden. Een kwart van de bomen is geïnspecteerd om te voldoen aan onze wettelijke verplichting. Vanwege onze wettelijke zorgplicht hebben we bomen vervangen die vanuit inspecties als onveilig zijn aangemerkt. De kwaliteit van de bomen is verbeterd. Meer bomen in onze gemeente hadden bij de meest recente inspectie de kwaliteit 'voldoende' en het aantal bomen met een matige en slechte kwaliteit is afgenomen. Omdat we vaker te maken hebben met lange droge periodes controleren we nieuw geplante bomen regelmatig en indien nodig geven we deze bomen water om uitval van bomen te voorkomen. Veel plantvakken met een slechte of zeer slechte kwaliteit zijn gerenoveerd. In de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen staat meer informatie over het onderhoud en de vervanging van openbaar groen en bomen.

02. Het vergroenen van de leefomgeving en het versterken van de biodiversiteit

Voor het vergroenen van de fysieke leefomgeving is voor de periode 2022-2026 jaarlijks € 390.000 extra opgenomen in de begroting. Deze middelen zijn ingezet om, in samenspraak met bewoners en bedrijven, waar mogelijk verhardingen te vervangen door groen. Vanaf 2023 is van dit budget in totaal circa 8.100 m^2 vergroend. Dit betreft zowel grotere projecten, bijvoorbeeld wijkpark Overbos en het Stadspark in Hoofddorp, als kleinere projecten. Hieronder valt ook het groener maken van parkeerplaatsen met stenen waarin kruiden/grassen kunnen groeien. Daarnaast zijn daken van abri's vergroend (circa 120 m^2) en hebben we in samenwerking met NMCX, Centrum voor Duurzaamheid, op particulier terrein tegelwippen, waarbij tegels vervangen worden door groen, gefaciliteerd.

Ook bij herinrichtingsprojecten is gekeken of verhardingen konden worden omgevormd naar openbaar groen. Tevens is nieuw groen in nieuwbouwwijken aangelegd. Vanaf 2023 is tot nu toe per saldo circa 35.000 m^2 nieuw groenareaal toegevoegd. Hiermee hebben we twee awards gewonnen voor de gemeentes waarin het meeste groen is toegevoegd: Hoofddorp werd eerste in de categorie steden en Badhoevedorp werd tweede in de categorie dorpen.

Bij herinrichtingsprojecten en nieuwbouw hebben we soorten aangeplant die beter bestand zijn tegen droogte en hitte. Een uitdaging bij het

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

verwijderen van verhardingen is wel dat onze polder op sommige plekken een hoge grondwaterstand heeft en het water bij het verwijderen van tegels naar boven kan komen.

Het planten van meer en gevarieerd groen en het toepassen van natuurvriendelijk maaien is goed voor de biodiversiteit. Natuurvriendelijk maaien houdt in dat we grassen, die we voorheen regelmatig maaiden, minder vaak of op verschillende tijdstippen hebben gemaaid. We hebben onderzocht op welke locaties binnen bestaand budget onderhoud met een klepelmaaier kon worden verminderd. Dit blijkt zonder extra budget slechts beperkt mogelijk te zijn. Daarnaast ondervinden inwoners door deze werkwijze twee keer overlast omdat maaien en afvoeren na elkaar plaatsvinden.

We zijn in gesprek met parkmanagementorganisaties, bijvoorbeeld bedrijventerrein De President, over vergroening van het bedrijventerrein en het verbeteren van de biodiversiteit. Daarnaast overleggen we met de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) Nederland en Greenbase over meer mogelijkheden om de begroeiing op de randen van de akkers niet te maaien en bloemrijke randen in te zaaien. Ook hebben we gesproken met Rijkswaterstaat, de provincie Noord-Holland en het hoogheemraadschap van Rijnland over het verbeteren van de biodiversiteit van de bermen. Het hoogheemraadschap maait ook als gevolg hiervan zijn bermen één keer in plaats van twee keer per jaar en maait meer gevarieerd.

03. Het vergroten van de betrokkenheid van de gebruikers van openbaar groen en bomen
We hebben, samen met NMCX, de betrokkenheid van inwoners vergroot door delen van de groene buitenruimte in zelfbeheer uit te geven en vormen van zelfbeheer door inwoners, zoals buurt- en geveltuinen en boomspiegels, te stimuleren. Ook hebben we inwoners betrokken bij het renoveren van het openbaar groen, zodat hun wensen zoveel mogelijk in de plannen kunnen worden opgenomen. De geplande boomfeestdag samen met NMCX kon in november niet doorgaan door het slechte weer. Via parkmanagementorganisaties hebben we op negen bedrijventerreinen ook ondernemers betrokken bij het onderhoud van de openbare buitenruimte. Ook zijn ondernemers betrokken bij het beheer en onderhoud van rotondes. Inmiddels zijn 26 van de 43 rotondes in onze gemeente geadopteerd door belangstellende ondernemingen, die deze inrichten naar eigen idee. De ondernemingen hebben de rotondes onderhouden en in ruil hiervoor mogen zij een (beperkte) reclame-uiting van hun bedrijf plaatsen.

04. Het duurzaam beheren van de gemeentelijke begraafplaatsen
We hebben de begraafplaatsen op niveau A (hoog) van het Beheerkwaliteitplan beheerd, om recht te doen aan deze bijzondere gedenkparken. Samen met rechthebbenden en vrijwilligers organiseerden we publieksactiviteiten op de begraafplaatsen en verstrekten we informatie over de (cultuur)historie van de begraafplaatsen. Er zijn ook andere vormen van begraven, zoals ecologisch begraven. Onderdelen van de openbare ruimte op de begraafplaatsen zijn vervangen vanuit de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR). In de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen staat meer informatie over het onderhoud en de vervanging van begraafplaatsen. In de paragraaf Lokale heffingen is een berekening van de kostendekkendheid van de gemeentelijke begraafplaatsen opgenomen.

Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

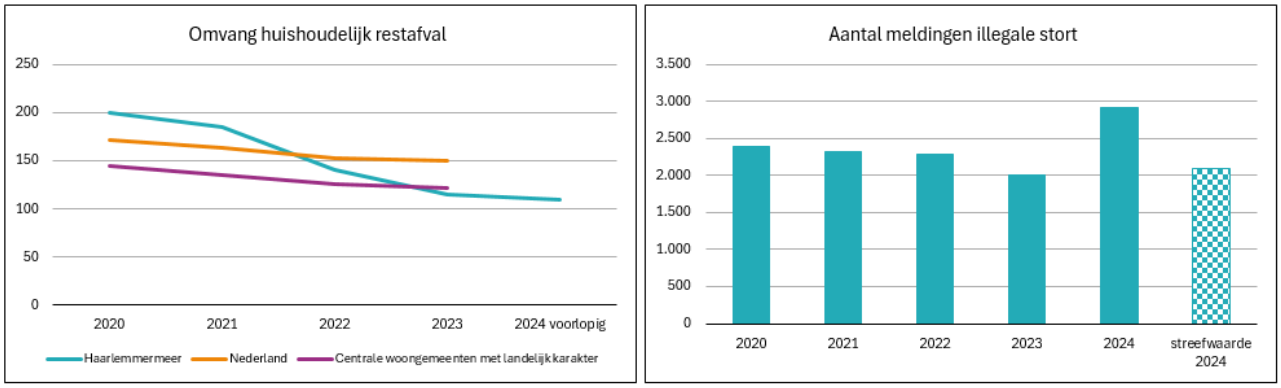
Ons doel is een bijdrage te leveren aan een 'circulaire economie' in 2050, waarbij producten en materialen zo lang mogelijk worden gebruikt door afvalpreventie en de vermindering van restafval. Hiervoor dragen we bij aan de landelijke ambitie van het programma VANG (Van Afval naar Grondstof) om in 2025 de hoeveelheid huishoudelijk restafval terug te brengen naar maximaal 30 kg per inwoner per jaar. Momenteel verkeren we in een transitie van afval- naar grondstoffeninzameling. In plaats van grondstoffen te vernietigen door deze als restafval te verbranden, zamelen we grondstoffen in en zorgen we ervoor dat deze opnieuw worden gebruikt. Dit betekent een lagere milieudruk en we kunnen langer toe met de beperkte voorraad fossiele grondstoffen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 55

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen					Streefwaarde
				2020	2021	2022	2023	2024	2024
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/ inwoner	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	200[1]	185	141	115	110[2]	90
Aantal meldingen illegale stort	stuks	Lokaal	Filemaker/MOB	2.399[3]	2.321	2.287	2.014	2.908[4]	2.100

1 *In 2020 was de omvang van het huishoudelijk restafval in 2020 hoog door de coronacrisis.*
2 *Opgave Meerlanden*
3 *Door de hoge hoeveelheid ingezameld huishoudelijk afval in 2020 als gevolg van de coronacrisis was ook het aantal meldingen illegale stort in dat jaar hoog.*
4 *De stijging van het aantal meldingen staat niet in verhouding tot de toename van de hoeveelheid illegale stort. Er is slechts een lichte toename van illegale stort, maar meer inwoners hebben hierover een melding gedaan.*

Figuur 27

Activiteiten
01. Het communiceren met inwoners over hergebruik van grondstoffen en afvalpreventie
02. Het inzamelen van huishoudelijk restafval, grof huishoudelijk afval en gesorteerde grondstoffen
03. Het bestrijden van zwerfafval

Toelichting
01. Het communiceren met inwoners over hergebruik van grondstoffen en afvalpreventie
We hebben inwoners indien nodig geïnformeerd en geïnstrueerd over het sorteren van grondstoffen, het belang van hergebruik en afvalpreventie in samenwerking met Meerlanden. Dit gebeurde via huis-aan-huis brieven, de afvalkalender en algemene communicatiemiddelen zoals internet en de krant. Hiervoor is ook de website Een nieuwe manier van afval scheiden ingezet. Voor de omschakeling van afval- naar grondstofinzameling en de daarmee gepaard gaande wijziging van het inzamelsysteem is uitgebreid gecommuniceerd met betrokken inwoners en is een grondstofcoach ingezet

02. Het inzamelen van huishoudelijk restafval, grof huishoudelijk afval en gesorteerde grondstoffen
We hebben alle huishoudelijke afvalstoffen ingezameld, waarop de Wet milieubeheer van toepassing is. Hierbij lag de nadruk op een vermindering van de hoeveelheid restafval en een uitbreiding van de hoeveelheid ingezamelde, gesorteerde grondstoffen. De invoering van VANG in wijken met hoogbouw en in laagbouwwijken met rolemmerinzameling is in 2024 grotendeels afgerond, met uitzondering van Tudorpark in Hoofddorp. We verwachten dat op grond van de invoering van VANG in deze wijken in 2025 een maximale hoeveelheid van 100 kg restafval per inwoner haalbaar is. Na de afronding evalueren we VANG in deze wijken en de resultaten hiervan gebruiken we om ook in de laagbouwwijken met verzamelcontainers meer grondstoffen in te zamelen en de hoeveelheid restafval te verminderen. Op dit moment loopt een rekenkameronderzoek naar VANG. We hebben de komst van een tweede milieustraat voorbereid. Deze wordt gevestigd in Nieuw-Vennep.

Sinds de invoering van het lachgasverbod worden in de openbare ruimte en in het restafval lachgascilinders aangetroffen. Gemeenten hebben hierdoor extra kosten voor het opruimen, inzamelen en veilig verwerken van lachgascilinders. Omdat het Rijk de verantwoordelijkheid afwijst, zijn we samen met publieke inzamelaars en andere gemeenten een bodemprocedure gestart om de kosten te verhalen. Ondertussen hebben we inwoners geïnformeerd over hoe zij op een goede manier kunnen omgaan met lachgascilinders. Daarnaast onderzoeken we samen met Meerlanden en afvalverwerker Afval Energie Bedrijf (AEB) wat de mogelijkheden zijn om op een veilige en

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

goedkope manier lachgascilinders in het restafval te verwerken.

Er is succesvol uitvoering gegeven aan de motie ‘stop bijplaatsen en verrommeling’. Naast de twee extra fte voor handhaving is er een extra team ‘vervuiling en verrommeling’ gestart. Hiervoor is een samenwerking gestart met het werkgeverspunt (WSP) voor een periode van twee jaar. In deze periode krijgen uitkeringsgerechtigden de kans om deel te nemen aan de pilot en proactief en datagericht toezicht te houden op locaties met brengvoorzieningen waar bijplaatsingen veel voorkomen. Met als doel de bijplaatsingen te verminderen en zo een bijdrage te leveren aan een schoon, heel en veilig Haarlemmermeer.

In de paragraaf Lokale heffingen is een berekening van de kostendekkendheid van de afvalinzameling opgenomen.

03. Het bestrijden van zwerfafval
Onze inzet voor het bestrijden van zwerfafval bestond uit vegen en handmatig zwerfafval rapen. Op strategische plekken in onze gemeente staan prullenbakken. NMCX verzorgde voor ons zwerfafval-educatie en – preventie op scholen, in de wijken en in winkelcentra. Daarnaast begeleidde NMCX grote schoonmaakacties en ondersteunde vrijwilligers. In 2023 is de Uitgebreide Producentverantwoordelijkheid (UPV) Zwerfafval van kracht geworden, wat inhoudt dat producenten meebetalen aan het opruimen van zwerfafval en consumenten moeten aansporen tot het voorkomen van plastic zwerfafval. Vanuit de SUP (Single Use Plastic) regeling worden plastic wegwerpartikelen steeds meer verboden. Over de hoogte van de vergoeding van de verpakkende industrie (Verpact) aan gemeenten is nog geen overeenstemming, waardoor deze is uitgesteld. Zodra hierover duidelijkheid is, stellen we nieuw beleid voor zwerfafval op.

Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

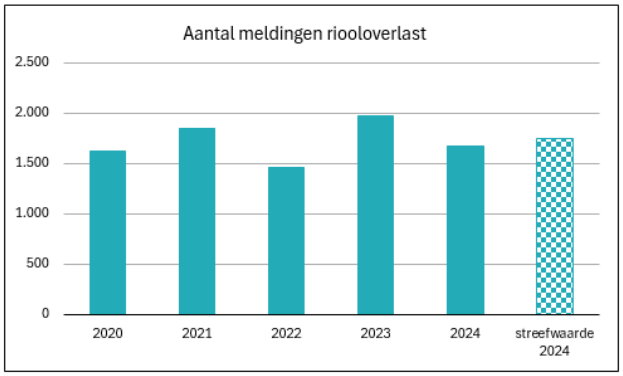
Door een adequaat en duurzaam beheer van grond-, hemel- en afvalwater in de openbare ruimte beschermen we de volksgezondheid, de leefomgeving en het milieu. Hiervoor streven we naar een robuust, duurzaam en klimaatbestendig watersysteem, met een goede waterkwaliteit. Door onze ambities voor klimaatbestendigheid te verankeren in de Strategische Samenwerkingsagenda met het hoogheemraadschap van Rijnland en in het Klimaatadaptatiebeleid Haarlemmermeer voldoen we aan het landelijke Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. Het Rijk heeft als ambitie om Nederland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust te hebben ingericht. Hieraan ten grondslag ligt de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie (2015) waarin Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen samen deze ambitie hebben vastgelegd. De gemeentelijk specieke uitwerking van deze ambitie hebben we geborgd in het Programma Riolering en Stedelijk Water 2024-2028 (PRSW) (8414039). Hierin zijn ook de uitgangspunten van het klimaatadaptatiebeleid geïntegreerd. Daarnaast streven we naar een duurzaam, goed beheerbaar afvalwaterstelsel, waarbij wordt voorkomen dat verontreinigd afvalwater in de bodem of in het oppervlaktewater terechtkomt. Door sloten, tochten en vaarten (watergangen) goed te onderhouden, houden we de waterkwaliteit en waterkwantiteit op voldoende niveau. In de paragraaf Lokale heffingen is een berekening van de kostendekkendheid van de rioolheffing opgenomen.

Tabel 56

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen					Prognose
				2020	2021	2022	2023	2024	2024
Aantal meldingen van riooloverlast	Aantal	Lokaal	Meldingen Openbare Buitenruimte	1.617	1.844	1.454	1.975[1]	1.670	< 1.750

1 *Door meer categorieën meldingen bij de meting te betrekken is het aantal meldingen riooloverlast hoger dan de prognose.*

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Figuur 28

Activiteiten

01. De aanleg en het onderhoud van drainage en de monitoring van grondwater ter verbetering van het grondwaterbeheer

02. Het klimaatbestendig maken van de leefomgeving voor wat betreft water

03. Het duurzaam beheren en onderhouden van afvalwaterstelsels en oppervlaktewater (kolken, riolering, gemalen en infiltratievoorzieningen)

04. Het duurzaam beheren van de watergangen en waterbodembeheer

Toelichting

01. De aanleg en het onderhoud van drainage en de monitoring van grondwater ter verbetering van het grondwaterbeheer

Om nadelige gevolgen van de grondwaterstand en wateroverlast, veroorzaakt door hemelwater of een structureel te hoog grondwaterpeil, zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken hebben we de voorbereiding van de aanleg van drainage in de wijk Welgelegen in Nieuw-Vennep voortgezet. De uitvoering van dit complexe project kan naar verwachting in 2026 starten. Hierbij richten we de openbare ruimte gelijktijdig klimaatbestendig in. De aanleg van drainage in de Zichtweg in Nieuw-Vennep is gestart. Naar verwachting wordt de uitvoering in 2025 afgerond.

Het onderzoeken van het grondwatersysteem is gestart. Met de resultaten van dit onderzoek kunnen we betere eisen stellen aan het ontwerp van drainage- en infiltratievoorzieningen en voor het beheer hiervan. Dit zal ook tot betere inzichten en kaders leiden voor de inrichting van gebieden en voor het maken van een grondwatermodel dat gebruikt kan worden voor het maken van berekeningen, toetsen en toekomstscenario's. Daarnaast hebben we drainageplannen opgesteld voor de gebiedsgerichte aanpak in Rijsenhout-Dorp, die in voorbereiding is.

02. Het klimaatbestendig maken van de leefomgeving voor wat betreft water

We hebben maatregelen uit het uitvoeringsprogramma van de Strategische Samenwerkingsagenda met het hoogheemraadschap van Rijnland uitgevoerd. Samen met het hoogheemraadschap zijn we een onderzoek gestart naar een waterrobuust watersysteem en afvalwatersysteem om ook in de toekomst aan onze zorgplichten op het gebied van grond-, hemel- en afvalwater te kunnen voldoen.

Maatregelen om de bestaande openbare ruimte klimaatbestendig in te richten nemen we mee in integrale projecten en in de gebiedsgerichte aanpak. De voorbereiding van de gebiedsgerichte aanpak in Welgelegen, Rijsenhout-Dorp, Spaarndam en in delen van Zwanenburg is voortgezet. De riolering wordt vervangen door een gescheiden stelsel, maar ook treffen we maatregelen op maaiveldniveau om in de toekomst zwaardere buien op te kunnen vangen. Voor het nieuwbouwproject Wickevoort in Cruquius hebben we een eisenpakket opgesteld voor een klimaatbestendige inrichting.

03. Het duurzaam beheren en onderhouden van afvalwaterstelsels en oppervlaktewater (kolken, riolering, gemalen en infiltratievoorzieningen)

Door de afvalwaterstelsels en het oppervlaktewater te beheren hebben, zamelen we stedelijk afvalwater in dat vrijkomt binnen ons grondgebied en transporteren dit. De basis hiervoor is het PRSW 2024-2028. Het aantal planmatige inspecties (geclusterd per gebied) is verder uitgebreid. Hiermee bereiden we de gebiedsgerichte aanpak voor en is integraal werken beter mogelijk. In regionaal verband werken we samen om de kwaliteit van de waterketen te verbeteren. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen geven we meer informatie over het onderhoud en de vervanging van riolering.

04. Het duurzaam beheren van de watergangen en waterbodembeheer

Het dagelijks onderhoud van de watergangen buiten de bebouwde kom is uitgevoerd op basis van de legger en de keur (beleidsregels) van het hoogheemraadschap van Rijnland. Om kosten te besparen combineerden we het onderhoud van gemeentelijke sloten en vaarten met onderhoud door het hoogheemraadschap van Rijnland. Voor het onderbrengen van vrijgekomen bagger, waarvoor we een ontvangstplicht hebben, maar die we niet op de kant kunnen of willen brengen, is de realisatie van baggerdepots in voorbereiding. Het beheer van watergangen en het baggerplan is ondergebracht in het PRSW. We hebben een

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

nieuw baggerplan in voorbereiding. Naar verwachting wordt dit in 2025 afgerond. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaan we nader in op het onderhoud en de vervanging van beschoeiing, duikers en stuwen.

Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Voor gemeentelijke wegen, straten en pleinen streven we ernaar dat deze goed begaanbaar, schoon en veilig zijn. Hieronder vallen ook civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties (VRI's). Dit doen we door het uitvoeren van onderhoud en het vervangen van onze kapitaalgoederen aan het einde van de levensduur. Binnen deze werkzaamheden is aandacht voor verduurzaming door het toepassen van duurzame materialen en innovatieve, energiebesparende technieken en werkwijzen die leiden tot een terugdringing van CO_2-uitstoot. Voorbeelden hiervan zijn de opening van de Circulaire Materialen-Hub en het toepassen van meer gerecyclede grondstoffen in asfalt of bestratingsmaterialen. Ook gebruiken we levensduurverlengende technieken, waardoor onderhoudskosten worden bespaard. We willen de fysieke leefomgeving vergroenen en klimaatbestendiger maken. Verhardingen die niet meer in gebruik zijn, vervangen we door groen en we gebruiken tegels met uitsparingen waarin het water beter in de bodem kan stromen en waarin ruimte is voor gras. Goed begaanbare wegen betekent ook het toepassen van gladheidbestrijding in de winter. Hierbij zoeken we naar een evenwicht tussen kwaliteit, veiligheid en kosten, waarbij het zoutgebruik en de belasting van het milieu door zout zoveel mogelijk worden beperkt.

Tabel 57 Kwaliteit verhardingen

	Eenheid			Metingen[1]				Streefwaarden/ prognose
Omschrijving		Indicator	Bron	2018	2020	2022	2024	2024
Kwaliteit van alle verharding, CROW normering	%voldoende/matig[2]	Lokaal	GisiB	77%	75%	84%	81%	>85%
Kwaliteit van gesloten verharding (asfaltwegen), CROW normering	%voldoende/matig	Lokaal	GisiB	91%	90%	90%	94%	>90%
Kwaliteit van open verharding (kllinkerverharding, trottoirs, CROW normering	%voldoende/matig	Lokaal	GisiB	66%	63%	80%	70%	>82%

1 *Metingen vinden tweejaarlijks plaats.*
2 *De CROW-categorie 'voldoende en matig' betekent dat deze wegvakken voldoen aan de normen, maar dat er wegvakken tussen zitten, waarvan de verwachting is dat deze binnen drie tot vijf jaar onderhoud nodig hebben.*

Tabel 58 Conditie civieltechnische kunstwerken

Omschrijving	Eenheid	Bron	Metingen[1]		Streefwaarden/prognose	
			2013[2]	2018	2024	2029
Conditieniveau vaste kunstwerken[3]	% Uitstekend	Conditiemeting NEN 2767-4	9%	56%	58%	60%
Conditieniveau vaste kunstwerken	% Goed	Conditiemeting NEN 2767-4	51%	28,4%	29%	30%
Conditieniveau vaste kunstwerken	% Redelijk	Conditiemeting NEN 2767-4	22%	14,6%	12%	9%
Conditieniveau vaste kunstwerken	% Matig	Conditiemeting NEN 2767-4	11%	0,8%	1%	1%
Conditieniveau vaste kunstwerken	% Slecht	Conditiemeting NEN 2767-4	7%	0,2%	0%	0%
Conditieniveau vaste kunstwerken	% Zeer slecht	Conditiemeting NEN 2767-4	0%	0%	0%	0%

1 *Kunstwerken worden één keer per vijf jaar geïnspecteerd.*
2 *90% van het areaal is geïnspecteerd.*
3 *De twaalf beweegbare bruggen in beheer bij de gemeente Haarlemmermeer worden om de vijf jaar geïnspecteerd op onderdeelniveau op basis van NEN 2767-4. Op basis van die inspectieresultaten wordt het onderhoud dan wel de vervanging van onderdelen ingepland. Daarnaast worden de bruggen elk kwartaal gemonitord op functionaliteit en veiligheid. Door dit inspectieregime is de kwaliteit van de beweegbare bruggen tenminste niveau 'redelijk'.*

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

In 2024 is een schouw uitgevoerd van alle vaste kunstwerken. Een schouw is een visuele inspectie en geeft een beeld van de gebruiksveiligheid. Hieronder staan de resultaten van deze schouw:

Tabel 59 Gebruiksveiligheid vaste kunstwerken

Omschrijving	Eenheid	Bron	Metingen
			2024
Gebruiksveiligheid vaste kunstwerken	% Zeer laag risico	A1 – schouw volgens de CUR aanbeveling 117	73%
Gebruiksveiligheid vaste kunstwerken	% Laag risico	A1 – schouw volgens de CUR aanbeveling 117	21%
Gebruiksveiligheid vaste kunstwerken	% Middelmatig risico	A1 – schouw volgens de CUR aanbeveling 117	6%
Gebruiksveiligheid vaste kunstwerken	% Hoog risico	A1 – schouw volgens de CUR aanbeveling 117	0%

Tabel 60 Openbare verlichting

Omschrijving	Eenheid	Bron	Metingen			Streefwaarden/ prognose		
			2022	2023	2024	2024	2025	2026
Conventionele armaturen openbare verlichting vervangen door LED	% vervangen	LMS	75%	83%	87%	92%	94%	100%
Energiebesparing openbare verlichting	% ten opzichte van 2013	LMS	32%	37%	40%	44%	46%	50%
Kabelnet openbare verlichting Liander vervangen door eigen net	% vervangen	LMS	93%	94%	95%	95%	96%	97%
Kwaliteit verkeersregelinstallaties	% goed	LMS	97,3%	93,2%	94,6%[1]	100%	100%	100%

1 *94,6% goed betekent dat de resterende VRI's (vier stuks) aan het einde van de levensduur zijn. Vanwege de veiligheid streven wij naar 100% goed en vervangen wij VRI's geheel of gedeeltelijk aan het einde van de levensduur. Deze VRI's zijn vervangen in 2024, waarmee de kwaliteit weer op 100% komt.*

Activiteiten

01. Het duurzaam beheren van wegen, straten en pleinen
02. Het schoonhouden van straten en bestrijden van gladheid
03. Het duurzaam beheren van de civieltechnische kunstwerken
04. Het duurzaam beheren van de openbare verlichting
05. Het duurzaam beheren van de Verkeersregelinstallaties (VRI's)

Toelichting

01. Het duurzaam beheren van wegen, straten en pleinen
Uit de inspecties van 2024 blijkt dat het percentage van de verhardingen, dat aan de normen van het CROW voldoet, licht is gedaald (van 84% naar 81%). Het percentage wegvakken open verhardingen, dat aan de normen voldoet, is gestegen van 80% naar 94%. Deze stijging is te danken aan de extra inzet vanuit de voorziening achterstallig onderhoud tot en met 2023 op open verhardingen. Het percentage wegvakken gesloten verhardingen, dat aan de normen voldoet, is echter gedaald van 90% naar 70%. Bij gesloten verhardingen hebben we met de beschikbare budgetten extra aandacht moeten geven aan de kwaliteit van asfaltfietspaden en het meest noodzakelijke onderhoud voor asfaltwegvakken, zoals de Van Heuven Goedhartlaan in Hoofddorp, de Osdorperweg en de Wethouder van Essenweg/ Spaarndammerweg in Halfweg. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen staat meer informatie over het onderhoud en het vernieuwen van wegen.

02. Het schoonhouden van straten en bestrijden van gladheid
We hebben ons gericht op het schoon en veilig houden van de openbare ruimte, met een focus op zowel dagelijkse straatreiniging als doelgerichte gladheidsbestrijding in de wintermaanden. Deze inspanningen dragen bij aan onze ambitie om een goed begaanbare, schone en veilige openbare ruimte te waarborgen. We hebben hierbij gewerkt volgens de vastgestelde beeldkwaliteitseisen uit het Beheerkwaliteitplan (BKP). Dit houdt in dat we niet alleen schoonmaakwerkzaamheden uitvoeren, maar ook monitoren of de resultaten voldoen aan de afgesproken kwaliteitsnormen.

Tijdens het strooiseizoen hebben we met zorgvuldig geplande strooiacties en door tijdig te handelen op risicovolle wegen en fietspaden de veiligheid op de weg en de bereikbaarheid van belangrijke routes gewaarborgd. Dit jaar hebben we extra aandacht besteed aan het beperken van zoutgebruik, waarbij we slimme technieken hebben gebruikt om strooiacties efficiënter en milieuvriendelijker te maken.

03. Het duurzaam beheren van de civieltechnische kunstwerken
Met (groot) onderhoud en vervangingen is actief ingezet op het verbeteren van de algemene

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

onderhoudsstaat van de kunstwerken. Tijdens deze werkzaamheden hebben we waar mogelijk gebruik gemaakt van innovatieve en duurzame materialen. De raamovereenkomst voor klein dagelijks onderhoud met open posten is vernieuwd. Bij een dergelijke overeenkomst worden de uit te voeren werkzaamheden vastgesteld op basis van de daadwerkelijke behoeften.

Om de functionaliteit en de veiligheid van de beweegbare bruggen te waarborgen, monitoren we deze elk kwartaal. Daarnaast is gestart met de uitvoering van een meerjarig inspectiecontract. Voor alle kunstwerken is een veiligheidsschouw uitgevoerd en vanaf het laatste kwartaal is begonnen met de toestandsinspectie conform de norm NEN 2767. Jaarlijks zullen we 25% van alle kunstwerken inspecteren, inclusief de beweegbare bruggen. Dit jaarlijkse inspectieproces vervangt de huidige frequentie van vijf jaar en stelt ons beter in staat onze meerjarenplanning actueel te houden.

De resultaten van de inspecties zijn gebruikt om de meerjarenplanning voor civieltechnische kunstwerken bij te werken en de inzet van de beschikbare middelen te bepalen. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen lichten we de aanpak van het onderhoud en de vernieuwing van kunstwerken verder toe.

04. Het duurzaam beheren van de openbare verlichting
Om energie te besparen zijn ruim 41.000 van de ruim 47.500 lichtpunten van de openbare verlichting (OVL) op dit moment voorzien van nieuwe lichtbronnen met dimbare ledverlichting. Naar verwachting is de vervanging van conventionele verlichting door ledverlichting in 2026 grotendeels gereed. Hiermee voldoen we in dat jaar al aan de doelstelling van het landelijke Energieakkoord (50% energiebesparing in 2030 ten opzichte van 2013). Kabelnet van de OVL aan het einde van de levensduur is vervangen door eigen OVL-net om storingen beter te kunnen verhelpen. We hebben het aantal slimme OVL-meetverdeelkasten, die schakelen op lichtcellen en waarmee defecten aan de ondergrondse OVL-kabel automatisch worden gemeld, verder uitgebreid. Hierdoor wordt meer energie bespaard. We zijn gestart met een proef van het refurbishen van lichtmasten. Daarbij worden lichtmasten van 40 jaar oud opnieuw geconserveerd. Daarna gaan de masten nog eens 40 jaar mee. Ter plaatse van de Oude Notweg in Haarlemmerliede en de Batterijweg in Halfweg zijn dynamische- en vleermuisvriendelijke verlichting aangebracht. De verlichting brandt standaard op 20% en door bewegingsdetectie wordt het verlichtingsniveau naar behoefte opgeschakeld. We zijn een proef gestart met laadpalen in lichtmasten in de Sleutelbloemstraat in Badhoevedorp. In deze proef zijn drie lichtmasten met twee laadpunten per lichtmast geplaatst. Het komende jaar monitoren we deze pilot op bezettingsgraad en gebruik. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen staat meer informatie over het onderhoud en de vernieuwing van de Openbare Verlichting.

05. Het duurzaam beheren van de Verkeersregelinstallaties (VRI's)
Om de doorstroming van het verkeer te verbeteren en de uitstoot van CO_2 te beperken zijn de toepassing van innovatieve technieken, zoals wachttijdvoorspellers en thermische camera's voor het langzaam verkeer en aftellers voor het autoverkeer verder uitgebreid. We zijn gestart met een proef van een jaar met de zogenaamde Schwung-app. Deze app zorgt ervoor dat een fietser die de app gebruikt bij de nadering van een kruispunt een grotere kans heeft op groen licht, waardoor de fietser niet hoeft te stoppen. Daarnaast werkten we samen met de provincie Noord-Holland en de omliggende gemeenten mee aan het landelijke programma 'Slimme en Duurzame Mobiliteit'. Binnen dit programma worden intelligente VRI's (IVRI's) toegepast, die voertuigen herkennen en inspelen op de actuele verkeersdrukte. Om ons areaal VRI's verkeersveilig te houden zijn de VRI's onderhouden en aan het einde van de levensduur vervangen. Hierbij is gemonitord of onze VRI's nog voldoende zijn afgestemd op de actuele verkeersstromen. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaan we nader in op het onderhoud en de vernieuwing van de VRI's.

Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

We streven naar een gezond leefklimaat voor onze inwoners door de bescherming van de leefomgeving te waarborgen. Dit betekent dat de lucht, de bodem, het oppervlaktewater en grondwater zo schoon mogelijk zijn. Milieubeheer, bodembescherming en bodembeheer dragen hieraan bij. We willen de kwaliteit van de bodem behouden en deze waar mogelijk verbeteren. Daarnaast zorgen we dat er zo beperkt mogelijke hinder is van geluid, licht, geur of magneetvelden.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Activiteiten

01. Het duurzaam beheren van de bodem

02. Het saneren van bodemverontreiniging

03. Rekening houden met gezondheidsbescherming bij de inrichting van de fysieke ruimte

Toelichting

02. Het saneren van bodemverontreiniging

Met ons bodembeleid zorgen we ervoor dat de kwaliteit van de bodem bij nieuwbouw geschikt is voor een gezond gebruik van de bodem door de mens. Door monitoring van het grondwater is gecontroleerd of de verontreiniging in de IJtochtkade in Zwanenburg voldoende is gesaneerd. De resultaten hiervan komen naar verwachting begin 2025. Er zijn alleen gemeentelijke projecten geweest waarbij grond niet ter plaatse kon worden hergebruikt in verband met bestaande inrichting en waarbij de grond ook niet elders bij gemeentelijke projecten kon worden hergebruikt.

03. Rekening houden met gezondheidsbescherming bij de inrichting van de fysieke ruimte

Bij gezondheidsbescherming richtten we ons met name op geluid, lucht(kwaliteit), bodem(kwaliteit), water(kwaliteit) en hittestress, omdat hier de grootste opgaven liggen. Bij ruimtelijke ontwikkelingen is rekening gehouden met deze aspecten. We zijn aangesloten bij het Schone Lucht Akkoord (SLA) (nota van B&W 728940). Dit akkoord is een samenwerking tussen de Rijksoverheid, provincies en vele andere gemeenten met als doel de luchtkwaliteit in Nederland structureel te verbeteren. Het streven is dat de lucht in 2030 schoner is door de uitstoot van schadelijke stoffen, zoals stikstofdioxide (NO_2) en fijnstof (PM_{10} en $PM_{2.5}$), terug te dringen tot de niveaus die zijn geadviseerd door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Hiermee verbeteren we niet alleen de luchtkwaliteit, maar beschermen we ook de gezondheid van onze inwoners. Met het ondertekenen van het SLA committeren we ons aan het nemen van verplichte maatregelen die in het akkoord zijn vastgelegd. Deze maatregelen richten zich op de belangrijkste bronnen van luchtverontreiniging, zoals verkeer, industrie, mobiele werktuigen en houtstook. Ons uitvoeringsplan, waarin de reeds genomen en geplande maatregelen zijn weergegeven, is momenteel in ontwikkeling en we ronden dit af in het eerste kwartaal van 2025..

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 61

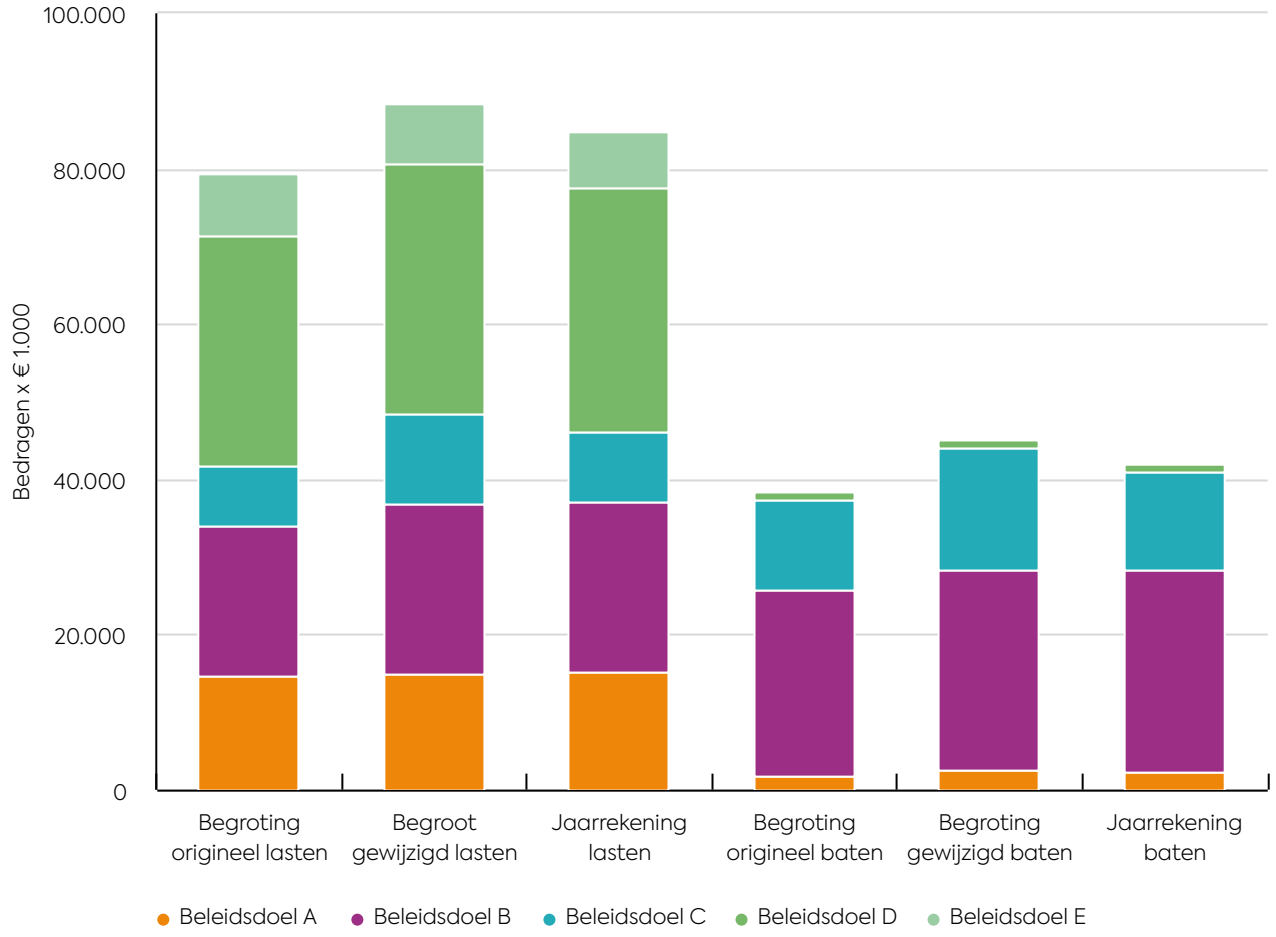
Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Kwaliteit fysieke omgeving		**2024**	**2024**	**2024**	
Een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte.	Baten	38.446	45.139	42.385	-2.754
	Lasten	79.480	88.456	84.897	3.559
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-41.034**	**-43.317**	**-42.512**	**805**
Reservemutaties	Onttrekking	444	444	546	102
	Storting	-	99	-	99
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-40.590**	**-42.972**	**-41.966**	**1.006**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.	Baten	1.847	2.483	2.371	-112
	Lasten	14.639	15.042	15.088	-46
	Saldo	**-12.792**	**-12.559**	**-12.717**	**-158**
Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.	Baten	23.877	25.923	25.975	52
	Lasten	19.330	21.909	22.127	-218
	Saldo	**4.547**	**4.014**	**3.848**	**-166**
Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.	Baten	11.714	15.719	12.568	-3.151
	Lasten	7.813	11.570	9.032	2.538
	Saldo	**3.901**	**4.148**	**3.536**	**-612**
Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.	Baten	954	960	1.167	207
	Lasten	29.604	32.164	31.273	891
	Saldo	**-28.651**	**-31.204**	**-30.106**	**1.098**
Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.	Baten	55	55	305	250
	Lasten	8.094	7.770	7.377	393
	Saldo	**-8.040**	**-7.716**	**-7.073**	**643**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma Kwaliteit fysieke omgeving

Figuur 29

Toelichting gewijzigde begroting 2024 - jaarrekening 2024

Beleidsdoel A

Tabel 62

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Overig	-112
Totaal Baten	**-112**
Lasten	
Overig	-46
Totaal Lasten	**-46**

Beleidsdoel B

Tabel 63

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Overig	52
Totaal Baten	**52**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

1. Toename Afvalstromen	-165
2. Eindafrekening VANG	-91
3. Toename ingezameld grof afval	-81
Overig	119
Totaal Lasten	**-218**

Lasten

1. Een aantal afvalstromen neemt in 2024 behoorlijk toe ten opzichte van voorgaande jaren. Hierbij gaat het met name om hout, puin en grof huishoudelijk afval. Dit houdt verband met een toenemend aantal huishoudens in Haarlemmermeer. Ook werd voorheen een deel van deze stromen aangeboden in de 1.100-liter containers, die met de uitrol van VANG zijn verdwenen. De structurele effecten worden verwerkt in een volgend P&C-product.

2. De eindafrekening voor VANG viel hoger uit door een aantal onvoorziene zaken, zoals:
- meerkosten voor het plaatsen van ondergrondse containers (afvoer en verwerking grond, straatwerk, anti-parkeermaatregelen en bronbemaling);
- extra inzet voor het innemen tijdelijke minicontainers (rolemmers);
- hogere kosten dan begroot voor het verwijderen van oude inzamelmiddelen (verzamelcontainers en cocons);
- extra communicatie in de vorm van borden bij brengparkjes en verstrekken van afvalzakjes.

3. De hoeveelheid aan huis ingezameld grof afval laat in 2024 een toename zien. Dat geldt ook voor het aantal meldingen van afval in de openbare ruimte.

Beleidsdoel C

Tabel 64

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Voorziening tariefsegalisatie rioolheffing	-3.284
Overig	133
Totaal Baten	**-3.151**

Lasten

1. Onderzoek en planvorming	2.541
Overig	-3
Totaal Lasten	**2.538**

Baten

1. De mutatie op de voorziening wordt bepaald door het verschil te berekenen tussen de baten en de lasten die toegerekend mogen worden aan de rioleringstaak. Rekening houdend met deze mutatie wordt de rioleringstaak 100% kostendekkend geraamd. Door hogere baten en lagere lasten is de onttrekking lager dan geraamd. Zie ook de toelichting in de paragraaf Lokale heffingen.

Lasten

1. Er zijn minder externe opdrachten uitgezet voor het PRSW, riolering en gemalen en er zijn minder opdrachten gegeven voor geplande onderzoeken met betrekking tot riolering en grondwater. De oorzaken hiervan zijn:
- adviesbureaus kunnen de vraag op dit moment niet aan;
- bestaande vacatures zijn moeilijk in te vullen waardoor capaciteitsgebrek blijft bestaan;
- personele wisselingen en afwezigheid door ziekte leiden tot capaciteitsgebrek waardoor niet al het werk kon worden uitgevoerd.
- één van de onderzoeken die uitstaan is het opstellen van het baggerplan. Vanwege capaciteitsgebrek is dit niet afgerond dit jaar. Daarom zijn er minder baggerwerkzaamheden uitgevoerd dan gepland.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Beleidsdoel D

Tabel 65

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Ontvangen vergoedingen	223
Overig	-16
Totaal Baten	**207**

Lasten

1. Onderhoud verharding wegen	992
2. Voorbereidingskosten vervanging Sloterbrug	-772
3. Lagere uitgaven elektra openbare verlichting	643
Overig	28
Totaal Lasten	**891**

Baten

1. Er zijn in 2024 meer bijdragen van derden ontvangen in verband met beschadiging van wegmeubilair, met name lichtmasten, opruimen van verontreiniging op wegen (olie) en het aanpassen van openbare verlichting op een provinciale weg.

Lasten

1. Niet alle werkzaamheden voor open verhardingen en gesloten verhardingen konden worden afgerond. Dit heeft te maken met capaciteitsgebrek (Frederiksveld, Nieuw-Vennep) zowel bij aannemers als bij de nutsbedrijven, waarvan de werkzaamheden voorafgaand aan onze werkzaamheden plaats moeten vinden. De nutsbedrijven stelden daarnaast ook andere prioriteiten vanwege urgentere zaken waardoor de afgesproken planning (herstraten Leeghwaterstraat, Hoofddorp) niet werd gehaald. Omdat dit pas laat in het jaar bekend was, kon het overgebleven budget niet worden aangewend voor andere projecten.
2. Wij hebben met de gemeente Amsterdam in 2018 een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor de vervanging van de Sloterbrug over de Ringvaart in Badhoevedorp. De voorbereiding van dit project heeft destijds vertraging opgelopen omdat er eerst een oplossing voor de situatie van het sluipverkeer op de Sloterweg in Amsterdam moest worden gevonden. In de periode van deze vertraging zijn de (materiaal)kosten voor het vervangen van de brug zeer sterk gestegen. In 2022 is overeengekomen de kosten te verminderen door in plaats van vervanging, levensverlengend onderhoud te doen. Dit in combinatie met de herinrichting van de kruispunten Langsom - Nieuwemeerdijk en Nieuwemeerdijk - Burgemeester Amersfoordtlaan in Badhoevedorp. De voorbereidingskosten voor de vervanging van de brug moeten worden afgeboekt, omdat geen sprake meer is van vervanging.
3. De afrekening van het elektraverbruik over 2023 gaf een voordeel.

Beleidsdoel E

Tabel 66

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Dwangsommen	285
Overig	-35
Totaal Baten	**250**

Lasten

1. Uitvoeringsovereenkomst OD NZKG	280
2. Energiebesparingsakkoord	102
Overig	11
Totaal Lasten	**393**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Baten

1. Er zijn meerdere dwangsommen opgelegd. De opbrengst is niet geraamd, omdat onzeker is of dwangsommen worden opgelegd.

Lasten

1. De kosten van de uitvoeringsovereenkomst met de OD NZKG zijn lager uitgevallen als gevolg van de eindafrekening 2023.
2. De kosten van de OD NZKG voor de uitvoering van het provinciaal Energiebesparingsakkoord zijn verantwoord onder het beleidsdoel B van het programma Ruimtelijke ontwikkelingen. Op dat programma en beleidsdoel is ook de dekking vanuit provinciale- en rijksmiddelen verantwoord.

Reserves

Tabel 67

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Calatravabruggen	312	414	102
Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR)	132	131	0
Totaal Onttrekking	**444**	**546**	**102**
Storting			
Dekking reserve afschrijvingslasten	99	0	99
Totaal Storting	**99**	**0**	**99**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Economische zaken

Portefeuillehouder: Ruigrok

lasten in €	**16.253**
% totale realisatie lasten	**2,7%**
baten in €	**16.635**
% totale realisatie baten	**2,7%**

Maatschappelijk doel:
De gemeente Haarlemmermeer streeft naar een toekomstbestendige economische groei op zowel lokaal als regionaal niveau met inachtneming van de kwaliteit van de leefomgeving.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2024 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2024 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, toekomstbestendige en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.	**16.628**	**90%**	**14.170**	**-85%**
01. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van het startend ondernemerschap en MKB om zich krachtig te ontwikkelen en te innoveren				
02. Het uitwerken van een nieuwe economische koers				
03. Verbeteren kwaliteit werklocaties en de aansluiting van het aanbod op de veranderde vraag				
04. Het ondersteunen en faciliteren van ontwikkelingen in het aanbod commerciële voorzieningen				
05. Economische research en gegevensbeheer				
Beleidsdoel B: Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.	**7**	**-**	**2.083**	**-8%**
01. Het sturen op een kwalitatief sterke (regionale) hotelmarkt				
02. Transitie naar een circulaire economie door het stimuleren van regionale en Europese samenwerking				
03. Regionale samenwerking Metropoolregio Amsterdam (MRA)				
04. Marketing en acquisitie				
05. Balans tussen duurzame economie en gezonde leefomgeving				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A:

Beleidsdoel B: Schiphol Area Development Company (SADC), InWest Regio BV

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Deelnemers Zaai 2024

Economische zaken

De gemeente Haarlemmermeer streeft naar een toekomstbestendige economische ontwikkeling op zowel lokaal als regionaal niveau met inachtneming van de kwaliteit van de leefomgeving.
De economie van Haarlemmermeer is met ruim 20.000 bedrijven, 165.000 banen en een toegevoegde waarde van bijna € 16 miljard een stabiele factor in de top vijf van Nederland. De maatschappij vraagt om een actualisering van de richting, door meer naar duurzaamheid en kwaliteit te kijken. Ook wordt Haarlemmermeer geconfronteerd met een nieuwe en complexe situatie. Waar voorheen genoeg ruimte was om aan allerlei opgaven en ontwikkelingen ruimte te bieden, is dit door de sterke groei in de afgelopen jaren en de veelheid aan opgaven die tegelijkertijd spelen (en om ruimte vragen) niet meer mogelijk.

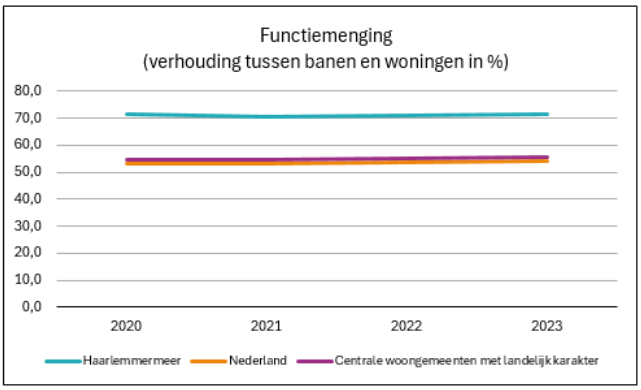
Het heden en de toekomst vragen daarom (ook) vanuit economisch perspectief selectiever om te gaan met ruimteclaims en keuzes te maken. Tenslotte heeft de coronacrisis het belang van de kwaliteit van werklocaties versneld veranderd. Door het vele thuiswerken zijn ondernemers en werknemers anders naar hun locatie en gebouw gaan kijken. Zaken als de bereikbaarheid en het voorzieningenniveau (commercieel en groen) zijn belangrijker geworden. Ook zijn zaken als de duurzaamheid en de circulariteit van het gebouw en de leefbaarheid en de diversiteit van de omgeving van toenemend belang. Het ontmoeten en de beleving op de locatie, een groene omgeving en een duurzaam gebouw, worden belangrijker dan enkel het gebouw als werkplek.

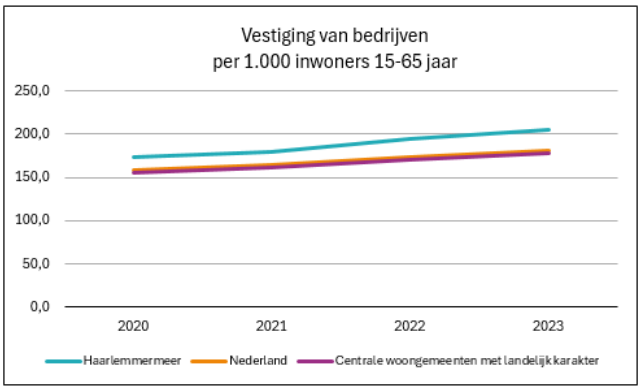
Tabel 68

				Metingen				Streefwaarden/ prognose	
Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Functiemenging	%	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	71,3	70,5	70,8	71,6	70,0	70,0[1]
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	174,1	179,0	194,3	204,5	n.v.t.	n.v.t.

1 *De streefwaarde is 70%, omdat de groei van banen en woningen de komende jaren ongeveer gelijke tred zal houden. Het aantal banen zal weer stijgen, maar niet meer dan het aantal woningen, omdat er veel woningbouw is gepland tot 2030/2040.*

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Figuur 30

Verbonden partijen
Schiphol Area Development Company (SADC)
Om onze maatschappelijke doelen en beleidsdoel(en) te bereiken werken we samen met SADC aan gebiedsontwikkeling, (inter)nationale marketing en promotie en het verbinden van publieke en private partijen.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partij, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Relevant beleid
- Beleidskader 'De agrarische sector in perspectief' (2013.0015671)
- Kadernota herstructurering werklocaties Haarlemmermeer (2009.0023450)
- Verordening winkeltijden Haarlemmermeer 2018 (2018.0015139)
- Verordening winkeltijden Haarlemmerliede en Spaarnwoude (2018.0016640)
- Flexibilisering bestemmingen bedrijventerreinen (2014.0009011)
- Ontwikkelingsstrategie Ruimtelijk Economische Visie Schipholregio (REVS) (2012.0034204)
- Sociaal Ondernemen in Haarlemmermeer (2017.0013476)
- Beleid voor commerciële voorzieningen Haarlemmermeer; regels en ruimte (2019.0057889)
- Verblijfsaccomodatiebeleid gemeente Haarlemmermeer 2021 -2025 (2020.00026640)
- Actualisatie koers herstructurering werklocaties (10475335)
- Economische koers Haarlemmermeer 2024 'van grijs groeien naar groen ontwikkelen' (10973869)

Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, duurzame en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Haarlemmermeer is volop in ontwikkeling. De huidige en toekomstige economische dynamiek in de gemeente en metropoolregio is groot. We zetten daarom in op een nieuwe economische koers die inspeelt op de kansen en uitdagingen van de toekomst. Een koers die flexibel is en aansluit op de ontwikkelingen en wensen van zowel ondernemers als hun klanten. Het doel van onze nieuwe koers is om de economie van Haarlemmermeer zo te ontwikkelen, dat deze niet alleen kwantitatief maar ook kwalitatief in de top vijf in Nederland staat (van 'grijs groeien' naar 'groen ontwikkelen'). Om deze omslag te realiseren, focussen we op diversificatie, selectiviteit en kwaliteit. Met diversificatie zet de gemeente in op het aantrekken van bedrijven die uit andere sectoren komen dan de luchtvaart of logistiek, zoals de sectoren Life Sciences & Health/ Pharma en ICT/datagedreven economie/ robotisering. Selectiviteit heeft te maken met de toenemende schaarse ruimte, waardoor goede keuzes moeten worden gemaakt bij de ontwikkeling en gronduitgifte, alsmede het soort bedrijven dat de gemeente wil aantrekken. We sturen daarbij op de kwaliteit van de groei, zoals de maatschappelijke waarde en de kwaliteit van de banen die een bedrijf biedt. Thema's als duurzaamheid, circulariteit en vergroening, innovatie, aantrekkelijk werkgeverschap en sociaal maatschappelijke verbondenheid spelen hierbij een belangrijke rol. Met het inzetten op kwaliteit boven kwantiteit slaat de gemeente duidelijk een nieuwe weg in.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Activiteiten
01. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van het startend ondernemerschap en MKB om zich krachtig te ontwikkelen en te innoveren
02. Het uitwerken van een nieuwe economische koers
03. Verbeteren kwaliteit werklocaties en de aansluiting van het aanbod op de veranderde vraag
04. Het ondersteunen en faciliteren van ontwikkelingen in het aanbod commerciële voorzieningen
05. Economische research en gegevensbeheer

Toelichting
01. Het ondersteunen, faciliteren en stimuleren van het startend ondernemerschap en Midden- en kleinbedrijf (MKB) om zich krachtig te ontwikkelen en te innoveren
De lokale MKB-ondernemers laten al jaren zien dat zij een belangrijke bijdrage leveren aan de economie in de Haarlemmermeer. Onze ondernemers hebben te maken met (nieuwe) uitdagende omstandigheden, zoals prijs- en loonstijgingen (inflatie), de krappe arbeids- en energiemarkt.

Mede aan de hand de MKB-agenda die eind 2023 is vastgesteld ondersteunen en faciliteren we onze ondernemers met als doel de lokale economie te versterken. Deze MKB-agenda is onderdeel van de uitwerking en uitvoering van het uitvoeringsprogramma van de Economische Koers. Belangrijk uitgangspunt is het streven om het lokaal ondernemerschap te versterken en de lokale economie te laten groeien. Dit is een pijler onder een duurzame en welvarende toekomst voor onze gemeente.

Er is in 2024 hard gewerkt aan het verbeteren van de communicatie tussen ons en de lokale ondernemers, waardoor een effectieve samenwerking mogelijk wordt. Hiertoe hebben we in goed overleg met de ondernemers een project uitgevoerd ter verbetering van het ondernemersloket. De realisatie van de verbeteringen wordt in fasen doorgevoerd. Ook hebben we gewerkt aan het versterken van de organisatiegraad van onze ondernemers (Bedrijveninvesteringszone (BIZ), ondernemersvereniging en park- of energiemanagement) en onze banden met hen. Concrete initiatieven aangaande het versterken van de organisatiegraad van onze ondernemers in 2024 zijn geweest:
1. Het verlengen van de BIZ periode van vijf jaar voor Graan voor Visch Zuid na een geslaagde draagvlakmeting.
2. Het opzetten van een nieuwe BIZ voor het bedrijventerrein De Weeren, waarvan de draagvlakmeting doorloopt naar 2025
3. Het stimuleren van samenwerking op het bedrijventerrein Hoofddorp Noord, waarbij de vorm van organisatie in 2025 zal worden gekozen.
4. Het stimuleren van samenwerking op het bedrijventerrein Cruquius Zuid, waarbij de vorm van organisatie in 2025 zal worden gekozen.

We hebben vanuit onze duurzame regelingen ondersteuning kunnen bieden aan tal van milieuvriendelijke initiatieven. Ook werd de veiligheid en kwaliteit van de werk- en winkellocaties verbeterd (in samenwerking met ondernemers). Door invoering van circulaire principes werd verspilling verminderd en hergebruik vergroot.

We hebben ondersteuningsmogelijkheden, als ons werkgeversservicepunt en het Regionaal Werkcentrum (RWC), ingezet voor de krapte op de arbeidsmarkt. Ook startups en groeiende ondernemers blijven wij faciliteren en ondersteunen met het ZAAI-traject. Het ZAAI-traject is succesvol afgerond en voor de tiende maal is de selectie van een nieuwe groep ondernemers gestart.

02. Het uitwerken van een nieuwe economische koers
Het is de missie van de gemeente, om de economie bnnen haar gemeentegrenzen zo te ontwikkelen, dat deze ook kwalitatief structureel tot de top vijf in Nederland wordt gerekend. Hiertoe is de Economische Koers Haarlemmermeer 2024 ‘Van grijs groeien naar groen ontwikkelen’ vastgesteld en de uitvoering gestart. Deze economische koers bestaat uit missie, strategie en uitvoeringsprogramma en vormt in een aantal opzichten een trendbreuk. We willen de rijke economie binnen de gemeente verder ontwikkelen langs een aantal lijnen, die anders zijn dan de volumegroei die (alleen) gerelateerd leek aan de luchthaven en die typerend was voor de economie en groei in de afgelopen decennia. Deze trendbreuk vatten we samen in drie pijlers onder de strategie. Voor de middellange (tot 2026) en langere termijn (tot 2030) gaan we uit van diversificatie, selectiviteit en kwaliteit. Er is geen hiërarchie tussen deze drie, ze zijn onderling aanvullend en parallel van toepassing.

In het uitvoeringsprogramma werken we uit hoe we dit in de praktijk brengen en we koppelen hieraan een monitoringsystematiek om de voortgang te bewaken. In het

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

uitvoeringsprogramma zetten we samen met onze ondernemers en andere belanghebbenden onze schouders onder de uitvoering. We sturen hierbij op het effectief realiseren van de missie en strategie van onze Koers.

03. Verbeteren kwaliteit werklocaties en de aansluiting van het aanbod op de veranderde vraag
In oktober 2023 is de nieuwe Koers Werklocatiemarkt (7963359) vastgesteld door de raad. Hiermee werd het eerste deel van de Integrale Beschouwing van de Werklocatiemarkt afgerond. Het vormt een onderdeel van de bredere economische koers 'Economische koers Haarlemmermeer 2024 'van grijs groeien naar groen ontwikkelen' (10973869), zoals vastgesteld in september 2024.

Binnen onze Economische Koers vormt het toekomstbestendig ontwikkelen van nieuwe werklocaties en het herstructureren, transformeren en verduurzamen van bestaande locaties een zwaartepunt, want onze gemeente kent ruim zeventig werklocaties.

In 2024 is hier verder uitwerking aan gegeven: de algemene ruimtelijke economische uitwerking van onze werklocaties werd in december 2024 afgerond middels een eindrapportage en deze is begin 2025 aangeboden aan de raad. De inhoud van het rapport is (onder andere middels dialoogsessies) afgestemd met de grote ontwikkelaars en kleinere MKB-partijen. We zetten in op kwaliteit, selectiviteit en diversificatie om de kwaliteit en toekomstbestendigheid van onze bestaande werklocaties te verbeteren. Er zijn werklocatietypologieën en kritische prestatie-indicatoren (kpi's) ontwikkeld om de ruimtelijke ontwikkeling op maat te kunnen ondersteunen.

In de gebiedsontwikkelingsprojecten, zoals Schiphol Trade Park, Badhoevedorp Zuid, Beukenhorst Oost Oost en De President, is rekening gehouden met onze economische koers.

04. Het ondersteunen en faciliteren van het ontwikkelen in het aanbod commerciële voorzieningen
Het versterken van de positie van de detailhandel en economisch herstel zijn onderdelen van de MKB-agenda. Vanuit de Economische koers hebben wij een bijdrage geleverd aan gebiedsontwikkelingen, zoals Stadscentrum Hoofddorp, Nieuwe Kom in Nieuw-Vennep, Badhoevedorp en Spoorzone Hoofddorp. Meer hierover in het programma Ruimtelijke Ontwikkelingen.

Eind 2024 is gestart met de actualisatie van het beleid voor commerciële voorzieningen. Het huidige beleid dateert uit 2019. Diverse woningbouw- en gebiedsontwikkelingen bevinden zich in een andere fase en de inwonersprognoses zijn aanzienlijk hoger dan in 2019. Er is een nieuwe Economische Koers vastgesteld. Een actueel beeld van het functioneren van de voorzieningencentra is gewenst om na te gaan of de uitgangspunten en beleidsregels wijzigingen behoeven en om een doorkijk te geven naar wat ons afkomt. Dit zal een nieuwe basis opleveren voor toetsing van initiatieven, gebiedsontwikkelingen en visies voor de komende jaren.

05. Economische research en gegevensbeheer
Dit betreft onderzoek, analyse en publicatie van werkgelegenheidsstatistieken en andere economische rapportages zowel nationaal, regionaal als lokaal.

Ook dit jaar is een enquête gehouden onder de Haarlemmermeerse ondernemers met vragen over de werkgelegenheid, maatschappelijk verantwoord ondernemen, circulair ondernemen, uitbreiding van het bedrijf en het gebruik van vluchten via Schiphol. Ook is het gebruik en de leegstand bij kantoren en winkels onderzocht. Daaraanvolgend zijn de mutaties in werkgelegenheid, gebruik en leegstand gemonitord en geanalyseerd om beleid te evalueren en te ontwikkelen. Het aantal banen is hoger dan ooit tevoren in Haarlemmermeer. Bij 20.392 bedrijven in 2024 zijn 164.791 werkzame personen geteld. Deze groei is vooral te danken aan de bestaande bedrijven. Een groei die zichtbaar is op Schiphol en op de bedrijventerreinen. Daarbij is de Luchtvaartsector bijna weer op het niveau van voor corona. De lokale economie groeit ook, maar relatief minder. De werkgelegenheid bij de focussectoren, die zijn vastgelegd in de nieuwe economische koers, is ook gestegen. Dit zijn: ICT & Technologie, Groothandel & Consumer Goods, Specialistische zakelijke dienstverlening, Life Sciences & Health, Energie & Grondstoffen en Luchtvaart & Logistiek. Daarbij blijft de vraag naar ruimte voor nieuwe bedrijven of bedrijfsverplaatsingen hoog.

Separaat is de monitor Economie Haarlemmermeer eerste halfjaar 2024 (XS-24101007.599) toegestuurd aan de raad.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Beleidsdoel B: Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

De (internationale) concurrentie gaat steeds meer over metropolen en deze beïnvloeden ook de nationale economie. Hiermee is er een gedeeld belang in de MRA om de economische positie van de regio te versterken. Wij werken daarom samen met aangrenzende gemeenten, provincies, Rijksoverheid, private partijen en kennisinstellingen bij voor ons belangrijke vraagstukken. Wij zorgen ervoor goed vertegenwoordigd te zijn in de verschillende regionale samenwerkingsstructuren.

Op economisch gebied wordt in de MRA in verschillende gremia gewerkt:

- In het Platform Economie werken we samen aan opgaven die voortkomen uit veranderingen in de regionale economische structuur.
- De Amsterdam Economic Board (AEB) heeft tot doel welvaart en welzijn in de MRA toekomstbestendig te versterken middels samenwerking van bedrijfsleven, overheden en kennisinstellingen met als inzet innovatie en economische ontwikkeling.
- Via ROM-InWest stimuleren we innovatieve ondernemers ten behoeve van een sterke en duurzame economie. Noord-Hollandse start-ups, scale-ups en MKB-bedrijven worden ondersteund met financiering, strategisch advies én een waardevol netwerk.
- Amsterdam InBusiness (AIB) is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Amstelveen, Amsterdam, Almere en Haarlemmermeer dat de acquisitie en het relatiebeheer van internationale investeerders en bedrijven in de MRA uitvoert.
- Via programma Amsterdam Logistics ondersteunen we middels een aantal projecten de ontwikkeling van smart logistics in de regio.

De mainport Schiphol is een belangrijke aanjager van de Haarlemmermeerse economie. Wel moeten leefbaarheid en groei van de luchthaven in balans met elkaar zijn.

Wij willen samen met alle belanghebbenden in de regio de verwevenheid en wisselwerking tussen de luchthaven Schiphol, de economie en de kwaliteit van de leefomgeving verder ontwikkelen. Het verder onderzoeken van de mogelijkheden van toepassing van geluidsadaptief bouwen is daar onderdeel van. Bij verdere ontwikkeling van de luchthaven heeft veiligheid de hoogste prioriteit.

Een internationaal sterke luchthaven heeft een sterke regio en daarmee ook een sterke gemeente nodig. Wij nemen met dit doel deel aan de besluitvormingstrajecten rondom de ontwikkeling van Schiphol. Daarmee zijn wij in staat mede richting te bepalen.

Activiteiten

01. Het sturen op een kwalitatief sterke (regionale) hotelmarkt
02. Transitie naar een circulaire economie door het stimuleren van regionale en Europese samenwerking
03. Regionale samenwerking Metropoolregio Amsterdam (MRA)
04. Marketing en acquisitie
05. Balans tussen duurzame economie en gezonde leefomgeving

Toelichting

01. Het sturen op een kwalitatief sterke regionale hotelmarkt

In Haarlemmermeer zetten we in op een toekomstbestendig, evenwichtig en gediversifieerd aanbod van verblijfsaccommodaties om zo ons eigen toeristisch aanbod te versterken. Dit is vastgelegd in het Verblijfsaccommodatiebeleid gemeente Haarlemmermeer 2021-2025. In het eerste halfjaar van 2024 bedroeg de bezettingsgraad van hotels in de Haarlemmermeer op 72%. Hiermee lag de bezettingsgraad 2%-punt boven de bezettingsgraad van dezelfde periode een jaar eerder.

We zetten in Haarlemmermeer in op kleinschaligere en kwalitatieve verblijfsaccommodaties, voor grotere hotels (vooral gericht op Schiphol) geldt een hotelstop.

Er is een inventarisatie gestart van het huidige bestand aan hotels en verblijfsaccommodaties (en de ontwikkelingen in voorbereiding) om zo alvast een basis te leggen voor de evaluatie en de actualisatie van dit beleid in 2025. Hierbij is aangesloten op een marktruimteonderzoek in MRA-verband (onder andere via een digitaal nachtregister).

Regionale afstemming over nieuwe verblijfsaccommodaties vindt plaats via een operationeel plan MRA Ontwikkelkader en door (niet-bindende) adviezen van een regionaal expertteam. In de MRA is afgesproken om de ontwikkelmogelijkheden in lijn te brengen met de gezamenlijke toerismestrategie, waarin toeristisch

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

profielen en spreidingsdoelstellingen zijn meegenomen.

We werken nauw samen met de hotels en met Event Park Amsterdam, het samenwerkingsverband tussen diverse hotels en vergaderlocaties in Haarlemmermeer die evenementen kunnen faciliteren. Samen met ondernemers zorgen we ervoor dat Haarlemmermeer een aantrekkelijke omgeving is voor (zakelijke) toeristen. Uiteraard zijn de economische aspecten een belangrijke drijfveer voor dit soort ontwikkelingen, want toeristen dragen bij aan het versterken van lokale voorzieningen.

02. Transitie naar een circulaire economie door het stimuleren van regionale en Europese samenwerking
De MRA richt zich op het creëren van een duurzame metropool. De focus ligt op het bevorderen van een regionale, circulaire economie die internationaal concurrerend is. Dit gebeurt binnen drie programmalijnen: Circulair Inkopen & Opdrachtgeverschap, Aanpak Materiaalstromen en Circulaire Gebiedsontwikkeling. In het afgelopen jaar is samen met 'FoodCLIC' een interactieve leermodule ontwikkeld om gemeenten te helpen bij het opzetten van een effectief voedselbeleid, met verdere uitrol in 2025. Daarnaast is het MRA meerjarig uitvoeringsplan 2025-2028 opgesteld met inzet op veertien activiteiten.

Circulair West organiseerde een ambtelijke en bestuurlijke bijeenkomst voor circulaire specialisten en wethouders van verschillende gemeenten om kennis uit te wisselen en mogelijkheden voor samenwerking aan de circulaire economie te verkennen. Haarlemmermeer werkt samen met C-Creators aan circulaire gebiedsontwikkeling door de afname van een 'strippenkaart' voor de duur van drie jaar. In het voorbije jaar hebben we ons actief ingezet voor het innovatieve businessnetwerk SHARE Haarlemmermeer en hebben we de verbindingen binnen Amsterdam InChange netwerk versterkt.

03. Regionale samenwerking Metropoolregio Amsterdam (MRA)
De MRA Agenda 2025-2028 is medio december 2024 definitief vastgesteld in de Algemene Ledenvergadering (ALV). In de MRA Agenda zijn de doelen en ambities opgenomen van de 33 samenwerkende overheden. In de nieuwe agenda zijn acht ambities opgenomen voor de langere termijn, op gebieden als bouwen en wonen, economie en arbeidsmarkt, mobiliteit en bereikbaarheid en landschap en natuur. Bij de nieuwe MRA Agenda is voor het eerst ook een Meerjaren Uitvoeringsprogramma (MUVP) opgesteld. Het MUVP dient als middel om te sturen op de uitvoering. Belangrijke synergie is dus mogelijk, aangezien ook onze Economische Koers op programmatische uitvoering wordt ingericht,

In opdracht van het bestuurlijk overleg van het MRA Platform Economie vonden trajecten plaats, die tezamen de economische input vormden voor de NOVEX (Nationale Omgevingsvisie Extra) MRA en de meerkernige en evenwichtige ontwikkeling die wordt nagestreefd. Zo is in 2023 en 2024 de ruimtelijke economische strategie nader uitgewerkt met het opstellen van economische profielen voor MRA als geheel en de deelregio's afzonderlijk. Basis voor deze strategie zijn de diverse economische verkenningen die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd op het gebied van onder andere innovatie-ecosystemen, de balans tussen wonen en werken en een onderzoek naar het sociaaleconomische karakter van de regio. Vanuit Plabeka (Platform Bedrijven en Kantoren) is goede voortgang geboekt. Zo werd de strategie voor toekomstbestendige bedrijventerreinen ter vaststelling aangeboden aan de colleges binnen de MRA. Door ons college is deze strategie op 4 maart 2025 vastgesteld. Bedrijventerreinen spelen een belangrijke rol voor onze werkgelegenheid en economie, maar staan onder druk door schaarste aan ruimte en netcongestie. Er liggen grote transitieopgaven, zoals de energietransitie, circulaire economie en vergroening van de leefomgeving. Samenwerking binnen MRA-verband is belangrijk om deze uitdagingen aan te pakken. Ook onderwijs- en arbeidsmarktvraagstukken spelen in deze opgaven een rol.

Onze inzet wordt in belangrijke mate bepaald door de Economische Koers en de ruimtelijke uitwerking van ons werklocatiebeleid.

We namen mede namens de gemeenten uit de AM regio deel aan het Platform Economie van de MRA. De AM regio heeft middels de bouwsteen positionering Economisch Vestigingsklimaat Amstelland Meerlandenregio (2022) haar inzet voor de komende jaren aangegeven om het economische vestigingsklimaat in de AM aantrekkelijk te houden, te versterken en toekomstbestendiger te maken. De AM zet in op een kwaliteitsimpuls van drie vestigingsplaatsfactoren: het optimaliseren van de fysieke bedrijfsomgeving, de beschikbaarheid van geschikte werknemers en het versterken van de bereikbaarheid.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

04. Marketing en acquisitie
In 2024 hebben wij ons ingezet met als doel bij te dragen aan toekomstbestendige, diverse en veerkrachtige economie in Haarlemmermeer. Wij richten ons op het behoud, het verbinden, het ontwikkelen van reeds gevestigde investeerders en de acquisitie van nieuwe 'Investeerders' (eindgebruikers te weten nationale en internationale bedrijven, publiek en private instellingen, alsmede commerciële vastgoedpartijen, investeerders en dergelijke) welke een positieve bijdrage leveren aan de economische ontwikkeling van kwantiteit naar kwaliteit. De focus lag op bedrijven uit de sectoren ICT (Tech), Life Sciences & Health, Energy, Consumer Goods en Smart Logistics, in lijn met het diversificatiebeleid. Wij ondersteunen actief investeerders die bijdragen aan een toekomstbestendige, (inter-)nationaal concurrerende economie en maatschappelijke welvaart. Om onze economische doelen te realiseren, werken we samen met externe partners zoals het Haarlemmermeers Ondernemers Platform, BIZ'zen, amsterdam inbusiness (aib), In Amsterdam, de Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA), MRA Vastgoedmarketing, MRA Onderwijs & Arbeidsmarkt, Holland Metropole en een breed netwerk van externe dienstverleners.

Voor bedrijventerreinen wordt vanwege de beperkte ruimte een selectief acquisitiebeleid gevoerd met sterke nadruk op kwaliteit boven kwantiteit. Bij kantorenlocaties is eveneens sprake van selectiviteit, maar hier is door de relatief grotere leegstand meer flexibiliteit. Bedrijven buiten de focussectoren worden enkel actief ondersteund indien zij significant bijdragen aan kwalitatieve innovatie, duurzaamheid, maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO), ondersteunen van een gezonde arbeidsmarkt en leefomgeving, of een belangrijke schakel zijn voor een keten van één van de focussectoren, of samenwerken met nationale bedrijven.

In samenwerking met AIB zijn enkele nieuwe internationale bedrijven binnen de focussectoren naar Haarlemmermeer gehaald. Cijfers over nieuwe buitenlandse bedrijven, uitbreidingen en gecreëerde arbeidsplaatsen worden begin maart 2025 tegelijk met AIB en NFIA gepubliceerd. Nederlandse en buitenlandse bedrijven werden bezocht en er werden relaties versterkt. Door de wethouder Economische Zaken werden werkbezoeken afgelegd bij ondernemersverenigingen, business clubs, innovatienetwerken, brancheorganisaties, vastgoedspecialisten en dienstverleners. Naast de bestaande samenwerkingen binnen de metropoolregio via amsterdam inbusiness, zijn ook relaties opgebouwd met andere gemeenten, zoals in de Bollenstreek. Wij zijn gestart met de doorontwikkeling van het Ondernemersplein. De vervolgstappen zijn gezet tot de oprichting van een TechCampus.

Wij organiseerden diverse evenementen, waaronder de Dag van de Ondernemer, het ICT-event, een gemeentetafel bij het Dutch & Japanese Trade Federation jaardiner en het regionale Amsterdam International Business Netwerkevenement. De gemeente heeft deelgenomen aan de publieke MRA-stand op de PROVADA-vastgoedbeurs. Wij namen deel in de publiek-private samenwerking Holland Metropole en bezochten de vastgoedbeurs Expo Real. Om Haarlemmermeer internationaal te profileren publiceerden we nieuwsberichten en bedrijfsinterviews via de website van Amsterdam Airport City en het LinkedIn-profiel. Onze jaarlijkse advertentie in Elsevier Weekblad wordt ditmaal later geplaatst, zodra de resultaten van bureau Louter's onderzoek 'economische toplocaties Nederland' (begin 2025) bekend zijn.

05. Balans tussen duurzame economie en gezonde leefomgeving
We werken voortdurend aan de balans tussen een gezonde leefomgeving voor onze inwoners en het bouwen aan een duurzame economie. Wij doen dit binnen het luchthavenbeleid vanuit onze rol als regionale partner en belangenbehartiger. Wij voeren onze strategische inzet uit door het leggen van verbindingen en door interbestuurlijke samenwerking, waarbinnen de volgende acties zijn uitgevoerd:

- We hebben gepleit voor strengere normen rond geluidsoverlast en ultrafijnstof en meegewerkt aan onderzoeken van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en GGD om hinder en gezondheidsimpact in kaart te brengen.
- We hebben bijgedragen aan maatregelen tegen grondgeluid, zoals isolatieprojecten in Hoofddorp-Noord en samenwerking met Schiphol en Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) binnen het programma 'Minder Hinder Schiphol'.
- Samen met Rijk en regio onderzoeken we de impact van cumulatief geluid op woningbouwplannen en hoe te komen tot een goede rekenregel.
- Wij namen actief deel aan de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS) en NOVEX Schipholregio om gezamenlijke belangen te behartigen in landelijke besluitvorming. Vanuit deze rol hebben we bijgedragen aan initiatieven, zoals het Omgevingshuis om inwoners beter te informeren.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Na het definitief vervallen van de grondreservering voor een parallelle Kaagbaan zijn we begonnen met de voorbereiding van ontwikkeling van geluidsadaptieve woningen in Rijsenhout.
- We hebben deelgenomen aan de voorbereidingen van het doortrekken van de Noord/Zuidlijn naar Hoofddorp als duurzame oplossing voor een bereikbare en veilige luchthavenregio. We bewaken een goede ruimtelijke inpassing van het tracé via Schiphol Noordwest en de samenhang met de ontwikkeling van Badhoevedorp Zuid.
- We werkten samen met verschillende initiatieven voor innovatie en verduurzaming in de luchtvaart en op de luchthaven, zoals het verduurzamen en samenvoegen van hotelshuttles tot een zero-emissiesysteem en de voorbereiding van een zero emissie-zone voor stadslogistiek en distributie op Schiphol.

Om onze bewoners beter te informeren over de luchthaven hebben wij het onderwerp Schiphol toegevoegd op de gemeentelijke website.

Schiphol heeft ons gevraagd om medewerking aan een wijziging van het omgevingsplan. Wij zijn met Schiphol in gesprek over hun concrete plannen op de luchthaven en de impact daarvan op de omgeving. In het licht hiervan zijn we gestart om de coördinatiestructuren binnen de gemeente te versterken.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 69

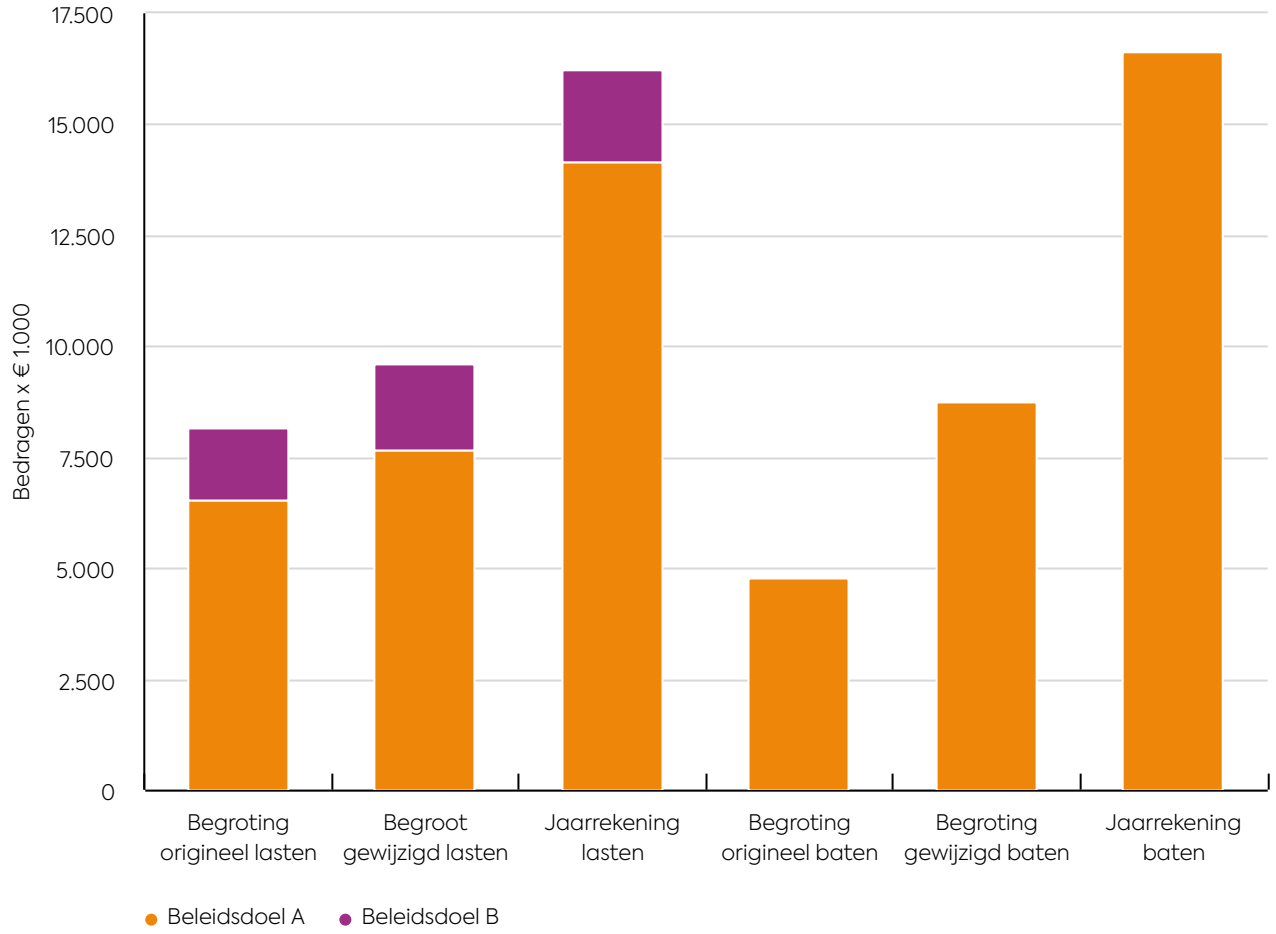
Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Economische zaken		**2024**	**2024**	**2024**	
De gemeente Haarlemmermeer streeft naar een toekomstbestendige economische groei op zowel lokaal als regionaal niveau met inachtneming van de kwaliteit van de leefomgeving.	Baten	4.802	8.757	16.635	7.878
	Lasten	8.168	9.596	16.253	-6.657
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-3.367**	**-839**	**382**	**1.221**
Reservemutaties	Onttrekking	150	239	226	-13
	Storting	-	-	313	-313
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-3.216**	**-600**	**295**	**895**

Uitsplitsing per beleidsdoel

Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, toekomstbestendige en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.	Baten	4.802	8.757	16.628	7.870
	Lasten	6.536	7.660	14.170	-6.510
	Saldo	**-1.734**	**1.097**	**2.458**	**1.361**
Beleidsdoel B: Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.	Baten	0	0	7	7
	Lasten	1.632	1.936	2.083	-147
	Saldo	**-1.632**	**-1.936**	**-2.076**	**-140**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma Economische zaken

Figuur 31

Toelichting gewijzigde begroting 2024 - jaarrekening 2024

Beleidsdoel A

Tabel 70

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Verkoop Strategische gronden	7.257
2. Saturnusstraat 40-62	442
Overig	171
Totaal Baten	**7.870**

Lasten

1. Verkoop Strategische Gronden	-6.074
2. Saturnusstraat 40-62	-589
3. Toekomstbestendige Werklocaties	313
Overig	-160
Totaal Lasten	**-6.510**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Baten

1. Betreft de brutoopbrengst van de verkoop van de strategische gronden nabij Rijnlanderweg 1590 en nabij Rijnlanderweg 1637) te Nieuw-Vennep. Zie ook de toelichting bij de lasten.
2. De afwijking betreft de afrekening van de servicekosten van de exploitatie van Saturnusstraat 40-62 met de huurders over de periode 2023 en 2024. Bij het besluit tot aankoop van het pand (7621436) is besloten het exploitatieresultaat te verrekenen met de reserve schaalsprong.

Lasten

1. Betreft de afboeking van de boekwaarde van de strategische gronden nabij Rijnlanderweg 1590 en nabij Rijnlanderweg 1637 te Nieuw-Vennep in verband met de verkoop van deze gronden.
2. De afwijking betreft de afrekening van de kosten van de exploitatie van Saturnusstraat 40-62 en de daarbij behorende servicekosten voor leegstand over de periode 2023 en 2024. Bij het besluit tot aankoop van het pand (7621436) is besloten het exploitatieresultaat te verrekenen met de reserve schaalsprong.
3. De kosten van toekomstbestendige werklocaties variëren van jaar tot jaar en zijn afhankelijk van initiatieven van lokale ondernemers- en winkeliersverenigingen. Dit jaar zijn de lasten lager dan begroot. Het overschot wordt gestort in de reserve Toekomstbestendige werklocaties.

Beleidsdoel B

Tabel 71

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Overig	7
Totaal Baten	**7**
Lasten	
Overig	-147
Totaal Lasten	**-147**

Reserves

Tabel 72

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Versterking van de (lucht)vrachtketen	239	226	-13
Totaal Onttrekking	**239**	**226**	**-13**
Storting			
Toekomstbestendige werklocaties	0	313	-313
Totaal Storting	**0**	**313**	**-313**

Stortingen

Toekomstbestendige werklocaties
Het restantbudget wordt (zie de toelichting bij de lasten beleidsdoel A) gestort. Dit is conform de bestendige gedragslijn.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

lasten in €	9.865
% totale realisatie lasten	1,7%
baten in €	413.321
% totale realisatie baten	67,8%

Portefeuillehouder: Van Straten

Maatschappelijk doel:
Haarlemmermeer is een financieel gezonde gemeente tegen een aanvaardbaar lastenniveau.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2024 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2024 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Onderdeel A: Belastingen (OZB, parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting).	**120.947**	**-1%**	**3.888**	**2%**
.				
Onderdeel B: Uitkeringen Gemeentefonds	**280.881**	**0%**	**-**	**-**
.				
Onderdeel C: Financiering/bespaarde rente/dividend.	**11.436**	**-18%**	**1.889**	**-4%**
.				
Onderdeel D: Onvoorzien/saldo kostenplaatsen.	**57**	**-**	**3.999**	**34%**
.				
Onderdeel E: Vennootschapsbelasting.	**-**	**-**	**90**	**116%**
.				
Onderdeel F: Resultaat.	**-**	**-**	**-**	**-**
.				

Verbonden partijen

Beleidsdoel A: Cocensus
Beleidsdoel B:
Beleidsdoel C: NV Bank Nederlandse Gemeenten, Stedin Holding NV
Beleidsdoel D:
Beleidsdoel E:
Beleidsdoel F:

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Spektakelstuk rondom de brug Halfweg-Zwanenburg

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Haarlemmermeer is een financieel gezonde gemeente tegen een aanvaardbaar lastenniveau.
De programma's worden afgesloten met de overzichten algemene dekkingsmiddelen en overhead. Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de rioolheffing waar baten en lasten direct aan elkaar zijn gekoppeld of specifieke uitkeringen vanuit de rijksoverheid. De omvang van de algemene dekkingsmiddelen en de toelichting daarop worden in dit hoofdstuk gepresenteerd. Ook zijn hierin de posten voor onvoorziene uitgaven en onverdeelde lasten (stelposten) opgenomen. De volgende algemene dekkingsmiddelen zijn te onderscheiden:

- belastingen (lokale heffingen) waarvan de besteding niet gebonden is
- uitkeringen uit het gemeentefonds
- financiering, bespaarde rente en dividend

Verder wordt de te betalen vennootschapsbelasting toegelicht.

Verbonden partijen
Cocensus
Cocensus voert voor onze gemeente de volgende werkzaamheden uit: het waarderen van onroerende zaken (WOZ) en het heffen en invorderen van diverse belastingen en heffingen. Cocensus heeft een bedrijfsmatige grondslag en biedt tegen een redelijk tarief en goede kwaliteit haar diensten integraal aan.

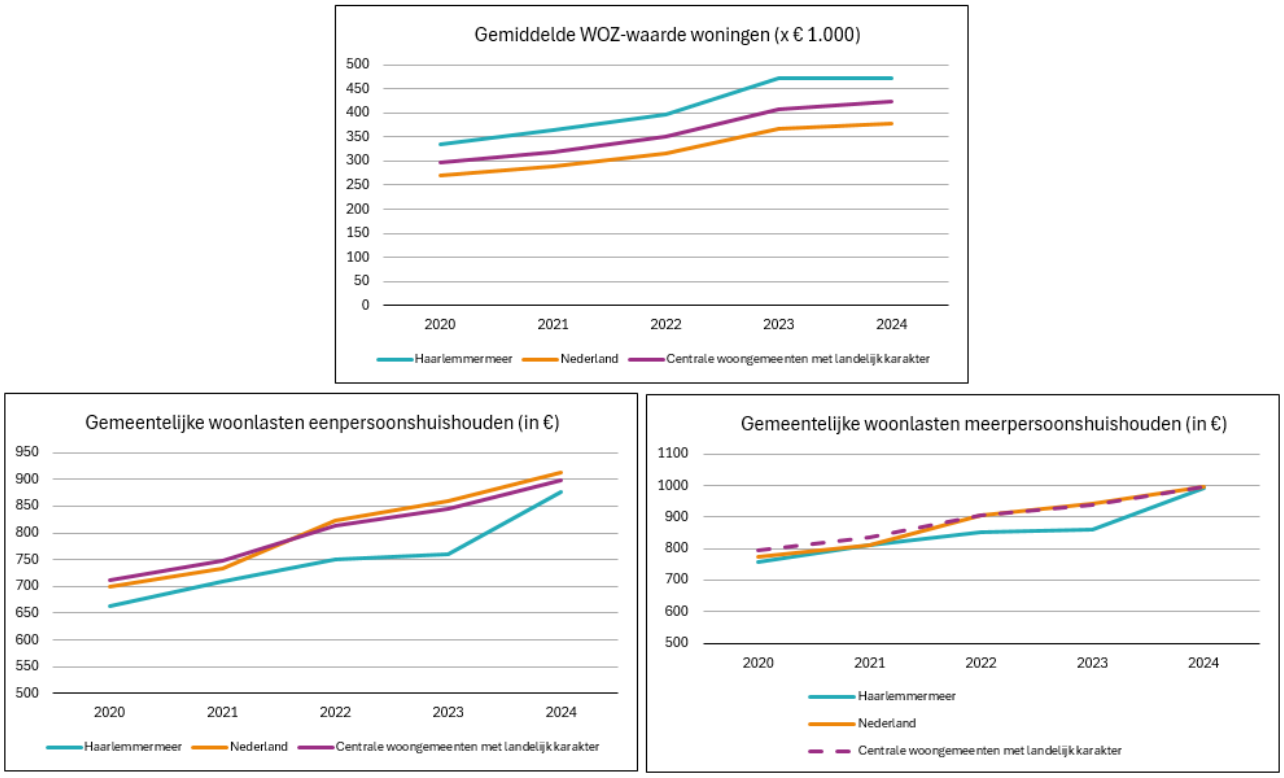
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
De BNG is onze huisbankier. De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang. De BNG draagt met gespecialiseerde financiële dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partij, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 73

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen 2020	2021	2022	2023	2024
Gemiddelde WOZ waarde woningen	Duizend euro	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	334	365	397	472	473
Gemeentelijke woonlasten eenpersoons-huishouden	In Euro's	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	663	709	751	760	876
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	In Euro's	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	759	80	851	860	993

Figuur 32

Relevant beleid

- Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 (10164435) (inclusief eerste wijziging)
- Notitie Schuldpositie (7282099)
- Beleidsnotitie Planning- en controlcyclus 2017 (2017.0040561)
- Treasurystatuut 2019 (2019.0054201)
- Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155)
- Garantiebeleid 2019 (2019.0057727)
- Notitie Reserves en voorzieningen 2020 (2019.0058406)

De door de raad of het college vastgestelde stukken waarop het financieel beleid is gebaseerd, zijn ook te raadplegen via het Financieel portaal.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Specificatie behorend bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 74

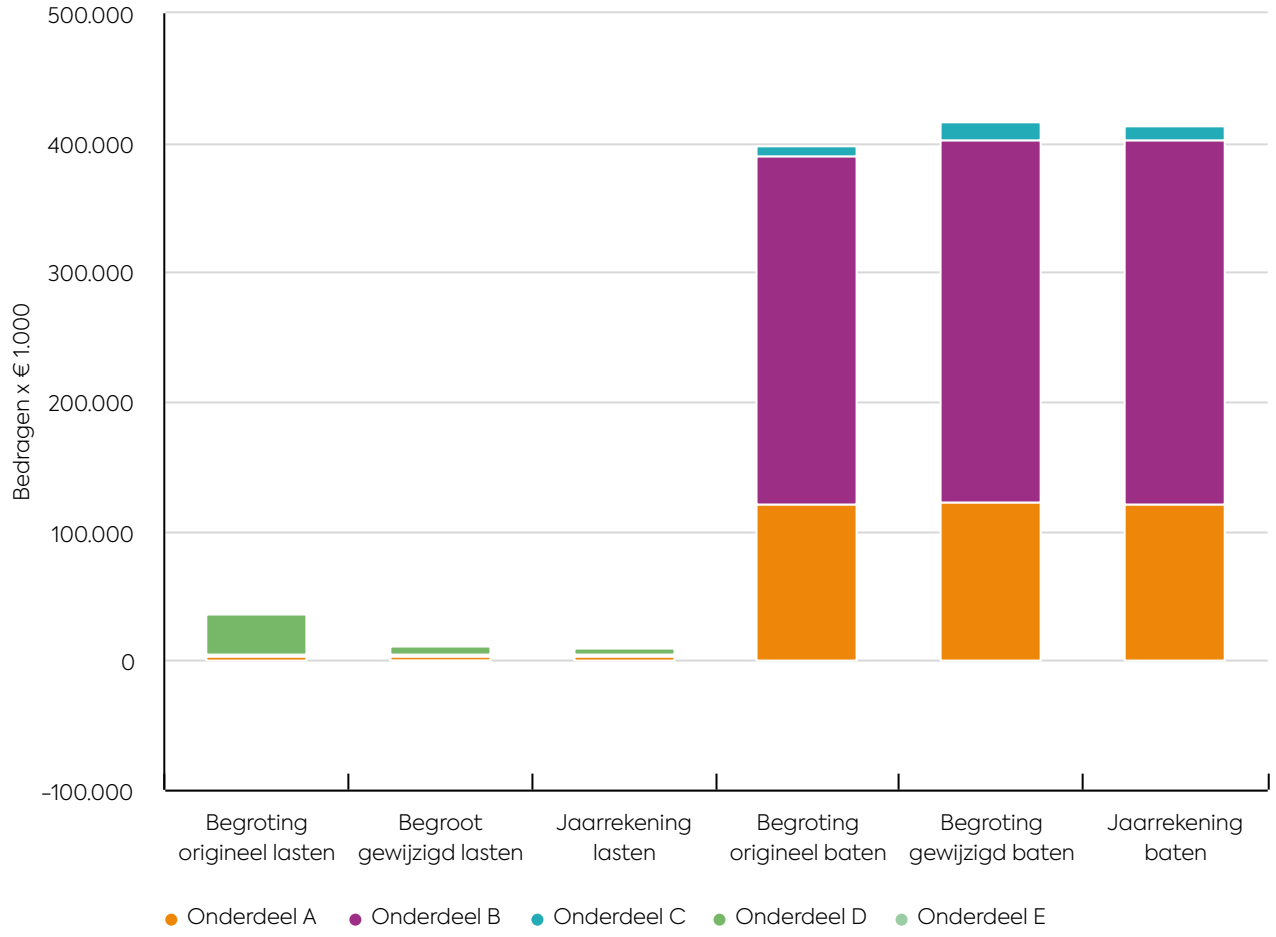
Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Overzicht algemene dekkingsmiddelen		**2024**	**2024**	**2024**	
Haarlemmermeer is een financieel gezonde gemeente tegen een aanvaardbaar lastenniveau.	Baten	397.743	417.118	413.321	-3.797
	Lasten	36.334	11.268	9.865	1.402
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**361.409**	**405.850**	**403.456**	**-2.395**
Reservemutaties	Onttrekking	11.170	16.187	14.216	-1.971
	Storting	1.231	3.385	2.406	980
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**371.348**	**418.652**	**415.266**	**-3.386**

Uitsplitsing per onderdeel

Onderdeel A: Belastingen (OZB, parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting).	Baten	120.624	122.300	120.947	-1.354
	Lasten	3.951	3.951	3.888	63
	Saldo	**116.673**	**118.350**	**117.059**	**-1.290**
Onderdeel B: Uitkeringen Gemeentefonds	Baten	269.900	280.876	280.881	6
	Lasten	0	0	0	0
	Saldo	**269.900**	**280.876**	**280.881**	**6**
Onderdeel C: Financiering/bespaarde rente/dividend.	Baten	7.219	13.942	11.436	-2.506
	Lasten	1.529	1.824	1.889	-65
	Saldo	**5.690**	**12.118**	**9.547**	**-2.572**
Onderdeel D: Onvoorzien/saldo kostenplaatsen.	Baten	0	0	57	57
	Lasten	29.854	6.069	3.999	2.070
	Saldo	**-29.854**	**-6.069**	**-3.942**	**2.127**
Onderdeel E: Vennootschapsbelasting.	Baten	0	0	0	0
	Lasten	1.000	-575	90	-665
	Saldo	**-1.000**	**575**	**-90**	**-665**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Figuur 33

Toelichting gewijzigde begroting 2024 - jaarrekening 2024

Onderdeel A: Belastingen

Tabel 75

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Onroerendezaakbelastingen niet-woningen oude jaren	-2.588
2. Voorziening dubieuze belastingdebiteuren	463
3. Dwanginvordering	376
4. Toeristenbelasting	331
5. Onroerendezaakbelastingen niet-woningen 2024	-120
Overig	184
Totaal Baten	**-1.354**

Lasten

1. Voorziening dubieuze belastingdebiteuren	400
2. Proceskosten	-261
Overig	-76
Totaal Lasten	**63**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Baten

1. Het nadeel op de OZB niet-woningen betreft de jaren 2022 en 2023. Met een grote belastingplichtige is in 2024 overeenstemming bereikt over de getaxeerde waarde voor het belastingjaar 2024. Er is daarbij van de veronderstelling uitgegaan dan dit terugwerkende kracht zou hebben voor de jaren 2022 en 2023. Eind 2024 bleek echter dat de bezwaarschriften over die jaren niet ingetrokken zijn en er voor die jaren geen overeenstemming is. In de prognoses is vanuit het voorzichtigheidsprincipe rekening gehouden met het maximaal betwiste bedrag aan WOZ-waarde en daarmee aan nog te verwerken verminderingen op de belastingaanslagen. Dit is het maximale risico dat we lopen. Dit is een incidenteel nadeel. Voor 2025 en verder is in de prognoses rekening gehouden met de overeenstemming die over 2024 is bereikt.

2. Doordat in 2024 betalingsachterstanden zijn ingelopen kan een deel van de voorziening dubieuze belastingdebiteuren vrijvallen. Het saldo van de belastingdebiteuren is gedaald van € 10,6 miljoen per 31 december 2023 naar € 8,2 miljoen per 31 december 2024.

3. Als opgelegde belastingaanslagen niet binnen de wettelijke termijnen voldaan worden, wordt overgegaan tot dwanginvordering door het verzenden van aanmaningen en dwangbevelen. Hiervoor worden de wettelijk voorgeschreven kosten en invorderingsrente in rekening gebracht. Er waren in 2024 meer invorderingsmaatregelen nodig.

4. Op basis van de door de hotels in VisitorData geregistreerde overnachtingen, is een berekening gemaakt van de te ontvangen toeristenbelasting over 2024. In de Najaarsrapportage 2024 werd op basis van de gegevens over de eerste acht maanden van 2024 uitgegaan van 3,4 miljoen overnachtingen. Volgens VisitorData is het aantal overnachtingen over heel 2024 uitgekomen op 3,6 miljoen. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 769.000.
Hier staat tegenover dat één hotel over 2023 een verkeerde aangifte had ingediend. Daarom is bezwaar gemaakt tegen de opgelegde aanslag, wat resulteerde in een vermindering van € 388.000. Verder zijn er nog enkele aangiftes over 2022 verminderd.

5. De verminderingen als gevolg van bezwaarschriften vallen € 183.000 hoger uit dan eerder ingeschat. Daar staat tegenover dat de leegstand van de niet-woningen lager uitvalt waardoor de opbrengst uit de OZB-niet woningen gebruikers € 63.000 hoger is.

Lasten

1. Doordat in 2024 betalingsachterstanden zijn ingelopen hoefde er niet gestort te worden in de voorziening dubieuze belastingdebiteuren. Zie ook de toelichting bij de baten.

2. Het betreft hier proceskosten die op basis van het besluit proceskosten bestuursrecht in bezwaar- en beroepsprocedures moeten worden vergoed. Wanneer burgers zich laten vertegenwoordigen door een gemachtigde en een bezwaar wordt gegrond verklaard, dan heeft men recht op kostenvergoeding. Die kostenvergoeding is gebonden aan vaste bedragen die los staan van de inzet die is geleverd door gemachtigde en van de hoogte van de verlaging van de aanslag. Dit betreft een landelijk probleem, waarvan No Cure No Pay bureaus hun verdienmodel hebben gemaakt.

Onderdeel B: Uitkeringen gemeentefonds

Tabel 76

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Algemene uitkering, afrekening 2022	252
2. Algemene uitkering 2024, decembercirculiare	-246
Overig	0
Totaal Baten	**6**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Baten

1. Het voordeel van de afrekening over het uitkeringsjaar 2022 wordt veroorzaakt door een stijging van de uitkeringsfactor met 3 punten en door de definitieve vaststelling van een aantal maatstaven door het CBS.

2. Op 12 december 2024 is de decembercirculaire van het gemeentefonds gepubliceerd. Over de uitkomsten is de raad geïnformeerd per brief van 17 januari 2025 (XS-24121708.765). De uitkering voor 2024 is met € 246.000 verlaagd. Het nadeel voor de exploitatie is berekend op € 391.000 omdat bij de decembercirculaire nog middelen voor taakmutaties zijn toegekend. Omdat de extra middelen nu pas bekend gemaakt zijn, zijn deze deels nog niet besteed in 2024. Daarom wordt voor twee taakmutaties voorgesteld deze via een budgetoverheveling in 2025 beschikbaar te stellen.

Onderdeel C: Financiering/bespaarde rente/dividend

Tabel 77

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Verkoop Waterwolf	-2.811
2. Rente opbrengsten	390
Overig	-85
Totaal Baten	**-2.506**

Lasten

Overig	-65
Totaal Lasten	**-65**

Baten

1. De verkoop (levering en betaling) van De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV aan Meerlanden heeft begin 2025 plaatsgevonden waardoor de verkoopopbrengst in 2025 verantwoord moet worden. In de ramingen was ervan uitgegaan dat de verkoop nog in 2024 geheel zou zijn afgerond.

2. Er zijn meer middelen overtollige middelen dan verwacht uitgezet bij het Rijk middels het verplichte schatkistbankieren. Hierdoor ontvingen wij meer rente. Daarnaast waren er extra inkomsten vanwege boeterente op een vordering.

Onderdeel D: Onvoorzien/saldo kostenplaatsen

Tabel 78

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

Overig	57
Totaal Baten	**57**

Lasten

1. Personeelslasten programma's	2.041
Overig	29
Totaal Lasten	**2.070**

Lasten

1. De opbrengst die gerealiseerd is via de verrekeningen van uren is hoger dan geraamd. Een gedeelte van dit voordeel (€ 732.000) komt ten gunste van de algemene dekkingsmiddelen. Het andere gedeelte wordt verantwoord in overzicht overhead. Daarnaast is aan de kostenkant een voordeel van € 1.298.000, voornamelijk vanwege lagere personele lasten doordat vacatures niet altijd direct ingevuld kunnen worden.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Onderdeel E: Vennootschapsbelasting

Tabel 79

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Lasten	
1. Afrekening vennootschapsbelasting 2022	-665
Overig	0
Totaal Lasten	**-665**

Lasten

1. De afrekeningen 2022 en de voorschotten 2024 voor de vennootschapsbelasting zijn hoger dan geraamd. Dit betreft met name de vennootschapsbelasting over de winst van de grondexploitaties en wordt gedekt door een onttrekking uit de Algemene dekkingsreserve.

Reserves

Tabel 80

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Onttrekking			
Algemene dekkingsreserve	16.187	14.216	-1.971
Totaal Onttrekking	**16.187**	**14.216**	**-1.971**
Storting			
Algemene dekkingsreserve	3.385	2.406	980
Totaal Storting	**3.385**	**2.406**	**980**

Onttrekkingen

Algemene dekkingsreserve

Er is € 0,8 miljoen minder onttrokken, omdat er minder besteed is aan geraamde budgetoverhevelingen. Dit betreft met name de kosten het implementatieplan Aanpak geldzorgen, armoede en schulden, huisvesting statushouders Planeetbaan 2, beleidsontwikkeling wonen en de doorontwikkeling ondernemersloket.

Bij de vaststelling van de Voorjaarsrapportage 2023 is besloten de incidentele lasten van enkele grote incidentele projecten te dekken uit de Algemene dekkingsreserve. Hiervoor is € 1,6 miljoen minder onttrokken dan geraamd. Het betreft de volgende posten:

Omschrijving (bedragen x € 1.000	Begroting	Werkelijk	Verschil
Programmakosten grote woningbouwprojecten	3.397	2.885	512
Verwerving en implementatie financieel-, personeels- en salarisadministratiesysteem	4.627	3.702	925
Schuldhulpverlening	740	749	-9
Uitvoering Wet inburgering	831	615	216
Totaal	9.595	7.951	1.644

Bij de Voorjaarsrapportage 2025 worden voorstellen gedaan om de in 2024 niet bestede middelen weer beschikbaar te stellen.

Tegenover deze lagere onttrekkingen staat een niet geraamde onttrekking van € 0,6 miljoen in verband met een afrekening Vennootschapsbelasting 2022. Deze afrekening zou ten laste van de Algemene reserve grondzaken moeten komen, maar omdat deze per 1 januari 2024 op nihil stond is het bedrag ten laste van de Algemene dekkingsreserve gebracht. Dit conform het vastgestelde beleid van de Algemene reserve grondzaken.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stortingen

Algemene dekkingsreserve

In verband met budgetoverhevelingen van 2024 naar latere jaren is € 2,4 miljoen gestort. Bij de Najaarsrapportage 2024 was besloten om € 2,6 miljoen te storten. Het verschil betreft de geraamde budgetoverheveling voor frictiekosten van de samenvoeging van de Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte B.V. met Meerlanden Holding N.V. Deze samenvoeging is niet geformaliseerd in 2024, maar begin 2025. Hierdoor vervalt deze budgetoverheveling.

De gerealiseerde winst van de grondexploitatie Badhoevedorp wordt gestort in de Algemene dekkingsreserve ter compensatie van de eerder ten laste van deze reserve gebrachte bijdrage in de omlegging van de A9. Geraamd was een storting van € 0,8 miljoen. Op basis van het MPG 2025 is dit € 20.000 geworden.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Overzicht overhead

Portefeuillehouder: El Idrissi, Van der Meij, Van Straten

lasten in €	77.709
% totale realisatie lasten	13,1%
baten in €	2.330
% totale realisatie baten	0,4%

Maatschappelijk doel:
Haarlemmermeer realiseert haar doelen met aanvaardbare overhead.

(bedragen × € 1.000)	Rekening 2024 baten	% verschil baten t.o.v. begroting	Rekening 2024 lasten	% verschil lasten t.o.v. begroting
Onderdeel A: Directie, bestuursondersteuning, corporate control, communicatie, personeel en organisatie, financiën, inkoop en juridische zaken.	2.184	20%	40.130	4%
.				
Onderdeel B: Management en managementondersteuning primair proces.	2	-	13.586	2%
.				
Onderdeel C: Informatievoorziening en automatisering.	144	-	17.051	4%
.				
Onderdeel D: Facilitaire zaken en huisvesting.	-	-100%	14.658	1%
.				
Onderdeel E: Interne doorbelastingen.	-	-	-7.716	-12%
.				

Verbonden partijen

Onderdeel A: -
Onderdeel B: -
Onderdeel C: Dimpact
Onderdeel D: -
Onderdeel E: -

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Zomerweken PARK21, 2024

Overzicht overhead

Haarlemmermeer realiseert haar doelen met aanvaardbare overhead.
Overhead is van belang om de beleidsdoelen van Haarlemmermeer op een adequate en efficiënte manier te realiseren. In het BBV is bepaald dat gemeenten de lasten aan overhead in een apart overzicht moeten tonen. Ook is in het BBV bepaald welke lasten hieronder vallen. Het uitgangspunt hiervan is om de vergelijkbaarheid met andere gemeenten te vergroten. Het gevolg is dat in de programma's alleen baten en lasten worden opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces, wat wil zeggen dat in de programma's alleen de apparaatskosten worden verantwoord die direct voor de uitvoering van de desbetreffende taken en activiteiten worden ingezet.

Verbonden partijen
Dimpact
Dimpact zorgt er onder andere voor dat bestaande en nieuwe ICT functionaliteiten (door)ontwikkeld worden en de daarmee gepaarde kosten gedeeld kunnen worden onder de betrokken gemeenten. Zo blijft de kwaliteit van dienstverlening voorop staan en worden de kosten per gemeente verminderd. Op dit moment nemen wij de diensten Open Online (gemeentelijke website) en Open formulieren af via Dimpact

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partij, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Toelichting overhead
Het Overzicht overhead is onderverdeeld in vijf onderdelen. Hierdoor ontstaat een beter inzicht in de lasten van overhead. De verschillen in de lasten per jaar van elk onderdeel worden hieronder kort toegelicht. Verder is voor de wettelijk voorgeschreven BBV-kengetallen Tabel 85 opgenomen met de beschikbare vergelijkende cijfers 2023 en 2024 van drie gemeenten. Globaal bestaat de overhead volgens de definitie van het BBV uit de volgende onderwerpen:

- Bestuursondersteuning en beleidsadvisering
- Financiën
- Personeelszaken en organisatie
- Juridische zaken (exclusief bezwaar en beroep)
- Informatievoorziening, automatisering van systemen ten behoeve van de gemeentebrede bedrijfsvoering, documentmanagement en informatievoorziening (DIV)
- Facilitaire zaken en huisvesting (inclusief beveiliging)
- Interne en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie
- Verzekeringen
- Hiërarchisch leidinggevenden, controllers en managementondersteuning werkzaam in de primaire processen en de staven van de clusters

De definitie voor overhead die is vastgesteld door de commissie BBV creëert een nieuwe discussie over de kosten van de gemeentebrede bedrijfsvoering en de toerekening hiervan. Omdat iedere gemeente anders is georganiseerd, is het niet eenvoudig om de overhead met andere

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

gemeenten te vergelijken. Gemeente Haarlemmermeer is een regiegemeente wat zich uit in relatief weinig fte per inwoner, omdat veel uitvoerende taken niet door de gemeente zelf worden uitgevoerd. Minder taken in eigen regie uitvoeren leidt tot relatief meer overhead.

Deze diverse manieren van organiseren maakt een discussie over de overhead complex. We voeren benchmarks uit met andere gemeenten. Vanuit de uitkomsten van deze benchmarks wordt dieper onderzocht waar de leerpunten voor onze organisatie liggen.

In Tabel 84 zijn de in de regeling beleidsindicatoren gemeenten voorgeschreven kengetallen in relatie tot de overhead opgenomen.

Tabel 81

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	2021	2022	2023	2024
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	BBV	Eigen gegevens	6,7	6,7	7,3	7,5
Bezetting[1]	Fte per 1.000 inwoners	BBV	Eigen gegevens	6,8	6,7	7,2	7,6
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	BBV	Eigen begroting	€ 752	€ 766	€ 871	€ 959
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	BBV	Eigen begroting	16,3	17,2	17,6	18,7
Overhead	% van totale lasten	BBV	Eigen begroting	11,8	9,3	11,5	11,8

1 Werkelijke bezetting per 1 januari jaar t-1

De hiervoor genoemde kengetallen moeten door alle gemeenten in hun programmabegroting en jaarstukken opgenomen worden. Hierdoor is het mogelijk een vergelijking met andere gemeenten te maken. Voor 2023 en 2024 is het beeld als volgt:

Tabel 82

Omschrijving	Eenheid	Haarlemmermeer		Zaanstad		Haarlem		Apeldoorn	
		JS 2023[1]	PB 2024	JS 2023	PB 2024	JS 2023	PB 2024	JS 2023	PB 2024
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	7,3	7,3	9,2	n/b	7,9	7,6	8,2	8,3
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	7,2	7,3	8,7	8,7	7,8	7,8	8,9	8,0
Apparaatskosten	Kosten per inwoner in euro's	€ 871	€ 841	€ 941	€ 931	€ 893	€ 924	€ 1.050	€ 966
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	17,6	6,7	22,3	19,2	19,5	12,0	25,6	7,7
Overhead	% van totale lasten	11,5	12,7	7,7	n/b	9,1	9,4	8,4	10,7

1 JS = Jaarstukken; PB = Programmabegroting

Kengetal Externe inhuur
in de primaire begroting wordt het op dat moment begrote bedrag voor inhuur afgezet tegen de totale begrote bedragen voor loon- en inhuurkosten. In de loop van het jaar worden via Planning & Control producten regelmatig budgetten voor inhuur toegevoegd, met daar tegenover incidentele dekking. Ook worden vacatures die niet meteen vervuld kunnen worden vaak ingevuld via inhuur. Minder vast personeel betekent dan meer inhuur, wat relatief gezien bij de jaarstukken een hoger inhuurpercentage met zich meebrengt.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Specificatie horende bij de jaarrekening

Wat heeft het gekost?

Tabel 83

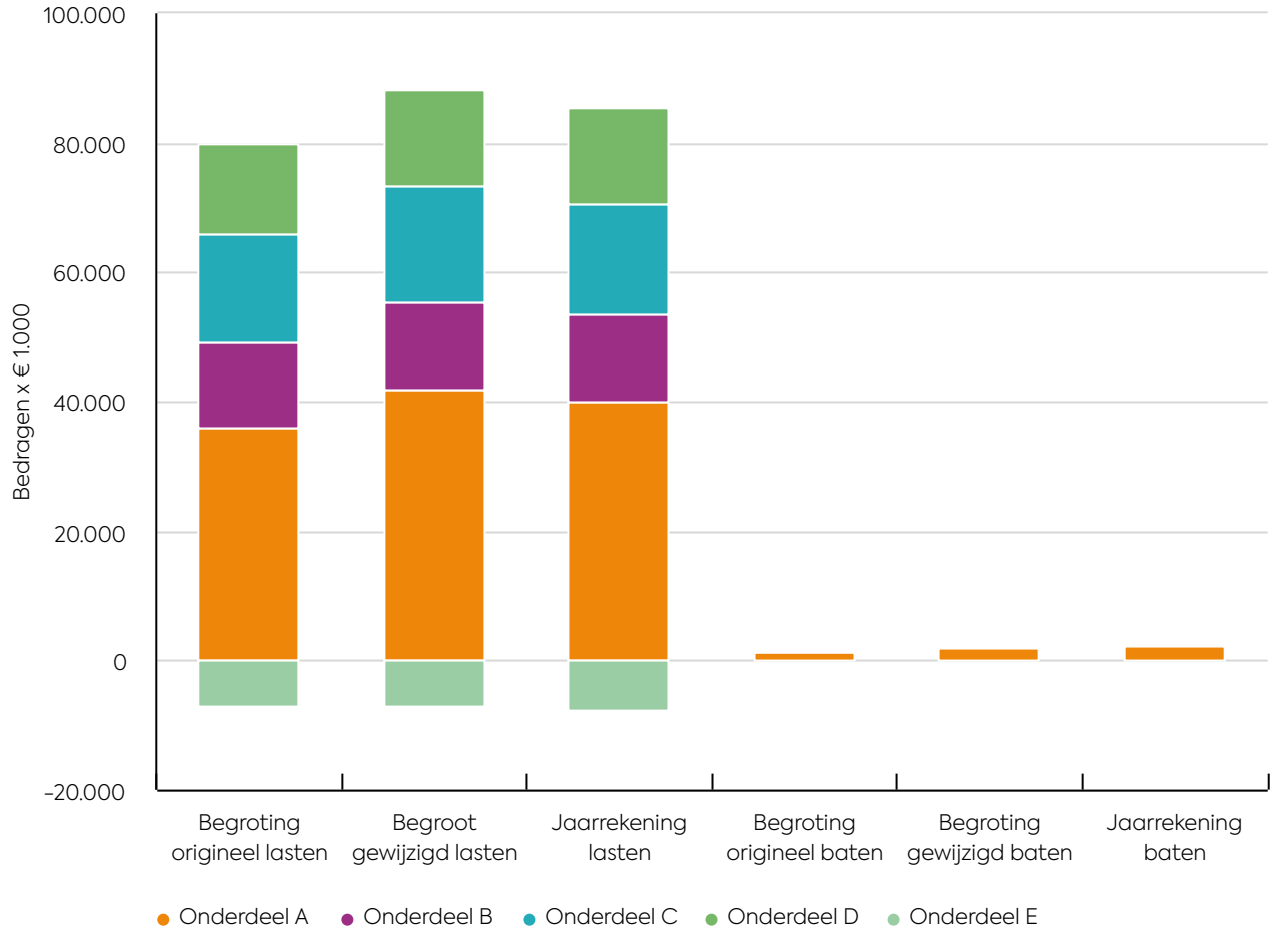
Er kunnen afrondingsverschillen optreden. (bedragen × € 1.000; min = nadeel)		Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
Overzicht overhead		**2024**	**2024**	**2024**	
Haarlemmermeer realiseert haar doelen met aanvaardbare overhead.	Baten	1.599	1.984	2.330	345
	Lasten	72.867	81.357	77.709	3.647
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-71.268**	**-79.372**	**-75.379**	**3.993**
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-
	Storting	-	1.645	1.645	-0
Resultaat (Saldo +O-S)	**Saldo**	**-71.268**	**-81.017**	**-77.025**	**3.993**

Uitsplitsing per onderdeel

Onderdeel A: Directie, bestuursondersteuning, corporate control, communicatie, personeel en organisatie, financiën, inkoop en juridische zaken.	Baten	1.434	1.819	2.184	365
	Lasten	36.059	41.710	40.130	1.580
	Saldo	**-34.625**	**-39.891**	**-37.946**	**1.944**
Onderdeel B: Management en managementondersteuning primair proces.	Baten	0	0	2	2
	Lasten	13.128	13.882	13.586	296
	Saldo	**-13.128**	**-13.882**	**-13.584**	**298**
Onderdeel C: Informatievoorziening en automatisering.	Baten	144	144	144	0
	Lasten	16.712	17.778	17.051	727
	Saldo	**-16.568**	**-17.634**	**-16.907**	**727**
Onderdeel D: Facilitaire zaken en huisvesting.	Baten	22	21	0	-21
	Lasten	14.125	14.857	14.658	198
	Saldo	**-14.103**	**-14.835**	**-14.658**	**177**
Onderdeel E: Interne doorbelastingen.	Lasten	-7.157	-6.870	-7.716	846
	Saldo	**7.157**	**6.870**	**7.716**	**846**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht overhead

Figuur 34

Toelichting gewijzigde begroting 2024 - jaarrekening 2024

Onderdeel A

Tabel 84

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten

1. Interne verrekeningen	241
Overig	124
Totaal Baten	**365**

Lasten

1. Advieskosten en implementatie nieuwe systemen	1.208
2. Personeelslasten	450
3. Opleidingskosten	-207
Overig	129
Totaal Lasten	**1.580**

Baten

1. Voor externe communicatie zijn meer uren doorbelast aan verschillende projecten waardoor een voordeel is ontstaan.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

1. Een gedeelte van de advies- en softwarekosten voor met name de implementatie van het nieuwe financiële- en HRM-systeem wordt pas in 2025 gemaakt. Hierdoor is afgelopen jaar een voordeel ontstaan. Er is minder onttrokken uit de Algemene dekkingsreserve ter dekking van deze kosten. De kosten en de bijbehorende onttrekking uit de reserve zullen in 2025 plaatsvinden en worden geraamd in de Voorjaarsrapportage 2025. Hierbij heeft € 130.000 betrekking op het programma versterking informatiewaarde.
2. Uitkeringen in het kader van de wet Werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) hebben tot een voordeel in de salarislasten geleid. Daarnaast bleek dat enkele openstaande vacatures, veelal voor specialistische functies, niet direct ingevuld konden worden waardoor kosten lager uitvielen.
3. Tegenover het nadeel bij de opleidingskosten staat een voordeel bij onderdeel B van nagenoeg hetzelfde bedrag. Dit komt doordat de verwachte onderbesteding bij de najaarsrapportage volledig bij onderdeel A geboekt is, terwijl de onderbesteding uiteindelijk bij onderdeel B plaats heeft gevonden.

Onderdeel B

Tabel 85

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Baten	
Overig	2
Totaal Baten	**2**
Lasten	
1. Opleidingskosten	191
Overig	105
Totaal Lasten	**296**

Lasten

1. Zie toelichting bij onderdeel A.

Onderdeel C

Tabel 86

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)

Lasten	
1. Softwarekosten cloud-abonnement	592
Overig	135
Totaal Lasten	**727**

Lasten

1. Het investeringskrediet voor vervanging van datacenters is in de Voorjaarsrapportage 2024 omgezet naar exploitatiebudget, om zo het jaarlijkse cloud-abonnement te kunnen bekostigen. In 2024 zijn de projectkosten meegevallen en de cloud-abonnementen worden pas in de loop van 2025 ten volle benut. Daarnaast zijn de lijnverbindingen naar onze locaties opnieuw aanbesteed, waarbij een incidenteel inkoopvoordeel is behaald.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Onderdeel D

Tabel 87

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Baten	
Overig	-21
Totaal Baten	**-21**
Lasten	
Overig	198
Totaal Lasten	**198**

Onderdeel E

Tabel 88

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	
Lasten	
1. Interne verrekeningen	846
Overig	0
Totaal Lasten	**846**

Lasten

1. Er is een hogere opbrengst via de verrekeningen van uren gerealiseerd. Dit betreft zowel uren die bij externe partijen in rekening worden gebracht, bijvoorbeeld via kostenverhaal bij kleinschalige woningbouw, als interne uren. Als gevolg van de hogere verrekeningen is er een hogere bijdrage aan de kosten van overhead gerealiseerd. De bijdrage aan de overhead is het verschil tussen de in rekening gebrachte marktconforme uurtarieven en de werkelijke salariskosten voor eigen personeel en ingehuurd personeel.

Reserves

Afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Begroting	Werkelijk	Verschil
Storting			
Dekking reserve afschrijvingslasten	1.645	1.645	0
Totaal Storting	**1.645**	**1.645**	**0**

Stortingen

Reserve dekking afschrijvingslasten
In deze reserve is het resultaat van de verkoop van Duurzaam bedrijf Haarlemmermeer BV gestort ter gedeeltelijke dekking van de afschrijvingslasten van de aan te leggen warmte koude opslag Raadhuisplein te Hoofddorp.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Huldiging van synchroonzwemsters Noortje en Bregje de Brouwer door wethouder Sedee op 20 augustus 2024

Paragrafen

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Verkiezing Monument van het jaar op 14 september 2024 stationsgebouw Vijfhuizen

Inleiding

Het BBV bepaalt dat in de programmabegroting en jaarstukken paragrafen worden opgenomen, waarin de beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en lokale heffingen. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan worden gebundeld in een kort overzicht, zodat we u voldoende inzicht bieden. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de jaarstukken en leveren daarmee extra informatie voor het beoordelen van de financiële positie.

Een korte toelichting op de paragrafen:

Lokale heffingen
Hierin wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid voor de lokale lasten en is een overzicht van de diverse belastingen en heffingen opgenomen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Hierin worden de risico's gerelateerd aan de weerstandscapaciteit. Ook wordt in deze paragraaf ingegaan op de schuldpositie van de gemeente en zijn kengetallen over de financiële positie opgenomen.

Onderhoud kapitaalgoederen
Aan de orde komen de onderhoudstoestand en de kosten van negen soorten kapitaalgoederen.

Vastgoed
In deze paragraaf wordt ingegaan op het beheer van de vastgoedportefeuille.

Financiering
Hierin wordt het uitvoeren van de treasuryfunctie beschreven en inzicht gegeven in de rentelasten.

Bedrijfsvoering
Deze paragraaf beschrijft de ontwikkelingen op het terrein van sturing en beheersing van de organisatie. Tevens wordt gerapporteerd over de rechtmatigheid van het financieel beheer.

Verbonden partijen
Een beschrijving van onze participaties in rechtspersonen waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en waarmee financiële belangen zijn gemoeid.

Grondbeleid
In deze paragraaf worden de hoofdlijnen van het grondbeleid verwoord.

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)
Artikel 3.5 van de Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan in de jaarstukken verantwoording aflegt inzake de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

Toezichtinformatie
Het uitgangspunt is dat de raad toeziet op de uitoefening van medebewindstaken door het college. Daarnaast heeft de provincie vanuit interbestuurlijk toezicht behoefte aan systematische informatievoorziening op een aantal specifieke beleidsterreinen.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Begraafplaats Lindenhof in Hoofddorp

Lokale heffingen

Portefeuillehouder: Van Straten

Deze paragraaf omvat op hoofdlijnen de verantwoording over de gemeentelijke belastingen en heffingen. De gemeentelijke belastingen en heffingen maakten in 2024 voor 27% deel uit van de gemeentelijke inkomsten.

Haarlemmermeer kent de volgende heffingen:
- *Belastingen*: tot deze groep behoren onroerendezaakbelastingen, toeristenbelasting, parkeerbelasting, reclamebelasting en precariobelasting.
- *Retributies*: tot deze groep behoren rioolheffing, afvalstoffenheffing, begraafrechten, liggeld voor woonschepen en leges.

Relevant beleid
- Belastingvoorstellen 2024 (8302591)
- Verordening onroerendezaakbelastingen 2024 (10192603)

Beleidsuitgangspunten en ontwikkelingen

Het beleid is er op gericht dat de belastingen voor inwoners en ondernemers niet méér stijgen dan de inflatie. Voor de gemeentelijke belastingen en heffingen betekent dit dat de tarieven jaarlijks worden geïndexeerd met de verwachte inflatie.

Voor 2024 was dit vastgesteld op 13,7%. Het tarief van het liggeld voor woonschepen is niet verhoogd omdat deze heffing al kostendekkend was. De WOZ-waarden worden jaarlijks vastgesteld op basis van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ).

Voor het belastingjaar 2024 is het prijspeil 1 januari 2023 gehanteerd. De lokale belastingdruk is voor een eigenaar/bewoner met een éénpersoonshuishouden € 876 en met een meerpersoonshuishouden € 993.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

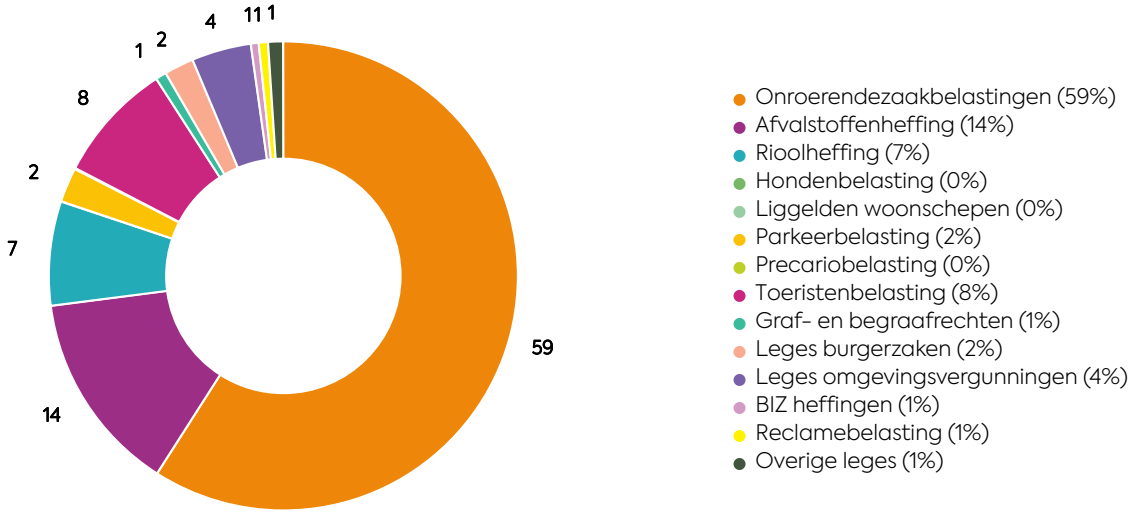
Overzicht gemeentelijke belastingen en heffingen

Tabel 89 geeft een overzicht van alle gemeentelijke belastingen en heffingen in Haarlemmermeer met de daarbij gerealiseerde opbrengsten. In Figuur 35 wordt de realisatie over 2024 weergegeven.

Tabel 89

Soort belasting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Gewijzigde begroting	Realisatie	Verschil
Onroerendezaakbelastingen	103.204	100.508	-2.696
Afvalstoffenheffing	23.878	23.693	-185
Rioolheffing	12.087	12.204	117
Hondenbelasting	0	-1	-1
Liggelden voor woonschepen	32	29	-3
Parkeerbelasting	3.997	4.072	75
Precariobelasting	125	93	-32
Reclamebelasting	947	1.088	142
Toeristenbelasting	13.762	14.093	331
Graf- en begraafrechten	1.291	1.258	-33
Leges burgerzaken	4.444	5.198	755
Leges omgevingsvergunningen	11.900	6.601	-5.299
BIZ heffingen	928	903	-25
Overige leges	1.019	861	-158
Totaal aan opbrengsten	**177.613**	**170.602**	**-7.011**
Kwijtschelding	-850	-767	83
Nettoresultaat	**176.763**	**169.835**	**-6.928**

De toelichting van de verschillen van € 200.000 en hoger staan in de programma's.

Figuur 35

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kostendekkendheid retributies

Hieronder wordt op hoofdlijnen inzicht gegeven in de kostendekkendheid van de diverse retributies. Voor de retributies geldt dat deze maximaal 100% kostendekkend mogen zijn. Anders gezegd, er mag geen winst gemaakt worden. Bij de afvalstoffenheffing en de rioolheffing wordt gebruik gemaakt van een voorziening om de baten en de lasten zoveel mogelijk te egaliseren.

Afvalstoffenheffing

Bij het bepalen van de tarieven voor de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt dat de nettolasten voor 100% worden gedekt uit de heffing. Uit de voorziening egaliatie afvalstoffenheffing kon in 2024 nog € 114.000 worden onttrokken. Het saldo van de voorziening per 31 december 2024 komt hiermee op nihil te staan. Als gevolg van stijging van de lasten van de afvalinzameling en -verwerking in de loop van 2024 is € 1,5 miljoen niet gedekt uit de afvalstoffenheffing. Dit bedrag is ten laste van de algemene middelen gekomen. Zie voor een verdere toelichting het programma Kwaliteit fysieke omgeving, de toelichting op de verschillen onder beleidsdoel B.

Volgens de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 wordt bij het bepalen van de te dekken lasten rekening gehouden met de compensabele BTW. Tevens wordt rekening gehouden met de toe te rekenen lasten van overhead.

Tabel 90

Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing (bedragen x € 1.000)	begroting 2024 na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil
Lasten taakveld incl. rente	21.401	21.630	229
Baten taakveld, excl. heffingen	-1.931	-2.168	-237
Netto lasten taakveld	19.470	19.462	8
Toe te rekenen lasten:			
Overhead	592	592	0
Kwijtschelding	867	794	73
Compensabele BTW	4.372	4.432	-60
Totale te dekken lasten	25.301	25.280	21
Opbrengst Afvalstoffenheffing	-23.878	-23.693	-185
Saldo van baten en lasten	**1.423**	**1.587**	**-164**
Mutatie voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	-114	-114	0
Saldo	**1.309**	**1.473**	**-164**

Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing (bedragen x € 1.000)	begroting 2024 na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil
Kostendekkendheid exclusief vrijval voorziening	94%	94%	
Kostendekkendheid inclusief vrijval voorziening	95%	94%	1%

Rioolheffing

De mate van kostendekkendheid van de riolering wordt in onderstaande tabel weergegeven. Volgens de financiële verordening wordt bij het bepalen van de te dekken lasten rekening gehouden met de compensabele BTW en de toe te rekenen lasten van overhead. Op 21 december 2023 is het Programma Riolering en Stedelijk Water (PRSW, 8414039) vastgesteld. Op basis van dit programma zijn de tarieven voor 2024 vastgesteld.

Voor een toelichting op de verschillen in de baten en lasten wordt verwezen naar het programma Kwaliteit fysieke omgeving, de toelichting op de verschillen onder beleidsdoel C.

Tabel 91

Kostendekkendheid Rioolheffing (bedragen x € 1.000)	begroting 2024 na wijziging	rekening 2024	verschil
Lasten taakveld inclusief rente	12.355	9.795	2.560
Baten taakveld, exclusief heffingen	-51	-67	16
Netto lasten taakveld	12.304	9.728	2.576
Toe te rekenen lasten:			
Overhead	1.218	1.218	0
Compensabele BTW	2.169	1.575	594
Totaal te dekken lasten	15.691	12.521	3.170
Opbrengst Rioolheffing	-12.087	-12.204	117
Saldo van baten en lasten	**3.604**	**317**	**3.287**
Mutatie van de egalisatievoorziening	-3.604	-317	3.287
Saldo	**0**	**0**	**0**
Kostendekkendheid exclusief mutatie voorziening	77%	97%	-20%
Kostendekkendheid inclusief mutatie voorziening	100%	100%	0%

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Begraven

De mate van kostendekkendheid van begraven wordt in onderstaande tabel weergegeven. In de lasten is de kostprijsverhogende BTW inbegrepen. Conform de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 wordt rekening gehouden met de toe te rekenen lasten van overhead.

Tabel 92

Kostendekkendheid Begraven (bedragen x € 1.000; - = voordeel)	begroting 2024 na wijziging	rekening 2024	Verschil
Lasten taakveld inclusief rente	1.361	1.326	-35
Baten taakveld, exclusief heffingen	0	0	0
Netto lasten taakveld	1.361	1.326	-35
Toe te rekenen lasten:			
Overhead	113	113	0
Totale te dekken lasten	1.474	1.439	35
Opbrengst Begraven	-1.291	-1.258	-33
Saldo van baten en lasten	**183**	**181**	**-2**
Kostendekkendheid	88%	87%	-1%

Leges

In Tabel 93 staat de kostendekkendheid van de belangrijkste hoofdstukken per titel van de legesverordening. Bij de berekening is, conform de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023, bij het bepalen van de toe te rekenen lasten rekening gehouden met de compensabele BTW en de overhead.

Tabel 93

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Lasten taak-velden	Overhead	BCF	Totale lasten	Baten Leges	Kosten-dekkend-heid	geraamd in primitieve begroting
Titel 1: Algemene dienstverlening							
Burgerlijke stand	294	258	6	558	309	55%	52%
Reisdocumenten	3.317	1.949	34	5.300	2.313	44%	38%
Rijbewijzen	1.002	755	13	1.770	659	37%	29%
Verstrekkingen uit de Basisregistratie personen	475	466	8	949	92	10%	6%
Overige publiekszaken	211	175	3	388	99	25%	15%
Verkeer en vervoer	212	156	21	389	397	102%	113%
In deze titel niet benoemde vergunningen, ontheffingen, beschikkingen of andere diensten	1.224	1.801	13	3.038	182	6%	3%
Totaal titel 1	**6.734***	**5.560**	**98**	**12.392**	**4.050***	**33%**	**27%**
Titel 2: Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning							
Omgevingsvergunning	7.834	2.334	1.222	11.390	6.967	61%	88%
Totaal titel 2	**7.834**	**2.334**	**1.222**	**11.390**	**6.967**	**61%**	**88%**
Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn							
Horeca	84	126		210	26	12%	75%
Organiseren evenementen	126	189		315	34	11%	67%
Kinderopvang	0	0		0	15	0%	63%
Totaal titel 3	**210**	**315**		**525**	**75**	**14%**	**70%**
Totaal-generaal	**14.778**	**8.209**	**1.320**	**24.307**	**11.092**	**46%**	**57%**

*In deze getallen zit een afrondingsverschil

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Uitgangspunten toerekening overhead

Voor het berekenen van kostendekkende tarieven wordt rekening gehouden met de lasten van overhead, zoals deze verantwoord zijn in het overzicht overhead. De lasten van overhead worden via een extra-comptabele opslag op de salariskosten die worden toegerekend aan de betreffende taak meegenomen in de berekening van de via de retributies te dekken lasten. De nettolasten van het Overzicht overhead worden verdeeld op basis van de productieve uren van het directe personeel (al het personeel dat niet valt onder overhead). De opslag per productief uur is in 2024 € 82.

Tarieven

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de tarieven voor 2024 in vergelijking met het voorgaande jaar:

Tabel 94

Tarief	2024	2023
Onroerendezaakbelastingen	**%**	**%**
Eigenaar woning	0,07226	0,06352
Eigenaar niet-woning	0,31335	0,26370
Gebruiker niet-woning	0,27699	0,23147
Afvalstoffenheffing	**€**	**€**
80-liter	328,32	288,72
140-liter	444,84	391,20
240-liter maatwerk	444,84	391,20
Ondergronds	398,16	350,16
Hoogbouw	346,92	305,16
240-liter maatwerk medische indicatie	344,84	288,72
Rioolheffing	**€**	**€**
per aansluiting	156,36	137,56
per 10 m^3 (bij verbruik >250 m^3)	6,00	5,30
Liggeld voor woonschepen	**€**	**€**
Eerste 15 meter	403,27	403,27
Elke volgende meter	56,56	56,56
Reclamebelasting	**€**	**€**
tot 25 m^2 – € 0 per m^2	0	n.v.t.
tussen 25 m^2 en 50 m^2	750	n.v.t.
tussen 50 m^2 en 100 m^2	2.500	n.v.t.
tussen 100 m^2 en 200 m^2	7.500	n.v.t.
tussen 200 m^2 en 400 m^2	15.000	n.v.t.
groter dan 400 m^2	30.000	n.v.t.

Bezwaarschriften

Voor 2024 in vergelijking met 2023 zagen de cijfers er als volgt uit:

Tabel 95

Omschrijving	2024	2023
Ingekomen waardebezwaren	3.320	7.296
Ingekomen parkeerbelastingbezwaren	1.141	812
Ingekomen (overige) heffingsbezwaren	677	660
Beroepszaken waardering onroerende zaken	121	23
Beroepszaken overige heffingen	9	0

Het aantal WOZ-bezwaren is ten opzichte van de eindrapportage van het belastingjaar 2023 afgenomen met 54,5 %. Er staan nog 141 dossiers open, dit betreft dossiers van no cure no pay-bureaus en bezwaren met betrekking tot niet-woningen waarover nog in gesprek wordt gegaan met gemachtigden. De nog openstaande heffingsbezwaren en parkeerbezwaren zijn van recente datum. Alle nog openstaande bezwaren worden binnen de wettelijke termijn afgehandeld.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kwijtschelding

Voor inwoners met een laag inkomen is er de mogelijkheid van kwijtschelding van heffingen en belastingen.

Kwijtschelding is mogelijk voor de volgende belastingen:
- afvalstoffenheffing (niet voor extra rolemmers);
- liggeld voor woonschepen.

Tabel 96

Kwijtschelding (aantallen)	2023	2024
Geautomatiseerde kwijtschelding	1.684	1.202
Aantal ingekomen verzoeken	1.575	2.032
Administratief beroep	35	37
Totaal	**3.294**	**3.271**
Aantal aanvragen nog te doen	99	81
Verleende bedragen kwijtschelding 2024 (bedragen x € 1.000)	begroot	gerealiseerd
Afvalstoffenheffing	850	727
Liggeld voor woonschepen	0	0
Totaal toegekend in 2024	**850**	**727**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Fruitbomen in de Nieuwe Kom in Nieuw-Vennep

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Portefeuillehouder: Van Straten

In de uitvoering van onze taken zijn risico's niet te vermijden, maar we moeten er rekening mee houden dat ze impact kunnen hebben op de realisatie van onze doelen. Daarom gaan we zorgvuldig om met risico's, willen we bewuste afwegingen maken bij het aangaan van risico's en passende beheersmaatregelen nemen. Indien risico's zich toch manifesteren willen wij zorgen dat we dit kunnen dragen. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen. Het geeft een beeld van de robuustheid van onze financiële situatie. Een gezond weerstandsvermogen stelt ons in staat om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit ons tot bezuinigen dwingt ten koste van het uitvoeren van bestaande taken.

Op 5 oktober 2023 is door de raad de Notitie Risicomanagement (7999971) vastgesteld. Hierin is onder meer gedefinieerd hoe we omgaan met risico's, wat de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen zijn en hoe ze worden bepaald. In deze paragraaf rapporteren we over de voornaamste risico's en het weerstandsvermogen volgens de in de notitie vastgelegde richtlijnen.

Daarnaast zijn in deze paragraaf ook de vijf, in het BBV, voorgeschreven financiële kengetallen opgenomen en wordt er gerapporteerd over de kern- en ondersteunde indicatoren uit de notitie Schuldpositie 2023 (7282099).

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Risico's

Van al onze geïdentificeerde en geregistreerde risico's is bepaald wat de kans is dat de gebeurtenis zich voordoet en wat de gevolgen daarvan zouden zijn. Deze risico's zijn allen meegenomen in de analyse van het weerstandsvermogen in een kans- en gevolgklasse.

Conform het beleidskader dat uiteen is gezet in de notitie Risicomanagement rapporteren wij in de P&C producten de voornaamste risico's met financiële gevolgen (risico's vanaf € 1 miljoen, aangevuld met de risico's vanaf € 0,4 miljoen waarbij de kans van optreden 70% of hoger is). De geactualiseerde inventarisatie heeft 27 voornaamste risico's met financiële gevolgen opgeleverd. Deze worden hieronder toegelicht. De wijze van sturen, beheersen en rapporteren van onze risico's is nader uitgewerkt in de notitie Risicomanagement 2023.

In de weergave van de voornaamste risico's wordt inzicht gegeven in de kans en het gevolg. Naast de kans en gevolgklassen geven wij ook aan of een risico structurele (S) of incidentele (I) gevolgen heeft. Indien een risico structureel is, laten wij het meerjarige financiële gevolg zien. De informatie hierover vindt u in de koptekst van de risico's (K(ans); G(evolg); S of I). Een overzicht van kans en gevolgklassen is opgenomen in Tabel 97. Naast de kans en gevolgklasse worden bij ieder risico, conform de notitie, de beheersmaatregelen weergegeven. Voorafgaand aan het doorvertalen van risico's in het weerstandsvermogen treffen we efficiënte maatregelen om geïdentificeerde risico's zoveel als mogelijk te mitigeren en tot een acceptabel niveau terug te brengen. In gevallen waarbij dit de belangen van de gemeente kan schaden (zoals juridische geschillen) doen wij in deze paragraaf geen uitspraak over de kans en/of de financiële gevolgen. Risico's waarover in een eerder P&C product gerapporteerd is zijn opgenomen in de alinea voornaamste risico's. Nieuwe of vervallen risico's worden apart weergegeven. Indien actualisatie heeft geleid tot een aanpassing van kans- of gevolgklasse, worden deze verwerkt onder de gewijzigde risico's.

Tabel 97

Kans	Percentage	Gevolg	Omvang	Type
K1	10%	G1	< € 0,1 miljoen	Structureel
K2	30%	G2	€ 0,1 miljoen - € 0,4 miljoen	Incidenteel
K3	50%	G3	€ 0,4 miljoen - € 1 miljoen	
K4	70%	G4	€ 1 miljoen - € 5 miljoen	
K5	90%	G5	> € 5 miljoen	

Belangrijkste mutaties ten opzichte van de Programmabegroting 2025-2028
Ten opzichte van de Programmabegroting 2025-2028 zijn de reeds bekende voornaamste risico's inhoudelijk geactualiseerd. In de Najaarsrapportage 2024 is het risico 'Garantstelling Fort van Hoofddorp' (R379) toegevoegd.

Bij het actualiseren van de risico's in deze jaarstukken zijn vier nieuwe risico's toegevoegd. Het betreffen de risico's 'Wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties) (R388)', 'Vervangen gevel IKC Wereldwijs (R382)', 'Vervanging dak brede school Floriande Midden (R384)' en 'Groenonderhoud (R386)'. Daarnaast zijn er wijzigingen in kans- en gevolgklasse verwerkt. Bij het risico 'Rentestijging (R331)' is de kansklasse aangepast. De risico's 'Exploitatietekort Planeetbaan (R368)' en 'Sociaal domein - Wet maatschappelijke ondersteuning kan duurder uitvallen (R323)' zijn verlaagd in kans en gevolgklasse en vallen daarmee onder de rapportagegrens. In volgende P&C producten zal er niet meer over deze risico's worden gerapporteerd. Bij het actualiseren van het risico 'Gemeentefonds (R291)' is het maximum gevolg verlaagd. Het risico zat al in de hoogste gevolgklasse en blijft na aanpassing ook in gevolgklasse 5. Op basis van het MPG 2025 zijn de gevolgen bij 'Projectspecifieke risico's bij negatieve grondexploitatieprojecten'(R20), 'Daling grondprijzen 10% bij actieve grondexploitaties' (R265), 'Kostenstijging investeringsramingen grondexploitaties' (R266) en 'Geen opbrengststijging in de grondexploitaties'(R267) aangepast. Bij geen van de actulisaties op basis van het MPG 2025 heeft dit geleid tot aanpassing van kans- of gevolgklasse. Er zijn geen risico's komen te vervallen.

In de raadsvergadering van 4 juli 2024 heeft de raad de motie Klimaatrisico's in Beeld aangenomen, waarin het college wordt verzocht om de klimaatrisico's in beeld te brengen, deze te kwantificeren en hiervan de mogelijke financiële gevolgen te berekenen of in te schatten. Om

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

uitvoering te geven aan deze motie zijn wij met ondersteuning van een externe partij momenteel de klimaatrisico's voor de gemeente aan het identificeren en kwantificeren en vertalen deze in financiële consequenties. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in bruto en netto klimaatrisico's. Het verschil tussen bruto en netto klimaatrisico's is het effect van de al getroffen beheersmaatregelen. De financiële vertaling van de klimaatrisico's wordt naar verwachting opgenomen in de Programmabegroting 2026-2029.

Voornaamste risico's

Projectspecifieke risico's bij negatieve grondexploitatieprojecten (R20)
Ruimtelijke ontwikkelingen (G5, K2, I)
Door middel van grondexploitaties ontwikkelen wij gronden die in ons bezit zijn. Daaraan zijn financiële risico's verbonden: het risico dat de prijzen niet of minder stijgen dan waarmee gerekend is, het risico dat het beoogde programma niet of niet geheel kan worden uitgevoerd en het risico dat de grondverkopen niet volgens het geplande tempo verlopen. Het maximum risicobedrag is het ongewogen risicobedrag van de negatieve grondexploitaties, het minimumbedrag is het gewogen risicobedrag. De getallen zijn op basis van het MPG 2025, stand 1 januari 2025.

Ondanks toenemende onzekerheden in de ontwikkeling van de grondprijzen, de stijging van de bouwkosten en daarmee de parameters, het uitstellen van grondverkopen als gevolg van onder andere netcongestie en onduidelijkheden bij procedures is het gewogen financiële gevolg (minimum risico) bij de verliesgevende grondexploitaties gelijk gebleven. Het ongewogen financiële gevolg (maximum risico) is flink toegenomen, dit komt mede doordat een project van winstgevend naar een verliesgevend is gegaan. Het inboeken van kansen zorgt voor een verbetering van het saldo van het project, maar ook dat het risicoprofiel, doordat de risico's ongewijzigd blijven, toeneemt.

Beheersmaatregel: veranderen van gevolgen (beheersen)
Voor alle actieve grondexploitaties wordt een register van risico's (en kansen) bijgehouden, en daarin zijn voor alle onderliggende risico's waar mogelijk de beheersmaatregelen aangegeven.

Strategische gronden GEM A4 Zone West en De President (R41)
Ruimtelijke ontwikkelingen (G4, K1, I)
In de grondexploitatie van de GEM A4 Zone West C.V. (Schiphol tradepark (STP)) wordt rekening gehouden met de inbreng van de waarde van de gronden, welke wij op de balans hebben staan. Voor de gronden van De President 2.0 (grondbank Hillegondshoeve) is er een algemene afspraak om deze gronden op gelijke wijze als President 1.2 te ontwikkelen. Vanwege regionale afspraken kunnen deze laatst genoemde gronden in principe pas na 2030 worden ontwikkeld. Vanwege aanhoudende vraag wordt gekeken of President 2.0 versneld tot ontwikkeling kan worden gebracht.

Beheersmaatregel: veranderen van gevolgen (beheersen)
Voor de gronden ten behoeve van STP zijn nadere afspraken gemaakt over de wijze en snelheid van inbreng van de (resterende) gronden. Door deze afspraken, in combinatie met door STP gesloten overeenkomsten (koop-, reserverings- en intentieovereenkomsten) en de afzetprognose, zullen naar verwachting alle gronden voor 2030 zijn betaald en ingebracht. In totaal is qua waarde ongeveer 71% van de gronden geleverd aan STP. In de eerste helft van 2025 wordt de levering qua waarde van circa 16% van de gronden verwacht. STP heeft de waarde hiervan al aan de gemeente betaald. De levering van de laatste 13% van de gronden volgt bij betaling van de resterende € 8 miljoen.

Gronden voor De President 2.0 worden volgens de afspraken in de samenwerkingsovereenkomst ingebracht. Gesprekken over de waardebepaling worden naar verwachting in 2025 samen met de betreffende GEM opgepakt.

Grootschalige investeringsprojecten (R90)
Ruimtelijke ontwikkelingen (G4, K3, I)
Dit zijn de projecten die zijn opgenomen in het Investeringsplan. Het risico bestaat onder andere uit mogelijke kredietoverschrijdingen bij de realisatie als gevolg van nieuwe (bouw)eisen, vertraging, wegvallen van subsidies of andere onvoorziene omstandigheden.

Beheersmaatregel: Divers, afhankelijk van het investeringsproject
Om het inzicht en de stuurbaarheid van deze projecten te vergroten kennen wij het Strategisch Perspectief Investeringen (SPI). Deze wordt twee keer per jaar aan de raad aangeboden. Grote investeringen (van € 2,0 miljoen en hoger) worden daarin nader toegelicht met aandacht voor actualiteiten, risico's, faseringen en over- en onderschrijdingen.

Badhoevedorp Zuid (R251 t/m R256)
Ruimtelijke ontwikkelingen (G, K, I)
De gemeente wordt verweten onrechtmatig gehandeld te hebben omdat wij ons niet of

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

onvoldoende zouden hebben ingespannen mee te werken aan ontwikkelingsmogelijkheden in Badhoevedorp Zuid. Er is een uitspraak van de rechtbank Amsterdam, hiertegen zijn we in hoger beroep gegaan. Tegelijkertijd loopt er een schadestaatprocedure waarbij de tegenpartij de schade heeft opgemaakt. Als reactie daarop hebben wij uitgebreid onderzoek laten doen met gespecialiseerde bureaus. De resultaten daarvan zijn meegenomen in de geactualiseerde risicoanalyse die Naris medio 2019 met de gemeente heeft uitgevoerd. Op basis daarvan is de conclusie dat, naar de stand van zaken van deze procedures, geen voorziening nodig is. De risicoanalyse is onderdeel van de berekening die gemaakt wordt ten behoeve van het weerstandsvermogen. Op 16 maart 2020 is bekend gemaakt dat de aandelen van TeleVerde BV door een overname in handen zijn gekomen van een andere partij. Het feit dat TeleVerde BV nieuwe aandeelhouders heeft gekregen is nog niet direct van invloed op de lopende procedures tussen de gemeente en TeleVerde BV. De gemeente heeft medio 2024 de risicoanalyse geactualiseerd in verband met het rentedragende karakter van de claim. De afgelopen jaren zijn intensieve besprekingen tussen gemeente en de nieuwe aandeelhouders van TeleVerde gevoerd over het realiseren van een gebiedsontwikkeling. Gedurende deze onderhandelingen zijn het hoger beroep en de schadestaatprocedure “on hold” gezet om te onderzoeken of er tot een oplossing gekomen kon worden. De besprekingen hebben nog niet geleid tot een nader tot elkaar komen van partijen. De Intentieovereenkomst is inmiddels verlopen, maar partijen hebben nog wel overleg met elkaar. De risico analyse wordt de komende periode geactualiseerd indien nodig.

Beheersmaatregel: Verminderen
Bij het voeren van de gerechtelijke procedures laten wij ons bijstaan en adviseren door onze huisadvocaat en expertisebureaus.

Daling grondprijzen 10% bij actieve grondexploitaties (R265)
Ruimtelijke ontwikkelingen (G5, K2, I)
De commissie BBV beveelt aan om conjuncturele risico’s op te nemen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Op basis van een gevoeligheidsanalyse op de actieve grondexploitaties is de top 3 van conjuncturele risico’s opgenomen. Een van de risico’s houdt in dat de grondprijzen in de grondexploitaties met 10% dalen.

Beheersmaatregel: delen van het risico met (een) andere partij(en)
Er wordt getracht om de grondprijzen in contracten met partijen vast te leggen zodat deze ongevoelig blijven voor het eventueel dalen van de grondprijzen in een economisch mindere periode. In de contracten worden afspraken gemaakt over het indexeren van de grondprijzen bij het verschuiven van het prijspeil.

Kostenstijging investeringsramingen grondexploitaties (R266)
Grondbeleid (G4, K2, I)
De Commissie BBV beveelt aan om conjuncturele risico’s op te nemen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Op basis van een gevoeligheidsanalyse op de actieve grondexploitaties is de top 3 van conjunctureel risico’s opgenomen. Een van de risico’s houdt in dat de kosten van de investeringen in de grondexploitaties stijgen door een oververhitte markt door onder andere geopolitieke spanningen. Het risico van kostenstijging is grotendeels opgetreden en het effect op de netto contante waarde (NCW) is verwerkt in de cijfers van het MPG 2025, maar is beperkter dan bij het MPG 2024 werd geprognosticeerd. Voor de komende jaren is tot en met 2025 in verband met de onzekerheid een (hogere) gedifferentieerde kostenstijging opgenomen in de grondexploitaties die vanaf 2028 terugkeert naar het langjarig gemiddelde. Dit geeft aanleiding om voor dit risico terug te gaan naar 1% hogere kostenstijging ten opzichte van de gehanteerde parameter in de grondexploitatie.

Beheersmaatregel: delen van het risico met (een) andere partij(en)
Strategisch omgaan met aanbestedingen zoals het vroegtijdig contracteren van aannemers voor de uitvoering van de investeringswerkzaamheden en bijvoorbeeld over de schaalgrootte van het gebied (opknippen versus samenvoegen). We hanteren tot en met 2025 gedifferentieerde parameters als gevolg van onzekerheid alvorens vanaf 2028 het langdurig gemiddelde aan te houden.

Geen opbrengstenstijging in de grondexploitaties (R267)
Ruimtelijke ontwikkelingen (G5, K2, I)
De commissie BBV beveelt aan om conjuncturele risico’s op te nemen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Op basis van een gevoeligheidsanalyse op de actieve grondexploitaties is de top 3 van conjuncturele risico’s opgenomen. Een van de risico’s houdt in dat de geraamde opbrengsten 1% dalen.

Beheersmaatregel: delen van het risico met (een) andere partij(en)
voor het eventueel niet meer stijgen van de

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

grondprijzen (opbrengsten) in een economisch mindere periode.

ICT-systemen kunnen uitvallen (R289)
Overzicht Overhead (G4, K1, I)
Hoewel ICT-systemen in verschillende datacenters en de 'cloud' zijn ondergebracht en bekabeling en dataverbindingen dubbel zijn uitgevoerd, kunnen er systemen uitvallen en niet meer beschikbaar zijn. Door deze downtime kunnen diensten aan inwoners en ondernemers tot stilstand komen. Dit leidt in ieder geval tot productieverlies, maar kan ook leiden tot andere nadelige gevolgen. De kans op groot dataverlies is klein.

Beheersmaatregel: veranderen van de gevolgen (beheersen)
Netwerkcomponenten, lijnverbindingen en ons datacenter zijn in meervoud aanwezig, zodat uitval van een component kan worden opgevangen door een tweede exemplaar. Het uitwijkdatacenter is buiten de gemeente Haarlemmermeer geplaatst.

Beheersmaatregel: veranderen van de waarschijnlijkheid (beheersen)
Omdat wijzigingen een belangrijke oorzaak zijn van uitval, is het belangrijk om het wijzigingenproces goed vast te leggen en hierop te sturen. We hanteren een 'change process' met een change manager. Wekelijks worden alle gewenste wijzigingen besproken in een change advisory board (CAB) waarin de juiste deskundigheden zijn vertegenwoordigd.

Gemeentefonds (R291)
Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen (G5, K3, S)
De grootste inkomstenbron voor onze gemeente betreft de uitkering gemeentefonds (45% van de totale inkomsten van Haarlemmermeer). Het gemeentefonds wordt gevoed door het Rijk. Zowel de voeding van het fonds, als de verdeling ervan, is afhankelijk van een complex geheel van factoren. Als gevolg van externe ontwikkelingen bij de voeding en verdeling van het gemeentefonds bestaat de kans dat ons aandeel vanuit het gemeentefonds positief of negatief afwijkt van de verwachting, waardoor een niet direct te beïnvloeden voor- of nadeel in de begroting ontstaat. Op basis van ervaring uit het verleden bij afwijkingen in het gemeentefonds gaan wij nu uit van een afwijking van maximaal 1%, dit heeft een structureel effect van € 2,9 miljoen op onze begroting.

Het kabinet heeft in het regeerprogramma het voornemen opgenomen om de specifieke uitkeringen naar het gemeentefonds over te brengen met 10% korting. Op basis van ons aandeel in de korting die in het regeerakkoord is ingerekend voor het overbrengen van de specifieke uitkeringen is de omvang van dit risico bij de Programmabegroting 2025-2028 met structureel € 5 miljoen verhoogd. Inmiddels is duidelijk dat de specifieke uitkeringen voor herstel Toeslagen, herstel Groningen, corona en Oekraïne zijn uitgezonderd, waardoor ons aandeel in deze korting kan worden verlaagd naar € 3 miljoen.

Beheersmaatregel: Behouden van dit risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren)
Actief volgen van publicaties (onder andere circulaires) van het ministerie van BZK en verwerken van de uitkomsten in de P&C-cyclus.

Ongewenste toegang gemeentelijke systemen (R293)
Overzicht Overhead (G4, K2, I)
Ondanks de genomen maatregelen, kan nooit worden uitgesloten dat een hacker toegang krijgt tot de gemeentelijke systemen. In het ergste geval worden gegevens ontoegankelijk gemaakt, al dan niet permanent. Vaak heeft de hacker financiële motieven en vraagt losgeld om de systemen weer vrij te geven.

Beheersmaatregel: veranderen van de waarschijnlijkheid (beheersen)
We zorgen voor het bijhouden van de kennis en kunde, het aanbrengen van de laatste updates en het monitoren van kwetsbaarheden. Doordat hackers wereldwijd actief kunnen zijn, kunnen ze beschikken over ruime middelen en gespecialiseerde hackers. Het is daarom belangrijk om continu alert te zijn, de hackers een stap voor te blijven en het zo lastig mogelijk maken.

Sociaal domein - Participatiewet en wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening kunnen duurder uitvallen (R321)
Zorg en werk (G4, K3, S)
De gemeente moet de zorg, ondersteuning en inkomensvoorzieningen die nodig is, aanbieden en betalen. De Participatiewet is een zogenaamde open-einde regeling. Hoeveel kosten we jaarlijks maken, is vooraf niet precies te voorspellen. Vooraf is niet precies bekend hoeveel vraag er is en welke inkomensvoorzieningen onze inwoners nodig hebben.

Door de daling van de koopdracht is het aannemelijk dat meer inwoners een beroep doen op minimaregelingen (bijzondere bijstand). Het risico bestaat dat er meer kosten worden gemaakt dan begroot.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Beheersmaatregel: Behouden van dit risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren)
We monitoren de budgetten door middel van prognoses. In de reguliere P&C-cyclus wordt hierover gerapporteerd.

Sociaal domein - Jeugdwet kan duurder uitvallen (R322)
Zorg en werk (G4, K4, S)
De gemeente moet de zorg, ondersteuning en inkomensvoorzieningen die nodig is, aanbieden en betalen. De Jeugdwet is een zogenaamde open-einde regeling. Hoeveel kosten we jaarlijks maken, is vooraf niet precies te voorspellen. Vooraf is immers niet precies bekend hoeveel vraag er is en welke zorg onze jeugdigen nodig hebben. Het rijksbeleid op Jeugdzorg en de Hervormingsagenda Jeugd brengen ook nog onzekerheden met zich mee.

Meerjarig is rekening gehouden met een volumegroei van 1% voor Jeugd en Wmo voor de huidige inwoners die zorg nodig hebben. Daarnaast is er de groei van de gemeente en hiermee de verwachte groei van inwoners die gebruik maken van zorg meegenomen in de areaalsystematiek 'groei van de gemeente'. Het risico bestaat dat de daadwerkelijke volumegroei voor de huidige inwoners hoger is dan de geprognosticeerde volumegroei en er meer kosten worden gemaakt dan begroot. Daarnaast is het risico aanwezig het aantal inwoners dat gebruik maakt van zorg sneller stijgt dan de groei van het aantal inwoners, waar rekening mee gehouden wordt in de areaalsystematiek. Dit leidt tot een overschrijding van de budgetten. Ook zien we een verschuiving naar kleinschalige woonvoorzieningen. Dit is een beweging die vanuit het Rijk gestimuleerd wordt, maar dit leidt ook tot hogere kosten waarvoor het Rijk ons niet compenseert.

Beheersmaatregel: Behouden van dit risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren)
De afgelopen jaren is meer aandacht voor contractmanagement. Daarbij wordt op het contract, maar ook op de budgetten gelet. Hierdoor zitten we er dichter op, waardoor de uitschieters minder groot zijn. Daar staat tegenover dat de jeugdzorg ook onvoorspelbaar is, waardoor het maximale risico is afgevlakt van € 5 miljoen naar € 3 miljoen. Deze aanpassing was al verwerkt in de programmabegroting 2025 - 2028.

Arrest Didam (R329)
Ruimtelijke ontwikkelingen (G5, K2, I)
Op 26 november 2021 heeft de Hoge Raad een arrest gewezen, waarin regels worden geformuleerd waar de gemeente zich aan heeft te houden als zij onroerend goed verkoopt (of verhuurt, uitgeeft in erfpacht of in een recht van opstal). De regels vloeien voort uit het oordeel dat de gemeente daarbij het gelijkheidsbeginsel in acht moet nemen, wat in deze context betekent dat de gemeente transparant moet handelen en in beginsel mededingingsruimte moet bieden. Dat laatste betekent dat alle geïnteresseerde en volgens objectieve, redelijke en toetsbare criteria geschikte partijen een gelijke kans hebben om voor aankoop van onroerende zaak in aanmerking te komen. Er hoeft geen mededingingsruimte te worden geboden indien bij voorbaat vaststaat of redelijkerwijs mag worden aangenomen dat op grond van objectieve, toetsbare en redelijke criteria slechts één serieuze gegadigde in aanmerking komt voor de aankoop. In dat geval dient het voornemen tot verkoop tijdig voorafgaand aan de verkoop bekend te worden gemaakt. In de bekendmaking dient te worden gemotiveerd waarom slechts één serieuze gegadigde in aanmerking komt.

Bij een aantal afgeronde en lopende projecten (vastgoed en grondzaken) is het de vraag of en hoe de gemaakte afspraken passen binnen de door de Hoge Raad gestelde regels. Hier bestaat bijvoorbeeld het risico dat de gemeente haar contractuele verplichtingen mogelijk niet kan nakomen met als gevolgen vertraging, vergoeding van schade en extra plankosten in verband met begeleiding en juridische ondersteuning. De basisinventarisatie van deze contracten is in 2023 uitgevoerd door een intern team en is extern getoetst. Op basis van deze uitkomsten heeft recent een nadere kwantificering van de risico's plaatsgevonden, waarmee het risicoprofiel is gebaseerd op de actuele situatie. In algemene zin wordt hierbij opgemerkt dat kans en impact van het Didam arrest op dit moment lastig in te schatten zijn, mede omdat dossiers lopend en nog aan verandering onderhevig zijn in de tijd en er doorlopende ontwikkelingen zijn op het gebied van jurisprudentie en wet- en regelgeving rondom het Didam arrest.

Beheersmaatregel: Behouden van dit risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren)
De werkgroep heeft de hele vastgoed- en grondpositieportefeuille getoetst. Verder wordt voorgesteld ontwikkelingen naar aanleiding van het Didam arrest (jurisprudentie) te blijven

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

monitoren en met het interne team dit risico periodiek te actualiseren.

Het niet meer kunnen uitvoeren van Inburgering vanaf 2026 (R341)
Maatschappelijke ontwikkeling (G4, K3, S)
Wij bieden hulp aan statushouders bij het inburgeren. We zien een toename van het aantal statushouders. Hierdoor zijn er meer mensen nodig om deze toestroom aan te kunnen. In de Voorjaars- en Najaarsrapportage 2023 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld, maar niet voldoende in het jaar 2026. Als er geen extra structurele middelen beschikbaar komen voor de versterking van de formatie, betekent dit dat we de taakstelling vanuit het Rijk niet kunnen realiseren. Statushouders kunnen dan niet tijdig worden gehuisvest en de inburgering kan niet starten conform het vastgestelde beleid.

Beheersmaatregel: Behouden van dit risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren)
We monitoren de kosten voor inburgering in de komende jaren en daar waar nodig zullen we een extra aanvraag in de voorjaarsrapportage doen. We zullen de toestroom van statushouders en de landelijke ontwikkelingen op dit gebied volgen.

Zorglandschap jeugdzorg (R353)
Maatschappelijke ontwikkeling (G3, K4, I)
De kans bestaat dat we geen dekkend zorglandschap meer hebben. Aanbieders binnen de jeugdzorg ondervinden veel last van de personeelskrapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor worden vacatures ingevuld met inhuur, wat meer geld kost. Ook de landelijke ontwikkelingen zoals afbouw van jeugdzorgplus hebben financiële consequenties tot gevolg. Beide ontwikkelingen vergroten de kans dat de afgesproken tarieven niet voldoende blijken te zijn, waardoor een zorgaanbieder kan omvallen zonder extra financiële bijdrage. Hierdoor hebben we dan geen dekkend zorglandschap meer.

Beheersmaatregel: behouden van het risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren)
We zijn met de aanbieders in overleg welke mogelijkheden er zijn om deze problemen op te lossen. De personeelskrapte is echter een factor waar beide partijen weinig aan kunnen doen.

Datalekken (R362)
Overzicht Overhead (G4, K3, I)
Ondanks toegenomen aandacht voor beveiliging, privacy en datamanagement, bestaat het risico dat er datalekken optreden. Dit kan leiden tot boetes, schadevergoedingen en imagoschade. Vanwege de kans op boetes of schadevergoedingen is er sprake van een financiële risicogevolgcategorie. Doordat de overheid door een datalek negatief in het nieuws kan komen, kan weerstand in de samenleving ontstaan tegen overheidshandelen. Doordat misbruik van de persoonsgegevens soms kan leiden tot identiteitsfraude of chantage, ontstaat een gevolg voor de veiligheid. Het kan bijvoorbeeld leiden tot het (tijdelijk) stopzetten van een project omdat er onvoldoende privacy-beschermende maatregelen zijn genomen.

Beheersmaatregel: veranderen van de waarschijnlijkheid (beheersen)
- We organiseren bewustwoordingstrainingen voor alle medewerkers.
- Werkprocessen kunnen worden verbeterd aan de hand van een Data Protection Impact Assessment (DPIA).

Bescherming persoonsgegevens (R363)
Overzicht overhead (G4, K3, I)
Doordat niet voor alle werkprocessen een DPIA is uitgevoerd, weten we niet of alle persoonsgegevens goed beschermd zijn. Hierdoor kunnen mogelijk niet geautoriseerde personen toegang krijgen tot persoonsgegevens. Bij processen met hoge privacyrisico's voor betrokkenen is het uitvoeren van een DPIA wettelijk verplicht. Mogelijke gevolgen van het niet uitvoeren van een DPIA zijn misbruik van persoonsgegevens en een boete van de Autoriteit Persoonsgegevens.

Beheersmaatregel: veranderen van de waarschijnlijkheid (beheersen)
Om onjuist gebruik van persoonsgegevens te voorkomen, is het uitvoeren van een DPIA een goed hulpmiddel. Bij processen met hoge privacyrisico's voor betrokkenen is het uitvoeren van een DPIA zelfs een wettelijke verplichting. Een DPIA is een instrument om (voorafgaand aan de verwerking van persoonsgegevens) privacyrisico's van een gegevensverwerking in kaart te brengen, zodat een organisatie passende maatregelen kan nemen om de privacyrisico's te verkleinen.

Het regiesysteem van het Sociaal Domein is via een samenwerkingsconstructie met de NVSI (Nederlandse Vereniging voor Sociale Innovatie) aanbesteed (quasi aanbesteding). (R365)
Zorg en werk (G4, K4, I)
Het regiesysteem van het Sociaal Domein is via een samenwerkingsconstructie met de NVSI aanbesteed (quasi aanbesteding). De leverancier is overgenomen. Het gevolg hiervan kan zijn dat we de software opnieuw moeten aanbesteden en implementeren, wat aanzienlijke kosten met zich mee zal brengen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Beheersmaatregel: wegnemen van de risicobron (beheersen)
Door de overname van de leverancier en ontwikkelingen bij NVSI wordt op dit moment onderzocht of we gebruik kunnen blijven maken van het regiesysteem zonder nieuwe aanbesteding en implementatie.

Tijdelijke huisvesting noodzakelijk voor Dik Trom-school (R370)
Maatschappelijke ontwikkeling (G4, K2, I)
De lasten voor de tijdelijke huisvesting van de Dik Trom-school bedragen naar verwachting maximaal € 2 miljoen. Er is een potentieel risico dat deze lasten niet worden gedekt indien de grondexploitatie Purmer/Wormerstraat niet wordt vastgesteld.

Beheersmaatregel: Behouden van dit risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren)
Bij het vaststellen van de grondexploitatie Purmer/Wormerstraat, zal dit risico vervallen. Mocht er geen grondexploitatie worden vastgesteld dan zal dit risico optreden.

Garantstelling lening Fort Hoofddorp (R379)
Maatschappelijke ontwikkeling (G3, K4, I)
De Stichting Fort van Hoofddorp heeft sinds 2015 een erfpachtovereenkomst met de gemeente voor Fort Hoofddorp. Voor de financiering van de verbouwing is onder andere een lening bij het Restauratiefonds aangegaan waarvoor de gemeente garant staat. De stichting heeft inmiddels een achterstand opgelopen in het nakomen van de canonverplichtingen. Conform afspraak heeft de stichting een nieuw plan opgesteld. Dit plan biedt echter nog onvoldoende zekerheden om de risico-inschatting aan te passen.

Beheersmaatregel: Veranderen van de waarschijnlijkheid (kans) (beheersen)
Het vergroten van de inkomsten door de stichting door te zoeken naar alternatieve inkomstenbronnen en (geleidelijk) verhogen van de huur van de horecaondernemer ter plaatse.

Vervallen risico's
Er zijn geen risico's vervallen.

Nieuwe risico's

Wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties) (R388)
Overzicht overhead (G5, K1, I)
Wij maken voor de dagelijkse bedrijfsvoering gebruik van eigen medewerkers en van ingehuurde medewerkers die voor een vastgestelde periode werkzaamheden verrichten.
In de wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie) is vastgelegd dat werkgever en werknemer gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor afspraken over en de juiste kwalificatie van de arbeidsrelatie. De wet DBA moet mogelijke schijnzelfstandigheid, kort gezegd dat iemand wordt ingehuurd als zelfstandige terwijl er volgens het arbeidsrecht sprake is van een dienstverband, voorkomen. Met ingang van 1 januari 2025 heeft de Belastingdienst het handhavingsmoratorium op de naleving van de wet opgeheven. Tot genoemde datum gaf de Belastingdienst organisaties slechts aanwijzingen als onvoldoende naleving van de wet bij organisaties werd geconstateerd. Vanaf 1 januari 2025 hanteert de Belastingdienst de normale regels. Indien schijnzelfstandigheid wordt vastgesteld dan volgen direct correctieverplichtingen en naheffingsaanslagen loonbelasting. In 2025 worden nog geen boetes opgelegd. Het risico van het omgaan met de wet DBA is tweeledig. Enerzijds een organisatorisch risico indien afscheid wordt genomen van externen wanneer dit niet gecompenseerd kan worden door nieuwe vaste medewerkers (verlies van capaciteit, kwaliteit, kennis en kunde en daarmee risico dat organisatorische opgaven niet of beperkt waargemaakt kunnen worden. Anderzijds een fiscaal/financieel risico wanneer gecontinueerd wordt met externe inhuur. Van beide risico's is de kans en impact en dus de materialiteit nog niet gecalculeerd dus onduidelijk.

Beheersmaatregel: Veranderen van de gevolgen (beheersen)
Wij zijn bezig meer inzicht te krijgen in de daadwerkelijke kwalificatie van het type arbeidsrelatie van alle momenteel ingehuurde medewerkers. Dit inzicht is noodzakelijk om mogelijke fiscale risico's in kaart te brengen inclusief financiële vertaling. Voor de langere termijn wwillen wij onze aantrekkelijkheid als werkgever nog verder vergroten door meer mensen te werven op posities die nu door externen worden ingevuld. Hierdoor wordt kwaliteit, kennis en kunde direct verbonden aan de organisatie en de afhankelijkheid van ingehuurde medewerkers verkleind.

Vervangen gevel IKC Wereldwijs (R382)
Vastgoed (G4, K3, I)
De gevel van IKC Wereldwijs is in zeer slechte staat en dient vervangen te worden. Tegelijkertijd staat de renovatie/vernieuwbouw van IKC Wereldwijs vooraan in de planning van het IHP (Integraal Huisvestingplan onderwijs). Er dient onderzoek gedaan te worden of het nog zinvol is om de gevel te vervangen of gelijk naar (ver)nieuwbouw over te gaan.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Beheersmaatregel: Wegnemen van de risicobron (beheersen)
Onderzoeken of de gevel vervangen moet worden of dat de (ver)nieuwbouw naar voren wordt gehaald.

Vervanging dak brede school Floriande Midden (R384)
Vastgoed (G3, K5, I)
De dak van de brede school Floriande Midden lekt in toenemende mate. Verschillende onderzoeken tonen aan dat het dak niet deugdelijk is aangelegd. Dit betekent dat voor zowel het deel dat in eigendom van de gemeente is, als het deel dat in eigendom van de schoolbesturen (vanwege een constructiefout) is, de gemeente verantwoordelijk is voor herstel.

Beheersmaatregel: Wegnemen van de risicobron (beheersen)
Nader onderzoek (laten) uitvoeren naar de oorzaak van de lekkages en vaststellen dat de ondeugdelijke constructie daadwerkelijk de oorzaak is.

Groenonderhoud (R386)
Kwaliteit fysieke omgeving (G4, K4, S)
Vanuit buurgemeenten komen signalen dat de aanneemsommen bij nieuwe aanbestedingen van groencontracten fors stijgen. Hiervoor zijn diverse oorzaken: de grote vraag op de markt, de arbeidsmarktkrapte, de gevolgen van de klimaatverandering en de extra eisen aan een duurzame uitvoering, stuwen de prijzen enorm op. Ook in Haarlemmermeer worden in 2025 enkele groencontracten opnieuw aanbesteed (bomen rooien/planten, groenonderhoud en maaien bermen/watergangen). Het risico is groot dat ook onze gemeente voor fors hogere kosten zal komen te staan.

Daarnaast is het als gevolg van een gerechtelijke uitspraak onzeker of het gebruik van een klepelmaaier bij groenonderhoud mag worden voortgezet. Het gevolg kan zijn dat de kosten van onze groencontracten nog verder stijgen.

Beheersmaatregel: Behouden van dit risico op basis van een zichtbare onderbouwing (Accepteren)
Een eventuele budgetaanvraag zal bij de P&C producten worden betrokken

Gewijzigde risico's

Sociaal domein - Wet maatschappelijke ondersteuning kan duurder uitvallen (R323)
Zorg en werk (G3, K3, S)
De gemeente moet de zorg en ondersteuning die nodig is, aanbieden en betalen. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is een zogenaamde open-einde regeling. Hoeveel kosten we jaarlijks maken, is vooraf niet precies te voorspellen. Vooraf is niet precies bekend hoeveel vraag er is en welke maatschappelijke ondersteuning onze inwoners nodig hebben. Meerjarig is rekening gehouden met een volumegroei van 1% voor Jeugd en Wmo voor de huidige inwoners die zorg nodig hebben. Daarnaast is er de groei van de gemeente en hiermee de verwachte groei van inwoners die gebruik maken van zorg meegenomen in de areaalsystematiek. Het risico bestaat dat de daadwerkelijke volumegroei voor de huidige inwoners hoger is dan de geprognosticeerde volumegroei en er meer kosten worden gemaakt dan begroot. Daarnaast is het risico aanwezig dat het aantal inwoners dat gebruik maakt van zorg sneller stijgt dan de groei van het aantal inwoners, waar rekening mee gehouden wordt in de areaalsystematiek. Dit leidt tot een overschrijding van de budgetten.

Beheersmaatregel: Behouden van dit risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren)
Bij Wmo is meer aandacht voor contractmanagement, hierdoor zitten we dichter op productie en budgetten, waardoor de kans op overschrijding kleiner is en ook de grootte van de uitschieter. Vandaar de verlaging van de kans van 90% naar 50% en de verlaging van het maximale risico van € 5 miljoen naar € 1 miljoen. Na de invoering van de eigen bijdrage kan de kans mogelijk naar 30%. In verband met de aanpassing van het maximale risico en de kans van optreden is de financiële impact onder de rapportagegrens. Deze aanpassing is bij de Programmabegroting 2025-2028 verwerkt, maar er is niet aangekondigd dat het risico daarmee onder de rapportagegrens valt. Hierdoor wordt er met ingang van de volgende P&C-producten niet meer over dit risico gerapporteerd.

Exploitatietekort Planeetbaan 2 (R368)
Wonen (G2 (was G3), K2 (was K5), I)
De gemeenteraad heeft besloten de vijfde verdieping van Planeetbaan 2 in te zetten voor de huisvesting voor diverse doelgroepen. Tot op heden hebben wij alleen statushouders via de HAR (Hotel en Accomodatieregeling) gehuisvest. Het risico dat zich voordoet is dat de investeringen die nodig zijn om andere doelgroepen te huisvesten dusdanig hoog uitvallen dat er een exploitatietekort ontstaan.

Beheersmaatregel: het negatieve resultaat dat mogelijk ontstaat wordt ingeschat op € 200.000. Wij kunnen dit opvangen binnen de bestaande budgetten. Met deze aanpassing valt het risico

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

onder de rapportagrens en zal er met ingang van de volgende P&C-producten niet meer over worden gerapporteerd.

Rentestijging (R331)
Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen (G5, K1 (was K2), S)
Het huidige economisch perspectief is onzeker. Er was de afgelopen jaren sprake van hoge inflatie. Om die inflatie te bestrijden heeft de Europese Centrale Bank (ECB) in 2022 en 2023 enkele renteverhogingen doorgevoerd. In 2024 heeft de ECB de rente in vier stappen van ieder een kwart procent verlaagd. De ECB geeft aan dat de rentetarieven nu op een niveau staan dat deze bijdragen aan het terugbrengen van de inflatie naar het doel van 2%. De inflatie lijkt af te zwakken. Tijdens de volgende vergaderingen van de Raad van Bestuur van de ECB wordt opnieuw naar de rentetarieven gekeken. Eventuele aanpassingen werken door in de rentetarieven die de gemeente verschuldigd is voor nieuw af te sluiten leningen. Op basis van de huidige informatie verlagen we bij de Voorjaarsrapportage 2025 de rente voor de nieuw aan te trekken leningen naar 3%. De kans is aanwezig dat de rente toch weer gaat stijgen en de rentelasten in het meerjarenbeeld verder toenemen. In de kwantificering van dit risico wordt rekening gehouden met een stijging tot 4,00% in 2028. Daarbij wordt, om de economie in 2025 te stimuleren, op Europees niveau gesproken over verdere renteverlaging. Ondanks dat het lastig blijft deze ontwikkelingen te voorspellen, verlagen wij de kans op dit risico naar 10%.

Beheersmaatregel: Behouden van dit risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren)
Actief volgen van de ontwikkelingen van de kapitaalmarkt en verwerken in de P&C-cyclus. In het uiterste geval kan er ook voor gekozen worden te prioriteren en temporiseren bij de voorgenomen investeringen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit, een indicatie voor de mogelijkheden om toekomstige niet begrote financiële tegenvallers op te vangen, kan worden gezien als een noodzakelijke buffer om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen. Een dergelijke buffer ligt deels in de sfeer van de exploitatie (de begroting van baten en lasten) en deels in de vermogenssfeer (reserves). Hieronder geven we een inschatting van deze capaciteit.

Weerstandscapaciteit in de exploitatiesfeer

Posten in de exploitatiesfeer dragen bij aan de structurele weerstandscapaciteit, omdat zij na aanwending meerdere jaren een positief effect hebben. In de sfeer van de exploitatie zijn de volgende aspecten van belang voor de weerstandscapaciteit:

1. raming voor onvoorzien en een eventueel positief begrotingssaldo in het lopende jaar;
2. onbenutte belastingcapaciteit;
3. eventuele stelposten waarvoor nog geen verplichting is aangegaan;
4. te inventariseren mogelijke ombuigingen/ heroverwegingen.

Achtereenvolgens lichten wij deze aspecten toe.

1. Raming onvoorzien en eventueel positief begrotingssaldo
Jaarlijks nemen we in de begroting een budget voor het opvangen van incidentele onvoorziene lasten op. Dit budget is vastgesteld op € 35.000. In de notitie Risicomanagement en weerstandsvermogen 2023 is uitgelegd dat het positieve resultaat van de begroting automatisch bijdraagt aan de incidentele weerstandscapaciteit.

2. Onbenutte belastingcapaciteit
De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra ruimte die de gemeente heeft om, met inachtneming van de wetgeving, maximale inkomsten te genereren uit de gemeentelijke heffingen. Bij gemeente Haarlemmermeer zit deze ruimte in de belastingen en met name in de onroerendezaakbelastingen (OZB). De raad is vrij de belastingtarieven te verhogen. Om te beoordelen of er onbenutte belastingcapaciteit is, maken wij gebruik van de ruimte tussen de eigen OZB-tarieven en het redelijk peil van de OZB dat wordt vastgesteld in het kader van artikel 12 Financiële verhoudingswet (de artikel 12-norm). De door het Rijk vastgestelde norm voor toelating tot artikel 12 is 0,1595% in 2024. Het gemiddelde OZB-tarief van Haarlemmermeer was in 2024 0,17233% en daarmee hoger dan de artikel 12-norm. Dit betekent dat er geen onbenutte belastingcapaciteit is.

3. Stelposten waarvoor nog geen verplichting is aangegaan
De in de begroting 2024 opgenomen stelposten zijn benut voor het onderdeel waarvoor deze gereserveerd waren.

4. Te inventariseren mogelijke bezuinigingen/ heroverwegingen
Gezien de stand van het huidige meerjarenbeeld tellen wij vanuit voorzichtigheidsoogpunt op dit

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

moment geen verdere bezuinigingsmaatregelen mee in de weerstandscapaciteit.

Tabel 98

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Structureel	Incidenteel
Raming voor onvoorzien	-	35
Onbenutte belastingcapaciteit	-	-
Stelposten waarvoor geen verplichting is aangegaan	-	-
Mogelijke bezuinigingen	-	-
Totaal	**-**	**35**

Weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer

Bij de posten in de vermogenssfeer is sprake van incidentele weerstandscapaciteit. Dit houdt in dat ze eenmalig kunnen worden aangewend en alleen in het jaar van aanwending een positief resultaat opleveren. De weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer bestaat uit de algemene reserves en de stille reserves. Beide onderdelen worden hierna toegelicht.

Algemene reserves
Algemene reserves zijn reserves waarvoor geen specifieke bestemming is bepaald en die daarom vrij kunnen worden ingezet voor het afdekken van risico's en dergelijke; dit in tegenstelling tot bestemmingsreserves waaraan wel een specifieke bestemming is gegeven en waar dus niet vrij over kan worden beschikt. De reserves hebben een inkomensfunctie en kunnen worden ingezet als eigen financieringsmiddel. De rente die hierdoor wordt bespaard, wordt structureel ingezet als dekkingsmiddel voor de begroting. Dit betekent dat inzet van de reserves structurele negatieve consequenties heeft. De algemene reserves bestaan uit twee onderdelen, namelijk de Algemene dekkingsreserve en de Algemene reserve grondzaken. De aard van deze reserves lichten we hierna nader toe.

Tabel 99

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Saldo rekening 2023	Vermeerderingen	Verminderingen	Stand per 31-12-2024
Algemene dekkingsreserve	201.817	16.930	3.928	14.216	208.459
Algemene reserve grondzaken	0	0	5.721	5.173	548
Totaal algemene reserve	**201.817**	**16.930**	**9.649**	**19.389**	**209.007**

Algemene dekkingsreserve
De Algemene dekkingsreserve vormt het vrij besteedbare eigen vermogen. De Algemene dekkingsreserve kan ingezet worden als buffer voor incidentele financiële tegenvallers en onvoorziene risico's. Daarmee is expliciet duidelijk gemaakt dat deze reserve wordt meegerekend tot de weerstandscapaciteit.

Algemene reserve grondzaken
De Algemene reserve grondzaken is een risicobuffer voor positieve en negatieve resultaten van grondexploitaties. Afhankelijk van de resultaten vindt respectievelijk een dotatie aan (bij positief resultaat) dan wel een onttrekking uit (bij negatief resultaat) de Algemene reserve grondzaken plaats. Op grond van regels met betrekking tot de minimale en maximale stand van de Algemene reserve grondzaken kan er aanvulling dan wel afroming van de reserve plaatsvinden. Een aanvulling wordt onttrokken uit de Algemene dekkingsreserve, een afroming wordt gedoteerd aan de bestemmingsreserve Schaalsprong. Omdat de Algemene reserve grondzaken specifiek is bedoeld voor het opvangen van risico's met betrekking tot grondexploitaties en omdat deze risico's worden meegenomen in de totale risicoanalyse wordt de stand van deze reserve ook meegenomen in de bepaling van de weerstandscapaciteit.

Stille reserves
Stille reserves zijn bezittingen van de gemeente die momenteel op de balans lager zijn gewaardeerd dan hun huidige marktwaarde. Dit betekent dat verkoop van deze bezittingen een eenmalig financieel voordeel voor de gemeente kan opleveren. Voorwaarde hiervoor is wel dat de verkoop op korte termijn tegen die marktwaarde kan geschieden en dat de verkoop de bedrijfsvoering van de gemeente niet beperkt. In het raadsvoorstel 'beoordelingskader Maatschappelijke Voorzieningen Integraal Accommodatieplan' (2021.0000253) is voor de verkoop van vastgoed dat niet tot de kern-portefeuille behoort over een termijn van de komende tien jaar rekening gehouden met een netto verkoopresultaat van € 8 miljoen. Onder aftrek van de opbrengsten van het reeds verkochte vastgoed resteert een stille reserve van € 1,2 miljoen. Bij het raadsbesluit 'Routekaart duurzaamheid maatschappelijk vastgoed'

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

(7963379) is besloten het te doteren percentage van de netto-verkoopopbrengsten aan de reserve Maatschappelijke voorzieningen te verhogen van 50% naar 100%.

Weerstandscapaciteit geconsolideerd

Het overzicht van de totale weerstandscapaciteit in Tabel 100 levert het volgende beeld op:

Tabel 100

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Structureel	Incidenteel
Weerstandscapaciteit exploitatie:		
Raming voor onvoorzien	-	35
Onbenutte belastingcapaciteit	-	-
Stelposten zonder aangegane verplichting	-	-
Mogelijke bezuinigingen / heroverwegingen	-	-
Weerstandscapaciteit vermogen	-	-
Algemene (vrij besteedbare) reserves	-	209.007
Stille reserves	-	1.201
Totale weerstandscapaciteit	-	210.243

Ratio weerstandsvermogen

Om inzicht te krijgen in hoeverre de beschikbare weerstandscapaciteit in staat is om zich voor doende risico's op te vangen, wordt de ratio weerstandsvermogen bepaald. Hiervoor hanteren wij een risicosimulatie waarin aan de risico's een bedrag en een kanspercentage wordt gekoppeld. Bij de simulatie wordt een zekerheidsniveau van 90% gehanteerd. Dit betekent dat het totaalbedrag dat uit de simulatie volgt in 90% van de gevallen voldoende zal zijn om alle daadwerkelijk uitgekomen risico's te dekken. Hiermee is vervolgens de ratio van het weerstandsvermogen te berekenen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{totale weerstandscapaciteit}}{\text{financiële impact risico's bij 90 \% zekerheid}}$$

Figuur 36

Voor deze ratio hanteren wij een streefwaarde van minimaal 1,4 ('Voldoende'). De risico's die zijn meegenomen in de analyse, zijn hiervoor in deze paragraaf beschreven.

Structurele risico's en weerstandscapaciteit
Omdat bij het berekenen van de ratio weerstandsvermogen zowel de weerstandscapaciteit als het risicobedrag bij wijze van momentopname als één bedrag wordt uitgedrukt, moeten de structurele componenten geconverteerd worden naar een eenmalig bedrag. Hiervoor hanteren wij, conform de werkwijze van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (Naris) een factor van 2,5. Dit wil zeggen dat de structurele posten voor 2,5 maal hun waarde meetellen.

Uitkomst risicoanalyse
Uit de analyse, uitgevoerd op 26 februari 2025, volgt dat de totale financiële impact van alle risico's tezamen bij een zekerheidsniveau van 90% uitkomt op € 53,8 miljoen. Vergeleken met een totale weerstandscapaciteit van € 210 miljoen komen we op een ratio weerstandsvermogen van 3,9. Bij de Jaarstukken 2023 was de ratio weerstandsvermogen 4,5. De daling wordt enerzijds veroorzaakt door een stijging van de financiële impact van alle risico's tezamen en anderijds omdat er geen onbenutte belastingcapaciteit meer in deze berekening wordt meegenomen doordat het gemiddeld OZB-tarief boven de artikel 12-norm ligt. De ratio weerstandsvermogen valt onder de classificatie 'Uitstekend', dat betekent dat er op dit moment geen corrigerende actie vereist is.

Tabel 101

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2	Uitstekend
B	1,4 - 2	Ruim voldoende
C	1 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Inzicht in de ontwikkeling van het weerstandsvermogen

De ontwikkeling van het weerstandsvermogen over jaren zegt meer dan een eenmalige beoordeling. De ontwikkeling van het weerstandsvermogen is meerjarig weergegeven in het hoofdstuk Financiële hoofdlijnen.

Schuldpositie

In de notitie Schuldpositie 2023 (7282099), door de raad vastgesteld op 23 maart 2023, is besloten om voor het monitoren van de schuldpositie drie kernindicatoren te hanteren en daarvoor normen

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

vast te stellen. Op basis van deze door de raad vastgestelde normen kan bepaald worden of een indicator op groen, oranje of rood staat (stoplichtenmodel). Door gebruik te maken van drie kernindicatoren kan genuanceerd gekeken worden naar de schuldpositie. Hierbij is de volgende sturing van toepassing:

1. één rode indicator: verhoogde waakzaamheid, aandacht voor de schuld;
2. twee rode indicatoren: sterk verhoogde waakzaamheid, speciale aandacht op verlaging van de schuld;
3. drie rode indicatoren: direct inzetten van het handelingsrepertoire noodzakelijk met als doel versnelde afbouw van de schuld.

De volgende kernindicatoren worden gebruikt: Netto schuldquote, Lasten schuldpositie en Solvabiliteit.

De kernindicatoren schuldpositie worden in de programmabegroting en de jaarstukken aangevuld met ondersteunende indicatoren. De ondersteunde indicatoren bevatten informatie die het beeld uit de kernindicatoren nuanceren, of in breder perspectief plaatsen. De mix van indicatoren geeft een overzicht van vermogenspositie, (druk op de) exploitatie en weerbaarheid, waarmee een totaalbeeld over de financiële houdbaarheid kan worden verkregen. Daarbij wordt een kwalitatieve duiding (trends) gevoegd waardoor in één oogopslag een integraler beeld over de financiële houdbaarheid kan worden gevormd. Hiervoor wordt verwezen naar de Financiële hoofdlijnen.

Ontwikkeling indicatoren

De hiervoor beschreven ratio's geven het volgende beeld:

Netto schuldquote

Realisatie 2023	Raming PB2024	Raming NJR2024	Realisatie 2024
69,8%	98,9%	67,8%	65,3%

Lasten schuldpositie

Realisatie 2023	Raming PB2024	Raming NJR2024	Realisatie 2024
7,3%	8,0%	6,4%	6,8%

Solvabiliteit

Realisatie 2023	Raming PB2024	Raming NJR2024	Realisatie 2024
37,3%	31,1%	35,4%	38,2%

Conclusie

Over het geheel gezien staan twee ratio's staan op groen en één op oranje. Ten opzichte van de prognoses in de Najaarsrapportage 2024 de netto schuldquote lager uitgevallen. De indicator lasten schuldpositie komt nabij de raming uit. Ook vergeleken met de cijfers uit de Jaarstukken 2023 vallen beide ratio's lager uit. De lagere schuld heeft meerdere oorzaken. Ten opzichte van de aannames in het Strategisch Perspectief Investeringen Najaar 2024 is er minder geïnvesteerd. Verder resteert het krediet van € 10 miljoen voor strategische aankopen van grond in 2024 volledig. De schuld wordt ook beïnvloed door de ontwikkeling van andere balansposten, waarbij met name de vlottende activa en vlottende passiva moeilijk tot niet beïnvloedbaar zijn. Zo is de post overlopende passiva fors hoger dan aangenomen. Onder de ontvangen, nog te besteden uitkeringen van het Rijk is een stijging te zien van € 45 miljoen ten opzichte van de vorige jaarstukken. Dit betreffen met name vooruitvangen specifieke uitkeringen voor mobiliteitspakketten woningbouw en voor de MRA regio deal. De uitgaven hiervoor zullen in de toekomst nog worden gedaan, maar de vooruitontvangen middelen hebben nu tot het aantrekken van minder schuld geleid. Ook de toevoeging van het nog te bestemmen jaarrekeningresultaat leidt tot het aantrekken van minder schuld. De effecten worden dit jaar enigzins afgevlakt door het het zogenoemde noemereffect. De baten (exclusief reservemutaties) vallen in de Jaarstukken 2024 lager uit dan begroot in de Najaarsrapportage 2024. Dit wordt, zoals toegelicht in het onderdeel Resultaat overzicht baten en lasten, vooral veroorzaakt door lagere Wabo-leges en verantwoording van de verkoop Waterwolf in 2025 in plaats van 2024.

Omdat er minder leningen hoefden te worden aangetrokken dan waarmee rekening werd gehouden, en er daarnaast een positief restultaat is geboekt in 2024, is het aandeel van het eigen vermogen ten opzichte van het totaal vermogen groter dan geraamd bij de Najaarsrapportage 2024. Daardoor valt de solvabiliteit enigszins positiever uit.

Met twee ratio's op groen is er geen reden om actief te sturen op de schuldontwikkeling. Toch blijft aandacht nodig. De vooruitvangen specifieke uitkeringen worden op een later moment alsnog ingezet en uitgestelde investeringen worden in de toekomst alsnog uitgevoerd. De verwachting is dat als gevolg van de schaalsprong Wonen het investeringsvolume zal stijgen. Daartegenover staat het risico op renteverhoging minder groot wordt ingeschat. Dit geeft in de toekomst minder druk op de indicator lasten schuldpositie. Ook lijkt de inflatie af te zwakken waardoor de noodzaak voor renteverhoging door de ECB minder groot is. Voor

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

een toelichting wordt verwezen naar het onderdeel risico's.

Berekeningswijze

Netto Schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlasten ten opzichte van de eigen middelen en is dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken.

$$\text{netto schuldquote} = \frac{\text{netto schuld}}{\text{totale inkomsten (voor bestemming reserves)}}$$

Lasten schuldpositie
De (in)flexibiliteit van de begroting wordt beïnvloed door de rente- en afschrijvingslasten, die gedekt moeten worden. Hoe hoger dit aandeel is, hoe minder mogelijkheid er is om middelen in te zetten voor andere prioriteiten. Tevens geeft de hoogte van de rentelasten aan over welk deel van de begroting een risico wordt gelopen als gevolg van grote rentefluctuaties.

$$\text{procentuele lasten schuldenpositie} = \frac{\text{rente / afschrijvingslasten}}{\text{totale inkomsten (voor bestemming reserves)}}$$

Solvabiliteit
De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Een hoger percentage duidt op een hogere financiële weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteit wordt in de literatuur tevens genoemd als meest omvattende globale indicator van de vermogenspositie. Gemeenten die goed scoren op deze indicator blijken relatief vaak ook goed te scoren op andere financiële indicatoren, voor gemeenten met een slechte score blijkt dit juist omgekeerd. Met deze indicator zijn wij in staat de omvang van de schuld af te wegen tegen de financiële gezondheid van de gemeente.

$$\text{solvabiliteit} = \frac{\text{totaal eigen vermogen}}{\text{totaal passiva}} \times 100\%$$

De normeringen worden hieronder weergegeven in het onderdeel Kengetallen financiële positie.

Kengetallen financiële positie

Om tot een beter inzicht te komen van de financiële positie van de gemeenten en deze te kunnen vergelijken met andere gemeenten, is in het BBV een standaardtabel van financiële kengetallen voorgeschreven. Deze tabel is hieronder weergegeven. De tabel is aangevuld met de ondersteunde indicatoren zoals benoemd in de notitie Schuldpositie 2023. Voor de ontwikkeling in de loop der tijd en een trendanalyse wordt verwezen naar het onderdeel Financiële hoofdlijnen.

Tabel 102

Kengetallen in percentage: Omschrijving:	% Rekening 31-12-2023	% Primaire Begroting	% Rekening 31-12-2024
Netto schuldquote	69,8	98,9	65,3
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	63,0	91,7	58,8
Solvabiliteitsratio	37,3	31,1	38,2
Grondexploitatie	9,4	16,6	7,8
Lasten schuldpositie	7,3 %	8,0%	6,8%
Structurele exploitatieruimte	5,5%	1,9%	4,8%
Belastingcapaciteit	92,0%	100,2%	99,9%
Ratio weerstandvermogen	4,5	3,5	3,9
Renterisiconorm	8,3%	7,9%	7,7%

De raad heeft bij vaststelling van de notitie Schuldpositie 2023 per indicator een normering vastgesteld. Deze wordt hieronder weergegeven. Bij de bepaling van deze normeringen is aangesloten bij normeringen uit het Gemeenschappelijk Financieel toezichtkader 2020 die door de provinciaal toezichthouder gebruikt worden of in benchmarks gebruikelijk zijn.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 103

Kengetal	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Kernindicatoren			
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Lasten schuldpositie	0% - 12,4%	12,5 - 15%	> 15 %
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Ondersteunende indicatoren			
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	>0,4%	-0,4 % - 0,4%	<-0,4%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%
Ratio weerstandsvermogen	>1,4	1 - 1,4	<1
Renterisiconorm	<20%	n.v.t.	>20%

Netto schuldquote, lasten schuldpositie en solvabiliteit
De toelichting is opgenomen in het onderdeel Schuldpositie.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of deze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de door de gemeente verstrekte leningen. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De schuldquote is lager als begroot als gevolg van het hierboven beschreven oorzaken.

Grondexploitatie
De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Het kengetal Grondexploitatie drukt de geactiveerde waarde van in exploitatie genomen bouwgronden uit in een percentage van het totaal van de baten. De waarde van de gronden wordt in het (t)MPG goed onderbouwd en is daarom reëel. De verkoop van de gronden zal bijdragen aan het verbeteren van de schuldquote en de solvabiliteitsratio.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt in de structurele en incidentele baten en lasten. In 2024 is het percentage positief, dat betekent dat er lagere structurele lasten dan baten zijn. Dit geeft aan dat sprake is van een structureel en reëel sluitende begroting.

Belastingcapaciteit
Het kengetal Belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Voor de bepaling van de hoogte van de belastingdruk is het landelijk gemiddelde niet maatgevend. Haarlemmermeer heeft zijn eigen beleid vastgesteld. Hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Ratio weerstandsvermogen
Deze is toegelicht in het onderdeel weerstandscapaciteit.

Renterisiconorm
Het renterisico is het risico dat de rentelasten van de gemeente ineens fors stijgen als nieuw aan te trekken leningen een hogere rente hebben dan de (oude) leningen die worden afgelost. Als de rente in tussentijd stijgt, kan dit gevolgen hebben voor de exploitatie van de gemeente. De renterisiconorm wordt toegelicht in de paragraaf Financiering, onderdeel rente.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Speeltuin de Veldpost in Badhoevedorp

Onderhoud kapitaalgoederen

Portefeuillehouder: Sedee-Schuitemaker, Steffens-van de Water

Een substantieel deel van de begroting heeft betrekking op onderhoud van kapitaalgoederen zoals wegen, openbaar groen, riolering en openbare verlichting. De onderhoudslasten zijn verspreid over diverse programma's en zijn gebaseerd op de door de raad gemaakte keuze(s) van het onderhoud- en kwaliteitsniveau.

Deze paragraaf gaat in op de staat van onderhoud en de onderhoudslasten van de kapitaalgoederen. Het beleidskader waarop het onderhoud van de kapitaalgoederen is gebaseerd is opgenomen in de desbetreffende programma's. Per soort kapitaalgoed is beschreven:

- het door de raad gewenste kwaliteitsniveau van onderhoud
- de actuele staat van onderhoud
- de in de begroting opgenomen onderhoudslasten

De basis voor deze gegevens zijn de geactualiseerde Beheerplannen voor de fysieke leefomgeving 2024 tot en met 2028 (10164415). De resultaten hiervan zijn opgenomen in het document Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) (10164415, bijlage 4), dat in december 2023 is vastgesteld door de raad.

Hoe we de riolering en de watergangen onderhouden is opgenomen in het Programma Riolering en Stedelijk Water (PRSW) (8414039), waarin de gebiedsgerichte aanpak voor klimaatadaptatie en de energietransitie een plaats krijgen. Het PRSW dient tevens als onderbouwing voor de rioolheffing.

Het onderhoudsniveau is beschreven in het Beheerkwaliteitplan 2009 (B&W 2009.0019558), geactualiseerd in 2017 (2016.0069196) en in 2022 (2022.0002403).

Sportterreinen

We beheren 23 sportparken waarop circa 95 sportvelden zijn gelegen. Het onderhoud van sportvelden bestaat uit diverse activiteiten die beschreven zijn in het Beheerplan sportparken 2024-2028 (10164415). Het gaat onder andere om het onderhouden van natuur- en kunstgrasvelden. Dit bestaat uit het onderhoud van groen en verhardingen, onkruidbestrijding, het repareren van hekwerken, groot onderhoud en vervanging. Door regelmatig onderhoud en vervanging

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

hebben we ervoor gezorgd dat onze sportvelden over het algemeen in goede kwaliteit zijn en voldoen aan de sporttechnische normen van de sportbonden en het NOC*NSF.

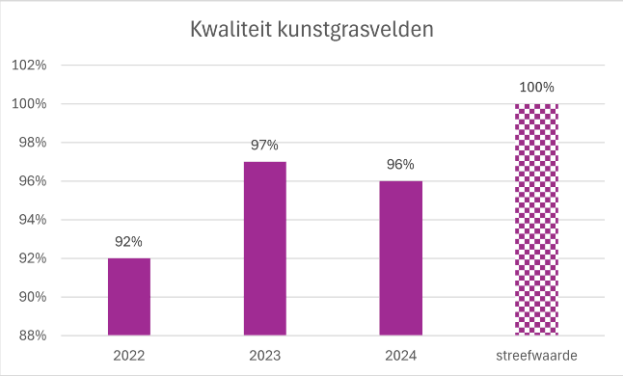
Bij buitensportcomplexen zijjn 25 kunstgras (voetbal)velden, drie kunstgras korfbalvelden en negen kunstgras hockeyvelden. Jaarlijks worden sportvelden die niet meer voldeden aan de sporttechnische eisen vervangen. Dit betrof veld 3 van sportpark UNO De Deugd in Hoofddorp. Omdat de capaciteit op de trainingsvelden bij één voetbalvereniging (veld 3 op sportcomplex Hoofddorp/IJvelden in Hoofddorp) onvoldoende bleek, is bij deze vereniging een natuurgras voetbalveld vervangen voor een kunstgrasveld. Hierdoor beschikt de vereniging over een extra trainingsveld. De grondwerkzaamheden aan de nieuwe accommodatie Sportpark De Veldpost in Badhoevedorp zijn gestart. Sportcombinatie Pancratius Badhoevedorp '22 zal naar deze accommodatie verhuizen.

In Tabel 104 is de actuele kwaliteit van de kunstgrasvelden opgenomen.

Tabel 104

Omschrijving	Eenheid	Bron			Meting	Steefwaarden/ prognose[1]
			2022	2023	2024	2024
Kwaliteit kunstgrasvelden	% goed	Gisib	92%[2]	97%[3]	96%[4]	100%

1 *Vanwege de veiligheid streven wij naar 100% goed.*
2 *92% goed betekent dat de resterende kunstgrasvelden (3 stuks) niet meer voldoen aan de sporttechnische eisen van de betreffende sportbond en NOC*NSF. Deze drie velden zijn in 2023 vervangen.*
3 *97% goed betekent dat de resterende kunstgrasvelden (1 stuk) niet meer voldoen aan de sporttechnische eisen van de betreffende sportbond en NOC*NSF. Dit veld is in 2024 vervangen.*
4 *96% goed betekent dat de resterende kunstgrasvelden (4 stuks) niet meer voldoen aan de sporttechnische eisen van de betreffende sportbond en NOC*NSF. Deze velden worden in 2025 vervangen.*

Figuur 37

Openbare speel-, sport- en ontmoetingsvoorzieningen

We onderhouden en vervangen openbare speel-, sport- en ontmoetingsplekken in de buitenruimte voor de Haarlemmermeerse kinderen en jongeren. Het beheer van speelvoorzieningen is beschreven in het Beheerplan speelvoorzieningen 2024-2028 (10164415)

Conform de wettelijke veiligheidseisen zijn de speeltoestellen geïnspecteerd. Op diverse plekken in de gemeente zijn vanwege de veiligheid toestellen vervangen. Door de veroudering van het areaal is dit aantal hoger dan gemiddeld. Onder andere zijn speeltoestellen in Hoofddorp, Nieuw-Vennep, Zwanenburg, Zwaanshoek en Abbenes vervangen. Bij de vervanging van speelplekken is getoetst of deze voldoen aan ons speelruimtebeleid 'Kom in Beweging' - Speelruimte in de gemeente Haarlemmermeer (2021.0000721). Ook is met omwonenden overlegd welke wensen er leven over de inrichting van de speelplek en deze waar mogelijk ingewilligd. Dit is ook afhankelijk van de demografische situatie in de buurt rondom de speelplek. Gelijktijdig met het vervangen van speeltoestellen zijn speelplaatsen verder vergroend, zoals in Graan voor Visch, Weerdenburg, Musholm en de Annie Mankes-Zernikestraat in Hoofddorp en het La Traviataplantsoen in Nieuw-Vennep,

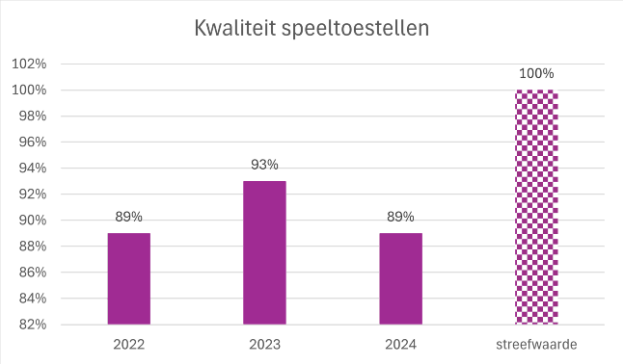
In Tabel 105 is de actuele kwaliteit van speeltoestellen weergegeven.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 105

Omschrijving	Eenheid	Bron	Meting			Steefwaarden/ prognose[1]
			2022	2023	2024	2024
Kwaliteit speeltoestellen	% goed	Gisib	89%[2]	93%[3]	89%[4]	100%

1 *Vanwege de veiligheid streven wij naar 100% goed.*
2 *89% goed betekent dat de resterende speeltoestellen (81 stuks) niet meer voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen. In 2023 zijn 73 toestellen vervangen. De resterende 8 toestellen worden in het eerste kwartaal van 2024 vervangen.*
3 *93% goed betekent dat de resterende speeltoestellen (51 stuks) niet meer voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen. Deze toestellen zijn grotendeels in 2024 vervangen. Het resterende deel wordt begin 2025 afgerond.*
4 *89% goed betekent dat de resterende speeltoestellen (77 stuks) niet meer voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen. Deze toestellen worden in 2025 vervangen*

Figuur 38

We beheren drie goed bezochte, gemeentelijke recreatiegebieden:
- het Haarlemmermeerse Bos (115 hectare)
- de Toolenburgerplas (85 hectare)
- deelgebied 1 van PARK21 (28 hectare)

Deze gebieden vervullen een belangrijke functie voor onze inwoners voor dagrecreatie (sport, spel en evenementen) en dragen tevens bij aan een gezonde levensstijl door de mogelijkheden tot recreëren en bewegen. Het beheer van (grootschalige) recreatiegebieden is beschreven in het Beheerplan Recreatiegebieden 2024-2028 (10164415).

We hebben verhardingen, beplantingen, oeverinrichting en terreinmeubilair in de drie recreatiegebieden onderhouden. Tevens zijn bomen, beplanting en verhardingen aan het einde van de levensduur vervangen.

Wegen

Het begrip Wegen omvat de gemeentelijke verhardingen die worden aangetroffen binnen het wegprofiel: rijbaan, parkeervak, bushalte, fietspad, trottoir, voetpad etcetera. Hoe de verhardingen worden onderhouden is opgenomen in het Beheerplan Wegen 2024-2028 (10164415).

Uit de inspecties van 2024 blijkt dat het percentage van de verhardingen, dat aan de normen van het CROW voldoet, licht is gedaald (van 84% naar 81%). Het percentage wegvakken open verhardingen, dat aan de normen voldoet, is gestegen van 80% naar 94%. Deze stijging is te danken aan de extra inzet vanuit de voorziening achterstallig onderhoud tot en met 2023 op open verhardingen. Het percentage wegvakken gesloten verhardingen, dat aan de normen voldoet, is echter gedaald van 90% naar 70%. Bij gesloten verhardingen hebben we met de beschikbare budgetten extra aandacht moeten geven aan de kwaliteit van asfaltfietspaden en het meest noodzakelijke onderhoud voor asfaltwegvakken, zoals de Van Heuven Goedhartlaan in Hoofddorp, de Osdorperweg en de Wethouder van Essenweg/ Spaarndammerweg in Halfweg.

Omdat het areaal verhardingen veroudert door pieken in de aanleg in perioden van sterke groei van de gemeente, is na 2025 meer budget nodig voor de vervanging van verhardingen. Deze werkzaamheden willen we combineren met de vervanging van riolering en klimaatadaptieve maatregelen in een wijkgerichte aanpak vanaf 2026. We zijn gestart met de voorbereiding hiervan.

Vernieuwing van verhardingen

De vernieuwing van onder andere de volgende wegvakken is afgerond, in uitvoering of in voorbereiding genomen:

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 106

Kern	Wegvak	Activiteit	Status
n.v.t.	fietspad Venneperweg tussen Beinsdorp en Getsewoud	Voorbereiding + uitvoering	In voorbereiding
Hoofddorp	Hoofdweg hoofdrijbaan tussen Maria Tesselschadestraat en Henriette Roland Holststraat	Voorbereiding + uitvoering	Initiatieffase
n.v.t.	Hoofdweg Westzijde tussen Hoofddorp en Noorderdreef Nieuw - Vennep	Voorbereiding	In voorbereiding
Cruquius	Spieringweg bij Wickevoort	Uitvoering	Niet uitgevoerd ivm bereikbaarheid (werkzaamheden Cruquiusbrug)
Halfweg	Houtrakkerweg (bij station)	Uitvoering	Uitgevoerd
Hoofddorp	Rijnlanderweg tussen Bennebroekerweg en Taurusavenue (rijbaan + fietspad)	Voorbereiding	Initiatieffase
Hoofddorp	Roekenbos	Voorbereiding	In voorbereiding
Hoofddorp	Alholm en Bandholm	Voorbereiding	In voorbereiding
Abbenes	Maria Margaretalaan	Voorbereiding	In voorbereiding
Hoofddorp	Kellogstraat-Schweitzerstraat (Pax deelplan 1)	Ultvoering	In uitvoering
Nieuw-Vennep	Hoofdweg	Voorbereiding + uitvoering	Ultgevoerd
Hoofddorp	Fortweg-Kruisweg-Raadhuislaan	Uitvoering	In uitvoering
Hoofddorp	Parklaan-Draverslaan	Uitvoering	In uitvoering
Hoofddorp	Graan voor Visch (deel 2)	Uitvoering	In uitvoering
Spaarndam	Lageweg	Voorbereiding + uitvoering	In uitvoering
Lijnden	Hoofdweg Westzijde	Voorbereiding + uitvoering	In voorbereiding
Lisserbroek	Azzollastraat e.o.	Voorbereiding + uitvoering	In voorbereiding
Nieuw-Vennep	Herfstpark	Uitvoering	In voorbereiidng
Halfweg	Burgemeester van Bruggenstraat	Voorbereiding + uitvoering	In voorbereiding
Cruquius	Kruisweg Cruquius Oost	Voorbereiding	Initatieffase
Nieuw-Vennep	Noordelijke Randweg	Voorbereiding	In voorbereiding
Halfweg	Batterijweg	Voorbeding	Uitgevoerd

Groot onderhoud aan verhardingen

Aan de onder andere de volgende wegvakken is groot onderhoud verricht:

Tabel 107

Kern	Wegvak
Hoofddorp	Grote Belt
Badhoevedorp	Burgemeester Amersfoordtlaan
Halfweg	Wethouder van Essenweg/ Spaarndammerweg
Hoofddorp	Mastbos 184-254
Lisserbroek	Lisdoddestraat
Hoofddorp	Nieuwburg
Badhoevedorp	Stevinstraat
Vijfhuizen	Kromme Spieringweg (Vijfhuizerweg-d'Yserinckweg)
Halfweg	Osdorperweg
Hoofddorp	Hoofdweg-Wijkermeerstraat
Hoofddorp	Altenburg/Assumburg
Hoofddorp	Van Heuven Goedhartlaan (Altenburg-Asserweg)
Hoofddorp	Kruisweg t.h.v. 881 Boslaan
Schiphol-Rijk	Cessnalaan e.o.
Nieuw-Vennep	Westerdreef
Spaarndam	Spaarndammerdijk paadje
Spaarndam	Spaarndam diverse wegvakken herstraten
Nieuw-Vennep	Oostmoor 22-33
Badhoevedorp	Marconistraat
Nieuw-Vennep	Rinaldolaan
Hoofddorp	Almkerkplein parkeervakken
Nieuw-Vennep	Venneperhof
Nieuw-Vennep	Mambo
Buitenkaag	Leidsemeerstraat
Nieuw-Vennep	Boetelerveld e.o.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kern	Wegvak
Oude Meer	Ten Pol fietspad
Hoofddorp	Bennebroekerweg fietspad t.h.v. SKWA
Hoofddorp	Weberbuurtpad
Nieuw-Vennep	Athenelaan fietspad

De projecten Dr. Heijepad (fietspad langs de A44) in Abbenes en het fietspad Roosduinenpad in Hoofddorp zijn voorbereid en worden in 2025 uitgevoerd.

Het onderhoud van de verhardingen van de Lijnderdijk/Zwembadweg in Zwanenburg, de Kerkweg in Spaarnwoude, de Lunenburgdreef in Hoofddorp en de Muntstraat (Rietstraat-Struikheidestraat) in Lisserbroek is doorgeschoven naar 2025. Het onderhoud van de Muntstraat e.o. in Lisserbroek wordt verschoven naar de gebiedsgerichte aanpak. De overige projecten zijn doorgeschoven omdat andere prioriteiten moesten worden gesteld vanwege de veiligheid en het beschikbare budget anders moest worden ingezet.

Daarnaast zijn enkele projecten opgenomen in de investeringsplanning (Vernieuwing Openbare Ruimte), omdat bleek dat met onderhoud niet kon worden volstaan:
- Zeggegrasstraat in Lisserbroek
- IJweg fietspad, ter hoogte van de Bosweg
- Venneperweg (Beinsdorp - Nieuw-Vennep)
- Kruisweg (Van Heuven Goedhartlaan-Paxlaan) (Hoofddorp)

Het onderhoud aan de Kaagweg (afrit A44) in Weteringbrug is uitgesteld in verband met werkzaamheden aan de A44 door Rijkswaterstaat.

Civieltechnische kunstwerken

De civieltechnische kunstwerken in onze gemeente bestaan uit bruggen, tunnels, viaducten, damwanden, geluidsschermen, vlonders en steigers. Voetgangers-/(brom)fietsbruggen vormen hiervan het grootste deel. Hoe we kunstwerken onderhouden is opgenomen in het Beheerplan kunstwerken 2024-2028 (10164415). Het uitgangspunt voor het opstellen van dit beheerplan was dat we ervoor moeten zorgen dat de openbare ruimte schoon, heel en veilig is. Daarnaast is het ook ons doel de civieltechnische kunstwerken functioneel te houden.

Het verbeteren van de duurzaamheid van de kunstwerkonderdelen hebben we gewaarborgd door planmatige onderhoudswerkzaamheden en het inspecteren van de kunstwerken. Het planmatig onderhoud is uitgevoerd door contractaannemers. De gecontracteerde werkzaamheden betreffen onder andere voor de vaste kunstwerken:
- reinigen;
- bijwerken of vervangen van de conservering;
- bijwerken of vervangen van de slijtlagen;
- plaatselijk herstel van (hout) constructies.

Voor de beweegbare bruggen omvatte het planmatig onderhoud het smeren en mechanisch op orde houden van de beweegbare bruggen. Storingen en schades aan de beweegbare bruggen zijn ook opgelost door een contractaannemer.

Naast de gecontracteerde werkzaamheden zijn door de contractaannemer ook grotere, niet gecontracteerde werkzaamheden uitgevoerd die bedoeld zijn om de kunstwerken naast duurzaam ook veilig en functioneel te houden. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd op basis van inspecties en/of nader onderzoek. Voorbeelden van maatregelen die hieronder vallen zijn:
- vervangen van constructieonderdelen;
- onderhoud aan metselwerk en voegen.

Op het moment dat (alleen) gecontracteerd onderhoud niet afdoende of rendabel was om de veiligheid te kunnen garanderen, is een kunstwerk gerenoveerd of geheel vervangen. Dit kan technische, maar ook financiële redenen hebben. De technische levensduur varieert per materiaalsoort van de belangrijkste dragende constructies. Deze varieert van 30 jaar tot 90 jaar. Het advies voor grootschalige renovatie is afgewogen tegen het geheel vervangen van een kunstwerk. Op basis van inspectieresultaten en nader onderzoek hebben we een weloverwogen keuze gemaakt. Deze keuze is gemaakt op basis van de principes van assetmanagement: life cycle costing, risico-analyses, sturen op prestaties en functioneren.

Het inspecteren van civieltechnische kunstwerken is hierbij ook zeer belangrijk. Door gestructureerd en systematisch inspecties uit te voeren, kunnen we de afname van de kwaliteit tijdig signaleren. Om de veiligheid te waarborgen en de meerjarenplanning te actualiseren zijn inspecties noodzakelijk.

We hebben kunstwerken gerenoveerd of vervangen met een investering uit het programma Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR).

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

In onderstaande lijst verstaan we onder vernieuwing zowel renovatie als vervanging.

Tabel 108

Kern	Straat	Kunstwerk	Status
Hoofddorp	Sparresholm	Voetgangers-/fietsbrug	Afgerond
Zwanenburg	Dennenlaan	Beweegbare brug	Afgerond
Rijsenhout	Aalsmeerderdijk	Pont	Afgerond
Halfweg	Polanenkade/Prins Hendrikkade	Kademuur	Voortzetting Vernieuwing
Weteringbrug	Weteringweg	Beweegbare brug	Voorbereiding afgerond en uitvoering gestart
Schiphol-Rijk	Douglassingel	Voetgangersbrug	Voorbereiding afgerond en uitvoering gestart
Schiphol-Rijk	Douglassingel	Damwanden	Voorbereiding vernieuwing
Vijfhuizen	Liniepad	Voetgangers-/fietsbrug	Voorbereiding vernieuwing
Hoofddorp	Grote Belt	Taludbekleding	Voorbereid en uitgevoerd
Hoofddorp	Allegondahoeve	Vissteiger	Voorbereid en uitgevoerd
Hoofddorp	Bollenlaan	Damwand	Gestart met voorbereiding
Nieuw-Vennep	Venneperweg	Voetgangers-/fietsbrug	Gestart met voorbereiding
Nieuw-Vennep	Habanera	Voetgangers-/fietsbrug	Gestart met voorbereiding
Hoofddorp	Navona	Voetgangers-/fietsbrug	Gestart met voorbereiding
Halfweg/Spaarndam	Groeneweg	Duikerbruggen	Gestart met voorbereiding
Halfweg	Dennenlaan	Beweegbare brug	Gestart met voorbereiding
Zwaanshoek	Bennebroekerdijk	Beweegbare brug	Gestart met voorbereiding

Riolering

Hoe we de riolering onderhouden is opgenomen in het Programma Riolering en Stedelijk Water 2024-2028 (PRSW) (8414039). Het PRSW omvat een integraal plan waarmee we invulling geven aan de zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater en onze rol in de zorg voor oppervlaktewater, waarbij we ook inspelen op klimaatverandering. Het dient tevens als onderbouwing voor de rioolheffing.

Verspreid over de gemeente is 66 km van de riolering gereinigd en geïnspecteerd. De resultaten van inspecties en een risico-analyse zijn de basis voor het bepalen van de benodigde maatregelen. Waar mogelijk bestaan deze uit levensduurverlengende maatregelen. Deze maatregelen zijn minder kostbaar en veroorzaken nagenoeg geen overlast voor inwoners. Levensduurverlengende maatregelen (relinen van de leiding) is toegepast op 2,3 kilometer riolering, verdeeld over delen van Abbenes, Badhoevedorp, Boesingheliede, Buitenkaag, Hoofddorp, Lijnden, Lisserbroek, Nieuw-Vennep, Rijsenhout, Vijfhuizen en Zwanenburg. Daarnaast zijn nog 35 deelliners geplaatst in de kernen Badhoevedorp, Hoofddorp, Lijnden, Lisserbroek, Nieuw-Vennep, Rijsenhout, Rozenburg, Schiphol-Rijk, Vijfhuizen en Zwanenburg.
Tevens zijn 20 stuks drukrioolpompen vervangen.

We hebben extra aandacht besteed aan het scheiden van afval- en hemelwater (afkoppelen) om de hoeveelheid afvalwater bij de zuivering te verminderen en het zuiveringsproces te verbeteren. Een voorbeeld hiervan is het project 'Fase 1A van het afkoppelprogramma Spaarndam' (het noordwesten van Spaarndam). In eerste instantie was voorzien dat de uitvoering van dit project zou starten in 2025. De projecten 'Afkoppelen Spaarndam Fase 1A' en het klimaatbestendig inrichten van Spaarndam zijn gecombineerd in het project 'Wijkvernieuwing Spaarndam'. Hierbij zetten we niet alleen in op het afkoppelen van de riolering en klimaatadaptieve maatregelen, maar wordt ook de aanpak van andere onderdelen in de openbare ruimte betrokken. Hiervoor zijn meer onderzoeken nodig. Naar verwachting is het jaar 2025 nog nodig voor onderzoeken, het opstellen van het ontwerp en participatie. De voorbereiding, inclusief de aanbesteding, loopt volgens de huidige, globale planning door tot in het derde kwartaal van 2027. In 2028 start naar verwachting de daadwerkelijke uitvoering.

Daarnaast is de voorbereiding voortgezet van een gebiedsgerichte aanpak in delen van Zwanenburg en Rijsenhout, waarbij de openbare ruimte integraal wordt vernieuwd, inclusief de

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

vervanging van de riolering en een klimaatbestendige inrichting.

Tot slot is gewerkt aan het opstellen van een beheerplan voor gemalen, zodat hiervoor ook een planmatig vervangingsprogramma kan worden opgesteld.

Openbaar Groen

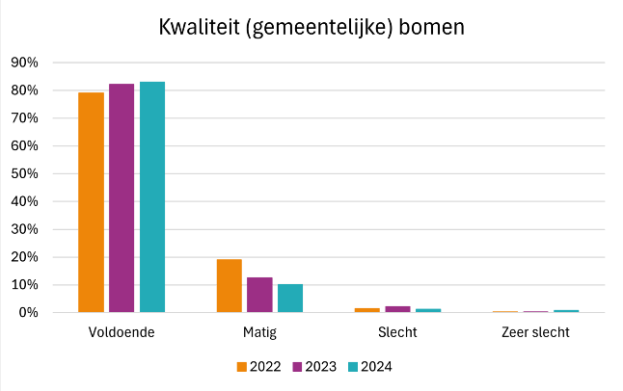
Het openbaar groen bestaat uit bomen en groenvlakken (onder andere gazon, heesters, hagen, bosplantsoen). Hoe we het openbaar groen onderhouden is opgenomen in het Beheerplan bomen en beplanting 2024-2028 (2020.0000724).

De kwaliteit van de bomen wordt gemeten door veiligheidsinspecties. In Tabel 109 zijn de resultaten opgenomen.

Tabel 109

Kwaliteit bomen	2022 [1]	2023	2024
Voldoende	79%	82,2%	83%
Matig	19%	12,5%	10,1%
Slecht	1,5%	2,1%	1,2%
Zeer Slecht	0,2%	0,2%	0,8%

1 *De percentages in deze tabel tellen niet op tot 100%, omdat niet alle bomen worden geïnspecteerd. Jonge bomen hoeven bijvoorbeeld nog niet te worden geïnspecteerd.*

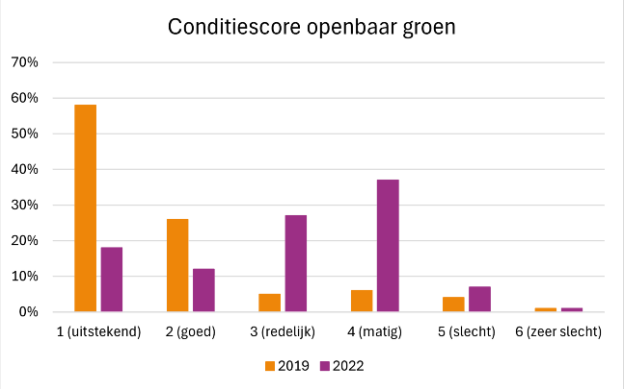

Uit de resultaten van de boomveiligheidsinspectie van 2024 blijkt dat de kwaliteit van de bomen is verbeterd. Meer bomen in onze gemeente hadden de kwaliteit 'voldoende' en het aantal bomen met een matige en slechte kwaliteit is afgenomen. Omdat het areaal bomen veroudert, heeft het meer snoeionderhoud nodig. Aangezien dit extra onderhoud niet uit het onderhoudsbudget kon worden bekostigd, heeft de raad hiervoor bij de actualisering van de beheerplannen voor de fysieke leefomgeving extra budget beschikbaar gesteld (€ 150.000 in 2024 en € 125.000 in 2025) om dit onderhoud in te lopen.

Beplantingen inspecteren we eens in de vier jaar via de methode NEN 2767 voor kwaliteitsmeting, waarbij de conditiescore van beplantingen wordt bepaald. De geïnspecteerde plantvakken kunnen een conditiescore van 1 tot 6 krijgen (van zeer goed tot zeer slecht). In Tabel 110 is het meest recente beeld van de kwaliteitsmeting openbaar groen opgenomen.

Tabel 110

Conditiescore kwaliteitsmeting openbaar groen	2019	2022
1 (uitstekend)	58%	24%
2 (goed)	26%	10%
3 (redelijk)	5%	23%
4 (matig)	6%	35%
5 (slecht)	4%	7%
6 (zeer slecht)	1%	1%

Openbaar groen is dit jaar niet geïnspecteerd. De volgende inspectie is gepland in 2026.

Op grond van de resulaten van de inspectie uit 2022 zijn verspreid over de gemeente bomen en beplantingen vervangen, waarvan uit de kwaliteitsinspectie is gebleken dat deze in slechte of zeer slechte staat waren. We hebben de vervanging zoveel mogelijk meegenomen in integrale projecten. Op de volgende locaties zijn onder andere bomen en beplantingen vervangen:

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 111

Kern	Straat	Project
Diverse	Diverse	Herplant van uitgevallen bomen in de groenstructuren
Spaarndam	Lagedijk	Vervangen zieke bomen
Diverse	Diverse	Vervanging beplanting met slechte kwaliteitsscore
Hoofddorp	Nieuweweg/Burgemeester Pabstlaan	Vervangen bomen
Hoofddorp	Kalorama e.o.	Vervangen bomen
Diverse	Diverse	Diverse bomen vervangen in integrale projecten

De bomen in de Steve Bikostraat e.o. in Hoofddorp worden vervangen in combinatie met het vervangen van de verhardingen. Het verhardingsproject is doorgeschoven naar een volgend jaar, zodat de vervanging van de bomen eveneens is doorgeschoven.

De hoeveelheid beplanting in de openbare ruimte is toegenomen door verder te vergroenen. Hiermee willen we ook de biodiversiteit verbeteren. Ook hebben we veel extra bomen geplant op aanvraag van inwoners, bijvoorbeeld in Badhoevedorp.

De eikenprocessierups bleek dit jaar minder voor te komen in de hele regio. Waar deze rups werd gesignaleerd, is deze verwijderd. Kastanjebloedingsziekte en essentaksterfte blijven aanwezig in onze gemeente. Iepenziekte hebben we dit jaar weinig geconstateerd op ons grondgebied.

Openbare verlichting

Het onderhoud van Openbare Verlichting (OVL) is beschreven in het Beheerplan openbare verlichting 2024-2028 (10164415). De kwaliteit van de openbare verlichting is als gevolg van regelmatig onderhoud en vervangingen goed. Op aanwijzen van onze Installatieverantwoordelijke heben we onze elektrische installatie op basis van leeftijd gekeurd volgens de NEN3140 normen. Ze voldoen aan de richtlijnen voor de elektrische veiligheid.

Om energie te besparen is de bestaande verlichting vervangen door ledverlichting in Hoofddorp en Zwanenburg.

Bij het vervangen van het kabelnet kiezen we ervoor om het kabelnet in eigendom van Liander aan het einde van de levensduur te vervangen door eigen net. Eigen kabelnet leidt tot minder storingen. Storingen die zich wel voordoen, kunnen we sneller verhelpen. Dit leidt tot minder klachten van inwoners. Het kabelnet is onder andere vervangen in de Piratenwijk in Hoofddorp, aan de Houtrakkerweg en Zijkanaal C in Halfweg en in Nieuw-Vennep West.

Verkeersregelinstallaties (VRI's)

Het onderhoud van de VRI's is beschreven in het Beheerplan VRI's 2024-2028 (10164415).

De kwaliteit van de VRI's is goed als gevolg van de juiste onderhoudsfrequentie en de tijdige vervanging aan het einde van de levensduur. Alle VRI's zijn aangesloten op onze verkeerscentrale. Cruciale storingen zijn automatisch door de VRI's aan de verkeerscentrale en de onderhoudsaannemer gemeld en binnen de geldende responsetijden opgelost. Bij het beheer van de VRI's zijn innovatieve en/of energiebesparende technieken toegepast. De VRI's zijn uitgerust met energiezuinige LED-lampen. Aan de hand van een proef uit 2022 met een nieuwe techniek voor detectie van voetgangers op de Nieuwe Molenaarslaan in Hoofddorp hebben we moeten concluderen dat bepaalde onderdelen een te korte levensduur hebben. We onderzoeken alternatieven en ook kijken we mee met de provincie Noord-Holland die ook deze manier van detecteren ook onderzoekt. Om de VRI's af te stemmen op de verkeersbehoefte zijn deze in het kader van verkeerskundig beheer geschouwd en indien nodig opnieuw afgesteld op bijvoorbeeld gewijzigde verkeersstromen. Door de vele werkzaamheden in de gemeente is gekeken of verkeerslichten extra aanpassingen nodig hebben om ook in tijdelijke situaties de doorstroming te kunnen waarborgen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De gedeeltelijke of gehele vernieuwing van VRI's vindt plaats vanuit de VOR. De volgende vervangingen zijn uitgevoerd:

Tabel 112

Kern	VRI op kruising
Hoofddorp	KP36 Busbaan / Edelenburg (fiets-voetpad) en Frankenburgsingel
Hoofddorp	KP38 Busbaan / Reina Prinsen + Haya van Somerensingel en Mary Seldenruststraat
Hoofddorp	KP39 Busbaan / Marga Klompésingel en Joke Smitstraat
Hoofddorp	KP82 Dynamische afsluiting Henri Didonweg
	Zebra-Safe led-signalering op kruising
Abbenes	Hoofdweg Westzijde thv Langerak

Watergangen

We beheren watergangen buiten de bebouwde kom en langs de polderwegen, enkele fortgrachten en diverse vijvers binnen het stedelijke gebied. Hoofdwatergangen, zoals tochten en vaarten, worden door het hoogheemraadschap van Rijnland beheerd. Voor het beheer van watergangen in stedelijk gebied is een overeenkomst met het hoogheemraadschap. In het PRSW (8414039) is beschreven hoe we onze watergangen onderhouden. Daarnaast is gewerkt aan de actualisering van het baggerplan, dat naar verwachting in 2025 afgerond zal zijn. Tevens is een beheerplan voor drainage in voorbereiding.

Het onderhoud van de watergangen bestond uit het samen met het hoogheemraadschap van Rijnland maaien en uithalen van de gemeentelijke watergangen, het baggeren en het verwijderen van drijfvuil. Het hoogheemraadschap heeft de watergangen binnen de bebouwde kom onderhouden, waaronder het baggeronderhoud om de watergangen op diepte te houden en de waterkwaliteit in stand te houden. Voor het beheer van drainage is een reinigingsbestek aanbesteed.

Dit jaar is onder andere een sloot langs de Aalsmeerderweg gebaggerd. Wanneer we baggeren of wanneer het hoogheemraadschap voor ons baggert, dan proberen we zoveel mogelijk bagger op de kant te brengen. Bagger die verontreinigd is of technisch niet op de kant kon worden gebracht, is op kosten van het hoogheemraadschap afgevoerd naar een professionele verwerker. De kosten van bagger waarvan we het vanwege overlast voor omwonenden of vanwege het bevorderen van de biodiversiteit niet wenselijk vonden dat deze op de kant werd gebracht waren voor onze rekening, omdat we een ontvangstplicht hebben voor deze bagger. Voor het verwijderen van bagger uit watergangen buiten de kom zijn we zelf verantwoordelijk. Voor het verwerken van bagger die vrijkomt zowel bij onze eigen werkzaamheden of baggerwerkzaamheden door het hoogheemraadschap, waarvoor we een ontvangstplicht hebben, is gestart nieuwe baggerdepots te realiseren.

De vervanging van de beschoeiing bij de woonboten aan de Vijfhuizerdijk in Vijfhuizen is afgerond en ook is de beschoeiing bij begraafplaats De Wilgenhof vervangen. De vervanging van de duiker in de wethouder Van Essenweg in Halfweg is in voorbereiding. Naar verwachting ronden we deze werkzaamheden in 2025 af. Voor de duiker in de Sloterweg zijn diverse onderzoeken gedaan, waaruit moet blijken of de duiker vervangen moet worden. Daarnaast zijn vier stuwen op basis van meldingen vervangen.

Begraafplaatsen

We bezitten zes gemeentelijke begraafplaatsen. Twee begraafplaatsen liggen in Nieuw-Vennep (de Taxushof en de Lindenhof), twee in Hoofddorp (de Iepenhof en de Wilgenhof), één in Zwaanshoek (de Meerterpen) en één in Spaarnwoude (De Akker Gods). Hoe begraafplaatsen worden onderhouden is beschreven in het document Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) (10164415), behorende bij de beheerplannen voor de Fysieke Leefomgeving 2024-2028.

De begraafplaatsen zijn op niveau A van het Beheerkwaliteitplan (BKP) beheerd. Dit betekent dat het onderhoud van wegen, paden en groen op het hoogste niveau heeft plaatsgevonden om een goede toegankelijkheid en uitstraling van de begraafplaatsen te bereiken.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De aanwezige natuurwaarden en de biodiversiteit op de begraafplaatsen zijn versterkt door bijvoorbeeld diverse soorten beplanting te planten. Dit trekt meer insecten.

Jaarlijkse onderhoudslasten

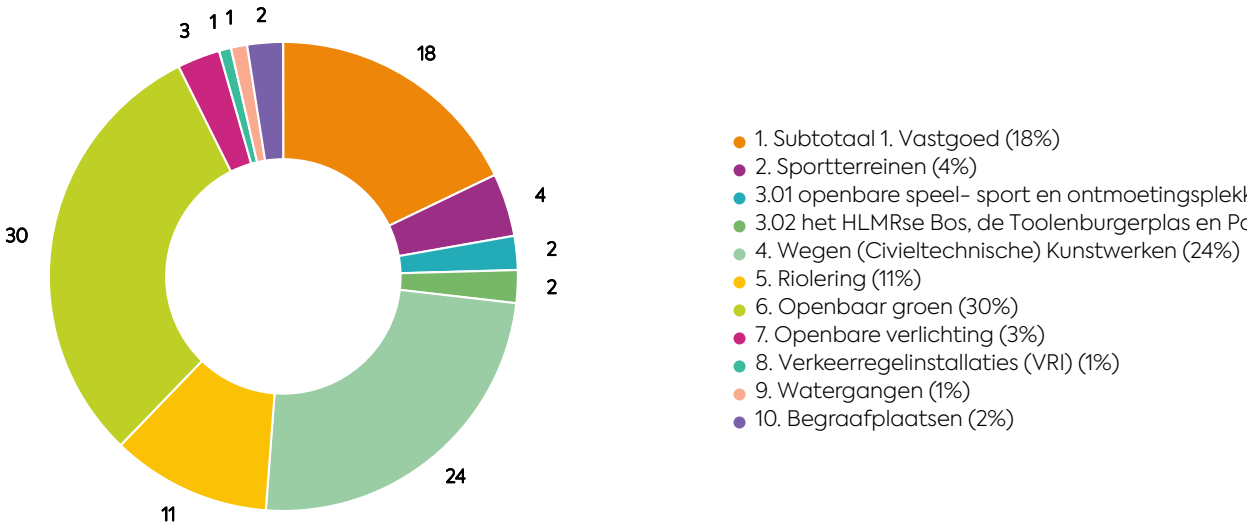
Tabel 113

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Begroting 2024	Werkelijk 2024	Verschil (- = nadeel)
1. Vastgoed			
1.01 Gebouwen niet voor Openbare dienst	1.336	2.353	-1.017
1.02 Brandweerkazernes	0	0	0
1.03 Cultuur	1.147	1.309	-162
1.04 Sport (opstallen)	830	1.322	-492
1.05 Monumenten, recreatiegebieden, aula en begraafplaatsen	252	279	-27
1.06 Jongerencentra en kinderopvang	369	224	145
1.07 Wijk- en Dorpsgebouwen (Sociaal Culturele gebouwen)	282	350	-69
1.08 Onderwijs	1.004	992	12
1.09 Huisvesting Ambtenaren	62	53	9
1.10 Parkeergarage Scorpius	75	30	45
Subtotaal: 1. Vastgoed	**5.358**	**6.913**	**-1.556**
2. Sportterreinen	1.595	1.677	-82
3.01 openbare speel- sport en ontmoetingsplekken	861	904	-43
3.02 het HLMRse Bos, de Toolenburgerplas en Park 21	858	875	-16
4. Wegen (Civieltechnische) Kunstwerken	10.322	9.413	909
5. Riolering	6.621	4.503	2.118
6. Openbaar groen	11.625	11.757	-133
7. Openbare verlichting	1.011	1.140	-129
8. Verkeerregelinstallaties (VRI)	556	321	234
9. Watergangen	664	427	237
10. Begraafplaatsen	984	957	27
Totaal	**40.456**	**38.888**	**1.569**

De werkelijke cijfers 2024 worden weergegeven in onderstaande diagrammen. De nummers langs de diagram zijn percentages (in % van het totaal).

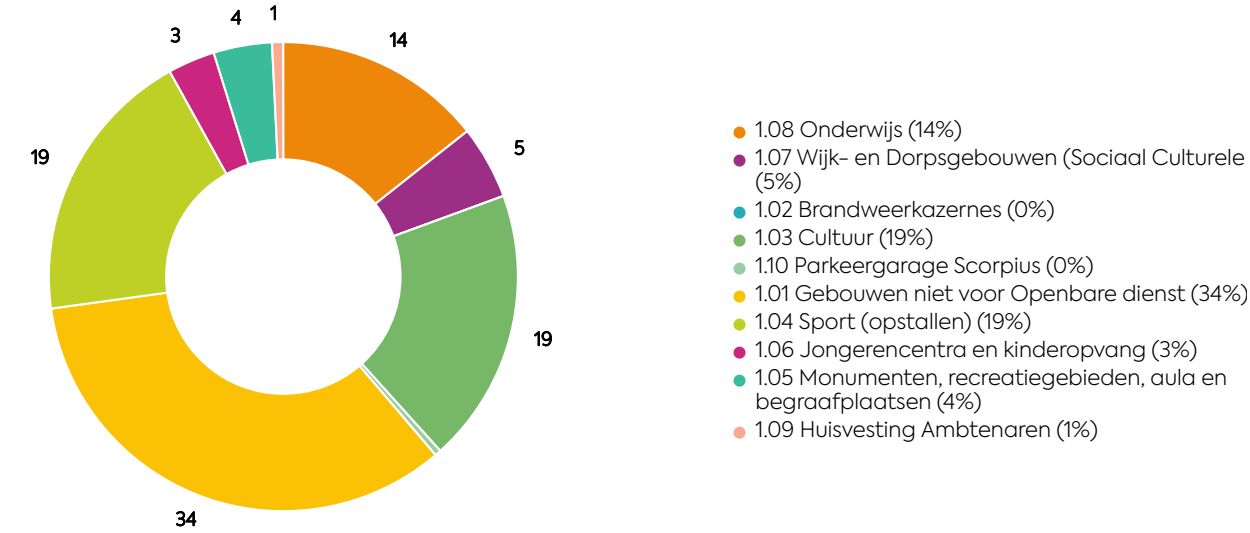
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarlijkse onderhoudslasten Kapitaalgoederen (in %)
Werkelijk 2024

Figuur 39

Specificatie Subtotaal 1. Vastgoed
Werkelijk 2024 in %

Figuur 40

Toelichting

1. Vastgoed algemeen
De jaarlijkse budgetten voor ons vastgoed bestaan uit dagelijks onderhoud (exploitatie) en planmatig onderhoud gebaseerd op de meerjarenonderhoudsplannen (MJOP). Het dagelijks onderhoud betreft klein onderhoud en eventuele onvoorziene zaken. De jaarlijkse uitgaven kunnen daarom variëren.

1.01 Gebouwen niet voor openbare dienst
De kosten voor de exploitatie van de Planeetbaan 2 zijn hoger dan geraamd in verband met afrekeningen van het COA als huurder van de Planeetbaan 2 voor 2023 en 2024 en een nagekomen post voor eigenaarsonderhoud. De overschrijding past binnen de businesscase van de exploitatie van de Planeetbaan 2 over de jaren 2023 tot en met 2028.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

1.04 Sport (opstallen)
Dit verschil heeft voornamelijk betrekking op het Sportcomplex Koning Willem Alexander. Zie voor een toelichting hierop de Toelichting gewijzigde begroting - jaarrekening 2024 van het programma Maatschappelijke ontwikkeling beleidsdoel E.

4. Wegen (Civieltechnische) Kunstwerken
Niet alle werkzaamheden voor open verhardingen en gesloten verhardingen konden worden afgerond. Dit heeft te maken met capaciteitsgebrek zowel bij aannemers als bij de nutsbedrijven, waarvan de werkzaamheden voorafgaand aan onze werkzaamheden moeten plaatsvinden. De nutsbedrijven stelden daarnaast ook andere prioriteiten vanwege urgentere zaken waardoor de afgesproken planning niet gehaald werd.

5. Riolering
Er zijn minder externe opdrachten uitgezet voor het PRSW, riolering en gemalen en er zijn minder opdrachten weggezet bij derden voor geplande onderzoeken met betrekking tot riolering en grondwater. De oorzaken hiervan zijn:
- adviesbureaus kunnen de grote vraag op dit moment niet aan;
- bestaande vacatures zijn moeilijk in te vullen waardoor capaciteitsgebrek blijft bestaan;
- ook personele wisselingen en afwezigheid door ziekte leiden tot capaciteitsgebrek waardoor niet al het werk kon worden uitgevoerd.

8. Verkeersregelinstallaties (VRI)
Een deel van budget is niet uitgegeven omdat niet alle kosten voor onze kwamen. Deze kosten werden gedekt door garanties. Ook is er minder uitgegeven aan schilderwerk.

9. Watergangen
Er staat een onderzoek uit voor het opstellen van het baggerplan. Vanwege capaciteitsgebrek is dit niet afgerond dit jaar. Daarom zijn er minder baggerwerkzaamheden uitgevoerd dan gepland.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De Hódmezövasarhelyfontein in Hoofddorp krijgt een nieuwe naam, op de achtergrond het Polderhuis.

Vastgoed

Portefeuillehouder: Sedee - Schuitemaker, Steffens-van de Water

Inleiding

De gemeente beschikt over een diverse en dynamische vastgoedportefeuille die bestaat uit gebouwen, gronden en zakelijke rechten. Dit vastgoed wordt primair ingezet voor het huisvesten van maatschappelijke organisaties en ter ondersteuning van beleidsdoelen. Een deel van de portefeuille is strategische voorraad en dient als instrument voor gebiedsontwikkelingen voor de korte en lange termijn.

Wij streven naar een optimale balans tussen maatschappelijk en financieel rendement. Het uitgangspunt van ons vastgoedbeheer is om de portefeuille zo doeltreffend en doelmatig mogelijk in te zetten. Vastgoed is een middel en geen doel op zich, het in bezit hebben van vastgoed is dit ook niet. Het huisvesten in accommodaties van derden is ook een mogelijkheid om in een (tijdelijke) vraag te kunnen voorzien.

Een professionele aanpak van het vastgoedmanagement is hierbij essentieel. De afgelopen jaren is met succes ingezet op het verder professionaliseren en verbeteren van de vastgoedorganisatie. Dit heeft geresulteerd in een stevige basis die wordt ondersteund door herzien beleid en een actuele en betrouwbare vastgoedadministratie. Hierdoor zijn wij in staat de portefeuille op strategisch, tactisch en operationeel niveau efficiënt te beheren en de gemeentelijke organisatie professioneel te adviseren en ondersteunen op alle soorten vastgoedvraagstukken.

De opgaven binnen de vastgoedportefeuille zijn omvangrijk. Op basis van de routekaart verduurzaming zijn wij inmiddels begonnen met de stapsgewijze verduurzaming van de vastgoedportefeuille met als doel 95% CO_2-reductie in 2050. Dit moet leiden tot de eerste concrete verduurzamingsprojecten in 2025. De verduurzaming wordt uitgerold in nauwe samenhang met de vernieuwing of renovatie van de deels gedateerde portefeuille.

In het afgelopen jaar is het nieuwe Meerjarenperspectief Vastgoed (MPV) 2025-2027 vastgesteld. Hierin rapporteren we, aanvullend op de paragraaf Vastgoed bij de P&C-producten, over de prestaties van de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Deze paragraaf Vastgoed, als onderdeel van de jaarstukken, is onze jaarlijkse verantwoording over het beheer van de vastgoedportefeuille.

Relevant beleid

- Meerjarenperspectief Vastgoed 2025-2027 (11634720)
- Integraal accommodatieplan (2019.0058287)
- Beoordelingskader Maatschappelijke voorziennigen IAP (2021.0000253)
- Evaluatie en gewijzigde voorzetting Integraal Accommodatieplan (7476711)

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- IAP rapportage Ontmoetingsaccommodaties (11024914)
- Routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed (7963379)
- Spelregels verduurzaming maatschappelijk vastgoed (11039308)
- Vestiging voorkeursrecht "Stationskwartier' te Hoofddorp (2022.0000870)
- Vestiging voorkeursrecht 'Graan voor Visch Zuid' te Hoofddorp (2022.0000879)
- Verkoopbeleid en verkoopproces Vastgoedzaken 2018.0075089
- Versnellingsplan Verkoop van vastgoed (X. 2021.05949)
- Actualisatie Meerjarenonderhoudsplanning 2022-2031 (2022.0001584)
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen (IHP) (2022.0001788)
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Haarlemmermeer 2023 (2022.0001889)

Vastgoedorganisatie

Meerjarenperspectief Vastgoed
In 2024 is de tweede versie van het Meerjarenperspectief Vastgoed (MPV) vastgesteld. Het MPV 2025-2027 biedt een totaaloverzicht van hoe wij ons vastgoed inzetten om beleidsdoelen te bereiken. Het tweejaarlijkse MPV geeft daarmee aanvullende en uitgebreide informatie over de vastgoedportefeuille in eigendom, en heeft daarnaast een functie in het beheersen van risico's en het op waarde houden van het vastgoed voor de gemeentelijke opgaven.

In het MPV wordt een uitgebreidere verantwoording over het gevoerde vastgoedbeleid afgelegd dan in de paragraaf Vastgoed bij de P&C producten en zijn de financiële gevolgen van het beheer (eigenaarsdeel) van de vastgoedportefeuille uitgebreider in beeld gebracht. Daarnaast geeft het MPV inzicht in de vastgoeddetails op deelportefeuilleniveau (zoals het aantal vastgoedobjecten per deelportefeuille, boekwaarde en verzekerde waarde), de lopende projecten (verduurzaming, verkoop vastgoed, Integraal accommodatie beleid, losse projecten en het gehuurde vastgoed).

Integraal Accommodatieplan
Het Integraal Accommodatieplan (IAP) is een werkwijze om de vraag naar maatschappelijke voorzieningen en het aanbod in een bepaalde wijk of gebied te analyseren. Aanvullend is in het vastgestelde Beoordelingskader Maatschappelijke Voorzieningen IAP beschreven dat de wijkanalyses worden uitgevoerd aan de hand van beleidsmatige, vastgoed technische en ruimtelijke richtlijnen. Vanaf 2023 is de wijkgerichte aanpak gewijzigd in een functiegerichte aanpak. De maatschappelijke voorzieningen worden hierbij op gemeentelijk niveau en per functie beschouwd. Hierdoor ontstaat meer inzicht in wijkoverstijgende voorzieningen en is het totale aanbod aan maatschappelijk vastgoed voor het einde van de huidige collegeperiode geanalyseerd.

In 2024 is de analyse van de ontmoetingsaccommodaties met de raad gedeeld. In 2025 volgt die van de buitensport. De laatste twee analyses, recreatie en cultuur, worden in 2025 en 2026 afgerond. De analyses worden ingezet als input voor de P&C-producten. Zo hebben wij de renovatie/nieuwbouw van vijf gymzalen tot 2030 opgenomen in de Voorjaarsrapportage 2024.

Onderwijshuisvesting

Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen (IHP)
Het IHP is een plan waarin de langetermijnvisie voor onderwijshuisvesting wordt vastgelegd. Het biedt een leidraad voor investeringen en beleidsmatige inzet van middelen. In 2024 is samen met de schoolbesturen gewerkt aan een nieuw IHP. De herijkte en vereenvoudigde financiële afspraken voor nieuwbouwprojecten (10906836) worden hierin verwerkt. Door de rapporteurs Duisenberg is een analyse van het programma Maatschappelijke ontwikkeling het onderdeel gemeentelijke huisvesting van onderwijs gemaakt. De aanbevelingen van de rapporteurs worden gebruikt als richtsnoer voor het nieuwe IHP, dat wij in 2025 ter besluitvorming aanbieden.

Uitvoering
In februari 2024 zijn de leerlingen van pedologisch instituut (PI) De Ster tijdelijk ondergebracht in het schoolgebouw In de Breedte in Hoofddorp. We hebben met het schoolbestuur afspraken vastgelegd voor de nieuwbouw van PI De Ster aan de Van den Berghlaan in Hoofddorp en het investeringskrediet is door de raad geautoriseerd

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

(11547743).
In Zwaanshoek is een tijdelijk schoolgebouw opgeleverd, dat wordt gebruikt door De Zwanebloem totdat de nieuwbouw gereed is. Medio 2024 startten de bouwwerkzaamheden voor de nieuwbouw van De Kameleon in Zwanenburg.

Voor het Avantis en Rietland College (voorheen: Hoofdvaart College en Praktijkschool De Linie) stond het hele jaar in het teken van de bouwwerkzaamheden in Lincolnpark Hoofddorp. Ondertussen dienden ook de eerste planvoorbereidingen voor nieuwbouw en renovatie van een aantal andere scholen zich aan en maakten we hier met schoolbesturen afspraken over, waaronder voor de bouw van De Zwaan in Zwanenburg, Jong Geleerd in Halfweg en Buitenplaats Nassaupark en KC Natuurlijk! (de voormalige Juliana van Stolbergschool) in Hoofddorp.

Portefeuille
De gemeente heeft van 51 schoolgebouwen het economisch claimrecht. Dit betekent dat het schoolbestuur het juridisch eigendom heeft en bij het beëindigen van het onderwijs in een gebouw, het gebouw 'om niet' terugvalt aan de gemeente. Dit is in 2024 eenmaal gebeurd, bij het gebouw van de voormalige Sint Franciscusschool aan de Liedeweg 79 te Haarlemmerliede.

Beleid
In 2024 is het Programma voorzieningen huisvesting onderwijs (HVP) 2025 vastgesteld door het college (11545536). Jaarlijks vragen schoolbesturen voorzieningen in de huisvesting aan. De aanvragen worden beoordeeld aan de hand van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Haarlemmermeer 2023. In 2024 zijn twintig voorzieningen toegekend, deze zijn opgenomen op het HVP 2025. Van de twintig aanvragen die in het HVP zijn opgenomen betreft het achttien aanvragen voor de voorziening ingebruikneming en twee voor de voorziening medegebruik. Ingebruikneming kan plaatsvinden in een permanent gebouw dat in eigendom is van de gemeente of in tijdelijke huisvesting. Van medegebruik is sprake wanneer een school gebruik maakt van de leegstand bij een andere school.

Samen met de schoolbesturen hebben we het afgelopen jaar huurtarieven vastgesteld voor de verhuur van niet in gebruik zijnde ruimte in schoolgebouwen aan kinderopvangorganisaties. De nieuwe huurprijzen zijn transparant en uniform en op een eenvoudige wijze te berekenen met een rekenmodel. De huurprijzen worden bepaald op basis van werkelijk gebruik en gaan in per 1 januari 2025.

Thema's

Verduurzaming
De routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed is in 2023 vastgesteld en geeft invulling aan de verduurzamingsopgave met als doel een vermindering van de gebouwgebonden CO_2-uitstoot van ten minste 55% in 2030 en 95% in 2050. De routekaart werkt niet alles tot in detail uit, maar geeft strategische kaders om stapsgewijs tot uitvoering te komen.

Tot 2030 ligt de focus op het projectmatig verduurzamen van zes panden. Hiervoor zijn in 2024 de eerste haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd waarvan de laatste begin 2025 wordt opgeleverd. In 2025 beginnen we met de uitvoering van de eerste projecten. De investering die dit vergt wordt gedekt volgens de Spelregels verduurzaming maatschappelijk vastgoed, die in 2024 zijn vastgesteld.

Akoestische maatregelen
Al enige tijd is de gebrekkige akoestiek van een groot deel van de gymzalen in onze gemeente onderwerp van gesprek tussen de schoolbesturen en de gemeente. De huidige akoestiek zorgt voor veel stress en ook uitval bij de vakleerkrachten. Na onderzoek is vast komen te staan dat deze op veel plekken niet aan normen voldoet zoals die door bijvoorbeeld de Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding worden gehanteerd. Wij hebben in 2024 opdracht verleend om de vijftien meest intensief gebruikte binnensportaccommodaties tevoorzien van akoestische maatregelen. Hiervoor is een bedrag van € 750.000 gereserveerd. De uitvoering ervan zal in 2025 plaatsvinden.

Onvoorziene bouwkundige gebreken
In 2024 was bij een aantal panden veel werk aan schades als gevolg van bouwkundige gebreken. De oorzaak gaat in de meeste gevallen terug tot de bouw of renovatie van het pand. Bij het Spectrum in Hoofddorp is bijvoorbeeld sprake van een vergruizende cementdekvloer onder de vloer van de sportzaal. In dorpshuis Zwanenburg-Halfweg proberen we al geruime tijd diverse lekkages op te lossen. Maar ook bij het Sportcomplex Koning-Willem Alexander is schade ontstaan doordat sprake bleek van een niet deugdelijk aangelegde tegelvloer in het zwembad. Niet alleen het herstellen van deze gebreken kost veel tijd, ook het juridische proces

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

van het verhalen van schade en herstelkosten bij de juiste partij is een kostbaar en tijdrovend proces. Wij constateren dat nieuwe(re) gebouwen efficiënter zijn qua energie en meer toepassingsmogelijkheden kennen, maar dat deze tegelijk een stuk gecompliceerder opgezet zijn dan gebouwen van eerdere bouwjaren. De ervaringen die wij hierbij op doen zetten we in bij nieuwe projecten.

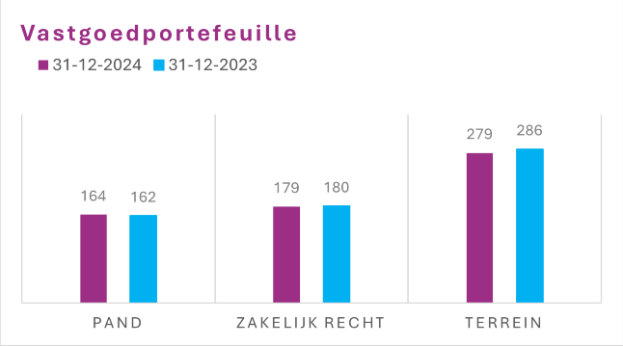
Wet Voorkeursrecht gemeenten
Om de ruimtelijke en maatschappelijke opgave in het Stationskwartier en Graan voor Visch Zuid (beide onderdeel van de Spoorzone Hoofddorp) te verwezenlijken, heeft de raad in mei 2022 een voorkeursrecht gevestigd op grond van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) voor het gebied Stationskwartier en het gebied Graan voor Visch Zuid.

De Verwervingsstrategie Spoorzone Hoofddorp 2023 biedt een kader voor de gewenste ontwikkeling van de eerste ontwikkelclusters en om actief gronden te verwerven. Deze strategie vormt de basis voor het verkrijgen van eigendom in het plangebied en de eerste twee ontwikkelclusters. In 2024 is in dit kader een kantoorgebouw aan de Diamantlaan 6 aangekocht. Daarnaast hebben diverse onderhandelingen over potentiële aankopen plaatsgevonden waarvan er op dit moment nog één loopt.

Vastgoedportefeuille

Cijfers en financiën
De kerntaak van de vastgoedportefeuille is het huisvesten van de ambtelijke organisatie en beleidsmatige activiteiten zoals sport, cultuur, welzijn, recreatie en onderwijs. Daarnaast houden wij vastgoed aan als strategisch instrument. Vastgoed dat geen beleidsdoel meer dient of strategisch nut heeft wordt voorgedragen voor verkoop.

Haarlemmermeer heeft op 31 december 2024 in totaal 622 objecten in eigendom, waarvan 164 panden en 458 gronden waarvan zakelijke rechten (179) en terreinen (279), waarover beheer wordt gevoerd. In 2024 hebben de nodige mutaties en wijzigingen plaatsgevonden. De onderstaande Figuur 41 geeft inzicht in de wijzigingen in de portefeuille ten opzichte van 31 december 2023.

Figuur 41

Ten opzichte van de vorige peildatum 31 december 2023 is de portefeuille uitgebreid met drie panden. Het betreft twee strategische aankopen (Rijnlanderweg 1167 en Diamantlaan 6), en een gebouw dat is neergezet als tijdelijke locatie voor onderwijs (Van den Berghlaan 82). Eén pand is gesloopt, dit betrof de 'Walviskaak', die dienst deed als bushalte bij het Spaarne Gasthuis in Hoofddorp. Aan de kant van de gronden zijn de nodige overeenkomsten beëindigd zoals die voor een aantal zendmasten ten behoeve van Schiphol. Deze gronden zijn opgenomen in het beheer van de openbare buitenruimte. Daarnaast heeft een aantal verkopen plaatsgevonden. Deze worden hierna beschreven.

Verkoop vastgoedportefeuille
Vastgoed dat geen beleidsmatig of strategisch doel meer dient stoten wij af. Dit vindt plaats op basis van het Verkoopbeleid- en proces vastgoedzaken (2018.0075089). In opdracht van de raad is in 2021 een versnellingsplan verkopen vastgoed uitgewerkt (X.2021.05949). In 2024 hebben de volgende verkopen plaatsgevonden:
- Perceel aan het Rottwegje te Haarlemmerliede (grond)
- Brouwersdam 17 te Hoofddorp (grond)
- Kruisweg 1159-1163 (pand)

Over de voortgang van de verkoop van gemeentelijk vastgoed is de raad in 2024 geïnformeerd (11014641). Van een groot deel van het vastgoed waar het voornemen tot verkoop is uitgesproken, is toch besloten de vastgoedobjecten aan te houden. De voornaamste reden voor het aanhouden van deze objecten zijn de veranderende en toegenomen maatschappelijke taak- en doelstellingen van de gemeente. Bijvoorbeeld op het gebied van de huisvesting van asielzoekers, statushouders en spoedzoekers. Maar ook het faciliteren van maatschappelijke voorzieningen zoals huisartsen en de algehele woningbouwopgave zorgen voor een toenemende ruimtevraag, waar de inzet van gemeentelijk vastgoed een bijdrage aan kan leveren.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Er wordt niet meer met een verkooplijst gewerkt. De afweging om al dan niet te verkopen wordt per object gemaakt. Ook kijken wij actiever naar de categorie gronden. In 2024 zijn met verschillende partijen (met name zakelijk gerechtigden) gesprekken gestart over de verkoop van verschillende bloot eigendommen. Wij verwachten in 2025 de nodige verkopen hiervan te kunnen doen.

Huur en ingebruikgeving
Behalve objecten in eigendom huurt de gemeente ook vastgoed van derden. Voor huren wordt gekozen wanneer sprake is van een ruimtetekort van tijdelijke aard. In totaal huren we 17 panden, hiervan worden 12 panden gebruikt door de eigen organisatie. De overige panden worden gebruikt voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Het gaat hierbij om het voormalige kantoorpand Polderstaete, gelegen aan de Bennebroekerdijk 244 te Cruquius en vier voormalige onderwijsgebouwen aan de Vlietestein en Wielestein te Nieuw-Vennep van Ymere .

Voorziening en reserve

Meerjarenonderhoudsplanning en onderhoudsegalisatievoorziening
Het gemeentelijke vastgoed wordt sober en doelmatig onderhouden (op conditieniveau 3 volgens de NEN 2767) en in overeenstemming met het in 2022 vastgestelde meerjarenonderhoudsplan (MJOP) . Het planmatige onderhoud van het gemeentelijk vastgoed wordt vanuit een onderhoudsegalisatievoorziening bekostigd. In de voorziening wordt jaarlijks een vast bedrag gestort en jaarlijks wordt een bedrag onttrokken voor de uitgaven aan onderhoud. Het MJOP wordt in principe één keer per vijf jaar geactualiseerd en indien nodig wordt de dotatie aan de voorziening daarop aangepast. In het MPV 2025-2027 is de voorziening tussentijds geëvalueerd. Hierbij is vastgesteld dat de voorziening naar verwachting tot 2031 positief blijft en er geen reden is om de dotatie bij te stellen. Bij de eerstvolgende actualisatie in 2027 zal de hoogte van de dotatie opnieuw worden beoordeeld.

Het verloop van de onderhoudsvoorziening is in Tabel 114 weergegeven

Tabel 114

Verloop Onderhoudsvoorziening (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Beginstand 1 januari	4.323	4927	3736	2731	2012	2313	1321	572
Uitgaven	1812	3356	3170	2884	1864	3157	2914	2715
Stortingen	2416	2165	2165	2165	2165	2165	2165	2165
Eindstand 31 december	4927	3736	2731	2012	2313	1321	572	21

Reserve Maatschappelijke voorzieningen
Met de vaststelling van het Beoordelingskader Maatschappelijke Voorzieningen IAP is de bestemmingsreserve Maatschappelijke voorzieningen ingesteld. Onttrekkingen uit deze reserve zijn alleen bedoeld voor dekking van investeringen in bijvoorbeeld duurzaamheid en/of toegankelijkheid, of voor dekking van vervangingsinvesteringen voor gemeentelijk vastgoed met een maatschappelijke functie. In deze reserve wordt het netto verkoopresultaat (verkoopopbrengst na aftrek van de boekwaarde en de verkoopkosten) van gemeentelijk vastgoed gestort. De stand van de reserve wordt weergegeven in Tabel 115. Bij de vaststelling van de Najaarsrapportage 2024 is de maximale hoogte van de reserve aangepast van € 4 miljoen naar € 6 miljoen. De stand per 31 december 2024 is € 4.760.572.

Tabel 115

Reserve Maatschappelijke voorzieningen (bedragen x € 1.000)	2024
Beginstand 1 januari	3.375
Toevoegingen	1.385
Onttrekkingen	0
Eindstand 31 december	4.760
Maximaal toegestane hoogte	6.000

Overzicht lasten en baten van de vastgoedportefeuille

In Tabel 116 (begroting) en Tabel 117 (realisatie) is een overzicht van baten en lasten van de gehele vastgoedportefeuille weergegeven. De lasten zijn onderverdeeld in beheer-, onderhoud- en

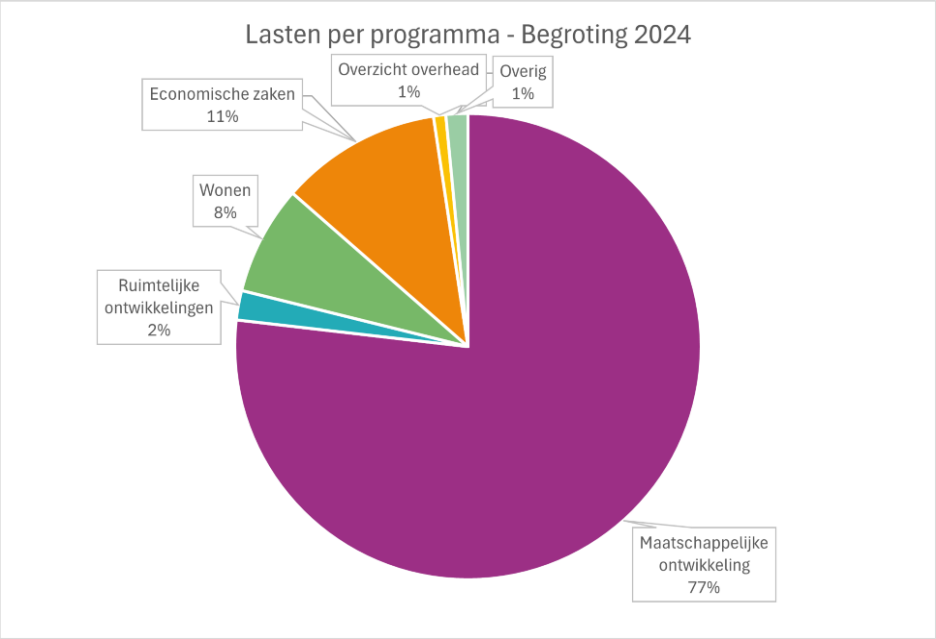
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

kapitaallasten. Onder de beheerlasten vallen verzekeringen, nutslasten en heffingen. De onderhoudslasten omvatten het zogenaamde exploitatieonderhoud. Planmatig onderhoud komt ten laste van de onderhoudsvoorziening. De kapitaallasten omvatten rente- en afschrijvingslasten. De baten omvatten voornamelijk huur- en pachtinkomsten.

Tabel 116

Begroting Lasten en baten per programma (bedragen × € 1.000)	Begroting lasten				Begroting Baten
	Beheer	Onderhoud	Kapitaal	Totaal	
Veiligheid	0	0	1	1	81
Zorg en werk	23	66	159	248	225
Maatschappelijke ontwikkeling	7.392	5.663	16.250	29.305	15.671
Mobiliteit	104	86	99	289	0
Ruimtelijke ontwikkelingen	59	0	721	780	3.638
Wonen	661	276	1.951	2.888	4.335
Kwaliteit fysieke omgeving	34	8	0	42	0
Economische zaken	1.563	563	2.140	4.266	6.755
Overzicht overhead	297	28	0	325	4
Totaal	**10.133**	**6.690**	21.321	**38.144**	**30.710**

De begrote cijfers 2024, uitgedrukt in een percentage van het totaal ,worden weergegeven in onderstaande Figuur 42.

Figuur 42

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 117

Realisatie Lasten en baten per programma (bedragen × € 1.000)	Realisatie lasten				Realisatie Baten
	Beheer	Onderhoud	Kapitaal	Totaal	
Veiligheid	15	0	1	16	96
Zorg en werk	5	37	160	202	116
Maatschappelijke ontwikkeling	7.291	6.069	16.236	29.596	14.929
Mobiliteit	96	22	99	217	0
Ruimtelijke ontwikkelingen	45	0	720	765	3.725
Wonen	489	814	1.951	3.253	4.324
Kwaliteit fysieke omgeving	1	0	0	1	0
Economische zaken	2.546	472	8.226	11.245	15.021
Overzicht overhead	338	8	-4	342	0
Totaal	**10.826**	**7.422**	**27.389**	**45.637**	**38.211**

De werkelijke cijfers 2024, uitgedrukt in een percentage van het totaal, worden weergegeven in onderstaande Figuur 43.

Figuur 43

Toelichting op de grootste verschillen tussen de begroting en realisatie

Maatschappelijke ontwikkeling

De grootste verschillen betreffen de volgende onderwerpen:

- Schade herstelwerkzaamheden SKWA
- SPUK Ventilatie schoolgebouwen
- Tijdelijke huisvesting
- Vergoeding materiële instandhouding (MI) onderwijs

Zie voor een toelichting op deze onderwerpen de toelichting opgenomen bij het programma Maatschappelijke ontwikkeling.

Wonen

Het grootste verschil betreft Planeetbaan 2. Zie voor een toelichting op dit onderwerp de toelichting opgenomen bij het programma Wonen.

Economische zaken

De grootste verschillen betreffen de volgende onderwerpen:

- Verkoop strategische gronden
- Saturnusstraat 40-62

Zie voor een toelichting op deze onderwerpen de toelichting opgenomen bij het programma Economische zaken.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiering

Portefeuillehouder: Van Straten

In de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 is in artikel 26 opgenomen dat wij jaarlijks bij de begroting en de jaarstukken in de paragraaf Financiering verslag doen van de wijze waarop wij de treasuryactiviteiten uitvoeren. Hierbij komen in ieder geval de volgende punten aan de orde:

- de kasgeldlimiet
- de renterisiconorm
- de rentekosten en renteopbrengsten van de financieringsfunctie
- een overzicht van de kortlopende financiering met een looptijd korter dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage
- een overzicht van de langlopende financiering met een looptijd langer dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage
- de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte
- de rentevisie

Hiermee is deze paragraaf het instrument voor het transparant maken en daarmee het sturen, beheersen en controleren van de treasuryfunctie.

De uitgangspunten en richtlijnen voor het treasurybeleid zijn vastgelegd in de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 (artikel 20). De regels voor de uitvoering van de treasuryfunctie zijn opgenomen in het door de raad vastgestelde Treasurystatuut (2019.0054201).

Doelstellingen treasurybeleid

De treasuryfunctie van de gemeente:

1. zorgt voor duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities, zodat er te allen tijde voldoende middelen zijn om de gemeentelijke taken uit te voeren;
2. beheerst de risico's verbonden aan de financieringsfunctie zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitenrisico's en valutarisico's;
3. streeft, binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (fido), de bijbehorende ministeriële regelingen en het treasurystatuut, naar een optimale financieringsstructuur tegen zo laag mogelijke kosten;
4. ondersteunt en adviseert alle onderdelen binnen de gemeentelijke organisatie bij financieringsvraagstukken;
5. waarborgt dat de taken en verantwoordelijkheden van de treasuryfunctie duidelijk worden geregeld.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Rente

Renteontwikkelingen op de geld– en kapitaalmarkt

In 2024 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de rente een viertal keer met 0,25% verlaagd. Het doel van de renteverhogingen in 2022 en 2023, het beteugelen van de hoge inflatie naar een streefpercentage van 2%, was inmiddels op Europees niveau bereikt. Met deze Europese renteverlaging is ook het rentepercentage dat moet worden betaald bij het lenen van kort - en lang geld gedaald. De korte termijn rente (looptijd < 1 jaar) is gedaald naar rond de 2,8% ultimo 2024 (3 maands rente) ten opzichte van 3,9% ulitimo 2023. Het rentepercentage voor langlopende leningen (tien jaar) ligt ultimo 2024 rond de 2,7% (ten opzichte van 3,0% ulitimo 2023). De gewogen gemiddelde rente over onze langlopende leningenportefeuille bedroeg eind 2024 1,51%.

Renterisico kort- en langlopende financiering

Kasgeldlimitiet

De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de korte schuld (< 1 jaar) tot 8,5% van de totale lasten (inclusief reservemutaties) van de primaire programmabegroting. Voor 2024 bedraagt de limiet voor onze gemeente € 46,8 miljoen. In 2024 zijn we alle kwartalen binnen de kasgeldlimiet gebleven.

Gerealiseerd gemiddeld saldo kortlopende schulden (min is overschot):

Tabel 118

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2024
1e kwartaal	2.056
2e kwartaal	672
3e kwartaal	-52.338
4e kwartaal	-37.862

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijden van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moet worden aangepast. Het rijk heeft de maximale omvang van leningen met een rente-aanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal (inclusief reservemutaties). In 2024 bedraagt de renterisiconorm € 110,132 miljoen. Wij hebben in 2024 een bedrag van € 42,159 miljoen afgelost en er zijn geen nieuwe langlopende leningen aangetrokken. Hiermee zijn wij binnen de renterisiconorm gebleven.

Financiering

Voor het uitoefenen van de treasuryfunctie is inzicht nodig in de huidige en toekomstige kasstromen. Deze kasstromen bestaan uit:

1. de kasstroom uit operationele activiteiten (de exploitatie);
2. de kasstroom uit investeringen en grondexploitaties;
3. de kasstroom uit financieringsactiviteiten (aflossingen en stortingen van aangetrokken en uitgezette geldleningen).

Het inzicht hierin wordt verkregen door het permanent actualiseren van onze liquiditeitsplanning. Op basis van ervaringscijfers, inschatting van de uitgaven en ontvangsten en de mutaties in de leningenportefeuille voorzagen wij voor 2024 een financieringsbehoefte van € 90 miljoen. Door bijstelling van de investeringsportefeuille en een groot aantal vooruitontvangen bedragen van het Rijk was het net als in 2023 niet nodig om in 2024 nieuwe langlopende financiering aan te trekken.

Tabel 119 geeft een specificatie van de mutaties in de leningenportefeuille.

Tabel 119

Bedragen x € 1 miljoen	Begroting	Realisatie
Stand per 1 januari	433	377
Nieuwe leningen	90	0
Reguliere aflossingen	-42	-42
Extra aflossingen	0	0
Stand per 31 december	**481**	**335**

EMU saldo

Het EMU-saldo van de overheid is een in Europees verband gehanteerd en gedefinieerd macro-economisch begrip. Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de overheid. Het EMU-saldo van de lokale overheden telt mee voor het EMU-saldo van de totale Nederlandse overheid. Om te komen tot een beheerste ontwikkeling van het EMU-saldo van de lokale overheid zijn lokale overheden verplicht de meerjarige EMU-begrotingsgegevens in de begroting op te nemen. Daarnaast wordt de ontwikkeling van het EMU-

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

saldo gevolgd door middel van verplichte rapportages over de uitvoering aan het CBS. Voor 2024 was een EMU-saldo van € -36,3 miljoen geraamd. Het gerealiseerde EMU-saldo over boekjaar 2024 is € -7,7 miljoen.

Financieringsresultaat

Het financieringsresultaat bestaat uit het verschil tussen het totaal van de werkelijk betaalde en berekende rente over onze financieringsmiddelen en het totaal van de renteontvangsten en de doorberekende rente over de vaste activa. Het gerealiseerde financieringsresultaat voor 2024 is € 1,6 miljoen. Dit is hoger dan de raming in de Najaarsrapportage 2024 doordat wij meer kortlopende rente ontvingen op het schatkistbankieren en er een extra rentebedrag werd ontvangen op een vordering.

Netto-rentelasten

De netto-rentelasten die de gemeente verschuldigd is voor de aangetrokken geldleningen worden via het renteomslagpercentage verdeeld over de programma's. Het renteomslagpercentage voor 2024 was bij de Programmabegroting 2024-2027 vastgesteld op 2% en is in de Najaarsrapportage 2023 bijgesteld naar 1,25%. Voor de financiering met eigen middelen is een percentage gehanteerd van 1,37%. De werkelijk aan de taakvelden toegerekende rente is € 1.683.000 hoger dan de werkelijke rentelasten. Deze afwijking bedraagt 0,34% van de werkelijke rentelasten en overschrijdt de norm van 25% uit de notitie rente 2017 van de commissie BBV niet. Daarin is opgenomen dat een correctie van de toegerekende rente verplicht is, als de afwijking groter is dan 25%.

In Tabel 120 wordt inzicht gegeven in de totstandkoming van het financieringsresultaat en het renteomslagpercentage.

Tabel 120

	Omschrijving	Primaire begroting		Bijgestelde begroting		Realisatie	
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		10.969		5.424		5,470
b.	De externe rentebaten		- 629		-2.755		-3.142
	Totaal door te rekenen externe rente		**10.340**		**2.669**		**2.329**
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend		-690		-858		-858
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		0		0		0
	Saldo door te rekenen externe rente		**9.650**		**1.811**		**1.470**
d1.	Rente over eigen vermogen	1,43%	4.683	1,37%	4.801	1,37%	4.801
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	1,43%	942	1,37%	1.151	1,37%	1.151
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente (renteomslag)		**15.275**		**7.763**		**7.422**
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	2,00%	14.8183	1,25%	9.125	1,25%	9.106
f.	**Renteresultaat op het taakveld treasury**		**-457**		**1.362**		**1.683**
	Boekwaarde gefinancierde activa per 1-1-2023		760.981		639.365		639.365
	Het percentage van aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt		2,01%		1,21%		1,16%
	Verschil omslagrente en werkelijk toegerekend percentage		-0,01%		0,04%		0,34%
	Renteresultaat ten opzichte van toe te rekenen rente		-3%		18%		23%

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder: El Idrissi, Van Straten

Bedrijfsvoering betreft alle faciliterende activiteiten die de gemeentelijke organisatie in staat stelt langdurig te presteren en maatschappelijke waarde te creëren. Denk aan personeelsbeleid, huisvesting, financiën, ICT en inkoop. We leveren daarbij maatwerk en zijn kaderstellend waar dat nodig is. De interne dienstverlening is daarbij volgens gelijke principes ingericht als de externe dienstverlening aan inwoners en ondernemers. Een goede bedrijfsvoering is een voorwaarde voor het uitoefenen van en het 'in control' zijn over onze primaire taken en bedrijfsprocessen. Deze paragraaf beschrijft de ontwikkelingen op het gebied van sturing en beheersing van de organisatie.

In deze paragraaf wordt ook een toelichting gegeven op de afwijkingen, die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Dit comform een stellige uitspraak van de commissie BBV.

Relevant beleid

- Archiefverordening 2019 gemeente Haarlemmermeer (2019.0005554)
- Verordening elektronisch berichtenverkeer Haarlemmermeer 2015 (2015.0018350)
- Visie op digitalisering: samen slimmer (7225689)
- Visie dienstverlening: makkelijk, betrouwbaar, menselijk en verbonden (2022.0000375)
- Visie op Control en Controlstatuut (2018.0056726)
- Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 (10164435) (inclusief eerste wijziging)
- Verordening controle financiële beheer en organisatie gemeente Haarlemmermeer 2023 (10164435)
- Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur Haarlemmermeer 2023 (10164435)
- Inkoopbeleid gemeente Haarlemmermeer 2022 (2021.0002774)

Gemeente als werkgever

We zijn trots op de uitkomsten van het dit jaar gehouden medewerkersonderzoek. Hieruit blijkt dat medewerkers over het algemeen betrokken en (zeer) tevreden zijn op de uitgevraagde thema's (met scores gelijk of hoger dan de benchmark). Dit is iets om trots op te zijn, zeker in een tijd met grote uitdagingen op de arbeidsmarkt en binnen een groeiende organisatie met hoge ambities. De voornaamste uitdagingen die wij zien hangen samen met een

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

te grote werkdruk (disbalans tussen ambitie en capaciteit), het 'binden en boeien' van (nieuwe) medewerkers en de integrale samenwerking op grote opgaven en in ketens.

Het onderstreept het belang van de organisatie-ontwikkelopdracht 'Toekomstbestendig groeien'. Aan de hand hiervan sturen wij onder meer op de 'aantrekkelijkheid van ons werkgeverschap' en het 'versterken van de ambtelijke organisatie' om zo met aandacht voor de huidige uitdagingen en met het vizier op de toekomst, de ambities van Haarlemmermeer waar te (kunnen) maken.

De frictie op personele capaciteit maakt echter dat het niet altijd mogelijk is om alle wettelijke taken, maatschappelijke opgaven en bestuurlijke ambities voldoende te bemensen. Hiermee zijn prioriteren en faseren cruciale competenties geworden. De ambitie van 'Toekomstbestendig groeien' blijft echter gelijk: Werken voor Haarlemmermeer betekent werken voor een gemeente die in de komende decennia doorgroeit naar meer dan 200.000 inwoners. We doen dit vanuit een intrinsieke inzet op een duurzame toekomst, met gelijke kansen voor iedereen en met oog voor de inwoners die moeilijker meekomen. Het werken voor de publieke zaak is hetgeen wat ons motiveert en inspireert. Of het nu de grote opgaven zijn of de dagelijkse dienstverlening.

Digitalisering

Ook in 2024 zijn we druk bezig geweest om digitalisering verder in te zetten om onze dienstverlening en bedrijfsvoering te verbeteren en vernieuwen. Dit doen we met onze 'Uitvoeringsagenda digitalisering 2023-2025' (8302480) in de hand. De uitvoeringsagenda is een uitwerking van de 'Visie op digitalisering: samen slimmer' (7225689), die in 2023 door de raad is vastgesteld.

We zetten digitalisering in om betere en snellere dienstverlening te leveren aan onze inwoners en ondernemers. Daarom hebben we de uitvoeringsagenda digitalisering bewust gekoppeld aan de opgaves binnen dienstverlening, het sociaal domein en het fysiek domein, zodat digitalisering ondersteunend is aan de belangrijkste opgaven waar onze gemeente voor staat.

Een aantal voorbeelden van projecten met een digitale component die in 2024 tot resultaten geleid hebben:

- een lokale en verouderde oplossing om de Basis Registratie Personen te raadplegen, is vervangen door een toekomstbestendige oplossing;
- voor een aantal van onze meeste gebruikte websites hebben we verbeteringen doorgevoerd op het gebied van privacy, veiligheid, toegankelijkheid en archivering. Daarnaast hebben we de look and feel verbeterd van een aantal websites;
- inwoners kunnen nu zelf inloggen op een digitaal portaal waarmee zij hun dossier over uitkeringen in het kader van de Participatiewet in kunnen zien;
- dit jaar is de nieuwe anonimiseringstool van DataMask in gebruik genomen. Een tool om documenten te anonimiseren, bijvoorbeeld bij een Woo-verzoek (Wet open overheid);
- voor sociale casuïstiek is een systeem geïmplementeerd waardoor onder meer duurzaam aan alle strenge veiligheidseisen kan worden voldaan;
- vlak voor de verkiezingen is een nieuw systeem voor het efficiënt managen van de stembureaus in gebruik genomen.

In 2024 hebben we ook verder gewerkt aan een aantal complexe trajecten die in 2025 opgeleverd gaan worden. Het gaat hier om projecten om onze bedrijfsvoering en dienstverlening ook in de toekomst goed te borgen:

- op 1 januari 2025 zijn de nieuwe financiële, HRM en subsidiesystemen in gebruik genomen. In 2024 hebben we hiervoor alle benodigde voorbereidingen getroffen, zodat de continuïteit van de bedrijfsvoering gewaarborgd is. Daarnaast wordt de Business Intelligence-omgeving gemoderniseerd, zodat aan alle noodzakelijke rapportagewensen kan worden voldaan;
- met het project datacenters naar de cloud verplaatsen we onze, in een fysiek datacenter opgestelde, apparatuur (netwerk en servers) naar de Cloud (Microsoft Azure). Medio 2025 zal de migratie van start gaan, dit na een uitgebreide voorbereiding;
- vernieuwen van ons klantafspraken –, klantvolg- en klantgeleide systeem. Hiervoor zijn in 2024 de voorbereidingen getroffen wordt de daadwerkelijk vernieuwing in 2025 uitgevoerd. Hetzelfde geldt voor de vernieuwing van ons systeem voor vergunningen, toezicht en handhaving;
- tenslotte hebben in 2024 verkenningen plaatsgevonden op het gebied van hoe we om moeten gaan met kunstmatige intellegentie (AI). Met het oog op de veiligheid zijn voor de medewerkers alvast interne richtlijnen vastgesteld over omgang met AI.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Informatiebeheer

Overheidsinstanties streven steeds meer naar transparantie, openheid en responsiviteit. Het op orde hebben van de informatievoorziening is daarbij van groot belang. Informatie moet betrouwbaar en volledig zijn, maar ook snel vindbaar en begrijpelijk. Hiermee wordt voldaan aan de Archiefwet, maar ook een efficiënte afhandeling van verzoeken in het kader van de Wet open overheid mogelijk gemaakt. De nieuwe Archiefwet is nog niet vastgesteld. Toch is er beweging door andere aanverwante wetgeving en de grote aandacht voor privacy en informatiebeveiliging. Informatie kan op verschillende manieren zijn vastgelegd. In brieven, e-mails of verslagen. Maar ook in verzamelingen van data of op foto's. Met de toenemende digitalisering is het voor de overheid een uitdaging alles op orde te hebben. Daarom wordt hier extra aandacht aan gegeven. In 2024 zijn veel voorbereidingen getroffen om een inhaalslag in 2025 te realiseren. Pas als de informatievoorziening in de basis op orde is, kunnen nieuwe technologieën zoals AI en het principe van datagedreven werken daadwerkelijk van toegevoegde waarde zijn in onze dienstverlening richting inwoners en ondernemers.

Informatie over de jaarlijkse archiefinspectie door de gemeentearchivaris is ondergebracht in de paragraaf Toezichtinformatie.

Gemeentelijke huisvesting

Op het Raadhuisplein in Hoofddorp, op de plek van het oude Raadhuis, komt ons nieuwe gemeentehuis te staan. De sloop is afgerond in 2024 en de aanbesteding bouw is gestart. Naar verwachting wordt er in 2025 gestart met de bouw van het nieuwe gemeentehuis. Het nieuwe gemeentehuis zal uitnodigend, functioneel, gebruikersvriendelijk en duurzaam zijn. Naar verwachting wordt het nieuwe gemeentehuis in 2027 opgeleverd.

We werken activiteitgericht, dat wil zeggen dat je de werkplek of omgeving gebruikt die het beste bij de activiteit past. Dat kan op een werkplek of ruimte op kantoor zijn, maar kan ook thuis zijn. Onze huidige huisvesting is zo ingericht dat we deze activiteitgerichte manier van (samen)werken en organiseren goed faciliteren. De ervaringen die we in de huidige huisvesting opdoen evalueren we regelmatig, waar mogelijk passen we de werkomgeving aan en nemen we de ervaringen mee voor de inrichting van het nieuwe gemeentehuis.

Op de huidige locaties, Polderlanden, Beukenhorst en servicelocatie Nieuw-Vennep, hebben in 2024 verschillende verbouwingen plaatsgevonden. Deze ter verbetering van de toegankelijkheid en de werkomgeving. Collega's in het gebouw aan de Hoofdweg en het gebouw van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) zijn verhuisd naar de Polderlanden.

De gemeente in control

De gemeente hecht een grote waarde aan de beheersing van haar organisatie gericht op de identificatie van risico's zowel strategisch, tactisch en operationeel. Om inzicht te krijgen in de risico's en tevens de beheersmaatregelen om deze te beperken of mogelijk te accepteren blijft de gemeente investeren in de versterking van de beheersorganisatie. In 2024 is verder gewerkt aan de implementatie van de module risicomanagement in de controlapplicatie. Met deze module zijn we in staat om inzicht te krijgen in alle mogelijke risico's die invloed hebben op de realisatie van de doelstellingen van de organisatie, zowel qua bedrijfsvoering als beleidsmatig. Daarnaast is de functie projectcontrol uitgewerkt en zijn de eerste functies bemenst. Deze medewerkers geven invulling aan de versterking van de interne beheersing en bewaking van de financiële risico's van het projectenportofolio. Evenals voorgaande jaren zijn drie rapportages opgesteld over de kwaliteit van de interne beheersorganisatie met aanbevelingen voor verbetering. De gemeente is voldoende 'in control' om mogelijke onrechtmatigheden tijdig te detecteren en hierop te acteren indien noodzakelijk. De rechtmatigheidsverantwoording 2024 is in deze jaarstukken opgenomen.

Informatiebeveiliging en Privacy
Met de toenemende digitalisering en de groter wordende cyberdreiging groeit informatiebeveiliging uit tot een strategische prioriteit binnen de gemeente. We hebben daarom gewerkt aan nieuwe verbeterplannen voor informatiebeveiliging en privacy met als doel om als gehele organisatie te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Tegelijkertijd hebben we ons gericht op voorbereiding voor het implementeren van nieuwe wet- en regelgeving

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

als de Network and Information Security Directive 2 (NIS2), de cyberbeveiligingswet en de Baseline Informatiebeveiliging Overheid 2 (BIO2). Om een consistente en schaalbare aanpak te hebben voor uitvoering, toezicht, onafhankelijke evaluatie en compliance is het Information Security Management System (ISMS) opgezet. Een ISMS is een gestructureerd raamwerk dat ons helpt om informatiebeveiliging systematisch te beheren en te verbeteren. Daarbij is de menselijke factor van groot belang. Nieuwe medewerkers zijn getraind en medewerkers zijn ondersteund op het gebied van security bewustwording. Ook is de samenwerking van maatregelen op het gebied van techniek, proces en mens en de grip op beveiligingsprocessen versterkt. Periodieke onafhankelijke toetsing zorgt ervoor dat effectiviteit en de naleving van beleidskaders en regelgeving zijn geborgd. Daarom hebben we naast de jaarlijkse BIO-meting en ENSIA eind 2024 ook de daadwerkelijke weerbaarheid van onze organisatie getest door middel van een Red Teaming oefening, waarbij ingehuurde hackers een daadwerkelijke aanval simuleren. Dat heeft goede aanbevelingen voor verbetering opgeleverd. We hebben ook een vernieuwd Dreigingsbeeld Haarlemmermeer gemaakt en vandaaruit zijn we gestart met de maandmonitor informatiebeveiliging. Hiermee informeren we verschillende betrokkenen over de meest belangrijke interne en externe ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging.

Vanuit de wettelijke taak van de Functionaris Gegevensbescherming is gerapporteerd over de toepassing en naleving van de privacywetgeving (AVG en Wpg). De wettelijke verplichte voorafgaande risico-inventarisaties (DPIA's) en het treffen van extra gegevensbeschermings-maatregelen vragen nog meer aandacht. De vernieuwing van een aantal grote applicaties en ICT projecten zijn door de Functionaris Gegevensbescherming vanuit Privacy oogpunt bekeken.

In 2024 zijn er 41 datalekken in het incidentenregister geregistreerd, dit is vergelijkbaar met vorig jaar (44 in 2023). Er zijn negen gemeentelijke devices zoekgeraakt, dit is een stijging ten opzichte van 2023 (zes in 2023). Het risico op misbruik van de ontvreemde devices is gering, omdat de gemeente bij de eerste inlogpoging op afstand de data blokkeert en wist. Het actueel en goed gevuld houden van het Register van verwerkingen met de wettelijk verplichte gegevens blijft een aandachtspunt. Er is gestart met de structurele verbetering van privacy en informatiebeveiliging in het programma voor privacy en informatiebeveiliging.

Inkoopbeleid

Op de juiste wijze inkopen en aanbesteden is voor ons als gemeente van groot belang. Het draagt bij aan mogelijke besparingen en geeft zichtbare verbetering van de kwaliteit van opdrachten. We houden ons aan wet- en regelgeving en gaan zo doelmatig en bewust mogelijk om met gemeenschapsgeld.

In alle aanbestedingstrajecten hebben we ook aandacht voor Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven & Inkopen (MVOI). Er zijn tien indicatoren op het gebied van MVOI die ook onderdeel zijn van ons Inkoopbeleid en het Actieplan dat voorkomt uit het door het college getekende Landelijke Manifest MVOI. In de tabel hieronder zijn de streefwaarden en de realisatiewaarden over 2024, 2023 en 2022 weergegeven.

Tabel 121

	Thema	Nr.	Indicator	Realisatie 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Streefwaarde
1	Duurzaamheid	1.1	% van de aanbestedingswaarde van (fysieke) Diensten, Werken en Leveringen, waarbij in de uitvraag is ingezet op de transitie naar de circulaire economie	61%[1]	88%	74%	40%
		1.2	Aantal contracten per jaar waarin is vastgelegd dat de vrijkomende materialen/producten hoogwaardig hergebruikt worden en wat, na eerste gebruik, met de materiaalstroom gebeurt.	14	14	14	2

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Thema	Nr.	Indicator	Realisatie 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Streefwaarde
	1.3	% van de aanbestedingswaarde, waarbij in de uitvraag is ingezet op de transitie naar duurzame energie en brandstoffen.	92%	90%	92%	50%
	1.4	Aantal gerealiseerde projecten met daadwerkelijk minimaal energie neutrale gebruiks- en/of exploitatiefase (op den duur energie neutraal) per jaar.	1[2]	2	4	4
2 Inkoop bij lokale en regionale ondernemers	2	% van de inkoopuitgaven, ingekocht bij regionale ondernemingen.	54%	52%	56%	50%
3 Social return en sociaal ondernemers	3.1	% van de aanbestedingswaarde van Werken en Diensten waarbij in de uitvraag social return is geëist	71%[3]	99%[4]	38%[5]	75%
	3.2	Bedrag van de inkoopuitgaven, ingekocht bij sociale ondernemingen.	€ 1.740.160	€ 1.508.999[6]	€ 114.323	€ 100.000
	3.3	Aantal geplaatste kandidaten per jaar uit een van de doelgroepen van Social Return bij een opdrachtnemer van onze gemeente	36	40[4]	12	10
4 Innovatie	4	Aantal uitgevoerde marktconsultaties per jaar	7	12	8	8
5 Milieubewust (nieuwe in 2023)	5	% van de aanbestedingswaarde waarbij in de uitvraag is ingezet op een positieve impact op het milieu en de biodiversiteit	32%[7]	8%	-	10%

1 Van één aanbesteding verzorgen wij dit op andere wijze. De realisatie in de praktijk is 87%.
2 Er waren relatief weinig projecten waar dit een mogelijkheid was.
3 Bij één omvangrijke aanbesteding is geen SROI uitgevraagd.
4 Toename door verruiming bouwblokmethode en invulling vaste formatie SROI-coördinator vanaf april 2023.
5 Indien de aanbesteding jeugdhulp buiten beschouwing wordt gelaten, bedraagt het percentage 98%.
6 Stijging wordt veroorzaakt door 1 grote leverancier die toegevoegd is aan de lijst van sociale ondernemingen.
7 Diverse grote bouwprojecten waarbij is ingezet op milieu en biodiversiteit, zoals Sporthal Lincolnpark en Victoriapark West.

Rechtmatigheid

Rechtmatigheid is een juridische term, die aangeeft dat een (voorgenomen) handelswijze in overeenstemming is met de geldende regels en besluiten. Het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is echter een minder omvattend begrip. Bij rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheids-verantwoording bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Er moet worden verantwoord dat de baten, lasten en balansmutaties die in de jaarrekening zijn opgenomen rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het gaat om de financiële beheershandelingen. De rechtmatigheidsverantwoording is conform de wet-en regelgeving van het BBV opgenomen bij de jaarrekening. In de paragraaf Bedrijfsvoering moet op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van afspraken met de raad aanvullende informatie worden opgenomen over de financiële rechtmatigheid.

Samenvattend Beeld

De totale omvang van de geconstateerde onrechtmatigheden bedraagt € 27,3 miljoen. Er zijn geen onduidelijkheden. De geconstateerde onrechtmatigheden betreffen:

Tabel 122

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Bedrag
Begrotingscriterium	€ 11.606
Voorwaardencriterium	€ 15.674
Totaal	€ 27.280

Begrotingscriterium

De begrotingsonrechtmatigheden zijn niet toegelicht in deze paragraaf bedrijfsvoering. Voor meer informatie over de afwijkingen van de baten en lasten ten opzichte van de begroting, verwijzen wij naar de financiële analyses bij de programma's. De overschrijdingen van de lasten kwalificeren als acceptabel daar deze passend zijn binnen het vastgestelde beleid. Zie voor een toelichting het onderdeel

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

begrotingsonrechtmatigheden van de jaarrekening. Daarnaast is de raad conform de Financiële verordening 2023, inclusief eerste wijziging, tijdig in kennis gesteld van de afwijkingen ten opzichte van de begroting, waardoor de onderschrijdingen van de lasten en de onder- en overschrijdingen van de baten rechtmatig zijn.

Voorwaardencriterium

In het proces aanbestedingen is voor € 15.674.000 aan overtredingen van vigerende wet- en regelgeving geconstateerd. De dossiers boven de rapporteringsgrens van € 200.000 worden hier toegelicht.

Meerjarige contracten

De totale omvang van de geconstateerde onrechtmatigheden voor 2024 is € 552.300 ingevolge lopende contracten uit voorgaande jaren. De raad is hier eerder per brief over geïnformeerd (X.2021.00827) en wij hebben besloten om deze onrechtmatigheden om moverende redenen te laten voortbestaan.

Opvang ontheemden uit Oekraïne

De opvang van de ontheemden uit Oekraïne heeft ook in 2024 deels plaats in hotels waarmee in 2022 overeenkomsten zijn afgesloten voor het begrotingsjaar 2023 en voor één hotel tevens in 2024. Deze overeenkomsten zijn om moverende redenen niet Europees aanbesteed. Wij hebben op 21 november 2023 besloten deze onrechtmatigheid te accepteren (10193428). Op 6 juli 2024 hebben wij besloten om de overeenkomst met één hotel onderhands te verlengen met één jaar tot en met 31 december 2025, met een optie tot verlenging voor 2026 (11167882). Een aanbesteding wordt met inachtneming van humanitaire redenen niet passend geacht. Als gevolg van deze overeenkomsten (inclusief voorgenomen verlenging) zal met een redelijke mate van zekerheid eveneens in 2025 en 2026 de tolerantiegrens voor de rechtmatigheidsverantwoording worden overschreden. Naast de hotelopvang zijn ook kosten noodzakelijk voor het regelen van beveiliging en locatiemanagement. Deze diensten zijn in 2024 Europees aanbesteed en gegund per 1 juni 2024 respectievelijk 1 juli 2024. Hierdoor kwalificeren slechts de uitgaven in het eerste halfjaar van 2024 als onrechtmatig. Wij hebben op 23 januari 2024 besloten deze te accepteren (10332311).

De totale onrechtmatigheid voor de kosten van hotels, locatiemanagement en beveiliging in 2024 bedraagt € 14.668.760.

Geïnitieerde acties

Door middel van een Europese aanbestedingsprocedure hebben wij inmiddels een opdracht verleend aan een hotel voor de periode van 1 oktober 2024 tot 1 maart 2026 voor minimaal 145 extra opvangplaatsen. Vanaf het begin van de Oekraïnecrisis hebben wij gezocht naar mogelijkheden om ontheemden zoveel mogelijk te huisvesten in (semi)-permanente opvang. In de afgelopen 2,5 jaar is deze vorm van opvang deels gerealiseerd. Het grote aantal ontheemden noopt echter de noodzaak om tevens opvang in hotels te arrangeren.

Drie nieuwe onrechtmatigheden in 2024

Twee nieuwe incidentele onrechtmatigheden in 2024 betreft de onderhandse opdrachtverlening ten behoeve van inhuur van personeel waarbij achteraf in 2024 de drempel voor Europees aanbesteden voor diensten is overschreden. De opdrachten hadden volgens een Europese aanbestedingsprocedure tot stand moeten komen. De opdrachten lopen door tot februari en maart 2025. Voor de voortzetting zijn reeds Europese aanbestedingen ingezet, waarna de oude overeenkomsten en daarmee de onrechtmatigheden ook op korte termijn beëindigd worden. De uitgaven in 2024 kwalificeren als onrechtmatig en bedragen voor de twee inhuuropdrachten tezamen € 280.000.

Een andere nieuwe incidentele onrechtmatigheid betreft de onderhandse opdrachtverlening ten behoeve een project om een simulatietool te ontwikkelen. Het betreft een aanbestedingsplichtige inkoopopdracht aan twee samenwerkende partijen waardoor de overeenkomsten niet los van elkaar kunnen worden gezien. Geconstateerd is dat een onderbouwing ontbreekt voor de veronderstelling dat het hier om een subsidie gaat. Het totaal aan onrechtmatige uitgaven binnen deze overeenkomsten over 2024 bedraagt € 175.440. Mogelijk loopt de opdracht door in 2025 en 2026.

Geïnitieerde acties

Voor de wijze van voortzetting winnen wij advies in van specialisten met betrekking tot inkoop en subsidies. Voorts overwegen wij om een afwegingskader te formaliseren en in de procesgang te borgen als hulpmiddel bij de afweging wat de aard van de opdracht is en of sprake is van een subsidie dan wel een inkoop.

Misbruik & Oneigenlijk gebruik

Onze organisatie kent diverse instrumenten en regelingen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik. Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel een uitkering, zorg of onterecht een

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

subsidie te ontvangen wordt als misbruik beschouwd. Het gaat hier alleen over misbruik van derden (inwoners en/of ondernemers). Van oneigenlijk gebruik is sprake als weliswaar in overeenstemming met regelgeving, maar in strijd met het doel en de strekking daarvan wordt gehandeld (de 'mazen van de wet').

Om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden te voorkomen zijn beheersmaatregelen nodig die functioneren. Het gaat hier om preventieve en repressieve maatregelen. Het risico op misbruik en oneigenlijk gebruik wordt voldoende afgedekt in processen. De effectieve werking van de preventieve en repressieve maatregelen is vastgesteld in de uitvoering van de verbijzonderde interne controle.

Hierbij lichten wij de aard en omvang van geconstateerd misbruik in 2024 toe, ongeacht de rapporteringstolerantie € 200.000. Op constatering van misbruik van overheidsgelden volgt te allen tijde terugvordering en, indien mogelijk, maatregelen als boeteoplegging of aangifte.

Zorggelden Jeugdwet en Wmo
Er is misbruik van zorggelden Jeugdwet en Wmo vastgesteld over 2024 voor een totaalbedrag van € 55.615. De oorzaak is gelegen in het niet kunnen onderbouwen van de prestatielevering van zorgfacturen door zorgaanbieders. De bedragen zijn teruggevorderd en de samenwerking met de zorgaanbieders is beëindigd of onderwerp van gesprek. In één geval is aangifte gedaan van valsheid in geschrifte. Voorts investeren wij nader in de keten om misbruik van zorggelden te voorkomen, op te sporen, te onderzoeken en te bestraffen. Wij informeerden de raad hierover per brief op 25 januari 2025 (XS-24082207.483).

Uitkeringen Participatiewet, Bijzondere Bijstand en Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)
Er is misbruik van uitkeringen Participatiewet, Bijzondere Bijstand en Tozo vastgesteld over 2024 voor een totaalbedrag van € 130.875. De oorzaak is hoofdzakelijk gelegen in het niet nakomen van de inlichtingenverplichting door uitkeringsontvangers. De bedragen zijn teruggevorderd en boetes zijn opgelegd.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wethouder Ruigrok bij de uitreiking van de SHARE Award aan Stichting Meergroen, november 2024.

Verbonden partijen

Portefeuillehouder: El Idrissi, Ruigrok, Schuurmans-Wijdeven, Sedee-Schuitemaker, Steffens-van de Water, Van der Meij, Van Straten

Inleiding

Deze paragraaf bevat een overzicht van alle verbonden partijen, de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij, het publiek belang dat ermee gediend wordt en de financiële gegevens van de verbonden partij, zoals het eigen vermogen, vreemd vermogen en het verwachte rekeningresultaat.

We hebben de keuze onze taken in eigen beheer uit te voeren, derden deze taken gesubsidieerd te laten doen of onze belangen via een verbonden partij te verwezenlijken. Een belangrijk criterium voor de wijze waarop onze taken worden uitgevoerd is doelmatigheid. Verder zijn de mate waarin we invloed hebben op het volbrengen van de taken en het risico dat ermee is gemoeid bepalend.

Een verbonden partij wordt in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) als volgt gedefinieerd: 'Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk belang én een financieel belang heeft'.

- Van een bestuurlijk belang is sprake als wij op één of andere manier zeggenschap hebben. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een zetel in het bestuur of stemrecht bij bestuurlijke beslissingen.
- Het financieel belang betekent dat wij middelen die wij aan een derde partij ter beschikking stellen niet terugontvangen in geval van faillissement, dan wel dat financiële problemen op ons verhaald kunnen worden.

In het BBV is dus expliciet geregeld dat een verbonden partij een financieel belang én een bestuurlijk belang vertegenwoordigt. Indien het alleen om een financieel belang of alleen om een bestuurlijk belang gaat, dan is geen sprake van een verbonden partij.

Conform het BBV worden de verbonden partijen integraal verantwoord in de programma's. Dit zorgt voor een versterking van inzicht in de bijdrage van de verbonden partij aan de maatschappelijke doelstellingen. Eventuele risico's ten aanzien van een verbonden partij worden in deze paragraaf beschreven.

Begroting- en verslaggevingsregels

Voor verbonden partijen gelden de eigen van toepassing zijnde begroting- en verslaggevingsregels. Voor gemeenschappelijke regelingen met rechtspersoonlijkheid (openbaar lichaam en bedrijfsvoeringorganisatie) zijn dat de regels volgens het BBV.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 123

Samenwerkingsvorm Wgr	Openbaar lichaam	Bedrijfsvoering-organisatie	Gemeenschappelijk orgaan	Centrum gemeente	Lichte regeling
Rechtspersoonlijkheid	√	√	X	X	X
Eigen begroting en jaarrekening	√	√	√	X	X
Toepassing BBV	√	√	√	n.v.t.	n.v.t.

Voor privaatrechtelijke partijen gelden de verslaggevingsvoorschriften volgens het Burgerlijk Wetboek (BW), waarbij voor vennootschappen een en ander is uitgewerkt in BW2 Titel 9. Daarnaast kunnen afhankelijk van de situatie internationale verslaggevingstandaarden gelden. Privaatrechtelijke organisaties kennen geen specifieke voorschriften voor begrotingen. Indien daarvoor regels gelden, dan zijn dat regels die in de eigen statuten (of daarvan afgeleide stukken) van de organisatie zijn vastgelegd.

Beleidskader verbonden partijen

De visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen zijn vastgelegd in het Beleidskader verbonden partijen 2024 (10258468). Hierin zijn onze beleidsvoornemens beschreven om een actieve regie toe te passen op onze verbonden partijen. Dit doen wij onder andere door onze deelnemingen de corporate governance code na te laten leven.

Tevens is onder meer in het beleidskader opgenomen:

1. het toetsingskader verbonden partijen;
2. het proces op hoofdlijnen rond de besluitvorming over deelneming in verbonden partijen;
3. de wijze van sturing van verbonden partijen, waaronder het vastleggen van afspraken over vertegenwoordiging en informatieverstrekking aan college en raad;
4. het afwegingskader ten aanzien van de uitbreiding van bestaande samenwerkingsrelaties en met nieuwe toetredende partijen.

In het verslagjaar 2024 hebben er onder de verbonden partijen verscheidene wijzigingen plaats gevonden. Zo zijn er verbonden partijen opgeheven, van naam veranderd, maar ook nieuwe verbonden partijen opgericht of aangegaan. Hieronder volgt een korte samenvatting van deze wijzigingen.

Op 14 november 2024 hebben wij samen met onze partners in de regio en het Rijk een convenant gesloten voor de Regiodeal Metropool Regio Amsterdam West (MRA West). Het convenant voorziet in samenwerking tussen het Rijk en de regio gericht op vergroten van de kwaliteit van leven, wonen en werken in de Regio. Het Rijk verstrekt middelen voor de uitvoering van projecten met cofinanciering van de regionale partijen. Onze gemeente heeft de functie op zich genomen van kassier om de middelen namens het Rijk te verstrekken aan de andere participanten.

Onze gemeente heeft een contract voor de uitvoering van archiefdiensten met het Noord-Hollands Archief (NHA), een gemeenschappelijke regeling. Wij hebben besloten (11658072) onze intentie om aan deze gemeenschappelijke regeling deel te nemen voor te leggen aan de raad voor wensen en bedenkingen.

Wij hebben besloten (10973839) om het Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV te ontbinden als onderdeel van een juridische herstructurering. De betrokken vennootschappen Energiebedrijf Haarlemmermeer BV en Zonnepanelen Haarlemmermeer BV zijn van naam gewijzigd en gaan door onder de naam Tegenstroom BV, respectievelijk Tegenstroom voor Ymere BV. De juridische herstructurering is op 2 oktober 2024 notarieel vastgelegd en uitgevoerd.

Onze aandelen in de Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV (Waterwolf) hebben wij verkocht (11527458) aan Meerlanden Holding NV (Meerlanden). Op 2 januari 2025 zijn de aandelen Waterwolf notarieel geleverd aan Meerlanden.

InWest Regio BV, waarvan wij aandeelhouder zijn, was de aandeelhouder van ROM InWest BV. Door een wijziging van de groepsstructuur (11571833), zijn wij nu ook aandeelhouder geworden van ROM InWest BV.

Een nieuwe verbonden partij is stichting NMCX geworden. Zij voeren het energieloket voor ons uit. De statuten zijn hiervoor gewijzigd. Wij hebben het recht op benoeming van één lid van de Raad van Toezicht (RvT).

De Recreatieplas Haarlemmermeer BV is begin 2024 uitgeschreven uit het register van de Kamer van Koophandel en daarom niet meer opgenomen in het overzicht verbonden partijen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht verbonden partijen

De verbonden partijen van de gemeente Haarlemmermeer zijn:

Tabel 124

Nr.	Overzicht verbonden partijen	Eigenaarsrol	Opdrachtgeversrol	Type	Wetten
	Gemeenschappelijke regelingen				
1	Vervoerregio Amsterdam	Verkeer en vervoer	-	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
2	Amstelland-Meerlanden overleg	Regionale samenwerking	-	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
3	AM match	Werk & Inkomen	Werk & Inkomen	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
4	Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)	Veiligheid	Veiligheid	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
5	Cocensus	Financiën	Financiën	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
6	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Handhaving	Vergunningen	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
7	Recreatieschap Spaarnwoude	Financiën	Recreatie	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
8	GO Beschermend Wonen regio ZK IJ en Haarlemmermeer	Zorg & Welzijn	Zorg & Welzijn	Samenwerkingsverband	Wet GR / BBV
9	Regio Deal MRA West	Volksgezondheid, Grootschalig groen & recreatie	Volksgezondheid, Grootschalig groen & recreatie	Samenwerkingsverband	
	Vennootschappen en coöperaties				
10	Meerlanden Holding NV	Financiën	Fysieke leefomgeving	Naamloze vennootschap	BW2
11	De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV	Financiën	Fysieke leefomgeving	Besloten vennootschap	BW2
12	Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV in liquidatie	Financiën	Energietransitie	Besloten vennootschap	BW2
13	Tegenstroom BV (voorheen Energiebedrijf Haarlemmermeer)	Financiën	Energietransitie	Besloten vennootschap	BW2
14	Tegenstroom voor Ymere BV (voorheen Zonnepanelen Haarlemmermeer)	Financiën	Energietransitie	Besloten vennootschap	BW2
15	Schiphol Area Development Company NV	Financiën	Grondzaken	Naamloze vennootschap	BW2
16	Hoofdvaart BV	Financiën	Grondzaken	Besloten vennootschap	BW2
17	GEM President CV	Financiën	Grondzaken	Commanditair vennoot	BW2
18	Polanenpark CV	Financiën	Grondzaken	Commanditair vennoot	BW2
19	GEM A4 Zone West CV	Financiën	Grondzaken	Commanditair vennot	BW2
20	GEM A4 Zone West Beheer BV	Financiën	Grondzaken	Besloten vennootschap	BW2
21	GEM President Beheer BV	Financiën	Grondzaken	Besloten vennootschap	BW2
22	Polanenpark BV	Financiën	Grondzaken	Besloten vennootschap	BW2
23	Stedin Holding NV	Financiën	Financiën	Naamloze vennootschap	BW2
24	Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)	Financiën	Financiën	Naamloze vennootschap	BW2
25	InWest Regio BV	Financiën	Economische zaken	Besloten vennootschap	BW2
26	ROM InWest BV	Financiën	Economische zaken	Besloten vennootschap	BW2
	Stichtingen en verenigingen				
27	Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	-	Bestuur	Vereniging	BW2
28	Dimpact	Financiën	Bedrijfsvoering	Coöperatieve vereniging	BW2

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Nr.	Overzicht verbonden partijen	Eigenaarsrol	Opdrachtgeversrol	Type	Wetten
29	NMCX	Financiën	Energietransitie	Stichting	BW2

Hierna volgen de gegevens per verbonden partij.

De toelichting 'financiële toelichting' en 'risico's' is geactualiseerd indien recente ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, op basis van informatie ná de meest recente jaarstukken.

De Gemeenschappelijke Regeling Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer en de bijbehorende samenwerkingsafspraken zijn per 1 januari 2024 gestart. Dit vanwege uitstel van de landelijke doorcentralisatie beschermd wonen op basis van de invoering van het nieuwe financiële verdeelmodel en het woonplaatsbeginsel. Daarom zijn er nog geen financiële gegevens opgenomen. In het overzicht zijn al wel de reeds bekende algemene gegevens opgenomen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vervoerregio Amsterdam

Tabel 125

Algemene informatie	De Vervoerregio Amsterdam (VRA) is een samenwerkingsverband van veertien gemeenten in de regio Amsterdam op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en gestart per 1 januari 2017. Het Rijk heeft de regio's Amsterdam en Rotterdam/Den Haag bij uitzondering de wettelijke status van 'vervoerregio' gegeven met behoud van de wettelijke bevoegdheden en middelen (BDU). De belangrijkste taken van de VRA liggen op het gebied van (regionaal) verkeer en vervoer. De veertien gemeenten zetten zich onder andere in voor een optimale bereikbaarheid van de Amsterdamse regio. In de samenwerking binnen de vervoerregio spelen deelregio's een belangrijke rol. Wij maken deel uit van de deelregio Amstelland-Meerlanden.		
Programma	Mobiliteit		
Beleidsdoelen	A. Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer. B. De vervoersnetwerken zorgen in samenhang voor een goede bereikbaarheid die in balans is met de leefbaarheid.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Verkeer en vervoer		
Opdrachtgeversrol	-		
Bestuurlijk belang	Wethouder Verkeer en Vervoer is lid van het Dagelijks Bestuur (vicevoorzitter) en onze gemeente neemt deel aan de Regioraad. Het aantal leden in de Regioraad voor de gemeente staat in verhouding tot het inwoneraantal van de gemeente.		
Aandelenbelang	De VRA is aandeelhouder van GVB Holding NV. Er zijn alleen bestuurlijke consequenties. De VRA heeft zeggenschap in een tweetal BV's onder de GVB Holding NV, waarin de veertien deelnemende gemeenten 1% prioriteitsaandeel hebben. Als aandeelhouder loopt de VRA geen financieel risico.		
Financieel belang	Deelnemende gemeenten waarborgen de betaling van rente en aflossing van geldleningen aangegaan door de vervoerregio voor de uitvoering van haar taak. Dit is in verhouding tot het inwoneraantal van de deelnemende gemeente.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 0	€ 0
	Vreemd vermogen	€ 399.452.055	€ 389.047.259
	Solvabiliteit	Nihil	Nihil
	Begroot resultaat 2024		€ 0
	Bijdrage in 2024		€ 0
Financiële toelichting	De financiële gegevens zijn gebaseerd op de Jaarstukken 2023. De VRA is bij het realiseren van haar doelstellingen grotendeels afhankelijk van de wegbeheerders en externe factoren. De vervoerregio wordt direct bekostigd uit de brede doeluitkering (BDU) van het Rijk. Daarnaast is er door het Rijk een Transitievergoeding regionale ov-concessies toegezegd. Als gevolg van onzekerheden in de markt en tekorten aan materiaal en personeel zijn in 2023 verschillende projecten in aanbesteding of de uitvoering vertraagt. Als een deel van de jaarlijkse ontvangen gelden niet geheel worden ingezet, worden deze gereserveerd om in de komende jaren aangewend te worden.		
Eventuele risico's	Er is nog geen materieel risico te bepalen. De risico's zijn beschreven in de risicoparagraaf inclusief beheersmaatregelen van de P&C-producten van de Vervoerregio.		
Overige informatie/ website	https://vervoerregio.nl/		

Amstelland-Meerlanden Overleg

Tabel 126

Algemene informatie	Het Amstelland-Meerlanden Overleg (AM) is een samenwerking tussen de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, De Ronde Venen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn op basis van een gemeenschappelijke regeling. Doel is door afstemming te komen tot een effectiever regionaal beleid en gezamenlijke belangenbehartiging bij onder andere de MRA en de provincie Noord-Holland. In de bestuurlijke regiegroep van de MRA zitten twee bestuurders uit het AM-overleg. Daarnaast vertegenwoordigen AM-bestuurders de AM-regio in de bestuurlijke MRA-platforms op het gebied van onder andere mobiliteit, economie, ruimte en duurzaamheid.
Programma	Bestuur, samenleving en publiekscontact
Beleidsdoel	C. Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Regionale Samenwerking		
Opdrachtgeversrol	-		
Bestuurlijk belang	Lid Regiegroep AM en via de deelregio AM bestuurlijke vertegenwoordiging in diverse MRA overleggen.		
Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen		
Financieel belang	De deelnemende gemeenten dragen € 1,37 per inwoner bij aan het AM-overleg.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 66.290	€ 193.099
	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
	Solvabiliteit	100%	100%
	Begroot resultaat 2024		-/- € 36.031
	Bijdrage in 2024		€ 218.290
Financiële toelichting	De bijdrage voor het AM-overleg wordt jaarlijks aangepast en berekend op basis van het inwoneraantal per gemeente volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek op vastgestelde peildatum voorgaand jaar en de vastgestelde bijdrage per inwoner (€ 1,37 in 2024). Het begrote resultaat voor 2024 is negatief maar kan worden gedekt uit de egalisatiereserve.		
Eventuele risico's	Er zijn geen risico's geïdentificeerd die de reguliere bedrijfsvoering in gevaar brengen.		
Overige informatie/ website	https://www.amstelland-meerlanden.nl/		

AM match

Tabel 127

Algemene informatie	De werkorganisatie AM match bestaat sinds 1 juli 2016. Het betreft een samenwerkingsverband van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn. Deze organisatie heeft één kerntaak: de re-integratie naar werk voor de doelgroep die onder de Participatiewet valt, voor zover zij een loonwaarde hebben die lager is dan 70% van het minimumloon. Bij de uitvoering van deze kerntaak wordt zoveel mogelijk ingezet op de plaatsing bij reguliere werkgevers. Voor de doelgroep wordt ingezet op verdere ontwikkeling en blijft de focus gericht op door- en uitstroom. AM-match is ook verantwoordelijk voor de uitvoering van de voormalige Wet sociale werkvoorziening (WSW) en de plek waar beschut werk namens de vijf deelnemende gemeenten wordt aangeboden.		
Programma	Zorg en werk		
Beleidsdoel	C. Onze inwoners zijn economisch zelfstandig		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Werk en Inkomen		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Werk en Inkomen		
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling wordt gevormd door wethouders van de vijf gemeenten. In het bestuur van de gemeenschappelijke regeling heeft de gemeente Haarlemmermeer twee van de acht stemmen.		
Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen.		
Financieel belang	Het financieel belang wordt gerelateerd aan de geraamde bijdrage.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 3.517.000	€ 3.865.000
	Vreemd vermogen	€ 1.701.000	€ 1.827.000
	Solvabiliteit	67,4%	67,9%
	Begroot resultaat 2024		-/- € 283.000
	Bijdrage in 2024		€ 7.359.000
Financiële toelichting	Het resultaat (na reserve mutaties en vóór resultaatbestemming) van AM match over 2023 komt uit op € 973.000 positief. In de primaire begroting 2023 was nog rekening gehouden met een exploitatietekort van € 39.000. Derhalve is het exploitatieresultaat € 1.012.000 hoger dan begroot. Dit komt onder andere door lagere lasten ten opzichte van de genormeerde opbrengsten op de doelgroep ex WSW en stijgende opbrengsten voor de participatie doelgroep.		
Eventuele risico's	Veranderingen in de rijksbijdrage vormt het grootste risico. De rijksbijdrage is afhankelijk van onder andere ontwikkelingen in het landelijk aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen of bezuinigingen vanuit het ministerie van SZW. Momenteel beschikt AM Match over voldoende reserves om deze eventuele risico's op te vangen op de korte termijn.		
Overige informatie/ website	https://ammatch.nl/		

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)

Tabel 128

Algemene informatie	De gemeente Haarlemmermeer maakt deel uit van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland (VRK). De VRK bestaat uit de GGD Kennemerland (inclusief bureau GHOR) en de Regionale Brandweer Kennemerland.		
Programma	Veiligheid		
Beleidsdoel	B. Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulp.		
Programma	Zorg en werk		
Beleidsdoel	A. Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Openbare orde, Veiligheid en Handhaving; Portefeuillehouder Jeugdzorg		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Openbare orde, Veiligheid en Handhaving; Portefeuillehouder Jeugdzorg		
Bestuurlijk belang	Lid van het dagelijks bestuur en lid van het algemeen bestuur. Haarlemmermeer heeft acht van de 32 stemmen in het algemeen bestuur.		
Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen.		
Financieel belang	In 2024 is de bijdrage van de gemeente Haarlemmermeer € 22.414.000. Dit is 29,5% van de totale gemeentelijke bijdragen van € 75.924.000.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 5.180.000	€ 6.097.000
	Vreemd vermogen	€ 63.256.000	€ 71.357.000
	Solvabiliteit	7,6%	7,9%
	Begroot resultaat 2024		€ 0
	Bijdrage in 2024		€ 22.414.000
Financiële toelichting	De VRK heeft het boekjaar 2023 afgesloten met een positief exploitatieresultaat van € 86.686 (inclusief onttrekkingen aan bestemmingsreserves ad. € 835.967), vergeleken met € 144.014 in 2022 (inclusief onttrekkingen bestemmingsreserves ad. € 844.000)		
Eventuele risico's	Risico's binnen de VRK zijn geïdentificeerd, gekwalificeerd en waar mogelijk zijn beheersmaatregelen gekoppeld aan de risico's. Het risicoprofiel is nader geanalyseerd en daar waar mogelijk zijn de risico's voorzien van een financiële impact en een inschatting van de kans dat het risico zich ook daadwerkelijk zal voordoen. De gekwantificeerde risico's tellen op tot een bedrag van € 4,6 miljoen. Op het gebied van personeel en organisatie zijn meerdere risico's geïdentificeerd die betrekking hebben op het optreden van personele knelpunten, vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt, rechtspositie brandweervrijwilligers, gevolgen FLO-overgangsrecht, vrijwilligers die zich minder lang binden, et cetera. Overige risico's met gekwantificeerde grote financiële impact zijn mogelijke aansprakelijkheidsstellingen, teruglopende subsidies, groei en intensiteit meldingen Veilig thuis en verhoogde instroom vanuit de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten). Conform het vastgesteld beleid is een weerstandsratio berekend van 0,7.		
Overige informatie/ website	https://www.vrk.nl/		

Cocensus

Tabel 129

Algemene informatie	Cocensus is een gemeenschappelijke regeling (GR) van de gemeenten Haarlemmermeer, Haarlem, Hillegom, Beverwijk, Oostzaan, Wormerland, Alkmaar, Dijk en Waard, Langedijk, Bergen, Den Helder, Uitgeest, Castricum en Heiloo. Per 1 januari 2025 sluit de gemeente Landsmeer aan.
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Onderdeel	A. Belastingen (OZB, parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting)
Programma	Kwaliteit fysieke omgeving
Beleidsdoelen	B. Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik. C. Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Financiën
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur kent vanuit iedere gemeente één lid vanuit het college van burgemeester en wethouders. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door een voorzitter, een plaatsvervangend

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	voorzitter en drie leden aangewezen vanuit de leden van het algemeen bestuur. De portefeuillehouder Financiën heeft zitting in het algemeen bestuur als lid. Van de 24 stemmen heeft Haarlemmermeer vijf stemmen (20,8%).		
Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen.		
Financieel belang	Het financieel belang is gelijk aan de bijdrage 2024 van de gemeente Haarlemmermeer € 4.163.000. Dit is 26,68% van de totale gemeentelijke bijdragen van € 15.600.000.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 505.000	€ 224.000
	Vreemd vermogen	€ 12.810.000	€ 15.470.000
	Solvabiliteit	4,4%	1,4%
	Begroot resultaat 2024		€ 0
	Bijdrage in 2024		€ 4.163.000
Financiële toelichting	De jaarrekening 2023 van Cocensus is afgesloten met een negatief resultaat van € 181.000. Dit resultaat kan worden gesplitst in twee elementen: 1. De exploitatie van de bedrijfsvoering 2023 sluit met een beperkt tekort van € 1.000 2. Een voorziening van € 180.000 ter dekking van verlofsaldo op 31 december 2023.		
Eventuele risico's	Door de krapte op de arbeidsmarkt blijft er een voortdurend risico bestaan om het personeelsbestand op orde te houden. Dit is tot op heden gelukt, deels dankzij het gebruik van detachering.		
Overige informatie/ website	http://www.cocensus.nl/		

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Tabel 130

Algemene informatie	Per januari 2013 nemen wij deel aan de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG). De oprichters van de OD zijn de gemeenten Amsterdam, Zaanstad, Haarlemmermeer en de provincie Noord-Holland. De OD helpt het Noordzeekanaalgebied waarin de dienst opereert veiliger en gezonder te maken en te houden. De primaire doelstelling voor deelname aan de OD is verbetering van de dienstverlening voor bedrijven en uniformering van vergunningverlening en handhaving. Hiervoor is schaalvergroting onontbeerlijk. Wij geven opdracht aan de OD voor de uitvoering van taken die zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. Het bestuur van de OD bestaat uit een algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.		
Programma	Veiligheid		
Beleidsdoelen	A. Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer. B. Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulp.		
Programma	Kwaliteit Fysieke Omgeving		
Beleidsdoelen	E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Openbare orde, Veiligheid en Handhaving; Portefeuillehouder Financiën.		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Vergunningen		
Bestuurlijk belang	Twee leden Algemeen Bestuur, één lid Dagelijks Bestuur.		
Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen.		
Financieel belang	De financiële bijdrage van Haarlemmermeer in 2024 is € 11.901.000. Dit bedraagt 14,6% van het totaalbedrag van alle deelnemers op basis van de meerjarenbegroting 2024-2027 van de OD NZKG (€ 81.419.000).		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 2.634.000	€ 5.932.000
	Vreemd vermogen	€ 28.100.000	€ 32.665.000
	Solvabiliteit	23,0%	36,0%
	Begroot resultaat 2024		€ 0
	Bijdrage in 2024		€ 11.901.000
Financiële toelichting	Het financiële resultaat van de OD NZKG over 2023 is € 3.652.000 positief. Er was geen resultaat begroot. Het saldo bestaat ten opzichte van de begroting uit lagere baten ad € 1.325.000 en lagere lasten ad € 5.023.000. Daarnaast is er een lagere onttrekking aan reserves van € 46.000. De lagere baten houden met name verband met minder werk in het kader van de uitvoeringsovereenkomst 2023. De lagere lasten worden voornamelijk veroorzaakt door krapte op		

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	de arbeidsmarkt, waardoor vacatures niet zijn ingevuld. Dit heeft geleid tot lagere loonkosten. Daarnaast is de financiële inzet op het Interbestuurlijk Programmaversterking VTH (Vergunning, toezicht en handhaving)-stelsel minder geweest dan voorzien.		
Eventuele risico's	Het weerstandsvermogen heeft een ratio van 1,0 en dat wordt voldoende geacht. Het gaat om buffers van zowel het eigen vermogen als middelen in de exploitatie die risico's kunnen dekken zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van taken. Meerjarig gezien is het weerstandvermogen te laag, daarom is het positieve resultaat van 2023 toegevoegd aan de reserves waardoor het weerstandsvermogen boven een ratio van 1,5 zal komen. De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) veranderen de juridische kaders van de taken en werkprocessen van de OD NZKG ingrijpend. De invoering en uitwerking ervan vormen aanzienlijke risico's. Een ander risico dat zich voordoet is de omzetfluctuatie door conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt. Ook is er nog sprake van een risico met betrekking tot prestatiegericht financieren. Het risico daarbij is dat kengetallen die nu gebruikt worden, achteraf toch niet robuust genoeg blijken te zijn. Een evaluatie hiervan kan pas plaatsvinden nadat ervaring is opgedaan met werken onder de omgevingswet.		
Overige informatie/ website	https://odnzkg.nl/		

Recreatieschap Spaarnwoude

Tabel 131

Algemene informatie	In 1971 is de Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude (GRS) afgesloten tussen gemeente Haarlemmermeer en de gemeenten Haarlem, Velsen en Amsterdam en de provincie Noord-Holland. Het recreatieschap is destijds opgericht om de groene 'Rijksbufferzone Spaarnwoude' open en vrij van woon- en bedrijfsbebouwing te houden, en om in te richten en te beheren voor recreatie en natuur. Het bestuur van het recreatieschap bestaat uit bestuurders van de deelnemende gemeenten en provincie. Doel van de GRS is het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie, het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu en het tot stand brengen en onderhouden van een landschap dat hierop is afgestemd in het werkingsgebied van de regeling, gelegen tussen Amsterdam, Haarlem en Hoofddorp. De participanten dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en ontwikkeling van dit openbare gebied. Een groot deel van het regionale groengebied ligt in Haarlemmermeer . Het Recreatieschap is opgebouwd uit de volgende onderdelen: 1. Spaarnwoude SPW, het gebied dat wordt ingesloten door het Noordzeekanaal aan de noordoostzijde, Velserbroek en Haarlem aan de westzijde en de snelweg A200 aan de zuidzijde; 2. Spaarnwoude SGP, de uitbreidingsgebieden in Haarlemmermeer en Tuinen van West die zijn aangelegd in het kader van het Strategisch Groenproject Haarlemmerméér Groen; 3. Spaarnwoude SMG, de uitbreidingsgebieden rondom Schiphol die zijn aangelegd in het kader van het plan Mainport & Groen. Beheerlasten worden bekostigd uit een afkoopsom die van de Stichting Mainport en Groen in 2013 is ontvangen.		
Programma	Maatschappelijke ontwikkeling		
Beleidsdoel	E. Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grootschalig groen en Recreatie		
Bestuurlijk belang	Haarlemmermeer heeft één zetel in het Algemeen Bestuur van zes leden.		
Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen.		
Financieel belang	Bijdrage aan exploitatiesaldo: 10,3 %.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 14.528.570	€ 13.728.038
	Vreemd vermogen	€ 3.860.853	€ 4.829.404
	Solvabiliteit	79,0%	74,0%
	Begroot resultaat 2024		€ 0 (na bestemming)
	Bijdrage in 2024		€ 645.500
Financiële toelichting	Het resultaat in 2023 was € 800.533 negatief, vergeleken met € 566.901 negatief in 2022.		
Eventuele risico's	De risico's die zich kunnen voordoen bij GRS worden jaarlijks geïnventariseerd en opgenomen in de begroting. Voor zover er sprake is van niet begrote risico's zijn de huidige reserves grotendeels		

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	toereikend om deze te dekken. In 2020 is ingestemd met de Visie Spaarnwoude Park 2040 en een Uitvoeringsprogramma voor verschillende kansrijke ontwikkelingsprojecten. Dit ontwikkelingsprogramma is in 2024 geactualiseerd waarbij de uitvoering van de verschillende projecten deels wordt getemporiseerd. Hierdoor is er vooralsnog geen verhoging van de participantenbijdrage nodig. Een verkregen rijkssubsidie Regio deal MRA West en de huidige beschikbare middelen worden ingezet voor de verbeteringsprojecten in de komende twee á drie jaar.
Overige informatie/ website	https:/www.spaarnwoudepark.nl/

GO Beschermend Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer

Tabel 132

Algemene informatie	Vanaf 1 januari 2024 werken de acht gemeenten in de Beschermd wonen (BW)-regio Zuid-Kennemerland (ZK), IJmond (IJ) en Haarlemmermeer (HLMR) samen in de Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen (GR BW) en geven hierbinnen vorm aan de gezamenlijke uitvoering Beschermd Wonen in een Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen (GO BW).		
Programma	Zorg en werk		
Beleidsdoelen	B. Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning met verblijf.		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Zorg & Welzijn		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Zorg & Welzijn		
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling wordt gevormd door de wethouders van de acht deelnemende gemeenten.		
Aandelenbelang	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen.		
Financieel belang	Voor 2024 wordt geen financiële bijdrage van de gemeente Haarlemmermeer verwacht.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	N.v.t.	N.v.t.
	Vreemd vermogen	N.v.t.	N.v.t.
	Solvabiliteit		N.v.t.
	Begroot resultaat 2024		N.v.t.
	Bijdrage in 2024		N.v.t.
Financiële toelichting	De gemeenschappelijke regeling, Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen Regio ZK, IJ en HLMR is op 1 januari 2024 van start gegaan. Hierdoor zijn er geen financiële gegevens over 2023. De gemeente Haarlem, als centrumgemeente, ontvangt de middelen en betaalt de bijdrage aan het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen.		
Eventuele risico's	De risico's die samenhangen met het uitvoeren van GO BW zijn dat het aantal cliënten en plekken zodanig toenemen, dat er een financieel tekort ontstaat. Daarnaast is het risico dat de inkomsten van de decentralisatieuitkering lager uitvallen, doordat het objectief verdeelmodel tegenvalt.		
Overige informatie/ website	-		

Regio Deal MRA West

Deze verbonden partij is in 2024 aangegaan. De gegevens over Regio Deal MRA West worden opgenomen in de paragraaf van de Programmabegroting 2026-2029.

Meerlanden Holding NV

Tabel 133

Algemene informatie	Meerlanden Holding N.V. (Meerlanden) is onder andere werkzaam op het gebied van de inzameling, verwerking en recycling van afvalstoffen, straatreiniging en gladheidsbestrijding. Meerlanden is een overheid gedomineerde afval- en reinigingsorganisatie van en voor de deelnemende gemeenten: Haarlemmermeer, Aalsmeer, Heemstede, Noordwijk, Bennebroek/ Bloemendaal, Diemen, Lisse en Hillegom.
Programma	Kwaliteit fysieke omgeving
Beleidsdoelen	B. Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik. D. Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Fysieke leefomgeving

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder Deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer bezit 68.907 geplaatste en volgestorte aandelen waarvan één transitie aandeel. Het totale belang is 42,2%.		
Financieel belang	De aandelen van Meerlanden kennen een nominale waarde van € 68,68. Dit resulteert in een financieel belang van € 4.732.533.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 33.276.000	€ 33.017.000
	Vreemd vermogen	€ 28.853.000	€ 40.697.000
	Solvabiliteit	53,6%	44,8%
	Begroot resultaat 2024		€ 1.314.000
	Bijdrage in 2024		€ 29.946.000
Financiële toelichting	Sinds 2021 is er een aanpassing in de kapitaalstructuur van Meerlanden. Tot en met 2026 wordt de waarde van ons transitie aandeel van € 2.099.233 in vijf jaar aan ons terugbetaald. Jaarlijks ontvangen wij nog 5% rendementsvergoeding over de waarde van het transitieaandeel. De totale omzet van Meerlanden is in 2023 (€ 89.152.000) met 6,9% gestegen ten opzichte van 2022 (€ 83.390.000). Het nettoresultaat is gedaald met € 512.000 (ten opzichte van 2022) tot een bedrag van €22.000 door stijging van kosten bij een daarbij achterblijvende prijsindexering. De verwachting is dat de rentabiliteit en dividenduitkering zal verbeteren door inloop op de dekking van de kosten (aanpassing indexatie).		
Eventuele risico's	De solvabiliteit van Meerlanden is met 44,8% voldoende en stabiel om eventuele risico's op te vangen. Naast de reguliere bedrijfsrisico's zijn er geen bijzonderheden te melden. De reguliere bedrijfsrisico's worden afgedekt door het risicomanagement binnen Meerlanden. Meerlanden heeft het volledige aandelenbezit van gemeente Haarlemmermeer in de Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV (de Waterwolf) verworven. Met ingang van 2 januari 2025 is Meerlanden volledig aandeelhouder van de Waterwolf.		
Overige informatie/ website	https://www.meerlanden.nl/		

De Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV

Tabel 134

Algemene informatie	Sinds 1 januari 2009 bezit de gemeente 100% van de aandelen van de Waterwolf Dienstverlening Buitenruimte BV. (de Waterwolf). In 2024 zijn de aandelen van Haarlemmermeer in de Waterwolf verkocht aan Meerlanden Holding NV, effectief per 2 januari 2025.		
Programma	Kwaliteit fysieke omgeving		
Beleidsdoelen	A. Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte. C. Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare buitenruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater. D. Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.		
Programma	Zorg en werk		
Beleidsdoelen	C. Onze inwoners zijn economisch zelfstandig		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Fysieke leefomgeving		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente bezit 100% van de aandelen.		
Financieel belang	De aandelen van De Waterwolf zijn bij de gemeente gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van € 1.188.000.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 3.169.411	€ 3.792.337
	Vreemd vermogen	€1.341.900	€ 1.750.868
	Solvabiliteit	70,3%	68,4%
	Begroot resultaat 2024		€ 297.000
	Bijdrage in 2024		€ 10.830.000

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiële toelichting	Het resultaat 2023 (€ 623.000) is ten opzichte van 2022 (€ 314.000) fors gestegen wat voornamelijk te verklaren is door een hogere omzet. Met de primaire opdrachtgever (onze gemeente) zijn goede en constructieve afspraken gemaakt om de lagere omzet aan opdrachten uit het groenbestek te compenseren in 'overige' opdrachten zodat er voldoende dekking blijft voor de uitvoerings- en overheadkosten. Met de opdrachtgever is ook een nieuwe Dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten met heldere contractvoorwaarden voor de toekomst.
Eventuele risico's	Door de verkoop aan Meerlanden is onze gemeente geen aandeelhouder meer van de Waterwolf per 2 januari 2025. De eventuele toekomstige risico's voor de aandeelhouder maken deel uit van het financieel beleid en de risicoparagraaf van Meerlanden.
Overige informatie/ website	http:/www.waterwolfbv.nl/

Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV

Tabel 135

Algemene informatie	Het Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer, actief onder de naam Meermaker, is begin 2013 opgericht. Meermaker heeft tot taak om de verduurzaming in Haarlemmermeer te versnellen en doet dit door duurzaamheidsprojecten te ondersteunen die zonder cofinanciering van Meermaker niet gerealiseerd kunnen worden. Per 2 oktober 2024 is deze vennootschap ontbonden.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	D. Het energiesysteem in Haarlemmermeer is in 2050 CO_2-neutraal.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Klimaat & Energie		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100%. Dit zijn alle 18.000 geplaatste en volgestorte aandelen.		
Financieel belang	De aandelen van Meermaker kennen een nominale waarde van € 1. Dit resulteert in een financieel belang van € 18.000. Daarbij heeft de gemeente een agio gestort van € 3.300.000.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 2.058.353	€ 2.067.501
	Vreemd vermogen	€ 14.514	€ 32.192
	Solvabiliteit	99,3%	98,5%
	Begroot resultaat 2024		N.v.t.
	Bijdrage in 2024		N.v.t.
Financiële toelichting	Het Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV voert geen activiteiten meer uit en is met ingang van 2 december 2024 ontbonden. De resterende middelen zijn overgaan naar de gemeente Haarlemmermeer voor de gedeeltelijke dekking van de Warmte-Koude-Opslag (WKO) voor het nieuwe gemeentehuis.		
Eventuele risico's	De middelen, rechten en plichten en daarmee ook de risico's zijn overgegaan naar de gemeente Haarlemmermeer. De rechtspersoon is in liquidatie.		
Overige informatie/ website	https:/www.meermaker.nl/		

Tegenstroom BV (voorheen Energiebedrijf Haarlemmermeer BV)

Tabel 136

Algemene informatie	Het Energiebedrijf Haarlemmermeer BV, actief onder de naam Tegenstroom, is begin 2014 opgericht. Tegenstroom heeft tot taak groene energie te leveren aan consumenten, bedrijven en instellingen. Tegenstroom streeft ernaar de lokaal opgewekte groene energie ook lokaal te verbruiken. Op 2 oktober 2024 is de vennootschapsnaam gewijzigd in Tegenstroom BV.
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen
Beleidsdoelen	D. Het energiesysteem in Haarlemmermeer is in 2050 CO_2-neutraal.
Rechtsvorm	Besloten vennootschap
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Klimaat & Energie

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100%, sinds 2 oktober 2024.		
Financieel belang	De aandelen kennen een nominale waarde van € 1. Er zijn 30.000 aandelen geplaatst en gestort. Dit resulteert in een financieel belang van € 30.000.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	-/- € 47.072	€ -10.709
	Vreemd vermogen	€ 87.189	€ 102.212
	Solvabiliteit	-117,3%	-11,7%
	Begroot resultaat 2024		Nog niet bekend
	Bijdrage in 2024		N.v.t.
Financiële toelichting	Met het positieve resultaat 2023 van ruim € 36.000 is het eigen vermogen weer aangegroeid. De verwachting is dat het eigen vermogen verder zal stijgen met het gebruikelijke jaarresultaat.		
Eventuele risico's	Verandering van Rijksbeleid voor de energietransitie kan gevolgen hebben voor de toekomstige exploitatie.		
Overige informatie/ website	https:/tegenstroom.nl/		

Tegenstroom voor Ymere BV (Zonnepanelen Haarlemmermeer BV)

Tabel 137

Algemene informatie	Zonnepanelen Haarlemmermeer BV, actief onder de naam Tegenstroom voor Ymere (TSY), is begin 2014 opgericht. TSY heeft tot taak om in totaal 3.000 corporatiewoningen van Ymere te voorzien van zonnepanelen, waardoor de huurders van deze woningen duurzame energie opwekken voor eigen gebruik en daarmee tevens een besparing in geld realiseren op het verbruik van energie. De naam van de vennootschap is formeel gewijzigd in Tegenstroom voor Ymere BV. Vanaf 2 oktober 2024 is Tegenstroom BV de aandeelhouder van dochter Tegenstroom voor Ymere BV.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	D. Het energiesysteem in Haarlemmermeer is in 2050 CO_2-neutraal.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Klimaat & Energie		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	Vanaf 2 oktober 2024 is het aandelenbelang volledig in handen van Tegenstroom BV. Ons aandeelhouderschap is daarmee indirect via de moedervennootschap Tegenstroom BV.		
Financieel belang	Onze gemeente staat garant jegens de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) voor de aan Tegenstroom voor Ymere verstrekte kredietfaciliteit met een maximum van € 3 miljoen. In de gemeentelijke jaarstukken 2025 worden beide vennootschappen cijfermatig geconsolideerd.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 36.631	€ 68.835
	Vreemd vermogen	€ 1.890.144	€ 1.674.778
	Solvabiliteit	1,9%	3,9%
	Begroot resultaat 2024		Nog niet bekend
	Bijdrage in 2024		N.v.t.
Financiële toelichting	Het jaarresultaat 2023 van € 32.000 is overeenkomstig de verwachting en toegevoegd aan de reserves.		
Eventuele risico's	De salderingsregeling voor zonnepanelen is vervallen en in plaats daarvan komt een vergoeding bij teruglevering. Aangezien de vergoeding op teruglevering nog niet bekend is, zijn de consequenties voor de exploitatie nog niet volledig helder. De vennootschap zal het bedrijfsplan en het risicomanagement moeten aanpassen aan de gewijzigde omstandigheden.		
Overige informatie/ website	https:/tegenstroom.nl/zonnepanelen/huurders-ymere		

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Schiphol Area Development Company NV (SADC)

Tabel 138

Algemene informatie	Schiphol Area Development Company NV (SADC) is door de gemeente Amsterdam, de provincie Noord-Holland, de gemeente Haarlemmermeer en de Schiphol Group opgericht. De kerntaken van dit regionale ontwikkelingsbedrijf zijn gebiedsontwikkeling, (inter)nationale marketing en promotie en het verbinden van publieke en private partijen.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Programma	Economische Zaken		
Beleidsdoelen	B. Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 25%. Ook de gemeente Amsterdam, de provincie Noord-Holland en de Schiphol Group hebben ieder een aandelenbelang van 25%.		
Financieel belang	Deze deelneming is gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van € 26.717.000.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 121.887.000	€ 123.208.000
	Vreemd vermogen	€ 21.036.000	€ 22.967.000
	Solvabiliteit	85,3%	84,3%
	Begroot resultaat 2024		Nog niet bekend
	Bijdrage in 2024		N.v.t.
Financiële toelichting	De omzet in 2023 is € 5.440.000 (2022: € 6.867.000). Het nettoresultaat in 2023 is € 1.321.000 (2022: € 1.338.000). Het resultaat wordt toegevoegd aan het eigen vermogen. De solvabiliteit (84,3%) is hoog genoeg.		
Eventuele risico's	De vennootschap loopt vooral risico bij tegenvallende verkopen (afzetrisico) en bij de waardering van haar grondposities. Deze risico's worden gemitigeerd door het monitoren van ontwikkel- en procesverbeteringen. De overige bedrijfsrisico's worden beheerst door het risicomanagement van de vennootschap.		
Overige informatie/ website	https://www.sadc.nl/		

Hoofdvaart BV

Tabel 139

Algemene informatie	De Hoofdvaart BV is opgericht in 2010 en is een 100% gemeentelijke deelneming. Doel is het participeren en optreden als commanditair vennoot in commanditaire vennootschappen. De Hoofdvaart BV participeert nu in de GEM A4 Zone West CV en de GEM President CV.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100%.		
Financieel belang	Het door de gemeente gestorte kapitaal is € 18.000. Er is door de gemeente tevens een geldlening verstrekt welke maximaal € 60 miljoen kan bedragen.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 7.486.962	€ 9.389.631
	Vreemd vermogen	€ 39.390.923	€ 39.878.305
	Solvabiliteit	16,0%	19,1%

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	Begroot resultaat 2024	Nog niet bekend
	Bijdrage in 2024	N.v.t.
Financiële toelichting	Hoofdvaart BV verstrekt kapitaal aan de GEM President en de GEM A4 Zone West. Hiervoor is een geldlening van de gemeente aan de Hoofdvaart BV geformaliseerd door middel van een rekeningcourantovereenkomst. De maximale omvang van de geldlening aan de Hoofdvaart BV mag € 60 miljoen bedragen, € 50 miljoen voor de GEM A4 Zone West en € 10 miljoen voor de GEM President. De inschatting is dat de maximale omvang van de geldlening voldoende is voor beide ontwikkelingen. Na oplevering van een project vindt een eindafrekening plaats op basis van het werkelijk behaalde resultaat met inbegrip van rente. Hoofdvaart BV heeft in 2023 een winst gerealiseerd van € 1,9 miljoen.	
Eventuele risico's	Bij een aanzienlijke verslechtering van één van de GEM's of een faillissement is het risico dat een (deel van de) verstrekte lening niet wordt terugbetaald. De vooruitzichten van beide GEM's zijn echter zeer positief, waardoor dit risico als zeer laag wordt ingeschat.	
Overige informatie/ website	-	

GEM President CV

Tabel 140

Algemene informatie	Deze CV is aangegaan door de Hoofdvaart BV, SADC Participaties BV, alsmede GEM President Beheer BV. De activiteiten van GEM President CV, statutair gevestigd te Luchthaven Schiphol, bestaan uit het ontwikkelen van het gebied aangemerkt als 'President 1.2' te Haarlemmermeer (het Plangebied) en het (doen) uitvoeren van de grondexploitatie ten aanzien van het Plangebied, alsmede, indien en voor zover daartoe door Beherende Vennoot wordt besloten, het ontwikkelen van dan wel voeren van grondexploitaties ter zake van, andere (register) goederen.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Commanditaire vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	In de Vergadering van Commanditaire vennoten zijn wij vertegenwoordigd door de directeur van de Hoofdvaart BV, zijnde de gemeentesecretaris.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100% in Hoofdvaart BV en Hoofdvaart BV heeft een belang van 20% in deze CV.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer is indirect via Hoofdvaart BV dat deelneemt in het commanditair kapitaal voor € 1.119.062. Tevens indirect via SADC (25% van € 4.415.132) € 1.103.783.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 10.241.743	€ 10.026.562
	Vreemd vermogen	€ 4.780.443	€ 4.962.323
	Solvabiliteit	68,2%	66,9%
	Begroot resultaat 2024		N.v.t.
	Bijdrage in 2024		N.v.t.
Financiële toelichting	De grondexploitatie van deze verbonden partij heeft een looptijd tot en met 2026. De totaal verwachte nominale opbrengst in de grondexploitatie bedraagt € 37 miljoen waarvan ultimo 2023 een bedrag van € 19,2 miljoen is gerealiseerd. De kosten bedragen € 31 miljoen waarvan ultimo 2023 een bedrag van € 27 miljoen is gerealiseerd. In 2023 is de netto contante waarde van de grondexploitatie € 5,6 miljoen, in 2022 was dit € 6,4 miljoen.		
Eventuele risico's	Uit de gevoeligheidsanalyse in de grondexploitatie komt als grootste risico een eventuele economische recessie naar voren met mogelijke negatieve impact op het resultaat van € 1,1 miljoen. Als grootste kans komt de stijging van de grondprijzen naar voren met een mogelijke positieve impact van € 1,2 miljoen op het resultaat.		
Overige informatie/ website	-		

Polanenpark CV

Tabel 141

Algemene informatie	In deze CV wordt deelgenomen door de provincie Noord-Holland (50%), gemeente Haarlemmermeer (25%) en Schiphol Area Participaties 2 BV (25%). Als beherend vennoot is Polanenpark BV aangesteld. De activiteiten van Polanenpark CV bestaan uit het ontwikkelen van

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	het zuid westelijk gebied bij het Rottepolderplein, aangemerkt als Polanenpark (het Plangebied) en het (doen) uitvoeren van de grondexploitatie ten aanzien van het Plangebied, alsmede, indien en voor zover daartoe door beherende vennoot wordt besloten, het ontwikkelen van dan wel voeren van grondexploitaties ter zake van, andere (register)goederen.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoelen	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Commanditaire vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	In de Vergadering van Commanditaire vennoten zijn wij vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Financiën.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een belang van 25% in deze CV.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer is haar aandeel in het commanditair kapitaal, te weten € 4.365. Daarnaast staat de gemeente borg voor de BNG-financiering tot een hoogte van maximaal € 4 miljoen.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 5.722.416	€ 5.723.316
	Vreemd vermogen	€ 10.214.743	€ 9.229.010
	Solvabiliteit	35,9%	38,3%
	Verwacht resultaat 2024		N.v.t.
	Bijdrage in 2024		N.v.t.
Financiële toelichting	De bedrijfsopbrengsten zijn in 2023 gedaald van € 3.115.318 (2022) naar € 552.874 (2023). Het bedrijfsresultaat is gedaald van € 2.152.177 (2022) naar € 0 (2023). In het boekjaar zijn geen gronden uitgegeven, waardoor er omzet noch resultaat is behaald. De verwachting is dat een positieve grondexploitatie zal worden gerealiseerd, netto contante waarde: van € 46,9 miljoen Derhalve is er geen voorziening opgenomen wegens te verwachten verliezen op onderhanden werk.		
Eventuele risico's	Er zijn geen noemenswaardige materiële risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden. De reguliere bedrijfsrisico's worden in het risicomanagement gemitigeerd.		
Overige informatie/ website	-		

GEM A4 Zone West CV

Tabel 142

Algemene informatie	Deze CV is aangegaan door de Hoofdvaart BV (33%), Schiphol Real Estate Participaties BV (33%), SADC Participaties BV (33%) en GEM A4 Zone West BV (1%). In deze CV worden alle kosten en opbrengsten van de gezamenlijke grondexploitatie A4 Zone West verantwoord en vindt de volledige financiering van betreffende exploitatie plaats.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoel	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Commanditaire vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	In de vergadering van commanditaire vennoten zijn wij vertegenwoordigd door de directeur van de Hoofdvaart BV en directeur Economische zaken.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100% in Hoofdvaart BV en Hoofdvaart BV is voor 33% eigenaar van deze CV.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer is indirect via Hoofdvaart BV, dat deelneemt in het commanditair kapitaal voor € 34.737.163. Tevens indirect via SADC (25% van € 34.737.572) € 8.684.393. Daarnaast houdt de gemeente voor nog ongeveer € 7,5 miljoen gronden beschikbaar voor A4 Zone West CV.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 130.658.886	€ 138.367.826
	Vreemd vermogen	€ 3.539.280	€ 4.791.054
	Solvabiliteit	97,4%	96,7%
	Begroot resultaat 2024		N.v.t.
	Bijdrage in 2024		N.v.t.
Financiële toelichting	De som van de bedrijfsopbrengsten is in 2023 (€ 18.496.388) hoger dan in 2022 (€ 13.113.544). Het bedrijfsresultaat van het boekjaar is gestegen van € 2.863.163 (2022) naar € 4.839.105 (2023). De		

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	solvabiliteit en het weerstandsvermogen van de vennootschap zijn hoog, waarmee de vennootschap als financieel gezond wordt beschouwd.
Eventuele risico's	Het eigen vermogen van de onderneming is ruim voldoende om eventuele financiële risico's op te vangen. Daarnaast worden de reguliere bedrijfsrisico's gemitigeerd door het risicomanagement.
Overige informatie/ website	-

GEM A4 Zone West Beheer BV

Tabel 143

Algemene informatie	GEM A4 Zone West Beheer BV is opgericht om de noodzakelijke beheeractiviteiten van betreffende projecten te initiëren dan wel uit te voeren. In de GEM A4 Zone West Beheer BV nemen SADC, Schiphol Real Estate en de gemeente Haarlemmermeer deel.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoel	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder deelnemingen vertegenwoordigt de gemeente in de vergadering van aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 33,3 % in GEM A4 Zone West Beheer BV, net als de overige twee aandeelhouders.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer bestaat uit het door haar gestorte deel op de geplaatste aandelen van € 6.000.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 239.922	€ 283.371
	Vreemd vermogen	€ 2.576.528	€ 132.481
	Solvabiliteit	8,5%	68,1%
	Begroot resultaat 2024		N.v.t.
	Bijdrage in 2024		N.v.t.
Financiële toelichting	Alle kosten en opbrengsten van de A4 Zone West Beheer BV worden vergoed door of afgedragen aan de GEM A4 Zone West CV. De toename van het eigen vermogen is het gevolg van winstneming uit de GEM A4 Zone West CV. De BV is gerechtigd tot een winstdeel van 1%. Hierdoor heeft de BV een winst kunnen realiseren van € 43.449 (in 2022 was dit € 24.337). De daling van het vreemd vermogen ziet op de rekeningcourantverhouding met A4 Zone West CV.		
Eventuele risico's	GEM A4 zone west Beheer BV is opgericht voor het beperken van de aansprakelijkheid. In beginsel is deze BV aansprakelijk voor de tekortkomingen van GEM A4 zone west Beheer CV.		
Overige informatie/ website	-		

GEM President Beheer BV

Tabel 144

Algemene informatie	Deze BV is opgericht om de noodzakelijke beheeractiviteiten van betreffende projecten te initiëren dan wel uit te voeren. In de GEM President Beheer BV nemen SADC en de gemeente Haarlemmermeer deel.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoel	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder deelnemingen vertegenwoordigt de gemeente in de vergadering van aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 50% in GEM President Beheer BV, net als SADC.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer bestaat uit het door haar gestorte deel op de geplaatste aandelen van € 9.000.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 98.049	€ 98.405
	Vreemd vermogen	€ 210	€ 210

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	Solvabiliteit	99,8%	99,8%
	Begroot resultaat 2024		N.v.t.
	Bijdrage in 2024		N.v.t.
Financiële toelichting	Alle kosten en opbrengsten van de GEM President Beheer BV worden vergoed door of afgedragen aan de GEM President CV.		
Eventuele risico's	De GEM President Beheer BV is opgericht voor het beperken van de aansprakelijkheid. In beginsel is de beheer BV aansprakelijk voor de tekortkomingen van GEM President CV.		
Overige informatie/ website	-		

Polanenpark BV

Tabel 145

Algemene informatie	Deze BV is opgericht om de noodzakelijke beheeractiviteiten van betreffende projecten te initiëren dan wel uit te voeren. In de Polanenpark BV nemen de provincie Noord-Holland, de gemeente Haarlemmermeer en SADC deel.		
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen		
Beleidsdoel	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Grondzaken		
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder deelnemingen vertegenwoordigt de gemeente in de vergadering van aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een belang van 25% in deze BV.		
Financieel belang	Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer bestaat uit het door haar gestorte deel op de geplaatste aandelen van € 3.600.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 384.983	€ 425.406
	Vreemd vermogen	€ 2.088.332	€ 1.322.405
	Solvabiliteit	15,6%	24,3%
	Begroot resultaat 2024		N.v.t.
	Bijdrage in 2024		N.v.t.
Financiële toelichting	Het resultaat van Polenpark BV over 2023 bedroeg € 40.423. Het lagere resultaat ten opzichte van 2022 (€ 322.792) is te verklaren door een afname van de overige opbrengsten. Alle kosten en opbrengsten van Polanenpark BV worden vergoed door of afgedragen aan Polanenpark CV.		
Eventuele risico's	Polanenpark BV is opgericht voor het beperken van de aansprakelijkheid. In beginsel is deze BV aansprakelijk voor de tekortkomingen van GEM Polanenpark CV.		
Overige informatie/ website	https://www.sadc.nl/beschikbare-kavels-bedrijven/polanenpark/		

Stedin Holding NV

Tabel 146

Algemene informatie	Stedin is een regionale Nederlandse netbeheerder die voornamelijk in de Randstad opereert. Stedin heeft een publieke taak. Zij is verantwoordelijk voor het transport van elektriciteit en gas naar circa 2 miljoen huishoudens en industriële klanten. Alle aandelen van Stedin zijn in publieke handen (53 Nederlandse gemeenten) hetgeen geborgd is in de Gas-en elektriciteitswet. Het aandeelhouderschap is voorbehouden aan publieke partijen.		
Programma	Algemene dekkingsmiddelen		
Beleidsdoel	C. Financiering/bespaarde rente/dividend		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Financiën		
Bestuurlijk belang	Zeer beperkt bestuurlijk belang gezien het aandeel van 0,07%.		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer bezit 3.995 aandelen (0,07% van het totaal) met een nominale waarde van € 100.		
Financieel belang	Het financiële belang dat volgt uit het aandelenbelang bedraagt € 399.500. Jaarlijks wordt dividend ontvangen.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 2.589.000.000	€ 3.221.000.000

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	Vreemd vermogen	€ 4.916.000.000	€ 5.063.000.000
	Solvabiliteit	39,7%	45,4%
	Begroot resultaat 2024		Nog niet bekend
	Bijdrage in 2024		N.v.t.
Financiële toelichting	Stedin Groep behaalde over 2023 een nettowinst van € 170 miljoen (2022: € 81 miljoen). Dit is lager dan verwacht als gevolg van de geopolitieke onrust, met stijgende energieprijzen en lagere beschikbaarheid van grondstoffen en materialen in combinatie met de krapte op de arbeidsmarkt. In het eerste kwartaal van 2024 zijn de provincies Zeeland en Utrecht toegetreden alsmede een aantal gemeenten in die provincies. Het aandeel van onze gemeente is ongewijzigd op 0,07%.		
Eventuele risico's	Er zijn geen noemenswaardige materiële risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden, behoudens de benodigde investeringen in verzwaringen van het netwerk waarvoor nieuw kapitaal is aangetrokken.		
Overige informatie/ website	https://www.stedingroep.nl/		

Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)

Tabel 147

Algemene informatie	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang. Deelname in het maatschappelijk kapitaal van de NV voorziet in het (gemeenschappelijk) behartigen van de belangen in de kapitaalbehoefte van gemeenten.		
Programma	Algemene dekkingsmiddelen		
Beleidsdoel	C. Financiering/bespaarde rente/dividend		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Financiën		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Aandelenbelang	De BNG is een structuurvennootschap. De Staat is de houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en waterschappen. De gemeente Haarlemmermeer bezit 123.162 aandelen (0,11% van het totaal).		
Financieel belang	De gemeente Haarlemmermeer heeft € 310.000 beschikbaar gesteld aan gestort kapitaal. Wij ontvangen jaarlijks dividend.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 4.615.000.000	€ 4.721.000.000
	Vreemd vermogen	€ 107.459.000.000	€ 110.819.000.000
	Solvabiliteit	4,1%	4,1%
	Begroot resultaat 2024		Nog niet bekend
	Bijdrage in 2024		N.v.t.
Financiële toelichting	Per ultimo 2023 komt het balanstotaal van BNG Bank uit op € 115,5 miljard, wat € 3 miljard hoger is dan ultimo 2022. De nettowinst over 2023 is € 254 miljoen. De algemene vergadering van aandeelhouders heeft besloten over 2023 een dividend van € 120 miljoen uit te keren . Dit is 50% van de nettowinst, gecorrigeerd voor de uitkering op het additioneel Tier 1-vermogen.		
Eventuele risico's	De bank heeft zeer hoge externe krediet rating (Moody's: Aaa, Standard & Poor's: AAA en Fitch: AAA). Dankzij deze hoge kredietwaardigheid heeft de bank een sterke inkooppositie op de internationale geld- en kapitaalmarkt. Verder worden de reguliere bedrijfsrisico's gemitigeerd door het hebben van een sterk risicomanagement.		
Overige informatie/ website	https://www.bngbank.nl/		

InWest Regio BV

Tabel 148

Algemene informatie	Het gezamenlijke doel van InWest Regio BV is te komen tot duurzame economische structuurversterking van de Metropool Regio Amsterdam (MRA) en de regio Noord-Holland Noord en daarbij in aanmerking nemen dat deze structuurversterking bijdraagt aan een duurzaam herstel na de coronacrisis en de gevolgen daarvan voor de regionale economie. Eind

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	2024 is de vennootschappelijke structuur gewijzigd, waardoor de aandeelhouders van InWest Regio BV ook direct aandeelhouder zijn geworden in ROM InWest BV.		
Programma	Economische Zaken		
Beleidsdoel	B. Het versterken van onze strategische positie door samenwerking in de regio, met een focus op de logistiek, kennisintensieve en (inter)nationale dienstensectoren en op de maatschappelijke inpassing van de luchtvaart.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Economische Zaken		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA).		
Aandelenbelang	Het uitgangspunt bij de toetreding als aandeelhouder InWest Regio B.V. is dat een bedrag gelijk aan 1% van de gemeentebegroting over het jaar 2019 wordt ingelegd. Dit bedrag komt voor Haarlemmermeer (met een begrotingsomvang van € 500 miljoen) neer op € 5 miljoen. Dit wordt vanaf 2023 in twee tranches per jaar ingebracht. In 2024 en begin 2025 zijn weer twee tranches gestort, twee bedragen van € 500.000.		
Financieel belang	€ 2.000.000		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 35.186.962	€ 39.273.349
	Vreemd vermogen	€ 12.128.147	€ 2.690.730
	Solvabiliteit	74,4%	93,6%
	Begroot resultaat 2024		N.v.t.
	Bijdrage in 2024		N.v.t.
Financiële toelichting	Het financiële resultaat komt in 2023 uit op een verlies van € 1.641.323 (in 2022 een verlies van € 953.038). De kosten voor de werkzaamheden van het Transitiefonds en het MKB-fonds zijn hoger zijn dan de opbrengsten uit de fondsen. De fondsen zijn nog in een opbouwfase en er zijn nog geen opbrengsten gerealiseerd (anders dan rente-inkomsten). Dit is in lijn met de verwachtingen. Het uitgangspunt van de fondsen is dat deze volledig revolverend zullen zijn (vanaf 15 jaar), met de vooraf gestelde verwachting dat fondsen met winst verkocht worden na zes tot acht jaar. De kosten voor het fondsbeheer zijn gebaseerd op een door de AvA vastgesteld percentage van 2% van het fondsvermogen per jaar. Na een wijziging van de vennootschappelijke structuur is gemeente Haarlemmermeer ook direct aandeelhouder van ROM InWest BV geworden. Vanaf 1 januari 2025 zullen de gegevens separaat worden opgenomen in deze paragraaf.		
Risico's	Er zijn naast de reguliere bedrijfsrisico's geen andere noemenswaardige risico's waarvoor maatregelen getroffen moeten worden.		
Overige informatie / website	https://rominwest.nl/		

ROM InWest BV

Deze verbonden partij is in 2024 aangegaan. De gegevens over ROM InWest BV worden opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen van de Programmabegroting 2026-2029.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Tabel 149

Algemene informatie	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten zijn de 342 gemeenten (per 1 januari 2023) samen, ondersteunt door de VNG-organisatie. De VNG heeft als doel om de lokale overheid te versterken en de lokale democratie te vitaliseren. De gemeenten werken, via de VNG, met elkaar aan maatschappelijke opgaven.
Programma	Bestuur, samenleving en publiekscontact
Beleidsdoel	C. Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.
Rechtsvorm	Vereniging
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Bestuur
Opdrachtgeversrol	-
Bestuurlijk belang	Haarlemmermeer heeft 75 stemmen in de Algemene Ledenvergadering. Elke gemeente die lid is van de vereniging, brengt door tussenkomst van haar vertegenwoordiger, zoveel stemmen uit als

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	het aantal veelvouden van één duizend (1.000) inwoners dat de bevolking van de door haar gerepresenteerde gemeente telt, met dien verstande dat zij tenminste één en ten hoogste vijfenzeventig (75) stemmen uitbrengt.		
Aandelenbelang	De vereniging heeft geen aandelen.		
Financieel belang	De contributie van de gemeente Haarlemmermeer voor 2024 bedraagt € 1,521 per inwoner (2023 € 1,434). De totale contributie van de gemeente Haarlemmermeer bedraagt € 208.833 voor 2024.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 51.704.000	€ 56.301.000
	Vreemd vermogen	€ 124.585.000	€ 118.819.000
	Solvabiliteit	29,3%	32,1%
	Begroot resultaat 2024		-/- € 4.453.000
	Bijdrage in 2024		€ 208.833
Financiële toelichting	Het bedrijfsresultaat is uitgekomen op € 2,1 miljoen negatief (2022: € 3,6 miljoen negatief). Het resultaat uit de effectenportefeuille is hoger dan in 2022 als gevolg van een sterke koersstijging (€4,8 miljoen). Het resultaat over 2023 is hierdoor uitgekomen op € 2,8 miljoen positief (2022: € 5,0 miljoen negatief). Het onverdeeld jaarresultaat komt uit op € 3,8 miljoen positief.		
Eventuele risico's	Er zijn naast de reguliere bedrijfsrisico's geen andere noemenswaardige risico's. De reguliere bedrijfsrisico's worden gemitigeerd in het risicomanagement van de coöperatieve vereniging. Het eigen vermogen ultimo 2023 van € 56 miljoen is ruim voldoende voor het opvangen van eventuele koersrisico's van het belegd vermogen.		
Overige informatie/ website	https://vng.nl/		

Dimpact

Tabel 150

Algemene informatie	Dimpact is een Coöperatieve Vereniging van, voor en door gemeenten. 40 gemeenten (leden) zijn hiervan de eigenaren. Dimpact zorgt er onder andere voor dat bestaande en nieuwe ICT-functionaliteiten worden (door)ontwikkeld en de daarmee gepaarde kosten gedeeld kunnen worden onder de betrokken gemeenten. Zo blijft de kwaliteit van dienstverlening voorop staan en worden de kosten per gemeente verminderd. Wij zijn lid geworden op 3 maart 2020 (2020.0000518) en hebben daarmee ook stemrecht op de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering. De samenwerking met Dimpact is contractueel vastgelegd in een lidmaatschap van deze coöperatieve vereniging. Voor afname van producten of diensten zijn nadere overeenkomsten opgesteld. Op dit moment nemen wij contractueel alleen de diensten Open Online (gemeentelijke website) en Open formulieren af. Er loopt ook nog een project initiatief 'Klant Interactie Service Systeem (KISS)' via Dimpact.		
Programma	Overhead		
Onderdeel	C. Informatievoorziening en automatisering		
Rechtsvorm	Coöperatieve vereniging		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Bedrijfsvoering		
Bestuurlijk belang	Stemrecht in de algemene ledenvergadering.		
Aandelenbelang	De coöperatieve vereniging heeft geen aandelen.		
Financieel belang	Het financieel belang is gelijk aan de afname van de producten. Dit betekent een financieel belang van € 42.812.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2022**	**31-12-2023**
	Eigen vermogen	€ 2.747.313	€ 2.991.464
	Vreemd vermogen	€ 4.138.786	€ 4.586.524
	Solvabiliteit	39,9%	39,5%
	Begroot resultaat 2024		- /- € 1.053
	Bijdrage in 2024		€ 42.812
Financiële toelichting	Dimpact heeft het jaar 2023 afgesloten met een positief resultaat van € 244.151. In 2022 was het bedrijfsresultaat nog € 412.234. Hogere kosten in 2023 hebben tot dit lagere resultaat geleid.		
Eventuele risico's	Er zijn naast de reguliere bedrijfsrisico's geen andere noemenswaardige risico's. De reguliere bedrijfsrisico's worden gemitigeerd in het risicomanagement van de coöperatieve vereniging.		

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overige informatie/ website	https://www.dimpact.nl/

NMCX

Deze verbonden partij is in 2024 aangegaan. De gegevens over NMCX worden voor het eerst opgenomen in de paragraaf verbonden partijen van de Programmabegroting 2026-2029.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Onthulling kunstwerk De Waterwolf, Zwaanshoek

Grondbeleid

Portefeuillehouder: Van Straten

Vastgelegd grondbeleid

Het grondbeleid is vormgegeven in de volgende bestuurlijke stukken:

- Verordening Grondzaken 2024 (10785336)
- Kader Strategisch Grondbeleid Haarlemmermeer 2024-2029 (10158654)
- Kader gronduitgifte 2024-2027 (8267143) (GEHEIM)
- Grondprijzennota 2024 (8267143) (GEHEIM)
- tussentijds Meerjarenperspectief Grondzaken (tMPG) 2024 (11432395)
- Meerjarenperspectief Grondzaken 2025

De Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0003036) (hierna: Omgevingsvisie) is in 2021 vastgesteld en houdt in dat we:

- Blijven inzetten op het fysiek en sociaal verbonden zijn met elkaar en met de omgeving.
- Gebruik blijven maken van onze grote variatie en diversiteit in landschappen en kernen.
- Blijven positioneren als attractieve ontmoetingsplaats.

Uit de Omgevingsvisie is hoofdstuk IV (Doorwerking en uitvoering) van belang. In dit hoofdstuk zijn de volgende onderwerpen opgenomen:

- Ontwikkelen in samenwerking (noodzaak van private investeringen en de veranderende rol van de gemeente).
- De verschillende financieringsmogelijkheden.
- Rol van het gemeentelijk grondbeleid.
- De instrumenten voor het kostenverhaal.
- De financiële bijdrage ruimtelijke ontwikkelingen en de reserve Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH).

Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

Op 5 december 2023 is een nieuwe notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken 2023' door de commissie BBV gepubliceerd. Deze notitie is een actualisatie van de Notitie grondbeleid uit 2019. Alle wijzigingen in de notitie die te maken hebben met de Omgevingswet traden in werking gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Alle overige wijzigingen treden in werking met ingang van begrotingsjaar 2025. Toepassing met ingang van de jaarrekening 2024 is mogelijk maar niet verplicht. Ook zijn wijzigingen opgenomen in het Kader Strategisch Grondbeleid 2024-2029 en de Verordening Grondzaken 2024.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kader Strategisch Grondbeleid Haarlemmermeer 2024-2029

In het Kader Strategisch Grondbeleid (hierna: Kader grondbeleid) is beschreven welke vorm van grondbeleid onze gemeente voorstaat en welke grondbeleidsinstrumenten we (kunnen) inzet(ten) bij het verwezenlijken van onze ruimtelijke doelstellingen. Verder zijn in het Kader grondbeleid de belangrijkste kaders opgenomen voor de verschillende vormen van grondbeleid, kostenverhaal bij faciliterend grondbeleid en de financiële bijdrage ruimtelijke ontwikkelingen (de 'bijdrage RIH').

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Het Kader grondbeleid is daarom gebaseerd op een ander stelsel van wet- en regelgeving voor de fysieke leefomgeving dan de voorgaande kaders grondbeleid. Onder de Omgevingswet wordt de structuurvisie vervangen door de omgevingsvisie en bestemmingsplannen door het omgevingsplan. Het exploitatieplan is vervallen. In plaats van een exploitatieplan is het mogelijk om kostenverhaalregels op te nemen in het omgevingsplan of kostenverhaalvoorschriften in een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (afwijking van het omgevingsplan).

Verordening Grondzaken

In artikel 25 van de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 is vastgelegd dat wij elke zes jaar de raad een verordening Grondzaken laten vaststellen. In 2024 is de meest recente Verordening vastgesteld. Hierin liggen de regels vast en zijn instrumenten opgenomen voor de raad en het college om grondzaken in brede zin vorm te geven en te controleren.

Strategische aankopen

Ons college heeft van de raad ruimte gekregen om strategische aankopen te doen. Wanneer de mogelijkheid zich voordoet om tot een strategische aankoop over te gaan willen we snel, discreet en uit concurrentieoverwegingen kunnen handelen. Deze aankopen moeten passen in de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente in de meest brede zin.

Hiertoe wordt jaarlijks een bedrag van € 10 miljoen beschikbaar gesteld. Eventuele rente en (éénmalige) afschrijvingen voortvloeiend uit een strategische aankoop worden aangevraagd bij het eerste P&C-product volgend op de betreffende aankoop dan wel via een raadsvoorstel. Een strategische aankoop dient aan twee randvoorwaarden te voldoen:

- de aankoop moet tot doel hebben om een huidige of toekomstige ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken;
- de aankoop moet waardevast zijn in de huidige bestemming, of rendabel zijn in een eventuele nieuwe bestemming.

Deze randvoorwaarden moeten voorafgaand aan de aankoop aannemelijk worden gemaakt in een collegevoorstel.

In 2024 zijn geen gronden aangekocht vanuit het krediet van strategische gronden.

Voor het aankopen van (strategische) gronden bij gebiedsontwikkelingen waar het Voorkeursrecht (voorheen Wet Voorkeursrecht Gemeente (WVG)) is gevestigd wordt apart krediet aangevraagd en wordt niet uit het krediet strategische gronden aangekocht. In dit kader is in 2024 Diamantlaan 6 aangekocht.

Financiële bijdrage ruimtelijke ontwikkelingen

Het gemeentelijk beleid over kostenverhaal en financiële bijdrage bij ruimtelijke ontwikkelingen is verwoord in het Kader Strategisch Grondbeleid Haarlemmermeer 2024-2029. Bij ruimtelijke ontwikkelingen tracht de gemeente in de onderhandelingen met ontwikkelaars die op eigen grond een bouwplan wensen te realiseren, een bijdrage contractueel (anterieur) af te spreken, de zogenaamde financiële bijdrage ruimtelijke ontwikkelingen (hierna: bijdrage RIH), boven op de binnenplanse kosten (inclusief gemeentelijke plankosten) en eventuele bijdragen voor direct-verbonden bovenwijkse voorzieningen die nodig zijn om het plan werkend op te leveren. Deze bijdrage RIH wordt gestort in de reserve Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH). Naar analogie van deze werkwijze, wordt bij de projecten met eigen gemeentelijke gronden (de grondexploitaties), conform de uitgangspunten van het BBV, een deel van de winst afgeroomd ten gunste van de reserve RIH. Vanaf 1 januari 2024 wordt bij nieuwe vast te stellen grondexploitaties een apart beslispunt opgenomen om dit deel van de winst van het

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

project ten gunste van de reserve RIH te laten komen.

Vanuit de reserve RIH worden investeringen in openbaar groen en infrastructuur gedekt die als 'supra bovenwijkse voorzieningen' kunnen worden beschouwd, zoals (deels) Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UPM) en PARK21.

Grondexploitaties

Grondexploitatieprojecten actualiseren

In de Verordening Grondzaken 2024 staat in artikel 11 dat een grondexploitatie elke vier jaar wordt geactualiseerd, of eerder voor zover noodzakelijk, op basis van één van de volgende vijf overwegingen:
a. de kosten en/of de opbrengsten op netto contante waarde wijken substantieel af van de laatst gerapporteerde grondexploitatie. Onder substantiële afwijkingen wordt het volgende verstaan:
1. Afwijkingen groter dan 10% van de kosten en/of de opbrengsten bij projecten tot € 30 miljoen.
2. Afwijkingen groter dan 5% van de kosten en/of de opbrengsten bij projecten tussen de € 30 miljoen en € 50 miljoen.
3. Afwijkingen groter dan 3% van de kosten en/of de opbrengsten bij projecten groter dan € 50 miljoen.

b. het programma wijkt meer dan 10% af van het laatst bestuurlijk vastgestelde programma;
c. het eindpeil van de fasering verschuift meer dan drie jaar naar achteren ten opzichte van het laatst bestuurlijk vastgestelde eindpeil;
d. de raad verzoekt aan het college om een actualisatie;
e. het college wil een actualisatie ter besluitvorming aan de raad aanbieden zoals bij substantiële aanpassingen van het referentiekader welke niet 'vallen' onder lid 1 sub a t/m c.

Geactualiseerde grondexploitaties worden (voornamelijk) bij het tMPG ter besluitvorming aan de raad aangeboden.

Grondprijzenbeleid

Elk jaar wordt in de Grondprijzennota de hoogte van de grondprijzen vastgelegd. In deze jaarlijkse nota zijn de marktontwikkelingen voor de belangrijkste ruimtelijke bestemmingen in Haarlemmermeer besproken en zijn voorstellen gedaan voor de grondprijzen. Zo zijn in de Grondprijzennota 2024 grondprijzen onderscheiden voor doeleinden als kantoren, bedrijven, voorzieningen en woningen (inclusief vrije kavels en particulier opdrachtgeverschap). De Grondprijzennota is geheim van aard en bedoeld als onderhandelingskader en naslagwerk, in combinatie met het Kader Gronduitgifte 2024-2027, voor degenen die namens de gemeente onderhandelen met derden over de verkoop van grond en gebouwen.

Grondzaken, vijf projectcategoriën

In het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG) wordt, per standlijn 1 januari, naast de stand van de Algemene reserve grondzaken (ARG) en de RIH, ook gerapporteerd over de financiële stand van vijf projectcategorieën:
1. Actieve grondexploitaties
2. Projecten in voorbereiding
3. Projecten met overeenkomst
4. Initiatievenbudget
5. Mutaties strategische gronden

De rapportage per 1 juli heet het tussentijds Meerjarenperspectief Grondzaken (tMPG). Het tMPG geeft een samenvatting en een toelichting op de ARG en eventuele actualisaties, nieuwe projecten en budget-/kredietaanvragen. Ook de voortgang van grondverkopen, een prognose van de winsten en de realisatiegraad komen aan bod. De totaalstand van de ARG wordt alleen bij het MPG (standlijn 1 januari)gepresenteerd.

In het (t)MPG wordt primair gerapporteerd over financiën en op hoofdlijnen over de inhoudelijke voortgang van projecten. Het college geeft met het (t)MPG de raad inzicht in de saldi en ontwikkeling van de financiële mutaties in projecten van de gebiedsontwikkeling.

Algemene reserve grondzaken

De ARG is een risicobuffer voor resultaten van grondexploitaties en wordt waar nodig gebruikt om de Voorziening negatieve resultaten gemeentelijke grondexploitaties, de Voorziening overige ruimtelijke projecten voorbereidende grondexploitaties en de Voorziening overige ruimtelijke projecten anterieure overeenkomsten aan te vullen. Afhankelijk van de resultaten vindt respectievelijk een dotatie aan (bij positief resultaat), dan wel een onttrekking uit (bij negatief resultaat) de ARG plaats. Conform de werkwijze zoals vastgelegd in de Verordening

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Grondzaken 2024 kan er aanvulling dan wel afroming van de reserve plaatsvinden, dit afhankelijk van de minimale en maximale stand van de ARG. Een aanvulling wordt onttrokken uit de Algemene dekkingsreserve, een afroming wordt gedoteerd aan de reserve Schaalsprong (conform raadsbesluit reserve Schaalsprong (2020.0000409)).

De stand van de ARG per 31 december 2024 is, als gevolg van de effecten over 2024, uitgekomen op € 0,5 miljoen.

Initiatievenbudget
Het college is door de raad gemandateerd (2006.692372) om jaarlijks tot een bedrag van € 380.000 budget te verlenen voor initiatieven. Van deze initiatieven wordt verwacht dat deze kunnen leiden tot een renderende ruimtelijke ontwikkeling of hieraan bijdragen. Bij het afsluiten van het initiatief wordt het budget ten laste gebracht van de ARG.

In 2024 zijn twee initiatieven, Lisserweg 1b en Lisserbroek, geopend met een totaal aangevraagd budget van € 110.000. Van de vier actieve initiatieven in 2024 zijn er twee waar nader wordt onderzocht of deze uitgewerkt kunnen worden naar een volgende fase en kunnen twee initiatieven niet verder uitgewerkt worden en daarom afgesloten.

Rapportage op standlijn 1 januari 2025

In Tabel 151 staan de Netto Contante Waardes (NCW) van de grondexploitatieprojecten per 1 januari 2025. De waardes zijn opgebouwd uit projectresultaten en autonome effecten (niet stuurbare markteffecten zoals bijvoorbeeld rente en inflatie). Ter vergelijking is ook de stand per 1 juli 2024 opgenomen. Verschillen ontstaan door een veranderde inschatting van het verloop van een project, maar ook door het toevoegen of afsluiten van projecten.

Het BBV schrijft voor dat het realisatiebeginsel (Percentage of Completion (POC) gehanteerd wordt. Projectspecifieke risico's worden op de winstnemingen gecorrigeerd.

Tabel 151

Bedragen x € 1 miljoen[1]	tMPG 01-07-2024	Project resultaten	Stand per 31-12-2024	NCW Autonome wijzigingen	MPG 01-01-2025	Winst/RIH uitname 2024	Resultaat na uitname
Winstgevende projecten	59,2	4,6	63,8	2,2	66,0	-0,9	65,1
Verliesgevende projecten	-30,7	1,9	-28,8	-1,9	-30,6	0,0	-30,6
Totaal NCW-resultaat actieve grex projecten	**28,5**	**6,5**	**35**	**0,3**	**35,3**	**-0,9**	**34,4**

1 de optellingen vinden plaats op basis van niet afgeronde bedragen. dit kan leiden tot afrondingsverschillen.

De cijfers zijn exclusief Badhoevedorp Centrum, omdat de opbrengsten daarvan aangewend worden ter dekking van de bijdrage aan de omlegging van de A9 en gestort worden in de Algemene dekkingsreserve (ADR). Het saldo van de grondexploitatie Badhoevedorp Centrum is ten op zichte van het tMPG 2024 gewijzigd van € 4,8 miljoen naar € 4,0 miljoen. Deze daling komt voornamelijk door de autonome wijzigingen.

Het actuele geraamde resultaat van de winstgevende projecten is € 66,0 miljoen. Na winstuitname bedraagt dit € 65,1 miljoen. Het resultaat van de verliesgevende projecten van € 30,6 miljoen is al voorzien in de Voorziening negatieve resultaten gemeentelijke grondexploitaties (Tabel 153).

Nominale waarde

De BBV-regels schrijven voor dat ook de eindwaarde standen van de projecten worden weergegeven. De eindwaarde standen zijn weergegeven in Tabel 152. Voor een toelichting op de verschillen tussen de eindwaarde en de NCW wordt verwezen naar het MPG.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 152

Bedragen x € 1 miljoen[1]	tMPG 01-07-2024	Project resultaten	Stand per 31-12-2024	Autonome effecten	MPG 01-01-2025	Winst/RIH uitname 2024	Resultaat na uitname
Winstgevende projecten	63,3	3,1	66,4	1,2	67,6	-0,9	66,7
Verliesgevende projecten	-30,3	2,8	-27,5	-1,3	-28,8	0	-28,8
Totaalresultaat actieve grex projecten	**33,0**	**5,9**	**38,9**	**-0,2**	**38,8**	**-0,9**	**37,9**

1 *de optellingen vinden plaats op basis van niet afgeronde bedragen. dit kan leiden tot afrondingsverschillen.*

De cijfers zijn exclusief Badhoevedorp Centrum, zoals uitgelegd onder Tabel 151.

Enkele belangrijke grondexploitaties zijn:
Lincolnpark Tweede Fase
Het doel van het project Lincolnpark Tweede Fase is het realiseren van een circulaire en duurzame gemengde stedelijke ontwikkeling, van woningen en voorzieningen. Het plan- en exploitatiegebied van Lincolnpark Tweede Fase is gelegen ten zuiden van de Johan Enschedélaan, ten oosten van de Hoofdweg Oostzijde, ten noorden van de Bennebroekerweg en ten westen van bedrijventerrein De President.

De Liede
Het vergroten van het bestaande laagwaardige bedrijventerrein De Liede, waarbij ruimte wordt gecreëerd voor de verplaatsing van lokaal/regionale (laagwaardige en hindergevende) bedrijven is het doel van dit project. Het bestaande en nieuwe bedrijventerrein worden voorzien van een nieuwe verkeersontsluiting. Verder faciliteren we het nieuwe 380kV trafostation behorende bij de nieuwe 380kV hoogspanningsleiding zoals deze door TenneT door de Randstad wordt aangelegd.

Hoofddorp Zuidrand
Ten zuiden van Hoofddorp wordt sinds 2008 gewerkt aan het project de Zuidrand. De Zuidrand is een gemengde ontwikkeling van zowel woningbouw als commercieel recreatieve functies. Het project bestaat uit meerdere deelplannen waarvan inmiddels meerdere deelplannen zijn uitgevoerd. Hierdoor zijn onder andere het Sportcomplex Willem-Alexander, het Haarlemmermeer Lyceum, voetbalvereniging UNO, het gebouw Aquaradius, Hof van Pampus (Westkavel), Zuiderhoeven (Pleinen) en een afvalwatertransportgemaal gerealiseerd.

De President 1.1
Het doel van het project De President 1.1 is het ontwikkelen van een hoogwaardig bedrijvenpark voor lokale, regionale en internationaal georiënteerde bedrijven. Bij de ontwikkeling wordt aandacht besteed aan uitstraling en duurzaamheid, waarbij gelet wordt op de inrichting van de openbare ruimte en de kwaliteit van de bedrijfsgebouwen.

Badhoevedorp Centrum
Het project Badhoevedorp Centrum heeft als doel de herontwikkeling van het vrijkomende gebied na de omlegging van de snelweg A9. Het gaat om de deelgebieden Lijndenhof, Quatrebras, Centrum, Schuilhoeve en De Veldpost.

Voorzieningen

In de Voorziening negatieve resultaten gemeentelijke grondexploitaties is het resultaat van de verliesgevende projecten opgenomen. In deze voorziening ad € 31,1 miljoen (zie Tabel 153) zijn uit voorzichtigheidsoogpunt ook de zogenaamde 85%-risico's meegeteld: risico's waarbij de kans dat ze zich voordoen op 85% wordt ingeschat.

Tabel 153

Bedragen x € 1.000	Rekening 2023	Rekening 2024	Mutaties
Nieuw-Vennep Nieuwe Kom	22.180	23.118	938
Boseilanden	2.563	1.772	-792
De Hoek	0	1.433	1.433
De Liede	9	414	405
Hart van Zwanenburg	1.258	1.304	46
Sectorpark	2.262	2.129	-133
Raadhuisplein en omgeving	2.203	923	-1.279
Totaal	**30.475**	**31.094**	**619**

Naast de Voorziening negatieve resultaten voor de actieve grondexploitaties is er ook een voorziening ingesteld voor voorbereidende grondexploitaties en voor projecten met een ontwikkelaar op basis van een anterieure- of samenwerkingsovereenkomst.

Voor voorbereidende grondexploitatieprojecten en voor projecten met een ontwikkelaar op basis

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

van een anterieure- of samenwerkings-overeenkomst gaan we ervan uit dat de kosten worden terugverdiend. Pas bij het afsluiten van een voorbereidende grondexploitatie of bij het afsluiten van een overeenkomst brengen we een eventueel verlies ten laste van de ARG. We hanteren het principe “verlies neem je op het moment dat je het verlies voorziet” waarbij we de risico’s van de desbetreffende projecten in een verliesvoorziening opnemen. Op basis van een risicoanalyse is de hoogte van de benodigde voorziening bepaald. Voor een toelichting op de rubricering wordt verwezen naar het MPG. De voorziening is met € 1,6 miljoen gewijzigd ten opzichte van het MPG 2024.

Tabel 154

Bedragen x € 1.000	Rekening 2023	Rekening 2024	Mutaties
Voorbereidende grondexploitaties	988	951	-37
Projecten met ontwikkelaar	2.778	4.408	1.630
Totaal	3.766	5.359	1.593

Ontwikkeling Algemene reserve grondzaken

Wij maken gebruik van uitgebreide scenario- en risicoanalyses. Hierdoor geven de grondexploitaties een voorzichtig realistisch beeld. Conform de actuele BBV-notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken is er een splitsing tussen project specifieke risico’s en conjuncturele risico’s. Dit houdt in dat (mogelijke) conjuncturele risico’s uit de risicoanalyses van de projecten zijn gehaald en naast de project specifieke risico’s apart worden opgenomen in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit (zie de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing).

Als grondexploitaties worden herzien, worden ook winstverwachtingen bijgesteld en zijn strategie, programma’s en uitgiftetempo beter afgestemd op de huidige economische omstandigheden, maar ook op ontwikkelingen als de stikstof- en de stroomproblematiek. Ook de impact van de prijsstijgingen zit verwerkt in de cijfers en de grondprijzen zijn realistisch geschat. Dit alles vanuit de verwachting dat in de toekomst ruimtelijke druk blijft op dit deel van de MRA.

Het beeld van de Algemene reserve grondzaken ziet er als volgt uit (MPG 1 januari 2025):

Tabel 155

Bedragen x € 1 miljoen	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024
Stand per 1 januari Algemene reserve grondzaken	€ 5,0	€ 0,0
1. Verevening grondzaken	-€ 5,5	€ 0,3
2. Overige besluiten	-€ 1,5	-€ 0,3
3. Vennootschapsbelasting	€ 0,9	€ 0,6
Algemene reserve grondzaken 31-12	-€ 1,1	€ 0,5
Storting/Afdracht Algemene dekkingsreserve	€ 1,1	€ 0,0
Algemene reserve grondzaken 31-12 na verevening	€ 0,0	€ 0,5

Door wijzigingen in het project, het uitstellen van grondopbrengsten, wijzigingen in het risicoprofiel en het effect van de parameters heeft invloed op hoogte van de winstuitname of terugstorting. In projecten zoals Hoofddorp Zuidrand en Hoofddorp Tudorpark wordt winst genomen. In onder andere de projecten Beukenhorst Zuid en Hoofddorp Nassaupark wordt winst teruggestort.

De eindstand van de ARG is € 0,5 miljoen. Hiermee komt de hoogte van de stand van de ARG tussen de vastgestelde grenzen van € 0 - € 5 miljoen (Verordening Grondzaken 2024) uit. Er volgt geen storting vanuit de ADR en er vindt ook geen afdracht plaats aan de reserve Schaalsprong. De € 0,5 miljoen is de beginstand van de ARG voor 2025.

Parameters grondexploitatie

De gebruikte parameters zijn bepalend voor de toekomstverwachting van een project en hebben invloed op het geprognosticeerde eindresultaat van een project. De ontwikkeling van de parameters wordt nauwlettend gevolgd.

Als onderdeel van de actualisering van de grondexploitaties in het MPG worden jaarlijks de parameters voor de grondexploitaties heroverwogen. Dit proces bestaat uit twee stappen:

1. de werkelijk opgetreden prijsstijgingen in 2024 en het effect op de gehanteerde parameters;
2. de verwachting van de toekomstige economische ontwikkelingen.

Onderstaand in Tabel 156 de samenvatting voor actualisatie van de kosten en opbrengsten in de grondexploitaties naar 1 januari 2025, ten opzichte van de cijfers in het MPG 2024 (stap 1):

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 156

Kostensoort	MPG 2024	MPG 2025
Verwerving	1,5%	1,5%
VTA	3,5%	4,0%
Investeringen	3,5%	3,5%
Opbrengsten woningbouw betaalbaar	1,5%	1,5%
Opbrengsten woningbouw overig	1,5%	4,0%
Opbrengsten Kantoren & Bedrijven	1,5%	1,5%
Overige opbrengsten	1,5%	1,5%

In de NCW-berekening van een grondexploitatie worden de geraamde kosten en opbrengsten op basis van inflatie en renteparameters en de fasering doorgerekend naar de toekomst. De gebruikte parameters zijn bepalend voor de toekomstverwachting van een project en bepaald op basis van de gemiddelde prijsverwachting in de komende zeven jaar. Dit geeft de parameters voor de grondexploitaties zoals opgenomen in Tabel 157 (stap 2).

Tabel 157

Parameters MPG 2025	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Kosten inflatie	3,5%	3%	2,5%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Opbrengsten woningen betaalbaar	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Opbrengsten woningen overig	3,5%	3,0%	2,5%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Opbrengsten overig	1,5%	1,5%	1,5%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%

Uit de tabel is af te lezen, dat voor de jaren tot en met 2027, in verband met de onzekerheid, een (hogere) gedifferentieerde kostenstijging is opgenomen in de grondexploitaties. Vanaf 2028 keert het percentage terug naar het langjarig gemiddelde. Bij Opbrengsten woningen betaalbaar hanteren we 2% opbrengsstijging. Voor de parameters opbrengst woningen overig en opbrengsten overig keert het percentage ook vanaf 2028 terug naar het langjarig gemiddelde.

Rente en discontovoet
Uitgangspunt voor de te hanteren rekenrente is de gemeentelijke omslagrente. Deze is met de Programmabegroting 2025-2028 bepaald op 2%. Door uit te gaan van de omslagrente wordt aangesloten op de stellige uitspraak van de Commissie BBV uit de Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken van december 2023.

Tabel 158

Parameters	MPG 2024	MPG 2025
Rente	2,0%	2,0%
Discontovoet	2,0%	2,0%

De discontovoet voor het bepalen van de Netto Contante Waarde (NCW) blijft conform de BBV-voorschriften gehandhaafd op het minimum percentage van 2,0%.

Mutaties strategische gronden en ruilgronden (agrarisch)

De gemeente verwerft strategische gronden in het kader van een actief ontwikkelbeleid. Daarmee zet zij haar privaatrechtelijke positie in om gebiedsontwikkeling te sturen. De huidige economische situatie leidt ertoe dat met nog meer aandacht vooraf beoordeeld wordt of de gewenste, toekomstige ontwikkeling een reëel financieel perspectief biedt.

Voor het direct afwaarderen (het definitief nemen van duurzame waardevermindering) van de strategische grondvoorraad dan wel het treffen van een verliesvoorziening zijn geen bindende voorschriften. Haarlemmermeer heeft in 2017 de verliesvoorziening 'Voorziening voor overige gronden en terreinen' geopend.

Het overzicht per categorie is opgenomen in Tabel 159.

Tabel 159

Categorie	Boekwaarde 31-12-2023 (x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2024 (x € 1.000)	m²	Gemiddelde boekwaarde per m² excl. voorz.
Koud/Schiphol	33.876	33.876	2.817.204	12,02
Lauw	8.276	8.276	557.488	14,85
Warm	7.734	7.734	41.421	186,71
Ruil	8.857	2.782	487.499	5,71
Totaal	58.473	52.668	3.903.612	

- 'koud/Schiphol' (exploitatieperspectief na 20 jaar, maximale waardering van € 20 m²)
- 'lauw' (exploitatieperspectief tussen 10 en 20 jaar, maximale waardering van € 30 m²)

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- ‘warm’ (exploitatieperspectief binnen 10 jaar, maximale waardering van € 60 m^2)
- ‘opstallen’ (maximale waardering taxatie huidig gebruik)
- ‘ruil’ (maximale waardering van € 8 m^2)

De bovenstaande categorisering heeft geen effect op de balanswaarde. In overeenstemming met de commissie BBV activeren we sinds 2016 verplicht de gronden tegen de waarde in de huidige bestemming op de balans.

Belangrijkste mutaties in 2024
De percelen Nabij Rijnlanderweg 1590 (Kagertocht/Leimuiderweg) en Nabij Rijnlanderweg 1637, beide in Nieuw-Vennep, zijn verkocht met een hogere verkoopprijs dan de boekwaarde.

De stand van de verliesvoorziening gronden bedraagt per 31 december 2024 € 16,1 miljoen en is ongewijzigd ten opzichte van 1 januari 2024.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Een rondleiding tijdens Mysterieland 2024

Openbaarheid Wet open overheid (Woo)

Portefeuillehouder: Van der Meij

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur. Artikel 3.5 van de Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan in de begroting aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de wet. In de jaarstukken moeten we verslag doen van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. In deze paragraaf doen wij verslag van de uitvoering in 2024.

Actieve openbaarmaking
De Woo noemt zeventien categorieën van informatie die actief openbaar gemaakt moeten worden, waarvan er elf voor gemeenten gelden. Het overgangsrecht van de Woo regelt dat de start van de actieve openbaarmaking van deze elf categorieën wordt geregeld in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). De eerste tranche van categorieën die vanaf 1 november 2024 actief openbaar moeten worden gemaakt, betreft:

- wetten en algemeen verbindende voorschriften;
- overige besluiten van algemene strekking;
- organisatie en werkwijze;
- bereikbaarheidsgegevens;
- vergaderstukken Staten-Generaal.

Wij waren tijdig voorbereid om aan deze verplichting te kunnen voldoen. Wij maken inmiddels al meer informatie dan genoemd actief openbaar. In onderstaand overzicht staan de elf categorieën voor gemeenten opgenomen en de status van beschikbaarheid.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Nummer	Categorie	Beschikbaar op
1	Wet- en regelgeving	https://lokaleregelgeving.overheid.nl https://www.officielebekendmakingen.nl/gemeenteblad ook op basis van Wet elektronische publicaties (Wep)
2	Organisatiegegevens	https://organisaties.overheid.nl https://haarlemmermeergemeente.nlhttps://haarlemmermeergemeente.nl/woo-verzoek
3	Raadsstukken	https://haarlemmermeer.bestuurlijkeinformatie.nl (iBabs) ook op basis van Gemeentewet
4	Bestuursstukken	https://haarlemmermeer.bestuurlijkeinformatie.nl (iBabs) verplicht: agenda en besluitenlijst
5	Stukken van adviescolleges	1*
6	Convenanten	1*
7	Jaarplannen en jaarverslagen	https://planningencontrol.haarlemmermeer.nl ook als raadsstukken, maar in deze vorm beter toegankelijk
8	Woo-verzoeken en -besluiten	2**
9	Onderzoeksrapporten: 1. Staf, bestuur en directie - onderzoeken en statistiek 2. Rekenkamer	1. https://onderzoek.haarlemmermeergemeente.n 2. https://www2.haarlemmermeergemeente.nl/rekenkamer
10	Beschikkingen	https://haarlemmermeergemeente.nl/subsidieregister
11	Klachten	2**

1 ** De categorieën Stukken van adviescolleges en Convenanten zijn nog niet opgepakt.*
2 *** Voor de categorieën Woo-verzoeken en (geanonimiseerde) klachten, hebben wij nog geen geschikt publicatieplatform. Wij zijn actief betrokken bij een aantal initiatieven van gemeentelijke samenwerkingsverbanden en commerciële aanbieders om in 2025 hierin te kunnen voorzien.*

Passieve openbaarmaking
Naast het actief openbaar maken kan iedereen altijd vragen om bepaalde informatie openbaar te maken (op verzoek). Ook bij openbaarmaking op verzoek gaat de Woo ervan uit dat het belang van openbaarheid altijd geldt en dat alleen in uitzonderingsgevallen een bijzonder belang vóór openbaarmaking kan gaan. Concreet betekent dit dat een Woo-verzoek (of onderdelen daarvan) alleen kan (of kunnen) worden geweigerd wanneer een beschermd belang, zoals opgenomen in de wet, in het geding is. Te denken valt aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer of financiële of economische benadeling van de gemeente.

In 2024 hebben wij ruim 105 verzoeken om informatie op grond van de Woo ontvangen. Ongeveer 10% betreft verzoeken om informatie die de verzoeker zelf betreft (eigen dossier). De behandeling van Woo-verzoeken legt druk op de organisatie. Een groot deel hebben wij tijdig kunnen beantwoorden, maar circa 30% van de verzoeken zijn om verschillende redenen niet binnen de termijn van vier of de verlengde termijn van zes weken afgehandeld. Bijvoorbeeld doordat het om een complex en arbeidsintensief verzoek ging. Maar ook onduidelijkheid over wie de behandelaar is of het niet administratief afsluiten van afgehandelde Woo-verzoeken in het zaak- en archiefsysteem Djuma is van invloed geweest op de doorlooptijd van een verzoek. De gemiddelde doorlooptijd van alle Woo-verzoeken in 2024 was ongeveer 70 dagen. De verwachting is dat meer regie op het behandelingsproces een positieve bijdrage kan leveren aan het tijdiger afhandelen van verzoeken.

Verbetering van de informatiehuishouding
Uitgangspunt van de Woo is, dat de (digitale) informatiehuishouding van overheden op orde is. Er is binnen de organisatie continu aandacht voor de (verbetering van de) informatiehuishouding. Dit is ook opgenomen als 'Informatie op orde' in de uitvoeringsagenda digitalisering 2023-2025. Aan de uitvoering van het informatie- en archiefbeheer wordt in de bedrijfsvoerings- en toezichtsparagraaf aandacht besteed.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lichtsculptuur Syndesmon bij fort van Hoofddorp op 10 juli 2024 onthuld

Toezichtinformatie

Portefeuillehouder: Schuurmans-Wijdeven

Inleiding

In de Wet Revitalisering generiek toezicht (Rgt) is het toezicht tussen gemeenten en provincies geregeld. Het interbestuurlijke toezicht (IBT) is alleen gericht op de uitvoering van wettelijke medebewindstaken. Het is niet bedoeld om de kwaliteit van de taakuitvoering te verbeteren. Daarnaast is de rol van de raad als controleur van de uitvoering van wettelijke medebewindstaken door het college belangrijker geworden. Het uitgangspunt van de Wet Rgt is namelijk vertrouwen. Vertrouwen dat gemeenten hun taken goed uitvoeren en dat de horizontale verantwoording en controle goed werken. De provincie als toezichthouder komt pas in actie als blijkt dat de medebewindstaken niet goed worden uitgevoerd. Waar de uitvoering goed verloopt, kan de provincie op afstand blijven. Daar waar dat nog niet het geval is, moet de provincie haar toezichthoudende rol vervullen.

De provincie houdt systematisch toezicht op de risicovolle domeinen: financiën, informatie- en archiefbeheer, omgevingsrecht inclusief ruimtelijke ordening en huisvesting van verblijfsgerechtigden. De toezichtinformatie wordt jaarlijks voor 15 juli verstrekt aan de provincie.

Door de provincie worden de beoordelingsresultaten van het toezicht gepubliceerd op de website van de provincie, www.noord-holland.nl.

Middels deze paragraaf wordt de raad geïnformeerd over de verstrekte informatie aan de provincie.

Omgevingsrecht

Omgevingsrecht is een verzamelterm voor wet- en regelgeving over de fysieke leefomgeving, zoals milieu, natuur, water en ruimtelijke ontwikkeling. Het belangrijkste doel van deze regels is het behouden, beheren, gebruiken en ontwikkelen van een veilige en gezonde leefomgeving.

De informatie die voor de provincie nodig is om te beoordelen of de gemeente Haarlemmermeer op adequate wijze uitvoering geeft aan haar taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is voor zover aanwezig tijdig aan de provincie verstrekt. Veel van deze VTH-taken zijn wettelijk

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

verplicht ondergebracht bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG).

De belangrijkste ontwikkelingen in 2024
In 2024 is naar aanleiding van het interbestuurlijk toezicht (IBT) door de provincie geconcludeerd dat onze beleidscyclus niet compleet is. Een aantal stukken ontbrak. Naar aanleiding hiervan hebben wij ervoor gezorgd dat de stukken die in 2023 ontbraken, in 2024 zijn opgesteld en vastgesteld. Hiermee is uitvoering gegeven aan de aandachtspunten voor 2024. De provincie heeft vastgesteld dat deze stukken er zijn, maar heeft daarbij ook toegelicht dat deze stukken inhoudelijk niet voldoen aan de wettelijke vereisten. Daarom oordeelt de provincie dat de gemeente Haarlemmermeer op dit moment niet op een adequate wijze uitvoering geeft aan de VTH-taken.

Aandachtspunten voor 2025
Nadat de ontbrekende stukken uit 2023 opnieuw zijn vastgesteld, moet in 2025 de focus worden gelegd op het actualiseren van bestaande beleidsstukken. Samen met de provincie wordt hiervoor op dit moment een plan van aanpak gemaakt.

Huisvesting statushouders

De provincie houdt toezicht op het halen van de taakstelling huisvesting statushouders. Als de gemeente de Huisvestingswet niet of niet voldoende uitvoert, dan kan dit leiden tot indeplaatstreding. De wijze waarop wij uitvoering hebben gegeven aan deze taakstelling hebben wij beschreven in het programma Wonen.

Informatiebeheer en archieven (Archiefwet 1995)

De gemeentearchivaris van Haarlemmermeer, aangesloten bij het Noord-Hollands Archief, is belast met het toezicht op de naleving van de Archiefwet bij de gemeente. De Archiefverordening 2019 bepaalt dat de archivaris éénmaal per jaar verslag doet aan het college van burgemeester en wethouders betreffende de uitoefening van het toezicht en het college tenminste éénmaal per jaar verslag doet aan de gemeenteraad. Wij voldoen middels deze paragraaf aan de verplichting. De verslagen van de archivaris met betrekking tot het toezicht op nog niet overgebrachte (via het Historisch Archief openbaar gemaakte) informatie en het beheer van de archiefbewaarplaatsen zijn opvraagbaar.

De gemeentearchivaris doet jaarlijks een archiefinspectie. Eventuele gebreken in naleving van wet- en regelgeving en verantwoording worden in de verslagen van de gemeentearchivaris uitgedrukt in geconstateerde risico's, waarbij aandachtspunten voor het komende jaar worden aangedragen. In deze verslagperiode hebben we verdere maatregelen genomen om het risico op informatieverlies van het analoge archief dat in de tijdelijke ruimte ligt te mitigeren. De tijdelijke archiefruimte is nagekeken op eventuele lekkages en de luchtvochtigheidsensoren zijn gecheckt.

De belangrijkste ontwikkelingen in 2024
Het nieuwe zaak- en archiefsysteem Djuma is in 2024 verder ingericht en wordt nu in de hele organisatie gebruikt. Dit systeem stelt ons nog beter in staat om onze informatie volledig, betrouwbaar en vindbaar te maken. Verder is er in het afgelopen jaar veel voorbereidend werk verzet om in 2025 de vernietiging en opslag uit systemen waar ook informatie wordt opgeslagen volgens de juiste procedure te laten plaatsvinden. Ook is er in 2024 gestart met een nauwere samenwerking in de zogenaamde informatiebeheer driehoek van privacy, informatiebeveiliging en informatiebeheer.

We werken met beheersplannen voor alle afdelingen. Wanneer deze op een goede manier worden ingebed in de organisatie zouden ze een basis kunnen zijn voor een kwaliteitssysteem. Afgelopen jaar is de doorontwikkeling van de informatiebeheersplannen voortgezet en is het nieuwe format in de organisatie geïntroduceerd. Dit format stelt ons beter in staat om de staat van de informatiehuishouding per afdeling te beoordelen. In deze verslagperiode is er voor het eerst digitaal archief overgebracht naar het e-depot van het Noord-Hollands Archief. Het betreft hier de audiotulen van de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Dit was een bijzonder traject waarbij veel kennis is opgedaan voor toekomstige digitale overbrengingen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarrekening

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Algemene grondslagen opstellen jaarrekening

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de vigerende verordeningen.

Grondslagen voor consolidatie
Verbonden partijen worden niet geconsolideerd.

Grondslagen voor de balans
Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, tenzij hierna anders is weergegeven. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, tenzij hierna anders is weergegeven.

Stelsel- en schattingswijzigingen
Er is geen sprake van stelsel- en schattingswijzigingen in 2024.

Normenkader rechtmatigheid
Het normenkader voor de rechtmatigheid van de baten en lasten inclusief balansmutaties wordt jaarlijks door de raad vastgesteld. Het normenkader rechtmatigheid 2024 (11571695) is vastgesteld in de raad van 16 januari 2025.

Vaste activa

Algemeen
Op grond van de Notitie Activabeleid Gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155) worden alleen de vaste activa met een investeringsbedrag groter dan € 50.000 geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatste worden altijd geactiveerd.

Immateriële vaste activa
Conform de Notitie Activabeleid Gemeente Haarlemmermeer 2019 activeert de gemeente in principe geen bijdragen aan activa in eigendom van derden. Wanneer hiervan wordt afgeweken moet er een gemotiveerd raadsbesluit aan ten grondslag liggen. Daarbij is de afschrijvingsduur maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

Materiële vaste activa
In erfpacht uitgegeven gronden
De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs. Dit is de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen. Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Activa met een meerjarig economisch nut
Deze activa zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen. Bij het afschrijven wordt rekening gehouden met specifieke investeringsbijdragen van derden die op de desbetreffende investering in mindering worden gebracht. Bijdragen uit reserves worden niet rechtstreeks op de activa in mindering gebracht, maar via de afzonderlijke programmarekeningen aangewend voor dekking van de afschrijving. De overige gronden en terreinen, waaronder de 'strategische gronden', zijn gewaardeerd op maximaal de marktwaarde.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, voor het inzamelen van huishoudelijk afval of begraafplaatsen, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Activa in de openbare ruimte met een meerjarig maatschappelijk nut
Deze worden ook geactiveerd. Dit betreffen de eerste aanleg van wegen met de hierbij behorende civiele kunstwerken, de niet in grondexploitaties opgenomen eerste aanleg of vervanging van grote wegen- en waterbouwkundige werken (viaducten, bruggen, verkeersregelinstallaties en openbare verlichting) en omvangrijke wegenreconstructies in het kader van een wijkverbetering of verkeersdoorstroming. Waardering vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

gecumuleerde afschrijvingen. Bij het afschrijven wordt rekening gehouden met specifieke investeringsbijdragen van derden die allereerst op de desbetreffende investering in mindering worden gebracht. Dekking uit een reserve wordt bij investeringen met maatschappelijk nut op dezelfde manier verwerkt als bij de investeringen met economisch nut. Dit houdt in dat de reserve via de afzonderlijke programmarekeningen aangewend wordt voor dekking van de afschrijving. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven). Het is niet toegestaan om extra af te schrijven op investeringen met maatschappelijk nut.

In de toelichting op de balans is een uitsplitsing aangebracht tussen investeringen met maatschappelijk nut vanaf 2017 geactiveerd en vóór 2017 geactiveerd.

Afschrijvingsmethode
De berekening van de afschrijvingen geschiedt conform de lineaire afschrijvingsmethode op basis van de verwachte economische gebruiksduur per actief. De gebruiksduur wordt zowel bepaald door technische als economische slijtage.

Afschrijvingen
De afschrijvingen op de materiële vaste activa die ten laste worden gebracht van de programmarekening, worden berekend op basis van de verkrijgingprijs, verminderd met eventuele investeringsbijdragen. Met een eventuele restwaarde wordt geen rekening gehouden. De afschrijvingstermijnen bij eerste aanleg of aanschaf zijn:

Tabel 160

Categorie	Aantal jaar
Gronden en terreinen	n.v.t.
Inrichten gronden (niet) openbare dienst	10-30
Gebouwen (niet) voor openbare dienst en sportgebouwen	10-40
Inrichting gebouwen	3-20
Materieel	3-15
Openbaar groen	20-50
Wegen, straten en pleinen	10-55
Bruggen	10-30
Riolering	20-60

Financiële vaste activa
De waardering van de deelnemingen vindt plaats tegen de nominale waarde van het gestorte kapitaal. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid e BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden
De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde.

De 'Bouwgronden in exploitatie' zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die volgens het besluit ruimtelijk ordening rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede de rentekosten (renteomslagpercentage) en de administratie- en beheerskosten. Genomen resultaten zijn in de waardering verdisconteerd. Dit kan bij het verwachten van toekomstige verliezen leiden tot een negatieve stand van de activa, aangezien de verliesvoorziening verwerkt wordt als een correctiepost.

De voorraad gereed product vertoont het verloop van de eigen verklaringen tijdens een jaar. Ook wordt op deze post activa verantwoord dat in de verkoop staat.

Winstnemingen grondexploitaties
Tussentijdse winsten worden genomen volgens het realisatiebeginsel. De techniek die hiervoor toegepast moet worden is de 'percentage of completion (POC) methode' (percentage gerealiseerde kosten x percentage gerealiseerde opbrengsten x geraamde winst). Op de geraamde winst worden eerst de risico's in mindering gebracht.

Verliesnemingen op bouwgronden in exploitatie (BIE)
Bij actieve grondexploitaties met een verwacht negatief resultaat wordt een voorziening getroffen ter hoogte van dit negatieve verwachte resultaat.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Parameters grondexploitaties
In de grondexploitaties wordt gerekend met langjarige gemiddelde parameters voor kosten- en opbrengstenstijging en renteontwikkelingen. Deze zijn mede de basis voor het opstellen van het (t)MPG dat halfjaarlijks aan de raad ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Voor het bepalen van de voorziening wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën:
1. Belastingdebiteuren (opgelegd door Cocensus)
De noodzakelijke stand van de voorziening wordt bepaald op basis van de dynamische methode door aan de hand van de ouderdom van de openstaande posten een bepaald percentage als oninbaar te beschouwen. Openstaande posten tot één jaar worden voor 10% als oninbaar geschat. Dit percentage loopt op tot 100% voor openstaand posten ouder dan zes jaar.
2. Bijstandsdebiteuren
De noodzakelijke stand van de voorziening wordt bepaald op basis van de dynamische methode.
Voor de diverse categorieën vorderingen op basis van de Participatiewet worden verschillende percentages aangehouden, afhankelijk van het risico. Het percentage oninbaar ligt tussen 25% en 75%.
3. Overige vorderingen
Voor deze categorie vorderingen wordt gebruik gemaakt van zowel de statische als de collectieve statische methode. De statische methode wordt toegepast op alle vorderingen ouder dan 120 dagen en groter dan € 200.000. Per vordering en per debiteur wordt het risico op oninbaarheid beoordeeld. De collectief statische methode wordt gebruikt voor vorderingen die bij de belasting- of gerechtsdeurwaarder in behandeling zijn (oninbaarheid 50%) en bij openstaande dwangsommen (oninbaarheid 75% ongeacht de ouderdom).

Liquide middelen
De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene - en bestemmingsreserves en het resultaat na bestemming volgens het overzicht van baten en lasten (de programmarekening).

De raad bepaalt of een bestemmingsreserve wordt opgeheven en wat er met het resterende saldo gebeurt. Op het moment dat een bestemmingsreserve bij de jaarrekening op nul staat en geen nieuwe besluiten worden genomen, wordt een voorstel tot opheffing gedaan.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd wegens:
a) verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten (voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's);
b) kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren (onderhoudsegalisatievoorzieningen);
c) van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (door derden beklemde middelen) met uitzondering van de van Europese en Nederlandse overheidslichamen verkregen middelen welke verantwoord worden onder de 'Overlopende passiva'.

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. De pensioenverplichting voor de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten opgenomen.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Dit onderdeel bestaat uit de grondslagen voor resultaatbepaling bij baten en lasten, personeel, dividend, onderhoudskosten en resultaatneming grondexploitaties.

Baten en lasten
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Opbrengstverantwoording omgevingsvergunningen
Opbrengsten uit hoofde van omgevingsverguningen worden verantwoord op het moment dat de aanvraag is ontvangen.

Personeelslasten
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Sommige personele lasten worden echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Dit omdat het niet is toegestaan om voorzieningen dan wel schulden op te nemen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voorbeelden hiervan zijn ziektekostenpremie voor gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Dividend
Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen in het jaar waarin het dividend wordt vastgesteld.

Onderhoudskosten
Onderhoudskosten lopen via de exploitatielasten, tenzij hiervoor een voorziening is getroffen. In Haarlemmermeer geldt dit voor het onderhoud van gebouwen.

Algemene uitkering
Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar.

Gebruik van schattingen
Bij het opstellen van de jaarrekening doet het college van burgemeester en wethouders schattingen en veronderstellingen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. Dit gebeurt in overeenstemming met algemeen geldende grondslagen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht van baten en lasten jaarrekening

Tabel 161

Programma/Mutatie reserves (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Baten en lasten	Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
		2024	2024	2024	
Bestuur, samenleving en publiekscontact	Baten	4.891	4.938	5.668	730
	Lasten	18.614	18.501	22.066	-3.565
	Saldo	**-13.723**	**-13.563**	**-16.398**	**-2.835**
Veiligheid	Baten	1.143	25.501	24.335	-1.165
	Lasten	22.413	47.935	46.544	1.391
	Saldo	**-21.270**	**-22.434**	**-22.209**	**226**
Zorg en werk	Baten	34.175	46.436	46.215	-222
	Lasten	143.297	170.732	172.116	-1.383
	Saldo	**-109.122**	**-124.296**	**-125.901**	**-1.605**
Maatschappelijke ontwikkeling	Baten	21.436	27.906	26.983	-923
	Lasten	113.762	119.692	116.852	2.840
	Saldo	**-92.325**	**-91.786**	**-89.869**	**1.917**
Mobiliteit	Baten	352	328	153	-175
	Lasten	7.897	7.027	5.974	1.053
	Saldo	**-7.545**	**-6.699**	**-5.821**	**878**
Ruimtelijke ontwikkelingen	Baten	25.325	39.716	25.420	-14.296
	Lasten	23.620	36.611	33.343	3.268
	Saldo	**1.705**	**3.106**	**-7.923**	**-11.029**
Wonen	Baten	4.280	5.459	5.831	373
	Lasten	6.725	7.604	7.184	420
	Saldo	**-2.445**	**-2.145**	**-1.353**	**792**
Kwaliteit fysieke omgeving	Baten	38.446	45.139	42.385	-2.754
	Lasten	79.480	88.456	84.897	3.559
	Saldo	**-41.034**	**-43.317**	**-42.512**	**805**
Economische zaken	Baten	4.802	8.757	16.635	7.878
	Lasten	8.168	9.596	16.253	-6.657
	Saldo	**-3.367**	**-839**	**382**	**1.221**
Overzicht algemene dekkingsmiddelen *	Baten	397.743	417.118	413.321	-3.797
	Lasten	36.334	11.268	9.865	1.402
	Saldo	**361.409**	**405.850**	**403.456**	**-2.395**
Overzicht overhead	Baten	1.599	1.984	2.330	345
	Lasten	72.867	81.357	77.709	3.647
	Saldo	**-71.268**	**-79.372**	**-75.379**	**3.993**
1 Totaal van baten excl. reservemutaties		**534.193**	**623.282**	**609.275**	**-14.007**
2 Totaal van lasten excl. reservemutaties		**533.177**	**598.778**	**592.803**	**5.975**
3 Saldo van baten en lasten (1-2)		**1.016**	**24.504**	**16.473**	**-8.032**

* Waarvan

- Onvoorzien	Lasten	35	35	0	35
- Vennootschapsbelasting	Lasten	1.000	-575	90	-665

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma/Mutatie reserves (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Baten en lasten	Begroting origineel	Begroting gewijzigd	Rekening	Verschil rekening begroting gewijzigd
		2024	2024	2024	
Maatschappelijke ontwikkeling	Onttrekking	2.416	2.821	1.859	-961
	Storting	3.255	4.804	4.928	-125
	Saldo	**-839**	**-1.983**	**-3.069**	**-1.086**
Mobiliteit	Onttrekking	343	259	259	0
	Storting	0	75	75	0
	Saldo	**343**	**184**	**184**	**0**
Ruimtelijke ontwikkelingen	Onttrekking	5.637	8.913	10.681	1.768
	Storting	11.501	18.045	15.235	2.810
	Saldo	**-5.864**	**-9.133**	**-4.554**	**4.578**
Wonen	Onttrekking	173	164	112	-52
	Storting	1.498	1.864	1.570	294
	Saldo	**-1.325**	**-1.700**	**-1.458**	**242**
Kwaliteit fysieke omgeving	Onttrekking	444	444	546	102
	Storting	0	99	0	99
	Saldo	**444**	**345**	**546**	**201**
Economische zaken	Onttrekking	150	239	226	-13
	Storting	0	0	313	-313
	Saldo	**150**	**239**	**-86**	**-325**
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Onttrekking	11.170	16.187	14.216	-1.971
	Storting	1.231	3.385	2.406	980
	Saldo	**9.939**	**12.802**	**11.810**	**-992**
Overzicht overhead	Storting	0	1.645	1.645	0
	Saldo	**0**	**-1.645**	**-1.645**	**0**
4 Totaal van baten reservemutaties		**20.332**	**29.026**	**27.898**	**-1.127**
5 Totaal van lasten reservemutaties		**17.484**	**29.918**	**26.172**	**3.746**
6 Resultaat reservemutaties (4-5)		**2.847**	**-892**	**1.727**	**2.619**
7 Totaal van baten incl. reservemutaties (1+4)		**554.524**	**652.308**	**637.174**	**-15.134**
8 Totaal van lasten incl. reservemutaties (2+5)		**550.661**	**628.695**	**618.975**	**9.721**
9 Gerealiseerd resultaat (7-8)		**3.863**	**23.612**	**18.199**	**-5.413**

Onvoorzien
Conform het BBV dient een overzicht van de aanwending onvoorzien te worden opgenomen.

Op de begrote post voor onvoorziene uitgaven van € 35.000 is in 2024 geen beroep gedaan.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Budgetoverhevelingen

Wij stellen aan de gemeenteraad voor de volgende budgetten over te hevelen naar het jaar 2025. Deze overhevelingen vinden budgetneutraal plaats via de Algemene dekkingsreserve.

Conform de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 (11373188) worden de voorstellen voor budgetoverheveling getoetst aan de volgende criteria:

1. het achterwege blijven van de budgetoverheveling leidt tot een significante vertraging in de oorspronkelijk voorgenomen uitvoering;
2. het minimumbedrag voor een budgetoverheveling bedraagt € 200.000;
3. de overheveling moet betrekking hebben op incidenteel beschikbaar gestelde budgetten;
4. door de overheveling mag het betreffende budget niet worden overschreden.

Tabel 162

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min is nadeel)	2024
Bij de Najaarsrapportage 2024 zijn de volgende budgetoverhevelingen toegekend:	
Alleenverdienersproblematiek	108
Bijzondere bijstand	250
Hervormingsagenda en preventieve jeugdbescherming	255
POK middelen	316
Project wachttijden jeugdzorg	300
Schuldhulpverlening	450
Jongeren Ontmoetingsplekken	200
Projectsubsidie Meerwaarde	800
Projectsubsidie gebieds- wijkgerichte aanpak	600
Stelpost verzachting ombuigingen Cultuur	559
Tijdelijke huisvesting (IHP)	449
OV-Verbinding Amsterdam - Haarlemmermeer	933
Energietransitie	493
Omgevingswet	200
Programmakosten Stadscentrum Hoofddorp & Spoorzone	990
Huisvestingsopgave statushouders	200
Wet betaalbare huur	79
Frictiekosten Waterwolf	280
Tuinuitgifte project wijken jonger dan 20 jaar	353
Implementatie Financieel en HRM systeem	390
Informatiebeveiliging en Privacy	109
Totaal - Budgetoverhevelingen	**8.313**
Budgetoverhevelingen bij de Jaarstukken 2024:	
Actieplan wapens en jongeren	36
Bijdrage zorginstelling	225
Onderwijsachterstanden	379
SPUK GALA en IZA	562
Tijdelijke huisvesting (IHP)	192
Ventilatie bestaande schoolgebouwen (SUVIS)	102
Omgevingswet	168
Stadscentrum Hoofddorp en Spoorzone Novex	143
Brede asielopgave	400
Huisvesting statushouders Planeetbaan	557
Spreidingswet	109
Tuinuitgifte project wijken jonger dan 20 jaar	108

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Budgetoverhevelingen bij de Jaarstukken 2024:	
Economische Koers en Ondernemersplein	155
Totaal Jaarstukken 2024	**3.135**
Totaal-generaal budgetoverhevelingen	**11.448**

Toelichting op de budgetoverhevelingen bij de jaarstukken

Actieplan wapens en jongeren **36.000**

Vanuit YouChoose zijn we aangesloten bij het landelijk actieplan wapens en jongeren, waarvoor in de decembercirculaire middelen beschikbaar zijn gesteld. Het oogmerk van dit budget sluit dan ook helemaal aan bij de doelstellingen van YouChoose, namelijk het creëren van bewustwording bij jongeren en ouders over de risico's van wapenbezit. Met YouChoose bezoeken we jaarlijks alle scholen en geven we voorlichting. Met dit budget kunnen we deze voorlichtingen en de samenwerking met de scholen op dit thema nog meer versterken en specifieke lesprogramma's inzetten.

Bijdrage zorginstelling **224.700**

Bij de Najaarsrapportage 2024 is er budget beschikbaar gesteld voor een bijdrage aan een zorginstelling. De bijdrage aan de noodvoorziening loopt door tot medio 2025. Wij stellen voor een deel van het budget over te hevelen.

Onderwijsachterstanden **379.000**

In 2024 heeft de gemeente extra rijksmiddelen gekregen voor onderwijsachterstanden. Hierdoor is een deel van het gemeentelijk budget niet ingezet in 2024 dat wel nodig is voor activiteiten in het schooljaar 2024-2025. Voor dit schooljaar willen we budget in 2025 inzetten voor extra leermiddelen en ondersteuning voor kinderen in armoedesituatie zodat hun leervermogen wordt vergroot en een expertisecentrum nieuwkomers voor trauma- en cultuursensitief ondersteunen en lesgeven. Per 1 augustus 2025 stoppen de uitgaven voor het NPO (Nationaal Programma Onderwijs). Om de activiteiten van het NPO te borgen is extra budget nodig. Daarnaast is budget nodig om uitvoering te geven aan het Actieprogramma Kansengelijkheid en Inclusie, waarin de gemeente samenwerkt met scholen om kansengelijkheid te bevorderen.

SPUK GALA en IZA **561.800**

De middelen van Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA) zijn door het Rijk via een specifieke uitkering (Brede SPUK) toegekend. Een deel van onze structurele activiteiten zijn gedekt uit deze rijksmiddelen. Het resterende budget op deze activiteiten willen we overhevelen, zodat deze middelen kunnen worden ingezet voor extra activiteiten die bijdragen aan het verkleinen en voorkomen van gezondheidsachterstanden. De focus ligt op de verdere ontwikkeling van gebieds- en wijkgerichte aanpakken en het versterken van de samenwerking tussen zorg- en welzijnspartners. Daarnaast wordt het budget gebruikt om de communicatiestrategie rondom verschillende zorg- en welzijnsthema's te actualiseren.

Tijdelijke huisvesting (IHP) **192.000**

Totdat de sporthal in Lincolnpark te Hoofddorp is opgeleverd worden de leerlingen van het Rietland College en Avantis College naar een sportlocatie voor bewegingsonderwijs vervoerd. Voorgesteld wordt het resterende incidentele budget van 2024 over te hevelen naar 2025.

Ventilatie bestaande schoolgebouwen (SUVIS) **102.000**

In 2024 is de ventilatie van het schoolgebouw 'Het Braambos' te Hoofddorp verbeterd. Dit is gedaan met de middelen uit een specifieke uitkering. De werkzaamheden en subsidieafwikkeling worden in 2025 afgerond. Wij stellen daarom voor deze middelen over te hevelen naar 2025.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Omgevingswet **168.000**

De invoering van de Omgevingswet betreft een meerjarige implementatie, waar incidentele budgetten voor beschikbaar zijn gesteld. Door krapte op de arbeidsmarkt en het feit dat nieuwe expertise nodig is voor het maken van het Omgevingsplan Haarlemmermeer, lukt het nog niet om het projectteam Omgevingsplan gevuld te krijgen.
Voor het projectteam Omgevingsplan zijn voor drie jaren middelen beschikbaar gesteld (2022, 2023 en 2024). Door eerdere overhevelingen is er voldoende budget voor 2025. Bij de najaarsrapportage 2024 is reeds budget overgeheveld naar 2026. Dit blijkt echter onvoldoende te zijn geweest. We stellen voor het resterende budget uit 2024 over te hevelen naar 2026, zodat het beschikbaar blijft voor het maken van het Omgevingsplan Haarlemmermeer.

Stadscentrum Hoofddorp en Spoorzone Novex **142.700**

Stadscentrum Hoofddorp: De werkzaamheden zijn vooral te verwachten in de coördinatie met de verschillende lopende programma's en projecten buiten het stadscentrum. Daarnaast ook de coördinatie tussen (investerings)projecten zoals de parkeergarage en de afstemming daarbij met de omgeving. Deze worden toegevoegd aan de investeringsprojecten die er al zijn. De coördinatie en uitvoering van noodzakelijke aanpassingen in de ondergrondse infrastructuur vraagt veel extra aandacht in het winkelgebied. Verder zal inzet nodig zijn op de huidige en nieuwe subsidietrajecten. Deze subsidies zijn hard nodig voor de feitelijke realisatie van onze investeringsprojecten. Een deel van deze werkzaamheden waren voorzien in 2024 maar schuiven door naar 2025.

Spoorzone: In 2024 zijn minder werkzaamheden uitgevoerd dan vooraf geraamd. De voornaamste reden is de ondercapaciteit begin 2024 waardoor minder voortgang geboekt is. De gesprekken met het Rijk en de provincie in het kader van de Overeenkomst tot samenwerking vinden plaats. Echter de grotere werkzaamheden zijn doorgeschoven naar 2025. Om dezelfde reden heeft de voorbereiding van de besluitvorming van het Ontwikkelkader meer tijd gekost; hierdoor kunnen de vervolgwerkzaamheden pas later opgepakt worden. De werkzaamheden schuiven door naar 2025.

Brede asielopgave **400.000**

Bij de Najaarsrapportage 2022 is voor drie jaar een incidenteel budget van 500.000 opgenomen om de onrendabele top te dekken die mogelijk zou ontstaan bij de opvang van asielzoekers, jongeren, studenten en spoedzoekers op opvanglocatie Planeetbaan 2. In 2024 bestond de gemeentelijke doelgroep op de locatie uit statushouders in de Hotel en Accommodatieregeling (HAR). In 2025 maken we de eindafrekening van de HAR op. Voorgesteld wordt om het restant van dit budget over te hevelen naar 2025 en 2026.

Huisvesting statushouders Planeetbaan **556.900**

Voor de huisvesting van statushouders op de Planeetbaan ontvangen wij middelen van het COA. De middelen worden verstrekt bij aanvang van de huisvestingsperiode. Omdat de huisvesting doorloopt in 2025 zijn de vooruit ontvangen middelen en het resterende budget uit 2024 nodig voor de hier gehuisveste inwoners. Daarom stellen wij voor deze middelen over te hevelen naar 2025.

Spreidingswet **109.000**

In december is van het Rijk een bijdrage ontvangen voor het uitvoeren van de Spreidingswet. De besteding zal plaatsvinden in 2025. Daarom stellen wij voor om deze middelen over te hevelen naar 2025.

Tuinuitgifte project wijken jonger dan 20 jaar **108.000**

Bij de Voorjaarsrapportage 2024 is budget verstrekt voor de aanpak van oneigenlijk grondgebruik in wijken en straten jonger dan 20 jaar om verjaring te voorkomen. De aanbesteding heeft langer geduurd dan verwacht. Wij stellen voor een deel van het budget over te hevelen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Economische Koers en Ondernemersplein **155.100**

In de Voorjaarsrapportage 2024 zijn middelen toegekend voor het uitvoeringsprogramma Economische Koers. Door de krappe arbeidsmarkt zijn wij er nog niet in geslaagd om de benodigde capaciteit aan te trekken en zijn de middelen voor 2024 niet aangewend. Inmiddels is de werving voor 2025 in een afrondende fase. De start van de programmawerkzaamheden is daardoor vertraagd met minimaal een half jaar. Wij stellen voor om de middelen van 2024 over te hevelen en beschikbaar te stellen in 2027. De voorbereidende projecten voor de toekomstige professionalisering van het ondernemersplein (ondernemersreis en Berenschotstudie) zijn afgerond en met vertraging zullen in 2025 de daadwerkelijke uitvoerende werkzaamheden plaatsvinden Daarom is het noodzakelijk om ook in 2025 over middelen te beschikken. Wij stellen daarom voor om het restantbudget van 2024 over te hevelen naar 2025.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Overzicht incidentele baten en lasten

Het BBV (art. 28) schrijft een overzicht van incidentele baten en lasten voor als verplicht onderdeel van de toelichting op de programmarekening. Dit betreft zowel de programma's als de reserves. Mutaties op doorlopende baten en lasten, zoals bijvoorbeeld de algemene uitkering en afschrijvingen zijn niet meegenomen.

Bij het opstellen van de tabel Incidentele baten en lasten zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- het betreft baten en lasten die zich maximaal drie jaar voordoen of waarvan de eindigheid vastligt als gevolg van een raadsbesluit of toekenningsbesluit;
- toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves beschouwen we als incidenteel, met uitzondering van reguliere onttrekkingen aan de reserve Dekking afschrijvingslasten en onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings) reserve. Deze onttrekkingen hebben als doel structurele lasten te dekken gedurende een periode van minimaal drie jaar;
- er wordt een drempel gehanteerd van € 200.000.

Het overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden apart vermeld in Tabel 165.

Tabel 163

BATEN (x € 1.000) Incidentele Baten	Baten zijn voordelen in de exploitatie	Rekening 2023	Begroting gewijzigd 2024	Rekening 2024	I	Reserve
Veiligheid						
	Opvang vluchtelingen Oekraïne	22.515	19.852	18.952	Ontheemden	
	Suppletieregeling Opsporing en ruiming NGE	950	1.560	1.997	< 3 jaar	
Zorg en werk						
	ESF- subsidie	0	0	175	< 3 jaar	
	Compensatie gedupeerden kinderopvangtoeslag affaire	409	366	432	< 3 jaar	
	Tozo III, IV, V 2021 (Incl. Tozo I, II, III 2020 toekenning in 2021)	49	0	0	Corona	
	Incidenteel extra middelen van Haarlem centrumgemeente met betrekking tot beschermd wonen en de Decentralisatie uitkering Vrouwenopvang.	224	0	0	< 3 jaar	
	Kleinschalige woonvoorziening Jeugdzorg	456	190	204	SPUK	
Maatschappelijke ontwikkeling						
	Oekraïense ontheemden- huisartsenzorg	571	600	668	Ontheemden	
	Provinciaal Noodfonds Cultuur 2022	-172	0	0	Corona	
	Subsidie Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	435	0	0	<3 jaar	
	Impuls Jongerencultuur	25	875	504	<3 jaar	
	Subsidie provincie project informele zorg	0	87	87	<3 jaar	
	SPUK IZA	0	1.120	1.120	<3 jaar	
	SPUK GALA	0	2.625	2.606	<3 jaar	
	Budget Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	0	1.257	886	Corona	
	Oekraïnse ontheemden - leerlingvervoer	0	260	0	<3 jaar	
Ruimtelijke ontwikkeling						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

BATEN (x € 1.000) Incidentele Baten	Baten zijn voordelen in de exploitatie	Rekening 2023	Begroting gewijzigd 2024	Rekening 2024	I	Reserve
	Resultaat Grondexploitaties	12.610	3.464	5.721		R
	RIH: ruimtelijke projecten	6.071	8.201	3.106		R
	Klimaatmiddelen Rijk	1.926	2.588	1.926	< 3 jaar	
	Klimaatmiddelen provinicie	235	127	127	< 3 jaar	
	Klimaatmiddelen provincie Energiebesparing	0	145	105	< 3 jaar	
	Lokale aanpak isolatie	0	102	2	> 3 jaar	
	Energiearmoede	210	1.104	603	< 3 jaar	
Wonen						
	Exploitatie Planeetbaan 2	0	3.947	3.947	< 3 jaar	
	Flexwonen	284	0	0	< 3 jaar	
	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	815	0	0	< 3 jaar	
	Hotel- en accommodatieregeling statushouders	543	1.124	1.506	< 3 jaar	
Kwaliteit fysieke omgeving						
	Verkopen (tuin)gronden	0	200	341	< 3 jaar	
	Verzekeringsuitkering openbare verlichting en verkeerslichten	0	218	441	< 3 jaar	
Economische zaken						
	Verkoop panden en gronden	1.025	3.704	10.970		R
	Schaalsprong, Saturnusstraat 40-62	446	1.391	1.833		R
Algemene dekkingsmiddelen						
	Gemeentefonds bijdrage opsporing en ruiming NGE	576	667	667	< 3 jaar	
	Gemeentefonds energietoeslag	4.657	0	0	< 3 jaar	
Diversen						
	Budgetoverhevelingen	6.892	2.865	2.385		R
Totaal incidentele baten		61.752	58.639	61.311		
Onttrekkingen aan reserves						
Algemene reserves						
	Algemene dekkingsreserve	7.702	16.187	14.216		R
	Algemene reserve grondzaken	13.386	3.124	5.173		R
Bestemmingsreserves						
	Haarlemmermeerse Bos	0	715	0		R
	Toekomstbestendige werklocaties	860	0	0		R
	Kernen en buurtschappen HenS	35	0	0		R
	Monumenten	0	151	151		R
	Onderwijshuisvesting	0	96	0		R
	Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)	5.300	4.109	4.034		R
	Schaalsprong	866	1.581	1.399		R
	Stichting Mainport en Groen (SMG)	1.602	416	265		R
	Programma Stadscentrum Hoofddorp	0	99	0		R
	Versterking van de (lucht)vrachtketen	1.476	239	226		R
	Wonen	100	164	112		R
Totaal onttrekkingen reserves		31.327	26.881	25.576		
Totaal incidentele baten inclusief onttrekkingen		93.079	85.520	86.886		

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

LASTEN (x € 1.000) Incidentele Lasten	lasten zijn nadelen in de exploitatie	Rekening 2023	Begroting gewijzigd 2024	Rekening 2024	I	Reserve
Veiligheid						
	Opvang ontheemden Oekraïne	20.817	19.852	18.952	Ontheemden	
	Suppletieregeling Opsporing en ruiming NGE	1.483	2.227	2.556	< 3 jaar	
Zorg en werk						
	Tozo III, IV, V 2021 (Incl. Tozo I, II, III 2020 toekenning in 2021)	169	0	0	Corona	
	Compensatie gedupeerden kinderopvangtoeslag affaire	409	366	336	< 3 jaar	
	Schuldhulpverlening, initiële contractperiode	340	831	615	< 3 jaar	
	Uitvoering Wet Inburgering 2023 en 2024	769	831	615	< 3 jaar	
	Energietoeslag inclusief verruiming draagkrachtpercentage	5.170	0	0	< 3 jaar	
	Kleinschalige woonvoorziening Jeugdzorg	0	190	204	SPUK	
	Overig < € 200.000	9	150	0	< 3 jaar	
Maatschappelijke ontwikkeling						
	Oekraïense ontheemden	571	600	668	Ontheemden	
	Uitvoeringsplan coronaherstel jong en oud	71	0	0		R
	Provinciaal Noodfonds & matching 2022	-265	0	0	Corona	
	Subsidie Meerkosten energie openbare zwembaden	435	0	0	< 3 jaar	
	Sport Spaarndam	205	0	0	< 3 jaar	
	Tijdelijke huisvesting onderwijs, vijf investeringsprojecten	932	970	744	< 3 jaar	
	Projecten Stichting Mainport en Groen	1.602	416	265		R
	Eenmalige tegemoetkoming grote subsidieontvangers	2.749	0	0	< 3 jaar	
	Subsidie provincie project informele zorg	0	87	87	SPUK	
	Ventilatie scholen	607	312	0	< 3 jaar	
	Toerisme, evenementen en promotie 2020-2025	148	200	192	< 3 jaar	
	Energiecompensatie	0	617	554	< 3 jaar	
	Impuls Jongerencultuur	25	875	504	< 3 jaar	
	Beeldende kunst in de openbare ruimte	131	131	131	< 3 jaar	
	SPUK IZA	0	1.120	1.004	SPUK	
	SPUK GALA	0	2.625	2.606	SPUK	
	Herinrichtings- en verbeteringswerkzaamheden in het Haarlemmermeerse Bos	0	715	0		R
	Asbestsanering Bosrank/Kameleon	0	96	0	< 3 jaar	
	NPO budget	0	1.257	886	Corona	
	Oekraïense ontheemden - leerlingvervoer	0	260	236	< 3 jaar	
Mobiliteit						
	Invoering omgevingswet	1.202	1.287	1.118	< 3 jaar	
	Integrale aanpak parkeren stadscentrum	251	75	75	< 3 jaar	
	OV Verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer	183	300	260	< 3 jaar	
	Hoofddorp Zuid	0	50	41		
	Omrijden buslijn 195, Sloterweg	100	0	0	< 3 jaar	
Ruimtelijke ontwikkeling						
	Resultaat grondexploitaties	13.386	3.124	5.173		R
	Uitvoering energietransitie	130	125	83	< 3 jaar	

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

LASTEN (x € 1.000)	lasten zijn nadelen in de exploitatie	Rekening 2023	Begroting gewijzigd 2024	Rekening 2024	I	Reserve
Incidentele Lasten						
	Versnelling woningbouwproductie, vijf deelprojecten	1.074	799	824	< 3 jaar	
	RIH: Ruimtelijke projecten	0	8.201	3.106	< 3 jaar	
	Spoorzone Hoofddorp	1.659	1.388	1.443	< 3 jaar	
	Klimaatmiddelen Rijk	1.926	2.588	1.926	< 3 jaar	
	Klimaatmiddelen Provincie Energiebesparing	0	145	105	SPUK	
	Lokale aanpak isolatie	0	102	2	SPUK	
	Energiearmoede	210	1.104	603	SPUK	
	Klimaatmiddelen provincie Noord-Holland	235	127	127	SPUK	
	Stadscentrum Hoofddorp	810	570	410	< 3 jaar	
	Programmakosten grote woningbouwprojecten	0	3.397	2.885	< 3 jaar	
	Parkeerregime Nieuw-Vennep	0	300	11		R
	Programma Schaalsprong	0	94	94		R
Wonen						
	Huisvestingsopgave asielaanpak	26	535	156	< 3 jaar	
	Exploitatie Planeetbaan 2	6	2.640	2.984		R
	Flexwonen	284	0	0	< 3 jaar	
	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	815	0	0	< 3 jaar	
	hotel- en accommodatieregeling statushouders	543	1.450	1.265	< 3 jaar	
	Woonwagenbeleid	0	100	64		R
	Overig < € 200.000	0	95	0	< 3 jaar	
Kwaliteit fysieke omgeving						
	Project van afval- naar grondstofinzameling	807	0	91	< 3 jaar	
	Storm- en vuurwerkschade fysieke leefomgeving	1.175	70	266	< 3 jaar	
	Bestrijding Mediterraan draaigatje	136	70	93	< 3 jaar	
	Schade openbare verlichting en verkeerslichten	0	0	321	< 3 jaar	
Economische zaken						
	Schiphol Cargo Mainport Program (SCMP)	1.476	239	226		R
	Rijstvogelstraat 102 - 110	1.027	0	0		R
	Verkoop panden en gronden (boekwaarde)	0	568	6.643	< 3 jaar	
	Exploitatie Saturnusstraat 40-62	0	572	1.161		R
Overzicht overhead						
	Tijdelijke huisvesting gemeentelijke organisatie	-544	154	53		R
	Verwerving en implementatie financieel-, personeels- en salarisadministratie systemen	777	4.587	3.702	< 3 jaar	
Diversen	Budgetoverhevelingen	5.976	6.157	5.325		R
Totaal incidentele lasten		70.047	75.741	71.791		
Stortingen in de reserves						
Algemene reserves						
	Algemene dekkingsreserve	13.319	5.201	3.928		R
	Algemene reserve grondzaken	8.386	3.464	5.721		R
Bestemmingsreserves						
	Toekomstbestendige werklocaties	0	0	313		R
	Maatschappelijke voorzieningen	1.643	1.316	1.386		R
	Monumenten	141	0	55		R

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

LASTEN (x € 1.000)	lasten zijn nadelen in de exploitatie	Rekening 2023	Begroting gewijzigd 2024	Rekening 2024	I	Reserve
Incidentele Lasten						
	Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)	6.071	8.201	3.030		R
	Schaalsprong	446	2.204	2.232		R
	Programma Stadscentrum Hoofddorp	0	2.845	2.845		R
	Pionier-BOLS	350	0	0		R
	Dekking afschrijvingslasten	6.710	6.567	6.468		R
Totaal stortingen in reserves		37.066	29.798	25.978		
Totaal incidentele lasten incl. stortingen		107.113	105.539	97.769		

Incidentele baten en lasten

De incidentele baten zijn lager dan de incidentele lasten. De incidentele onttrekkingen aan de reserves zijn lager dan de stortingen aan de reserves. Het saldo van de incidentele baten en lasten is negatief, er zijn meer incidentele lasten dan baten.

Tabel 164

Saldo incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2023	Begroting gewijzigd 2024	Rekening 2024
Saldo incidentele baten en lasten	-14.035	-20.019	-10.882

Door het saldo van de incidentele baten en lasten te corrigeren op de eindcijfers uit het overzicht van de (totale) lasten en baten wordt inzicht gegeven in het structureel begrotingssaldo. Het totale exploitatiesaldo is positief, zonder de incidentele baten en lasten is het saldo nog positiever en daarom is er sprake van een materieel begrotingsevenwicht in 2024.

De presentatie van het structureel begrotingssaldo en de toelichting hierop wordt gegeven in de financiële hoofdlijnen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht structurele toevoegingen/ onttrekkingen aan reserves

Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves beschouwen we als incidenteel, tenzij het gaat om:

- reguliere onttrekkingen aan de reserve Dekking afschrijvingslasten;
- onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve. Dit gaat dan om een periode van minimaal drie jaar met als doel de structurele lasten te dekken.

De incidentele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden vermeld in het overzicht van incidentele baten en lasten.

Tabel 165

Reserve omschrijving (bedragen x € 1.000)	Vermeerderingen	Verminderingen
Algemene dekkingsreserve	0	0
Algemene Reserves	**0**	**0**
Calatravabruggen	0	414
Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR)	0	131
Monumenten	72	72
Wonen	48	0
Subtotaal bestemmingsreserves	**119**	**618**
Dekking afschrijvingslasten	0	1.630
Totaal bestemmingsreserves	**119**	**2.248**
Totaal structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	**119**	**2.248**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT verplicht tot openbaarmaking van de bezoldiging van de zogenaamde 'topfunctionarissen'. 'Topfunctionarissen' zijn diegenen die leidinggeven aan de gehele organisatie en in de WNT als zodanig zijn aangemerkt. In het geval van gemeenten zijn de gemeentesecretaris en de gemeentegriffier aangemerkt als topfunctionaris. De WNT verplicht ook tot openbaarmaking van de bezoldiging van de 'overige functionarissen', als hun bezoldiging de maximale norm te boven gaat. De WNT-norm voor 2024 is € 233.000.

Bezoldiging topfunctionarissen 2024

Tabel 166

Gegevens 2024 *(bedragen x € 1)*

Functie(s) *Leidinggevende topfunctionarissen*	Gemeentesecretaris	Griffier
	Cees Vermeer	John van der Rhee
Duur dienstverband	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1.0
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging		
Beloning	168.349	136.128
Beloningen betaalbaar op termijn	23.390	22.833
Subtotaal	191.739	158.961
Bezoldiging	191.739	158.961
Onverschuldigde betaling en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Toepasselijk WNT-maximum	233.000	233.000
Het bedrag van de overschrijding	n.v.t.	n.v.t.
Motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op bedrag wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Bezoldiging topfunctionarissen 2023

Tabel 167

Gegevens 2023 *(bedragen x € 1)*

Functie(s) *Leidinggevende topfunctionarissen*	Gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris	Griffier
	Michiel Ruis	Rob Van Daal	Cees Vermeer	John van der Rhee
Duur dienstverband	01/01 - 31/10	01/11 - 30/11	01/12 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	0,556	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	Ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging				
Beloning	154.329	11.437	7.179	129.566
Beloningen betaalbaar op termijn	18.873	1.875	1.046	21.750
Totaal bezoldiging	173.202	13.312	8.225	151.316
Toepasselijk WNT-maximum	185.732	18.329	10.512	223.000
Motivering indien overschrijding:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overige rapportageverplichtingen op grond van WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Balans

Activa (bedragen × € 1.000)	31 december 2023		31 december 2024	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
- Kosten onderzoek en ontwikkeling van een bepaald activum	180		782	
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	5.516		7.752	
Totaal immateriële vaste activa		**5.696**		**8.534**
Materiële vaste activa				
- Investeringen met een economisch nut				
• gronden uitgegeven in erfpacht	14.655		14.088	
• overige investeringen met een economisch nut	406.632		413.545	
- Investeringen met een economisch nut (t.b.v. heffingen)	64.035		67.754	
- Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut	148.347		166.348	
Totaal materiële vaste activa		**633.669**		**661.735**
Financiële vaste activa				
- Kapitaalverstrekkingen aan:				
• deelnemingen	34.444		35.261	
- Leningen aan:				
• deelnemingen	37.966		38.826	
- Overige langlopende leningen u/g	669		948	
- Uitzettingen in de vorm van Nederl. schuldpapier ≥ 1 jaar	500		500	
- Overige uitzettingen met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar	39.853		41.923	
Totaal financiële vaste activa		**113.432**		**117.458**
Totaal vaste activa		**752.797**		**787.727**
Vlottende activa				
Voorraden				
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	52.652		47.475	
- Gereed product en handelsgoederen	8		9	
Totaal voorraden		**52.660**		**47.484**
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
- Vorderingen op openbare lichamen	33.069		34.301	
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	20.275		3.023	
- Overige vorderingen	25.707		47.114	
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		**79.051**		**84.437**
Liquide middelen				
- Kas- en banksaldi	10.253		26	
Totaal liquide middelen		**10.253**		**26**
Overlopende activa				
- Van overheden te ontvangen uitkeringen met specifiek doel				
• Het Rijk	458		4.274	
• overige Nederlandse overheidslichamen	407		377	
- Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	44.994		37.874	
Totaal overlopende activa		**45.860**		**42.525**
Totaal vlottende activa		**187.824**		**174.472**
Totaal activa		**940.621**		**962.199**

De verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting wordt ingeschat als 'nihil', en is derhalve buiten de balanstelling gehouden.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Passiva (bedragen × € 1.000)	31 december 2023	31 december 2024
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
- Algemene reserve	201.817	209.007
- Bestemmingsreserves	131.697	139.710
- Saldo overzicht van baten en lasten	16.930	18.199
Totaal eigen vermogen	**350.444**	**366.917**
Voorzieningen		
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	10.296	15.817
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	4.324	5.538
- Door derden beklemde middelen	7.029	6.597
Totaal voorzieningen	**21.648**	**27.952**
Vaste schulden met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar		
- Onderhandse leningen van:		
• binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	23.000	19.750
• binnenlandse banken en overige financiële instellingen	354.346	315.437
- Waarborgsommen	2.397	2.716
Totaal vaste schulden met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar	**379.743**	**337.903**
Totaal vaste passiva	**751.836**	**732.772**
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar		
- Banksaldi	3	2.246
- Overige schulden	41.071	34.515
Totaal netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar	**41.074**	**36.761**
Overlopende passiva		
- Nog te betalen bedragen	38.310	39.450
- Van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeringen		
• Het Rijk	74.058	114.290
• overige Nederlandse overheidslichamen	17.458	14.277
- Overige vooruitontvangen bedragen	17.885	24.650
Totaal overlopende passiva	**147.711**	**192.667**
Totaal vlottende passiva	**188.785**	**229.428**
Totaal passiva	**940.621**	**962.199**

Buiten de balans opgenomen borg- en garantstellingen:

- Garantstellingen	0	0
- Borgstellingen en overige garanties	656.736	651.474

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Toelichting op de balans

Op de balans staan alle bezittingen, het eigen vermogen en de schulden van de gemeente. De balans bestaat uit twee gedeelten die met elkaar in evenwicht moeten zijn: de activa en de passiva. De activa worden gevormd door de bezittingen van de gemeente en de passiva bestaan uit de middelen waarmee de activa gefinancierd zijn.

Conform het BBV is de hoofdindeling van de balans als volgt:

Vaste activa	Immateriële vaste activa
	Materiële vaste activa
	Financiële vaste activa
Vlottende activa	Voorraden
	Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar
	Liquide middelen
	Overlopende activa
Vaste passiva	Eigen vermogen
	Voorzieningen
	Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar
Vlottende passiva	Vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar
	Overlopende passiva

Hierna wordt de balans per onderdeel toegelicht. Er kunnen kleine afrondingsverschillen optreden in de optellingen.

Toelichting vaste activa

Vaste activa zijn de bezittingen van de gemeente die voor langer dan één jaar bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen van de gemeente.

Immateriële vaste activa

Tabel 168

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Bijdragen derden	Afschrij-vingen	Vrijval	Stand per 31-12-2024
- Kosten onderzoek en ontwikkeling van een bepaald activum	1.161	0	811	0	0	239	0	1.733
Voorziening voorbereidende kosten voor grondexploitaties	-981	0	-130	0	0	0	-160	-951
Subtotaal	**180**	**0**	**681**	**0**	**0**	**239**	**-160**	**782**
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	5.516	0	2.600	0	0	364	0	7.752
Totaal Immateriële vaste activa	**5.696**	**0**	**3.281**	**0**	**0**	**603**	**-160**	**8.534**

Onder 'Kosten onderzoek en ontwikkeling van een bepaald activum' worden voorbereidende kosten van grondexploitaties geboekt. De kosten moeten aan de volgende voorwaarden voldoen:
1. de kosten passen binnen de kostensoortlijst Besluit ruimtelijke ordening (Bro);
2. de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan; daarna moet het een actieve grondexploitatie worden of afgeboekt worden ten laste van het jaarresultaat (eventueel via het vormen van een voorziening);

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

3. plannen tot ontwikkelingen van grond waarvoor voorbereidingskosten gemaakt worden, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een besluit.

De kosten van de voorbereidende grondexploitaties bedragen € 0,811 miljoen en wordt toegelicht in het MPG 2025. De vermeerdering heeft voor € 0,239 miljoen betrekking op het investeringsproject Groene As.

De voorziening voorbereidende kosten voor grondexploitaties is met € 0,030 miljoen afgenomen. Dit heeft betrekking op de voorbereidende grondexploitaties de Binnenweg en Beukenhorst Oost. In totaal bedraagt de vrijval € 0,160 miljoen.

De vermeerdering bijdrage aan activa in eigendom van derden betreft voor € 2,300 miljoen bijdrage aan Museum de Cruquius en voor € 0,223 miljoen aan de HOV-Westtangent.

Materiële vaste activa

Investeringen met een economisch nut

Tabel 169

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Bijdragen derden	Afschrij-vingen	Vrijval	Stand per 31-12-2024
Gronden uitgegeven in erfpacht								
Gronden uitgegeven in erfpacht	14.655	0	0	568	0	0	0	14.088
Totaal gronden uitgegeven in erfpacht	**14.655**	**0**	**0**	**568**	**0**	**0**	**0**	**14.088**
Overige investeringen met een economisch nut								
Bedrijfsgebouwen	283.287	-498	25.567	0	176	14.658	0	293.522
Machines, apparaten en installaties	6.860	0	1.246	0	0	1.609	0	6.497
Overige gronden en terreinen	114.708	498	233	6.075	0	399	0	108.965
Voorziening voor overige gronden en terreinen	-16.093	0	0	0	0	0	0	-16.093
Overige materiële vaste activa	17.870	0	5.676	0	1.051	1.842	0	20.654
Totaal overige investeringen met een economisch nut	**406.632**	**0**	**32.723**	**6.075**	**1.227**	**18.508**	**0**	**413.545**
Totaal investeringen met een economisch nut	**421.287**	**0**	**32.723**	**6.642**	**1.227**	**18.508**	**0**	**427.633**

Investeringen met economisch nut zijn investeringen die kunnen bijdragen aan het genereren van middelen en/of verhandelbaar zijn. Hieronder worden de verschillende categorieën toegelicht, waarbij investeringen boven de € 0,2 miljoen apart worden gespecificeerd.

Gronden uitgegeven in erfpacht
De verminderingen in 2024 van € 0,568 miljoen bestaat voor € 0,500 miljoen uit de verkoop van een kavel op Eiland 5 - Floriande.

Bedrijfsgebouwen
De vermeerderingen van 2024 (€ 25,567 miljoen) staan in onderstaande tabel.

Tabel 170

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving investering	Bedrag
Rietland College en Avantis College	13.211
Renovatie Scholen Zwanenburg-West	3.069
Opstal Diamantlaan	2.440
Tijdelijke huisvesting de Zwanenbloem	2.145
Nieuwe gemeentehuis	1.530

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving investering	Bedrag
Sporthal Lincolnpark	1.257
Renovatie Pl de Ster	440
Uitbreiding St.St.Adolbertusschool	353
Nieuwbouw Juliana van Stolbergschool	271
Nieuwbouw school Nassaupark	260
Overige gebouwen	591
Totaal	**25.567**

De herrubricering van -€ 0,498 miljoen betreft grond van het nieuwe gemeentehuis wat naar *Overige gronden* is verplaatst.

Machines, apparaten en installaties
De vermeerderingen van € 1,246 miljoen staan in onderstaande tabel.

Tabel 171

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving investering	Bedrag
De Nieuwe werkplek 2023	927
Koude- en warmteopslag	137
Gazonmaaier	132
Overige	50
Totaal	**1.246**

Overige gronden en terreinen
De vermeerderingen van € 0,233 miljoenen betreft grond Diamantlaan 2 van € 0,800 miljoen en een correctie op De Groene As van -€ 0,589 miljoen. De herrubricering van € 0,498 miljoen betreft grond van het nieuwe Gemeentehuis wat van *Bedrijfsgebouwen* komt.

De verminderingen van € 6,075 miljoen betreft verkochte strategische gronden aan de Rijnlanderweg.

Overige materiële vaste activa
De vermeerderingen van € 5,676 miljoen staan in onderstaande Tabel 172.

Tabel 172

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving investering	Bedrag
Stadspark Hoofddorp	2.581
Speelvoorzieningen VOR 2024	1.110
Visie Ringvaart-Ringdijk	406
Speelvoorzieningen VOR 2022	400
Speelvoorzieningen VOR 2023	305
Vergroenen speelplaatsen 2024	246
PARK21 Groot Vennep	233
Overige	395
Totaal	**5.676**

Onder de bijdragen van derden van € 1,051 miljoen staan de ontvangen bijdragen voor het Stadspark Hoofddorp (€ 0,478 miljoen), Visie Ringvaart-Ringdijk 2023 (€ 0,292 miljoen) en PARK21 Groot Vennep (€ 0,233 miljoen).

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Tabel 173

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Afschrij-vingen	Bijdragen derden	Stand per 31-12-2024
Investeringen met een economisch nut (t.b.v. heffingen)							
Begraafplaatsen	1.170	0	234	0	124	0	1.279
Rioleringswerken	62.865	0	4.982	0	1.371	2	66.474
Totaal investeringen met een economisch nut (t.b.v. heffingen)	**64.035**	**0**	**5.216**	**0**	**1.495**	**2**	**67.754**

Begraafplaatsen
De vermeerderingen van € 0,234 miljoen betreffen maatregelen op diverse begraafplaatsen.

Rioleringswerken
De vermeerderingen van € 4,982 miljoen staan in onderstaande Tabel 174.

Tabel 174

(bedragen × € 1.000)

Omschrijving investering	Bedrag
Riolering Kruisweg/Fortweg	1.349
Riolering Spoorzicht Noord	824
Sanering Zichtweg	550
Drainage Welgelegen	408
Riolering Parklaan/Draverslaan	400
Drainage Fietssnelweg	400
Diverse maatregelen GRP 2022	202
Overige	849
Totaal	**4.982**

Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut

Tabel 175

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Afschrij-vingen	Bijdragen derden	Stand per 31-12-2024
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	143.237	-106	32.805	0	8.396	6.246	161.294
Overige materiële vaste activa	5.109	0	230	0	285	0	5.055
Totaal investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut	**148.347**	**-106**	**33.035**	**0**	**8.681**	**6.246**	**166.348**

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken
De vermeerderingen van € 32,805 miljoen staan in onderstaand tabel :

Tabel 176

(bedragen x €.1.000)

Omschrijving investering	Bedrag
Snelfietsroute De Hoek/A4	4.028
Brug Dennenlaan	2.285
Verbreding Nieuwe Bennebroekerweg	1.863
PARK21 Evenemententerrein	1.724
Damwand Polanenkade	1.323
Brug Weteringbrug	1.284
Verbeteren Fietsroute Oude Notweg	1.052

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

(bedragen x €1.000)

Omschrijving investering	Bedrag
Vervangen elementen Graan voor Visch	993
Armaturen voor LED 2024	941
Verharding Spoorzicht Noord	870
PARK21 Algemeen	866
Verharding Hoofdweg	700
Kunstgras SV Hoofddorp	680
Verharding Spaarndammerdijk/-weg	663
Vervangen asfalt Zijkanaal F West	661
Herinrichten R.Kochstraat/Kamerlingh Onneslaan	592
Bomen Parklaan/Draverslaan	585
Verharding Kruislaan/Fortweg/Raadhuislaan	525
Diverse bomen Haarlemmermeer VOR 2023	472
Projectopdracht LED	460
Verharding Pax deelproject 2	418
Kunstgras UNO/De Deugd veld 3	397
Verharding Dunantstraat	360
Verharding Lageweg	350
Interimbeheer Stadscentrum	315
Verharding Parklaan/Draverslaan	310
Vergroening wijkpark Overbos	265
Kabelnet Pirantenwijk	260
VRI's Busbaan K11+K12	259
Pont Rijsenhout-Aalsmeer	249
HOV Haarlemmermeer Zuidwest	243
VRI's Busbaan K15+K16+K17	241
Vervangen duiker Wethouder van Essenweg	241
Aanpassingen Altenburg/Assumburg	226
Fietsonderdoorgang Cruquiusbrug	212
Afwaardering Schipholweg	-766
Overig	6.658
Totaal	**32.805**

Onder de bijdrage van derden is in 2024 voor een bedrag van € 6,246 miljoen aan subsidies ontvangen. Dit betreft PARK21 Evenemententerrein (€ 1,724 miljoen), Snelfietsroute De Hoek/A4 (€ 1,550 miljoen), PARK21 Algemeen (€ 0,866 miljoen), Verbeteren fietsroute Oude Notweg (€ 0,761 miljoen), Infrastructuur Hoofddorp Noord (€ 0,576 miljoen), Verbreding Nieuwe Bennebroekerweg (€ 0,519 miljoen) en Verharding Hoofdweg (€ 0,207 miljoen).

Verder heeft er een correctie plaats gevonden bij de Afwaardering Schipholweg (-€ 0,766 miljoen).

Overige materiële vaste activa
De vermeerdingen betreft Badhoevedorp voorzieningengebied (€ 0,230 miljoen).

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiële vaste activa

Tabel 177

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Aflos-singen	Stand per 31-12-2024
- Kapitaalverstrekkingen aan: • deelnemingen	34.444	858	0	40	35.261
- Leningen aan: • deelnemingen	37.966	860	0	0	38.826
- Overige langlopende leningen u/g	669	801	0	522	948
- Uitzettingen in de vorm van Nederl. schuldpapier ≥ 1 jaar	500	0	0	0	500
- Overige uitzettingen met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar	39.853	2.070	0	0	41.923
Totaal financiële vaste activa	**113.432**	**4.588**	**0**	**563**	**117.458**

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Tabel 178

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2024
Bank Nederlandse Gemeenten Aandelen	293	0	0	0	293
De Meerlanden Holding NV	4.609	0	356	0	4.965
De Waterwolf	1.188	0	0	0	1.188
Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer BV	18	0	0	18	0
Eneco Aandelen	0	0	2	0	2
Energiebedrijf Haarlemmermeer BV	30	0	0	0	30
GEM A4 zone west	6	0	0	0	6
GEM President	9	0	0	0	9
Hoofdvaart BV	18	0	0	0	18
Polanenpark B.V. Aandelen	4	0	0	0	4
Polanenpark C.V. Aandelen	4	0	0	0	4
ROM InWest	1.505	0	500	0	2.005
Recreatieplas BV	22	0	0	22	0
Schiphol Area Development Company	26.717	0	0	0	26.717
Stedin Aandelen	1	0	0	0	1
Suikerunie aandelen	9	0	0	0	9
Zonnepanelen Haarlemmermeer BV	10	0	0	0	10
Totaal deelnemingen	**34.443**	**0**	**858**	**40**	**35.261**

Er heeft een kapitaalstorting plaatsgevonden van € 0,5 miljoen aan InWest Regio BV. De Meerlanden Holding NV heeft dividend gestort van € 0,105 miljoen en er is stockdividend van € 0,356 miljoen in aandelen toegevoegd. Het dividend van BNG Bank NV van € 0,266 miljoen is vastgesteld en uitgekeerd. Van Stedin Holding NV is € 0,037 miljoen dividend ontvangen.

Leningen aan deelnemingen

Aan de lening aan de Hoofdvaart BV is € 0,860 miljoen rente toegevoegd.

Overige langlopende leningen u/g

Op 2 oktober 2024 zijn er leningen, als gevolg van de ontbinding van Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer, overgekomen naar de gemeente Haarlemmermeer met een hoofdsom van € 0,801 miljoen. Op deze leningen is € 0,479 miljoen afgelost. Er resteert een boekwaarde van € 0,335 miljoen op de overgekomen leningen.
De overige langlopende leningen zijn afgenomen met € 0,522 miljoen als gevolg van aflossing.

Uitzettingen in de vorm van Nederlands Schuldpapier > 1 jaar

Dit betreft een obligatielening aan de Nederlandse Staat. Hierop is € 0,028 miljoen aan rente ontvangen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overige uitzettingen met rentetypische looptijd > 1 jaar
Eind 2024 is er een bedrag van € 1,1 miljoen uitgezet bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SvN), bedoeld voor het uitgeven van duurzaamheidsleningen aan particulieren. De overige uitzettingen zijn toegenomen met toegevoegde rente van € 0,970 miljoen, waarvan € 0,960 miljoen voor Startersleningen, € 0,004 miljoen voor asbestleningen en € 0,006 voor Energieleningen,

Toelichting vlottende activa

Vlottende activa zijn die activa die reeds in liquide vorm als kas- of banktegoeden aanwezig zijn, dan wel op korte termijn (binnen een jaar) hierin zijn om te zetten (bijvoorbeeld voorraden, debiteuren). Conform het BBV worden de gronden in exploitatie onder de voorraden verantwoord.

Voorraden

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie
Tabel 179

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Herrub-ricering	Stand per 01-01-2024	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Vrijval	Interne trans-acties	Stand per 31-12-2024
Bouwgronden in exploitatie, excl. voorziening	81.309	0	81.309	16.886	21.437	0	0	76.758
Voorziening negatieve resultaten plannen	-30.475	0	-30.475	-2.822	0	-2.204	0	-31.094
Grondzaken in exploitatie, incl. voorziening	**50.834**	**0**	**50.834**	**14.063**	**21.437**	**-2.204**	**0**	**45.664**
Overig onderhanden werk	1.818	0	1.818	931	939	0	0	1.810
Overig onderhanden werk, incl. voorziening	**1.818**	**0**	**1.818**	**931**	**939**	**0**	**0**	**1.810**
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	**52.652**	**0**	**52.652**	**14.995**	**22.376**	**-2.204**	**0**	**47.475**

Bouwgronden in exploitatie exclusief voorziening
De positie bouwgronden in exploitatie is afgenomen met € 4,551 miljoen. Deze is samengesteld uit een waardevermeerdering van de bouwgronden in exploitatie van € 16,886 miljoen en een waardevermindering van € 21,437 miljoen. De waardevermeerdering betreft reguliere projectuitgaven in de lopende projecten en een winstneming van € 0,926 miljoen. De rest van de verminderingen hebben betrekkingen op grondverkopen en ontvangen subsidies.

Voorziening negatieve resultaten plannen
De mutaties in de verliesvoorziening bedragen in totaal € 0,618 miljoen. Zie de overige specificaties in onderstaande tabel. De overige verschillen zijn vooral het gevolg van autonome effecten en met name een verschuiving in de prijspeildatum. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar het MPG2025.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tabel 180

(bedragen x € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024	Mutaties
Nieuw-Vennep Nieuwe Kom	22.180	23.118	938
Sectorpark	2.262	2.129	-133
Boseilanden	2.563	1.772	-791
De Hoek	0	1.433	1.433
De Liede	9	414	405
Hart van Zwanenburg	1.257	1.303	46
Raadhuisplein en omgeving	2.203	924	-1.279
Totaal	**30.475**	**31.093**	**618**

Overig onderhanden werk
De wijzigingen in het overig onderhanden werk kunnen verklaard worden door onderstaande Tabel 181.

Tabel 181

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving investering	Bedrag
A4 Zone West	0
Initiatieven	39
Overige projecten (gedekt uit grondexploitaties)	893
Totale vermeerdering op overig onderhanden werk	**931**
Initiatieven	46
Overige projecten (gedekt uit grondexploitaties)	893
Totaal vermindering op overig onderhanden werk	**939**

Grondprijzen
De jaarlijks vastgestelde Grondprijzennota dient als basis voor de opbrengsten in de grondexploitaties. Over het algemeen genomen wordt de 'mediaan' (de meeste voorkomende prijzen) gehanteerd. Afwijkingen die hierop kunnen plaatsvinden zijn:
- Gesloten contracten
- Projecten met (extreme) duurzaamheidseisen
- Transformatiegebieden
- Overige bijzondere gevallen

Opbrengstenindexatie toekomstige jaren
Er wordt een opbrengstparameter gehanteerd van 2,0% voor wonen betaalbaar, 3,5% voor woningen overig en 1,5% voor de opbrengsten overig. Vanwege het unieke karakter van Haarlemmermeer en de lokale sterke economie zien wij dit als een realistische aanname.

Kostenindexatie toekomstige jaren
Voor kostenindexatie is een percentage van 3,5% aangehouden. De verwachting is dat de kostenstijging tot 2026 zal aflopen en geleidelijk daalt naar de streefwaarde van de Europese Centrale Bank (ECB) van 2% in 2026.

Rente waartegen grondexploitaties contant worden gemaakt
Conform de laatste notitie grondexploitaties van het BBV wordt de systematiek rondom het berekenen van de toe te rekenen rente aan de grondexploitaties, voorgeschreven. Het (vaste) percentage rondom de discontovoet wordt ook voorgeschreven door het BBV.

Risico- en kansenanalyse
Voor alle actieve grondexploitaties worden twee keer per jaar de risico's en kansen berekend. Dit wordt financieel vertaald op basis van de kans dat iets zich voordoet, waarna deze kans wordt

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

vermenigvuldigd met het mogelijk financiële gevolg. Dit om inzicht te verschaffen in de mogelijke impact op de netto contante waarde-berekeningen en actief te kunnen sturen op de projecten. Naast deze analyse van kansen en risico's is een gevoeligheidsanalyse een instrument om de gevoeligheid van marktomstandigheden op de grondexploitaties weer te geven. In de gevoeligheidsanalyse worden de volgende mogelijke markteffecten doorgerekend:

1. de gehanteerde (interne) omslagrente daalt met 1%;
2. de geraamde grondprijzen vallen 10% lager uit;
3. de geraamde opbrengsten worden één jaar later gerealiseerd. Het betreft hier alle opbrengsten tot einde looptijd van het project. Er vindt hierbij geen kostensturing plaats;
4. de geraamde opbrengsten worden één jaar later gerealiseerd. Het betreft hier alle opbrengsten tot einde looptijd van het project. De kosten worden hierbij ook een jaar later gefaseerd;
5. de opbrengststijging wordt 1% lager dan nu is berekend;
6. de opbrengststijging wordt 1% hoger dan nu is berekend;
7. de kostenstijging wordt 1% lager dan nu is berekend;
8. de kostenstijging wordt 1% hoger dan nu is berekend.

De belangrijkste effecten doen zich voor indien de grondprijzen met 10% dalen, ten opzichte van de calculatie.

De totale cashflow van de kosten bedraagt € 716,9 miljoen. De cash flow van de opbrengsten bedraagt € 760,6 miljoen op het actuele prijspeil (1 januari 2025) van alle actieve grondexploitaties. Uit de tabel is ook af te lezen dat er tot einde looptijd van de projecten nog € 154,7 miljoen aan kosten geraamd wordt en € 251,7 miljoen aan opbrengsten, waarvan € 251,9 miljoen aan grondopbrengsten.

Tabel 182

(bedragen x € 1 miljoen)	tMPG 2024 Totaal	MPG 2025 Boekwaarde 31-12-2024	Begroot	Totaal	Percentage gerealiseerd
Verwervingen	100,7	94,6	6,3	100,8	94%
VTA	157,6	129,3	29,1	158,5	82%
Bouwrijp maken	71,1	51,6	19,9	71,6	72%
Woonrijp maken	128,4	73,2	57,5	130,7	56%
Investeringen	*199,5*	*124,8*	*77,5*	*202,3*	62%
Diverse kosten	65,5	31,7	35,1	66,9	47%
Afdracht fondsen	2,2	-4,3	6,6	2,2	-195%
Rente	69,1	69,8	0,0	69,8	100%
Reserve Grondzaken	116,4	116,4	0,0	116,4	100%
Totaal kosten	711,1	562,2	154,7	716,9	78%
Grondverkopen	704,3	463,0	251,9	714,8	65%
Diverse opbrengsten	45,6	45,9	-0,2	45,7	100%
Totaal opbrengsten	749,9	508,9	251,7	760,6	67%
Saldo	**38,9**	**-53,3**	**97,0**	**43,7**	

Gereed product en handelsgoederen

Tabel 183

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Subsidies	Afschrij-vingen	Stand per 31-12-2024
Gereed product en handelsgoederen	8	0	35	33	0	0	9
Totaal Gereed product en handelsgoederen	**8**	**0**	**35**	**33**	**0**	**0**	**9**

De post 'gereed product en handelsgoederen' betreft de mutaties in de Eigen Verklaringen bij de servicebalies gedurende het jaar.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Vorderingen op openbare lichamen

In totaal staat € 34,301 miljoen als vordering op openbare lichamen. Hiervan is € 31,389 miljoen BTW en het BCF gerelateerd. De overige € 2,912 miljoen zijn vorderingen die de gemeente heeft op overheidsinstellingen.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist

Het saldo op de rekening courant in de schatkist is € 3,023 miljoen op 31 december 2024. Gemiddeld over vier kwartalen is € 23,972 miljoen in de schatkist aangehouden. De drempel voor het aanhouden van creditsaldo buiten de schatkist is € 10,101 miljoen. Het gemiddelde bedrag over vier kwartalen dat is aangehouden buiten de schatkist was € 5,61 miljoen. Onderstaande tabel geeft aan dat de drempel niet is overschreden. We hebben ons hiermee aan de regeling Schatkistbankieren gehouden.

Tabel 184

Gemiddelde bedragen x € 1.000	1e kwartaal 2024	2e kwartaal 2024	3e kwartaal 2024	4e kwartaal 2024
Buiten de Schatkist aangehouden	2.784	8.039	8.030	3.591
Ruimte onder de drempel	7.317	2.062	2.071	6.510
Drempel	10.101	10.101	10.101	10.101
Rekening-courant bij het Rijk	3.403	7.554	50.793	34.139

Overige vorderingen

De vorderingen bestaan uit de vorderingen op belastingdebiteuren, bijstandsdebiteuren en overige vorderingen. Voor elke categorie is een voorziening dubieuze debiteuren, waarin reserveringen zijn voorzien voor het gedeelte van de vordering waarvoor de kans klein is dat deze ontvangen gaat worden. Het totaal van de vorderingen bedraagt € 47,114 miljoen.

Tabel 185

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Belasting-debiteuren	Bijstands-debiteuren	Overige vorderingen	Totaal
Vorderingen per 31-12-2023	10.580	12.040	17.903	40.523
Voorziening oninbare vorderingen	-2.322	-9.114	-3.380	-14.817
Stand per 31-12-2023	**8.258**	**2.926**	**14.523**	**25.707**
Vorderingen per 31-12-2024	8.245	10.811	38.648	57.704
Voorziening oninbare vorderingen	-1.645	-8.066	-880	-10.590
Stand per 31-12-2024	**6.601**	**2.745**	**37.768**	**47.114**

Liquide middelen

Het kassaldo dat de gemeente heeft, bedraagt € 0,026 miljoen. Het betreft de bedragen die in de kas zitten bij het gemeentekantoor Beukenhorst en de servicecentra in Halfweg en Nieuw-Vennep.

Overlopende activa

Van overheden nog te ontvangen uitkeringen met specifiek bestedingsdoel

Tabel 186

(bedragen x € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2024
Opvang Oekrainers	458	0	20.759	16.944	4.274
Het Rijk	**458**	**0**	**20.759**	**16.944**	**4.274**
Opvang Oekrainers	360	0	330	360	330
Subsidie F200	47	0	0	0	47
Overige Nederlandse overheidslichamen	**407**	**0**	**330**	**360**	**377**
Totaal van overheden nog te ontvangen uitkeringen met specifiek bestedingsdoel	**865**	**0**	**21.089**	**17.304**	**4.651**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel ontstaan er nog te ontvangen bedragen op Europese en Nederlandse overheidslichamen. In bovenstaande tabel is het verloop van deze uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel te zien. Per 31 december 2024 is er nog € 4,651 miljoen te ontvangen.

Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen

Tabel 187

(bedragen x € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024
Overig nog te ontvangen bedragen	41.121	33.653
Vooruitbetaalde bedragen	6.652	8.629
Voorziening anterieure overeenkomsten	-2.778	-4.408
Totaal overlopende activa	**44.994**	**37.874**

Het totaal van de overige overlopende activa bedraagt € 37,874 miljoen. Dit bedrag is opgebouwd uit nog te ontvangen bedragen van € 33,653 miljoen en vooruitbetaalde bedragen van € 8,629 miljoen. Tegenover de post 'nog te ontvangen bedragen' is een voorziening opgenomen. Deze is bedoeld om de risico's af te dekken van de anterieure overeenkomsten die ook op deze balanspost staan voor een bedrag van € 4,408 miljoen. Voor deze posities geldt dat er sprake is van anterieure overeenkomsten en dus dat er sprake is van verhaalbare kosten. De risico's worden in het MPG toegelicht.

Toelichting vaste passiva

De vaste passiva bestaat uit het eigen vermogen (reserves) en de langlopende schulden (looptijd van één jaar en langer) van de gemeente. Hieruit blijkt hoe de bezittingen van de gemeente gefinancierd zijn.

Eigen vermogen

Algemene reserve

Tabel 188

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Saldo rekening 2023	Vermeerderingen	Verminderingen	Stand per 31-12-2024
Algemene dekkingsreserve	201.817	16.930	3.928	14.216	208.459
Algemene reserve grondzaken	0	0	5.721	5.173	548
Totaal algemene reserve	**201.817**	**16.930**	**9.649**	**19.389**	**209.007**

Algemene dekkingsreserve
De Algemene dekkingsreserve vormt het vrij besteedbare eigen vermogen. De Algemene dekkingsreserve kan ingezet worden als buffer voor incidentele financiële tegenvallers en onvoorziene risico's en is dan ook een belangrijk onderdeel van het weerstandsvermogen. De totale stand van de Algemene dekkingsreserve is € 208,459 miljoen. Het voordelige saldo van de Jaarrekening 2023 is toegevoegd ter grootte van € 16,930 miljoen.

Hieronder worden de vermeerderingen en verminderingen van de Algemene dekkingsreserve weergegeven. Mutaties groter dan € 0,2 miljoen worden apart gespecificeerd.

Tabel 189

Vermeerderingen	Bedrag (x € 1.000)
Budgetoverhevelingen	2.385
Planeetbaan 2	1.523
Overige	20
Totaal vermeerderingen	**3.928**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verminderingen	Bedrag (x € 1.000)
Budgetoverhevelingen	5.325
Project FHIT	3.702
Woningbouwprojecten	2.884
Schuldhulpverlening	750
Uitvoering wet inburgering	616
Venootschapsbelasting 2022	575
Overige	364
Totaal verminderingen	**14.216**

Algemene reserve grondzaken
Hieronder worden de vermeerderingen en verminderingen van de Algemene reserve grondzaken weergegeven. Mutaties groter dan € 0,2 miljoen worden apart gespecificeerd.

Tabel 190

Vermeerderingen	Bedrag (x € 1.000)
Dotatie voorziening Grondexploitaties	2.294
Verkoop SG139 - 142	1.182
Winstneming grondexploitaties 2024	906
Afronding Vennootschapsbelasting 2022	575
Storting Reserve grondzaken	457
Anterieure overeenkomst	203
Overige	104
Totaal vermeerderingen	**5.721**

Verminderingen	Bedrag (x € 1.000)
Vrijval voorziening Grondexploitaties	2.839
Mutatie voorziening overige ruimtelijke projecten anterieure overeenkomsten	1.833
Overige	501
Totaal verminderingen	**5.173**

Bestemmingsreserves

Tabel 191

Reserve omschrijving (bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2024
Calatravabruggen	753	0	0	414	339
Haarlemmermeerse Bos	715	0	0	0	715
Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR)	656	0	0	131	524
Maatschappelijke voorzieningen	3.375	0	1.386	0	4.761
Monumenten	693	0	127	223	597
Onderwijshuisvesting	920	0	0	0	920
Pionier-BOLS	1.231	0	0	0	1.231
Programma Stadscentrum Hoofddorp	538	0	2.845	0	3.383
Project de Nieuwe Kom	1.044	0	0	0	1.044
Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)	37.586	0	3.031	4.034	36.583
Schaalsprong	7.556	0	2.232	1.399	8.388
Stichting Mainport en Groen (SMG)	5.466	0	0	265	5.201
Toekomstbestendige werklocaties	515	0	313	0	828
Versterking van de (lucht)vrachtketen	7.974	0	0	226	7.748
Wonen	1.689	0	48	112	1.624
Subtotaal	**70.711**	**0**	**9.980**	**6.805**	**73.886**
Dekking afschrijvingslasten	60.986	0	6.468	1.630	65.824

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Reserve omschrijving (bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2024
Totaal	**131.697**	**0**	**16.448**	**8.435**	**139.710**

Reserve Calatravabruggen
Voor het onderhoud aan de Calatravabruggen is een reserve ingesteld. Vanuit deze reserve wordt het onderhoud bekostigd. Deze onderhoudskosten variëren afhankelijk van de onderhoudswerkzaamheden van jaar tot jaar. Er is dit jaar voor € 0,414 miljoen aan deze reserve onttrokken.

Reserve Haarlemmermeerse bos
De revitalisering van het veertig jaar oude recreatiegebied Haarlemmermeerse Bos is gefaseerd uitgevoerd in de jaren 2020-2022. Als gevolg van een langer durend planvoorbereiding- en vergunningtraject voor enkele werken in het bos is de uitvoering doorgeschoven naar 2025. Er is dit jaar niets onttrokken aan de reserve. De reserve blijft in stand totdat de werkzaamheden zijn uitgevoerd.

Reserve Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR)
Deze reserve is ingesteld ter dekking van de afkoop voor het onderhoud van Floriande. Er is conform de begroting het jaarlijkse bedrag van € 0,131 miljoen onttrokken.

Reserve Maatschappelijke voorzieningen
Deze reserve heeft als doel het dekken van vervangingen of investeringen in bestaand gemeentelijk maatschappelijk vastgoed. Voor de periode 2023 - 2030 zal ingezet worden op een CO_2-reductie van de gemeentelijke vastgoedportefeuille van ten minste 55%. Dit wordt gerealiseerd door verduurzaming van ten minste zes panden en door het omzetten van de meerjarenonderhoudsplannen naar duurzame meerjarenonderhoudsplannen. Het netto resultaat van de verkopen uit de vastgoedportefeuille wordt voor 100% gestort in de bestemmingsreserve maatschappelijke voorzieningen. Er is dit jaar € 1,386 miljoen in de reserve gestort.

Reserve Monumenten
Conform de in bestemmingsreserve monumenten (2014.0008663) vastgelegde gedragslijn om mogelijke restgelden uit de reguliere subsidieverordening te doteren aan de bestemmingsreserve monumenten, is € 0,127 miljoen gedoteerd. Vanuit deze nota vindt er ook een jaarlijkse structurele storting plaats van € 0,072 miljoen vanuit het budget monumenten. Vanuit de nota Subsidieverordening restauratie gemeentelijk erfgoed 2020 (2020.0000059) vindt er een jaarlijkse structurele onttrekking plaats van € 0,072 miljoen voor subsidieaanvragen conform artikel 9 van de Subsidieverordening restauratie gemeentelijk erfgoed 2020. In de najaarsrapportage is deze onttrekking verhoogd voor twee monumentale damsluizen in Vijfhuizen en Zwanenburg met € 0,098 miljoen en een incidentele onttrekking het subsidieplafond van de 'subsidieverordening restauratie en onderhoud gemeentelijk erfgoed 2024' te verhogen van € 0,052 miljoen.

Reserve Onderwijshuisvesting
De reserve Onderwijshuisvesting is bedoeld voor onderwijshuisvesting en voor het saneren van asbest bij scholen. Er is niets aan deze reserve onttrokken of gedoteerd.

Reserve Pionier-BOLS
Deze reserve heeft als doel de financiële dekking van projecten in het kader van de gebiedsontwikkeling Pionier-BOLS terrein. Gepland was dat in 2023 de verkoop van het Van Groningenterrein zou plaatsvinden. Echter volgens de geactualiseerde planning wordt dit 2025. Er is niets aan deze reserve onttrokken of gedoteerd.

Reserve Programma stadscentrum Hoofddorp
Deze reserve is ingesteld voor het ondersteunen en verwezenlijken van de doelstellingen van het programma Stadscentrum Hoofddorp: hebben en houden van een aantrekkelijk en levendig stedelijk gebied waar werken, wonen en voorzieningen met elkaar vermengen en er een aangenaam verblijf is (raadsbesluit 9 november 2023, 8302549). Er is dit jaar € 2,845 miljoen gedoteerd aan de reserve.

Reserve Project de Nieuwe Kom
De reserve is ingesteld voor het dekken van het tekort bij het afsluiten van de herziene grondexploitatie de Nieuwe Kom. In deze reserve hebben geen mutaties plaatsgevonden.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Reserve Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)
Het doel van deze reserve is mogelijkheid scheppen voor ruimtelijke investeringen in infrastructuur en openbaar groen. De vermeerderingen komen voort uit de bijdragen van projectontwikkelaars voor kleinschalige woningbouwprojecten en voor gebiedsontwikkelingen voor een totaal van € 3,031 miljoen. Er is € 4,034 miljoen aan deze reserve onttrokken. Voor nadere informatie verwijzen we naar het MPG 2025.

Reserve Schaalsprong
Het doel van deze reserve is de dekking van voorbereidingskosten en de afschrijvingslasten van toekomstige investeringen in mobiliteit, bovenwijks groen (2020.0000409) en wettelijk vereiste maatschappelijke voorzieningen (2021.0002603) die noodzakelijk zijn om (de versnelling van) woningbouw mogelijk te maken.

Er is € 1,399 miljoen onttrokken en € 2,232 miljoen gedoteerd aan de reserve.

Reserve Stichting Mainport en Groen (SMG)
De reserve Stichting Mainport en Groen is tot stand gekomen om projecten zeker te stellen na de liquidatie van Stichting Mainport en Groen. Aan de reserve is € 0,265 miljoen onttrokken.

Reserve Toekomstbestendige werklocaties
Voor het herstellen en inrichten van de openbare ruimte is dit jaar bedrag van € 0,313 miljoen gedoteerd. Dit is conform de bestendige gedragslijn.

Reserve Versterking van de (lucht)vrachtketen
Deze reserve heeft, in overleg met het ministerie en de regionale partners, het volgende doel gekregen; de aansluiting van Schiphol en de regio op het Europese vrachtnetwerk en versterking van de (lucht)vrachtketen. Er is € 0,226 miljoen onttrokken aan de reserve.

Reserve Wonen
Deze reserve is ingesteld voor woonmogelijkheden voor huishoudens die daar op grond van hun inkomen niet (geheel) zelf in kunnen voorzien en om financiële knelpunten weg te nemen die de voortgang en/of realisatie van woningbouwprojecten in de weg staan. Er is dit jaar € 0,048 miljoen gedoteerd en € 0,112 miljoen onttrokken aan de reserve.

Reserve Dekking afschrijvingslasten
De reserve Dekking afschrijvingslasten is ingesteld ter dekking van de afschrijvingslasten van verschillende investeringen. Dit zijn maatschappelijke voorzieningen (verzamelinvestering), sportcomplex Koning Willem-Alexander, Haarlemmermeer Lyceum, MFA Badhoevedorp, dorpshuis Zwanenburg, Monumenten (verzamelinvestering), Quatrebras, Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer, Haarlemmerliede en Spaarnwoude (HenS), Spaarndammerdijk, Dorpshuis Marijke, Project dorpshart Rijsenhout, Mobiliteit, Spoorzicht Noord, Aanleg bos bij Abbenes, Sporthal Linconpark, PARK21 Evenementen, PARK21 Polderlanden, Stadspark Hoofddorp, Warmte koude opslag Raadhuisplein, Programma Stadscentrum Hoofddorp, Groene Carré, Dorpbos Abbenes, Groene kwadrant en Koolstofcertificaten. De onttrekkingen van de jaren 2025 en verder worden bij de Voorjaarsrapportage 2025 gecorrigeerd. Per saldo is er voor € 6,468 miljoen gedoteerd en € 1,630 miljoen onttrokken ten behoeve van de dekking van afschrijvingslasten.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Tabel 192

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Vrijval	Stand per 31-12-2024
Wachtgeldverplichting voormalig personeel	827	1.282	899	0	1.210
Wachtgeldverplichting wethouders	70	3	73	0	0
Pensioenverplichting wethouders	7.101	3.885	296	0	10.689
Regeling Vervroegd Uittreden	1.375	0	126	342	907
Bovenwettelijk verlof	410	1.666	0	0	2.076
Verlofsparen	514	422	0	0	936
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**10.296**	**7.257**	**1.394**	**342**	**15.817**

Voorziening wachtgeldverplichting voormalig personeel
Naast de wachtgelden is de gemeente eigenrisicodrager voor de lasten die voorvloeien uit de Werkloosheidswet (WW). De verplichtingen die hieruit volgen, zijn opgenomen in deze voorziening. Het bedrag dat gestort is in deze voorziening bedraagt € 1,282 miljoen. In totaal is € 0,899 miljoen uitgekeerd aan wachtgelden en WW-uitkeringen.

Voorziening wachtgeldverplichting wethouders
De onttrekking aan de voorziening bedraagt € 0,073 miljoen en aan de voorziening is voor € 0,003 miljoen gedoteerd. Er is na 2024 géén voormalig wethouder met een recht op wachtgeld, hierdoor staat de voorziening op nihil.

Voorziening pensioenverplichting wethouders
De pensioenen zijn conform CAO geïndexeerd. Dit zorgt voor een vermeerdering van € 3,885 miljoen. De vermindering van € 0,296 miljoen zijn de uitbetaalde pensioenen aan de reeds gepensioneerde wethouders.

Voorziening regeling voor vervroegde uittreding
Deze voorziening is bedoeld ter dekking van de kosten als gevolg van vervroegde uittreding. De regeling voor vervroegde uittreding (RVU) geeft een beperkt aantal medewerkers dat aan specifieke voorwaarden voldoet, de mogelijkheid vervroegd met pensioen te gaan. Zo moet de medewerker bijvoorbeeld op de ingangsdatum van de RVU 41 jaar in dienst zijn geweest van een bij ABP aangesloten werkgever en moet de medewerker uiterlijk 31 december 2028 de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt hebben. Indien gebruik gemaakt wordt van de RVU heeft de medewerker tijdens zijn deelname aan de RVU recht op een maandelijkse uitkering gelijk aan de fiscale drempelvrijstelling voor de RVU. In 2024 is een totaal van € 0,126 miljoen uitbetaald aan deelnemers van de regeling. Doordat niet iedere gerechtigde deelneemt is er een vrijval van € 0,342 miljoen.

Voorziening bovenwettelijk verlof
In de jaarstukken 2022 is een voorziening bovenwettelijk verlof ingesteld. Voor het bovenwettelijke verlof dat bestaat uit overmatige verlofsaldi moet een voorziening worden opgenomen. In 2024 worden meer uren als overmatig aangemerkt waardoor er een storting is gedaan van € 1,666 miljoen. De hoogte van de voorziening bedraagt € 2,076 miljoen.

Voorziening verlofsparen
Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke verlofuren sparen. Met dit verlofsparen kunnen medewerkers hun bovenwettelijke verlofuren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning, bijvoorbeeld voor vervroegd pensioen of een sabbatical. Medewerkers kunnen bovenwettelijke verlofuren aanmerken als verlofsparen, deze gespaarde verlofuren verjaren niet. Ook aangekochte extra verlofuren kunnen ingezet worden voor verlofsparen. De verlofuren die door medewekers als verlofsparen zijn aangemerkt, vertegenwoordigen een waarde. Voor de in 2024 gespaarde uren is een bedrag van € 0,422 miljoen gestort. De hoogte van de voorziening komt daardoor op € 0,936 miljoen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Onderhoudsegalisatievoorzieningen

Tabel 193

Reserve omschrijving (bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Vrijval	Stand per 31-12-2024
Onderhoud gebouwen	4.324	2.375	1.160	0	5.538
Totaal onderhoud gebouwen	**4.324**	**2.375**	**1.160**	**0**	**5.538**

Onderhoudsegalisatievoorzieningen
Deze voorziening is gevormd voor de egalisering van de in de tijd onregelmatig gespreide kosten voor onderhoud aan gemeentelijke objecten.

Door derden beklemde middelen

Tabel 194

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Vrijval	Stand per 31-12-2024
Tariefsegalisatie rioolheffing	6.915	0	0	318	6.597
Tariefsegalisatie afvalstoffenheffing	114	0	0	114	0
Totaal door derden beklemde middelen	**7.029**	**0**	**0**	**432**	**6.597**

Voorziening tariefsegalisatie rioolheffing
De mutatie op de voorziening tariefsegalisatie rioolheffing (onttrekking of storting) wordt aan het einde van het jaar bepaald door de relatie tussen de inkomsten en uitgaven te leggen.

Voorziening tariefsegalisatie afvalstoffenheffing
De mutatie op de voorziening afvalstoffenheffing (onttrekking of storting) wordt aan het einde van het jaar bepaald door de relatie tussen de inkomsten en uitgaven te leggen. Gezien het verschil tussen de baten en lasten van de afvalinzameling en -verwerking in 2024 is het hele saldo vrijgevallen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar

Onderhandse leningen en waarborgsommen

Tabel 195

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Aflos-singen	Stand per 31-12-2024
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	23.000	0	0	3.250	19.750
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	354.346	0	0	38.909	315.437
Waarborgsommen	2.397	0	564	245	2.716
Totaal vaste schulden met rentetypische looptijd >= 1	**379.743**	**0**	**564**	**42.404**	**337.903**

Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen
Regulier is € 3,250 miljoen afgelost en er zijn geen nieuwe leningen afgesloten.

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen
Regulier is € 38,909 miljoen afgelost en er zijn geen nieuwe leningen afgesloten.

Rentelast vaste schulden
Het gemiddelde rentepercentage over onze langlopende leningenportefeuille bedroeg 1,51%. Vorig jaar was dit 1,53%. De rentelast over alle onderhandse leningen bedraagt € 5,377 miljoen. Vorig jaar was dit € 6,067 miljoen. Het totale leningensaldo (exclusief waarborgsommen) is met € 42,159 miljoen afgenomen.

Waarborgsommen
Vanuit het BBV is voorgeschreven om de waarborgsommen onder de vaste schulden te verantwoorden. Dit zijn waarborgsommen die ontvangen worden voor woningbouw. Later worden deze weer geretourneerd.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Toelichting vlottende passiva

De vlottende passiva zijn de kortlopende schulden (tot één jaar) van de gemeente.

Netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar

Banksaldi
Dit jaar is het saldo negatief € 2,246 miljoen.

Overige schulden
Tabel 196

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024
Reserveringsbijdragen	89	115
Optievergoeding	9	7
Rekening courant Duurzaam bedrijf	1.174	0
Infra Fonds SLP	6.172	6.257
Rekening courant AM-Overleg	193	0
Crediteuren	33.434	28.136
Overige schulden	**41.071**	**34.515**

Rekening courant Duurzaam bedrijf
Als gevolg van de ontbinding van Duurzaam Bedrijf Haarlemmermeer is de rekening courant Duurzaam bedrijf beeindigd.

Infra Fonds SLP
Conform afspraken met Schiphol Logistics Park (SLP) is € 0,085 miljoen aan rente toegevoegd. Verder geen mutaties.

Crediteuren
Het openstaande crediteurensaldo eind 2024 bedraagt € 28,136 miljoen. In 2024 is 94% van de onbetwiste facturen op tijd betaald, dat wil zeggen binnen 30 dagen na ontvangst.

Overlopende passiva

Nog te betalen bedragen
Tabel 197

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024
Aangegane verplichtingen/nog te betalen bedragen	29.571	29.505
Af te dragen premies met betrekking tot salarissen	7.758	8.636
Overige posten	117	270
Bedragen m.b.t. de uitkeringsadministratie	863	1.038
Nog te betalen bedragen	**38.310**	**39.450**

De post aangegane verplichtingen/nog te betalen bedragen zijn bedragen die na het sluiten van de crediteurenadministratie nog in het boekjaar 2024 zijn geboekt, omdat ze betrekking hadden op 2024.

Van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeringen
Tabel 198

(bedragen x € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2024
Omgevingslawaai	70	0	0	0	70
Pilot Re-integratie officier	163	0	0	32	130
SPL Social Work	0	0	862	0	862
SPUK Lokaal preventieakkoord H12	40	0	0	0	40

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

(bedragen x € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2024
SPUK CDOKE K28	523	0	3.564	1.926	2.160
SPUK Clientondersteuning H21	20	0	0	6	14
SPUK Duurzame infrastructuur E115	0	0	100	0	100
SPUK Duuzaam gebruik infra E56	700	0	0	0	700
SPUK Gebiedsbudget J106 en Spoorzone NOVEX J116	31.776	0	456	0	32.232
SPUK Gedupeerden kinderopvang toeslag affaire B2	547	0	335	263	619
SPUK IJsbanen en Zwembaden H25	99	0	-7	-29	122
SPUK IZA H35	0	0	1.120	1.120	0
SPUK Impuls Jongerencultuur D21	580	0	295	504	370
SPUK Inburgering G10 en Onderwijsroute G13	1.159	0	3.806	1.625	3.341
SPUK Informatie Digitale Overheid C92	0	0	153	153	0
SPUK J55 Aanpak Energiearmoede	1.709	0	0	431	1.279
SPUK Lokale Aanpak Isolatie J94	2.003	0	3.455	2	5.456
SPUK Mainport A30	0	0	3.206	1.514	1.692
SPUK Meerkosten Energie Openbare zwembaden H32	1.481	0	0	-13	1.494
SPUK Mobiliteitspakketten E110	0	0	21.640	0	21.640
SPUK Onderwijsachterst.beleid D8	0	0	3.456	3.456	0
SPUK Programma Natuur L16B	0	0	872	30	842
SPUK RHA 2021 Kwetsbare doelgroepen J56	180	0	0	0	180
SPUK RHA 2023 Uitbreiding woonwagenstandpl. J209	51	0	0	0	51
SPUK Regio Deal MRA West J4	0	0	8.634	0	8.634
SPUK Schipholbalie C82	0	0	445	420	25
SPUK Start Bouwimpuls J105	2.750	0	0	0	2.750
SPUK Stimulering Sport 2024 H04	0	0	663	502	162
SPUK Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie E44	1.215	0	0	0	1.215
SPUK Woningbouw Impuls J09	14.594	0	0	0	14.594
SPUK Woningbouw korte term bovenplanse infra E104	11.717	0	0	0	11.717
SPUK inhalen COVID-19 onderwijsvertragingen D14	1.930	0	0	886	1.044
SPUK kwijtscheld. Gem. bel. C62	0	0	69	0	69
Spuk BR Combin.Funct.	8	0	723	698	33
Spuk GALA	322	0	1.575	1.752	145
Spuk Sportakkoord	41	0	-41	0	0
Spuk Sportakkoord 23-26	20	0	106	124	2
Subsidie RVO VIS21	360	0	0	150	210
subsidie DUMAVA	0	0	296	0	296
Het Rijk	**74.058**	**0**	**55.784**	**15.551**	**114.290**
ISV 2014	1.618	0	0	35	1.582
KSW casus D.U.	65	0	0	59	5
PARK21 NRG	6.609	0	0	0	6.609
PNH Energiebesp.woning	0	0	199	105	93
PNH Energietoezicht Bedrijven	6	0	121	127	0
PNH energie infra	0	0	61	0	61
Park21 PASO	5.106	0	11	2.843	2.275
SPUK Kleinschalige woonvoorziening H26B	0	0	191	145	46
Subs.Fietsroute De Hoek-VRA	668	0	881	1.549	0
Subs.Geluidsschermen Halfweg	291	0	0	0	291
Subs.Groene en Recr.Verbind.	2.430	0	0	0	2.430
Subsidie Spoorzicht Noord	382	0	0	0	382
Toegankelijke Bushaltes	143	0	0	0	143
VRA Fietsbrug Abbenes	0	0	320	0	320
VRA Verkeersveiligheid	140	0	0	140	0
subs moestuin	0	0	39	0	39
Overige Nederlandse overheidslichamen	**17.458**	**0**	**1.823**	**5.005**	**14.277**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

(bedragen x € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Herrub-ricering	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2024
Totaal van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeringen	**91.516**	**0**	**57.607**	**20.556**	**128.567**

Van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeringen zijn ontvangen voorschotbedragen van overheidsinstellingen (Rijk, provincie en Vervoerregio Amsterdam) met een specifiek bestedingsdoel. In bovenstaande tabel is het verloop van deze voorschotbedragen te zien. In 2024 is een bedrag van € 57,607 miljoen ontvangen en een bedrag van € 20,556 miljoen besteed.

Overige vooruitontvangen bedragen

Tabel 199

(bedragen × € 1.000)	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024
Overige vooruitontvangen bedragen	17.885	24.650
Totaal overige vooruit ontvangen bedragen	**17.885**	**24.650**

Vooruitontvangen bedragen zijn bedragen die wij tot en met 2024 hebben ontvangen, maar die verantwoord moeten worden in 2025 of later.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Niet in de balans tot uitdrukking komende verplichtingen en aanspraken

De gemeente Haarlemmermeer is voor toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële rechten en verplichtingen. De belangrijkste verplichtingen en rechten lichten we hier toe.

Contracten

In 2024 zijn 25 contracten met een looptijd van drie jaar of langer afgesloten met een waarde van € 0,44 miljoen.

FLO verplichtingen van de brandweer bij de VRK

Functioneel leeftijdsontslag (FLO) verplichtingen zijn reguliere loonkosten die buiten de gemeenschappelijke regeling (GR) van de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) vallen en specifiek zijn voor gemeenten met beroepsbrandweer tot en met het jaar 2045. Er is een meerjarenprognose gemaakt voor de kosten van het FLO-overgangsrecht (€ 13,257 miljoen). Jaarlijks wordt voor ons een bedrag begroot op basis van een meerjarige inschatting van de kosten. De werkelijke kosten staan echter nog niet vast, maar hangen af van de individuele keuzes die de medewerkers maken.

Garantstellingen

Tabel 200

(bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Stand per 01-01-2023	Stand per 31-12-2023
Bejaardenzorg en verpleeghuizen	1.502	713	676
Sportverenigingen en –instellingen	5.491	2.647	2.456
Sociaal-culturele en maatschappelijke instellingen	4.235	2.799	2.705
Borg Zonnepanelen BV Tegenstroom van Ymere	3.000	1.763	1.616
Borg Polanenpark C.V.	4.000	2.000	2.000
Totaal publiek gemeentelijk belang	18.227	9.922	9.452
	0	0	0
Totaal regionaal strategisch karakter	0	0	0

De grens voor de garanties met een publiek gemeentelijk belang bedraagt € 36 miljoen volgens het Garantiebeleid 2019 (2019.0057727). Dat overschrijden we niet, omdat op dit moment het saldo € 9,452 miljoen is. De garanties met een regionaal strategisch karakter zijn conform beleid afgebouwd. De grens was € 23,5 miljoen en heeft geen revolverend karakter.

In het Garantiebeleid 2019 is vastgelegd dat wij bij afgegeven garantstellingen jaarlijks door de instelling en geldverstrekker aangeleverde

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

informatie beoordelen. Deze beoordeling heeft plaatsgevonden bij vaststelling van de Programmabegroting 2025-2028, op basis van de informatie van de instellingen over het boekjaar 2023. De raad is hierover per brief (11390523) geïnformeerd. Omdat de standen ultimo op basis van privacywetgeving niet altijd meer met de geldverstrekker kunnen worden geverifieerd, hanteren wij in deze paragraaf de informatie uit de laatste brief aan de raad, aangevuld met de informatie van de instellingen over 2023, die na datum van de raadsbrief is ontvangen. Dit betreffen de standen per 31 december 2023.

Borgstellingen en overige garanties

Tabel 201

(bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Borg	Stand per 01-01-2024	Stand per 31-12-2024	Betaald door de gemeente in 2024
Indirecte garantstellingen gemeenschappelijke regelingen	43.327		12.863	11.980	0
Waarborgfonds Sociale Woningbouw	2.460.336		412.356	434.571	0
Hypotheken personeel	517		517	423	0
Nationale hypotheek Garantie	409.000	50%	231.000	204.500	0
Totaal			656.736	651.474	0

Indirecte garantstellingen gemeenschappelijke regelingen
Indirect staat de gemeente ook garant voor alle opgenomen geldleningen door de gemeenschappelijke regelingen. Het betreffen hier geldleningen van Cocensus en de VRK voor € 11,980 miljoen. Deze garanties zijn onlosmakelijk verbonden aan gemeenschappelijke regelingen en daarom ook niet opgenomen in het garantieplafond.

Waarborgfonds Sociale Woningbouw
De gemeente garandeert samen met de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw geldleningen aan woningbouwcorporaties binnen Haarlemmermeer. Het totaal van deze gegarandeerde geldleningen bij deze corporaties bedraagt € 2.460 miljoen waarvoor wij gedeeltelijk borg staan wat neer komt op € 434,571 miljoen. De gemeente is hiervoor achtervang, dat wil zeggen dat zolang het Waarborgfonds nog geld heeft wij hierop niet worden aangesproken. Het waarborgfonds heeft hiervoor een risicovermogen, dat als eerste buffer dient om aanspraken van de borg op te vangen. In 2024 zijn wij hiervoor niet aangesproken.

Hypotheken personeel
Borgstellingen op hypotheken van personeel zijn opgenomen voor een bedrag van € 0,423 miljoen. Dat is minder dan vorig jaar als gevolg van het vervallen van een hypotheek, waarbij de gemeente borg stond. De regeling is aflopend; er worden geen nieuwe borgstellingen op hypotheken personeel afgegeven.

Nationale Hypotheek Garantie (NHG)
Tot 2011 heeft de gemeente gemeentegaranties afgegeven. Na 2011 vallen deze garanties geheel voor rekening van de Staat. Het bedrag waar de gemeente ultimo 2023 nog indirect garant voor staat is 50% van € 409 miljoen, € 204,5 miljoen voor 2.318 leningen binnen de gemeente. Er zijn geen claims betaald door NHG en ook niet door de gemeente. De stand van 2024 is pas laat in 2025 bekend.

Badhoevedorp-Zuid

De gemeente wordt verweten onrechtmatig gehandeld te hebben omdat wij ons niet of onvoldoende zouden hebben ingespannen mee te werken aan ontwikkelingsmogelijkheden in Badhoevedorp Zuid. Er is een uitspraak van de rechtbank Amsterdam, hiertegen zijn we in hoger beroep gegaan. Tegelijkertijd loopt er een schadestaatprocedure waarbij de tegenpartij de schade heeft opgemaakt. Als reactie daarop hebben wij uitgebreid onderzoek laten doen met gespecialiseerde bureaus. De resultaten daarvan zijn meegenomen in de geactualiseerde risicoanalyse die Naris medio 2019 met de gemeente heeft uitgevoerd. Op basis daarvan is de conclusie dat, naar de stand van zaken van deze procedures, geen voorziening nodig is. De risicoanalyse is onderdeel van de berekening die gemaakt wordt ten behoeve van het weerstandsvermogen. Op 16 maart 2020 is bekend gemaakt dat de aandelen van TeleVerde BV door een overname in handen zijn gekomen van een andere partij. Het feit dat TeleVerde BV

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

nieuwe aandeelhouders heeft gekregen is nog niet direct van invloed op de lopende procedures tussen de gemeente en TeleVerde BV. De gemeente heeft medio 2024 de risicoanalyse geactualiseerd in verband met het rentedragende karakter van de claim. De afgelopen jaren zijn intensieve besprekingen tussen gemeente en de nieuwe aandeelhouders van TeleVerde gevoerd over het realiseren van een gebiedsontwikkeling. Gedurende deze onderhandelingen zijn het hoger beroep en de schadestaatprocedure “on hold” gezet om te onderzoeken of er tot een oplossing gekomen kon worden. De besprekingen hebben nog niet geleid tot een nader tot elkaar komen van partijen. De Intentieovereenkomst is inmiddels verlopen, maar partijen hebben nog wel overleg met elkaar. De risico analyse wordt de komende periode geactualiseerd indien nodig.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Na balansdatum voorgedane ontwikkelingen

Artikel 29 van het BBV schrijft voor dat inzichten van belang voor de financiële positie, dienen te worden verwerkt in de jaarrekening, ook als deze inzichten zijn verkregen na 31 december 2024, maar vóór het vaststellen van de jaarstukken. Alle gegevens die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum tot de formele opmaakdatum door het college zijn verwerkt in deze jaarstukken. Gegevens die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum, maar belangrijke financiële gevolgen kunnen hebben, dienen te worden toegelicht. Indien noodzakelijk wordt dit hoofdstuk hiervoor benut. Dit kan ook om informatie gaan die na de datum van opmaken van de jaarstukken door het college en voor vaststelling door de raad beschikbaar komt. Indien dit laatste het geval is, ontvangt de raad een erratum bij de jaarstukken.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Restantkredieten

In het Activabeleid Gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155) is vastgelegd dat beschikbaar gestelde kredieten (restantkredieten) niet automatisch worden overgeheveld van het ene naar het andere jaar. Doelstelling van het inbouwen van deze toets is een vlotte afwikkeling van deze kredieten te bevorderen (beleidsrealisatie) en zicht te houden op de investeringen in de pijplijn.

Er is een overzicht samengesteld met de restantkredieten per programma per 31 december 2024. Verder wordt aangegeven wat de uitkomst is van de toetsing van deze restantkredieten aan de vastgestelde richtlijnen. Ook is bepaald welke kredieten worden doorgeschoven.

Toetsing aan de richtlijnen

Vorig jaar is besloten een bedrag van € 14,2 miljoen over te hevelen naar 2024. Daarnaast is in 2024 een bedrag van € 84,0 miljoen aan investeringskredieten beschikbaar gesteld. Hiermee komt het totaal aan beschikbare financiële middelen op € 98,2 miljoen. In totaal is in 2024 € 74,4 miljoen aan investeringsuitgaven gedaan. Dit betekent dat per 31 december 2024 nog een bedrag resteert van € 23,8 miljoen.

Van de € 23,8 miljoen kan op basis van de vastgestelde richtlijn een bedrag van € 10,1 miljoen aan restant vrijgegeven jaarschijven worden doorgeschoven naar 2025. Het gaat hier om:

1. kredieten die in 2024 door de raad beschikbaar zijn gesteld, maar waarvan uitvoering nog niet volledig heeft plaatsgevonden (€ 3,7 miljoen). Deze kredieten worden op grond van de richtlijnen zonder meer overgeheveld;
2. kredieten die vóór 2024 door de raad beschikbaar zijn gesteld, waarvan de investeringen over meerdere jaren lopen of waarvan uitvoering nog niet volledig heeft plaatsgevonden, maar waarvoor inmiddels wel concrete verplichtingen zijn aangegaan (€ 6,3 miljoen);
3. voorbereidingskredieten die door de raad beschikbaar zijn gesteld, waarvan de daadwerkelijke uitvoering de komende jaren plaats vindt (€ 0,4 miljoen). Bij voorbereidingskredieten vindt op grond van de richtlijnen altijd overheveling plaats.

De grootste doorgeschoven bedragen zijn:

- Spoorzone Graan voor Visch Zuid, Hoofddorp € 1,1 miljoen
- Spoorzone Stationskwartier, Hoofddorp € 1,1 miljoen
- Duurzaamheidsleningen, € 1,1 miljoen
- Schuilhoeve, Badhoevedorp € 0,8 miljoen
- Fietsroute Oude Notweg, Haarlemmerliede € 0,7 miljoen

Het verschil van € 13,7 miljoen zijn kredieten die komen te vervallen. Het betreft voornamelijk de volgende investeringen:

- Strategische aankopen van grond € 10,0 miljoen
- Pier K parkeerterrein € 0,8 miljoen
- Badhoevedorp voorzieningengebied - algemeen € 0,2 miljoen
- Badhoevedorp fietsverding/knooppunt € 1,3 miljoen
- Grond Groene As € 0,6 miljoen
- Leefbaarheid-N200 € 0,3 miljoen

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht restantkredieten per programma (x € 1.000)

	1	2	3 (1-2)	4
Programma (bedragen x € 1.000	Totaal krediet 2024	Uitgegeven in 2024	resterend krediet 2024	restant kredieten per 1-1-2025 na toetsing
Maatschappelijke ontwikkeling	32.613	31.245	1.369	980
Mobiliteit	3.503	814	2.688	1.875
Ruimtelijke Ontwikkelingen	5.171	688	4.483	4.534
Kwaliteit fysieke omgeving	38.294	33.775	4.519	2.166
Economische zaken	15.200	4.961	10.239	240
Overhead	3.472	2.901	571	571
Totaal Investeringsplan	98.253	74.384	23.869	10.104

Analyse

Het doorschuiven van de kredieten heeft de volgende oorzaken:

- voor een deel van de investeringen is het totale investeringsbedrag geautoriseerd, terwijl de uitvoering gefaseerd over meerdere jaren plaatsvindt;
- investeringen komen later tot uitvoering dan oorspronkelijk gepland. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat noodzakelijke afstemming met of toestemming van medeoverheden of andere derden meer tijd kost;
- verder schuiven investeringen door in verband met afstemming van de planning met andere projecten ter voorkoming van extra overlast voor inwoners en ondernemers.

De financiële consequenties met betrekking tot de kapitaallasten, veroorzaakt door het verschuiven van de kredieten, worden verwerkt in het meerjarenbeeld bij de Voorjaarsrapportage 2025.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Recapitulatie op taakveld

Er kunnen kleine afrondingsverschillen optreden in de optellingen.

Tabel 202

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Bestuur, samenleving en publiekscontact					
0.1 Bestuur	A	0	124	0	-124
	C	281	281	281	0
0.2 Burgerzaken	E	4.610	4.533	5.386	853
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	0	0	1	1
Baten		**4.891**	**4.938**	**5.668**	**730**
0.1 Bestuur	A	6.743	7.080	10.432	-3.352
	B	358	399	351	48
	C	1.283	1.283	1.291	-8
	D	434	434	433	1
0.2 Burgerzaken	A	581	787	708	79
	D	722	281	262	19
	E	8.379	8.121	8.472	-351
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	62	62	62	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	D	53	53	53	0
Lasten		**18.614**	**18.501**	**22.066**	**-3.565**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-13.723**	**-13.563**	**-16.398**	**-2.835**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-13.723**	**-13.563**	**-16.398**	**-2.835**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Veiligheid					
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	B	117	81	96	14
1.2 Openbare orde en veiligheid	A	1.026	4.208	2.921	-1.286
	B	0	1.560	1.997	437
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	B	0	19.652	19.321	-331
Baten		**1.143**	**25.501**	**24.335**	**-1.165**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	B	17.747	18.005	18.160	-155
1.2 Openbare orde en veiligheid	A	4.250	7.385	6.202	1.183
	B	212	2.439	2.746	-307
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	B	204	20.106	19.436	670
Lasten		**22.413**	**47.935**	**46.544**	**1.391**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-21.270**	**-22.434**	**-22.209**	**226**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-21.270**	**-22.434**	**-22.209**	**226**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Zorg en werk					
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	20	20	18	-2
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	378	378	394	16
	C	1.595	1.910	1.673	-237
	D	0	1.010	846	-164
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	A	0	0	6	6
	D	235	366	432	66
6.3 Inkomensregelingen	C	1.872	1.838	1.838	0
	D	29.099	38.692	38.542	-149
6.5 Arbeidsparticipatie	C	31	545	781	236
	D	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	A	122	122	157	35
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	A	599	899	941	42
6.71c Dagbesteding (WMO)	A	0	39	48	9
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	A	0	54	54	0
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	B	0	190	204	14
6.81a Beschermd wonen (WMO)	B	0	149	149	0
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	B	225	225	131	-94
Baten		**34.175**	**46.436**	**46.215**	**-222**
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	20	20	25	-5
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	3.091	3.370	3.493	-123
	C	1.692	1.910	1.673	237
	D	0	1.010	846	164
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	A	2.164	2.237	2.507	-270
	D	235	366	384	-18
6.3 Inkomensregelingen	C	2.042	2.025	2.086	-62
	D	40.330	49.110	49.391	-281
6.4 WSW en beschut werk	C	4.895	6.262	6.239	22
6.5 Arbeidsparticipatie	C	7.253	6.574	6.476	98
	D	294	294	227	67
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	A	6.742	7.012	7.083	-71
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	A	7.815	9.352	9.396	-43
6.71b Begeleiding (WMO)	A	6.392	7.999	7.963	36
	B	10	10	3	7
6.71c Dagbesteding (WMO)	A	4.920	4.661	4.608	53
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	A	3.394	3.106	2.842	263
6.72a Jeugdhulp begeleiding	A	7.699	7.627	8.480	-853
6.72b Jeugdhulp behandeling	A	4.238	6.676	6.575	101
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	A	4.685	6.258	6.217	41
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	A	5.793	6.930	6.878	52
6.73a Pleegzorg	B	2.088	1.636	1.588	48
6.73b Gezinsgericht	B	0	0	140	-140
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	B	6.899	12.676	12.874	-198
6.74a Jeugdbehandeling GGZ zonder verblijf	A	15.963	19.243	19.436	-194
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	A	369	659	576	83
	B	1.407	430	701	-272
6.81a Beschermd wonen (WMO)	B	0	149	149	0
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	B	289	503	332	170
6.82a Jeugdbescherming	A	2.579	2.630	2.523	107
6.82b Jeugdreclassering	A	0	0	405	-404
Lasten		**143.297**	**170.732**	**172.116**	**-1.383**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-109.122**	**-124.296**	**-125.901**	**-1.605**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-109.122**	**-124.296**	**-125.901**	**-1.605**
Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	**Beleidsdoel**	**Originele begroting**	**Gewijzigde begroting**	**Rekening**	**Verschil rekening gewijzigde begroting**
Maatschappelijke ontwikkeling					
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	D	3.790	0	321	321
4.2 Onderwijshuisvesting	B	1.066	2.216	1.779	-437
	E	812	944	718	-226
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	B	3.415	5.702	5.583	-119
5.1 Sportbeleid en activering	E	713	733	735	2
5.2 Sportaccomodaties	E	6.225	6.285	6.649	364
5.3 Cultuurpresentie, cultuurproductie, cultuurparticipatie	D	744	3.851	3.095	-756
5.5 Cultureel erfgoed	D	108	123	97	-26
5.6 Media	D	433	1.273	1.167	-106
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	E	852	986	1.108	122
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	0	16	16	0
	B	601	419	440	21
	C	1.658	3.369	3.249	-120
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	A	125	250	224	-26
6.74a Jeugdbehandeling GGZ zonder verblijf	A	0	0	1	1
7.1 Volksgezondheid	A	896	1.740	1.802	62
Baten		**21.436**	**27.906**	**26.983**	**-923**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	D	3.993	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	C	113	134	144	-9
3.4 Economische promotie	E	24	224	216	8
4.2 Onderwijshuisvesting	B	14.590	13.944	13.655	288
	E	602	769	803	-34
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	B	9.051	11.641	11.141	500
5.1 Sportbeleid en activering	E	2.502	2.695	2.653	41
5.2 Sportaccomodaties	E	20.909	20.203	20.717	-514
5.3 Cultuurpresentie, cultuurproductie, cultuurparticipatie	D	13.920	16.733	16.193	540
5.4 Musea	D	1.171	1.310	1.196	114
5.5 Cultureel erfgoed	D	740	894	811	83
5.6 Media	D	7.146	7.920	8.216	-296
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	D	41	42	42	0
	E	7.118	7.302	6.436	866
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	4.281	4.330	4.318	11
	B	765	724	626	98
	C	15.216	17.890	17.269	621
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	A	2.381	2.337	2.051	286
6.74a Jeugdbehandeling GGZ zonder verblijf	A	108	108	106	1
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	C	594	594	594	0
7.1 Volksgezondheid	A	8.498	9.899	9.664	234
Lasten		**113.762**	**119.692**	**116.852**	**2.840**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-92.325**	**-91.786**	**-89.869**	**1.917**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

0.10 Mutaties reserves	B	35	131	35	-96
	C	991	966	966	0
	D	66	226	226	0
	E	1.324	1.498	632	-866
Baten		**2.416**	**2.821**	**1.859**	**-961**
0.10 Mutaties reserves	C	100	1.416	1.486	-70
	D	60	72	127	-55
	E	3.095	3.316	3.316	0
Lasten		**3.255**	**4.804**	**4.928**	**-125**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-93.165**	**-93.769**	**-92.938**	**831**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Mobiliteit					
2.1 Verkeer en vervoer	B	264	239	118	-120
2.2 Parkeren	B	0	0	8	8
2.5 Openbaar vervoer	A	25	25	0	-25
	B	64	64	27	-37
Baten		**352**	**328**	**153**	**-175**
1.2 Openbare orde en veiligheid	B	398	400	326	75
2.1 Verkeer en vervoer	A	1.186	1.133	1.056	77
	B	3.743	2.854	2.445	409
2.2 Parkeren	A	415	289	217	72
	B	667	1.252	1.088	163
2.5 Openbaar vervoer	A	25	25	1	24
	B	1.464	1.074	842	232
Lasten		**7.897**	**7.027**	**5.974**	**1.053**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-7.545**	**-6.699**	**-5.821**	**878**
0.10 Mutaties reserves	A	219	135	136	0
	B	123	123	123	0
Baten		**343**	**259**	**259**	**0**
0.10 Mutaties reserves	A	0	75	75	0
Lasten		**0**	**75**	**75**	**0**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-7.202**	**-6.516**	**-5.637**	**879**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Ruimtelijke ontwikkelingen					
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	B	829	3.638	3.725	87
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	B	2.072	400	-1.317	-1.717
7.4 Milieubeheer	B	1	1	0	-1
	D	2.542	2.857	2.132	-725
8.1 Ruimte en leefomgeving	A	1.220	1.273	1.585	312
	B	0	16.053	5.192	-10.861
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	B	7.800	2.486	7.070	4.584
8.3 Wonen en bouwen	C	10.403	11.905	6.601	-5.303
	D	459	1.104	431	-673
Baten		**25.325**	**39.716**	**25.420**	**-14.296**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	B	374	779	765	14
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	B	220	607	1.838	-1.231
7.4 Milieubeheer	B	943	943	863	80
	D	3.920	4.339	3.558	781
8.1 Ruimte en leefomgeving	A	8.364	8.737	8.996	-260
	B	191	9.796	6.841	2.955
	C	44	44	11	33
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	B	177	1.668	1.595	73
8.3 Wonen en bouwen	C	8.928	8.593	8.444	149
	D	459	1.104	431	673
Lasten		**23.620**	**36.611**	**33.343**	**3.268**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**1.705**	**3.106**	**-7.923**	**-11.029**
0.10 Mutaties reserves	B	5.637	8.913	10.681	1.768
Baten		**5.637**	**8.913**	**10.681**	**1.768**
0.10 Mutaties reserves	B	11.501	18.045	15.235	2.810
Lasten		**11.501**	**18.045**	**15.235**	**2.810**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-4.160**	**-6.027**	**-12.477**	**-6.450**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Wonen					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	B	4.300	4.335	4.324	-11
8.3 Wonen en bouwen	A	0	1.124	1.506	382
	B	-20	0	1	1
Baten		**4.280**	**5.459**	**5.831**	**373**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	B	3.237	2.826	3.192	-366
8.3 Wonen en bouwen	A	640	2.194	1.581	613
	B	2.848	2.584	2.412	172
Lasten		**6.725**	**7.604**	**7.184**	**420**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-2.445**	**-2.145**	**-1.353**	**792**
0.10 Mutaties reserves	A	173	164	112	-52
Baten		**173**	**164**	**112**	**-52**
0.10 Mutaties reserves	A	48	48	48	0
	B	1.450	1.816	1.523	294
Lasten		**1.498**	**1.864**	**1.570**	**294**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-3.769**	**-3.845**	**-2.811**	**1.034**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Kwaliteit fysieke omgeving					
2.1 Verkeer en vervoer	D	934	941	1.167	226
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	A	948	1.192	1.113	-78
7.2 Riolering	C	11.714	15.719	12.568	-3.151
7.3 Afval	B	23.877	25.923	25.975	52
7.4 Milieubeheer	D	20	20	0	-20
	E	55	55	305	250
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	A	899	1.291	1.258	-33
Baten		**38.446**	**45.139**	**42.385**	**-2.754**
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	98	104	54	50
2.1 Verkeer en vervoer	D	29.506	32.060	31.219	841
2.4 Economische havens en waterwegen	C	896	947	710	237
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	A	13.423	13.681	13.762	-81
6.3 Inkomensregelingen	B	770	867	794	73
7.2 Riolering	C	6.917	10.623	8.322	2.301
7.3 Afval	B	18.560	21.042	21.333	-290
7.4 Milieubeheer	E	8.094	7.770	7.377	393
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	A	1.216	1.361	1.326	35
Lasten		**79.480**	**88.456**	**84.897**	**3.559**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-41.034**	**-43.317**	**-42.512**	**805**
0.10 Mutaties reserves	A	132	132	131	0
	D	312	312	414	102
Baten		**444**	**444**	**546**	**102**
0.10 Mutaties reserves	D	0	99	0	99
Lasten		**0**	**99**	**0**	**99**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-40.590**	**-42.972**	**-41.966**	**1.006**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Economische zaken					
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	A	2.694	6.755	15.021	8.266
1.2 Openbare orde en veiligheid	A	410	410	60	-351
2.1 Verkeer en vervoer	A	0	0	6	6
3.1 Economische ontwikkeling	A	20	20	30	10
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A	1.678	1.572	1.511	-60
	B	0	0	7	7
8.1 Ruimte en leefomgeving	B	0	0	1	1
Baten		**4.802**	**8.757**	**16.635**	**7.878**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	A	2.539	3.601	10.531	-6.929
1.2 Openbare orde en veiligheid	A	215	215	209	6
2.1 Verkeer en vervoer	A	0	0	42	-42
	B	174	174	174	0
3.1 Economische ontwikkeling	A	759	759	713	46
	B	574	878	1.025	-147
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	A	1.356	1.332	1.051	280
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A	1.668	1.753	1.624	129
	B	639	639	638	1
8.1 Ruimte en leefomgeving	B	245	245	246	-1
Lasten		**8.168**	**9.596**	**16.253**	**-6.657**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-3.367**	**-839**	**382**	**1.221**
0.10 Mutaties reserves	A	150	239	226	-13
Baten		**150**	**239**	**226**	**-13**
0.10 Mutaties reserves	A	0	0	313	-313
Lasten		**0**	**0**	**313**	**-313**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-3.216**	**-600**	**295**	**895**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Overzicht algemene dekkingsmiddelen					
0.5 Treasury	C	7.219	13.942	11.436	-2.506
0.61 OZB woningen	A	23.513	23.594	24.207	614
0.62 OZB niet-woningen	A	76.722	79.830	77.360	-2.470
0.63 Parkeerbelasting	A	4.990	3.997	4.072	75
0.64 Belastingen overig	A	1.072	1.072	1.181	109
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	B	269.900	280.876	280.881	6
0.8 Overige baten en lasten	D	0	0	57	57
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A	14	14	4	-10
3.4 Economische promotie	A	14.281	13.762	14.093	331
8.3 Wonen en bouwen	A	32	32	29	-3
Baten		**397.743**	**417.118**	**413.321**	**-3.797**
0.5 Treasury	C	1.529	1.824	1.889	-65
0.61 OZB woningen	A	1.057	1.057	1.120	-63
0.62 OZB niet-woningen	A	2.547	2.547	2.410	137
0.63 Parkeerbelasting	A	28	28	28	0
0.64 Belastingen overig	A	44	44	47	-3
0.8 Overige baten en lasten	D	29.854	6.069	3.999	2.070
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	E	1.000	-575	90	-665
3.4 Economische promotie	A	275	275	282	-8
Lasten		**36.334**	**11.268**	**9.865**	**1.402**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**361.409**	**405.850**	**403.456**	**-2.395**
0.10 Mutaties reserves	D	11.170	16.187	14.216	-1.971
Baten		**11.170**	**16.187**	**14.216**	**-1.971**
0.10 Mutaties reserves	D	1.231	3.385	2.406	980
Lasten		**1.231**	**3.385**	**2.406**	**980**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**371.348**	**418.652**	**415.266**	**-3.386**

Programma en taakveldomschrijving (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	Beleidsdoel	Originele begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Verschil rekening gewijzigde begroting
Overzicht overhead					
0.4 Overhead	A	1.434	1.819	2.184	365
	B	0	0	2	2
	C	144	144	144	0
	D	22	21	0	-21
Baten		**1.599**	**1.984**	**2.330**	**345**
0.4 Overhead	A	36.059	41.710	40.130	1.580
	B	13.128	13.882	13.586	296
	C	16.712	17.778	17.051	727
	D	14.125	14.857	14.658	198
	E	-7.157	-6.870	-7.716	846
Lasten		**72.867**	**81.357**	**77.709**	**3.647**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-71.268**	**-79.372**	**-75.379**	**3.993**
0.10 Mutaties reserves	D	0	1.645	1.645	0
Lasten		**0**	**1.645**	**1.645**	**0**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-71.268**	**-81.017**	**-77.025**	**3.993**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Samenvattend

Totaal baten	534.193	623.282	609.275	-14.007
Totaal lasten	533.177	598.778	592.803	5.975
Gerealiseerd totaal van saldo van baten en lasten	**1.016**	**24.504**	**16.473**	**-8.032**
Totaal mutaties reserves	**2.847**	**-892**	**1.727**	**2.619**
Gerealiseerd resultaat	**3.863**	**23.612**	**18.199**	**-5.413**

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Single information Single audit (SiSa)

De doelstelling van de Single information Single audit (SiSa) is de verantwoordings- en controlelasten voor medeoverheden (gemeenten, provincies en regio's met een gemeenschappelijke regeling) richting uitkeringsverstrekkers te verminderen. De SiSa-verantwoordingssytematiek sluit aan bij het reguliere jaarrekeningproces van de medeoverheden. De financiële verantwoording van de daarvoor aangewezen specifieke uitkeringen gebeurt via een bijlage bij de jaarrekening en valt daarmee ook onder de accountantsverklaring. De SiSa-bijlage geeft op beknopte wijze volgens de door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voorgeschreven wijze de belangrijkste verantwoordingsinformatie over de betreffende specifieke uitkering, zoals bijvoorbeeld de juridische grondslag en de besteding ervan.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

SiSa-bijlage

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A30	**Specifieke uitkering Mainports** Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A30/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A30/02*	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A30/03*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A30/04*		
			€ 1.513.841	€ 1.513.841	Nee			
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			25	187	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€174.334	€ 1.039.010			€45.458	€45.458
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€3.519	€174.139	€89.225	€651.041	€18.470	€325.895
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
			€0	€120.000	€0	€ 0	€331.006	

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	C62	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				
			€ 7.513	Nee				
BZK	C82	**Specifieke uitkering Schipholbalie (tranche 4)** Gemeente Haarlemmermeer	Baten (jaar T) Gemeentebalie Schiphol *Aard controle R* *Indicator: C82/01*	Lasten (jaar T) Gemeentebalie Schiphol *Aard controle R* *Indicator: C82/02*	Beginstand exploitatietekort (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C82/03*	Totaal exploitatietekort (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C82/04*	Totale voorschotbetaling (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C82/05*	Beginstand opgebouwde reservevoorziening (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C82/06*
			€ 673.023	€ 1.093.412	€ 0	€ 420.389	€ 445.000	0
			Eindstand opgebouwde reservevoorziening (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C82/07*					
			€ 24.611					
BZK	C92	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 153.000	€ 0	5	310	5	
OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05* *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D8/06*
			€ 2.789.572	€ 763.535	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
		1						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
OCW	D14	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**		Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*			
				€ 622.918	€ 263.406	€ 0			
				Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*		
				€ 0	€ 1.930.238	€ 1.043.914	Nee		
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/11*		
			1						
OCW	D21	**Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur**		Naam instelling of samenwerkingsverband *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/01*	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle R* *Indicator: D21/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/04*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/05*	
			1	Stichting Maatvast Haarlemmermeer	€ 98.548	€ 108.548	Nee		
			2	Stichting C punt	€ 160.000	€ 174.831	Nee		
			3	Stichting NMCX	€ 72.666	€ 72.666	Nee		
			4	Stichting Fort Penningsveer	€ 93.050	€ 93.050	Nee		
			5	Stichting Haalemmermeer museum de Cruquius	€ 80.000	€ 80.000	Nee		
IenW	E3	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)		Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/03*	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt *Aard controle R* *Indicator: E3/04*	Correctie over besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/05*	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/06*
			1	559.132.00/508080816	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/07*	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*
			1	*559.132.00/508080816*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
IenW	E27B	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)** **Provinciale beschikking en/of verordening** Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen		Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: E27B/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E27B/03*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/04*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/05*	
			1	513611-728208	€ 0	€ 0			
			2	1910628-1932821	€ 0	€ 0			
			3	2118226/2167714	€ 0	€ 91.575			
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/07*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/10*	
			1	513611-728208	€ 303.660	€ 383.319		Nee	
			2	1910628-1932821	€ 882.239	€ 169.400		Nee	
			3	2118226/2167714	€ 208.848	€ 1.171.431		Nee	
IenW	E30	**Field Lab geluidbewust bouwen Hoofddorp** Gemeente Haarlemmermeer		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E30/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle D* *Indicator: E30/02*	Cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E30/03*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E30/04*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E30/05*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E30/06*
				€ 0	€ 1.443.104	€ 0	€ 510.461	Ja	Ja
IenW	E44	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E44/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/03*	Besteding (jaar T) ten laste van cofinanciering *Aard controle R* *Indicator: E44/04*	Besteding (t/m jaar T) cofinanciering cumulatief *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/06*
			1	5000005982	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/07*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/08*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/09*			
			1	5000005982	Water vasthouden en benutten	Nee			
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/10*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/11*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/12*	Correctie cofinanciering (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/13*		
			1	5000005982	Ja				
IenW	E56	**Regeling specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021**		Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle R* *Indicator: E56/01*	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle R* *Indicator: E56/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle n.v.t* *Indicator: E56/03*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E56/04*	Correctie besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle R* *Indicator: E56/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E56/06*
			1	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	€ 0	Nee
				Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E56/07*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E56/08*				
			1	N.v.t.	Nee				
IenW	E104	**Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/01*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) *Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: E104/02*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E104/03*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/04*	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/05*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/06*
			1	5000006549	€ 0	€ 0	€ 0	349	84
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/07*	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/08*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/10*		
			1	5000006549	0	0	Nee		
				Naam infrastructurele voorziening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/11*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructurele voorziening *Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: E104/12*	Totale besteding (jaar T) per infrastructurele voorziening *Aard controle R* *Indicator: E104/13*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructurele voorziening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/14*	Infrastructurele voorziening afgerond? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/15*	
			1	*Hoofdvaart Oostzijde herinrichten*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			2	*Kruisweg herprofileren*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			3	*Herprofilering Beursrotonde*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			4	*Burgemeester van Willigenlaan herprofileren*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			5	*Herinrichting kruispunt Planetenweg-Kruisweg*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			6	*Herprofilering Nieuweweg*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			7	*Parkeergarages Stadscentrum Hoofddorp*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
IenW	E110	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/01*	Totale besteding (t/m jaar T-1) *Automatisch berekend. Alleen voor SiSa 2024.* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/02*	Totale besteding (jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/03*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/04*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) Automatisch berekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/05*	
				IENW/BSK-2024/196652	€ 1.492.453	€ 2.324.511	€ 0	€ 3.357.511	
				Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110/06*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110/07*	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110/08*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/11*
				2.817	1.348	1.186	340	Nee	Ja
				Naam mobiliteitsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: E110/12*	Totale besteding (t/m jaar T-1) per mobiliteitsmaatregel *Alleen voor SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: E110/13*	Totale besteding (jaar T) per mobiliteitsmaatregel *Aard controle R* *Indicator: E110/14*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per mobiliteitsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: E110/15*	Mobiliteitsmaatregel afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t* *Indicator: E110/16*	
			1	*Stadsstraat van Heuven Goedhartlaan; Afwaarderen Polarisavenue - Kruisweg/N201 (fase 1) van gebiedsontsluitingsweg naar erftoegangsweg*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			2	*Stadsstraat van Heuven Goedhartlaan; Afwaarderen Polarisavenue - Kruisweg/N201 (fase 2) van gebiedsontsluitingsweg naar erftoegangsweg*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			3	*Aanleg fietsoversteek van Heuven Goedhartlaan ter hoogte van de kruising met de Hoofdvaart Westzijde*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			4	*Afwaarderen Hoofdweg Oost; ged. Van Heuven Goedhartlaan - Graan voor Visch naar erftoegangsweg*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			5	*Verbreding fietsstroken Hoofdweg Oost tussen ged. Achterweg - Van Stamplein*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			6	*Aanleg fietspad Boslaan - Piratenweg*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			7 *Verplaatsen randweg Hoofddorp Zuid (Nieuwe Bennebroekerweg)*	€ 1.492.453	€ 1.909.226	€ 2.942.226	Nee	
			8 *Afwaarderen Kruisweg tussen stationskwartier en Van der Willigenlaan naar erftoegangsweg*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			9 *Autoluw maken centrumring Hoofddorp*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			10 *Aanleg doorfietsroute Pabstlaan*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			11 *Aanleg fietspad Graan voor Visch tussen Lincolnpark en Van Heuven Goedhartlaan*	€ 0	€ 172.324	€ 172.324	Nee	
			12 *Aanleg HOV busroute tussen zuidrand Hoofddorp en Hoofddorp station Hoofddorp Zuid - Hoofddorp Station*	€ 0	€ 242.961	€ 242.961	Nee	
			13 *Aanleg fietspad tussen Lisserbroek en Nieuw Vennep*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
IenW	E115	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E115/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/03*			
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 33.894.737	€ 618.543	€ 1.154.423	€ 7.109	€ 222.824	-€ 52.815
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 95.512	€ 19.268	€ 0	€ 1.922.560	€ 13.166	€ 7.732
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 3.866	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 17.883	€ 7.318	€ 44.982	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 7.047	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 12.047	€ 401.186	€ 19.058
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 32.843	€ 108.213	€ 5.921
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 55.933	€ 161.162	€ 9.451
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 15.606	€ 886
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 15.673	€ 13.137	€ 966
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 116.496	€ 699.304	€ 36.282
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6	Totaal	0	0	N.v.t.		
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 3.994	€ 3.994	€ 0		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6	Totaal	€ 3.994	€ 3.994	€ 0		
SZW	G10	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*			
				€ 1.506.466	€ 124.324	Ja			

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G12	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
			€ 9.415	€ 0	Ja			
SZW	G13	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 167.009	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 663.383	€ 501.623				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Dienstverlening door derden** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Onroerende zaken – H4/05	€ 198.834	€ 198.834			
		2	Roerende zaken – H4/06	€ 302.789		€ 302.789		
		3	Dienstverlening door Derden – H4/07	€ 0			€ 0	
VWS	H21	**Specifieke uitkering cliëntondersteuning**	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/01*	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/05*	
			Ja		€ 5.822	€ 35.685	Nee	

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VWS	H26B	**Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp** SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26B/01*	Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26B/02*	Gedurende jaar T zijn de activiteiten verricht in het kader van de randvoorwaardelijke functie waarvoor de uitkering is ontvangen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26B/03*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H26B/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26B/05*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26B/06*
			1	060363 Gemeente Amsterdam	*BEN NH*	*Ja*	€ 59.381	€ 317.790	Ja
			2	060363 Gemeente Amsterdam	*BEN NH*	*Ja*	€ 144.733	€ 144.733	Nee
			3	060363 Gemeente Amsterdam	*BEN NH*	*Ja*	€ 53.524	€ 53.524	Ja
				Optionele toelichting (verplicht in te vullen indien indicator 3 met "nee" is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26B/07*					
			1						
			2						
			3						
VWS	H30	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**		Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
			1	Lokaal Sportakkoord	€ 105.648	€ 124.127	€ 205.227	Ja	Ja
			2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 723.273	€ 698.210	€ 1.388.648	Ja	Ja
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 162.535	€ 202.676	€ 327.498	Ja	Ja
			4	Kansrijke Start	€ 130.028	€ 108.070	€ 188.525	Ja	Ja
			5	Mentale Gezondheid	€ 40.634	€ 45.890	€ 89.578	Ja	Ja
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 142.218	€ 151.314	€ 256.344	Ja	Ja
			7	Valpreventie	€ 386.020	€ 474.136	€ 764.492	Ja	Ja
			8	Leefomgeving	€ 81.267	€ 58.776	€ 135.926	Ja	Ja
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 20.317	€ 25.145	€ 52.558	Ja	Ja
			10	Versterken sociale basis	€ 292.563	€ 336.907	€ 564.707	Ja	Ja
			11	Mantelzorg	€ 81.267	€ 93.617	€ 156.028	Ja	Ja
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 81.267	€ 94.233	€ 156.645	Ja	Ja
			13	Welzijn op recept	€ 77.204	€ 74.101	€ 115.047	Ja	Ja
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 20.317	€ 17.062	€ 32.664	Ja	Ja
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 59.325	€ 70.000	€ 125.546	Ja	Ja
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*					
				Nee					

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VWS	H35	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/01*	Zijn activiteiten verricht zoals vermeld in artikel 3 van de regeling (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/02*	Is meegewerkt aan monitoring zoals gesteld in artikel 7 lid 2 in de regeling (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/03*	Besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H35/04*	Correcties besteding (T-1) inclusief uitvoering door medeoverheden *vanaf SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: H35/05*	Eindverantwoording (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/06*
			1	*1045482*	Ja	Ja	€ 1.128.742	€ 0	Ja
VRO	J4	Regiodeals 5e tranche		Naam actielijn/ programmalijn/ pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4/01*	Besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: J4/02*	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: J4/03*	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van Rijksmiddelen per actielijn actielijn/ programmalijn /pijler. *Aard controle R* *Indicator: J4/04*	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van regionale financiering per actielijn actielijn/ programmalijn /pijler. *Aard controle R* *Indicator: J4/05*	
			1	Case for Change Beverwijk	€ 0	€ 0			
			2	Case for Change Haarlem	€ 0	€ 0			
			3	Case for Change Haarlemmermeer	€ 0	€ 0			
			4	Case for Change Velsen	€ 0	€ 0			
			5	Case for Change Zandvoort	€ 0	€ 0			
			6	Ontwikkelen vormen van duurzame gebiedsfinanciering	€ 0	€ 0			
			7	Leren en Ontwikkelen	€ 0	€ 0			
			8	Uitvoerinsgkosten (VAT)	€ 0	€ 0			
				Kopie Naam actielijn/ programmalijn/ pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4/06*	Totale cumulatieve besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Inclusief uitvoering door derden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4/07*	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. Inclusief uitvoering door derden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4/09*		
			1	*Case for Change Beverwijk*	€ 0	€ 0			
			2	*Case for Change Haarlem*	€ 0	€ 0			
			3	*Case for Change Haarlemmermeer*	€ 0	€ 0			
			4	*Case for Change Velsen*	€ 0	€ 0			
			5	*Case for Change Zandvoort*	€ 0	€ 0			
			6	*Ontwikkelen vormen van duurzame gebiedsfinanciering*	€ 0	€ 0			
			7	*Leren en Ontwikkelen*	€ 0	€ 0			
			8	*Uitvoerinsgkosten (VAT)*	€ 0	€ 0			
				Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4/10*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage *Aard controle R* *Indicator: J4/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4/12*			
				Ja	€ 0	Nee			

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VRO	J9	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls** **Tranche 1 t/m 6** Gemeenten		Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/01*	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/02*	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J9/03*	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/04*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/05*	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/06*
			1	2021-0000014522	Nee	Ja	136	68	136
				Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/07*	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/08*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J9/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/10*	Opbrengsten (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J9/11*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/12*
			1	2021-0000014522	Nee	€ 0	€ 1.580.266	€ 126.451	€ 1.197.783
				Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/13*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/14*	Toelichting afwijking(en) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/15*	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/16*		
			1	2021-0000014522	Ja	Vertraging is opgelopen door moeizame onderhandelingen met grondeigenaars/initiatiefnemers.	Nee		
VRO	J32	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten		Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: J32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/06*
			1	SUVIS2021-00902350	€ 0	€ 142.500	Ja		Ja
			2	SUVIS2021-01177803	€ 0	€ 258.638	Ja		Ja
			3	SUVIS2021-01209572	€ 0	€ 206.173	Ja		Ja
			4	SUVIS2021-03059011	€ 0	€ 0	Ja		Nee
				Kopie Beschikkingsnummer/Naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/07*	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle D2* *Indicator: J32/08*	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/09*			
			1	SUVIS2021-00902350	Ja				
			2	SUVIS2021-01177803	Ja				
			3	SUVIS2021-01209572	Ja				
			4	SUVIS2021-03059011	N.v.t.				

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			977	€ 186.478	€ 378.681	108	€ 89.609	€ 101.968
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			692	€ 327.147	€ 569.659			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			3.161	1.200	38	268	2.391	2
VRO	J56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J56/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: J56/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2022 *Aard controle R* *Indicator: J56/04*	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/05*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/06*
		1	*RHA2021-02275411*	*Oosterdreef, Nieuw-Vennep*	€ 0	€ 150.000	0	30
		2	*RHA2021-02275850*	*Wickevoort 1, Cruquius*	€ 0	€ 0	0	0
		3	*RHA2021-02275981*	*Wickevoort 2, Cruquius*	€ 0	€ 0	0	0
		4	*RHA2021-02371647*	*DUWO-Hydepark*	€ 0	€ 664.986	0	0
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/07*	Opbrengsten jaar T *Aard controle R* *Indicator: J56/08*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J56/09*	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: J56/10*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/11*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/12*

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			1	*Oosterdreef, Nieuw-Vennep*	€ 0	€ 0	Ja	Ja	
			2	*Wickevoort 1, Cruquius*	€ 0	€ 0			
			3	*Wickevoort 2, Cruquius*	€ 0	€ 0			
			4	*DUWO-Hydepark*	€ 0	€ 0	Ja	Nee	
				Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/13*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/14*	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/15*			
			1	*Oosterdreef, Nieuw-Vennep*	Nee	Ja			
			2	*Wickevoort 1, Cruquius*	Nee				
			3	*Wickevoort 2, Cruquius*	Nee				
			4	*DUWO-Hydepark*	Nee	Ja			
VRO	J94	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2). *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a *Aard controle R* *Indicator: J94/06*
			1	*LAI23-03611240*	€ 1.643	0	0	€ 0	€ 0
				Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/07*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*			
			1	€ 1.643	€ 0	Nee			
VRO	J105	**Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls**		Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/01*	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/02*	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/03*	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/04*	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/05*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J105/06*
			1	*2023-0000698690*	0	Nee	0	N.v.t.	€ 0
				Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/08*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/09*	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/10*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/11*	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J105/12*

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		1	*2023-0000698690*	€ 0	Ja	WABO procedure heeft moeten wachten tot de anterieure overeenkomst getekend was. Hierbij was een derde ontwikkelaar betrokken die vertraging heeft veroorzaakt.	0	N.v.t.
			Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/13*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/14*				
		1	*2023-0000698690*	Nee				
VRO	J106	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/01*	Totale besteding (jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/02*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/03*			
			2023-0000100035	€ 0	€ 0			
			Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/04*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/05*	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/06*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/08*	
			2.817	1.348	1.186	340	Nee	
			Naam gebiedsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: J106/09*	Besteding (jaar T) per gebiedsmaatregel *Aard controle R* *Indicator: J106/10*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per gebiedsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: J106/11*	Gebiedsmaatregel afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/12*		
		1	*Strategische grondverwerving in Hoofddorp stationsgebied*	€ 0	€ 0	Nee		
VRO	J116	**Pilot gebiedsontwikkeling NOVEX Haarlemmermeer Spoorzone**	Voldaan aan de inrichting van een projectorganisatie die uitvoering geeft aan de samenwerkingsovereenkomst van 27 februari 2024 (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J116/01*	Voldaan aan de vormgeving en totstandbrenging van de op de realisatie van de woningen bij deze gebiedsontwikkeling gerichte, langjarige en duurzame samenwerking bij de gebiedsontwikkeling (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J116/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J116/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J116/04*		
			Nee	Nee	€ 0	Nee		
VRO	J209	**Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J209/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: J209/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/04*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project *Aard controle D2* *Indicator: J209/05*	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/06*
		1	*RHA2023-03517910*	*Uitbreiding Woonwagenstandplaatsen*	€ 0	€ 0	€ 0	0

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/07*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/08*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle R.* *Indicator: J209/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/11*	
		1	*Uitbreiding Woonwagenstandplaatsen*	0	Ja	Ja	Nee	
KGG	K28	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 721.034	€ 488.121	€ 716.777	€ 3.966.353	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					
LVVN	L16B	**Eenmalige specifieke uitkering Provinciaal Uitvoeringsprogramma Natuur** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/01*	Naam uitvoeringsprogramma *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/02*	Besteding (jaar T) per uitvoeringsprogramma *Aard controle R* *Indicator: L16B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per uitvoeringsprogramma *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/04*	Cumulatieve besteding apparaatskosten (t/m jaar T) per uitvoeringsprogramma *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/05*	Uitvoeringsprogramma volgens projectplan uitgevoerd (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/06*
		1	030007 Provincie Noord-Holland	Bosgebieden Haarlemmermeer	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
			Kopie uitvoeringsprogramma *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/07*	Uitvoeringsprogramma afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/08*	Toelichting per uitvoeringsprogramma *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/09*			
		1	*Bosgebieden Haarlemmermeer*	Nee	Verlenging van de eerste fase			
AenM	M16	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: M16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: M16/04*	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie *Aard controle R* *Indicator: M16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) *Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 17.422.149	€ 2.672.531		€ 255.185	€ 0	€ 336.264
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle R Indicator: M16/07	*Aard controle R Indicator: M16/08*	*Aard controle R Indicator: M16/09*	*Aard controle n.v.t. Indicator: M16/10*	*Aard controle n.v.t. Indicator: M16/11*	
			€ 0	€ 73.048	€ 0	€ 20.759.177	€ 70.339.229	
AenM	**M29B**	**Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen (SiSa tussen medeoverheden)** SiSa tussen medeoverheden	Naam regionaal openbaar lichaam, provincie of gemeente *Aard controle n.v.t. Indicator: M29B/01*	Naam kostensoort *Aard controle n.v.t. Indicator: M29B/02*	Besteding per kostensoort (jaar T) *Aard controle R Indicator: M29B/03*			
		1	050640 Veiligheidsregio Kennemerland	Meerkosten regie	€ 330.138			
		2		Meerkosten coördinatie van de spreiding van ontheemden				
		3		Meerkosten communicatie				
		4		Meerkosten zorgkosten				
		5		Meerkosten materiele uitgaven				
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t. Indicator: M29B/04*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t. Indicator: M29B/05*				
			Nee	Wij gaan ervan uit dat het Call Center ook het gehele jaar 2024 actief zal zijn. De contracten worden, zolang de oorlog duurt, iedere keer met een aantal maanden verlengd.				

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Begrotingsonrechtmatig-heden

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium één van de toetsingscriteria. In de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV wordt dit als volgt toegelicht. Als het college meer geld besteed dan de gemeenteraad heeft goedgekeurd met de begroting of afzonderlijke raadsbesluiten (begrotingswijzigingen) dan is sprake van een overschrijding. Dat is een begrotingsonrechtmatigheid. De gemeenteraad kan wel vooraf regels vaststellen die aangeven wanneer een overschrijding in vooraf bepaalde situaties wel of niet acceptabel is. Overschrijdingen die niet binnen de afspraken passen, worden toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording. Hierover kan dan een debat in de raad plaatsvinden, waarbij de raad beslist of de onrechtmatigheden alsnog worden goedgekeurd.

Wanneer de gemeente minder geld besteed dan goedgekeurd met de begroting of afzonderlijke raadsbesluiten, doordat bijvoorbeeld doelen en activiteiten niet worden gerealiseerd of uitgevoerd of als sprake is van meer of minder inkomsten voor de gemeente dan begroot en dit wordt door het college niet tijdig aan de gemeenteraad gemeld of de begroting wordt hierop niet aangepast, dan zijn dit ook begrotingsonrechtmatigheden. Het gaat hierbij om het niet tijdig melden aan de gemeenteraad. Deze begrotingsonrechtmatigheden worden eveneens toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording. Hierover kan dan een debat in de raad plaatsvinden, waarbij de raad beslist of de onrechtmatigheden alsnog worden goedgekeurd. In de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 (eerste wijziging) is vastgelegd dat onder 'tijdig melden' wordt verstaan bij de voorjaarsrapportage, de najaarsrapportage of bij de jaarstukken. De afwijkingen die tijdig zijn gemeld worden niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Gezien deze toelichting wordt hierna ingegaan op de volgende categorieën van begrotingsonrechtmatigheden:
1. begrotingsoverschrijvingen lasten;
2. overschrijdingen investeringskredieten;
3. toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves die niet door de gemeenteraad zijn vastgesteld;
4. onderschrijdingen van lasten of investeringskredieten en/of lagere of hogere baten.

Overschrijdingen budgetten lasten

Uitgangspunt voor begrotingsoverschrijdingen van de lasten is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Door de raad is in de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 in artikel 11 lid 4 bepaald welke begrotingsonrechtmatigheden passen binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel geduid worden. Hiervan is sprake in de volgende situaties:
1. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
2. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
3. Er is sprake van een overschrijding die past binnen de vastgestelde totale exploitatieopzet van een grondexploitatie.
4. Er is sprake van een budgetoverschrijving op een activeerbare activiteit (investering) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren.

In Tabel 203 zijn de afwijkingen van € 200.000 en hoger van de programma's opgenomen (overschrijding van de lasten) met daarbij de verklaring in hoeverre de afwijking past binnen het door de raad geformuleerde beleid. Op basis van de Financiële verordening wordt een beleidsdoel van een programma die 10% of meer van het begrotingstotaal (lasten) voor mutaties reserves omvat, apart door de raad geautoriseerd. In 2024 betrof dit het beleidsdoel A van het programma Zorg en werk. Voor dit beleidsdoel moet de begrotingsrechtmatigheid apart worden vastgesteld. De andere beleidsdoelen van het programma Zorg en werk, de overige programma's, het overzicht Algemene dekkingsmiddelen en het overzicht Overhead worden in totaal beoordeeld.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voor een nadere uiteenzetting van de verschillen wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht baten en lasten. De raad autoriseert deze kostenoverschrijdingen met het vaststellen van de jaarstukken.

Tabel 203

(bedragen x € 1.000)				
Begroot	**Rekening**	**Verschil**	**Verklaring**	**Conclusie**
18.501	22.066	-3.565	**Programma Bestuur, samenleving en publiekscontact**	
			Wegens lagere rekenrente en indexatie van de pensioenen van wethouders is een hogere storting gedaan in de voorziening pensioenverplichting wethouders om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen.	Overschrijding is acceptabel
87.759	88.981	-1.222	**Programma Zorg en werk, beleidsdoel A**	
			De overschrijding wordt veroorzaakt door de kosten van jeugdzorg. Er is meer forensische zorg ingezet dan waar rekening mee is gehouden. In het tweede halfjaar zien wij een toename van de forensische begeleiding. Daarnaast is er zeer specialistische jeugdzorg ingezet die niet vooraf ingeschat kon worden. Ook is er meer intensieve zorg (aantal minuten) ingezet dan verwacht.	Overschrijding is acceptabel
82.973	83.135	-162	**Programma Zorg en werk, overige beleidsdoelen**	
			De overschrijding betreft het beschikbaar stellen van jeugdzorg met verblijf. Doordat we steeds meer jeugdverblijf kleinschalig organiseren, worden er hogere tarieven gevraagd. De tarieven zijn hoger uitgevallen dan begroot.	Overschrijding is acceptabel
9.596	16.253	-6.657	**Programma Economische zaken**	
			De overschrijding betreft voor € 6,1 miljoen de afboeking van de boekwaarde van verkochte strategische gronden. Hier staan directe gerelateerde inkomsten tegenover die deze overschrijving compenseert. De exploitatie van het pand Saturnusstraat 40-62 in Hoofddorp geeft een overschrijding van € 589.000. Deze overschrijding wordt voor € 442.000 gedekt door hogere baten. Het restant wordt conform een raadsbesluit (7621436) gedekt uit de reserve Schaalsprong.	Overschrijding is acceptabel
		-11.606	**Totaal begrotingsoverschrijdingen (lasten)**	

Conclusie

Omdat de hogere lasten passen binnen het bestaande beleid en nog niet bekend waren op het moment van opstellen van de Najaarsrapportage 2024, zijn deze begrotingsoverschrijdingen acceptabel.

Overschrijdingen investeringskredieten

Tabel 204

Programma omschrijving	Omschrijving krediet	Bedrag x € 1.000 overschrijding	Oorzaak overschrijding	Compensatie hogere opbrengst	Gevolg exploitatie kapitaallasten komende jaren	Binnen beleid en voorzienbaar
Kwaliteit fysieke omgeving	Interimbeheer Stadscentrum	215	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	1.
Kwaliteit fysieke omgeving	Sloterbrug - Algemeen	120	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	1.
Kwaliteit fysieke omgeving	Herinrichting Kochstraat/ K.Onneslaan	192	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	1.
Kwaliteit fysieke omgeving	Wc.Nijenstraat	101	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	1.
Kwaliteit fysieke omgeving	Weg om de Zuid	109	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	1.
Kwaliteit fysieke omgeving	Ringdijk/vaart	107	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	1.
Kwaliteit fysieke omgeving	Fietsroute Lincolnpark	97	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	1.
Kwaliteit fysieke omgeving	VOR 2022 Openbare Verlichting	100	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	1.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kwaliteit fysieke omgeving	VOR 2021 Kunstwerken, beweegbare brug.gen, enz.	1.304	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	1.
Kwaliteit fysieke omgeving	VOR Verhardingen	472	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	1.
Kwaliteit fysieke omgeving	Kleine verkeersveilig. Maatregelen 2024	127	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	1.
Kwaliteit fysieke omgeving	VOR 2024 Speelvoorzieningen	205	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	1.
Kwaliteit fysieke omgeving	Programma riolering en stedelijk water	826	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	1.
Maatschappelijke ontwikkeling	Kindcentrum Natuurlijk!	260	De overschrijding betreft de vrijgegeven jaarschijf. De overschrijding past wel binnen het totaal krediet.	0	0	1.
Totaal overschrijdingen investeringskredieten		**4.235**		**0**	**0**	

De gevolgen voor de exploitatie (hogere kapitaallasten) in de komende jaren is € 0 voor alle posten omdat met de kapitaallasten al rekening is gehouden in het meerjarenbeeld.

Conclusie kredietoverschrijdingen

1. De betreffende overschrijdingen worden veroorzaakt doordat de werkzaamheden eerder zijn uitgevoerd dan voorzien, waardoor de voor 2024 beschikbaar gestelde jaarschijf wordt overschreden. Het in 2024 extra bestede bedrag past binnen het totaal geautoriseerde krediet. Conform artikel 11, lid 3, van de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023, inclusief eerste wijziging, wordt een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaalbedrag van het krediet, als rechtmatig beschouwd.

Toevoegingen en onttrekkingen reserves

De mutaties in de bestemmingsreserves vormen een onderdeel van de (al dan niet gewijzigde) gemeentelijke begroting. In de jaarrekening moeten de toevoegingen en onttrekkingen aan elk van de bestemmingsreserves worden verwerkt overeenkomstig het bedrag dat via de begroting(swijzigingen) door de raad is goedgekeurd voor de betreffende bestemmingsreserve. Verder kunnen er raadsbesluiten zijn die inhouden dat specifiek benoemde saldi ook nog in het lopende begrotingsjaar ten gunste of ten laste van een specifieke bestemmingsreserve mogen worden gebracht.

De in Tabel 205 opgenomen toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves zijn niet door de raad geautoriseerd middels de vaststelling van de programmabegroting en de wijzigingen daarop. Echter door de raad is wel eerder vastgesteld dat het hier gaat om reserves waarmee de baten en de lasten geëgaliseerd worden en daarmee zijn de hogere onttrekkingen en stortingen geautoriseerd. Hierdoor zijn deze mutaties wel rechtmatig.

Tabel 205

(bedragen x € 1.000)

Begroot	Rekening	Verschil	Verklaring	Conclusie
Onttrekkingen:				
3.124	5.157	-2.033	Algemene reserve grondzaken	
			In de Verordening Grondzaken gemeente Haarlemmermeer 2020 is opgenomen dat over de stand van deze reserve één keer per jaar besluitvorming plaats door de raad. Het college doet daarvoor een voorstel bij het MPG aan de raad. In de verordening is ook opgenomen welke posten verrekend worden met de reserve. De besluitvorming van het MPG standlijn 1 januari 2025 is verwerkt in de jaarrekening 2024.	Past binnen het bestaande beleid
312	414	-102	Reserve Calatravabruggen	

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

			Uit deze reserve worden de onderhoudskosten van de Calatravabruggen gedekt. In 2024 waren deze hoger dan geraamd, vandaar de extra onttrekking.	Past binnen het bestaande beleid
		-2.135	**Totaal hogere onttrekkingen dan begroot**	
Stortingen:				
1.316	1.386	-70	Reserve maatschappelijke voorzieningen	
			Door de raad is vastgesteld dat in deze reserve 100% van het verkoopresultaat (verkoopopbrengst na aftrek van kosten) van gemeentelijk vastgoed gestort, conform raadsbesluit Routekaart duurzaamheid maatschappelijk vastgoed (7963379). De netto-opbrengst was in 2024 hoger dan geraamd.	Past binnen het bestaande beleid
72	127	-55	Reserve monumenten	
			In de notitie reserves en voorzieningen 2020 is opgenomen dat het restant subsidiebudget monumenten per einde boekjaar wordt gestort in de reserve.	Past binnen het bestaande beleid
3.464	5.631	-2.167	Algemene reserve grondzaken	
			In de Verordening Grondzaken gemeente Haarlemmermeer 2020 is opgenomen dat over de stand van deze reserve één keer per jaar besluitvorming plaats door de raad. Het college doet daarvoor een voorstel bij het MPG aan de raad. In de verordening is ook opgenomen welke posten verrekend worden met de reserve. De besluitvorming van het MPG standlijn 1 januari 2025 is verwerkt in de jaarrekening 2024.	Past binnen het bestaande beleid
2.204	2.232	-28	Reserve Schaalsprong	
			Dit betreft het exploitatieresultaat van het pand Diamantlaan 6 te Hoofddorp. Bij het besluit tot aankoop van het pand (7999895) is besloten het exploitatieoverschot te storten in de reserve Schaalsprong. Over 2024 is het resultaat positiever dan geraamd.	Past binnen het bestaande beleid
0	313	0	Reserve toekomstbestendige werklocaties	
			In de notitie reserves en voorzieningen 2020 is opgenomen dat afwijkingen ten opzichte van de planning met de reserve verrekend. In 2024 is het geplande budget grotendeels niet besteed en gestort in de reserve.	Past binnen het bestaande beleid
		-2.320	**Totaal hogere stortingen dan begroot**	

Onderschrijdingen van lasten of investeringskredieten en/of lagere of hogere baten

Bij deze categorie begrotingsonrechtmatigheden is het van belang om vast te stellen of de raad tijdig is geïnformeerd over deze afwijkingen. In de eerste wijziging van de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 (11373188) is hierover het volgende vastgelegd: Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting, zowel van de baten en lasten als van investeringskredieten, als onrechtmatig wordt beschouwd indien deze niet tijdig aan de raad is gemeld. Onder 'tijdig melden' wordt verstaan bij de voorjaarsrapportage, de najaarsrapportage of bij de jaarstukken. De afwijkingen die tijdig zijn gemeld worden, conform de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV, niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

De onderschrijdingen van de lasten en de lagere of hogere baten per programma blijken uit het overzicht van baten en lasten. Deze verschillen worden per programma toegelicht in het jaarverslag en zijn hiermee tijdig gemeld aan de raad.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Rechtmatigheids-verantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 16 januari 2025 vastgestelde normenkader (11571695) van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 6,191 miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 27,3 miljoen bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 6,191 miljoen. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 11,6 miljoen acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken. Het betreft hier overschrijdingen van lasten passend binnen bestaand beleid en open-einde regelingen. De resterende € 15,67 miljoen zijn volgens het college van burgemeester en wethouders onrechtmatig tot stand gekomen lasten als gevolg van het niet voldoen aan het voorwaardencriterium.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	€
Begrotingscriterium	
1a. Overschrijving lasten programma's (zie Overschrijdingen budgetten lasten)	11.606
1b. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten) (zie Overschrijdingen investeringskredieten)	0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties (zie Toevoegingen en onttrekkingen reserves)	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	0
4. Totaal begrotingsonrechtmatigheden (1a + 1b + 2 + 3)	**11.606**
5. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid	11.606
6. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (4 - 5)	**0**
Voorwaardencriterium	
7. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	**15.674**
M&O criterium	
8. Geen bevindingen	**0**
9. Totaal onrechtmatigheden (4 + 7 + 8)	**27.280**
10. Waarvan acceptabel (5)	11.606
11. Waarvan niet-acceptabel (9 - 10)	**15.674**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting
Begrotingscriterium
De begrotings- en kredietoverschrijdingen zijn toegelicht in het overzicht begrotingsonrechtmatigheden. Daarbij is geconcludeerd dat de geconstateerde begrotings- en kredietoverschrijdingen vallen binnen de categorie posten waarvan de raad vooraf in de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 heeft bepaald dat deze acceptabel zijn (artikel 11, lid 4).

Voorwaardencriterium
De geconstateerde onrechtmatigheden ingevolge niet naleving Europese aanbestedingsregels vinden hoofdzakelijk hun grondslag in de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Door gebruik te maken van dezelfde hotels als vorig jaar, is rust gecreëerd in de opvangsituatie van de ontheemden uit Oekraïne. Wij achten de strikte naleving van de Europese aanbestedingsregels niet wenselijk op basis van humanitaire gronden. Deze besluitvorming heeft geleid tot een onrechtmatigheid in de lasten van € 14,667 miljoen.

M&O criterium
Er zijn geen bevindingen inzake naleving M&O criterium

In de paragraaf Bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

In 2024 bestaat Jeugdland Hoofddorp 25 jaar

Overige gegevens

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Deze wordt separaat door de accountant aan de raad verstrekt.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Verklarende woordenlijst

Begrip	Omschrijving
Accres	Jaarlijkse groei van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Op basis van de normeringssystematiek is deze gekoppeld aan de groei van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. Deze systematiek is beëindigd. In de Voorjaarsnota 2023 is door het Rijk besloten om het gemeentefonds vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. De indexatie wordt gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. In de Miljoenennota 2024 is deze indexering uitgewerkt. De volumeontwikkeling van de fondsen wordt gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp, waardoor de fondsen minder schommelen. De indexatie voor inflatie volgt de prijs bbp van het lopende jaar.
Algemene reserve	Reserve als buffer voor risico's die de gemeente loopt. Deze reserve hoort bij het weerstandsvermogen.
Algemene uitkering	Uitkering uit het Gemeentefonds. Bekostiging vanuit het Rijk aan gemeenten op basis van maatstaven. De uitkering is gebaseerd op de financiële verhoudingswet en is vrij besteedbaar.
Autonome mutaties	Verhogingen en verlagingen in baten en lasten binnen het bestaande beleid, die veroorzaakt worden door onvermijdbare en externe factoren. Bij tegenvallers geldt als aanvullende voorwaarde dat uitstel van de uitgaven redelijkerwijs niet mogelijk is.
Bestemmingsreserve	Reserves voor een bepaald bestedingsdoel, door de raad bepaald.
Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV)	Wettelijk voorschriften voor verslaggeving bij gemeenten en provincies. Hierin staan ook de inrichtingsvoorschriften voor programmabegroting en -verantwoording.
BTW-Compensatiefonds	Een begrotingsfonds waaruit gemeenten worden gecompenseerd voor een belangrijk deel van de door hen betaalde omzetbelasting. Het fonds is bedoeld om een betere afweging te maken tussen uitbesteden of zelf uitvoeren en maken zo meer gebruik van de efficiencyvoordelen die kunnen worden behaald bij uitbesteding.
Budgettair neutraal	Een beleidswijziging die de uitkomst van de programmabegroting per saldo niet beïnvloedt.
Dekkingspercentage	Bepaalde gemeentelijke lasten worden aan de inwoners doorgerekend. De mate waarin dit gebeurt wordt uitgedrukt in het dekkingspercentage. Bij een volledige doorbelasting is het dekkingspercentage 100%.
Doeluitkering	Specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk aan gemeenten voor specifieke taken. Doeluitkeringen zijn geoormerkt en niet vrij besteedbaar.
Dotatie voorziening	Een dotatie is een toevoeging aan een voorziening ten laste van de exploitatie ten behoeve van uitgaven in latere jaren. Aangezien nog geen sprake is van een daadwerkelijke uitgave wordt dit bedrag toegevoegd (gedoteerd) aan een voorziening.
Eigen vermogen	Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa en het vreemd vermogen. Het eigen vermogen op de balans bestaat uit het saldo van de programmarekening en de reserves.
Financiering	De wijze waarop wordt voorzien in de behoefte aan middelen voor de exploitatie en de investeringen. Inkomsten en uitgaven verlopen niet altijd synchroon, zodat tijdelijke overschotten of tekorten ontstaan. Deze worden gereguleerd op de geldmarkt (kort geld).
Garantie	Zekerheidsstelling door de gemeente ten behoeve van derden die een lening aantrekken. Derden zijn bijvoorbeeld sportverenigingen en welzijnsinstellingen. Ingeval van wanbetaling moet de gemeente de resterende schuld aflossen.
Gemeentefonds	Landelijk begrotingsfonds onder beheer van het ministerie van BZK. Uit dit fonds worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn, voor zover daar geen wettelijke verplichtingen tegenover staan, vrij besteedbaar.
Incidenteel	Eenmalige, dat wil zeggen niet jaarlijks terugkerende lasten of baten.
Integratie-uitkeringen	Uitkering uit het gemeentefonds van tijdelijke aard ter overbrugging voor gefaseerde overheveling van specifieke rijksuitkeringen.
Investering	Grote uitgaven voor zaken met een meerjarig nut. De lasten van het gebruik wordt over meerdere jaren verdeeld. Deze manier van verdelen over de jaren heet afschrijven.
Jaarrekening	Eén van de twee onderdelen van de verantwoording. De jaarrekening geeft per programma een analyse van de afwijkingen tussen de begroting en de rekening. Tevens wordt in de jaarrekening de stand van de vermogenspositie opgemaakt.
Jaarverslag	Eén van de twee onderdelen van de verantwoording. Het jaarverslag bevat de meer beleidsmatige onderdelen, zoals de programmaverantwoording en de paragrafen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Begrip	Omschrijving
Kapitaallasten	Deze bestaan uit de componenten afschrijving en rente. Het zijn exploitatiekosten van vaste activa, gebaseerd op de levensduur. De rentekosten ontstaan omdat voor de financiering van de activa leningen worden aangetrokken. Vanwege jaarlijkse afschrijving daalt de boekwaarde en daarmee de rentekosten.
Kasgeldlimiet	Deel van het financieringstekort dat maximaal tegen kort geld mag worden geleend. Is het tekort hoger dan de limiet, dan moet financiering plaatsvinden met lang geld.
Kengetal	Een absoluut getal of een verhoudingsgetal dat is uitgedrukt in fysieke- of in geldeenheden en dat de toestand van of de ontwikkeling op een programma in beeld brengt.
Kort geld	Middelen die worden aangetrokken op de geldmarkt in de vorm van kortlopende leningen (termijn korter dan een jaar).
Lang geld	Middelen die worden aangetrokken op de kapitaalmarkt in de vorm van langlopende leningen (termijn langer dan een jaar).
Leges	Heffing voor een goed of een dienst op een publiekrechtelijke grondslag (bijvoorbeeld leges paspoorten, leges rijbewijzen). Het totaal van de leges mag hooguit kostendekkend zijn.
Liquiditeitsplanning	Een liquiditeitsplanning geeft inzicht in tijdstip, omvang en periode waarvoor financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken.
Ombuiging	Verlaging van de uitgaven ten opzichte van een eerder vastgelegd ijkpunt.
Onderuitputting	Lagere besteding van budgetten dan geraamd in enig jaar.
Openeinderegelingen	Regeling op grond waarvan derden recht hebben op een geldelijke bijdrage van de overheid of van de sociale fondsen. Dit ongeacht of deze overheid /fondsen hiervoor voldoende budget hebben. De derde moet voldoen aan in de regeling vastgelegde voorwaarden. Beheersing van de budgetten geschiedt door het het aanpassen van deze voorwaarden.
Precariobelasting	Rechten voor het gebruiken van openbare grond of water. Het recht kan worden geheven van degenen die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water hebben of van degene voor wie dit gebeurt.
Programmabegroting	Het overzicht van de geraamde (verwachte) baten en lasten in een bepaald jaar, opgesteld volgens het BBV. De begroting wordt door de raad vastgesteld. De programmabegroting geeft – op hoofdlijnen – inzicht in het door de raad voorgestane beleid ingedeeld in programma's en de daarmee samenhangende financiële middelen voor het komend jaar en (indicatief) de daarop volgende drie jaren.
Programmaverantwoording	Overzicht van de in een bepaald jaar gerealiseerde lasten en baten ter verantwoording van het uitvoeren van de programmabegroting.
Rechtmatigheids-verantwoording	Verantwoording aan de raad waarin het college aangeeft of er in het verslagjaar rechtmatigheidsfouten en/of -onduidelijkheden waren. Het gaat hierbij om financiële rechtmatigheid: het voldoen aan wet- en regelgeving bij het uitvoeren van financiële beheershandelingen.
Rekenrente	Voorgecalculeerde rente voor het ter beschikking stellen van gelden (lang) aan de interne organisatie.
Reserves	Dit betreft in beginsel vrij aanwendbare middelen. Ze behoren daarom tot het eigen vermogen. De reserves worden onderscheiden in de algemene reserves en bestemmingsreserves.
Specifieke uitkering (SPUK)	Een geoormerkte uitkering voor een specifiek doel met voorwaarden en, afhankelijk van de regeling, een terugbetalingsverplichting.
Stelpost	Een begrotingspost waarop bedragen worden geraamd die nog niet specifiek benoemd kunnen worden of nog te verdelen zijn.
Structureel	Jaarlijks terugkerend. Uitgangspunt is dat structurele kosten door structurele opbrengsten worden gedekt.
Subsidie	Overdrachten van gemeente aan derden, zowel particuliere instellingen als natuurlijke personen. Het gaat hierbij zowel om de bijstandsuitgaven als subsidies in engere zin.
Taakveld	Om de taken en activiteiten te aggregeren en te kunnen vergelijken met andere gemeenten, is in het BBV voorgeschreven dat de baten en lasten van de gemeente moeten worden ingedeeld aan de hand van uniforme eenheden: de taakvelden. De taakvelden clusteren producten, taken en activiteiten van de gemeente.
Treasury	Dit betreft het geheel van activiteiten in verband met de financiering.
Treasurystatuut	Hierin worden de uitgangspunten, doelstellingen, beleidsmatige en organisatorische kaders voor de treasuryfunctie vastgelegd. Tevens bevat deze regels over de inhoud, vorm en periodiciteit van de verantwoordingsinformatie van de ambtelijke organisatie aan het college.
Van derden verkregen middelen	Middelen, die onder stringente condities zijn verkregen van derden, veelal de rijks- of provinciale overheid.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Begrip	Omschrijving
Verantwoording	Ook wel jaarstukken genoemd. De verantwoording wordt opgesteld conform het BBV en is opgebouwd uit het (eigenlijke) jaarverslag en de jaarrekening. In de verantwoording wordt verslag uitgebracht over de uitvoering van de programmabegroting.
Verplichting	Contractuele overeenkomst tot het betalen van een bedrag aan een bekende partij.
Voorziening	Een voorziening is een apart gezet bedrag voor voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan het tijdstip van optreden en/of de omvang per balansdatum niet exact bekend zijn. Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen. Er liggen verplichtingen voor de toekomst aan ten grondslag. Om die reden is een voorziening niet vrij besteedbaar. In specifieke gevallen is het vormen van een voorziening verplicht, in andere is het een keuze en onder bepaalde condities is het verboden een voorziening te vormen.
Weerstandsvermogen	Maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zondar dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

www.haarlemmermeer.nl

gemeente Haarlemmermeer

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
ingesteld voor identificatiedoeleinden